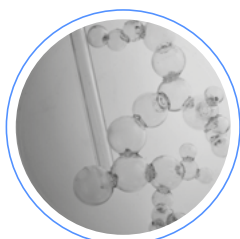
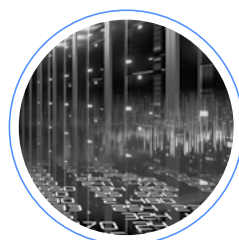
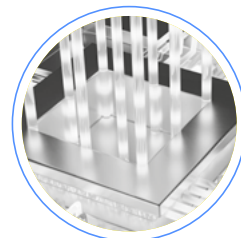
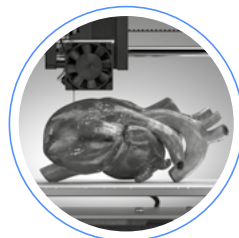
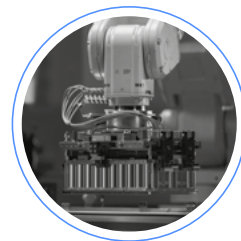

MEMÒRIA ECONÒMICA DE CATALUNYA 2024

Indústria, innovació i productivitat:
prioritats per a l'economia catalana

MEMÒRIA ECONÒMICA DE CATALUNYA

Dirigida per la Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona,
i realitzada en col·laboració amb les Cambres Oficials de Comerç, Indústria i Serveis
de Lleida, Manresa, Sabadell, Terrassa, Tàrrrega i Valls,
i les de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Girona, Palamós, Reus,
Sant Feliu de Guíxols, Tarragona i Tortosa

MEMÒRIA ECONÒMICA DE CATALUNYA 2024

Indústria, innovació i productivitat:
prioritats per a l'economia catalana

MEMÒRIA ECONÒMICA DE CATALUNYA 2024

Juliol de 2025

© Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona

Coordinació i direcció

Carme Poveda

Elaboració de continguts

Carme Poveda

Blanca Zapater

Sandra Gutiérrez

Col·laboradors externs:

Oriol Amat

Enric Genescà

Els textos signats són responsabilitat exclusiva dels autors i no reflecteixen necessàriament l'opinió del Consell de Cambres de Catalunya

Disseny gràfic

Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona

Autoedició i fotocomposició

Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona

MEMÒRIA econòmica de Catalunya: any 2024/Dirigida per la Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona, i realitzada en col·laboració amb les cambres oficials de comerç i indústria de Lleida, Manresa, Sabadell, Terrassa, Tàrrrega i Valls, i les de comerç, indústria i navegació de Girona, Palamós, Reus, Sant Feliu de Guíxols, Tarragona i Tortosa.

Barcelona: cambres oficials de comerç, indústria, serveis i navegació de Catalunya, 2024
208 pàg.

ISSN 1698-5559 Memòria econòmica de Catalunya en edició impresa

ISSN 2444-7978 Memòria econòmica de Catalunya en edició online

1. Catalunya. 2. Economia. 3. Memòria. 4. 2024. 5. Cambres de comerç. I. Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona. II. Cambres oficials de comerç, indústria i navegació de Catalunya

338(467.1)

NOTA PRELIMINAR

D'acord amb l'article 34.k de la Llei 14/2002, de 27 de juny, de les cambres oficials de comerç, indústria i navegació de Catalunya i del Consell General de les Cambres, es presenta la Memòria econòmica de Catalunya corresponent a l'any 2024, que ofereix una visió global de l'economia catalana d'aquest any.

Han contribuït a la preparació i la recollida de dades que figuren en aquesta Memòria econòmica de Catalunya els electors que formen part del cens de les cambres, i també els diversos organismes de les administracions públiques estatal, autonòmica i local. Als uns i als altres, que possibiliten i faciliten la tasca de les nostres corporacions, els agraïm la col·laboració, amb la confiança que aquest treball sigui d'utilitat per al coneixement de l'economia de Catalunya i el seu territori.

Aquesta publicació ha comptat amb el suport del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya donat el caràcter transversal i territorial de la publicació. Aquest finançament públic ha permès publicar edicions territorials de la Memòria Econòmica en les quals es fa el balanç econòmic de la demarcació i presentar-lo a les cambres catalanes.

Barcelona, juny del 2025

PRESENTACIÓ

La *Memòria econòmica de Catalunya*, que edita anualment el Consell General de Cambres de Catalunya, arriba aquest any a la 60a. edició, sent la publicació anual econòmica amb més història de Catalunya. Des de fa deu anys, al tradicional balanç econòmic de Catalunya s'afegeix una anàlisi territorial de les demarcacions i comarques catalanes, que es difon i presenta a les cambres catalanes. Aquesta anàlisi territorial permet que empresaris, professionals i institucions tinguin un coneixement profund de la seva realitat econòmica més propera.

L'objectiu de la *Memòria* és fer el balanç econòmic i empresarial de Catalunya de l'any finalitzat, dins el marc internacional i espanyol, així com aportar reflexions sobre temes d'actualitat econòmica. Aquest any, el tema central de la publicació és **"INDÚSTRIA, INNOVACIÓ I PRODUCTIVITAT: PRIORITATS PER A L'ECONOMIA CATALANA"**. Amb aquest objectiu de fons, s'ha analitzat des d'una perspectiva àmplia com la indústria, innovació i productivitat són prioritats pel present i futur de l'economia catalana, en àmbits clau com ara la indústria familiar com a suport de l'estat del benestar o la especialització industrial a Catalunya i el seu impacte en la reducció de les desigualtats.

En aquest sentit, la *Memòria econòmica del 2024* inclou un total de 8 articles de persones expertes que aprofundeixen en aquest àmbit temàtic. Concretament, inclou articles de: Josep Oliver Alonso (professor emèrit de la Universitat Autònoma de Barcelona), que descriu el nou entorn internacional arrel del gir proteccionista als EUA, els efectes sobre Catalunya i les lliçons que es poden extreure; Laia Castany i Jordi Fontrodona (Generalitat de Catalunya) mostren l'evolució de la indústria catalana en termes de VAB, productivitat i competitivitat; Oriol Aspachs (CaixaBank Research) i Erik Solé (Universitat Pompeu Fabra) analitzen la productivitat de l'economia catalana, la comparativa entre la UE i els Estats Units, així com les diferències de productivitat entre les regions europees; i Oriol Guixà i Inka Guixà (La Farga) expliquen com pot millorar el model industrial català, a partir de l'estructura d'empresa familiar existent a Catalunya, destacant les seves mancances, fortaleces i oportunitats de millora. Finalment, Elisabet Viladecans-Marsal (Universitat de Barcelona i IEB) analitza la distribució territorial de la indústria a Catalunya, així com el rol d'aquest sector en la cohesió social i territorial.

A més, com cada any, la *Memòria Econòmica* inclou articles monogràfics amb visió territorial. En el cas de Girona, Mariona Serra (Catalonia Health) destaca la importància de l'ecosistema d'innovació en salut a Catalunya i les barreres que es troba aquest sector per desplegar tot el seu

potencial. A Tarragona, Jaume Llosas (Cambra de Comerç de Reus) descriu les diferències territorials econòmiques existents a la província de Tarragona i les oportunitats que ofereix el Fons de Transició Nuclear per impulsar el desenvolupament econòmic de les zones afectades. I, finalment, per a la demarcació de Lleida, Teresa Botargues (Diputació de Lleida) destaca la bioeconomia circular i la bioindústria com a vector de transició cap a un model industrial sostenible i competitiu, posant com a exemple model l'Agenda Compartida per la transformació econòmica de les Terres de Lleida, Pirineu i Aran.

El balanç econòmic del 2024 a Catalunya és la part central de la *Memòria*. Aquest any el podem definir com a molt positiu, amb un creixement del PIB català del 3,6%, un punt superior al registrat el 2023 i força per sobre al de la mitjana de la zona euro (0,9%). Cal destacar que el dinamisme de l'activitat de l'economia catalana s'ha recolzat fonamentalment en la demanda interna: la millora de la inversió productiva, la resiliència del consum privat, l'elevat consum públic i els màxims històrics del mercat laboral. És important remarcar que el dinamisme de l'economia catalana s'ha produït en un context econòmic i geopolític advers. En aquest sentit, la continuïtat de les guerres a Ucraïna i a Gaza han estat de les pitjors notícies del 2024, i més enllà dels terribles costos humans i materials que segueixen provocant, han estat fonts d'incertesa econòmica i geopolítica a nivell internacional. Addicionalment, la nova política aranzelària del president dels EUA amenaça l'ordre econòmic internacional vigent des de la segona guerra mundial i crea un nou model més proteccionista. Tot això en un context en què algunes potències de la zona euro pateixen una greu crisi industrial. Malgrat tot, les condicions de finançament a la zona euro han millorat gràcies al descens de la inflació, fet que ha permès al Banc Central Europeu reduir el tipus d'interès oficial de referència des del 4% a l'inici del 2024 fins al 2% al juny del 2025.

Com cada any, la *Memòria* presenta l'anàlisi econòmico-financera de les empreses catalanes del 2023 i les dades preliminars del 2024. A més, s'inclou una anàlisi monogràfica de l'evolució patrimonial, financera i econòmica de l'empresa catalana del 2014 fins al 2023. La realització d'aquest capítol és possible gràcies al suport del Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya, i a la col·laboració del Banc d'Espanya i del Colegio Oficial de Registradores de la Propiedad de España, que ens han facilitat les dades de la Central de Balanços Integrada. El més important a destacar és que els indicadors d'activitat empresarials han seguit millorant el 2023, un fet que s'ha traduït en una major rendibilitat econòmica i financera. Les dades

preliminars per al 2024 apunten a que aquest dinamisme s'hauria consolidat ajudat per una menor inflació i una reducció dels costos de finançament.

Pel que fa a les perspectives de creixement, la Cambra de Comerç de Barcelona preveu que l'economia catalana creixi el 2,7% el 2025 i 2,4% el 2026, tot i que persisteixen alguns riscos degut a la política aranzelària dels EUA que podrien influir negativament sobre l'activitat els propers trimestres. Més enllà de la concreció dels aranzels que s'aplicaran (a data de tancament d'aquest informe s'estan negociant) serà important l'impacte que pugui tenir la incertesa generada sobre les decisions d'inversió i consum, així com una possible apreciació de l'euro sobre la competitivitat de les exportacions, entre altres efectes derivats.

En nom del Consell General de Cambres de Catalunya vull agrair a tot l'equip del Gabinet d'Estudis de la Cambra de Comerç de Barcelona i a les persones expertes que han col·laborat en la *Memòria* d'enguany, la qualitat i el rigor de la seva anàlisi. És fonamental donar continuïtat a projectes d'interès general per a la societat catalana com és la *Memòria econòmica de Catalunya*, i en aquest sentit vull agrair el suport rebut pel departament de Presidència de la Generalitat per quart any consecutiu. Això ens anima a seguir treballant per publicar una Memòria Econòmica millorada amb nous temes d'interès per al conjunt del territori català.

Josep Santacreu i Bonjoch

President del Consell General de Cambres de Catalunya

L'índex és interactiu. Feu un clic sobre l'apartat que voleu consultar per accedir-hi directament.

Per tornar a l'índex, cliqueu directament sobre el número de pàgina.

LA MEMÒRIA EN SÍNTESI / 11

I. MARC EXTERIOR / 17

1. Economia mundial / 19
2. Economia espanyola / 23

II. ECONOMIA CATALANA / 29

1. Població / 31
2. Activitat econòmica / 32
3. Sector exterior / 37
4. Mercat de treball / 42
5. Preus i salaris / 45
6. Sector públic / 46
7. Previsions econòmiques 2025-2026 / 49

III. L'EMPRESA CATALANA / 51

1. Presentació / 53
2. Anàlisi econòmicofinancera de les empreses catalanes / 55
3. Anàlisi de l'empresa catalana per sectors, per dimensions i comparació amb la resta d'Espanya / 69
4. Conclusions / 75

Anàlisi monogràfica de l'evolució patrimonial, financera i econòmica de l'empresa catalana 2014-2023 / 78

Annex sectorial / 89

IV. ANÀLISI TERRITORIAL / 125

1. Barcelona i comarques / 127
2. Girona i comarques / 137
La innovació en salut / 146
(Mariona Serra, Catalonia Health)
3. Lleida i comarques / 150
L'Agenda compartida de Lleida i la seva contribució a la transformació del sistema industrial català / 160
(Teresa Botargues, Diputació de Lleida)
4. Tarragona i comarques / 167
Cap a un model industrial resiliència i territorialment just a Tarragona / 177
(Jaume Llosas, Cambra de Comerç de Reus)

V. MONOGRÀFIC: "INDÚSTRIA, INNOVACIÓ I PRODUCTIVITAT: PRIORITATS PER A L'ECONOMIA CATALANA" / 181

Catalunya en un món incert: Trump i la reversió globalitzadora / 184
(Josep Oliver Alonso, professor emèrit de la UAB)

Catalunya s'està reindustrialitzant? Perspectives sobre la base de la productivitat i la competitivitat / 187
(Laia Castany i Jordi Fontrodona, Generalitat de Catalunya)

La productivitat de l'economia catalana des d'una perspectiva europea / 192
(Oriol Aspachs, CaixaBank Research i Erik Solé, Universtat Pompeu Fabra)

La indústria familiar és el suport de l'estat del benestar / 196
(Oriol Guixà, FemCat i La Farga; Inka Guixà, La Farga)

Especialització industrial i reducció de les desigualtats a Catalunya / 199
(Elisabet Viladecans-Marsal, Universitat de Barcelona i IEB)

VI. CRONOLOGIA / 203

VII. CATALUNYA ESTADÍSTICA / 206

Marc exterior

- El 2024 s'ha caracteritzat per una evolució econòmica global positiva, malgrat un entorn complex caracteritzat per tipus d'interès encara elevats, tensions geopolítiques persistents i un increment del proteccionisme comercial. En aquest sentit, el creixement de l'**economia mundial** s'ha situat en el 3,3%, un avenç que reflecteix una capacitat d'adaptació més gran del que s'esperava. No obstant això, l'impacte de les tensions comercials globals, agreujades arran de les noves mesures aranzelàries introduïdes pels Estats Units a principis de 2025 han generat un augment de la incertesa en els mercats i han tingut un efecte negatiu sobre la confiança empresarial i sobre el volum de comerç internacional.
- El creixement econòmic del 2024 ha divergit per regions. A Àsia, els països emergents han continuat liderant l'expansió global, amb un creixement destacat a l'Índia gràcies a la digitalització, la reorganització de les cadenes de subministrament i la transició energètica. La Xina ha moderat el seu ritme de creixement, tot i que segueix sent elevat, a causa de la crisi del sector immobiliari i d'un model econòmic cada vegada més dependent de les exportacions. Entre els països desenvolupats, els Estats Units han crescut per sobre del seu potencial gràcies al dinamisme del consum, mentre que la zona euro ha registrat un creixement més modest. En ambdues zones la inflació s'ha moderat i això ha permès la relaxació de la política monetària: el BCE va iniciar el cicle de reducció de tipus d'interès a partir del mes de juny de 2024 i la FED nord-americana al setembre de 2024.
- La **zona euro**, principal soci comercial de l'economia catalana, ha accelerat lleugerament el ritme de creixement des del 0,4% el 2023 al 0,9% el 2024, però amb situacions molt heterogènies per països: mentre Alemanya ha experimentat una lleugera contracció per la debilitat de la indústria i els alts costos energètics, Espanya ha destacat amb un fort increment impulsat per la demanda interna.
- L'any 2024 l'**economia espanyola** ha registrat un avenç del 3,2%, que suposa una acceleració respecte al creixement registrat l'any 2023 (2,7%). En aquest sentit, malgrat l'entorn desfavorable –amb uns tipus d'interès encara elevats i una inflació que, tot i moderar-se, es manté per sobre dels nivells desitjables–, l'economia espanyola ha tornat a sorprendre positivament gràcies a la fortaleza del mercat laboral i al dinamisme del consum

privat. A més, la inversió ha mostrat una capacitat de resistència notable, fins i tot en un escenari d'alentiment econòmic dels principals socis europeus.

Economia catalana

- El PIB de l'**economia catalana** ha augmentat un 3,6% el 2024 segons l'Idescat, un creixement molt superior al del 2023 i al de la mitjana de la zona euro (0,9%). Pel que fa al desglossament per components, el consum de les llars ha experimentat un creixement del 3,5%, una magnitud similar a la del conjunt del PIB. Els factors que expliquen el bon comportament del consum privat han estat el vigor de l'ocupació, la recuperació del poder adquisitiu de les llars per la baixada de la inflació i la reducció dels tipus d'interès. El creixement del consum públic ha estat elevat (5,3%), tot i moderar-se respecte al 2023 a causa d'un context de major restricció pressupostària. La inversió també ha tingut un comportament positiu (3,2%), però amb una dinàmica més favorable a la inversió productiva (béns d'equipament i altres actius) que a la construcció.
- L'aportació del saldo amb l'exterior al creixement del PIB s'ha moderat amb intensitat, passant d'una contribució de 0,9 p.p. el 2023 a 0,4 p.p. el 2024, gràcies a la bona evolució del saldo amb la resta d'Espanya, atès que el saldo amb l'estranger ha passat de positiu a negatiu (de 0,9 p.p el 2023 als -0,1 p.p el 2024). Això últim es deu a l'alentiment del comerç de béns, ja que l'exportació de serveis turístics ha mantingut una evolució molt positiva (Catalunya ha rebut 19,9 milions de turistes el 2024, un 9,7% més que l'any anterior, assolint un màxim històric).
- En referència als **sectors econòmics**, els serveis han estat el principal protagonista del creixement econòmic el 2024 degut al seu elevat pes relatiu i a l'intens augment de l'activitat que ha experimentat el darrer any (4,1%). L'agricultura ha crescut un 4,2% el 2024, una recuperació parcial de les intenses caigudes registrades els dos anys anteriors a causa de la sequera. Per la seva banda, la construcció ha augmentat un 1,7% el 2024, un avenç inferior al del conjunt del VAB català (4,0%). El creixement contingut de l'activitat en aquest sector s'explica, en part, per la dificultat de trobar personal amb el perfil adequat, l'elevat preu dels materials, la manca de sòl urbanístic i l'excés de regulació i burocràcia. El VAB a la indústria ha augmentat un 3,9% el 2024, una evolució que continua la bona dinàmica de l'any 2023, i que es pot

qualificar de molt positiu si es té en compte el context de crisi industrial europea pels alts costos energètics i un model basat en tecnologia mitjana.

- L'economia catalana ha tancat l'any 2024 amb un **saldo exterior** positiu amb l'estranger de 27.016 M€, que sumat al saldo positiu amb la resta d'Espanya (20.934 M€), dona un saldo exterior total favorable del 15,1% del PIB. El comportament alcista de les exportacions totals de béns i serveis el 2024 s'explica per les exportacions de serveis turístics i no turístics. En canvi, les exportacions de béns han caigut un 0,5% el 2024 en termes nominals, en un context de debilitat de l'economia europea.
- Pel que fa als **fluxos d'inversió**, el 2024 ha tancat de manera provisional amb una disminució de la inversió estrangera a Catalunya de l'1,4%, situant-se en 4.923 milions d'euros, una xifra que continua superant amb escreix els nivells previs a l'esclat de la pandèmia. Aquesta evolució ha estat més desfavorable que la registrada al conjunt de l'Estat, on la inversió estrangera ha experimentat un augment del 18,9% respecte al 2023, si bé, cal tenir en compte que Catalunya havia tingut augments molt notables i superiors als de l'Estat els dos darrers anys. L'evolució durant el 2024 ha provocat que el pes de Catalunya en el total de la inversió estrangera a l'Estat hagi disminuït del 16,1% el 2023 al 13,4% el 2024.
- L'evolució favorable del **mercant laboral** és un dels aspectes més positius del 2024. Concretament, l'afiliació a Catalunya s'ha situat de mitjana en els 3.760 milers, un màxim històric que supera amb escreix les xifres prèvies a la pandèmia. Addicionalment, cal destacar que la taxa de creixement interanual de les afiliacions el 2024 ha estat del 2,4%.
- La **població aturada** a Catalunya s'ha situat en les 373.600 persones de mitjana el 2024, un 2,8% inferior a la xifra del 2023, segons l'EPA. Com a resultat de la disminució del nombre d'aturats i l'increment de la població activa l'any 2024, la taxa d'atur (el quocient entre la població aturada i la població activa) s'ha reduït en quatre dècimes fins a situar-se en un mínim històric del 8,9% el 2024.
- La **inflació** a Catalunya ha estat del 2,8% en mitjana el 2024, un avenç inferior al del 2023 (3,4%), però encara per sobre de l'objectiu de mitjà termini del BCE (2,0%). La moderació de la inflació a Catalunya i al conjunt de la

zona euro ha estat generalitzada per grups, però especialment intensa en els preus energètics i aliments. Tot i això, la inflació subjacent s'ha mantingut elevada (3,0% al 2024), en bona part a causa de la inflació dels serveis (3,5% al 2024).

- El **cost laboral mitjà per treballador** a Catalunya s'ha situat en els 3.343,8 euros el 2024, repartits entre el cost salarial –de 2.481,6 euros– i els altres costos –862,2 euros. En comparació amb el 2023, el cost laboral per treballador ha augmentat un 3,5%, fet que s'explica tant per un increment dels costos salarials com, en major mesura, dels altres costos no salarials, com ara cotitzacions socials i indemnitzacions.
- Pel que fa als **ingressos impositius**, l'administració tributària estatal ha recaptat a les administracions d'hisenda radicades a Catalunya 57.194 milions d'euros (el 19,4% de la recaptació del conjunt estatal territorialitzable), un 6,8% més que l'any anterior. En comparació amb la recaptació a la resta de delegacions estatals, l'augment ha estat lleugerament superior (8,8% a la resta de delegacions). L'increment de la recaptació a Catalunya és resultat d'un fort augment dels ingressos per impostos directes i indirectes. En relació amb els tributs propis i cedits totalment a la Generalitat de Catalunya, la recaptació ha estat de 5.286 milions d'euros el 2024, un 11,5% més que l'any anterior. D'aquests, la part principal són els tributs cedits, que representen el 92% de la recaptació total i han experimentat un fort augment del 12,7% (per l'augment de l'impost de successions i donacions i transmissions patrimonials), mentre que els tributs propis representen únicament el 8% restant i han registrat un decreixement del 1,1% el 2024 fins als 393 milions d'euros.
- Les **finances de la Generalitat de Catalunya** han tancat el 2024 amb un dèficit públic de 1.227 milions d'euros. En percentatge del PIB, el dèficit ha passat de l'1,37% el 2023 al 0,41% el 2024. Aquesta evolució respon a un augment dels ingressos no financers, que fonamentalment s'explica per l'augment de les bestretes i la liquidació del model de finançament del 2024, superior a l'increment de les despeses. L'augment en termes absoluts del dèficit s'ha traduït en un increment del deute públic de la Generalitat, tot i que en percentatge del PIB ha disminuït fins al 28,1% en l'últim trimestre del 2024, gràcies al fort creixement de l'activitat econòmica en termes nominals. En comparació amb la resta de comunitats autònomes, Catalunya continua sent la

capdavantera en volum de deute i la quarta en deute en percentatge del PIB.

Perspectives 2025 i 2026

- Segons les previsions presentades i elaborades conjuntament pel Gabinet d'Estudis Econòmics de la Cambra de Comerç de Barcelona i per AQR-Lab de la UB al maig del 2025, l'economia catalana podria registrar un creixement del PIB del 2,7% el 2025 i del 2,4% el 2026. La previsió de creixement per al 2025 es manté respecte a la realitzada a principis d'any perquè l'impacte negatiu de la pujada d'aranzels quedaria compensat per una revisió a l'alça del creixement degut al bon comportament del consum de les llars (recolzat per l'ocupació i el descens de la inflació).
- Tot i que l'avenç previst de l'economia catalana és dinàmic i per sobre de la zona euro, persisteixen alguns riscos arran de la política aranzelària dels EUA que podrien influir negativament sobre l'activitat els propers trimestres, entre els que destaquen: 1) una allau d'exportacions d'excedents comercials procedents sobre tot de la Xina; 2) l'impacte negatiu sobre les exportacions catalanes europees d'una apreciació del euro; 3) el retorn dels aranzels "recíprocs" (del 20%), així com una possible resposta aranzelària per part de la UE; i 4) l'aplicació de l'aranzel addicional del 25% a països que importen petroli de Veneçuela (ja aprovat, però amb els països afectats encara per confirmar, entre els quals podria incloure's Espanya).
- Malgrat aquests riscos, l'escenari central és que l'economia catalana es mantingui dinàmica el 2025 (2,7%), amb un major protagonisme de la demanda interna, impulsada pel vigor de l'ocupació, la reducció dels tipus d'interès del BCE, l'abaratiment de l'energia i els fons Next Generation. En relació amb el consum públic, la seva contribució a l'augment del PIB es moderarà gradualment, en un context de consolidació fiscal progressiva. La inflació es revisa a l'alça al 2,3% per al 2025 a causa de l'impacte derivat de la política aranzelària dels EUA, però s'hauria de reduir fins situar-se en el 2,1% en mitjana l'any 2026.

Empresa catalana

- El capítol dedicat a l'**anàlisi economicofinancera del teixit empresarial** mostra una recuperació econòmica equilibrada el 2023 i 2024 després del fort deteriorament durant la pandèmia. Addicionalment, els indicadors relacionats directament amb l'activitat milloren amb independència del sector o dimensió empresarial. A més, destaca el fet que la recuperació de les vendes ha vingut impulsada pel mercat estranger. La rendibilitat econòmica i financera ha millorat el 2023, i les dades preliminars per al 2024 apunten en la mateixa direcció. En els anys més recents, s'observa que les empreses han gestionat millor els seus estocs, amb una reducció del pes de les existències sobre el total de l'actiu i també s'ha reduït el pes dels altres deutors. La millor gestió d'aquests actius corrents es reflecteix en l'augment de la seva tresoreria en comparació amb les dades històriques disponibles, fet que les posiciona millor per afrontar un període d'incertesa, com la que s'està vivint actualment amb diversos fronts oberts en l'àmbit geopolític. Així mateix, el patrimoni net de les empreses catalanes s'ha anat enfortint en aquesta darrera dècada, i l'any 2023 representava el 53,3% del total del balanç, una evolució positiva que indica una elevada capitalització de les empreses. Aquesta millora en la capitalització i la disminució de la dependència del finançament extern incrementa la seva fortalesa per fer front a situacions adverses en el futur.

Anàlisi territorial

- L'economia de la demarcació de **Barcelona** ha evolucionat favorablement el 2024 i ha mostrat un perfil més positiu del que es preveia, i és el resultat del fort augment de la demanda interna, la recuperació del turisme estatal i de la resiliència que ha mostrat el sector industrial davant un context de crisi industrial europea. Segons estimacions de la Cambra de Comerç de Barcelona, el 2024 el VAB de la demarcació hauria crescut un 4,0%, el mateix increment registrat al conjunt de Catalunya (4,0%). Aquesta recuperació econòmica ha anat acompanyada d'un impuls del mercat de treball i d'una moderació de la inflació (del 3,4% el 2023 al 2,9% el 2024). Tot i això, la inflació subjacent s'ha mantingut elevada, en bona mesura, a causa de la inflació dels serveis.

Per sectors, les dades de l'Enquesta de clima empresarial mostren uns resultats de la marxa dels negocis positiva als quatre sectors analitzats (indústria, construcció,

comerç i resta de serveis) i més elevada respecte a l'any anterior. En relació amb el sector turístic, el 2024 el nombre de turistes allotjats a establiments hotelers a la demarcació ha augmentat un 2,2% respecte a l'any anterior, però segons procedència es registra una evolució desigual: mentre que els visitants residents a l'estranger superen en un 5,1% les xifres de l'any anterior, el turisme nacional ha disminuït un 5,7%. Paral·lelament, el mercat de treball ha registrat un dinamisme positiu, amb xifres rècords dels assalariats i autònoms, tot i el context d'elevada incertesa a nivell geopolític.

A nivell comarcal, l'evolució positiva de les afiliacions i les empreses ha estat pràcticament generalitzada, però amb diferents intensitats. El nombre d'empreses i llocs de treball ha augmentat a totes comarques de la demarcació (excepte al Lluçanès i el Moianès). Al mateix temps, el nombre d'aturats ha minvat a totes les comarques, a excepció del Moianès.

- Segons les estimacions de la Cambra, l'economia de la província de **Girona** ha crescut un 4,1% l'any 2024, lleugerament per sobre del conjunt de Catalunya (4,0%). La importància del sector turístic ha estat clau en la ràpida recuperació econòmica de Girona els darrers anys. Quant a la marxa dels negocis a Girona el 2024, les dades de l'Enquesta de clima empresarial indiquen una evolució positiva en els quatre grans sectors analitzats i, a més, millors als de l'any anterior, excepte al comerç que es manté estable. Pel que fa al turisme, Girona ha recuperat amb escreix el nombre de turistes estrangers d'abans de la pandèmia, mentre que la recuperació del turisme nacional encara no s'ha completat.

En relació amb el sector exterior, les dades de comerç internacional tanquen el 2024 amb uns resultats globals positius a la demarcació de Girona. Segons dades provisionals de duanes, les exportacions nominals han assolit 8.339 milions d'euros, màxim històric des del 2005, i un augment del 2,6% (en contraposició a la disminució del 0,5% al conjunt de Catalunya). Girona manté un saldo comercial positiu, a diferència del patró del conjunt de Catalunya, de 4.162 milions d'euros, uns 104 milions més que el 2023. Respecte a l'evolució del mercat de treball, el nombre de llocs de treball a la demarcació ha augmentat un 2,8% (2,3% a Catalunya) fins als gairebé 344.000 a finals del 2024, el màxim des del 2008 (inici de la sèrie disponible). Al seu torn els nombre de comptes de cotització es manté pràcticament estable el darrer any.

A nivell comarcal, els llocs de treball han crescut a totes les comarques de la demarcació –excepte al Pla de l'Estany (-0,3%)–, entre el 0,3% del Ripollès i el 3,8% del Gironès. En canvi, el teixit empresarial només ha augmentat a la meitat de les comarques: l'1,4% a la Cerdanya, el 0,6% a la Selva, el 0,5% al Gironès i el 0,2% a la Garrotxa. Per últim, el 2024 s'ha produït un increment de l'atur registrat a dues de les vuit comarques gironines: la Cerdanya (+3,4%) i el Pla de l'Estany (+0,9%).

- El 2024 ha estat un any positiu per a la demarcació de **Lleida**. Segons estimacions de la Cambra, l'economia ha crescut un 4,5% interanual, 0,5 punts per sobre de la mitjana catalana, sent la demarcació que ha registrat un major creixement el darrer any. La inflació continua el procés de moderació, el 2,9% en mitjana anual el 2024, -0,5 punts percentuals menys que el 2023–, però la inflació subjacent segueix sent elevada, en bona part, a causa de la inflació dels serveis.

Per sectors, segons l'Enquesta de clima empresarial, la marxa dels negocis ha estat favorable a tots els sectors, excepte al comerç que es manté estable, però només millora respecte a l'any anterior a la indústria i la resta de serveis. Respecte al turisme, Lleida és l'única demarcació on el nombre de viatgers i pernoctacions nacionals ha crescut respecte a l'any anterior. Quant al sector exterior, les dades de comerç internacional a Lleida tanquen amb una evolució més positiva que a la resta de demarcacions, i assoleix xifres rècord tant en importacions com en exportacions. Cal esmentar que Lleida continua sent un territori clau del sector agroalimentari a Catalunya, amb més d'un terç de les exportacions catalanes de fruites, hortalisses i llegums, greixos i olis.

El dinamisme del mercat de treball s'ha traduït en un increment dels llocs de treball del 2,3%, fins a un màxim històric de les 197.000 afiliacions, i en una reducció del nombre d'aturats fins a les 16.469 persones, la xifra més baixa des del 2007. Pel que fa al teixit empresarial, els comptes de cotització han augmentat lleugerament respecte a l'any anterior, però encara se situen un 4,5% per sota la dada precisi. A nivell comarcal, el teixit empresarial s'ha reduït a quatre de les tretze comarques lleidatanes i el de llocs de treball només a dues (Alta Ribagorça i Pallars Sobirà). L'atur registrat ha disminuït de forma generalitzada, excepte a la Cerdanya i l'Alta Ribagorça.

- La província de **Tarragona** ha registrat un creixement del 3,9% el 2024, segons estimacions pròpies. Aquesta evolució dona continuïtat a la recuperació iniciada amb força el 2021 i és el resultat tant dels bons resultats del sector exterior de béns com de serveis turístics, fet que ha impulsat amb força el mercat laboral i, en conseqüència, el consum privat. Aquesta evolució ha anat acompanyada d'un procés desinflationista. Tanmateix, la inflació subjacent s'ha mantingut elevada, en gran mesura com a conseqüència de la inflació dels serveis.

Per sectors, la marxa dels negocis ha estat positiva a tots els sectors. Pel que fa al sector turístic, Tarragona presenta l'evolució anual més positiva de totes les demarcacions catalanes quant a viatgers i pernoctacions estrangeres. El comerç internacional ha evolucionat positivament en termes d'exportacions de béns, amb un creixement del 5% –el més favorable de les províncies catalanes–, mentre que les importacions han minvat un 1,1%. Atesa aquesta evolució, el saldo comercial negatiu ha disminuït un 11% respecte al 2023.

Pel que fa al mercat de treball, l'evolució ha estat favorable respecte a l'any anterior. Així, les afiliacions han augmentat un 1,9% fins a les 323.900, el màxim des del 2008 (inici sèrie disponible). A nivell comarcal, el nombre de llocs de treball ha disminuït a tres comarques de la demarcació (Ribera d'Ebre, Priorat i Terra Alta). El teixit empresarial ha augmentat a la meitat de les comarques: al Tarragonès i a les quatre situades més al sud de la província (Montsià, Baix Ebre, Terra Alta i Ribera d'Ebre).

Monogràfic "Indústria, innovació i productivitat: prioritats per a l'economia catalana"

- L'objectiu del monogràfic és analitzar des d'una perspectiva àmplia els reptes i les oportunitats que la innovació i productivitat plantegen per a la indústria com a motor clau de l'economia catalana. Concretament, el monogràfic inclou 8 articles de persones expertes que aprofundeixen en aquesta matèria des de diferents perspectives, tecnologies, sectors o territoris.
- Josep Oliver Alonso (Universitat Autònoma de Barcelona) descriu el nou marc internacional de reversió globalitzadora que està promovent des dels EUA, els primers impactes de la pujada d'aranzels sobre mercats, comerç

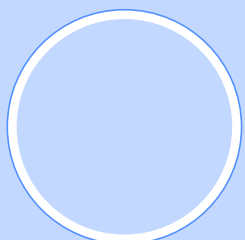
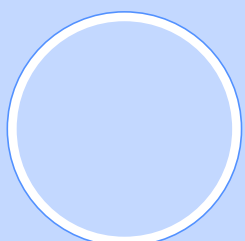
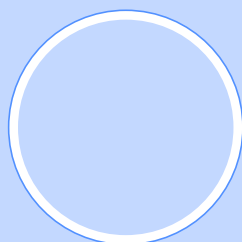
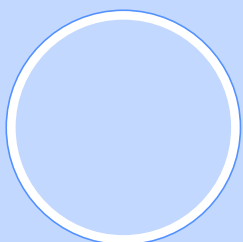
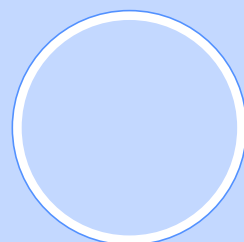
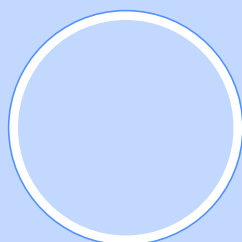
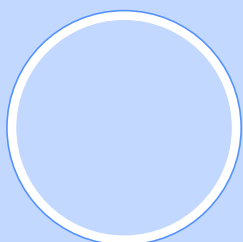
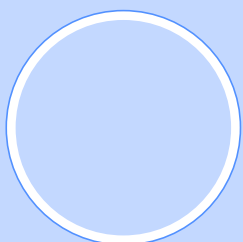
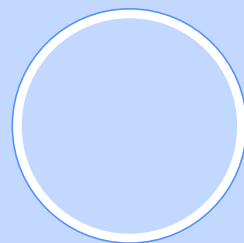
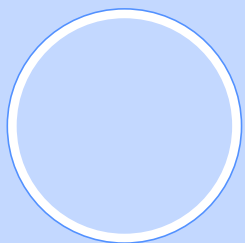
i expectatives de creixement així com les conseqüències per a la UE i Catalunya, i les lliçons que es poden extreure.

- Laia Castany i Jordi Fontrodona (Generalitat de Catalunya) mostren l'evolució de la indústria catalana en termes de VAB, productivitat i competitivitat. A més, destaquen la importància de tancar la bretxa en innovació, guanyar dimensió empresarial i apostar per la capacitat i formació de les persones treballadores.
- Oriol Aspachs (CaixaBank Research) i Erik Solé (Universitat Pompeu Fabra) analitzen la productivitat de l'economia catalana, clau pel creixement econòmic i el benestar, així com les diferències entre la productivitat europea i dels EUA. També, analitzen les diferències de productivitat entre regions europees i la importància que té estar a prop de regions altament productives.
- Oriol Guixà i Inka Guixà (La Farga) expliquen com pot millorar el model industrial català, a partir de l'estructura d'empresa familiar existent a Catalunya, destacant les seves mancances, fortaleces i punts de millora. Els aspectes a millorar inclouen una administració pública més eficient, incentivadora i àgil o la millora de la productivitat a partir de la gestió del talent valorat i remunerat, a més de la formació en IA i la seva adopció responsable.
- Elisabet Viladecans-Marsal (Universitat de Barcelona i IEB) analitza la distribució territorial del sector industrial i detecta una tendència cap a l'homogeneïtzació del pes de la indústria a la geografia catalana. També s'investiga el rol d'aquest sector en la cohesió social i territorial.
- Mariona Serra (Catalonia Health) destaca la importància de l'ecosistema d'innovació en salut a Catalunya i les barreres que es troba aquest sector per desplegar tot el seu potencial. Algunes d'aquestes barreres són processos de tramitació molt llargs, exemplificant el cas de l'obtenció del registre dels productes sanitaris. Per resoldre-ho proposa la creació d'un organisme notificador a Catalunya. També considera clau tenir un marc regulador o instruments financers que propiciïn la col·laboració públicoprivada, així com punts de trobada entre ambdós mons on puguin aflorar aquestes sinergies.
- Jaume Llosas (Cambra de Comerç de Reus) descriu les diferències territorials econòmiques existents a la província de Tarragona, especialment la costa versus

l'interior, i les oportunitats que ofereix el Fons de Transició Nuclear per garantir una transició energètica justa i impulsar el desenvolupament econòmic de les zones afectades pels tancaments de les centrals nuclears.

- Teresa Botargues (Diputació de Lleida) destaca la bioeconomia circular i la bioindústria com a vector de transició cap a un model industrial sostenible i competitiu, posant com a exemple model l'Agenda Compartida per la transformació econòmica de les Terres de Lleida, Pirineu i Aran.

I | MARC EXTERIOR

1. Economia mundial

L'any 2024 ha estat testimoni d'una activitat econòmica global resilient, malgrat un entorn complex caracteritzat per tipus d'interès encara elevats, tensions geopolítiques persistents i un increment del proteccionisme comercial. Segons el Fons Monetari Internacional (FMI), el creixement de l'economia mundial s'ha situat en el 3,3%, una dècima per sobre del que es preveia a finals de l'any anterior i dues dècimes per sota respecte al 2023. Aquest lleuger avenç reflecteix una capacitat d'adaptació més gran del que s'esperava, i s'ha produït de manera generalitzada tant entre les economies avançades –amb un creixement de l'1,8%– com entre els països emergents i en desenvolupament, que han assolit un increment del 4,3%.

L'economia mundial va créixer un 3,3% l'any 2024, dues dècimes menys que l'any anterior

Aquest comportament s'explica principalment per la solidesa de l'economia dels Estats Units i pel dinamisme del sector serveis a escala global, així com per una evolució més continguda dels riscos macroeconòmics globals durant el primer tram del cicle de desinflació. A més, les dades confirmen la solidesa de la demanda interna en algunes de les principals economies, en un context marcat per un cert alleujament de les tensions derivades dels xocs recents.

Aquest creixement s'ha sostingut sobre diversos pilars. D'una banda, el mercat laboral ha continuat mostrant-se robust, amb taxes d'ocupació elevades i amb una normalització de la relació entre vacants i persones desocupades fins a nivells prepanidèmics, fet que ha donat suport a la demanda interna. De l'altra, la moderació dels preus de l'energia –malgrat les tensions geopolítiques en algunes regions productores– ha contribuït a frenar les pressions inflacionistes. Aquesta evolució dels preus s'ha vist afavorida, a més, per certs guanys de productivitat, especialment als Estats Units.

Tot i la desacceleració progressiva de la inflació, aquesta encara es manté per sobre dels objectius dels principals bancs centrals. Als Estats Units, els preus dels serveis continuen exercint una forta pressió a l'alça, mentre que a la Xina el context és ben diferent: la inflació es manté molt continguda com a conseqüència de l'alentiment estructural de la demanda interna.

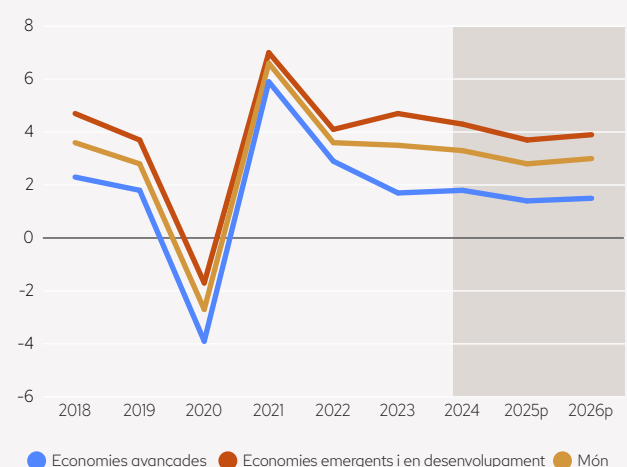
Les projeccions de creixement de l'FMI per als anys 2025 i 2026 apunten a una moderació del dinamisme econòmic mundial, amb una desacceleració del PIB global fins al 2,8% el 2025 i una lleugera recuperació fins al 3,0% el 2026 ([gràfic I.1](#)). Aquest alentiment es justifica per una combinació de factors que reflecteixen l'emergència de noves incerteses i l'esgotament progressiu de determinats impulsos que havien sostingut l'activitat en anys anteriors.

Els Estats Units han crescut un 2,8% enfront del 0,9% a la zona euro

Un dels elements centrals que expliquen aquesta moderació és l'impacte de les tensions comercials globals, agreujades arran de les noves mesures aranzelàries introduïdes pels Estats Units a principis de 2025. Aquestes accions unilaterals han generat un augment de la incertesa en els mercats, han provocat represàlies per part d'altres grans economies i han tingut un efecte negatiu sobre la confiança empresarial i sobre el volum de comerç internacional. Paral·lelament, la demanda interna a diverses grans economies ha començat a mostrar signes d'esgotament, especialment als Estats Units, on el consum privat ha perdut força després de diversos trimestres de creixement robust.

Evolutió del PIB mundial

Taxes de variació interanual a preus constants, en %

Font: FMI, World Economic Outlook, abril 2025.
p: previsions.

Al llarg de l'últim any, als Estats Units, el consum s'ha mantingut fort (amb un creixement interanual del 2,8%), gràcies a un mercat laboral sòlid, una recuperació dels salaris reals i polítiques fiscals expansives. Aquesta combinació va permetre que l'economia creixés per sobre del seu potencial, tot i generar alhora un dèficit públic molt elevat en un context de no-crisi. Per contra, la zona euro va registrar un creixement modest el 2024, del 0,9%, amb fortes divergències internes: mentre Alemanya va experimentar una lleugera contracció (-0,2%), per la debilitat de la indústria i els alts costos energètics, Espanya va destacar amb un increment del 3,2%, impulsat per una demanda interna més sòlida (gràfic 1.2).

A Àsia, els països emergents van continuar liderant l'expansió global. Tanmateix, la Xina va moderar el seu ritme de creixement fins al 5%, a causa de la crisi del sector immobiliari i d'un model econòmic cada vegada més dependent de les exportacions. Per contra, l'Índia va créixer un 6,5%, gràcies a la digitalització, la reorganització de les cadenes de subministrament i la transició energètica, que han atret inversions estrangeres en sectors d'alta productivitat.

L'inici del 2025 ha estat marcat per l'augment de les tensions comercials. Des del febrer de 2025, els Estats Units han introduït una nova sèrie d'augmentos aranzelaris unilaterals, culminant amb la mesura del 2 d'abril, que imposa aranzels en funció del superàvit comercial bilateral dels seus socis comercials, amb un increment mínim del 10% i del 25% en alguns productes (acer, alumini, automòbils i components d'automoció). En conjunt, aquestes mesures han elevat l'aranzel efectiu mitjà als Estats Units del 3% al 23% després del 2 d'abril.

Alguns socis comercials han reaccionat amb mesures de represàlia, tot i que s'han obert processos de negociació que podrien rebaixar l'escalada aranzelària. Un exemple és l'acord temporal de 90 dies entre Xina i Estats Units, assolit al maig de 2025, que preveu uns aranzels del 10% de la Xina als EUA i del 30% dels EUA a la Xina, molt inferiors als anunciats prèviament. En la data de tancament d'aquest informe, continuen oberts els processos de negociació amb la Unió Europea i la resta de països afectats.

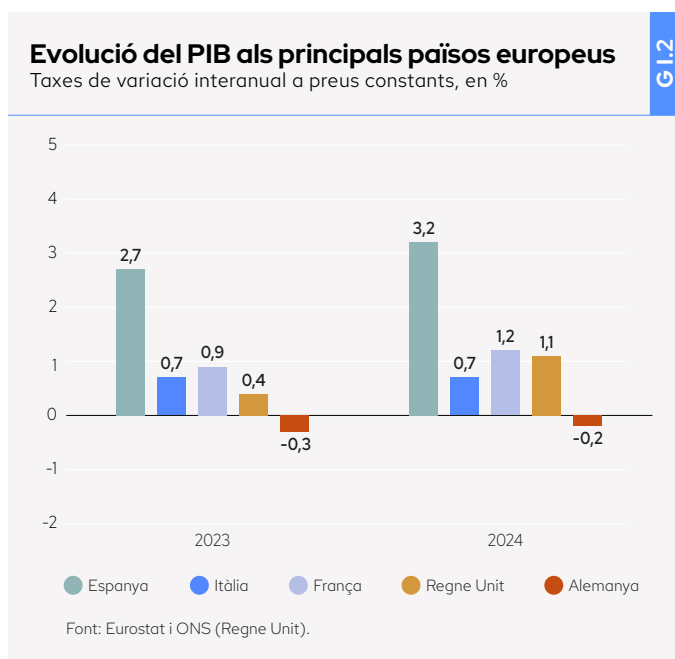
Tot i que l'impacte immediat d'aquestes mesures es va moderar arran de l'anunci d'exempcions temporals, el FMI ha detectat un augment significatiu de la incertesa en matèria de política comercial. Si l'escalada es manté i es materialitzen les represàlies anunciades per la Xina i la Unió Europea, el creixement mundial podria reduir-se 0,8 punts percentuals entre el 2025 i 2026. Les economies més afectades serien aquelles altament integrades en cadenes de valor regionals, com Mèxic, i el creixement de la zona euro podria veure's reduït en 0,2 punts l'any 2025, segons l'FMI.

L'FMI preveu que l'escalada comercial pot reduir fins a 0,5 punts del PIB mundial el 2025 i 0,3 punts el 2026

En aquest context, les perspectives per a 2025 venen marcades per nombroses incerteses, especialment vinculades a les polítiques comercials i fiscals que pugui adoptar la nova administració nord-americana. El risc que s'intensifiquin les mesures proteccionistes o que es mantingui un nivell elevat d'endeutament públic als Estats Units podria incrementar la pressió inflacionista i limitar les perspectives de creixement a mitjà termini.

A més, els aranzels imposats pels Estats Units, si bé poden ser limitats per a l'economia espanyola en termes agregats –amb una possible reducció del PIB d'entre dues i tres dècimes–, podrien afectar intensament alguns sectors específics. Cal tenir en compte, també, els impactes indirectes: els països exportadors més perjudicats per aquestes mesures, com la Xina, podrien intensificar la seva presència en altres mercats, generant pressions a la baixa sobre els preus i augmentant la competència internacional.

Les tensions comercials derivades de l'increment dels aranzels nord-americans i les corresponents represàlies han generat un entorn d'elevada incertesa que afecta no només el comerç internacional, sinó també les decisions d'inversió. Segons el Fons Monetari Internacional, aquest clima d'inestabilitat ha deteriorat la confiança empresarial, especialment en aquells sectors més exposats a les cadenes de valor globals. L'impacte és particularment visible en els Estats Units, on l'activitat inversora ja mostrava signes

	2023	2024	2025 (P)	2026 (P)
PIB real				
Món	3,5	3,3	2,8	3,0
Països avançats	1,7	1,8	1,4	1,5
Estats Units	2,9	2,8	1,8	1,7
Canadà	1,5	1,5	1,4	1,6
Japó	1,5	0,1	0,6	0,6
Zona Euro	0,4	0,9	0,8	1,2
Alemanya	-0,3	-0,2	0,0	0,9
França	0,9	1,2	0,6	1,0
Itàlia	0,7	0,7	0,4	0,8
Espanya	2,7	3,2	2,5	1,8
Regne Unit	0,4	1,1	1,1	1,4
Països emergents i en desenvolupament	4,7	4,3	3,7	3,9
Europa emergent	3,6	3,4	2,1	2,1
Rússia	4,1	4,1	1,5	0,9
Àfrica subsahariana	3,6	4,0	3,8	4,2
Amèrica Llatina i Carib	2,4	2,4	2,0	2,4
Brasil	3,2	3,4	2,0	2,0
Àsia emergent	6,1	5,3	4,5	4,6
Índia	9,2	6,5	6,2	6,3
Xina	5,4	5,0	4,0	4,0
Orient Mitjà i Àsia Central	2,2	2,4	3,0	3,5
IPC, mitjana anual				
Països avançats	4,6	2,6	2,5	2,2
Estats Units	4,1	3,0	3,0	2,5
Canadà	3,9	2,4	2,0	2,1
Japó	3,3	2,7	2,4	1,7
Zona Euro	5,4	2,4	2,1	1,9
Alemanya	6,0	2,5	2,1	1,9
França	5,6	2,3	1,3	1,6
Itàlia	5,9	1,1	1,7	2,0
Espanya	3,4	2,9	2,2	2,0
Regne Unit	7,3	2,5	3,1	2,2
Països emergents i en vies de desenvolupament	8,0	7,7	5,5	4,6
Volum del comerç mundial (de béns i serveis)				
Exportacions	1,0	3,8	1,7	2,5
Països avançats	-0,6	2,4	1,9	2,0
Països emergents i en desenvolupament	3,1	5,8	2,0	3,4
Importacions				
Països avançats	0,6	4,9	-3,2	1,5
Països emergents i en desenvolupament	-0,1	2,2	1,3	4,6
Preus de les matèries primeres				
Petroli (euros)	-18,5	-1,8	-15,5	-6,8
Matèries primeres sense combustibles (euros)	-8,1	3,7	4,4	0,2

(P) Previsions.
 Font: FMI. World Economic Outlook, abril 2025.

d'esgotament, i on la nova onada d'aranzels ha amplificat la percepció de risc entre les empreses, afavorint l'ajornament o la revisió a la baixa de projectes d'inversió previstos per al 2025.

Aquest efecte de contenció inversora no es limita als Estats Units. Altres economies avançades i emergents, fortament integrades en fluxos comercials globals, també han començat

a experimentar una desacceleració en la inversió privada. Aquest fenomen reflecteix tant l'impacte via exportacions dels aranzels com els efectes derivats associats a l'augment de la volatilitat financera, la incertesa reguladora i l'encariment dels costos logístics i de producció.

Pel que fa als preus, la inflació global es va situar en el 5,7% l'any 2024, per sota del 6,6% registrat el 2023. Als països

avançats, l'any es va tancar amb una inflació del 2,6%, acostant-se així als objectius dels bancs centrals. Aquesta millora va estar motivada principalment per tres factors: la disminució del preu del petroli (un 1,8% menys que l'any anterior), la normalització del transport internacional i unes collites favorables que van permetre contenir els preus dels aliments. Malgrat aquesta tendència a la baixa, els preus dels serveis continuen per sobre dels nivells previs a l'onada inflacionista.

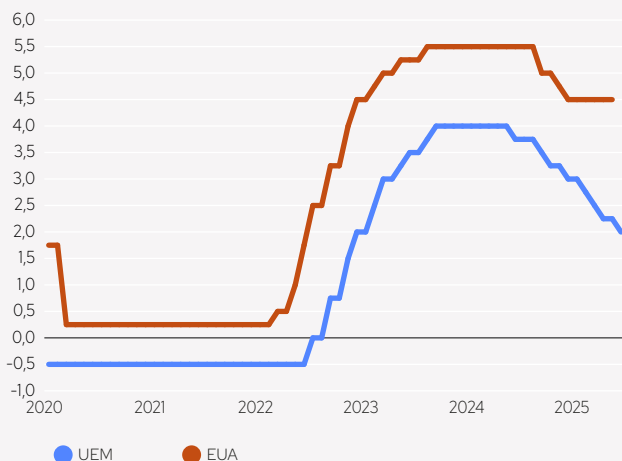
El 2024 la inflació mundial va baixar al 5,7% i al 2,6% als països avançats

Tal com reflecteix el [gràfic 1.3](#), l'any 2024 també ha estat marcat per un canvi d'orientació en la política monetària tant del Banc Central Europeu (BCE) com de la Reserva Federal dels Estats Units (FED), després de dos anys de fortes pujades de tipus per contenir la inflació.

En el cas de la zona euro, el BCE va iniciar el cicle de reducció de tipus d'interès a partir del mes de juny de 2024, amb posteriors retallades a les reunions de setembre, octubre i desembre. Aquesta estratègia respon a la moderació progressiva de la inflació i a la necessitat d'estimular l'activitat econòmica en un context de creixement feble. Així, el tipus d'interès de la facilitat de dipòsits va passar del 4% a finals de 2023 al voltant del 3% al tancament de 2024, situant-se al 2% a mitjans de 2025.

Tipus d'interès oficial del BCE i de la Reserva Federal En percentatge

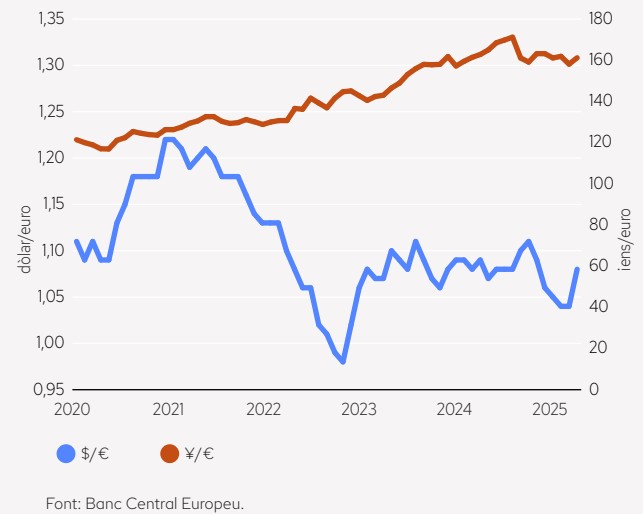
G1.3

Font: Banc d'Espanya

Evolució del tipus de canvi de l'euro

G1.4

Font: Banc Central Europeu.

El BCE ha reduït els tipus del 4% al 2% al juny de 2025

Per la seva banda, la FED nord-americana també va començar a abaixar els tipus d'interès, però de manera més gradual i tardana. Concretament, la primera baixada va tenir lloc al setembre de 2024, amb un descens de 50 punts bàsics, seguida d'una nova retallada de 25 punts al novembre. Això va situar els tipus d'interès dels EUA en un 4,5% al final de l'any, amb la previsió que s'apropin al 4% a mitjans de 2025.

En relació amb l'evolució del tipus de canvi de l'euro, l'any 2024 ha estat marcat per una relativa estabilitat respecte al dòlar nord-americà, amb fluctuacions al voltant de l'1,08 \$/€ durant bona part de l'any. Tot i això, la moneda europea ha seguit mostrant una certa debilitat respecte als màxims assolits a principis del 2021, en un context de divergència entre les polítiques monetàries de la Reserva Federal i el Banc Central Europeu. La persistència de tipus d'interès elevats als Estats Units, juntament amb unes dades de creixement més robustes, han continuat donant suport al dòlar, tot i que aquesta tendència es podria trencar el 2025 per la política aranzelària dels Estats Units.

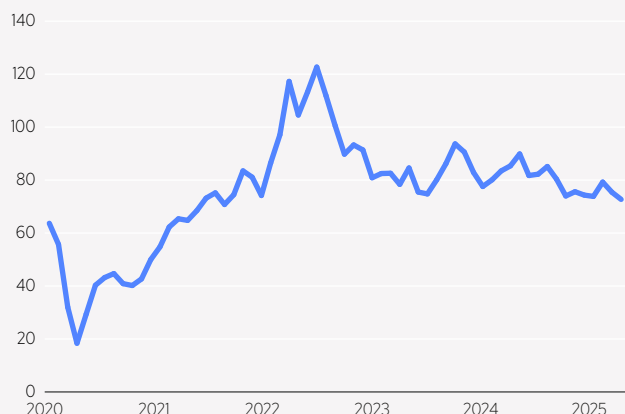
L'euro va continuar per sota dels màxims el 2024 per la fortaleza del dòlar

En canvi, respecte al ien japonès, l'euro s'ha apreciat de manera més sostinguda durant els darrers anys, arribant a nivells històricament elevats ([gràfic 1.4](#)). Aquest moviment reflecteix l'orientació més acomodaticia del Banc del

Evolució del preu del petroli brent

Dòlars USA/barril

G 1.5

Font: Energy Information Administration dels Estats Units.

Japó, que ha mantingut una política monetària molt laxa, a diferència del gir restrictiu observat a Europa i als Estats Units.

Pel que fa al mercat del petroli, l'any 2024 s'ha caracteritzat per una clara tendència a la baixa en els preus del cru, amb un preu mitjà del Brent proper als 80,5 dòlars per barril (gràfic 1.5). Aquesta evolució reflecteix un reordenament progressiu del mercat, marcat per l'alentiment de la demanda global –especialment per la moderació de l'activitat econòmica a la Xina– i per l'increment gradual de l'oferta procedent de països americans. A més, la OPEP ha mantingut una estratègia de normalització molt gradual de la seva producció per evitar una caiguda brusca dels preus.

El preu del petroli es manté entorn als 80\$/barril el 2024, amb tendència a baixar el 2025

De cara als pròxims anys, es preveu que el petroli Brent continuï evolucionant cap a un preu d'equilibri entorn dels 70 dòlars, sostingut per un creixement moderat de la demanda i una oferta més flexible. En aquest context, el 2025 s'entreu com un any de transició cap a un mercat més estable, tot i que persisteix la incertesa vinculada a la política dels Estats Units, les tensions geopolítiques i l'alentiment de l'economia mundial.

2. Economia espanyola

L'any 2024, l'economia espanyola ha registrat un creixement del Producte Interior Brut del 3,2%, segons les darreres dades de la comptabilitat nacional de l'INE. Aquesta xifra suposa una acceleració respecte al creixement del 2023

(2,7%) i confirma el bon comportament de l'economia espanyola en un context internacional marcat per la incertesa i l'alentiment de l'activitat a la zona euro. En aquest sentit, malgrat l'entorn desfavorable –amb uns tipus d'interès encara elevats i una inflació que, tot i moderar-se, es manté per sobre dels nivells desitjables–, l'economia espanyola ha tornat a sorprendre positivament gràcies a la fortalesa del mercat laboral i al dinamisme del consum privat. A més, la inversió ha mostrat una capacitat de resistència notable, fins i tot en un escenari de desacceleració dels principals socis europeus.

L'economia espanyola creix un 3,2% el 2024, cinc dècimes més que l'any anterior, en un context internacional incert

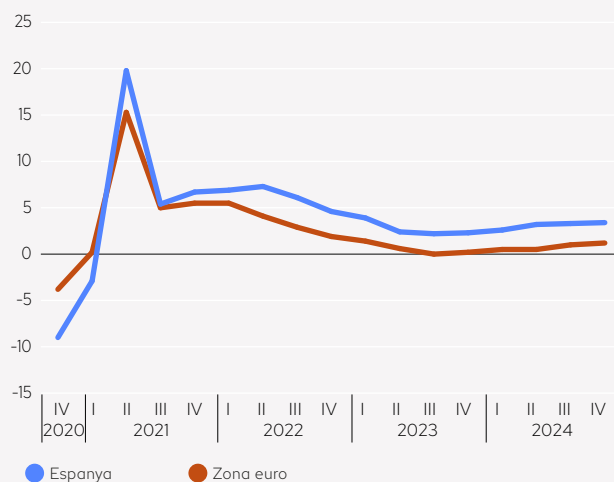
D'aquesta manera, l'economia espanyola ha tornat a destacar per un ritme de creixement clarament superior al de la mitjana de la zona euro, enfront del modest 0,9% registrat pel conjunt dels països de la UEM. Aquest escenari està fortament condicionat per la debilitat d'algunes de les principals economies de la zona, especialment Alemanya (-0,2%) i Àustria (-1,2%), que han tornat a registrar caigudes de l'activitat. A més, el creixement de la resta de grans economies de l'eurozona ha estat força limitat, amb un avenç de l'1,2% a França, 0,7% a Itàlia, 1% als Països Baixos i 1,9% a Portugal.

L'anàlisi del perfil trimestral de l'activitat econòmica posa de manifest que el creixement d'Espanya ha estat superior al del conjunt de la zona euro al llarg de tot l'any. El diferencial entre ambdues economies ha assolit un màxim de 2,7 punts percentuals durant el segon trimestre, i s'ha

Evolució del PIB a Espanya i a la zona euro

Taxes de variació interanual, en %

G 1.6

Font: Eurostat.

mantingut en nivells elevats fins al quart trimestre, quan la diferència ha estat de 2,2 punts. Tal com s'observa al [gràfic 1.6](#), aquest comportament evidencia una trajectòria més dinàmica de l'economia espanyola en comparació amb els seus principals socis europeus.

En línia amb aquesta trajectòria comparativament més dinàmica, l'anàlisi dels components que han contribuït a la variació del PIB a Espanya el 2024 mostra que l'expansió de la demanda interna ha estat, novament, el principal motor del creixement, amb una aportació de 2,8 punts percentuals, clarament superior a la registrada l'any anterior (1,7 p.p.). Per la seva banda, la demanda externa també ha tingut una contribució positiva, encara que més modesta (0,4 punts), sis dècimes menys que el 2023. Aquesta evolució s'explica, principalment, per la desacceleració del comerç mundial, que ha afectat el dinamisme de les exportacions, tot i que l'augment del turisme estranger ha continuat recolzant el saldo exterior. En termes nominals, el PIB espanyol ha assolit els 1.591.627 milions d'euros el 2024, un 6,2% més que l'any anterior.

En aquest context, el consum de les llars ha continuat exercint un paper rellevant en l'impuls de la demanda interna durant el 2024. En termes interanuals, ha registrat un increment del 2,8%, lleugerament per sota del creixement del conjunt de l'economia (3,2%), però suficient per mantenir una aportació significativa al creixement agregat. Aquest comportament s'ha vist afavorit per la bona evolució del mercat laboral, la millora de la renda disponible i una inflació més continguda, factors que han permès recuperar part del poder adquisitiu perdut en exercicis anteriors.

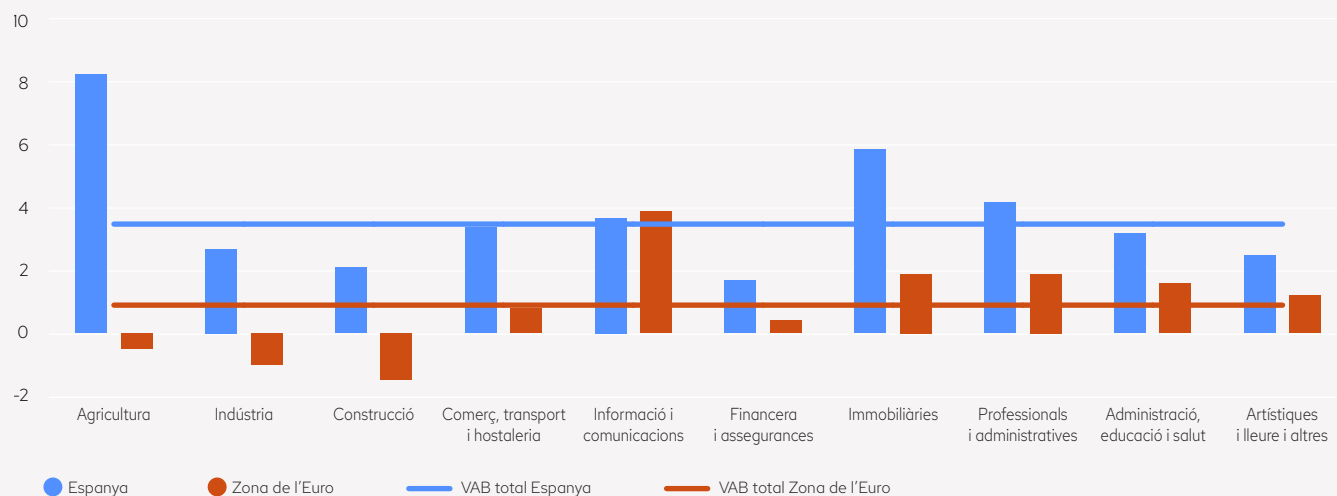
El consum de les llars ha augmentat un 2,8%, impulsat per l'ocupació, la millora de la renda disponible i l'estabilització dels preus

Per altra banda, la inversió ha mostrat un comportament més contingut en comparació amb altres components de la demanda, tot i resistir de manera positiva en un context encara marcat per la incertesa i uns tipus d'interès elevats. Al llarg del 2024, la inversió productiva privada ha evidenciat certa debilitat, situant-se lleugerament per sota dels nivells previs a la pandèmia, especialment en branques com el transport i la construcció no residencial. En canvi, les inversions en actius intangibles i en equipament han experimentat una evolució més favorable. En aquest escenari, destaca el paper dels fons Next Generation EU, amb un impacte especialment rellevant en les empreses de major dimensió i productivitat, que han liderat bona part dels projectes impulsats.

Quant al consum públic, aquest ha continuat registrant un ritme de creixement intens el 2024, amb un augment del 4,1%, clarament superior al del conjunt de l'economia. Aquest dinamisme respon principalment a l'increment de les remuneracions dels assalariats públics, especialment a les comunitats autònomes, on s'ha ampliat la massa salarial. L'augment ha estat generalitzat per rúbriques, tot i que la incidència dels consums intermedis ha anat disminuint progressivament a mesura que es reduïa l'impacte de la inflació. Així, el principal impulsor del consum públic ha estat la millora de les condicions retributives i la intensificació de la contractació pública.

Evolució del VAB per activitats, 2024

Taxes de variació interanual, en %

Font: Eurostat.

Finalment, l'any 2024, l'economia espanyola ha registrat un saldo positiu amb l'exterior, amb una variació anual de les exportacions de béns i serveis del 3,1% i de les importacions del 2,4%. En el cas de les exportacions de béns, els increments més destacats s'han produït als sectors d'alimentació, begudes i tabac (+8,0%), matèries primeres (+22%) i productes químics (+7,7%). En canvi, sectors com l'automobilístic (-21,2%) i el sector energètic (+22%) han experimentat caigudes. Quant a les importacions, els augments més significatius corresponen als productes químics (+16,6%) i les manufactures de consum (21,6%).

Des del punt de vista de l'oferta, el [gràfic 1.7](#) mostra que el 2024 l'economia espanyola ha tornat a registrar un creixement del VAB molt superior al del conjunt de la zona euro. Aquesta diferència en el ritme de creixement respon, en bona part, al millor comportament d'alguns sectors clau de l'economia espanyola, que han registrat avanços més intensos que a la mitjana europea.

En aquest sentit, l'activitat agrícola ha estat el sector que més ha crescut en VAB durant el 2024, destacant-se molt per sobre de la resta, un sector que està fortament vinculat a factors estacionals i a condicions meteorològiques. També les activitats immobiliàries han mostrat un creixement molt elevat, seguides de les activitats professionals i administratives i del sector del comerç, transport i hostaleria, tots ells amb un comportament clarament favorable. Altres àmbits com l'administració pública, l'educació i la salut, la indústria i els serveis artístics i d'oci han registrat avenços més moderats. En canvi, la inversió en construcció i el sector financer han experimentat una evolució més limitada. Finalment, cal destacar que el VAB d'informació i comunicacions, tot i registrar una taxa positiva, ha crescut a un ritme lleugerament inferior al de la mitjana de la zona euro.

Destaca el bon comportament de l'agricultura i els serveis

L'evolució dels preus del consum ha continuat sent una de les principals variables de seguiment per part de les institucions econòmiques internacionals durant el 2024. Després dels forts increments registrats els anys anteriors, l'any 2024 ha estat marcat per la consolidació del procés de desacceleració de la inflació, tant a Espanya com al conjunt de la zona euro ([gràfic 1.8](#)).

A Espanya, la inflació s'ha situat en un 2,9% en mitjana anual l'any 2024, lleugerament per sobre del registre de la zona euro (2,6%). Aquest alentiment dels preus s'ha produït en un context de moderació del cost de l'energia, gràcies, en part, a la caiguda del preu del petroli al mercat internacional. A més, la contenció de la demanda interna

a la Xina i l'estratègia de reducció de preus de les seves exportacions han contribuït a reforçar aquesta dinàmica de desacceleració.

La inflació es modera al 2,9% i la subjacent cau fins al 3,0%

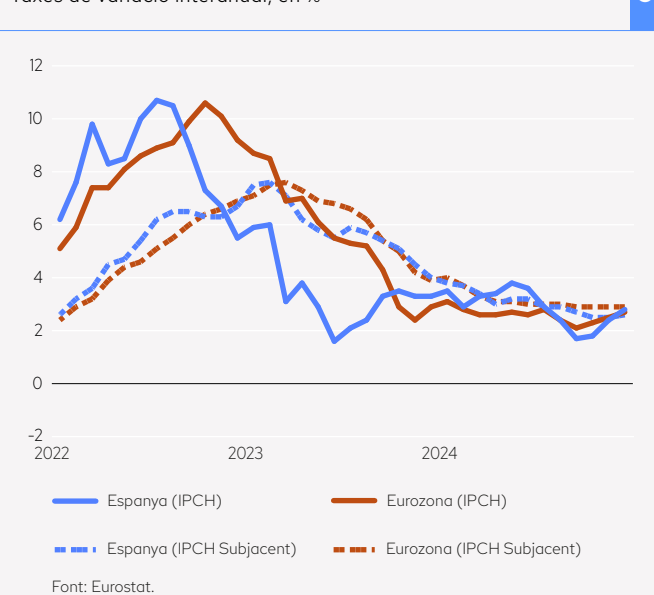
A nivell intern, el principal factor que ha explicat la moderació de la inflació a Espanya ha estat el comportament dels preus de l'energia. Si bé el 2023 aquests preus van registrar un descens molt intens (-26,7%), el 2024 han tornat a créixer (+4,9%), tot i que de manera molt més moderada. També ha tingut un paper clau la forta desacceleració dels preus dels aliments, que han passat d'un augment de l'11,7% el 2023 a un 3,5% el 2024.

En canvi, el component dels serveis ha mostrat una major resistència al procés de desinflació. En aquest àmbit destaquen els augments de preus en restauració (+4,7%), serveis d'allotjament (+6,6%) i paquets turístics (+8,0%), impulsats pel fort dinamisme de la demanda vinculada al turisme. Altres categories, com l'educació secundària (+4,3%) i els serveis recreatius i culturals (+2,4%), també han registrat increments notables. Per contra, els preus de diversos béns industrials i de consum durador –com els serveis de telefonia o els equips audiovisuals– han presentat caigudes o variacions molt moderades.

Pel que fa a la inflació subjacent –que exclou els components més volàtils de l'índex de preus com l'energia i els aliments no elaborats–, l'any 2024 s'ha situat en nivells clarament inferiors als dels anys anteriors, en línia amb el procés de

Evolució de l'IPC harmonitzat

Taxes de variació interanual, en %

desacceleració generalitzat dels preus. En concret, la taxa mitjana s'ha situat en un 3,0% a Espanya i en un 3,2% a la zona euro. Tot i que aquestes xifres encara es troben per sobre de l'objectiu de preus del BCE (proper al 2%), la tendència observada des de principis de 2023 confirma una progressiva moderació de les pressions inflacionistes. La contenció de la demanda, la normalització de les cadenes de subministrament i la moderació dels costos de producció han estat factors determinants d'aquesta evolució.

El BCE preveu que la inflació es moderi lleugerament el 2025 i que posteriorment descendeixi fins a situar-se entorn de l'objectiu d'inflació del BCE del 2% els anys 2026 i 2027, en un context d'alleujament de les pressions sobre els costos i en què l'impacte de les anteriors decisions de política monetària continua transmetent-se als preus de consum.

Tal com s'ha exposat anteriorment, el mercat de treball ha continuat sent un dels principals pilars de suport a l'activitat econòmica durant el 2024. El nombre d'afiliacions a la Seguretat Social ha assolit un nou màxim històric, superant els 21 milions de persones afiliades de mitjana anual, fet que consolida la tendència expansiva dels darrers anys ([gràfic 1.9](#)). Aquest increment representa un creixement de l'ocupació del 2,6% a Espanya respecte a l'any anterior, lleugerament per sota del ritme registrat el 2023, però encara amb una dinàmica positiva i estable.

L'evolució de l'ocupació el 2024 ha mostrat diferències significatives entre sectors. Els serveis han tornat a liderar el creixement, amb un increment del 3,0% en l'afiliació a escala estatal. També han destacat amb un comportament positiu la construcció (+1,8%) i la indústria (+1,7%). En canvi, el sector agrícola ha experimentat un nou descens de

l'ocupació (-1,4%), mantenint una tendència negativa que podria donar-se per augments de productivitat ja que el VAB agrícola ha augmentat.

Els serveis lideren l'ocupació amb un increment del 3,0% de les afiliacions

Pel que fa a l'atur, les dades de l'Enquesta de Població Activa (EPA) mostren que l'any 2024 s'ha mantingut la tendència de reducció de l'atur a l'economia espanyola. El nombre de persones aturades s'ha situat en una mitjana anual de 2,77 milions, per sota dels 2,96 milions registrats el 2023 i lluny dels més de 3 milions que es comptabilitzaven l'any 2022.

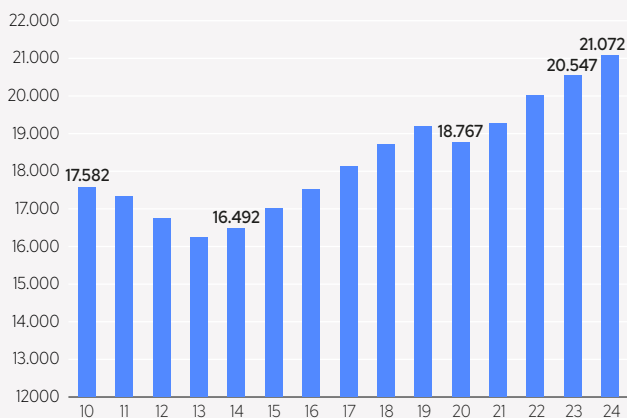
Aquesta evolució ha permès que la taxa d'atur es redueixi fins a l'11,3% en mitjana anual el 2024, millorant significativament respecte al 12,3% de l'any anterior i confirmant el dinamisme del mercat de treball ([gràfic 1.9](#)). Aquesta millora s'ha produït en un context d'augment de l'ocupació i d'un lleuger increment de la taxa d'activitat, que s'ha situat entorn del 58,8% el 2024.

L'exercici 2024 s'ha tancat amb una nova reducció del dèficit del conjunt de les Administracions Públiques a Espanya, que s'ha situat en el 2,8% del PIB, sense incloure les ajudes financeres, i en el 3,2% si aquestes s'hi incorporen ([gràfic 1.10](#)). Es tracta d'una millora notable respecte al 3,7% registrat l'any anterior, i consolida la trajectòria de sanejament fiscal iniciada en els darrers exercicis.

El dèficit públic es redueix del 3,7% el 2023 al 3,2% del PIB el 2024

Evolució del mercat laboral a Espanya
Afiliacions (milers)

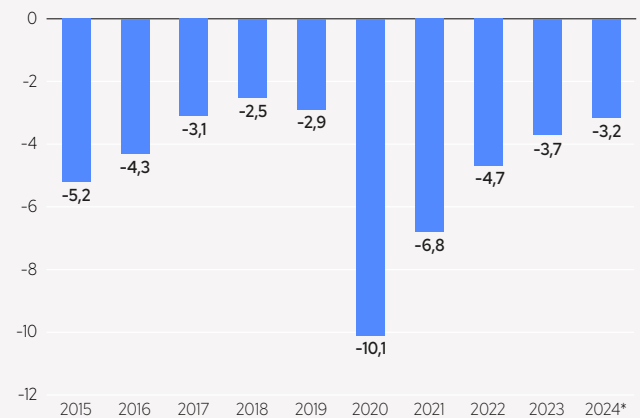
G 1.9

Font: Idescat i Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

Saldo dels comptes de les Administracions Públiques a Espanya
En percentatge del PIB

G 1.10

*inclou ajudes financeres (DANA i altres).
Font: Ministeri d'Hisenda.

	2022	2023	2024
Administració Central ¹	-3,1	-2,1	-2,6
Comunitats Autònomes	-1,1	-0,9	-0,1
Corporacions Locals	-0,1	-0,1	0,4
Seguretat Social	-0,4	-0,6	-0,5
Total Administracions Públiques¹	-4,7	-3,7	-2,8
Ajudes financeres	-0,1	0,0	-0,4
Total Administracions Públiques	-4,7	-3,7	-3,2

(1) Excloent l'ajuda financera.
Font: Ministeri d'Hisenda i Funció Pública.

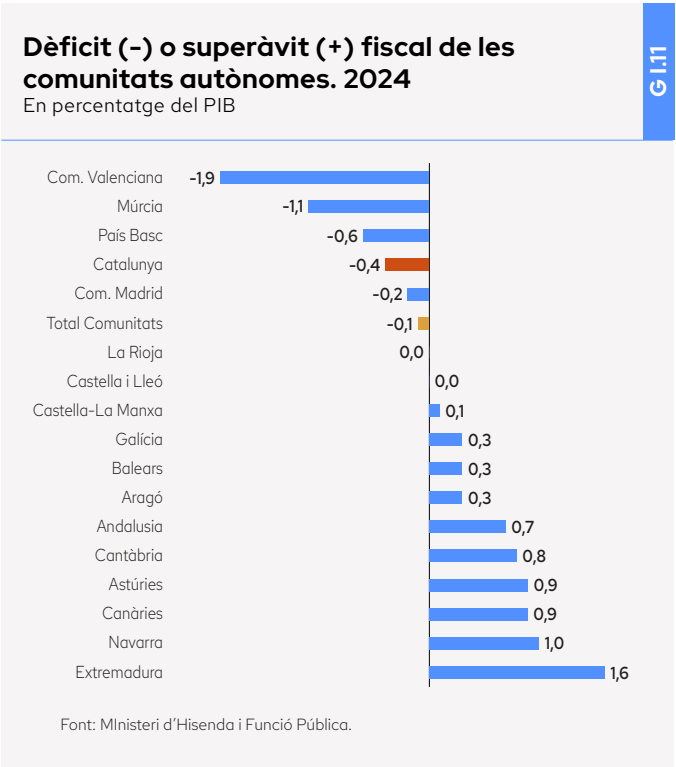
Aquesta evolució ha estat possible gràcies al bon comportament dels ingressos públics, impulsats per la fortalesa de l'activitat econòmica i per l'augment de la recaptació tributària, especialment en figures vinculades al consum i al mercat de treball. Malgrat que la despesa pública ha continuat en nivells elevats –principalment per l'efecte de les mesures adoptades per esmorteir l'impacte de la crisi energètica i inflacionària–, els ingressos han crescut a un ritme superior, fet que ha afavorit una reducció addicional del dèficit.

En termes absoluts, el saldo negatiu (sense considerar les ajudes financeres) ha estat de 44.597 milions d'euros, gairebé 8.072 milions menys que el 2023. A més, aquesta dada s'ha situat per sota de l'objectiu previst pel Govern, que havia fixat una meta del 3% del PIB.

Per nivells d'administració, l'Administració Central continua concentrant la major part del dèficit públic, amb un saldo negatiu equivalent al 2,6% del PIB. La resta d'administracions han tingut un comportament més equilibrat: les Comunitats Autònomes han registrat un dèficit del 0,1%, la Seguretat Social un dèficit del 0,5%, mentre que les Corporacions Locals han tancat l'exercici amb superàvit (+0,4%) (taula 1.2). Aquesta distribució del dèficit respon, principalment, al fet que és l'Administració Central qui ha assumit el cost de diversos elements extraordinaris que han marcat l'execució pressupostària de l'any 2024. Entre aquests factors, destaquen l'augment de les transferències realitzades a les comunitats autònomes i entitats locals a conseqüència de la liquidació del sistema de finançament, així com el pagament de diverses sentències judicials que han afectat de manera significativa el saldo pressupostari de l'Estat. A més, l'Administració Central ha hagut de destinar recursos addicionals per fer front a les despeses derivades dels efectes de la DANA registrada a finals d'octubre. Aquest conjunt de circumstàncies excepcionals explica que el dèficit de l'Administració Central s'hagi mantingut en nivells elevats.

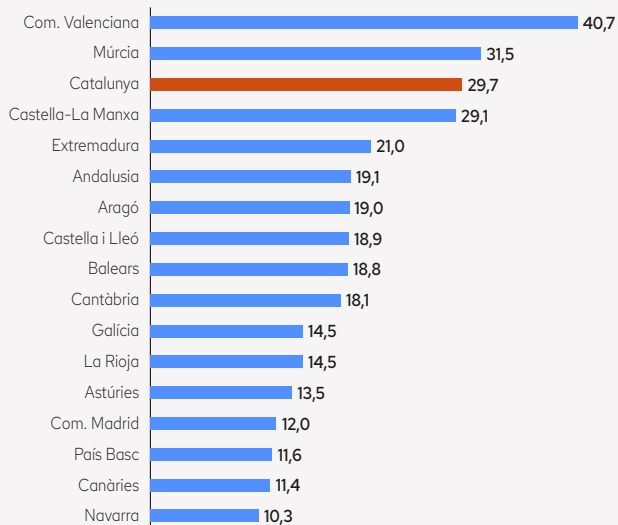
Pel que fa a la Seguretat Social, el dèficit públic s'ha situat en el -0,5% del PIB el 2024, una xifra lleugerament inferior a la registrada l'any anterior (-0,6%). Aquesta evolució positiva s'explica, principalment, pel bon comportament dels ingressos per cotitzacions socials, que han augmentat un 7,1% respecte a l'any anterior, impulsats per la forta creació d'ocupació i la millora dels salaris. Aquest creixement sostingut dels ingressos ha permès compensar parcialment l'elevada despesa associada a les pensions i altres prestacions socials.

En relació amb les comunitats autònomes, el dèficit públic en proporció al PIB s'ha reduït de manera molt significativa el 2024, fins a situar-se pràcticament en equilibri pressupostari (-0,1% del PIB), millorant clarament respecte al registre de l'any anterior. Aquest comportament s'explica,

Deute públic de les comunitats autònomes. Any 2024* en % del PIB

G.I.12

*dades del quart trimestre.
Font: Banc d'Espanya.

en gran part, per l'evolució favorable dels ingressos no financers, impulsats per la bona marxa de l'economia i de l'ocupació, així com per l'increment de les transferències procedents de l'Estat. Per altra banda, tot i l'augment de les despeses, especialment en àmbits com la remuneració de personal i les inversions, les comunitats autònomes han aconseguit contenir el seu dèficit gràcies a aquest creixement sostingut dels ingressos.

Les comunitats autònomes tanquen pràcticament en equilibri, amb un dèficit del -0,1% del PIB

Cal tenir en compte, a més, que una part rellevant de les transferències rebudes per les comunitats autònomes durant el 2024 respon a la liquidació definitiva del sistema de finançament autonòmic corresponent a exercicis anteriors, fet que ha contribuït a reforçar els seus comptes públics. Aquest context ha permès que les comunitats autònomes tanquessin l'any amb un comportament fiscal millor de l'esperat, situant-se clarament per sota de l'objectiu inicialment previst.

En relació amb el saldo pressupostari de les comunitats autònomes, l'any 2024 es manté una elevada heterogeneïtat territorial (gràfic I.11). Catalunya ha registrat un dèficit públic equivalent al -0,4% del PIB, situant-se per sobre de la mitjana del conjunt de les comunitats autònomes (-0,1%) i convertint-se en la quarta comunitat amb un desequilibri

pressupostari més elevat. Per davant de Catalunya, destaquen la Comunitat Valenciana (-1,9% del PIB), Múrcia (-1,1%) i el País Basc (-0,6%), com els territoris amb els dèficits més intensos. En canvi, altres comunitats han aconseguit tancar l'exercici amb superàvit. Extremadura ha liderat aquesta classificació amb un saldo positiu de l'1,6% del PIB, seguida de Navarra (1%), Canàries (0,9%) i Astúries (0,9%).

Finalment, les corporacions locals han presentat un comportament fiscal clarament més favorable durant el 2024. Després de diversos exercicis amb saldo negatiu, el 2024 han tancat amb superàvit, impulsat per l'augment dels ingressos tributaris i les transferències d'altres administracions, en un marc de consolidació de la recuperació econòmica a nivell local.

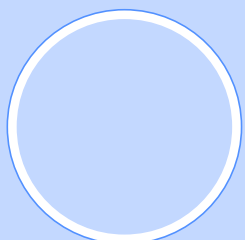
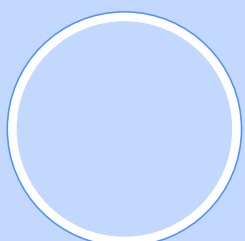
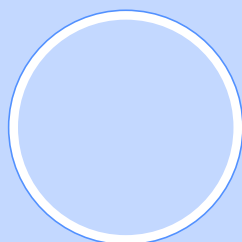
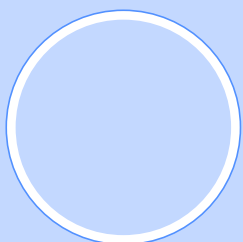
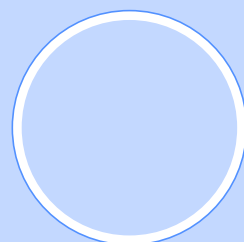
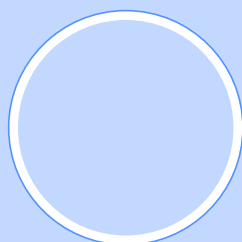
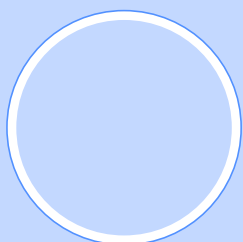
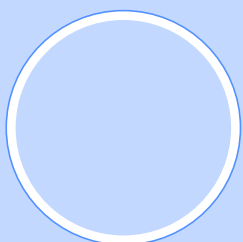
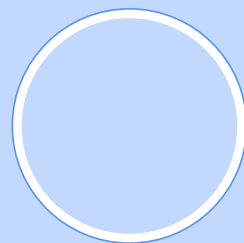
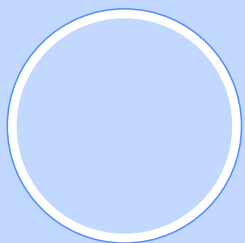
El deute de les Administracions Públiques s'ha situat en 1,62 bilions d'euros a finals del 2024, fet que representa un increment del 2,9% en termes interanuals. Malgrat aquest augment en valors absoluts, la ràtio de deute sobre el PIB s'ha reduït fins al 101,8%, gràcies al creixement sostingut de l'activitat econòmica i l'augment del PIB nominal. Aquesta disminució de 3,3 punts percentuals respecte a l'any anterior consolida la tendència de reducció iniciada el 2021.

La ràtio de deute públic baixa al 101,8% del PIB el 2024, tot i l'increment nominal del 2,9%

La comparativa territorial del deute públic el 2024 mostra que Catalunya es manté entre les comunitats amb un endeutament més elevat, amb una ràtio del 29,7% del PIB. Aquest percentatge situa Catalunya en tercera posició, només per darrere de la Comunitat Valenciana (40,7%) i Múrcia (31,5%). A l'altre extrem, les regions amb un menor pes del deute sobre el PIB són Navarra (10,3%), les Canàries (11,4%), el País Basc (11,6%) i la Comunitat de Madrid (12%) (gràfic I.12).

En termes de variació anual, gairebé totes les comunitats han aconseguit reduir la seva ràtio d'endeutament. Destaca especialment la caiguda a les Illes Balears, amb una reducció de 3,5 punts percentuals. A Catalunya, el descens ha estat d'1,3 punts, lleugerament per sobre de la mitjana registrada al conjunt de comunitats autònomes (-1,1 p.p.). Múrcia és l'única comunitat on el deute ha augmentat lleugerament, amb un increment de tres dècimes.

Catalunya, tercera comunitat més endeutada el 2024

II | ECONOMIA CATALANA

II. ECONOMIA CATALANA

1. Població

El 2024 la **població** resident a Catalunya ha augmentat per novè any consecutiu, després del parèntesi de descens demogràfic experimentat entre el 2013 i 2015. Cal destacar que el creixement de la població l'any 2024 (1,4% a Catalunya) es modera respecte a l'any passat (1,8%) però supera l'1,1% del conjunt de l'Estat. En termes absoluts, el nombre total de persones residents a Catalunya ha arribat als 8.012.231 a 1 de gener del 2024, 110.268 habitants més que un any abans, assolint una nova xifra rècord d'habitants ([gràfic II.1](#)).

Per edats, l'increment de la població entre l'1 de gener del 2023 i 2024 ha estat protagonitzat pels grups d'edat entre 15 i 34 anys, entre 50 i 59 anys i entre 75 i 84 anys, que representen el 23,2%, el 14,9% i el 6,6% de la població total, respectivament, degut a l'augment de la població estrangera i l'envelliment demogràfic progressiu. La població en aquestes franges d'edat ha augmentat en 63, 29 i 27 mil persones, respectivament, el que suposa un increment del 3,5%, del 2,5% i del 5,3% respectivament. A més, l'augment de la població de 0 a 14 anys ha augmentat un 1,0% el 2024 i la població de més edat (de 90 anys o més) un 4,1%.

El creixement demogràfic que està vivint Catalunya en els darrers anys s'explica per l'augment de la població de nacionalitat estrangera. Així, el 2024 la població estrangera ha augmentat en 82.211 persones, segons dades de l'Estadística Continua de Població de l'INE. En termes

absoluts, la població estrangera resident a Catalunya és d'1.444.192 habitants l'any 2024, la xifra més alta de la història. Tal i com es pot veure al [gràfic II.2](#), la taxa d'estrangeria (percentatge de població estrangera sobre el total) es va reduir arrel de la crisi econòmica del 2008, passant d'un màxim del 15,8% assolit el 2009 fins al 12,5% de l'any 2015, però des del 2016 ha iniciat una tendència novament a l'alça. Després del parèntesis durant el 2021 i 2022, el 2023 el percentatge de població estrangera sobre el total de la població ha tornat a augmentar i ha assolit un nou rècord històric (18,0%).

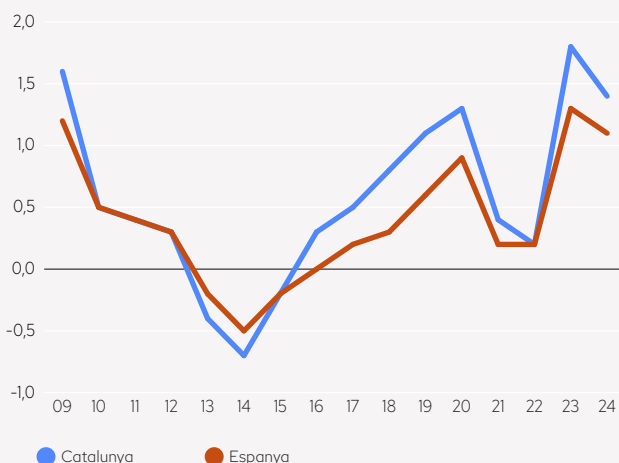
L'augment demogràfic s'explica per l'avenç de la població estrangera, que ha assolit el 18,0% del total

La descomposició de l'evolució de la població resident a Catalunya atenent al seu lloc de naixement (no confondre amb nacionalitat) mostra un comportament diferenciat ([gràfic II.3](#)). Mentre que la població nascuda al conjunt de l'Estat disminueix un 0,4% respecte al 2023, seguint la mateixa tònica que els anys anteriors, la població nascuda a l'estranger resident a Catalunya ha augmentat un 7,4%, xifres similars a l'any 2019. En termes absoluts, l'augment de la població total resident a Catalunya el 2024 s'explica pel fort creixement de la població nascuda a l'estranger (132.195 persones), que ha més que compensat el descens de la població nascuda dins l'Estat (- 21.927).

Evolució de la població

Taxes de variació interanual, en %

G II.1

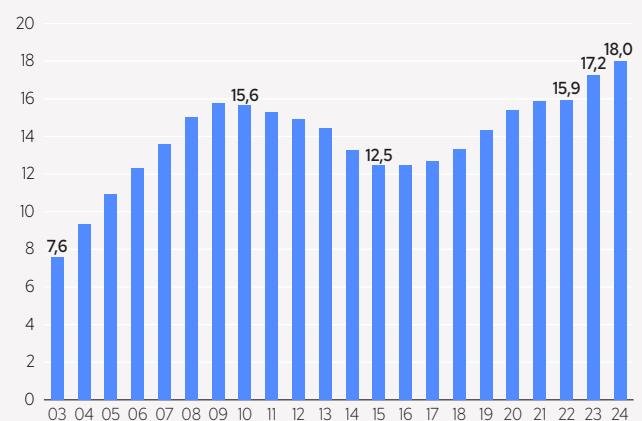

Font: Idescat i INE.

Població estrangera sobre el total

En %

G II.2

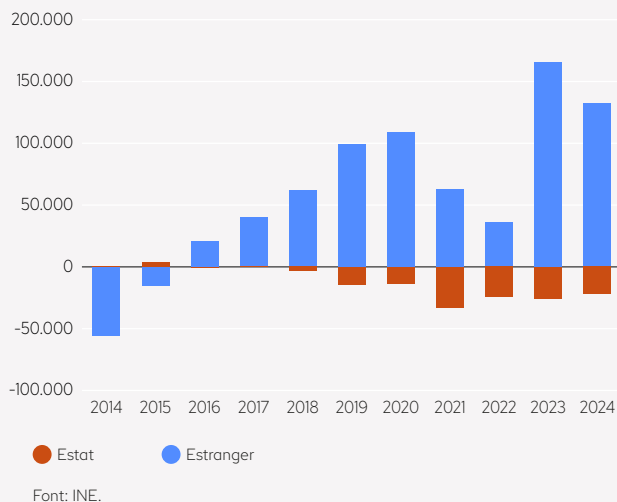
Font: INE.

Variació anual de la població resident a Catalunya per lloc de naixement

En nombre de persones

G II.3

El fort augment de la demanda interna explica l'avenç de l'activitat l'any 2024

Pel que fa al desglossament per components de la demanda interna, el consum de les llars (que representa pràcticament la meitat del PIB català) ha experimentat un creixement del 3,5% el 2024, una magnitud similar a la del conjunt del PIB (3,6%). El dinamisme del mercat laboral i la recuperació del poder adquisitiu de les llars ha permès accelerar el creixement del consum respecte a l'any anterior. Tot i així, el consum privat podria haver crescut encara més tenint en compte que la taxa d'estalvi es manté en màxims històrics ([taula II.1](#)).

El **consum del conjunt d'administracions públiques** que operen a Catalunya ha estat elevat al 2024, amb un creixement del 5,3%. Aquesta evolució ha estat similar al registre del 2023 (5,7%). Una de les explicacions és l'increment de les remuneracions del personal, ja que el 2024 han augmentat, no només els salaris, sinó també les bases mínimes i màximes de cotització a la Seguretat Social i el percentatge del Mecanisme d'Equitat Intergeneracional (MEI).

La **inversió** o formació bruta de capital ha tingut un comportament positiu el 2024, amb una variació interanual del 3,2% (clarament superior al decreixement del 0,5% de l'any anterior) afavorida per la reducció gradual dels tipus d'interès. Cal matissar, però, que aquesta evolució ha estat diferent segons el tipus d'inversió. Així, la inversió en béns d'equipament i altres actius ha augmentat intensament un 4,8% el 2024 mentre que en l'àmbit de la construcció l'avenç ha estat més moderat (2,5%), però superior al del 2023 (3,1%).

2. Activitat econòmica

Un dels elements clau a destacar de la Memòria Econòmica de Catalunya del 2024 és que l'economia catalana ha experimentat una millora significativa de l'activitat en un context de baix creixement a la zona euro, i recolzat per una reducció de tipus d'interès a mesura que avançava el procés desinflationista.

El creixement del PIB a Catalunya s'ha situat en el 3,6% el 2024, un avenç molt superior al de la zona euro (0,9%)

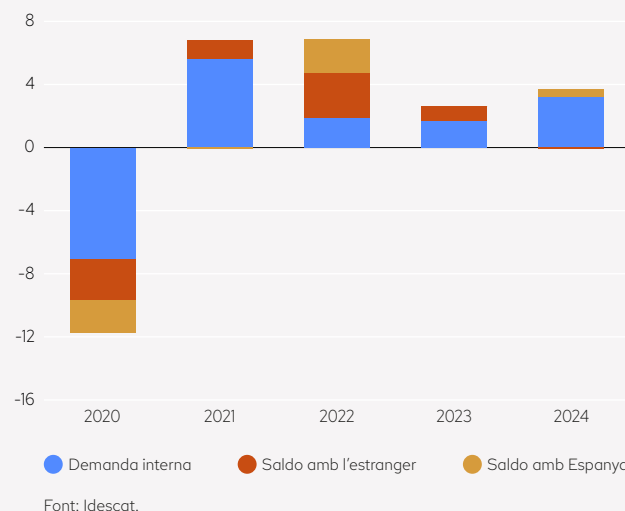
El **PIB** ha augmentat un 3,6% el 2024 segons l'Idescat, un creixement superior al registrat el 2023 (2,6%), i molt elevat en termes comparatius amb la mitjana de la zona euro (0,9%). Al llarg de l'any 2024, el PIB ha mostrat un perfil més positiu del que es preveia. Així, la taxa de variació interanual ha anat millorant des del 3,1% el primer trimestre i 3,5% el segon, fins a un 3,9% en els dos darrers trimestres.

L'expansió del PIB s'ha produït gràcies a les aportacions positives tant de la demanda interna com de la demanda externa. Concretament, la contribució de la demanda interna ha estat de 3,2 p.p., una xifra clarament superior a la del 2023 (1,7 p.p.). En contrast, l'aportació positiva del saldo amb l'exterior ha disminuït, passant de 0,9 p.p. el 2023 a 0,4 p.p. el 2024. Aquesta evolució s'explica en gran mesura per un alentiment del creixement de les exportacions totals a l'estranger (del 4,2% el 2023 a l'1,8% el 2024). ([gràfic II.4](#)).

Contribucions al creixement del PIB a Catalunya

En punts percentuals

G II.4

Evolució del PIB a Catalunya. Demanda

Taxes de variació interanual en volum, en %

T II.1

	2022	2023	2024	2024			
				I Trim	II Trim	III Trim	IV Trim
PIB	6,9	2,6	3,6	3,1	3,5	3,9	3,9
Demanda interna	2,1	2,0	3,8	2,5	2,9	4,7	5,0
Consum de les llars	2,9	1,6	3,5	2,7	2,5	4,6	4,2
Consum de les adm. públiques ¹	0,0	5,7	5,3	5,3	4,3	6,1	5,3
Formació bruta de capital²	2,1	-0,5	3,2	-0,5	2,9	3,6	6,9
Béns d'equipament i altres actius	1,7	-1,0	4,8	-2,0	4,1	5,7	11,6
Construcció	1,2	3,1	2,5	2,0	2,0	1,9	4,0
Saldo exterior^{3,4}	5,0	0,9	0,4	1,0	1,0	-0,1	-0,3
Saldo amb l'estranger ⁴	2,8	0,9	-0,1	0,1	0,3	-0,7	-1,2
Exportacions totals a l'estranger	11,8	4,2	1,8	-0,6	2,2	3,2	2,4
Importacions totals a l'estranger	5,0	2,6	2,7	-0,9	1,4	4,9	5,3

Font: Idescat. Comptes econòmics anuals de Catalunya (PIB). Revisió estadística 2024.

1 Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.

2 Inclou la variació d'existències.

3 Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

4 Aportació al creixement del PIB.

La inversió ha augmentat un 3,2% el 2024, molt afavorida per la relaxació de la política monetària

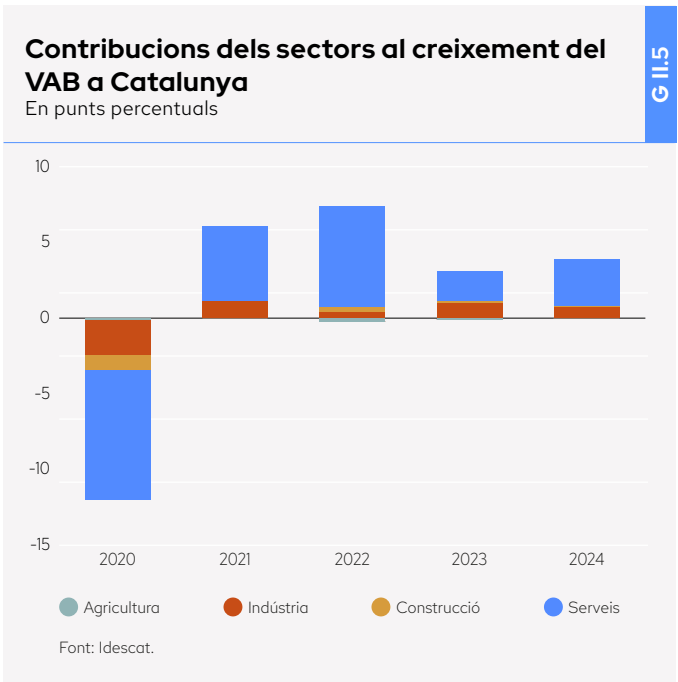
Finalment, el **sector exterior** ha contribuït de forma minsa al PIB de l'economia catalana l'any 2024, amb 0,4 punts percentuals. El component que explica aquesta dada positiva ha estat exclusivament el saldo amb la resta d'Espanya, que ha generat una aportació de 0,5 p.p. al creixement, compensant el saldo negatiu amb l'estranger (-0,1 p.p.). Cal recordar, a més, que el saldo d'exportacions de béns i serveis tant amb l'estranger com amb la resta de comunitats autònomes presenten superàvit. Concretament, l'any 2024 el saldo positiu amb l'estranger va ser de 27.016 milions d'euros, el que suposa un creixement del 0,1% respecte al 2023. Quant al saldo amb la resta d'Espanya, l'any 2024 s'ha situat en els 20.934 milions d'euros, un 14,9% superior al de l'any anterior. En el seu conjunt, el saldo amb l'exterior ha estat positiu en 47.950 milions, el que implica un avenç del 6,1% respecte al 2023.

Pel costat de l'oferta, els serveis han estat el principal protagonista del creixement econòmic el 2024 degut al seu elevat pes relatiu (el 75,4% del Valor Afegit Brut total el 2024) i a l'intens rebot de l'activitat que ha experimentat després de la pandèmia ([taula II.2](#)). Concretament, la contribució positiva dels serveis al creixement del PIB ha estat de 3,1 punts percentuals ([gràfic II.5](#)).

Un element a destacar és que la intensitat del creixement ha estat relativament homogènia entre els diferents subsectors dins els serveis. Així, l'augment interanual del VAB l'any 2024

al comerç, el transport i l'hostaleria i a les activitats vinculades als serveis públics (administració, sanitat, educació i serveis socials) s'ha situat en ambdós casos en el 3,5%, i en el cas de les activitats immobiliàries i professionals en el 4,8%.

La indústria, els serveis vinculats amb el turisme, i les activitats immobiliàries i professionals han liderat el creixement econòmic el 2024

	2022	2023	2024	2024			
				I Trim	II Trim	III Trim	IV Trim
PIB	6,9	2,6	3,6	3,1	3,5	3,9	3,9
Valor afegit brut	7,2	3,0	4,0	3,6	3,9	4,5	4,0
Agricultura	-25,3	-10,7	4,2	2,8	4,6	4,8	4,6
Indústria	2,0	5,0	3,9	4,6	4,8	3,2	3,0
Construcció	6,3	2,4	1,7	0,9	1,0	1,4	3,5
Serveis	9,0	2,7	4,1	3,5	3,9	5,0	4,2
Comerç, transport i hostaleria	13,5	1,6	3,5	1,9	3,2	5,3	3,6
Act. immobiliàries, professionals i altres	10,9	3,6	4,8	4,8	4,5	5,2	4,9
Adm. pública, educació, sanitat i serveis socials	-1,0	2,2	3,5	3,0	3,5	4,1	3,6
Impostos nets sobre productes	4,1	-1,5	-0,4	-2,3	-0,4	-2,6	3,8

Font: Idescat. Comptes econòmics anuals de Catalunya (PIB). Revisió estadística 2024.

La construcció, el sector que més va patir l'impacte de la pandèmia en termes relatius (amb una caiguda del VAB del -16,8% el 2020) ha crescut un 1,7% el 2024, un avenç molt per sota al del conjunt del VAB català (4,0%). El creixement contingut de l'activitat en aquest sector s'explica, en part, per la dificultat de trobar personal amb el perfil adequat, l'elevat preu dels materials, la manca de sòl urbanístic i l'excés de regulació i burocràcia.

Per la seva banda, el creixement del VAB a la indústria ha augmentat un 3,9% el 2024, una evolució en línia amb la del conjunt del VAB català (4,0%), i força més positiva que la registrada a Europa. Finalment, el sector agrícola ha augmentat un 4,2% el 2024, una recuperació només parcial de la intensa caiguda experimentada els dos anys anteriors a causa de la sequera.

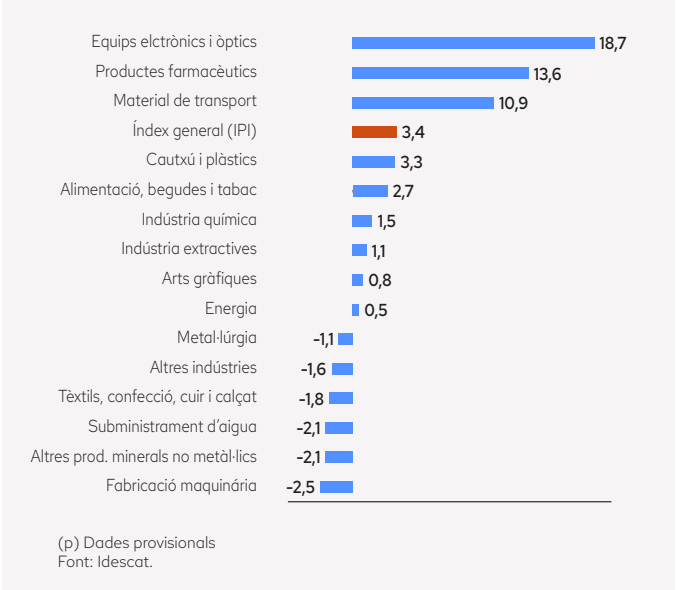
A la **indústria**, l'índex de producció industrial (IPI) per al conjunt de sectors ha augmentat un 3,4% interanual a Catalunya el 2024, una evolució més favorable al 0,7% del conjunt de l'Estat i una expansió considerable tenint en compte el context de feblesa industrial a la zona euro. Potències industrials com Alemanya s'han trobat estancades en indústries de tecnologies mitjanes madures, poc competitives davant les noves tecnologies més avançades i sostenibles xineses o nord-americanes. Tot i aquest context europeu, Catalunya s'ha mantingut competitiva davant mercats tant intracomunitaris com extracomunitaris. Addicionalment, cal destacar que, en mitjana anual, el nivell de producció industrial a Catalunya el 2024 ha superat per primer any els nivells del 2019.

La producció industrial ha superat els nivells del 2019, mostrant-se competitiva en contrast amb la debilitat industrial a la zona euro

És important remarcar que l'evolució de l'activitat industrial el 2024 ha estat força heterogènia per les diferents branques d'activitat. En un extrem, els sectors amb creixements més positius han estat els dels equips elèctrics, electrònics i òptics (18,7%), els productes farmacèutics (13,6%) i el material de transport (10,9%), gràcies a la normalització de les cadenes de valor globals. Per altra banda, les branques que han patit lleugeres contraccions han estat la fabricació de maquinària (-2,5%), altres productes minerals no metàl·lics (-2,1%), el subministrament d'aigua (-2,1%), tèxtils confecció cuir i calçat (-1,8%), metal·lúrgia (-1,1%) i altres indústries (-1,6%) ([gràfic II.6](#)).

Índex de producció industrial per seccions, 2024 (p)

Taxes de variació respecte al 2023, en %

Els indicadors d'oferta del sector de la **construcció** són habitualment variables avançades al cicle econòmic i, per tant, permeten anticipar amb certa fiabilitat l'evolució de l'activitat a futur. Així, l'increment de la demanda d'habitatge fruit de la disminució de la incertesa econòmica i de la reducció de tipus d'interès, ha tingut un impacte positiu sobre els visats d'obra. En concret, el nombre d'habitatges en construcció ha augmentat un 9,8% el 2024, fins a les 20.210 unitats, trencant amb l'evolució negativa dels dos anys anteriors ([gràfic II.7](#)). En canvi, el nombre d'habitatges acabats ha disminuït el 2024, amb una reducció interanual del 0,7%.

Adicionalment, pel que fa a la licitació d'obres públiques (segons data d'obertura), aquestes han augmentat el 2024 (1,1% respecte al 2023), situant-se en els 3.795,2 milions d'euros. Aquest fort dinamisme s'explica per l'augment de la licitació per part de l'administració local (amb un avenç del 52,3%) i, en menor mesura, de la Generalitat (6,6%), que ha compensat el descens de l'administració local (-55,9%). Per tipus de licitació, l'increment s'ha concentrat en l'edificació (17,0%), fenomen que s'explica fonamentalment per l'impuls a la construcció d'habitatge social, mentre que en el cas de l'obra civil l'evolució ha estat negativa (-9,3%).

Pel costat de la demanda, el nombre de transaccions d'habitatges ha augmentat un 8,0% (98.108 compravendes), i se situen un 22,7% per sobre dels nivells previs a la Covid-19. Adicionalment, el nombre d'hipoteques constituïdes sobre habitatges ha estat de 72.534, amb un increment del 12,2% respecte a l'any anterior (i un 26,3% superior al 2019). El fort augment de la demanda durant el 2024 s'explica sobretot per l'intens descens dels tipus d'interès, fet que ha facilitat l'accessibilitat al finançament hipotecari de les llars. Amb la

manca d'oferta d'habitatge i l'augment de la demanda, els preus dels habitatges s'han accelerat de forma molt significativa (10,4% el 2024), intensificant la crisi de l'habitatge. Aquest avenç dels preus ha estat intens tant en el cas dels habitatges de nova construcció (10,0%) com en els de segona mà (10,5%).

Les compravendes d'habitatge augmenten un 8% el 2024

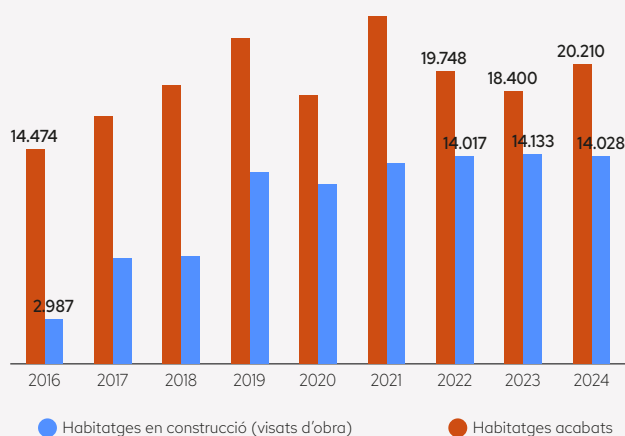
Els **serveis** han contribuït de forma molt important al creixement de l'activitat econòmica de Catalunya el 2024. Aquest fet es veu reflectit en l'evolució de l'índex general d'activitat dels serveis (IASS), que ha augmentat un 3,3% el 2024 (per sobre de l'avenç del 2,7% registrat el 2023) ([gràfic II.8](#)). Totes les agrupacions sectorials han registrat creixements positius el 2024. Concretament, l'hostaleria ha mostrat l'avenç més rellevant, amb una variació interanual del 15,3%. També destaquen el creixement de les activitats professionals científiques tècniques i el sector de les TIC. Aquestes han experimentat avenços notables (7,3% i 5,3%, respectivament), xifres que cal valorar molt positivament atès que són activitats econòmiques amb nivells de formació i productivitat superiors a la mitjana. El transport i emmagatzematge ha passat d'un decreixement del -1,1% el 2023 al 2,1% el 2024. Finalment, alguns sectors que han crescut menys que l'any anterior són el comerç i les activitats administratives i serveis auxiliars.

Destaca l'avenç a l'hostaleria i les activitats professionals científiques i tècniques

Evolució de la construcció residencial a Catalunya

Unitats

G II.7

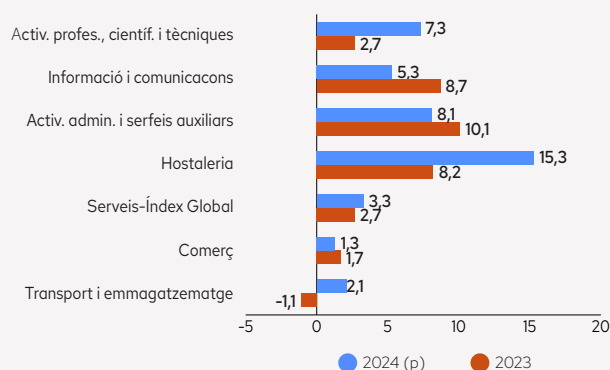

Font: Idescat a partir del Ministeri de Foment.

Índex d'activitat dels sectors serveis a Catalunya

Variació interanual, en %

G II.8

(p) provisional
Font: Idescat a partir de l'INE.

Pel que fa al **sector financer**, els dipòsits a la vista i d'estalvi de les administracions públiques, les empreses i les llars han registrat un augment del 7,7% el 2024 a Catalunya, segons el Banc d'Espanya (similar al 7,8% al conjunt de l'Estat), fet que suposa un canvi de tendència respecte al 2023 (-0,2%). En la mateixa línia, l'estoc total de crèdit a Catalunya va disminuir l'any 2024 un 1,2%, la mateixa contracció que la del conjunt de l'Estat (-1,2%).

Pel que fa al sector del transport, l'augment d'activitat comercial s'ha traduït en un augment del **transport marítim** de mercaderies en tones a Catalunya l'any 2024 (+4,6%). Addicionalment, és important destacar que el 2024 ha superat els nivells previs a la Covid-19 (+1,2% en comparació amb el 2019). Pel que fa als dos ports catalans principals, l'increment del trànsit de mercaderies s'explica per l'augment del Port de Barcelona (+8,4% el 2024), en contrast amb la disminució del Port de Tarragona (-2,8%). El nombre de vaixells mercants que van transitar pels ports catalans l'any 2024 va ser de 10.704 (una reducció del 4,3%). En relació amb el moviment de passatgers als ports catalans l'any 2024, la xifra ha arribat als 5,5 milions, augmentant respecte l'any 2023 (un 2,7% més).

El **trànsit aeri** ha superat els nivells prepanidèmia, amb màxims històrics de 58,2 milions de moviments de passatgers el 2024, un 4,5% més que el 2019. Respecte a l'any anterior, l'increment a l'aeroport del Prat-Josep Tarradellas ha estat del 10,3% fins assolir un màxim de 55 milions de passatgers. La resta d'aeroports catalans també han registrat creixement de dos dígit: l'Aeroport de Girona un 26,0%, l'Aeroport de Lleida-Alguaire un 27,7%, i el de Reus un 13,1%.

El turisme estranger del 2024 ha superat els nivells prepanidèmia per primer cop

El **turisme** ha estat un dels motors del creixement de l'activitat econòmica l'any 2024. Així, l'arribada de visitants estrangers el 2024 s'ha situat en els 19,9 milions, el que representa un augment del 9,7% respecte al 2023. Cal afegir que l'afluència de turistes estrangers en el conjunt del 2024 s'ha recuperat en relació amb els nivells previs a la Covid-19 (un 2,9% més). En el conjunt de l'Estat, l'arribada de turistes estrangers ha augmentat a un ritme similar al de Catalunya (10,1%).

Addicionalment, la despesa nominal dels turistes estrangers es va situar en els 23.744 milions d'euros el 2024, segons l'Estadística de Moviments Turístics en Frontera de l'INE. Paral·lelament al que succeeix en el cas del nombre de turistes, aquest augment és positiu (11,7% interanual) i en preus corrents ha superat els nivells de despesa del 2019 (11,4%). Si bé, en preus constants encara no ha recuperat dels nivells de despesa del 2019 (-5,4%).

El flux de la majoria dels principals mercats emissors de turistes a Catalunya ha evolucionat positivament el 2024 (**taula II.3**). El turisme francès conserva el lideratge en el rànquing de principals mercats emissors, amb 3.905 milers de turistes (el 19,6% de total). Els mercats que més han millorat han estat Itàlia (21,1% respecte al darrer any), els Estats Units (17,4%), Bèlgica (13,9%) i Alemanya (10,7%). Per contra, el nombre de turistes estrangers procedents de Portugal i els països nòrdics ha disminuït (-11,4% i -6,1%, respectivament), tot i que el primer ha augmentat molt respecte als nivells prepanidèmia. Addicionalment, l'afluència

Turistes estrangers per país de residència habitual
Milers

	2019	2023	2024 (p)	2024/2023 Variació (%)	2024/2019 Variació (%)
Total	19.375	18.183	19.940	9,7	2,9
França	4.083	3.725	3.905	5,0	-4,3
Regne Unit	2.016	1.798	1.891	4,8	-6,2
Alemanya	1.432	1.386	1.530	10,7	6,9
Itàlia	1.203	1.259	1.526	21,1	26,9
EUA	1.507	1.594	1.878	17,4	24,6
Països Baixos	747	753	785	4,6	5,0
Rússia	795	146	179	22,3	-77,6
Bèlgica	370	407	464	13,9	25,4
Països nòrdics	574	564	534	-6,1	-7,0
Portugal	189	295	261	-11,4	38,3

Font: elaboració pròpia a partir de l'Estadística de moviments turístics en frontera de l'INE.
(p) dades provisionals.

	2019	2023	2024 (p)	2024/2023 Variació (%)	2024/2019 Variació (%)
Total viatgers	20.752	21.207	21.558	1,7	3,9
De Catalunya	4.380	4.765	4.408	-7,5	0,6
De la resta de comunitats	2.936	3.243	3.193	-1,6	8,8
De l'estranger	13.436	13.199	13.958	5,7	3,9

Font: elaboració pròpia a partir de l'Estadística de moviments turístics en frontera de l'INE.
(p) dades provisionals.

de turistes russos s'ha recuperat parcialment (22,3%) l'any 2024, però encara està a molta distància de recuperar el trànsit previ a la Covid-19 (-77,6%), una evolució molt condicionada per la guerra amb Ucraïna. En comparació amb els nivells previs a la Covid-19, els mercats que més han millorat són Portugal (38,3%), Itàlia (26,9%), Estats Units (24,6%), Bèlgica (25,4%) i Alemanya (6,9%).

Fort creixement de turistes procedents d'Itàlia, Estats Units, Bèlgica i Alemanya

Si s'analitza l'afluència turística (estrangers i nacionals) en els establiments hotelers –que concentren al voltant del 82% dels viatgers a Catalunya–, s'obté un total de 21,5 milions de viatgers el 2024 (creixement de l'1,7% respecte a l'any anterior) i 60,6 milions de pernoctacions (augment del 3,3% respecte al 2023). El segon tipus d'allotjament més important quant a viatgers són els càmpings, que han rebut 4,1 milions de visitants enfront dels 4,0 milions de 2023. Pel que fa al nombre de viatgers allotjats en turisme rural han passat dels 506 milers el 2023 als 502 milers el darrer any.

Per analitzar la distribució i l'evolució dels turistes per mercats d'origen s'han utilitzat les dades que proporciona l'Enquesta d'ocupació hotelera de l'INE (taula II.4). L'any 2024, els viatgers que han experimentat un creixement positiu han estat només els procedents de l'estranger (5,7%), mentre ha estat negatiu el nombre de turismes de la resta de l'Estat (-1,6%) i de Catalunya (-7,5%). Addicionalment, cal afegir que el total de viatgers en establiments hotelers l'any 2024 també ha superat els registres del 2019 (3,9%), gràcies al fort creixement dels viatgers procedents de la resta de l'Estat (8,8%).

3. Sector exterior

Un factor addicional que ha impulsat l'avenç de l'activitat econòmica catalana l'any 2024 és el creixement de les

exportacions de béns i serveis. Així, les exportacions totals en volum han augmentat un 1,8% el 2024, tot i la moderació gradual respecte al 2023 i 2022 (4,2% i 11,8%, respectivament). D'altra banda, les importacions totals en volum han crescut a un ritme més elevat el 2024 (2,7%). Tot i això, el saldo amb l'exterior és positiu, però ha disminuït respecte a l'any anterior. El pes de les exportacions catalanes de béns i serveis sobre el PIB ha representat el 41,1% el 2024, situant-se en el 32,6% en el cas de les importacions de béns i serveis. El principal factor que explica el comportament alcista de les exportacions de béns i serveis el 2024 són les exportacions de serveis turístics i no turístics (gràfic II.9).

L'augment de les exportacions de béns i serveis s'explica per les exportacions de serveis turístics i no turístics

Adicionalment, és important destacar que, tal com s'ha comentat anteriorment, l'economia catalana ha continuat registrant un saldo exterior positiu amb l'estranger de 27.016 milions d'euros el 2024, que s'explica sobretot pel balanç positiu dels serveis atès que el saldo comercial de béns és negatiu. Si a aquesta dada se li suma el saldo positiu de 20.934 milions amb la resta de l'Estat, s'obté que Catalunya presenta un saldo exterior total favorable de 47.950 milions, el 15,1% del PIB (0,1 p.p. menys que l'any 2023).

Pel que fa als **fluxos exteriors de béns** i en valors corrents, les exportacions catalanes han experimentant una evolució negativa el 2024 (-0,5%), canviant de direcció respecte a l'any anterior del 2023 (6,5%). Concretament, les dades provisionals publicades per l'Idescat a partir de Duanes mostren que les exportacions de béns s'han situat en els 100.269 milions d'euros l'any 2024, una disminució respecte al rècord històric de l'any 2023 en termes nominals. En canvi, les importacions de béns han augmentat un 0,7% el 2024, i s'han situat en els 111.365 milions d'euros el 2024. Aquest augment d'importacions durant el 2024 s'explica per l'augment de productes alimentaris (6,4%) i tèxtils (5,9%), mentre la contracció de les exportacions durant el 2024 s'explica pel descens en productes industrials (automoció i béns d'equipament), a causa de la crisi industrial europea, i en productes energètics (-7,5%). En resum, el 2024 el saldo negatiu de la balança comercial de béns amb l'exterior s'ha situat en els -11.097 milions d'euros, el que representa un augment del 8,0% respecte al 2023 (-10.274 milions).

Val a dir que la dinàmica de les exportacions de béns catalanes ha estat més negativa que al conjunt de l'Estat, on les vendes a l'exterior han augmentat un 0,1%, mentre que en el cas de les importacions de béns l'augment ha estat menor en comparació amb les catalanes (0,2%). En termes relatius, les exportacions catalanes representen el 26,1% de les estatals (una xifra similar al 26,2% del 2023), i les importacions el 26,2% de les del conjunt de l'Estat el 2024 i 2023, sent Catalunya la comunitat autònoma líder quant a fluxos comercials amb l'exterior.

A més, el 2024 la taxa de cobertura (definida com el quocient de les exportacions sobre les importacions) s'ha lleugerament el 2024 (90,0%), mentre l'any anterior s'havia assolit el màxim de la sèrie històrica (90,7%) ([gràfic II.10](#)).

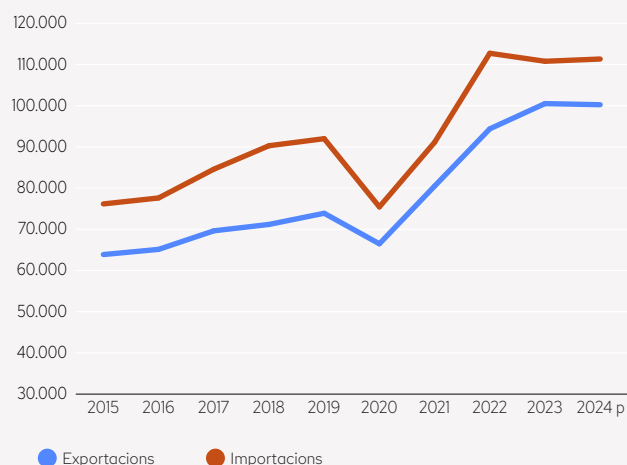
Les exportacions de béns només disminueixen un 0,5% el 2024, tot i la crisi industrial a la zona euro

L'evolució negativa de les exportacions de béns contrasta amb l'augment de les empreses exportadores regulars (que han concentrat el 94,9% del volum total de les exportacions l'any 2024), això és, les que han exportat de forma

Fluxos comercials de béns amb l'estranger

En milions d'euros a preus corrents

G II.10

Font: Idescat a partir de Duanes.
(p) dades provisionals.

consecutiva durant els últims quatre anys. Així, l'any 2024 han augmentat un 4,5%, fins a situar-se en un màxim històric de 18.345 empreses (6,0% superior en relació amb el 2019).

La Unió Europea dels 27 països membres (exclòs el Regne Unit) ha estat la principal destinació de les exportacions de béns catalanes i la principal emissora d'importacions. Catalunya manté històricament un saldo positiu de la balança comercial amb aquesta àrea, amb l'excepció de 2021. El 2024 ha estat positiu (1.923 milions d'euros), tot i que menor al de 2023 (un 54,7% menys). El 60,4% de les exportacions totals van tenir com a destí algun país de la UE-27 el 2024, essent França el primer país receptor (15,7% del total), seguit de lluny per Alemanya i Itàlia (10,9% i 8,9%, respectivament). Per la banda de les importacions, les europees han tingut un pes relatiu del 52,7% sobre el total, essent en aquest cas Alemanya, amb un 13,9%, el principal país emissor, seguit a força distància de França (8,5%) i Itàlia (8,4%). Catalunya mostra un saldo comercial positiu amb França i Portugal, negatiu amb Itàlia i fortament negatiu amb Alemanya. De la resta de països del món, cal destacar que Catalunya manté un saldo comercial favorable amb el Regne Unit, Suïssa i els països d'Amèrica central i del sud, mentre que té un saldo negatiu amb els Estats Units (-1.392 milions el 2024) i històricament molt negatiu amb la Xina (-12.011 milions el 2024) ([taula II.5](#)).

El saldo comercial negatiu ha disminuït un 8,0% respecte als nivells del 2023

Quant a l'evolució de les exportacions per mercats el 2024, és mixta segons el sector, si bé cal tenir en compte l'impacte de

	EXPORTACIONS			IMPORTACIONS			SALDO COMERCIAL	
	Valor M€	Var. anual %	Pes % s/total	Valor M€	Var. anual %	Pes % s/total	2023 M€	2024 M€
Unió Europea (UE-27)	60.568	-2,3	60,4	58.645	1,8	52,7	4.243	1.923
Alemanya	10.910	4,8	10,9	15.517	3,3	13,9	-4.681	-4.608
França	15.786	-11,0	15,7	9.506	-1,6	8,5	8.012	6.280
Itàlia	8.958	-4,9	8,9	9.361	3,4	8,4	328	-403
Portugal	6.410	2,1	6,4	2.196	9,1	2,0	4.259	4.214
Altres països europeus	12.701	-5,0	12,7	7.708	-12,4	6,9	4.462	4.993
Regne Unit	4.899	6,3	4,9	1.869	-29,1	1,7	1.947	3.030
Suïssa	3.227	-24,9	3,2	1.630	-8,1	1,5	2.480	1.597
Amèrica del Nord	4.701	17,7	4,7	6.112	13,3	5,5	-1.410	-1.411
Estats Units d'Amèrica	4.366	19,6	4,4	5.758	15,2	5,2	-1.355	-1.392
Amèrica Central i del Sud	7.675	2,6	7,7	3.981	3,0	3,6	3.353	3.694
Resta del món	14.623	5,2	14,6	34.919	0,1	31,4	-20.921	-20.296
Japó	1.012	0,8	1,0	1.910	-3,8	1,7	-977	-898
Xina	1.832	-0,7	1,8	13.843	-1,8	12,4	-12.240	-12.011
TOTAL	100.269	-0,5	100,0	111.365	0,7	100,0	-10.274	-11.097

Font: Idescat a partir de dades del Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària.
Nota: Les dades del darrer any són provisionals i les seves taxes de variació estan calculades a partir de les dades provisionals de l'any anterior.

L'increment dels preus sobre els valors nominals dels intercanvis comercials. Per exemple, dins la Unió Europea el creixement ha estat negatiu a França (-11,0%) i Itàlia (-4,9%), però és positiu a Alemanya (4,8%) i Portugal (2,1%). Fora de la Unió Europea, destaca especialment l'augment de les exportacions als Estats Units (19,6%), seguit de les destinades a l'Amèrica Central i del Sud (2,6%), i al Regne Unit (6,3%). Podria haver un efecte anticipatiu a finals d'any en les relacions econòmiques amb els Estats Units degut a la pujada d'aranzels que havia anunciat a la campanya electoral de Donald Trump. Com a nota negativa cal destacar el cas de Suïssa i Xina, on les exportacions catalanes han retrocedit un 24,9% i un 0,7%, respectivament.

Pel que fa a les importacions, les procedents de la UE han augmentat en el seu conjunt un 1,8%. Dins aquest grup, l'increment ha estat especialment intens en el cas de Portugal (9,1%). Fora la Unió Europea, destaca el rebot de les importacions de béns procedents dels Estats Units d'Amèrica (15,2%).

Els sectors econòmics que constitueixen el nucli de les exportacions catalanes són la indústria química, els productes alimentaris i begudes, i la fabricació de vehicles de motor i material de transport. Aquests tres sectors, juntament amb les exportacions tèxtils, van representar el 64,7% del total d'exportacions l'any 2024.

L'evolució de les vendes a l'estranger d'indústries químiques i productes alimentaris i begudes ha estat positiu el 2024

(4,9% i 2,5% respecte a l'any anterior, respectivament), mentre que les de vehicles i material de transport ha estat negativa el 2024 (-8,9%). Per altra banda, un sector que ha vist reduïdes les seves vendes a l'exterior l'any 2024 ha estat l'extracció i refinació de petroli, en part pel context de reducció del preu del petroli a partir de setembre del 2024 que ha fet disminuir el valor de les seves exportacions (-13,4% interanual). Pel que fa a les importacions, la variació també és mixta segons el sector, i destaca el fort increment a la branca de maquinària oficina, precisió i òptica (13,7%) i productes alimentaris i begudes (6,4%). Finalment, el descens de les importacions ha estat especialment intens als sectors d'extracció i refinació de petroli (-6,5%), de maquinària i material electrònic (-4,7%) i agricultura (-4,5%) ([taula II.6](#)).

La caiguda de les exportacions de béns s'explica sobretot pel sector de transport

Pel que fa als **fluxos d'inversió**, el 2024 ha tancat de manera provisional amb una disminució de la inversió estrangera a Catalunya de l'1,4%, fet que l'ha situat en 4.923 milions d'euros (-1,4% respecte a l'any 2023), segons el Registre d'Inversions Exteriors (RIE) del Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç ([gràfic II.11](#)). Aquesta evolució ha estat menys favorable que la registrada al conjunt de l'Estat (on la inversió estrangera ha experimentat un augment del 18,9% respecte al 2023), però cal considerar que Catalunya havia registrat els dos darrers anys augments

Evolució de les exportacions i importacions de béns per activitats. Any 2024

T II.6

	EXPORTACIONS			IMPORTACIONS			SALDO COMERCIAL	
	Valor M€	Var. anual %	Pes % s/total)	Valor M€	Var. anual %	Pes % s/total	2023 M€	2024 M€
Agricultura, ramaderia i pesca	2.225	3,2	2,2	5.886	-4,5	5,3	-4.022	-3.661
Extracció i refinació de petroli	3.317	-13,4	3,3	8.715	-6,5	7,8	-5.450	-5.398
Productes alimentaris i begudes	13.514	2,5	13,5	8.987	6,4	8,1	4.762	4.528
Tèxtils, cuir, calçat, confecció	7.018	5,0	7,0	9.890	5,9	8,9	-2.669	-2.872
Indústries químiques	28.818	4,9	28,7	23.067	-2,3	20,7	3.684	5.752
Metal·lúrgia i productes metàl·lics	5.306	-4,5	5,3	6.374	3,7	5,7	-599	-1.068
Maquinària i equips mecànics	5.377	-7,2	5,4	6.924	5,4	6,2	-943	-1.547
Maquinària oficina, precisió i òptica	1.240	-0,3	1,2	2.896	13,7	2,6	-1.313	-1.657
Maquinària i material electrònic	6.444	3,2	6,4	8.739	-6,1	7,9	-3.187	-2.295
Vehicles i material transport	15.566	-8,9	15,5	17.538	-0,3	15,7	-614	-1.972
Resta de branques	10.620	2,3	10,6	12.586	5,1	11,3	-1.565	-1.967
No classificats en altres apartats	1.005	6,8	1,0	172	76,3	0,2	839	833
TOTAL	100.269	-0,5	100,0	111.365	0,7	100,0	-10.274	-11.97

Font: Idescat a partir de dades del Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària.
Nota: Les dades del darrer any són provisionals i les seves taxes de variació estan calculades a partir de les dades provisionals de l'any anterior.

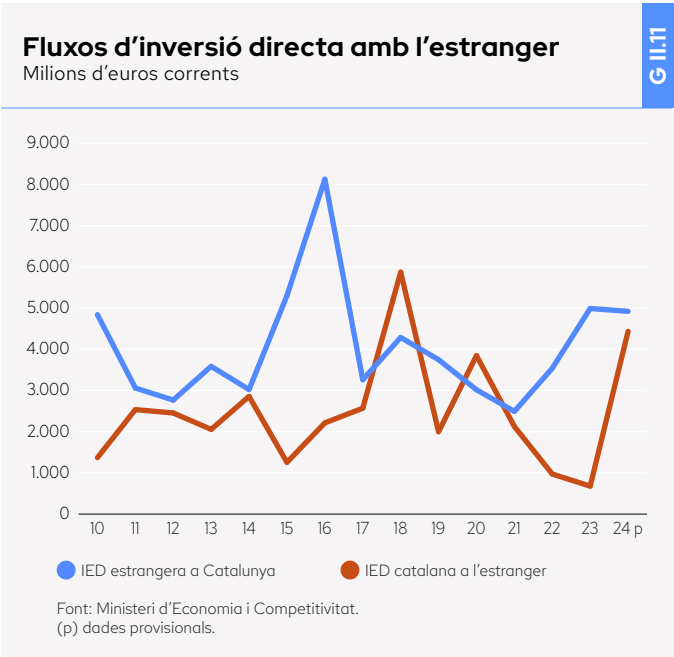
molt notables i superiors als de l'estat. Tot i la lleugera disminució de la inversió estrangera a Catalunya el 2024, aquesta continua per sobre els nivells previs a l'esclat de la pandèmia però per sota la xifra històrica elevada de l'any 2016. L'evolució durant el 2024 ha provocat que el pes de Catalunya en el total de la inversió estrangera a l'Estat hagi disminuït lleugerament, passant del 16,1% el 2023 al 13,4% el 2024. Respecte a aquestes dades, cal tenir en compte que fan referència a la inversió estrangera directa (IED), estadística que inclou les inversions en l'obertura de noves filials i centres de producció, però també altres inversions que tenen un impacte més limitat sobre el model de producció

en el territori, com ara les inversions en adquisicions i fusions d'empreses.

La inversió estrangera ha disminuït un 1,4% el 2024 després de dos anys amb increments per sobre el 40%

Per contra, la inversió de Catalunya a l'estranger ha augmentat molt el 2024, situant-se en els 4.437 milions segons les dades provisionals del Ministeri d'Economia, el que implica un increment interanual del 553,4%. Cal matissar que la dada de l'any anterior és la més reduïda de tota la sèrie històrica i per això la taxa de variació és tant elevada. Malgrat això, els nivells del 2024 són els més elevats des de l'any 2018. La dinàmica de la inversió realitzada pel conjunt de l'Estat a l'estranger també ha estat positiva, amb una expansió del 26,6% el 2024. En termes relatius, la inversió a l'estranger de Catalunya en relació amb el total estatal ha representat el 13,9% l'any 2024, una magnitud molt superior al mínim històric del darrer any (2,7%).

La UE-27 és la principal regió emissora d'inversió estrangera a Catalunya (46,8% del total a l'any 2024), situant-se en els 2.303 milions d'euros (amb una disminució interanual del 15,5%). Addicionalment, la inversió procedent d'Àsia i Oceania també ha disminuït amb intensitat en relació amb el 2023 (-29,9%), així com la d'Amèrica Llatina (-40,7%). Per contra, ha augmentat la inversió procedent d'Amèrica del Nord (+137,2%) (taula II.7). Pel que fa a la inversió de Catalunya a l'estranger, l'increment interanual del 553% l'any 2024 s'explica per un augment de la destinada a la UE-27.

Evolució dels fluxos d'inversió amb l'estranger per àrees geogràfiques

T II.7

	INVERSIÓ ESTRANGERA DIRECTA A CATALUNYA				INVERSIÓ CATALANA A L'ESTRANGER			
	2023	2024	2024/2023	2024	2023	2024	2024/2023	2024
	Valor (M€)		Variació (%)	Pes (% s/total)	Valor (M€)		Variació (%)	Pes (% s/total)
OCDE	4.762	4.542	-4,6	92,3	584	3.967	579	89,4
Unió Europea - 27	2.724	2.303	-15,5	46,8	217	3.175	1362	71,6
Amèrica del Nord	443	1.050	137,2	21,3	169	147	-13	3,3
Amèrica Llatina	35	21	-40,7	0,4	239	434	82	9,8
Resta d'Amèrica	0	24	-	0,5	0	0	-	0,0
Àsia i Oceania	563	395	-29,9	8,0	25	21	-16	0,5
Àfrica	6	38	514,6	0,8	12	1	-91	0,0
Paradisos fiscals	1	26	3574,9	0,5	0	0	-	0,0
TOTS ELS PAÏSOS	4.992	4.923	-1,4	100,0	679	4.437	553	100,0

Font: Datalnvex a partir del Ministeri d'Economia i Competitivitat. La suma de les àrees geogràfiques que es mostren no és igual a la inversió total, atès que hi ha països que consten a més d'una àrea.

El comportament de la inversió estrangera a nivell sectorial ha estat molt divers. Així, els principals sectors que han experimentat un increment més important són les indústries manufactureres (que ha passat dels 1.379 milions l'any 2023 als 1.851 el 2024) i la hostaleria (de 139 milions als 656 entre el 2023 i el 2024). En canvi, el comerç a l'engròs i al detall és el sector que ha patit un descens més intens l'any 2024 (de 1.809 milions l'any 2023 als 393 milions el 2024). Finalment, pel que fa a les inversions catalanes a l'estranger

l'any 2024, destaca especialment l'evolució positiva de les indústries manufactureres, comerç a l'engròs i al detall, i transport i emmagatzematge (taula II.8).

Cal tenir en compte que les dades que comptabilitza el Registre d'Inversions Exteriors (RIE) del Ministeri d'Economia i Competitivitat, malgrat ser la font oficial, no inclou tota la inversió efectiva a escala regional, ja que en alguns casos l'assignació de la inversió no correspon al territori on es fa la

Evolució dels fluxos d'inversió amb l'estranger per activitats

T II.8

	INV. ESTRANGERA DIRECTA A CATALUNYA				INVERSIÓ CATALANA A L'ESTRANGER			
	2023	2024	2024/2023	2024	2023	2024	2024/2023	2024
	Valor (M€)		Variació (%)	Pes (% s/total)	Valor (M€)		Variació (%)	Pes (% s/total)
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	3	17	14	0,4	0	0	0	0,0
Indústries extractives	0	49	49	1,0	0	21	21	0,5
Indústries manufactureres	1.379	1.851	472	37,6	147	1.175	1.028	26,5
Energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	0	34	33	0,7	97	36	-61	0,8
Aigua, sanejament i gestió de residus	2	0	-2	0,0	0	0	0	0,0
Construcció	168	69	-99	1,4	11	16	5	0,4
Comerç a l'engròs i al detall	1.809	393	-1.416	8,0	273	1.783	1.510	40,2
Transport i emmagatzematge	13	57	44	1,2	40	1.300	1.260	29,3
Hostaleria	139	656	517	13,3	44	23	-21	0,5
Informació i comunicacions	249	270	21	5,5	5	4	-1	0,1
Activitats financeres i d'assegurances	591	787	196	16,0	12	0	-12	0,0
Activitats immobiliàries	252	274	22	5,6	6	23	17	0,5
Activitats professionals, científiques i tècniques	96	253	157	5,1	34	19	-15	0,4
Activitats administratives i serveis auxiliars	56	47	-9	1,0	9	37	28	0,8
Educació	97	4	-93	0,1	0	0	0	0,0
Activitats sanitàries i de serveis socials	1	156	155	3,2	0	0	0	0,0
Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment	136	2	-135	0,0	0	0	0	0,0
Altres serveis	2	3	1	0,1	0	0	0	0,0
TOTAL	4.992	4.923	-69	100,0	679	4.437	3.758	100,0

Font: Datalnvex a partir del Ministeri d'Economia i Competitivitat.

inversió, sinó a la localització de la seu social de l'empresa i, a més, hi ha una part de la IED que no es territorialitza. Per això, és interessant complementar aquesta informació amb altres fonts com ara les dades d'inversió que publica ACCIÓ, l'agència de la Generalitat de Catalunya que impulsa i gestiona l'atracció de projectes d'inversió estrangera a Catalunya i fa un seguiment de la dinàmica inversora.

Catalunya ha captat un total de 106 nous projectes d'inversió estrangera l'any 2024

Segons les dades publicades per ACCIÓ, Catalunya va atraure 1.051 milions d'euros d'inversió estrangera l'any 2024, el que suposa un increment interanual del 19,5%. Aquesta xifra és la més elevada de la sèrie històrica, que va començar l'any 1985. Addicionalment, segons la mateixa font d'ACCIÓ, les companyies multinacionals han reportat un total de 106 nous projectes d'inversió (un 5,4% menys que l'any anterior) i la creació d'uns 8.229 llocs de treballs associats a aquesta inversió, fet que suposa un creixement del 81,5% respecte al 2023. Els principals països inversors durant el 2024 van ser Alemanya (11% del total de projectes), Estats Units (9%), França (9%) i la Xina (7%).

4. Mercat de treball

Una de les notícies més positives del 2024 ha estat el dinamisme que ha mostrat el mercat laboral, en un context de reducció gradual dels tipus d'interès però d'elevada incertesa a nivell geopolític. En aquest sentit, l'afiliació a Catalunya l'any 2024 s'ha situat de mitjana en els 3.760 milers, un màxim històric que supera amb escreix les xifres prèvies a la pandèmia (3.435 milers el 2019). Addicionalment, cal destacar que la taxa de creixement interanual de les afiliacions el 2024 ha estat del 2,4%, el que suposa lleugera una moderació respecte al 2023 (2,9%) ([gràfic II.12](#)).

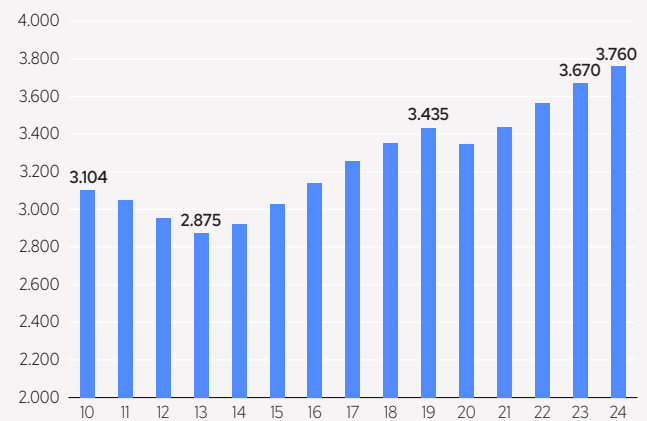
El mercat laboral s'ha mantingut dinàmic, amb un creixement de les afiliacions del 2,4% el 2024

La [taula II.9](#) ofereix un bon resum dels principals indicadors de seguiment del mercat laboral amb dades en mitjana anual. En termes absoluts, la **població activa** a Catalunya s'ha situat en els 4.201 milers el 2024 (81.700 persones més que l'any anterior), el que representa un increment del 2,0% respecte a l'any anterior. Cal emfatitzar, però, que aquesta evolució no ha estat homogènia per sexes. Si bé la població activa femenina se situa un 0,8% superior a la del any anterior, en el cas dels homes és un 3,1%.

Evolució del mercat laboral a Catalunya

Afiliacions (milers)

G II.12

Font: Idescat i Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

En relació amb la **població ocupada**, el creixement ha estat sòlid el 2024 (2,5% interanual) i ha permès que el nombre d'ocupats se situï en un màxim històric de 3.827,1 milers. Per sexe, l'increment de les dones també ha estat menor al dels homes el 2024 (1,2% i 3,7%, respectivament). Segons la nacionalitat, l'augment de l'ocupació nascuda a l'estranger l'any 2024 ha estat especialment intensa (7,7%), i ha suposat el 85,5% dels nous ocupats a Catalunya. Hi ha dos fenòmens que expliquen el creixement de l'ocupació segons l'edat el 2024: la immigració i l'envelliment demogràfic nacional. D'una banda, hi ha un augment de l'ocupació jove a causa de la immigració, del 5,3% entre els 16 i 24 anys i del 5,5% per al grup d'edat entre els 25 i els 34 anys. D'altra banda, hi ha un augment de l'ocupació sènior per l'envelliment demogràfic dels nacionals, del 2,2% per al grup dels 45 als 54 anys i del 5,7% per als de més de 55 anys. En canvi, el nombre d'ocupats entre 35 i 44 anys ha caigut un 2,9% el 2024.

Els nascuts a l'estranger han representat el 85,5% del total de nous ocupats l'any 2024

La creació d'ocupació a l'economia espanyola ha estat lleugerament menys intensa, on el nombre d'ocupats ha crescut un 2,2% (tres dècimes menys que a Catalunya) fins a les 21.654 mil persones (472 mil persones més en comparació amb l'any anterior).

Com a resultat d'aquest comportament positiu del mercat laboral, la taxa d'ocupació a Catalunya ha augmentat fins al 56,1% (tres dècimes percentuals més que l'any 2023), atès que el nombre d'ocupats ha crescut més intensament que la població activa. Addicionalment, l'augment de la

	2020	2021	2022	2023	2024	var. 24/23 (% pp)
Població activa (milers)	3.818,1	3.952,2	3.991,5	4.119,0	4.200,7	2,0
Homes	2.000,0	2.075,2	2.106,6	2.166,0	2.232,4	3,1
Dones	1.818,0	1.876,9	1.885,0	1.953,0	1.968,3	0,8
Població ocupada (milers)	3.335,8	3.490,1	3.593,5	3.734,5	3.827,1	2,5
Homes	1.761,7	1.856,9	1.908,3	1.972,7	2.045,0	3,7
Dones	1.574,0	1.633,2	1.685,3	1.761,8	1.782,1	1,2
Nascuda a l'estranger	705,9	804,2	907,5	1.030,3	1.109,5	7,7
Població ocupada per sectors (milers)	3.335,8	3.490,1	3.593,5	3.734,5	3.827,1	2,5
Agricultura	46,5	56,4	56,6	49,6	45,2	-8,9
Indústria	587,5	587,2	617,2	627,8	636,8	1,4
Construcció	199,7	223,9	230,1	227,6	236,5	3,9
Serveis	2.502,2	2.622,6	2.689,6	2.829,5	2.908,6	2,8
Assalariats (milers)	2.812,0	2.916,0	2.993,2	3.177,5	3.306,4	4,1
Indefinits	2.259,8	2.317,1	2.478,7	2.690,8	2.903,5	7,9
Temporals	552,1	598,9	514,5	432,3	403,1	-6,8
Sector privat	2.366,4	2.432,3	2.521,6	2.633,6	2.833,0	7,6
Sector públic	445,5	483,7	471,6	489,5	473,5	-3,3
No assalariats (milers)	523,8	574,1	600,3	557,0	520,7	-6,5
Població en atur (milers)	482,3	462,1	398,0	384,4	373,6	-2,8
Homes	238,3	218,3	198,3	193,3	187,4	-3,1
Dones	244,0	243,7	199,7	191,2	186,3	-2,6
Taxa d'activitat (%)	60,3	61,2	60,9	61,5	61,6	0,1
Homes	65,1	65,9	66,0	66,4	66,9	0,5
Dones	55,8	56,7	56,1	56,9	56,5	-0,4
Taxa d'ocupació (%)	52,7	54,0	54,9	55,8	56,1	0,3
Homes	57,4	59,0	59,8	60,5	61,3	0,8
Dones	48,3	49,3	50,2	51,3	51,1	-0,2
Taxa d'atur (%)	12,6	11,7	10,0	9,3	8,9	-0,4
Homes	11,9	10,5	9,4	8,9	8,4	-0,5
Dones	13,4	13,0	10,6	9,8	9,5	-0,3
Juvenil (de 16 a 24 anys)	34,0	28,9	24,5	22,4	22,1	-0,3
Nacionalitat espanyola	10,5	9,7	8,3	8,2	7,6	-0,6
Estrangera - països de la UE	15,5	14,3	9,6	7,7	8,5	0,9
Estrangera - països fora de la UE	25,7	22,5	18,7	15,4	15,2	-0,2
Taxa de treball a temps parcial (%)	13,9	13,0	12,6	12,4	13,8	1,4
Taxa de temporalitat (%)	19,6	20,5	17,2	13,6	12,2	-1,4

Nota: les variacions de les taxes estan expressades en punts percentuals.

Definicions:

Taxa d'activitat: població activa / població de 16 anys o més x 100

Taxa d'ocupació: població ocupada / població de 16 anys o més x 100

Taxa d'atur: població aturada / població activa x 100

Taxa de treball a temps parcial: assalariats amb contracte a temps parcial / assalariats totals x 100

Taxa de temporalitat: assalariats amb contracte temporal / assalariats totals x 100

Font: INE (Enquesta de Població Activa).

taxa d'ocupació el 2024 entre els homes (vuit dècimes) també ha estat superior a la de les dones, que ha disminuït. Cal emfatitzar que el diferencial de la taxa d'ocupació masculina amb la femenina ha augmentat (dels 9,2 punts percentuals als 10,2 punts percentuals).

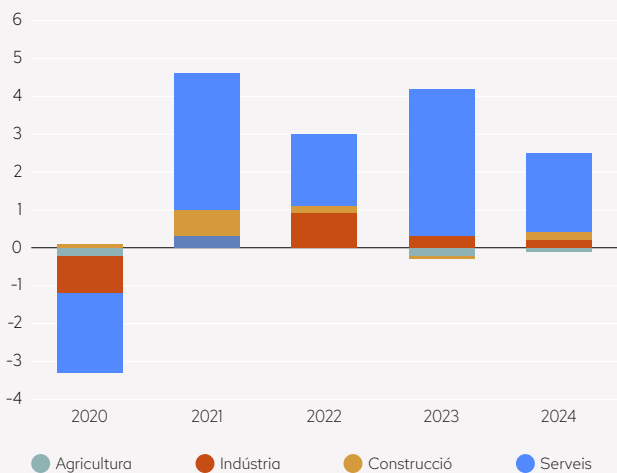
El diferencial de la taxa d'ocupació masculina i femenina ha augmentat l'any 2024

L'ocupació **assalariada**, que representa el 86,4% de l'ocupació total a Catalunya l'any 2024, ha registrat un creixement del 4,1%. Per contra, el nombre de treballadors

Evolució de l'ocupació per sectors

Contribucions al creixement total, en punts percentuals

G II.13

Font: Idescat a partir de l'INE.

no assalariats (principalment autònoms) ha disminuït un 6,5%. Addicionalment, l'augment del nombre d'assalariats al sector privat ha estat un 7,6% el 2024, mentre que al sector públic ha estat negatiu (-3,3%).

Una de les característiques del mercat laboral a Catalunya (i a la resta de l'Estat) abans de la reforma laboral aprovada l'any 2022 era l'augment de l'ocupació temporal quan l'economia es trobava en una etapa expansiva del cicle econòmic i, al contrari, en episodis de desacceleració o crisi econòmica. La reforma laboral, que ha tingut com a principal objectiu restringir les casuístiques que permeten la contractació temporal, ha afavorit una forta disminució de la temporalitat a partir del 2022. Així, la taxa de

temporalitat ha caigut en 8 punts percentuals entre el 2021 (20,5%) i el 2024 (12,2%).

Finalment, l'anàlisi per activitats econòmiques mostra que, si bé el sector serveis va ser el gran protagonista en negatiu l'any 2020, entre el 2021 i 2024 ho ha estat en positiu (gràfic II.13). Concretament, l'ocupació als serveis ha crescut en 79 mil persones el 2024, el que implica un increment interanual del 2,8%. Addicionalment, l'evolució positiva del nombre d'ocupats a la construcció també ha estat considerable (3,9%), a causa de la reactivació del sector de la construcció d'habitatge. El nombre d'ocupats a la indústria ha augmentat l'1,4%, un fet molt positiu tenint en compte la desacceleració de les exportacions i el baix creixement europeu. En canvi, a l'agricultura l'ocupació ha caigut, amb un descens interanual del 9,0% el 2024, si bé el pes relatiu és molt baix (1,2%).

El gruix de l'augment de l'ocupació l'any 2024 s'ha concentrat als serveis, però també ha estat favorable a la construcció i indústria

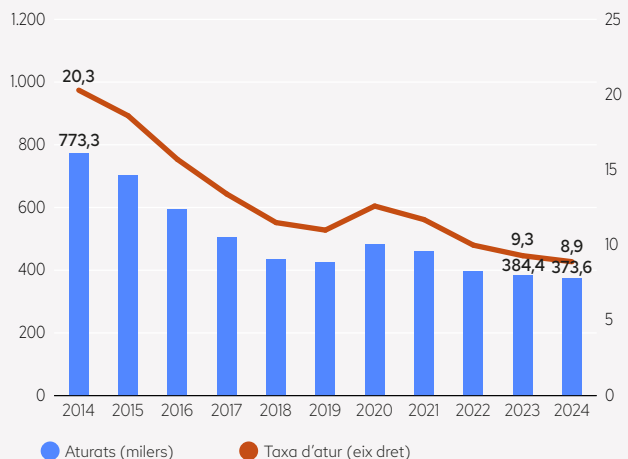
La **població aturada** a Catalunya es va situar en les 373.600 persones de mitjana el 2024, mínim històric i un 2,8% inferior a la xifra del 2023, segons l'EPA.

Com a resultat de la disminució del nombre d'aturats i l'increment de la població activa l'any 2024, la **taxa d'atur** (el quocient entre població aturada i població activa) s'ha reduït en quatre dècimes fins a situar-se en el mínim històric del 8,9% el 2024. A l'economia espanyola la taxa d'atur s'ha situat en l'11,4% l'any 2024, un valor significativament superior al de Catalunya (gràfic II.14).

Evolució del nombre d'aturats i de la taxa d'atur a Catalunya

En milers de persones i en %

G II.14

Font: Idescat a partir de l'EPA.

La taxa d'atur juvenil (dels 16 als 24 anys) ha experimentat una disminució de 0,3 p.p. respecte a l'any anterior, fins a situar-se en el 22,1% en mitjana el 2024 (4,4 p.p. menys que al conjunt de l'economia espanyola). Per nacionalitats, la taxa d'atur dels treballadors amb nacionalitat espanyola s'ha situat en el 7,6% el 2024, una xifra molt inferior al 15,2% dels treballadors de nacionalitat estrangera de fora de la UE i del 8,5% dels països de la UE (exceptuant els que tenen la nacionalitat espanyola).

1. L'atur registrat és aquell que recullen les oficines del SOC i difereix del que proporciona l'EPA, en tant que aquest darrer es basa en la manifestació de l'enquetat de la seva impossibilitat de trobar un lloc de treball tot i voler-ho. L'atur registrat, tot i menysvalorar l'atur real (no té en compte els desanimats o aquells que cerquen feina per vies alternatives), té especial interès atès el seu caràcter censal i la possibilitat de desagregació a múltiples nivells, entre ells el territorial.

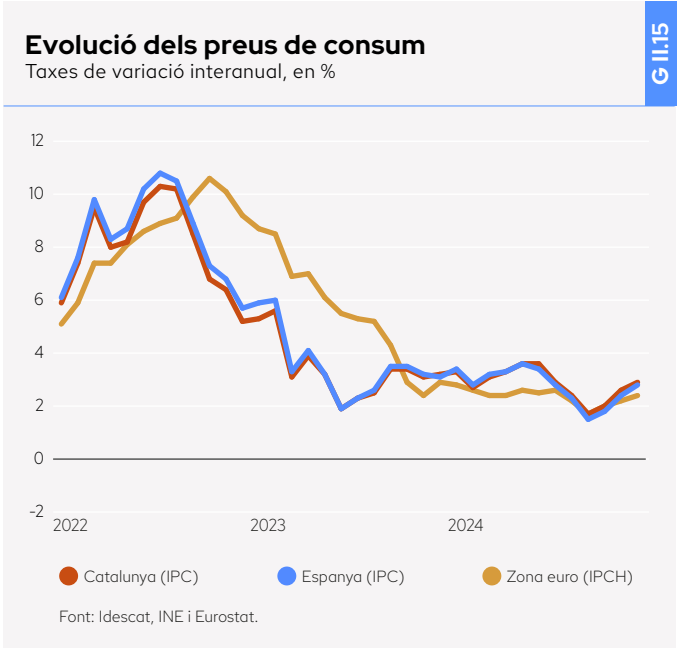
Pel que fa a l'**atur registrat**¹ a les oficines del SOC, a Catalunya hi havia prop de 335,7 mil aturats registrats de mitjana l'any 2024, el que representa una disminució de l'1,4% interanual.

5. Preus i salaris

Des de l'any 2022, la **inflació** a Catalunya (i arreu del món) ha estat una variable macroeconòmica que ha marcat la conjuntura i ha centrat l'atenció dels principals analistes i institucions a l'hora de fer previsions econòmiques. L'inici de la guerra a Ucraïna el febrer del 2022 va provocar una fortíssima crisi energètica (especialment del gas i l'electricitat) i de productes alimentaris bàsics, una dinàmica que es va acabar traslladant en un increment progressiu dels costos laborals. El 2023 i 2024 la inflació a Catalunya i al conjunt de la zona euro s'ha reduït, en part gràcies a la forta caiguda dels preus energètics (molt inferiors als nivells del 2022) i dels aliments. Això ha permès que el 2024 s'hagin anat reduint gradualment els tipus d'interès a la zona euro. Malgrat tot, la inflació subjacent ha seguit elevada (3,0% al 2024), en bona part a causa de la inflació dels serveis (3,5% al 2024).

La inflació subjacent s'ha moderat al 3% el 2024, per sobre de l'objectiu del 2%

En mitjana anual, els preus del consum a Catalunya han augmentat un 2,8% el 2024, un avenç inferior al del 2023 (3,4%), però encara per sobre de l'objectiu de mitjà termini

del BCE (2,0%). L'evolució dels preus ha estat el mateix a l'economia espanyola (2,8%) ([gràfic II.15](#)). En canvi, la inflació per al conjunt de la zona euro ha estat més reduïda l'any 2024, mentre va ser significativament més elevada l'any 2023. Així, en mitjana anual l'increment de l'IPC harmonitzat a la zona euro s'ha situat en el 2,4% el 2024.

L'avenç dels preus del consum a Catalunya s'ha desaccelerat en la majoria de les categories, exceptuant l'habitatge, transports i ensenyament. Concretament, els components que han experimentat un major avenç dels preus durant el 2024 han estat restaurants i hotels (4,6%), les begudes

Inflació a Catalunya i Espanya per capítols

Variació interanual de l'IPC en mitjana anual, en %. Base 2021

	CATALUNYA			ESPANYA		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Índex general	8,0	3,4	2,8	8,4	3,5	2,8
Índex subjacent	4,9	6,0	3,0	5,2	6,1	2,9
Aliments i begudes no alcohòliques	10,3	10,6	3,4	11,6	11,7	3,6
Begudes alcohòliques i tabac	3,6	7,8	4,1	3,9	7,6	4,0
Vestit i calçat	5,0	2,4	1,4	2,7	2,2	0,9
Habitatge	14,6	-9,3	3,3	15,5	-11,0	3,6
Parament de casa	6,2	5,5	0,9	6,3	5,0	0,8
Medicina	1,7	2,7	2,1	1,1	1,9	2,0
Transports	11,9	0,1	1,1	12,1	-0,4	0,7
Comunicacions	-1,3	3,0	0,0	-1,3	3,1	0,1
Esbarjo i cultura	3,1	4,9	2,6	2,8	4,4	2,5
Ensenyament	1,2	1,4	3,1	1,2	2,0	2,8
Hotels, cafès i restaurants	5,6	6,2	4,6	6,4	6,8	4,8
Altres béns i serveis	3,1	4,3	3,9	3,5	4,7	3,2

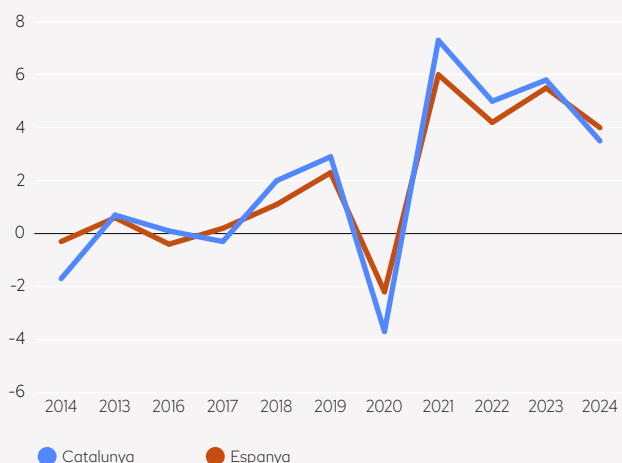
Font: INE i Idescat.

Cost laboral per treballador

Taxes de variació interanual, en %

G II.16

Font: Idescat a partir de l'INE.

alcohòliques i el tabac (4,1%), altres béns i serveis (3,9%) i aliments i begudes no alcohòliques (3,4%). En canvi, altres sectors que han experimentat una evolució més continguda, per sota el 2%, són les comunicacions (0,0%), el parament de casa (0,9%) i els transports (1,1%) (taula II.10).

El **cost laboral per treballador** és el cost total (salari i altres costos laborals²) que assumeixen les empreses per ocupat. En termes absoluts, el cost laboral mitjà per treballador a Catalunya s'ha situat en els 3.343,8 euros el 2024, repartits entre el cost salarial –de 2.481,6 euros– i els altres costos –862,2 euros. En comparació amb el 2023, el cost laboral per treballador ha augmentat un 3,5% (inferior al 5,8% del 2022), que s'explica per un increment generalitzat a costos salarials i en major mesura a altres costos, com ara cotitzacions socials i indemnitzacions (gràfic II.16). El cost laboral per hora efectiva a Catalunya ha estat de 26,3 euros el 2024, el que representa un increment del 3,9% respecte a l'any anterior, més moderat que el de l'any anterior (6,1%).

6. Sector públic

El fort avenç de l'activitat, de l'ocupació i dels preus han permès augmentar la recaptació impositiva, un dels principals factors que ha marcat l'evolució de les finances públiques l'any 2024. Tanmateix, cal recordar que des de l'inici de la Covid-19 la normativa que limitava el dèficit públic i el creixement de la despesa públiques als estats membres de

2. Comprenen les cotitzacions obligatòries a la Seguretat Social i les percepcions no salarials –indemnitzacions per acomiadament, pagaments per incapacitat temporal (IT), desocupació, jubilació, mort i supervivència, invalidesa o minusvalidesa, roba de treball i altres percepcions no salarials.

la zona euro havien quedat suspeses de forma provisional, però a partir del 2025 s'aplicaran les noves regles fiscals pactades amb la Comissió Europea.

Per la banda dels ingressos pressupostaris, l'augment de l'activitat i dels preus a causa de la inflació –que ocasiona un increment nominal de la base imposable de les principals figures impositives– ha tingut un impacte positiu molt important sobre la recaptació impositiva. Pel que fa als impostos que són pagats a les **delegacions catalanes de l'Agència Estatal Tributària**, el 2024 la recaptació va créixer un 6,8% respecte a l'any anterior. Aquesta xifra és elevada, tot i que inferior a l'augment excepcional del 2021 (16,5%). A la resta de delegacions espanyoles de l'AEAT, l'augment de la recaptació el 2024 ha estat lleugerament superior (8,8%). En el seu conjunt, l'administració tributària estatal ha recaptat 57.194 milions d'euros a les administracions d'hisenda radicades a Catalunya, una xifra que representa el 19,4% de la recaptació del conjunt estatal territorialitzable. La recaptació d'impostos directes a Catalunya ha crescut un 8,9% respecte a l'any anterior, similar al ritme que ho ha fet al conjunt de delegacions territorials de l'Estat (9,0%). En canvi, en el cas dels impostos indirectes l'augment de la recaptació ha estat del 3,8% a Catalunya, mentre que al conjunt de delegacions territorials ha estat del 7,5% (taula II.11).

L'Agència Estatal Tributària ha recaptat a Catalunya 57.194 M€ el 2024, un 6,8% més que l'any anterior

En el bloc d'impostos directes, cal destacar que la recaptació de l'IRPF ha augmentat un sòlid 7,1% a Catalunya el 2024, un increment similar al registrat en el conjunt de comunitats autònomes (7,6%). Aquesta evolució s'explica en gran mesura per la bona evolució de l'economia i del mercat laboral, així com per un augment dels salaris. Addicionalment, la recaptació de l'impost de societats ha experimentat un avenç del 13,4% a Catalunya, fet que s'explica pel fort creixement dels beneficis empresarials. Dins del capítol d'impostos indirectes, destaquen els ingressos derivats de l'IVA, que han representat gairebé el 34% de la recaptació de la hisenda estatal a Catalunya i que han augmentat un 3,8% respecte al 2023, degut tant a l'increment del consum (gràcies a la forta creació d'ocupació i recuperació de poder adquisitiu amb augments salarials) com a l'augment dels preus. Per altra banda, els ingressos per impostos especials s'han incrementat un 6,1% aquest any. Finalment, la recaptació per taxes i altres ingressos tributaris han augmentat un 16,1% respecte a l'any anterior (en part perquè l'any 2024 s'ha recuperat l'impost del 7% sobre el valor de la producció de l'energia elèctrica que havia estat suspès temporalment des de la meitat del 2021 fins al 2023), tot i que el seu pes relatiu és només el 0,4% dels ingressos impositius totals.

	2022	2023	2024	Var. 24/23 (%)	CAT/ESP 2024 (%)
Directes	28.110.546	31.239.473	34.007.618	8,9	19,5
IRPF	21.189.327	23.207.794	24.852.799	7,1	19,2
Impost Societats	6.201.056	7.303.651	8.280.056	13,4	21,2
No residents	455.377	581.451	685.373	17,9	17,0
Indirectes	21.063.894	22.098.971	22.947.949	3,8	19,3
IVA	17.671.120	18.571.249	19.277.965	3,8	21,3
Impostos especials	1.697.855	1.812.003	1.922.261	6,1	8,7
Tràfic exterior	1.096.195	1.111.410	1.023.372	-7,9	38,9
Taxes	260.512	205.286	238.296	16,1	11,8
TOTAL	49.434.952	53.543.730	57.193.863	6,8	19,4

Font: AEAT.

La **recaptació de tributs per la Generalitat de Catalunya** ha estat de 34.377 milions d'euros el 2024, un 16,6% més que l'any anterior, segons les dades provisionals publicades de drets liquidats pel Departament de Vicepresidència i d'Economia i Hisenda. Aquesta xifra inclou la part dels impostos cedits parcialment (com l'IVA, l'IRPF i els impostos especials), els impostos cedits totalment (com l'impost sobre patrimoni o l'impost sobre successions i donacions, entre altres), les taxes i els impostos propis. Aquest increment s'explica per l'augment dels tributs cedits gestionats per l'Estat subjectes a bestretes (IRPF, IVA i impostos especials).

La Generalitat ha recaptat 34.377 M€ el 2024, un 16,6% més que el 2023

Si considerem únicament els impostos cedits totalment, les taxes i els impostos propis, que és sobre els quals la Generalitat té competència normativa plena, la recaptació ha estat de 5.286,4 milions d'euros l'any 2024, una xifra que és un 11,5% superior a la de l'any anterior. D'aquests, la part principal són els tributs cedits (representen el 91,6% de la recaptació total) i han experimentat un augment del 12,7%, mentre que els tributs propis representen el 8,4% restant i han registrat una disminució de l'1,1% fins als 393 milions d'euros el 2024 (gràfic II.17).

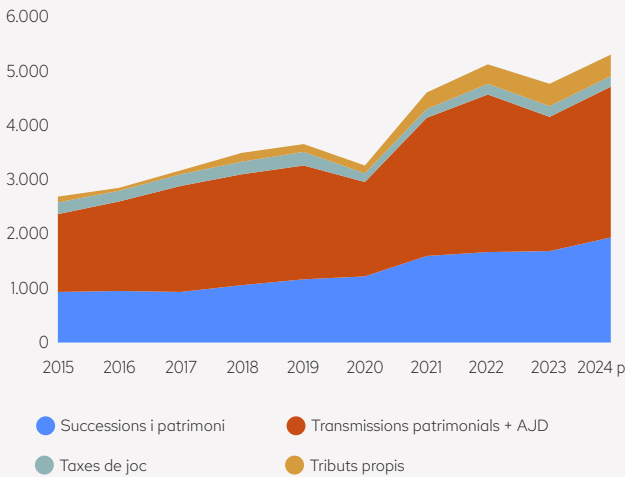
Aquesta disminució de la recaptació en **impostos propis** de la Generalitat ve explicada per l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient, que ha passat de 200,9 milions el 2023 als 188,1 milions el 2024, un impost que va entrar en vigor el 2020 i es va convertir en l'impost propi més important en termes monetaris (representa quasi la meitat dels impostos propis totals). Els següents dos impostos propis per volum de recaptació

són l'impost estades en establiments turístics (que suma 96,0 milions d'euros, un 6,5% superior a la xifra del 2023) i l'impost sobre l'emissió d'òxids de carboni dels vehicles de tracció mecànica (que ha recaptat 51,2 milions d'euros l'any 2024, un 0,2% més respecte a l'any anterior) (taula II.12).

Pel que fa als **impostos cedits** totalment a les comunitats autònomes, l'increment de la recaptació a Catalunya per aquest concepte l'any 2024 respon a l'augment dels impostos directes (14,3%) i indirectes (12,8%). Quant als impostos directes, l'increment en la recaptació s'ha produït tant a l'impost sobre successions i donacions (17,5% el 2024) com a l'impost de patrimoni (9,7%). Pel que fa als impostos indirectes, que sobretot estan vinculats al sector immobiliari,

Evolució dels tributs propis i cedits de la Generalitat de Catalunya

Milions d'euros

Font: Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

	2022	2023	2024	Var. 24/23 (%)
Tributs cedits	4.742,2	4.342,3	4.893,0	12,7
Directes	1.658,7	1.675,7	1.915,0	14,3
Successions i donacions	937,1	980,7	1.152,7	17,5
Patrimoni	721,6	695,0	762,4	9,7
Indirectes	2.871,0	2.448,2	2.761,2	12,8
Transmissions patrimonials	2.111,7	1.842,2	2.076,8	12,7
Actes jurídics documentats	759,3	605,9	684,4	13,0
Taxes sobre el joc	201,3	204,9	204,0	-0,5
Tributs propis	359,2	397,8	393,3	-1,1
Grans establiments comercials	8,5	11,7	12,3	5,0
Impost sobre els habitatges buits	8,6	2,4	7,0	187,2
Impost sobre actius no productius de les persones jurídiques	0,7	0,8	0,5	-39,5
Impost estades en establiments turístics	75,3	90,1	96,0	6,5
Impost sobre begudes ensucrades envasades	31,2	29,8	26,8	-10,1
Impost sobre l'emissió de gasos a l'atmosfera per la indústria	0,8	0,7	0,9	30,4
Impost sobre l'emissió d'òxids de nitrogen per l'aviació comercial	3,1	6,2	6,5	6,4
Impost sobre l'emissió d'òxids de carboni dels vehicles de trac.mec.	54,3	51,1	51,2	0,2
Impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient	173,0	200,9	188,1	-6,4
Gravamen protecció civil	3,8	4,1	4,0	-1,2
TOTAL	5.101,4	4.740,0	5.286,4	11,5

Nota: Dades provisionals.
Font: Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda. Direcció General de Tributs i Joc.

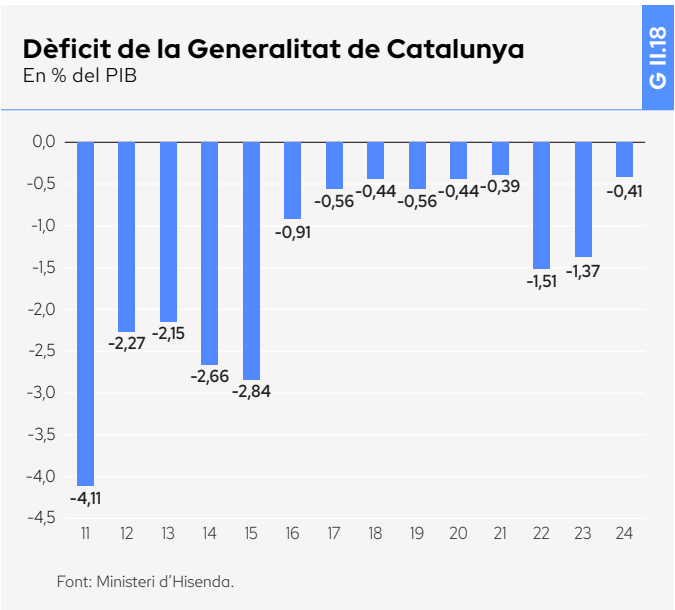
s'han vist incrementats per l'augment important del nombre de compravendes d'habitatge. Concretament, la recaptació per l'impost de transmissions patrimonials i per actes jurídics documentals han augmentat un 12,7% i 13,0%, respectivament. Conjuntament, aquests dos impostos sumen un total de 2.761,2 milions d'euros el 2024, el 56% de la recaptació per tributs cedits de la Generalitat.

La recaptació dels tributs cedits han augmentat un 12,7% el 2024, sobretot per l'augment de les compravendes d'habitatges

Pel que fa al dèficit públic, la Generalitat de Catalunya ha tancat el 2024 amb una important moderació del saldo negatiu en els seus comptes públics. Concretament, el dèficit públic ha estat de 1.227 milions d'euros el 2024, una xifra inferior als 3.875 milions d'euros del 2023, segons dades del Ministeri d'Hisenda. En percentatge del PIB, el dèficit pressupostari ha passat de l'1,37% el 2023 al 0,41% el 2024, complint sobradament amb el compromís de l'Estat amb la Comissió Europea, establert en un dèficit del 0,6% del PIB per al conjunt de les comunitats autònomes (gràfic II.18).

El dèficit públic de la Generalitat de Catalunya s'ha reduït en un punt fins al 0,41% del PIB l'any 2024

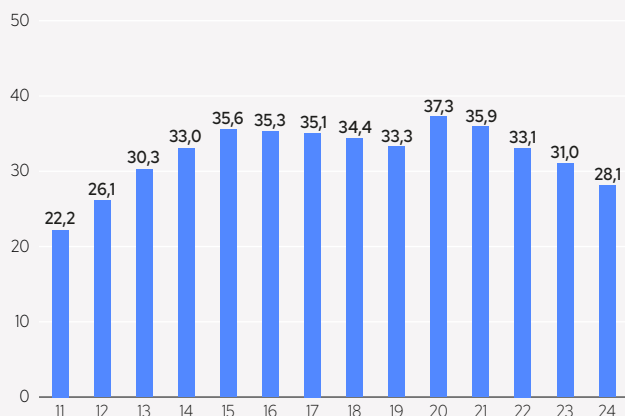
L'augment del dèficit ha provocat que el **deute públic** total de la Generalitat hagi augmentat un 3,5% fins als 89.035 milions d'euros a finals de l'any 2024. Tot i això, el fort avenç del PIB en termes nominals ha permès reduir

Endeument de la Generalitat de Catalunya

En % del PIB

G II.19

Font: Banc d'Espanya.

en 2,9 p.p. el deute en percentatge del PIB, situant-lo en el 28,1% en el quart trimestre de 2024 (gràfic II.19). En comparació amb la resta de comunitats autònomes, Catalunya continua sent la capdavantera en volum de deute i la quarta en deute en percentatge del PIB, per darrera de la Comunitat Valenciana (40,7%), Castella-La Manxa (29,1%) i Múrcia (31,5%).

El deute públic de la Generalitat s'ha reduït fins al 28,1% del PIB l'any 2024, gràcies al fort creixement del PIB nominal

Adicionalment, quan analitzem el saldo d'operacions (corrents i de capital) no financeres del sector públic administratiu (SPA)³ consolidat a 31 de desembre de 2024, aquest ha passat de -2.442 milions d'euros al desembre de 2023 a -597,8 milions un any després. Si s'exclouen els interessos del deute, el saldo primari d'operacions corrents és de 1.636,4 M€ el 2024. Això és resultat de que els ingressos han augmentat més intensament que les despeses. D'una banda, els **ingressos no financers** eren de 40.513 milions d'euros a desembre del 2024, fet que suposa un creixement del 14,6% respecte a l'any anterior. Els factors principals que expliquen aquesta evolució dels ingressos és l'augment de les bestretes i la liquidació del model de finançament. També destaca el dinamisme dels ingressos provinents dels impostos vinculats al sector immobiliari (impost del pa-

trimoni ha augmentat un 9,5%) i de successions i donacions (17,5%).

D'altra banda, les **despeses no financeres** han assolit la xifra de 41.111 milions d'euros, un 8,8% més que l'any anterior. El 2024 la partida de remuneracions del personal s'ha incrementat un 9,2% respecte al 2023. Aquest és el resultat d'un augment retributiu fix del 2% amb efectes de l'1 de gener abonat al mes de juliol i l'increment retributiu addicional de 2023 (el que s'ha abonat el mes de març per l'evolució del PIB) per l'augment de les bases mínimes i màximes de cotització a la Seguretat Social i també del percentatge del Mecanisme d'Equitat Intergeneracional (MEI). Les despeses de capital han disminuït un 20,8%, on han disminuït tant les inversions reals (-14,7%) com les transferències de capital (-25,9%). Aquesta partida ha disminuït degut a que han estat menors les aportacions a Infraestructures per part dels departaments i de CatSalut, si bé l'execució de les inversions ha estat superior al de l'any passat. Per altra banda, les transferències de capital han disminuït un 25,9% el 2024 a causa de la menor transferència a l'Agència de l'Habitatge de Catalunya, l'ICAEN, l'Agència de Residus de Catalunya, a corporacions locals per programes de turisme i a empreses de transport i viatgers (ja que el 2023 disposaven d'una assignació superior de fons MRR) i ACCIÓ.

7. Previsions econòmiques 2025-2026

Tot i que el propòsit principal de la *Memòria Econòmica de Catalunya* és fer una anàlisi de l'evolució econòmica i dels principals esdeveniments que han succeït a Catalunya i a nivell internacional durant l'any anterior finalitzat (2024), l'elevada incertesa fruit de la política aranzelària dels Estats Units ens obliga a explicar la taula macroeconòmic de previsions per al 2025 i 2026.

La Cambra i l'AQR-Lab preveuen un creixement del PIB del 2,7% el 2025 i 2,4% el 2026

Segons les previsions presentades i elaborades conjuntament pel Gabinet d'Estudis Econòmics de la Cambra de Comerç de Barcelona i per AQR-Lab de la UB l'abril del 2025, l'economia catalana podria registrar un creixement del PIB del 2,7% el 2025 i del 2,4% el 2026. Aquesta previsió suposa que es manté la revisió del creixement del PIB per al 2025 en relació amb les previsions realitzades al febrer del 2025, gràcies al bon comportament del consum de les llars (recolzat per l'ocupació i el descens de l'atur) que podria compensar l'impacte negatiu de la política aranzelària dels EUA sobre les exportacions de béns.

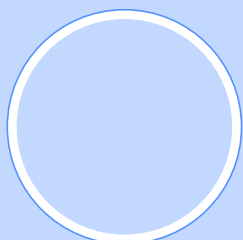
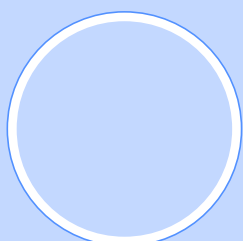
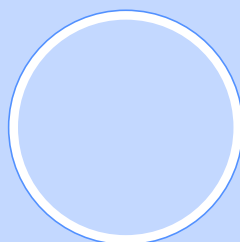
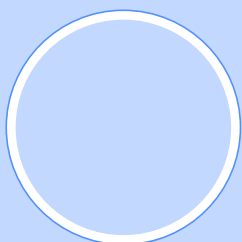
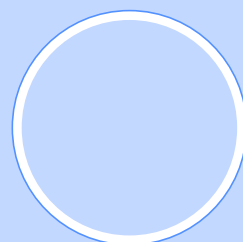
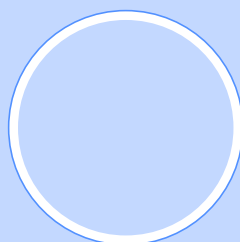
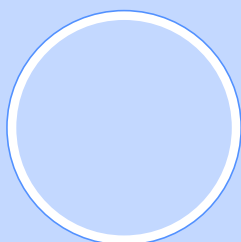
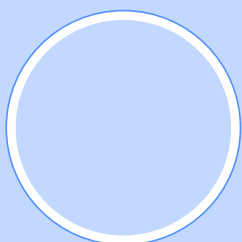
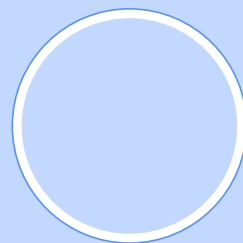
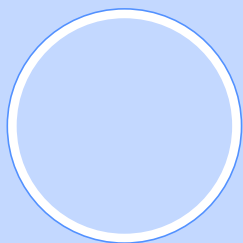
3. Els comptes del sector públic administratiu (SPA) consolidats inclouen l'Administració de la Generalitat, el Servei Català de la Salut (CatSalut) i les entitats autònomes administratives, és a dir, totes les entitats que tenen un pressupost de caràcter limitatiu. També s'ha inclòs l'Institut Català de la Salut (ICS) en el consolidat per tal de mantenir una comparació homògena amb els exercicis anteriors.

Adicionalment, és interessant analitzar el perfil de creixement del PIB de cara el 2025 i 2026. En aquest sentit, els principals indicadors d'activitat i les perspectives empresarials apunten a una desacceleració molt gradual del ritme d'activitat durant la primera meitat del 2025. D'una banda, un protagonisme decreixent del sector exterior a causa d'una desacceleració del turisme estranger a mesura que s'han assolit els nivells pre-pandèmia i de l'impacte negatiu de la política aranzelària dels EUA sobre les exportacions de béns. D'altra banda, la resiliència del consum privat i la inversió gràcies al vigor de l'ocupació, la reducció dels tipus d'interès del BCE, l'abaratiment de l'energia i els fons Next Generation. En relació amb el consum públic, la seva contribució a l'augment del PIB es moderarà gradualment, en un context de consolidació fiscal progressiva.

Tot i que l'avenç previst de l'economia catalana és dinàmic i per sobre del de la zona euro, persisteixen alguns riscos arran de la política aranzelària dels EUA que podrien influir

negativament sobre l'activitat els propers trimestres, entre els que destaquen: 1) una allau d'exportacions d'excedents comercials procedents sobretot de la Xina; 2) l'impacte negatiu sobre les exportacions catalanes europees d'una apreciació del euro; 3) el retorn dels aranzels "recíprocs" (del 20%), així com una possible resposta aranzelària per part de la UE; i 4) l'aplicació de l'aranzel addicional del 25% a països que importen petroli de Veneçuela (ja aprovat, però amb els països afectats encara per confirmar, entre els quals podria incloure's Espanya).

Finalment, la moderació de l'activitat també es veurà reflectida en un menor dinamisme del creixement de l'ocupació, amb un avenç previst del 2,0% i l'1,6% el 2025 i 2026, respectivament. No obstant això, l'augment dels llocs de treball hauria de reduir de forma moderada la taxa d'atur, que se situaria en el 8,3% en mitjana l'any 2026. Quan als preus, la previsió d'inflació per al 2025 es revisa a l'alça fins al 2,3% a causa de l'impacte derivat de la política aranzelària dels EUA, tot i que es preveu que es redueixi al 2,1% en mitjana l'any 2026.

III | EMPRESA CATALANA

III. L'EMPRESA CATALANA

1. Presentació¹

En aquest capítol es presenta l'anàlisi economicofinancera de l'empresa catalana dels anys 2023 i 2024. Aquesta anàlisi s'emmarca en la línia de treball i publicació iniciada l'any 1988 pel Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya. Des de l'any 2007, l'elaboració d'aquest estudi sobre l'empresa catalana és fruit de la col·laboració de la Cambra de Comerç de Barcelona amb el Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya². L'anàlisi es fonamenta en la part corresponent a les empreses catalanes de les bases de dades trimestral i anual de la Central de Balanços del Banc d'Espanya (CBBE), que es remet regularment a la Cambra de Comerç de Barcelona.

Des del 2020, la mostra d'empreses analitzades es nodreix de dues fonts d'informació sobre els comptes anuals de les societats no financeres espanyoles: la de col·laboració directa i voluntària (anomenada Central de Balanços Anual o CBA), que és la font que tradicionalment s'havia fet servir per a l'elaboració d'aquest capítol de la Memòria Econòmica; i la que prové dels comptes anuals que obligatòriament es dipositen en els registres mercantils d'Espanya (CBB), a les quals es té accés en virtut dels acords de col·laboració signats entre el Banc d'Espanya, el Ministeri de Justícia i el Colegio Oficial de Registradores de la Propiedad de España (CORPME), i a nivell de Catalunya per l'acord de col·laboració entre la Cambra de Comerç de Barcelona i el CORPME, que s'ha acordat per tercer any consecutiu. El tractament unificat de les dues fonts d'informació dona lloc a la Central de Balanços Integrada (CBI), que permet ampliar la capacitat analítica de la publicació, ja que complementa les dades disponibles sobre les grans empreses, ben representades a la font CBA, amb les de les empreses de petita i mitjana dimensió (pimes) recollides de forma més exhaustiva a la font procedent del registre mercantil (CBB).

Amb les dades de la CBI anual, la cobertura de la mostra total utilitzada, de 620.370 empreses, representa l'any 2023 el 44,5% del Valor Afegit Brut (VAB) al cost dels factors del total de les societats no financeres a Espanya i el 52,1% en termes d'ocupació. Amb dades de 2022 (les últimes publicades pel Banc d'Espanya), la taxa de cobertura de la mostra de la CBI en termes de VAB en el cas de Catalunya és el 29,9%, xifra que es compara amb la corresponent per al conjunt d'Espanya que és el 36,2%. Entre els sectors amb més representació a la mostra espanyola en termes de VAB hi ha el d'energia, gas i aigua amb una cobertura del 65,5% i el d'informació i comunicacions, amb el 62,1%. Els segueixen, per ordre de representació, la indústria manufacturera (59,4%), el sector d'activitats administratives i serveis auxiliars (57,7%) i d'activitats de transport i magatzem (55,7%). Pel que fa a la dimensió, les empreses mitjanes i grans estan sobrerrepresentades en aquesta mostra.

A la part catalana de la mostra estatal, en la base anual, el nombre d'empreses de la CBI –que correspon a l'any 2023– i que tenen la seu social a Catalunya és de 126.174. D'aquestes empreses amb seu a Catalunya, 117.263 són petites⁴ (el 92,9% del total), 2.151 són mitjanes⁵ (1,7%) i 6.760 són grans⁶ (5,4%)⁷. Cal aclarir que la mostra anual de la CBI recull aquelles empreses que tenen activitat a Catalunya, independentment de si tenen aquí o no la seva seu social o si són filials d'empreses localitzades fora de Catalunya. Això és així perquè a les dades procedents de la CBA s'identifica les empreses per la localització de la seva activitat. Per tant, el nombre d'empreses que analitza la CBI a Catalunya no es pot comparar directament amb el nombre d'empreses del Directori Central d'Empreses (DIRCE), que publica l'INE i l'Idescat.

3. Central de Balances del Banco de España (2024): "Central de Balances. Resultados anuales de las empresas no financieras 2022", Banco de España, Madrid, pàg. 64, 87 i 88. <https://www.bde.es/f/webbe/SES/Secciones/Publicaciones/PublicacionesAnuales/CentralBalances/23/Fich/ceba23.pdf>

4. S'utilitza la Recomanació de la Comissió Europea 2003/361/CE. Empreses de fins a 49 treballadors que tenen un actiu de fins a 10 M€ i una xifra de negocis de fins a 10 M€.

5. S'utilitza la Recomanació de la Comissió Europea 2003/361/CE. Empreses d'entre 50 i 249 treballadors que tenen un actiu de fins a 43 M€ i una xifra de negocis de fins a 50 M€.

6. S'utilitza la Recomanació de la Comissió Europea 2003/361/CE. Empreses de 250 treballadors o més que tenen un actiu superior als 43 M€ i una xifra de negocis superior als 50 M€.

7. Cal tenir en compte que aquesta segmentació per dimensió de les empreses de la mostra de la CBI no és comparable amb les dades del DIRCE perquè la primera inclou les empreses dependents, és a dir, centres d'activitat que poden pertànyer a la mateixa empresa.

1. Capítol redactat per Oriol Amat i Salas (Catedràtic d'Economia Financera i Comptabilitat, UPF), Enric Genescà i Palau (Enginyer Industrial) i Carme Poveda i Martínez (Directora del Departament d'Anàlisi Econòmica a la Cambra de Comerç de Barcelona). Els autors agraeixen a Manuel Ortega i Ana Esteban de la Central de Balanços del Banco de España les dades facilitades; i a Enric Genescà i Garrigosa els suggeriments realitzats.

2. Als webs de la Cambra de Comerç de Barcelona (<https://www.cambrabcn.org/estudis>) i del Departament d'Economia i Finances (<http://economia.gencat.cat/ca/ambits-actuacio/economia-catalana/estudis-publicacions/altres-publicacions/informe-anual-empresa-catalana/>) es poden consultar els informes dels últims anys.

Dimensió	EMPRESSES		PERSONAL		VALOR AFEGIT BRUT c.f.*	
	Nombre	(%)	Nombre	(%)	Milers d'euros	(%)
Petites	117.263	92,9	418.788	40,2	21.928.428	33,9
micro	105.485	83,6	200.995	19,3	10.446.593	16,1
Mitjanes	2.151	1,7	118.362	11,3	7.123.057	11,0
Grans	6.760	5,4	505.430	48,5	35.674.801	55,1
TOTALS	126.174	100,0	1.042.580	100,0	64.726.286	100,0

Valors absoluts de totes les empreses de la mostra.
*“c.f.” fa referència a cost dels factors.
Nota: s'utilitza la Recomanació de la Comissió Europea 2003/361/CE per classificar les microempreses:
Empreses de fins a 9 treballadors que tenen un actiu de fins a 2 M€ i una xifra de negocis de fins a 2 M€.

El nombre d'empreses analitzades en la CBI és de 126.174

Les 126.174 empreses de la mostra tenen un total d'1.042.580 treballadors (exercici 2023), que representa el 36,8% dels treballadors assalariats del sector privat a Catalunya, segons dades del 2023 de l'Enquesta de població activa (EPA), que publica l'INE i l'Idescat. Igual que passa amb la mostra del total d'Espanya, en la mostra d'empreses catalanes es troben més representades les empreses industrials que les de serveis o la construcció, i les empreses grans tenen també un pes superior al que els hi correspon, biaixos que s'accentuen a la mostra de la base trimestral. A més, cal tenir en compte que la Central de Balanços Trimestral (CBT), que arriba fins al quart trimestre del 2024, està integrada per una mostra molt més reduïda d'empreses catalanes (140 empreses). Per tant, els resultats del 2024 s'han de prendre amb especial cautela donada la reduïda dimensió de la mostra.

La [taula III.1](#) recull la composició de la mostra de les 126.174 empreses no financeres catalanes de la base de dades anual (CBI), en funció de la seva dimensió.

Per tal de contextualitzar la mostra utilitzada, s'analitzen les dades del DIRCE que publica l'INE i l'Idescat. Segons aquestes dades, l'1 de gener del 2024 hi havia 611.342 empreses amb establiment a Catalunya, de les quals 8.610 tenien 50 o més treballadors (un 1,4% del total).

Cal tenir en compte que l'anàlisi es refereix a les empreses amb establiments econòmicament actius entre l'1 de gener del 2020 i l'1 de gener del 2024, amb dades de l'INE i l'Idescat recollides a la [taula III.2](#). Atès que a partir de l'1 de gener del 2023 la definició d'empreses amb establiments actius ha canviat, les dades no són comparables en relació amb anys anteriors. No obstant això, el que sí que es pot comparar és el pes relatiu del teixit empresarial a nivell sectorial abans i després de l'impacte de la pandèmia. En aquest sentit, s'observa com el pes de les empreses amb establiments actius en el sector serveis a Catalunya ha guanyat pes relatiu en aquest període (del 82,4% el 2020 al 83,4% el 2024), una evolució que contrasta amb la pèrdua relativa en el cas de la indústria (del 5,7% al 5,4%) i la construcció (de l'11,9% a l'11,2%).

Per dimensió, com es comprova a la [taula III.3](#), no s'observen canvis significatius entre el 2020 i 2024. Així, les empreses amb

Empreses amb establiments a Catalunya per sector econòmic

Nombre d'empreses i % del total. Dades a 1 de gener

	2020	2024	2020 (% total)	2024 (% total)
Indústria	36.195	32.884	5,7	5,4
Construcció	76.123	68.523	11,9	11,2
Serveis	525.454	509.935	82,4	83,4
Nombre total d'empreses	637.772	611.342	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia, a partir del Directori central d'empreses (DIRCE) de l'INE.
Nota: Empreses amb establiments a Catalunya segons el concepte d'empresa estadística, que integra les unitats legals d'un mateix grup empresarial com a una única empresa.
La definició d'empresa amb establiments econòmicament actius a partir de l'1 de gener del 2023 ha canviat i, per tant, les dades no són comparables amb les d'anys anteriors.

establiments de menys de 50 treballadors i sense assalariats representen el 98,6% del total, un percentatge molt superior al 0,9% en el cas de les empreses entre 50 i 199 treballadors i del 0,5% de les empreses amb 200 o més treballadors.

L'informe s'estructura en els següents dos apartats. Per una banda, a l'apartat 2 s'analitza la situació econòmicofinancera de l'empresa catalana durant el 2023 i 2024 (el 2023 a partir de la informació provinent de la base de dades anual -CBI- i el 2024 a partir de la base de dades trimestral -CBT. La informació de la base anual permet també estudiar les tendències observades en les principals partides i ràtios fins a l'any 2023.

I, per altra banda, a l'apartat 3 s'analitzen els resultats i la situació econòmicofinancera de les empreses catalanes desagregant la mostra de la base anual per sectors i dimensions. Al mateix apartat també es comparen els resultats de l'empresa catalana amb els de la resta de les empreses espanyoles.

2. Anàlisi econòmicofinancera de les empreses catalanes

2.1. Introducció

Durant els anys 2023 i 2024 s'ha consolidat la recuperació econòmica, després del fort deteriorament que va experimentar el 2020 arran de la pandèmia. En aquest entorn, el PIB de Catalunya va augmentar en volum el 2023 i 2024, un 2,6% i 3,6%, respectivament, segons dades de l'Idescat, mentre que a Espanya, el creixement en 2023 i 2024, va ser del 2,7% i del 3,2%, respectivament. Un aspecte molt positiu és que el PIB anual de l'any 2023 ja va superar per primer cop els nivells precovid del 2019.

Aquest informe pretén analitzar els resultats econòmicofinanciers de les empreses catalanes. L'anàlisi s'inicia amb les

dades d'activitat, de generació de valor afegit i ocupació. A continuació, s'estudia la inversió en actius immobilitzats i actius corrents. Després s'analitza el cost dels factors i la productivitat. Seguidament, s'estudia l'estructura financera. Els apartats finals es dediquen a l'anàlisi dels resultats i de la rendibilitat.

La situació econòmicofinancera de les empreses catalanes ha seguit millorant el 2023 i 2024

Com es visualitza al [requadre III.1](#), l'anàlisi està estructurada en diferents etapes que permeten comprovar els inductors de l'evolució de la rendibilitat financera, que és un dels principals objectius econòmics de les empreses. A cada variable del requadre s'indica l'apartat corresponent al present informe on es tractarà aquesta informació.

2.2. Activitat i valor afegit

En aquest apartat s'analitza l'evolució de l'activitat, les vendes, les compres i la creació de valor afegit. Per fer-ho, s'ha de tenir en compte que, com ja s'ha indicat, el 2023 i 2024 l'economia catalana va créixer un 2,6% i 3,6% en volum, respectivament. D'acord amb les dades de la [taula 4](#), l'any 2023 la producció⁸ va créixer un 6,8% interanual en valors nominals, un valor inferior a l'augment registrat l'any anterior (16,2%). En una línia similar, el Valor Afegit Brut al cost dels factors va augmentar un 12,4% en valors nominals, una dada positiva i més elevada que la del 2022 (11,7%).

8. El valor de la producció mesura l'import dels béns i serveis produïts per l'empresa durant l'exercici. Es defineix com el volum de negoci procedent de la venda de béns i serveis, més/menys la variació de les existències de productes acabats, menys els treballs en curs i les compres de béns i serveis per a la revenda, més els treballs realitzats per l'empresa per al seu immobilitzat, i exclouent les subvencions.

Empreses amb establiments a Catalunya per tram d'assalariats

Nombre d'empreses i % del total. Dades a 1 de gener

	2020	2024	2020 (% total)	2024 (% total)
Sense assalariats	366.933	299.769	57,5	49,0
Entre 1 i 9 treballadors	236.338	275.750	37,1	45,1
Entre 10 i 49 treballadors	26.061	27.213	4,1	4,5
Entre 50 i 199 treballadors	5.639	5.607	0,9	0,9
200 o més treballadors	2.801	3.003	0,4	0,5
Nombre total d'empreses	637.772	611.342	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia, a partir del Directori central d'empreses (DIRCE) de l'INE.

Nota: Empreses amb establiments a Catalunya segons el concepte d'empresa estadística, que integra les unitats legals d'un mateix grup empresarial com a una única empresa. La definició d'empresa amb establiments econòmicament actius a partir de l'1 de gener del 2023 ha canviat i, per tant, les dades no són comparables amb les d'anys anteriors.

Descripció de les bases de dades utilitzades

La informació que contenen les bases de dades utilitzades és fonamentalment economicofinancera i prové de l'agregació dels qüestionaris trimestral i anual tramesos al Banc d'Espanya per empreses no financeres de diferents localitzacions, dimensions i sectors d'activitat. A aquestes dades, la Central de Balanços del Banc d'Espanya (CBBE) hi afegeix les dades de les empreses que dipositen els comptes al Registre Mercantil, la qual cosa permet incrementar substancialment la mida de la mostra. El qüestionari trimestral (balanç i compte de resultats) és més senzill que l'anyal. Cada trimestre, les empreses responen el qüestionari del trimestre corrent i el de l'any anterior. Això permet que el càlcul dels percentatges de variació es basi en la mateixa mostra d'empreses. Les ràtios i els percentatges de la base trimestral es calculen a partir de les dades dels quatre trimestres de cada any, que se sumen en el cas dels conceptes dels estats de fluxos, i s'obté la mitjana en el cas dels conceptes dels estats patrimonials. La base anual permet fer una anàlisi més detallada de la situació economicofinancera de les empreses privades catalanes per a l'exercici 2023 i els anteriors.

Per a cada any es disposa dels estats comptables del període corrent i de l'immediatament anterior, fet que permet calcular els percentatges de variació a partir de les mateixes mostres d'empreses. Ara bé, quan es comparen ràtios o percentatges de dues bases diferents

(2024-2023 amb 2023-2022, per exemple), cal tenir en compte que les mostres respectives també ho són i que, en conseqüència, les diferències observades es poden deure tant al canvi de mostra com al canvi de tendència.

Tant a la base trimestral com a l'anyal, es disposa d'una estimació del valor de l'actiu immobilitzat a preus corrents per als agregats principals. Això comporta, d'una banda, introduir a l'actiu una partida d'ajust de preus que afecta principalment l'immobilitzat material i, de l'altra, aplicar al passiu i patrimoni net un ajust pel mateix import dels fons propis. L'ús dels valors corrents enlloc dels comptables té uns avantatges clars, com ara evitar el trencament en les tendències que es produeix als exercicis en què hi ha actualitzacions.

Des del nostre punt de vista, però, l'avantatge principal és que soluciona el càlcul de les ràtios en què al numerador hi ha una partida d'un estat de fluxos (resultats, per exemple), i al denominador, una partida del balanç. Si en valorar la segona s'utilitzen criteris comptables, com és habitual, el numerador i el denominador estan en bases monetàries diferents: el primer, a preus corrents, i el segon, a preus històrics. Si el denominador es valora a preus corrents, s'obté una estimació més precisa d'aquestes ràtios, ja que els dos elements del quocient estan valorats en termes monetaris equivalents.

Activitat i valor afegit

En % variació respecte les mateixes empreses de l'any anterior

	BASE INTEGRADA				BASE TRIMESTRAL *	
	2020	2021	2022	2023	2023	2024
Nombre d'empreses	155.226	159.862	162.651	126.174	157	140
Activitat i valor afegit						
Valor de la producció i subvencions	-11,4	12,8	16,2	6,8	2,4	3,7
Compres i consums intermedis	-11,1	12,3	18,9	3,6	1,0	3,5
Valor afegit brut al cost de factors	-12,0	13,6	11,7	12,4	6,9	4,5
Distribució geogràfica de l'activitat **						
Vendes totals	-11,3	12,5	15,7	6,8	1,3	4,5
Vendes a Espanya	-9,0	13,1	15,0	5,5	1,4	-0,7
Vendes a l'estranger	-16,4	11,0	17,3	9,6	0,9	27,1
Compres totals	-11,1	16,5	19,8	1,3	-0,7	4,4
Compres a Espanya	-9,8	22,7	25,6	1,5	-4,0	-12,0
Compres a l'estranger	-12,7	9,1	11,4	0,9	3,6	23,9

* Mitjana ponderada dels percentatges de variació dels quatre trimestres de l'any.

** A partir de la mostra de la Base Anual de la Central de Balanços del Banc d'Espanya.

Les dades preliminars per al 2024, apunten que tant les exportacions (i la intensitat exportadora), com les importacions⁹ haurien seguit una evolució a l'alça amb taxes de creixement més elevades que l'any anterior, tot i els importants riscos geopolítics, com ara la guerra d'Ucraïna i la guerra entre Israel i Hamàs.

En resum, durant el 2023 es confirma la continuïtat de la recuperació econòmica, amb un creixement destacat del valor afegit, de les vendes i de la producció. Aquesta recuperació ha estat especialment impulsada pel mercat internacional, amb una intensificació de la intensitat exportadora i un increment moderat de les importacions. Les dades preliminars del 2024 suggereixen la persistència d'aquesta tendència positiva, tot i el context d'incertesa geopolítica global.

2.3. Ocupació

A continuació, s'analitza l'ocupació de les empreses catalanes. L'anàlisi diferencia entre contractació fixa indefinida i temporal. Cal tenir en compte que el concepte d'ocupació utilitzat exclou els treballadors afectats per procediments de regulació d'ocupació (ERTO), una mesura que, sobretot el 2020 i 2021, va permetre mantenir una part important dels llocs de treball malgrat la caiguda d'activitat durant la pandèmia. L'any 2023 l'ocupació, mesurada pel nombre mitjà de treballadors efectius per empresa, va augmentar un 5,5% (taula III.5). Aquest creixement va ser especialment intens entre els treballadors fixos (+9,7%), mentre que el nombre de treballadors temporals va disminuir significativament (-26,8%). Aquest comportament asimètric reflecteix l'impacte de la reforma laboral que va entrar en vigor el 2022, la qual ha afavorit la contractació indefinida i ha contribuït a reduir la taxa de temporalitat, acostant-la als estàndards europeus.

Fort increment de la contractació fixa en les empreses catalanes

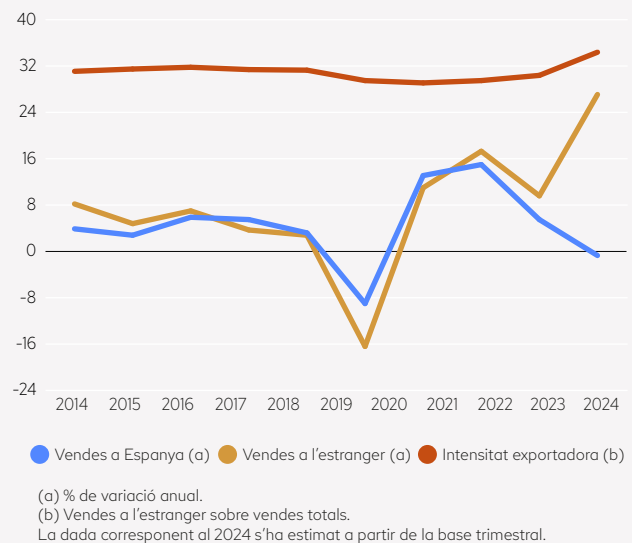
Les dades preliminars del 2024 apunten que aquesta tendència es manté, amb un increment de l'ocupació i una major estabilitat laboral, gràcies a l'increment relatiu dels treballadors fixos. Tal com es pot veure al gràfic III.2, el percentatge d'ocupació fixa sobre el total ha augmentat el 2023, especialment per la no renovació de contractes temporals, i la dada provisional del 2024 apunta a una nova millora, encara que moderada amb un ritme més moderat.

9. L'evolució de les exportacions segons les dades de la Central de Balanços del Banc d'Espanya (CBBE) és diferent de la que s'inclou a les estadístiques de comerç exterior de la Comptabilitat Nacional, ja que les primeres es basen només en les empreses que han enviat la seva informació comptable a la CBBE.

Vendes i intensitat exportadora

En %

G III.1

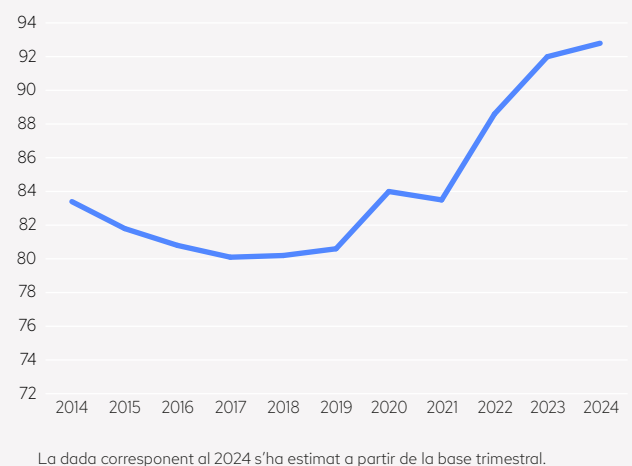
Per altra banda, tal com mostra el gràfic III.3, el valor afegit en termes reals –indicador que permet mesurar la roductivitat del treball– va créixer un 8,7% el 2023, per sobre de l'augment registrat l'any anterior. La dada preliminar del 2024 mostra una pujada més moderada, si bé cal interpretar aquestes xifres amb prudència a causa de la mida reduïda de la mostra trimestral utilitzada.

En resum, l'any 2023 es va caracteritzar per una evolució positiva de l'ocupació en un context de reactivació econòmica, amb una millora continuada de la contractació fixa gràcies a la reforma laboral. L'any 2024 s'intueix una continuïtat de la tendència, tot i que més moderada.

Ocupació fixa sobre la total

En %

G III.2

Ocupació

En % variació respecte les mateixes empreses de l'any anterior

T III.5

	BASE INTEGRADA				BASE TRIMESTRAL *	
	2020	2021	2022	2023	2023	2024
Nombre mitjà de treballadors	-6,5	7,6	8,8	5,5	2,0	2,0
Nombre mitjà de treballadors fixos	-2,6	7,0	15,4	9,7	3,7	2,8
Nombre mitjà de treballadors no fixos	-16,7	8,3	-25,3	-26,8	-23,9	-15,6

* Mitjana ponderada dels percentatges de variació dels quatre trimestres de l'any.
Els treballadors fixos discontinus estan inclosos dins el grup de treballadors fixos.

2.4. Inversió

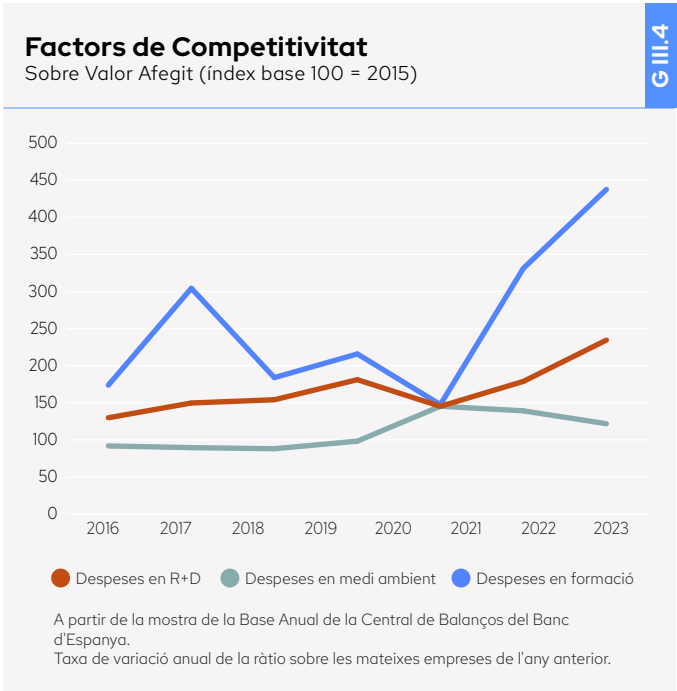
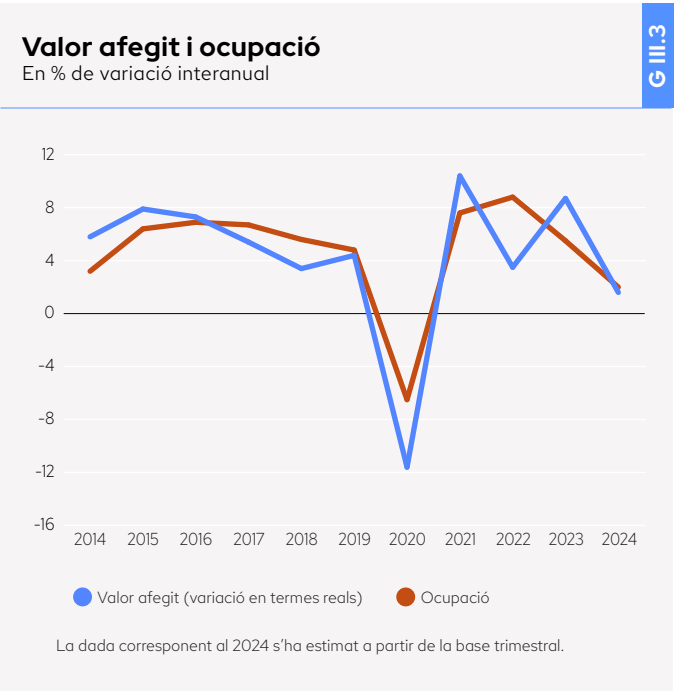
En aquest apartat s'analitza la inversió realitzada per les empreses catalanes, distingint entre inversió en immobilitzat (terrenys, edificis, maquinària, etc.) i actiu corrent (estocs, clients, tresoreria, etc.), i també s'incorpora la inversió en actius intangibles.

L'immobilitzat net (que descompta les amortitzacions i els deterioraments) per ocupat és un indicador que reflecteix l'esforç inversor de l'empresa en relació amb el nombre de treballadors. Després del repunt del 2020 degut, en gran part, a la destrucció d'ocupació, aquest es contrau el 2021, 2022 i 2023 (-7,3%, -6,9% i -3,1%, respectivament), en termes reals, seguint la dinàmica dels anys anteriors a l'episodi pandèmic. La dada preliminar del 2024 apunta a una nova taxa negativa, tot i que més suau (-0,5%) (taula III.6). Des del punt de vista de la competitivitat, en línies generals, és important que la inversió per treballador augmenti per tal de millorar la posició competitiva de les empreses, tot i que també depèn de la productivitat

del capital. En aquest sentit, seria positiu que l'esforç inversor vagi acompanyat d'una millora de l'eficiència (rotació dels actius), aspecte que s'analitzarà més endavant.

Per altra banda, la inversió en actius corrents no financers va créixer un 1,9% el 2023. Per tant, les empreses han continuat acumulant estoc fins al 2023, possiblement per la dificultat d'aprovisionament en alguns sectors econòmics industrials i el fort augment dels preus de transport marítim. En canvi, el 2024 les tensions en les cadenes de subministrament globals es van moderar, afavorint una reducció dels estocs.

En l'apartat d'inversió és molt rellevant analitzar l'esforç de les empreses en factors de competitivitat com són la recerca i desenvolupament, el medi ambient i la formació (tots ells capitals de caràcter intangible). Tal com mostra el gràfic III.4, l'any 2023 la despesa en R+D, expressada com a percentatge del valor afegit, ha seguit augmentant i se situa ja en el nivell més alt des del 2016.

Inversió en actius no financers

Taxes de variació, en percentatge

T III.6

	BASE INTEGRADA				BASE TRIMESTRAL*	
	2020	2021	2022	2023	2023	2024
FBC / Valor afegit net	12,1	11,9	13,9	12,4	nd	nd
FBC / Actius fixes no financers	8,1	9,0	11,4	11,3	nd	nd
Inversió en immobilitzat material / immobilitzat material net **	4,4	5,4	6,6	7,2	nd	nd
Actiu corrent net no financer (variació de l'estoc)	2,0	3,3	7,6	1,9	-27,3	-12,4
Immobilitzat net per ocupat (estoc) (nominal)	7,8	-4,6	0,6	0,2	6,2	2,3
Immobilitzat material per ocupat (estoc) (nominal)	7,4	-4,3	0,5	0,8	6,2	2,3
Immobilitzat immaterial per ocupat (estoc) (nominal)	11,7	-7,6	1,2	-4,8	nd	nd
Immobilitzat net per ocupat (estoc) (real)	8,2	-7,3	-6,9	-3,1	2,7	-0,5
Immobilitzat material per ocupat (estoc) (real)	7,8	-7,0	-6,9	-2,5	2,7	-0,5
Immobilitzat immaterial per ocupat (estoc) (real)	12,1	-10,2	-6,3	-7,9	nd	nd

* Mitjana ponderada dels percentatges de variació dels quatre trimestres de l'any.

** A partir de la mostra de la Base Anual de la Central de Balanços del Banc d'Espanya

(nd) Dada no disponible.

Nota: per les taxes per ocupat els actius son valorats a preus corrents.

Definició de conceptes de rotació i d'inversió

R III.3

Rotació dels actius: és una mesura que relaciona el valor de la producció i les partides de l'actiu d'explotació. La rotació representa el nombre de vegades que una partida d'actiu determinada es plasma en la producció o les vendes, i és un indicador d'eficiència en la gestió dels actius. Un cop garantit el funcionament operatiu i comercial de l'empresa, qualsevol increment de la rotació de l'actiu s'interpreta com una millora d'eficiència, i redunda en un increment de la rendibilitat de l'actiu, sempre que el marge es mantingui constant. En alguns casos, quan es calcula per a l'immobilitzat, s'utilitza com a numerador el valor afegit per tal de reflectir una mesura de productivitat aparent equivalent a la del factor treball. Les taxes de variació, en tot cas, es reconstrueixen a partir de les taxes de variació del numerador i el denominador de la mateixa mostra.

Inversió com a percentatge de variació del saldo a preus corrents: es calcula com la taxa de variació entre el saldo absolut d'un actiu l'any actual (valorat a preus corrents) respecte de l'any anterior.

Inversió en actius fixos materials (formació bruta de capital fix, FBCF): mesura el valor de les adquisicions menys les vendes d'actius fixos materials (edificis, maquinària, vehicles...). La dada que s'ofereix és la taxa de variació entre els fluxos d'inversió de l'any actual respecte de l'anterior.

Immobilitzat per ocupat: és el quocient entre el valor d'immobilitzat a preus corrents i el nombre d'ocupats. Per tant, és una mesura de dotació d'immobilitzat per ocupat que indica la intensitat del capital de l'empresa i el seu procés productiu. L'interès econòmic d'aquesta mesura rau en el grau de substitució que hi ha entre els factors de producció, capital (immobilitzat) i treball (ocupats), per la qual cosa aquesta ràtio mesura la demanda relativa dels factors. Alhora, determina els valors oferts per altres indicadors, per exemple, la rotació de l'actiu mateixa. D'altra banda, està fortament condicionada per la tecnologia productiva, ja que no totes les activitats requereixen la mateixa dotació en immobilitzat per al seu desenvolupament, i d'aquí la diferència sectorial notable en aquesta mesura.

Immobilitzat net no financer: inclou l'immobilitzat material, les inversions immobiliàries i l'immobilitzat intangible net d'amortitzacions i deterioraments. També es denomina *actiu no corrent net no financer*.

Actiu corrent net no financer: existències, clients, altres deutors comercials i actius líquids menys proveïdors i altres creditors comercials sense cost.

Actius financers: inversions financeres netes a llarg i a curt termini.

Les empreses han apostat per un augment de la despesa en formació i R+D, en un context de transformació digital

La despesa en formació, també augmenta amb força el 2023 i, possiblement, es podria explicar per la l'actualització dels treballadors en competències digitals i altres temes emergents com la IA, que ha guanyat rellevància sobretot després de la Covid-19.

Pel que fa al medi ambient, és possible que les empreses hagin posposat decisions d'inversió en aquest àmbit en un context encara de molta incertesa, si bé és cert que les tendències abans de la crisi tampoc eren gaire favorables.

És important continuar apostant per la inversió en aquests intangibles per tal que les empreses catalanes siguin competitives en relació amb la resta d'Espanya i la resta del món, i especialment continuar apostant per l'R+D i la formació, que són dos aspectes en els quals Catalunya encara està lluny de la mitjana europea.

En conjunt, les dades mostren una inversió empresarial que evoluciona a diferents velocitats segons la naturalesa dels actius. Mentre la inversió en capital físic per treballador retrocedeix i la d'actius corrents es modera, la inversió en actius intangibles associats a la competitivitat mostra una evolució positiva. A curt termini, aquest patró pot reflectir una certa cautela inversora, però a mitjà i llarg termini caldrà revertir la tendència descendent de la inversió per treballador per garantir un creixement competitiu.

2.5. Cost dels factors i productivitat

L'objectiu d'aquest apartat és analitzar l'evolució dels costos dels factors i de la productivitat, distingint entre el factor treball, els actius i el finançament.

D'acord amb la [taula III.7](#), les despeses de personal van augmentar en termes reals (un cop descomptat l'efecte dels preus) el 2023 (1,2%) després de dos anys de caigudes, gràcies a la moderació de les pressions inflacionistes¹⁰. Amb tot, a nivell de sous i salaris, la variació es nul·la. Aquesta darrera dada no es positiva, però almenys els treballadors no han seguit perdent poder adquisitiu com sí que va passar els anys 2021 i 2022. Aquesta tendència s'hauria revertit en 2024, amb un augment dels sous i salaris en termes reals del 0,6%, gràcies a la combinació d'un increment dels salaris en termes nominal i una moderació de la inflació.

Com es pot veure al [gràfic III.5](#), el valor afegit per treballador (quocient entre el valor afegit en termes reals i el nombre de treballadors), és a dir, la productivitat laboral, s'ha reduït un 5% des de 2019 fins al 2024, tot i que el punt més baix va ser en 2022. Pel que fa a les despeses de personal per treballador, el descens també va ser molt pronunciat el 2022, i en línia amb la caiguda del valor afegit per treballador. Aquest indicador ha anat augmentant de nou el 2023 i 2024. La ràtio de despeses de personal entre valor afegit ha seguit una tendència descendent des de 2020 amb un petit repunt el 2024.

Quant a la competitivitat de les empreses, és important destacar que la seva evolució ve determinada per la diferència entre les taxes de variació de les despeses de personal per treballador i de la productivitat (VAB per

10. En concret, segons l'INE, la taxa d'inflació a Catalunya va passar del 8,0% el 2022 al 3,4% el 2023.

Cost dels factors de producció

En percentatge

	BASE INTEGRADA				BASE TRIMESTRAL*	
	2020	2021	2022	2023	2023	2024
Despeses de personal (nominal) (a)	0,2	1,8	2,1	4,6	6,6	3,3
Despeses de personal (real) (a)	0,6	-1,1	-5,5	1,2	3,0	0,4
Sous i salaris (nominal) (a)	0,9	0,1	0,2	3,4	5,7	3,4
Sous i salaris (real) (a)	1,3	-2,7	-7,2	0,0	2,2	0,6
Cost nominal del finançament	2,3	2,3	2,7	4,1	3,8	4,5
Cost real del finançament	2,7	-0,6	-4,9	0,6	0,4	1,6

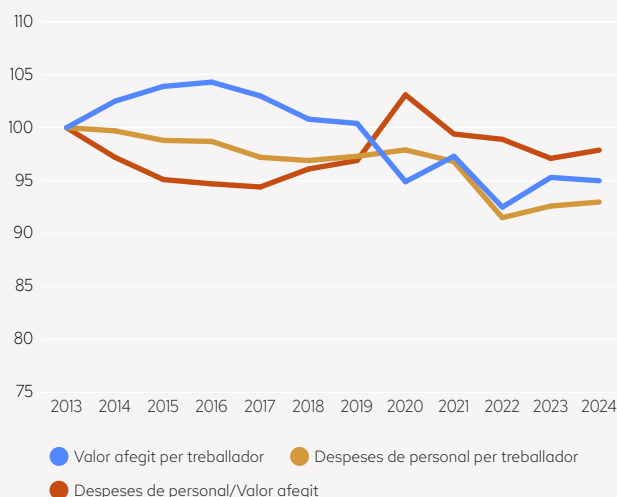
* Mitjana ponderada dels percentatges de variació dels quatre trimestres de l'any.
(a) Taxa de variació anual de la ràtio.
Nota: les despeses de personal i els salaris són per treballador.

Cost laboral i productivitat

Índex 2012=100 i unitats monetàries constants

G III.5

La dada corresponent al 2024 s'ha estimat a partir de la base trimestral.

treballador), és a dir, per l'evolució del cost laboral unitari (CLU). Per no generar una pèrdua de competitivitat, convé que el cost laboral per ocupat no augmenti més que la productivitat a mitjà termini. D'acord amb les dades del gràfic 5, en 2023 la competitivitat va augmentar mentre que les dades trimestrals per al 2024 apunten que la competitivitat hauria tornat a caure, atès que el valor afegit per treballador va baixar i, en canvi, les despeses de personal per treballador van augmentar. Això hauria provocat que la ràtio de les despeses de personal en relació amb el valor afegit tornés a repuntar el 2024.

El gràfic III.6 mostra el comportament dels components de la productivitat laboral (entesa aquí com el quocient entre el Valor Afegit Brut i el cost laboral per ocupat). El 2023, la productivitat laboral (en termes de VAB per cost per ocupat) puja un 3,0% respecte a l'any anterior, impulsada per un creixement del VAB superior al del cost per ocupat. La productivitat laboral¹¹ també es pot calcular considerant la producció. En canvi, les dades provisionals per al 2024 ofereixen una imatge diferent. Tot i que el valor afegit brut (VAB) en termes reals hauria augmentat un 1,6%, i aquest increment és superior al de l'augment del cost laboral per ocupat (0,4%), el VAB per treballador –indicador clàssic de productivitat aparent– hauria disminuït lleugerament, en un -0,4%. Aquest descens podria deure's a un augment relativament més elevat de l'ocupació respecte al VAB

11. La productivitat del factor treball compara l'output obtingut en relació amb els inputs emprats i es pot calcular de diferents maneres. Com a output es poden considerar els ingressos, la producció o el valor afegit. Com a inputs es poden considerar, entre d'altres, el nombre de treballadors, les hores treballades o el cost salarial.

total, fet que redueix el VAB per treballador. Això pot passar en fases de recuperació econòmica, quan es contracta personal anticipant més activitat, però el creixement de la producció encara no s'ha materialitzat. Cal interpretar aquestes xifres amb cautela, ja que provenen d'una mostra reduïda i poden estar subjectes a revisió. A més, contrasten amb les dades dels comptes econòmics anuals de l'Idescat, les quals assenyalen per al 2024 un creixement del VAB del 4,0%, per sobre del creixement dels llocs de treball equivalents a temps complet, del 2,2%.

Aquesta informació es pot complementar amb la de la taula III.15, més endavant, on s'aprecia que el 2023 i 2024, a les empreses catalanes, va augmentar el valor afegit al cost de factors (12,4% i 4,5%, respectivament). Aquestes dades són diferents de les que figuren al gràfic III.6 perquè les dades del taula 15 són dades comptables, mentre que les del gràfic 6 són variacions en termes reals.

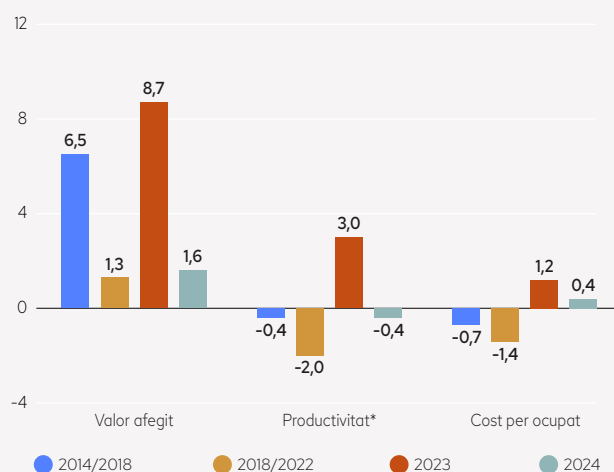
En relació amb el finançament, a la taula III.7, que s'ha facilitat més amunt, es pot comprovar com el cost real d'aquest va augmentar el 2023. El 2024, les dades trimestrals assenyalen un augment encara més elevat del cost real del finançament per l'increment més intens dels costos de finançament nominals (per l'impacte de la pujada dels tipus d'interès) en relació amb la inflació.

La productivitat de la inversió es pot avaluar mitjançant la rotació, que es calcula dividint les vendes pels actius. Com major és la rotació de la inversió, major és la seva eficiència i, per tant, més elevada és la seva contribució a la generació de valor. En el gràfic III.7, s'observa com les rotacions de l'actiu net, de l'immobilitzat i de l'actiu corrent milloren el 2023. Això reflecteix una gestió més eficient dels

Activitat, cost laboral i productivitat

Mitjana anual dels % de variació en termes reals

G III.6

La dada corresponent al 2024 s'ha estimat a partir de la base trimestral.
*VAB per treballador.

	BASE INTEGRADA				BASE TRIMESTRAL *	
	2021	2022	2022	2023	2023	2024
Rendibilitat ordinària de l'actiu net	4,6	5,2	5,7	6,9	6,6	7,0
Marge	8,9	9,2	9,6	11,5	7,9	7,6
Rotació	0,52	0,56	0,59	0,60	0,83	0,92
Rendibilitat de l'actiu net no financer	6,3	6,8	7,4	8,7	14,1	13,5
Marge	6,9	7,0	7,3	8,3	6,0	5,9
Rotació	0,91	0,97	1,02	1,04	2,32	2,30

* Mitjana ponderada de les ràtios trimestrals. En la base trimestral l'estructura de marge i rotació és diferent degut al predomini d'empreses grans.

Nota 1: calculats sobre actius / passius valorats a preus corrents.

Nota 2: les dades corresponents als dos anys de cada parella corresponen a la mateixa mostra d'empreses.

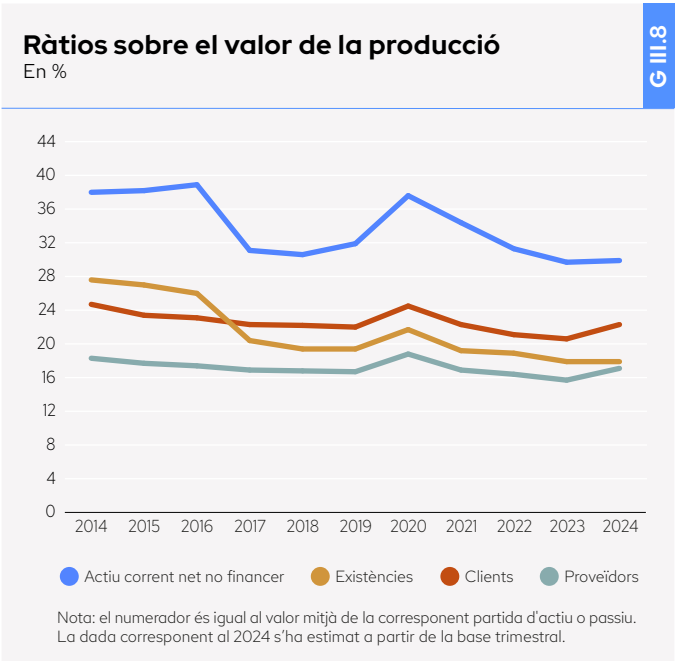
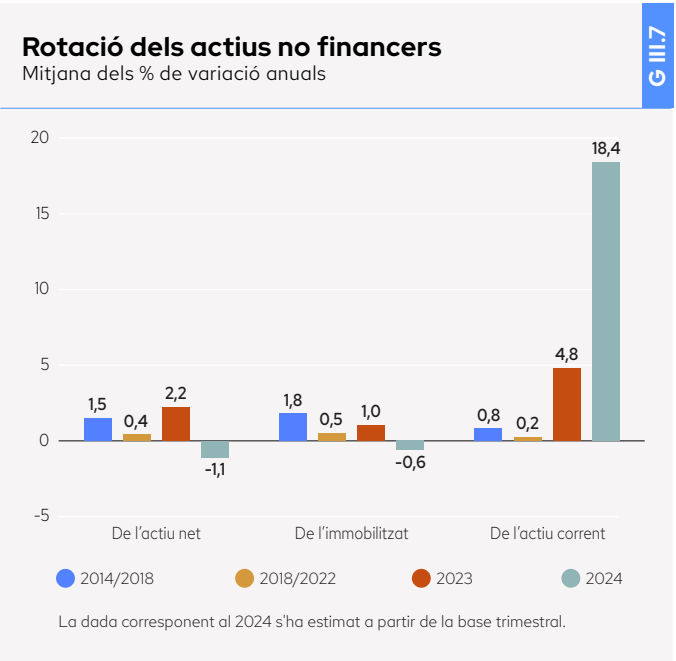
recursos productius per part de les empreses. En canvi, en 2024, només millora la rotació de l'actiu corrent. La [taula III.8](#) mostra també que el 2023 i el 2024 la rendibilitat ordinària de l'actiu net ha continuat augmentant (al voltant del 7% cadascun dels dos anys).

En la mateixa taula també es comprova que el 2023 van millorar tant els marges com la rotació, en un context de recuperació gradual dels nivells d'activitat previs a la crisi sanitària. De cara al 2024 les dades trimestrals apunten que la tendència positiva es mantindrà, amb una millora de la rendibilitat ordinària de l'actiu net, impulsada per la millora de la rotació.

L'actiu corrent net no financer en el model de balanç de situació de la CBBE inclou, principalment, els clients, existències i proveïdors (amb signe negatiu). El [gràfic III.8](#) permet veure l'evolució de cada un d'aquests elements

sobre el valor de la producció. En relació amb l'evolució de la ràtio entre l'actiu corrent net no financer i el valor de la producció l'any 2023 i 2024, s'observa estabilitat ja que l'augment en la inversió en clients és compensat per l'augment en el finançament de proveïdors (gràfic III.8).

En resum, l'evolució dels costos dels factors productius i de la productivitat mostra una recuperació moderada dels salaris reals el 2024 gràcies a la moderació de la inflació, després d'anys de pèrdua de poder adquisitiu. Tot i això, la productivitat aparent del treball, mesurada pel valor afegit per treballador, ha disminuït un 5% entre 2019 i 2024, amb un lleuger repunt el 2023 i una nova caiguda el 2024, en part per un creixement de l'ocupació superior al del valor afegit. La competitivitat de les empreses, mesurada a partir del cost laboral unitari, va millorar el 2023 però s'hauria deteriorat el 2024 per aquest mateix desequilibri entre cost laboral i productivitat¹². Paral·lelament, el comportament

del cost del finançament mostra un augment sostingut el 2023 i 2024, fruit de l'increment dels tipus d'interès reals. Pel que fa a la productivitat del capital, les dades de rotació d'actius del 2023 són positives i indiquen una millor eficiència en l'ús dels recursos, especialment pel que fa a l'actiu net i l'immobilitzat, mentre que el 2024 només millora la rotació de l'actiu corrent. La rendibilitat ordinària de l'actiu net augmenta en ambdós anys, especialment gràcies a la millora de la rotació en un context de recuperació de l'activitat postpandèmica. Finalment, l'anàlisi de l'actiu corrent net no financer mostra estabilitat en la seva relació amb la producció, ja que l'increment dels saldos de clients es compensa amb el finançament aportat pels proveïdors.

2.6. Estructura financera

En aquest apartat s'analiza l'estructura financera, que és el resultat de les polítiques d'inversió i de finançament. D'aquesta anàlisi se'n poden extreure conclusions sobre la política financera de les empreses.

L'estructura de l'actiu no va experimentar grans canvis entre el 2022 i el 2023, tot i que es va produir un cert traspàs de recursos des del disponible cap a les inversions financeres a curt termini, com mostra el [gràfic III.9](#).

Les empreses han seguit millorant el seu patrimoni net

Pel que fa a l'estructura del passiu, el [gràfic III.10](#) permet constatar una continuació en el reforç del patrimoni net el 2023 (53,3% del total del passiu i patrimoni net), un fet que es pot qualificar de molt positiu, ja que reforça la solidesa financera de les empreses catalanes. En contrapartida, s'ha reduït el pes, en el conjunt del balanç, tant de l'endeutament a llarg termini com a curt termini.

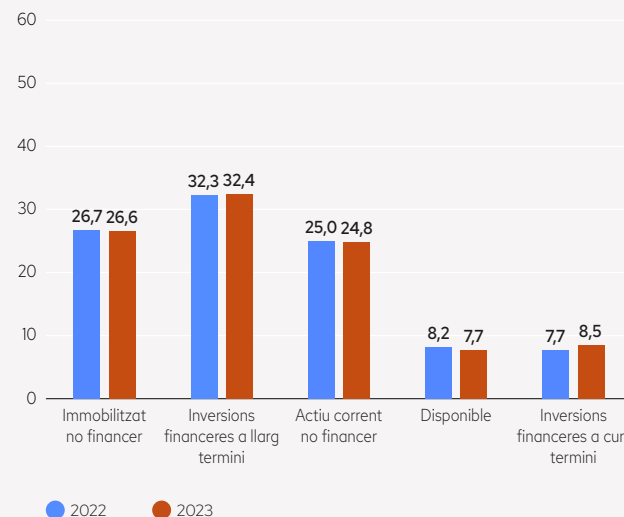
Com es pot veure en el [gràfic III.11](#), el 2023 el cost de l'endeutament (interessos) va augmentar de manera important en termes anuals (54,3%). Per tant, els interessos del deute han continuat augmentant. Les dades preliminars del 2024 apunten que els interessos haurien seguit pujant, però amb menys intensitat (19,9%). Aquest augment dels costos financers s'explica perquè les empreses han patit un fort augment dels interessos, i també ha augmentat lleugerament l'endeutament el 2024 (veure gràfic III.11). Per altra banda, les dades del [taula 9](#) indiquen que el total de finançament amb cost ha reduït el seu pes en el balanç de situació el 2023 i, per tant, això ha contribuït que la pressió de les despeses financeres sobre l'activitat empresarial no hagi

12. Aquí es defineix productivitat com el VAB dividit pel cost laboral per ocupat.

Estructura de l'actiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

G III.9

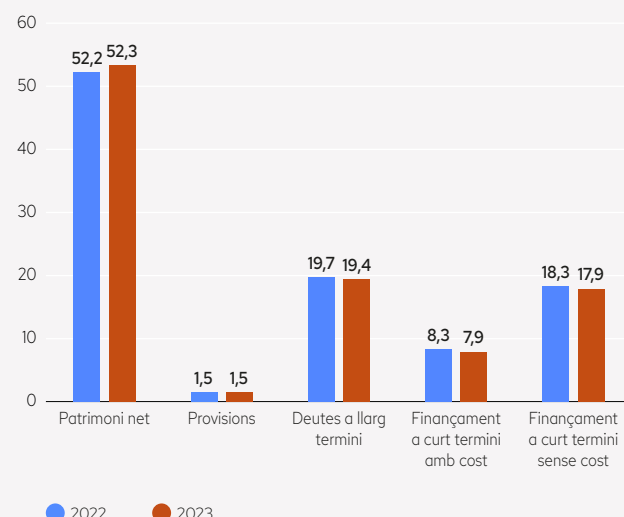
estat tan elevada com hauria pogut ser en el cas que l'endeutament amb cost hagués augmentat.

En resum, durant el 2023 l'estructura financera de les empreses va experimentar ajustos menors, amb un reforç del patrimoni net i, com a contrapartida, una reducció de l'endeutament. El cost de l'endeutament va pujar significativament el 2023 i també el 2024. No obstant això, les empreses van aconseguir moderar el pes de l'endeutament en el conjunt del balanç, i això va ajudar a contenir la pressió de les despeses financeres. Aquest escenari reflecteix una gestió financera prudent, que és molt important que continuï en els propers anys.

Estructura del passiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

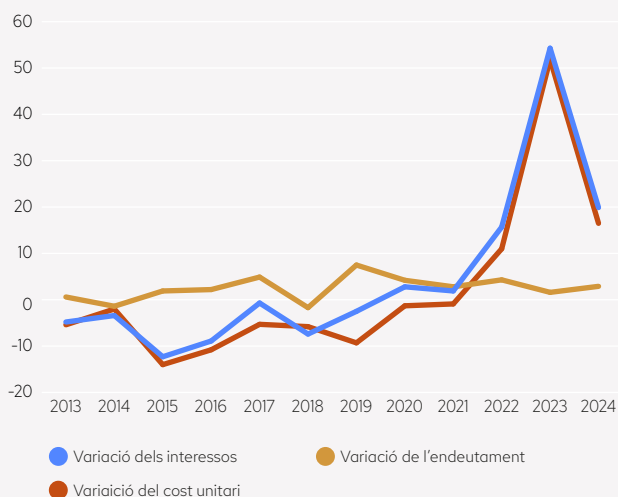
G III.10

Endeutament i Interessos

En % variació anual

G III.11

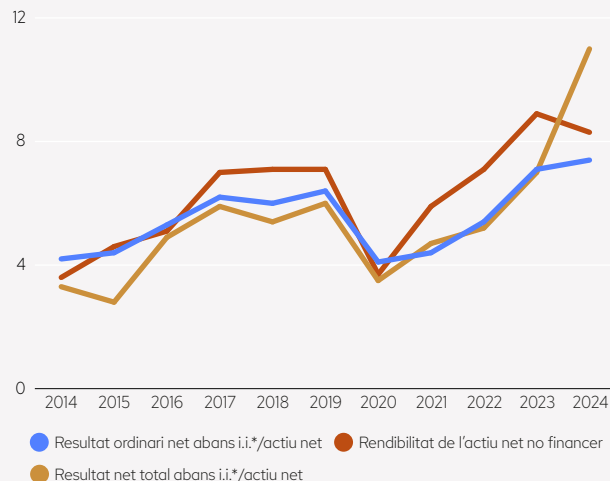

La dada corresponent al 2024 s'ha estimat a partir de la base trimestral.

Rendiment de l'actiu

En %

G III.12

*i.i.: interessos i impostos

El 2024 s'ha estimat a partir de la base trimestral.

Nota: l'actiu net mitjà està valorat a preus corrents.

2.7. Resultats i creació de riquesa

En aquest apartat s'analitza la rendibilitat dels actius i dels fons propis, així com els components principals que expliquen la seva evolució. La rendibilitat de l'empresa mesura la seva capacitat de generació de beneficis en relació amb la inversió. Sobre aquest tema convé recordar que un dels objectius principals de qualsevol empresa, fins i tot en el cas de les organitzacions sense ànim de lucre, és generar riquesa econòmica per tal de poder invertir, créixer i retribuir adequadament a totes les parts interessades o *stakeholders* (accionistes, plantilla, proveïdors, comunitat...). Al mateix temps, cada cop es fa més necessari que les empreses equilibrin l'objectiu de la creació de valor econòmic amb la creació de valor social i mediambiental, tot i que aquesta és una temàtica que no s'analitza en el present informe.

El [gràfic III.12](#) mostra que el resultat net total abans d'interessos i impostos el 2023 va arribar al 7,0%, que representa una millora respecte a l'any anterior i és el nivell més alt dels darrers deu anys. Les dades preliminars del 2024 apunten que també s'hauria produït una millora molt rellevant en aquest indicador, arribant fins a l'11,0%.

A la [taula III.10](#) es pot comprovar que l'any 2023 el resultat net d'explotació va repuntar amb força impulsat per la millora en el valor afegit, que ha estat superior a l'increment de les despeses de personal i les amortitzacions i provisions d'explotació. El repunt en el resultat ordinari net és més accentuat per l'augment destacat dels ingressos financers (46,6% respecte a l'any anterior), tot i que ha estat inferior a l'increment dels interessos del finançament. Les dades trimestralitzades del 2024 apunten que el resultat ordinari net hauria baixat per la combinació de més despeses

Estructura del passiu remunerat

En percentatge

T III.9

	BASE INTEGRADA				BASE TRIMESTRAL*	
	2021	2022	2022	2023	2023	2024
Passiu remunerat / Passiu	82,4	82,2	81,7	82,2	74,3	72,1
Patrimoni net (a)	68,0	68,9	68,3	69,4	78,4	76,4
Finançament amb cost (a)	32,0	31,1	31,7	30,6	21,6	23,6
Finançament a llarg termini amb cost (a)	23,5	21,8	22,3	21,7	14,2	13,7
Finançament a curt termini amb cost (a)	8,5	9,3	9,4	8,8	7,4	9,9

* Mitjana ponderada dels percentatges dels quatre trimestres de l'any.

(a) sobre passiu remunerat.

Nota 1: patrimoni net valorat a preus corrents.

Nota 2: les dades corresponents als dos anys de cada parella corresponen a la mateixa mostra d'empreses.

Nota 3: El passiu remunerat és igual al patrimoni net ajustat per la inflació més l'endeutament amb cost. El seu valor coincideix amb el de l'actiu net a preus corrents.

Resultats

% variació respecte les mateixes empreses de l'any anterior

T III.10

	BASE INTEGRADA				BASE TRIMESTRAL *	
	2020	2021	2022	2023	2023	2024
Nombre d'empreses	155.226	159.862	162.651	126.174	157	140
Valor afegit brut al cost de factors	-12,0	13,6	11,7	12,4	6,9	4,5
Despeses de personal	-6,3	9,5	11,1	10,4	8,6	5,3
Amortitzacions i provisions d'explotació	5,2	-4,0	6,5	6,1	3,2	6,6
RESULTAT NET DE L'EXPLOTACIÓ	-44,1	58,8	17,4	22,6	6,4	0,9
Ingressos financers	-11,7	-41,6	23,4	46,6	109,3	-4,6
Altres despeses financeres	2,5	-1,1	13,2	44,9	130,3	3,6
Interessos del finançament rebut	3,5	3,3	17,4	57,8	110,3	19,9
RESULTAT ORDINARI NET	-39,1	18,7	19,3	23,5	12,4	-3,5
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	-45,1	46,0	6,5	23,7	1,0	87,6
RESULTAT NET (després d'impostos)	-44,7	40,0	5,7	25,9	-12,5	117,4
Resultat net més amortitzacions i provisions	-26,9	17,0	6,0	18,6	-3,8	50,2
Proposta de distribució de dividends	-7,4	-2,1	-5,6	35,0	nd	nd
Taxes abans d'incorporar ajustos matriu-filial i d'altres						
Interessos del finançament rebut	2,8	1,9	15,7	54,3	110,3	19,9
RESULTAT ORDINARI NET	-38,4	12,2	20,8	23,7	12,4	-3,5
Resultat ordinari net més interessos	-33,5	10,3	20,0	28,3	19,9	-0,6
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	-44,1	36,9	7,9	23,9	1,0	87,6

* Mitjana ponderada dels percentatges de variació dels quatre trimestres de l'any. En aquesta base no es disposa dels ajustos matriu-filial.
(nd) Dada no disponible.

financeres i menys ingressos financers. Novament, aquestes dades s'han d'interpretar amb cautela degut a la dimensió reduïda de la mostra.

Els beneficis empresarials han millorat el 2024, per l'augment més intens del valor afegit en relació amb els costos

A la [taula III.11](#) mostra que el 2023 la rendibilitat del patrimoni net (rendibilitat financera) va millorar fins al 8,4% (el 2022 va ser del 6,6%). En un entorn de tipus d'interès alts, hi ha més pressió per augmentar la rendibilitat del patrimoni net. En tot cas, és positiu que les dades del 2023 apuntin que la rendibilitat financera de les empreses catalanes hauria continuat recuperant-se de manera gradual. I el 2024, les dades de la base trimestral indiquen que la rendibilitat del patrimoni net hauria pujat lleugerament respecte al 2023.

També a la [taula III.11](#), la rendibilitat econòmica (resultat ordinari abans d'interessos i impostos sobre l'actiu net) experimenta el 2023 i 2024 una dinàmica molt similar a la rendibilitat del patrimoni net, amb un augment en 2023 (7,1%) que continuaria millorant lleugerament el 2024. La rendibilitat econòmica es defineix com:

Rendibilitat econòmica =

Resultat ordinari abans d'interessos i impostos

Actiu net

I aquesta ràtio es pot desagregar entre els seus dos components que són el marge i la rotació:

Resultat ordinari abans d'interessos i impostos

Valor de la producció

Marge

x

Valor de la producció

Actiu net

Rotació

La rendibilitat econòmica (que es refereix als actius), tal com es defineix a l'[requadre III.4](#), és un dels principals determinants de la rendibilitat financera (que es refereix al patrimoni net)..

Com ja s'ha exposat, la rendibilitat del patrimoni net va millorar el 2023 fins al 8,4%. L'augment ha vingut de la mà d'una millora en el rendiment dels actius i, en canvi, el palanquejament financer en termes reals va baixar per l'efecte dels costos financers. Tot i així, el palanquejament financer és positiu i significa que l'impacte del deute eleva la rendibilitat del patrimoni. Aquesta circumstància es produeix quan el rendiment dels actius és superior al cost de l'endeutament.

	BASE INTEGRADA				BASE TRIMESTRAL*	
	2020	2021	2022	2023	2023	2024
Resultat ordinari net abans i.i.* / actiu net	4,1	4,4	5,4	7,1	6,6	7,0
Cost nominal del finançament	2,3	2,3	2,7	4,1	3,8	4,5
Palanquejament nominal	1,9	2,1	2,7	3,0	2,8	2,5
Palanquejament real	1,5	5,0	10,3	6,4	6,2	5,3
Rendibilitat de l'actiu net no financer	3,7	5,9	7,1	8,9	14,1	13,5
Rendibilitat del patrimoni net	5,1	5,4	6,6	8,4	7,4	7,7
Ràtio d'endeutament	33,9	33,5	31,5	31,1	21,6	23,6

i.i.*: interessos i impostos.

* Mitjana ponderada dels percentatges de variació dels quatre trimestres de l'any.

Nota: calculats sobre actius / passius mitjans. L'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents.

Com ja s'ha exposat, la rendibilitat del patrimoni net va millorar el 2022 fins al 6,7%. L'augment ha vingut de la mà d'una millora en el rendiment dels actius i també del palanquejament, el qual va continuar amb un valor positiu i va superar els nivells previs a la pandèmia en termes reals. El fet que el palanquejament financer sigui positiu significa que l'impacte del deute eleva la rendibilitat del patrimoni. Aquesta circumstància es produeix quan el rendiment dels actius és superior al cost de l'endeutament.

El [gràfic III.13](#) mostra l'evolució de la rendibilitat dels fons propis. Com ja s'ha comentat anteriorment, aquesta va millorar el 2023 (8,4%) i les dades del 2024 indiquen que hauria continuat augmentant, i se superarien els nivells anteriors a la pandèmia.

Un aspecte important que també s'analitza en aquest informe és la qualitat del creixement empresarial. Per fer això, es compara l'evolució de les vendes, dels actius, del deute i dels resultats. En general, es considera que el creixement equilibrat s'aconsegueix quan les vendes creixen de manera significativa i més que els actius –fet que és un símptoma d'eficiència en la gestió dels actius–, i quan els actius creixen més que els deutes –fet que indica una gestió prudent del finançament. Tot això hauria de generar un augment important dels resultats:

Evolució amb patró de creixement equilibrat

+V +A +D +R

El 2023 va ser un any marcat per la continuació de la recuperació de l'activitat econòmica, però també per la gravetat dels riscos geopolítics i la reducció gradual de la inflació. En aquest context, les empreses de la mostra han experimentat un patró de creixement equilibrat el 2023, ja que les vendes han seguit augmentant, l'actiu ha crescut

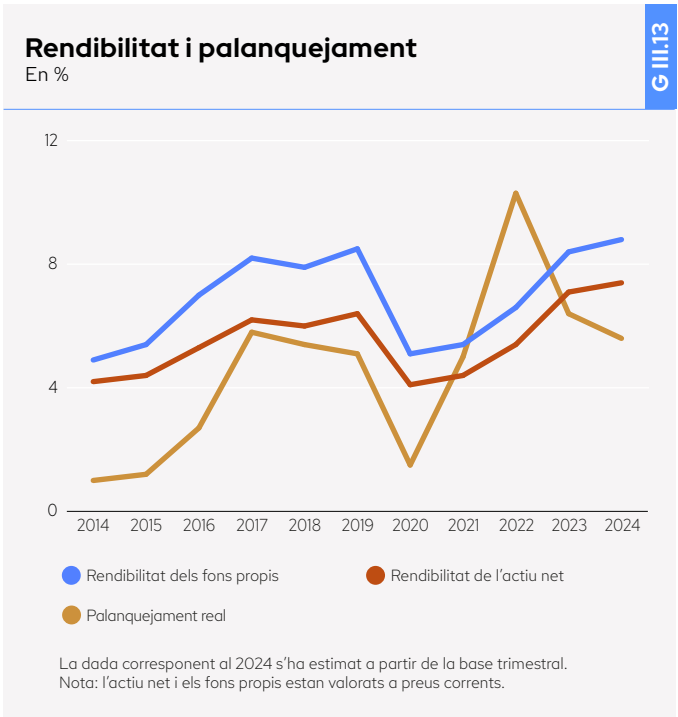
més que l'endeutament i el resultat de les empreses ha augmentat intensament. En definitiva, el 2023 ha seguit un patró de creixement equilibrat, que s'hauria mantingut el 2024. A continuació, es faciliten els percentatges de creixement per a les quatre variables:

Evolució del 2023 i 2024 (creixement)

+V +A +D +R

Var. 2022/2023	+4,8%	+1,1%	+1,2%	+8,7%
Var. 2023/2024*	+4,5%	-5,9%	+2,9%	+117,4%

* Dades estimades a partir de la base trimestral, que és més reduïda que la base anual disponible fins al 2023

Rendibilitat ordinària de l'actiu net a preus corrents (rendibilitat econòmica)

A la base anual, la rendibilitat de l'actiu net, o rendibilitat econòmica, és igual al resultat ordinari de l'exercici abans d'interessos i impostos dividit per la mitjana dels valors inicial i final del període de l'actiu net a preus corrents. El resultat ordinari, numerador d'aquesta ràtio, és igual al resultat de l'exercici abans d'impostos i interessos menys les partides no financeres de fora de l'explotació. En excloure l'efecte d'aquestes partides (resultats per alienació, correccions valoratives i variacions del valor raonable), s'obté un coneixement més precís dels aspectes substancials de la gestió empresarial. El denominador d'aquesta ràtio és igual a la mitjana dels valors inicial i final del període de l'actiu net de proveïdors i d'altres passius sense cost. En aquest càlcul, l'immobilitzat material i les inversions immobiliàries es valoren a preus corrents. A la base trimestral, la rendibilitat econòmica corresponent a cada trimestre és igual al resultat ordinari d'aquest trimestre multiplicat per quatre i dividit per l'actiu net mitjà a preus corrents. La ràtio corresponent a cada any és igual a la mitjana ponderada de les quatre ràtios trimestrals. Cada base trimestral està integrada per les dades corresponents al trimestre corrent i el mateix trimestre de l'any precedent. Això fa que quan es comparen les ràtios del 2024 amb les del 2023 s'estiguin comparant les ràtios corresponents a la mateixa mostra d'empreses.

Rendibilitat dels recursos propis (rendibilitat financera o rendibilitat ordinària del patrimoni net)

Aquesta ràtio és igual al resultat ordinari abans d'impostos dividit per la mitjana dels valors inicial i final dels recursos propis ajustats per la inflació. A la base trimestral, per calcular aquesta ràtio se segueix un procediment semblant al que s'ha descrit al paràgraf anterior.

Cost nominal unitari del finançament aliè

És igual al valor dels interessos del finançament rebut sobre la mitjana dels valors inicial i final de l'endeutament amb cost.

Palanquejament nominal

És igual a la diferència entre la rendibilitat de l'actiu net a preus corrents i el cost nominal unitari del finançament aliè.

Palanquejament real

És igual a la rendibilitat de l'actiu net a preus corrents menys el cost real del finançament aliè. El cost real del finançament aliè és igual al nominal (interessos del finançament rebut sobre l'endeutament amb cost) deflactat per l'índex de preus corresponent. De fet, en calcular la ràtio de rendibilitat sobre valors de l'actiu a preus corrents, el numerador i el denominador estan en la mateixa base monetària i, per tant, la ràtio és real. Per aquest motiu, és aconsellable comparar-lo amb l'interès real.

Ràtio d'endeutament

És igual a la relació de saldos mitjans entre els recursos aliens amb cost i el passiu remunerat. El passiu remunerat és igual al patrimoni net ajustat per la inflació més l'endeutament amb cost. El seu valor coincideix amb el de l'actiu net a preus corrents.

La relació entre aquestes ràtios es pot expressar matemàticament (mitjançant una expressió que deriva del compte de resultats) seguint la nota metodològica del Banc d'Espanya:

R1 = Rendibilitat ordinària de l'actiu net (rendibilitat econòmica)

R2 = Interessos sobre recursos aliens amb cost (cost del deute)

R3 = Rendibilitat ordinària dels recursos propis (rendibilitat financera)

R4 = $R1 - R2$ (palanquejament)

R5 = Recursos aliens amb cost sobre passiu remunerat (endeutament)

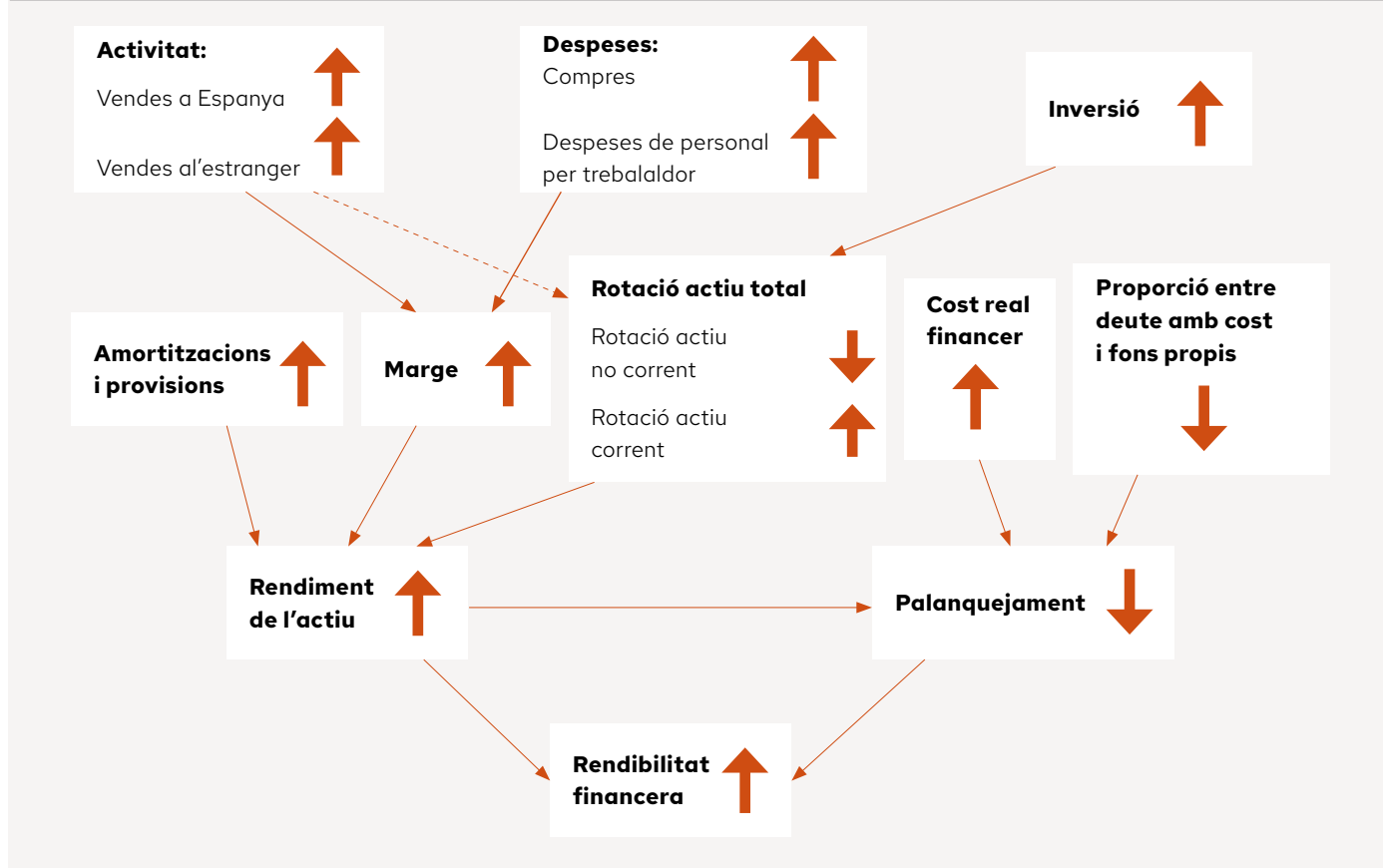
R6 = Recursos aliens sobre patrimoni net ($R6 = R5 / (1 - R5)$)

R7 = Patrimoni net / Actiu (capitalització)

R8 = Passiu corrent / Passiu total (qualitat del deute)

Relació entre les ràtios de resultats:

$R3 = R1 + (R1 - R2) \cdot R6$

En resum, 2023 i 2024 van ser anys de recuperació i creixement per a les empreses catalanes, marcades per una millora en la rendibilitat i la creació de valor en un entorn econòmic amb importants incerteses. Cal destacar també el patró de creixement empresarial equilibrat, caracteritzat per una recuperació destacada en les vendes, un augment de l'actiu que va superar el creixement de l'endeutament, i una millora dels resultats. Aquest patró de creixement indica una millor eficiència en la gestió dels actius i una política de finançament prudent, la qual cosa ha contribuït a la millora de la rendibilitat i la generació de riquesa.

3. Anàlisi de l'empresa catalana per sectors, per dimensió i comparació amb la resta d'Espanya

3.1. Anàlisi de l'empresa catalana per sectors: industrial, comerç i hostaleria, informació i comunicacions, construcció i altres serveis, i energètic

Atès que per a l'any 2024 només es disposa de la base trimestral que inclou un nombre reduït d'empreses, al dividir les empreses per sectors les mostres ja queden molt petites.

Per això, aquesta anàlisi sectorial se centra en els anys 2022 i 2023 amb la base de dades anual.

Tal com es pot observar al [gràfic III.14](#) l'import net de la xifra de negocis creix el 2022 i 2023 de manera generalitzada entre els diferents sectors, amb l'excepció de l'energia elèctrica que en 2023 va experimentar decreixement. L'hostaleria, el sector més castigat per la pandèmia el 2020, és el que registra una taxa de creixement més elevada el 2022 i el 2023, coincidint amb la recuperació progressiva de l'activitat. Altres sectors que destaquen especialment en positiu el 2023 són la construcció i l'agricultura.

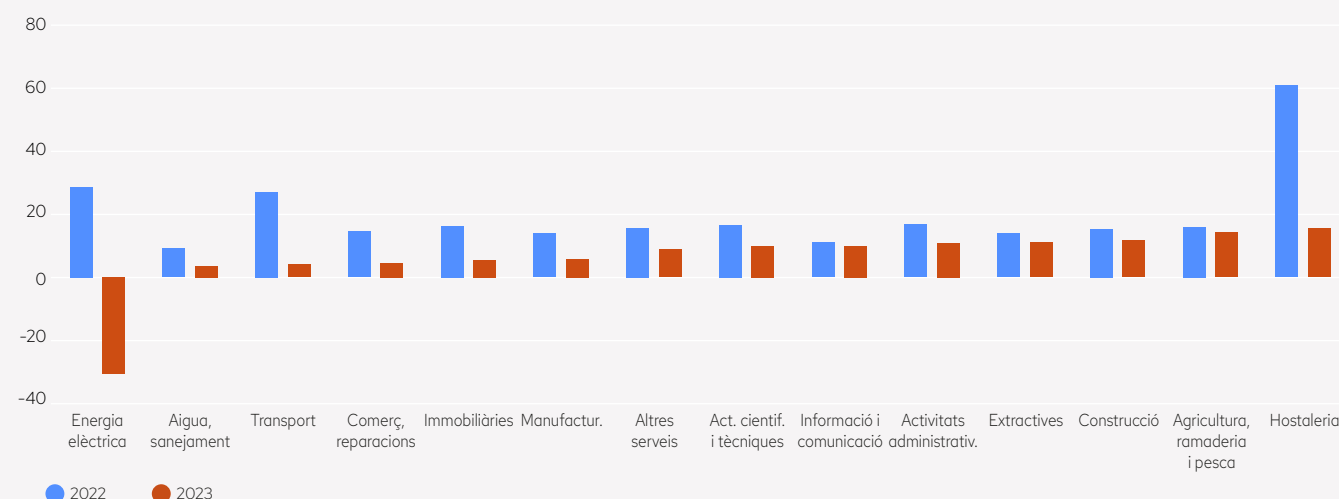
Com s'observa a la [taula III.12](#), l'activitat (valor de la producció i subvencions) va créixer tant el 2022 com el 2023 a tots els sectors, amb l'excepció de l'energia en 2023 que va caure. L'any 2023 les compres i vendes van experimentar creixements importants en tots els sectors (amb l'excepció del sector de l'energia), encapçalats pels sectors de comerç i hostaleria; informació i comunicacions i construcció i altres serveis. S'observa una tendència similar en l'evolució del Valor Afegit Brut (VAB) per sectors.

El cost laboral unitari (quotient entre les despeses de personal per treballador i el valor afegit per treballador) va seguir caient l'any 2023 a tots els sectors, excepte

Import net de la xifra de negoci

En % variació anual

G III.14

l'energia, en un context de millores graduals dels salaris en termes nominals. Pel que fa a l'ocupació, el 2022 i 2023 el nombre mitjà de treballadors per empresa va augmentar a tots els sectors.

De la taula III.12 també s'extreu que les empreses industrials han continuat sent les més capitalitzades. A nivell de palanquejament, és a dir, de rendibilitat de l'endeutament, tots els sectors registren un palanquejament positiu, encara que es redueix en 2023 per l'impacte de l'augment dels tipus d'interès. Un palanquejament positiu vol dir que el deute és rendible perquè el cost financer del deute és inferior al rendiment dels actius. Els sectors de la informació i comunicacions, el comerç i l'hostaleria tenen un palanquejament real més elevat el 2023.

En matèria d'inversió, el 2023 la inversió en immobilitzat net real per ocupat va disminuir a tots els sectors. L'entorn d'incertesa derivat dels riscos geopolítics va provocar, molt probablement, l'ajornament de decisions d'inversió per part de les empreses. A aquest fet, s'hi suma l'augment en el nombre de persones ocupades, que contribueix a reduir la ràtio. En tot cas, com hem vist anteriorment, sembla que el 2023 la inversió en factors de competitivitat intangibles va experimentar una evolució positiva.

Continuant amb la taula III.12, l'evolució del resultat ordinari net el 2023 és positiva en tots els sectors, excepte en el cas de l'energia. Aquesta millora generalitzada és conseqüència de la bona evolució de l'activitat econòmica i del resultat d'explotació.

En resum, la recuperació de l'activitat es va consolidar el 2023, i això es tradueix en una bona evolució en tots els sectors analitzats, amb l'excepció de l'energia. Aquesta

dinàmica també s'observa en l'ocupació i els indicadors de rendibilitat de l'actiu i la capitalització.

3.2. Anàlisi de l'empresa catalana per dimensió: petites, mitjanes i grans empreses

En aquest apartat s'analitzen les empreses per dimensions¹³. Igual que en l'apartat anterior, aquesta anàlisi se centra únicament en l'any 2023 fent les comparacions amb el 2022. Com es comprova a la [taula III.13](#), el nombre mitjà de treballadors va augmentar en totes les dimensions d'empresa. I la productivitat aparent del treball (VAB per treballador) va augmentar de manera generalitzada el 2023, tot i que a un ritme menor que l'any anterior. A la [taula III.14](#), l'anàlisi per dimensions permet concloure que la millora en la producció i el valor afegit aquest any és generalitzada en totes les dimensions d'empresa. També es mostra una millora generalitzada de les vendes, i en menys mesura de les compres, a tots els grups de dimensió empresarial.

Les inversions en immobilitzat per treballador van caure el 2023 a totes les dimensions d'empreses de la mostra, degut, per una banda, a un efecte denominador (augment del nombre de treballadors) i, possiblement, també per un entorn d'incertesa relacionada amb els riscos geopolítics i l'expectativa de futures baixades de tipus d'interès, que

13. En aquest estudi es classifiquen les empreses segons la Recomanació de la Comissió Europea 2003/361/CE. Empreses petites (fins a 49 treballadors amb actiu fins a 10M€ i xifra de negocis fins a 10M€). Empreses mitjanes (entre 50 i 249 treballadors amb actiu fins a 43M€ i xifra de negocis fins a 50M€). Empreses grans (250 treballadors o més amb actiu superior als 43M€ i xifra de negocis superior als 50M€). Cal recordar que les dades utilitzades de la Central de Balanços del Banc d'Espanya només proporcionen informació de les empreses que tenen treballadors.

	INDÚSTRIA		COMERÇ I HOSTELERIA		INFORMACIÓ I COMUNICACIONS		CONSTRUCCIÓ, ALTRES SERVEIS ¹		ENERGIA**	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Nombre d'empreses	14.582	11.334	42.100	32.637	6.921	5.159	99.048	77.044	1.960	1.557
Activitat i valor afegit (taxes de variació, en %)										
Valor de la producció i subvencions	14,1	3,3	18,1	9,4	14,2	10,8	18,1	9,7	13,9	-3,7
Compres i consums intermedis	16,3	0,8	23,0	6,3	14,3	5,2	21,7	7,1	19,4	-4,7
Valor afegit brut al cost de factors	8,0	10,5	13,6	12,4	14,2	16,7	13,1	13,6	7,0	-2,2
Cost laboral i productivitat (taxes de variació, en %)										
Nombre mitjà de treballadors	3,8	3,4	11,9	6,7	12,4	9,5	9,2	5,5	6,2	8,7
Valor afegit per treballador (real)	-3,7	3,3	-6,0	1,8	-5,9	3,0	-4,1	4,2	-6,7	-13,0
Despeses de personal per treballador (real)	-5,7	1,1	-5,7	1,1	-4,0	2,6	-4,8	1,3	-5,0	-3,8
Cost laboral unitari (despeses de personal/valor afegit)	-2,1	-2,1	0,3	-0,7	2,0	-0,4	-0,7	-2,8	1,8	10,6
Estructura del passiu remunerat (en %)										
Passiu remunerat / Passiu	74,4	75,5	71,3	72,4	74,5	73,9	88,7	88,7	80,3	79,2
Patrimoni net / Passiu remunerat	73,5	74,3	65,9	68,5	53,2	55,6	67,8	68,7	70,6	70,5
Finançament amb cost / Passiu remunerat	26,5	25,7	34,1	31,5	46,8	44,4	32,2	31,3	29,4	29,5
Finançament a llarg termini amb cost / Passiu remunerat	14,3	13,9	19,3	17,8	12,4	13,3	26,1	25,6	20,6	21,1
Finançament a curt termini amb cost / Passiu remunerat	12,2	11,9	14,8	13,7	34,4	31,1	6,1	5,8	8,9	8,4
Inversió en actius no financers (taxes de variació, en %)										
FBC / Valor afegit net	14,0	13,2	12,7	11,9	6,6	5,3	16,1	13,3	12,5	16,5
FBC / Actius fixes no financers	16,7	16,1	15,8	17,3	33,3	31,9	7,9	7,5	7,8	11,3
Inversió en immobilitzat material/immobilitzat material net***	7,1	7,1	7,4	12,3	9,2	15,2	nd	nd	nd	nd
Actiu corrent net no financer (variació de l'estoc)	14,4	-3,1	13,5	-1,4	7,9	5,0	-0,2	7,9	-22,8	-15,2
Immobilitzat net per ocupat (estoc) (nominal)	10,4	0,9	-1,2	1,2	-8,5	-4,6	-1,8	0,3	-0,6	-7,2
Immobilitzat material per ocupat (estoc) (nominal)	8,1	1,6	-0,9	1,6	-4,1	-3,9	-1,3	0,8	1,2	-7,1
Immobilitzat immaterial per ocupat (estoc) (nominal)	23,1	-2,5	-5,3	-5,3	-10,7	-4,9	-9,5	-6,8	-6,7	-7,4
Immobilitzat net per ocupat (estoc) (real)	2,2	-2,4	-8,5	-2,2	-15,3	-7,7	-9,0	-3,0	-7,9	-10,2
Immobilitzat material per ocupat (estoc) (real)	0,1	-1,7	-8,3	-1,7	-11,2	-7,0	-8,6	-2,5	-6,3	-10,1
Immobilitzat immaterial per ocupat (estoc) (real)	14,0	-5,7	-12,3	-8,4	-17,4	-8,1	-16,2	-9,9	-13,6	-10,4
Resultats i autofinançament (taxes de variació, en %)										
Valor afegit brut al cost de factors	8,0	10,5	13,6	12,4	14,2	16,7	13,1	13,6	7,0	-2,2
Despeses de personal	5,7	8,1	13,9	11,6	16,5	16,2	12,3	10,5	8,9	8,2
Amortitzacions i provisions d'explotació	4,8	5,7	6,3	3,8	23,0	4,4	5,7	8,4	4,7	2,9
RESULTAT NET DE L'EXPLOTACIÓ	18,1	19,2	15,6	17,8	-6,0	35,5	22,1	30,5	6,3	-17,7
Ingressos financers	-9,0	105,2	38,3	27,2	41,1	61,0	29,9	37,9	69,6	43,6
Altres despeses financeres	12,1	43,7	17,7	53,1	13,6	66,2	11,6	40,3	8,6	-59,0
Interessos del finançament rebut	21,8	93,0	20,1	86,0	-4,4	109,0	16,5	44,0	0,0	35,3
RESULTAT ORDINARI NET	13,9	23,4	17,0	13,6	-1,7	32,6	29,1	30,5	11,3	-7,1
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	0,1	9,0	18,9	5,6	-2,6	30,7	3,6	50,9	34,1	-19,9
RESULTAT NET (després d'impostos)	-1,4	6,2	20,7	5,4	-16,3	11,3	3,5	58,9	39,2	-18,4
Resultat net més amortitzacions i provisions	1,3	6,0	15,5	4,9	5,1	6,7	4,3	42,1	22,9	-9,8
Proposta de distribució de dividends	-25,5	92,6	-21,4	-21,3	12,9	91,5	30,1	9,1	-19,7	27,1
Taxes abans d'incorporar ajustos matriu-filial i d'altres										
Interessos del finançament rebut	17,4	83,9	18,7	63,2	2,9	88,8	15,0	43,8	4,1	30,1
RESULTAT ORDINARI NET	13,9	23,4	17,0	13,6	-1,7	32,6	33,6	30,8	11,3	-7,1
Resultat ordinari net més interessos	14,3	28,2	17,2	18,2	-1,4	38,1	28,5	33,9	10,5	-3,7
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	0,1	9,0	18,9	5,6	-2,6	30,7	7,5	50,2	34,1	-19,9
Rendibilitat, palanquejament i endeutament (en %)										
Resultat ordinari net abans i.i.* / actiu net	7,4	10,1	8,8	10,3	8,4	9,9	3,6	4,9	9,4	8,4
Cost nominal del finançament	2,5	4,4	2,3	4,0	1,4	2,9	2,8	4,0	2,8	3,5
Palanquejament nominal	4,9	5,7	6,4	6,2	6,9	7,0	0,8	0,9	6,6	4,9
Palanquejament real	12,5	9,1	14,0	9,7	14,5	10,4	8,4	4,4	14,2	8,3
Rendibilitat de l'actiu net no financer	10,0	12,3	10,8	12,9	9,9	11,7	4,1	5,3	12,4	10,0
Rendibilitat del patrimoni net	9,3	12,1	12,1	13,3	13,9	15,8	4,0	5,4	12,9	10,4
Ràtio d'endeutament	27,4	26,1	34,2	32,8	44,3	45,6	31,5	31,8	34,9	29,4

i.i.*: Interessos i impostos.

** Per aquest agregat no es disposa dels ajustos matriu-filial. El total Catalunya no inclou aquest agregat.

*** A partir de la mostra de la Base Anual de la Central de Balanços del Banc d'Espanya

(1) Inclou: Construcció, Transport, Immobiliàries, Act. Científiques i Tècniques, Act. Administratives i Altres serveis.

Nota 1: A excepció d'Energia **, els agregats no inclouen empreses públiques

Nota 2: Actius valorats a preus corrents.

Nota 3: Calculats sobre actius / passius mitjans. L'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents.

Nota 4: En alguns casos les taxes de variació són excepcionalment elevades degut als valors de partida.

(ns) Valor no significatiu.

	EMPRESSES PETITES		EMPRESSES MITJANES		EMPRESSES GRANS		CATALUNYA		RESTA D'ESPANYA	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Nombre mitjà de treballadors*	3	4	52	55	71	75	8	8	9	9
Valor afegit per treballador (real)	50,0	50,6	56,7	58,2	65,3	68,3	58,3	60,0	53,2	53,5
Despeses de personal per treballador (real)	35,9	36,2	39,3	39,6	43,4	44,1	40,0	40,5	35,2	35,5
Cost laboral unitari (despeses de personal / VAB)	0,72	0,72	0,69	0,68	0,66	0,65	0,69	0,67	0,66	0,66
	INDÚSTRIA		COMERÇ I HOSTELERIA		INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ		CONSTRUCCIÓ, ALTRES SERVEIS¹		ENERGIA**	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Nombre mitjà de treballadors*	20	21	9	10	8	9	5	6	8	9
Valor afegit per treballador (real)	79,1	81,7	51,6	52,5	71,6	73,8	50,1	52,2	112,3	97,8
Despeses de personal per treballador (real)	48,8	49,3	35,3	35,7	54,1	55,5	36,9	37,4	48,8	47,0
Cost laboral unitari (despeses de personal / VAB)	0,62	0,60	0,68	0,68	0,76	0,75	0,74	0,72	0,43	0,48

* nombre total, mitjà durant l'any.
** Per aquest agregat no es disposa dels ajustos matriu-filial. El total Catalunya no inclou aquest agregat.
Nota: A excepció d'Energia **, els agregats no inclouen empreses públiques.
Dades comparables d'un any a l'altre per ser de la mateixa base.

podria haver provocat que les empreses posposessin decisions d'inversió. De totes maneres, en la mesura del possible, és important que aquesta caiguda es reverteixi, per tal que, de cara als propers anys, millori la competitivitat del teixit empresarial català.

Des del punt de vista del finançament, s'observa que tots els segments d'empreses han augmentat la proporció del patrimoni net sobre el total de passiu remunerat (patrimoni net ajustat per la inflació més l'endeutament amb cost), especialment en les empreses petites. Tenint en compte l'entorn incert i els alts tipus d'interès, és positiu que les empreses reforcin la seva capitalització.

Respecte al resultat ordinari net, les empreses mitjanes i les grans l'han millorat substancialment el 2023. Això s'explica per un augment més contingut del conjunt de despeses en relació amb els ingressos d'aquestes empreses.

Pel que fa a la distribució de dividends, el 2023 s'observa que en el cas de les empreses petites i mitjanes es va continuar optant per reduir la distribució de dividends (-3,0% i -38,2%, respectivament). En canvi, a les grans empreses els dividends varen augmentar molt (43,7%). En el cas de les empreses petites i mitjanes, aquesta política té sentit en un context de necessitat de disposar de més recursos per fer front al context econòmic incert.

En resum, en un context de consolidació de la recuperació de l'activitat el 2023, en general tots els segments empresarials

analitzats mostren un repunt destacat de la producció, el valor afegit, els resultats i l'ocupació. Aquestes millores s'han produït especialment en les empreses mitjanes i grans. A més, les empreses han optat per reduir la inversió en immobilitzat per treballador en un context d'elevada incertesa.

3.3. Comparació de l'empresa catalana amb les de la resta d'Espanya

Les dades del valor de la producció i subvencions mostren que el 2023 i 2024 l'activitat econòmica va augmentar més a Catalunya que a la resta d'Espanya (veure taula III.15).

El nombre mitjà de treballadors efectius ha augmentat més a Catalunya que a la resta d'Espanya l'any 2023, fet que es podria explicar en part per la recuperació gradual de l'ocupació als serveis vinculats amb el turisme. El 2024 el creixement del nombre de treballadors hauria estat el mateix a Catalunya que a la resta d'Espanya. En canvi, el cost laboral unitari en 2023 ha caigut a Catalunya com a resultat d'una major reducció de les despeses de personal que del valor afegit per treballador i, a la resta d'Espanya l'evolució ha sigut la contrària. Això significa que, el 2023, la competitivitat ha tingut un millor comportament a Catalunya que a la resta d'Espanya. En 2024, ha succeït l'evolució oposada: el cost laboral unitari ha augmentat a Catalunya i s'ha reduït a la resta d'Espanya, el que significa que la competitivitat de les empreses catalanes hauria

	EMPRESSES PETITES		EMPRESSES MITJANES		EMPRESSES GRANS	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Nombre d'empreses	151.363	117.263	2.768	2.151	8.520	6.760
Activitat i valor afegit (taxes de variació, en %)						
Valor de la producció i subvencions	17,7	8,0	15,7	4,8	15,4	6,5
Compres i consums intermedis	20,2	5,2	18,9	0,7	18,2	3,5
Valor afegit brut al cost de factors	14,2	11,8	11,0	11,4	10,1	13,1
Cost laboral i productivitat (taxes de variació, en %)						
Nombre mitjà de treballadors	10,9	6,8	7,4	4,9	7,3	4,6
Valor afegit per treballador (real)	-4,6	1,2	-4,3	2,7	-5,0	4,5
Despeses de personal per treballador (real)	-4,7	0,8	-4,4	0,9	-6,2	1,7
Cost laboral unitari (despeses de personal/valor afegit)	0,0	-0,3	0,0	-1,8	-1,2	-2,7
Estructura del passiu remunerat (en %)						
Passiu remunerat / Passiu	85,0	85,2	78,1	78,9	80,2	80,9
Patrimoni net / Passiu remunerat	77,8	79,1	70,4	73,1	62,5	63,3
Finançament amb cost / Passiu remunerat	22,2	20,9	29,6	26,9	37,5	36,7
Finançament a llarg termini amb cost / Passiu remunerat	18,5	17,2	16,9	14,9	25,1	25,0
Finançament a curt termini amb cost / Passiu remunerat	3,7	3,7	12,7	11,9	12,4	11,7
Inversió en actius no financers (taxes de variació, en %)						
FBC / Valor afegit net	14,8	13,8	10,9	10,2	14,1	12,0
FBC / Actius fixes no financers	8,0	8,0	15,5	14,9	15,6	15,1
Inversió en immobilitzat material / immobilitzat material net **	0,0	0,0	3,1	3,3	7,0	7,7
Actiu corrent net no financer (variació de l'estoc)	6,2	-1,5	9,3	-2,6	7,9	6,5
Immobilitzat net per ocupat (estoc) (nominal)	-2,8	0,2	1,0	1,0	3,9	-0,6
Immobilitzat material per ocupat (estoc) (nominal)	-2,8	0,1	1,2	1,3	4,1	0,8
Immobilitzat immaterial per ocupat (estoc) (nominal)	0,5	6,9	-2,6	-3,6	2,8	-5,5
Immobilitzat net per ocupat (estoc) (real)	-10,0	-3,1	-6,5	-2,3	-3,8	-3,9
Immobilitzat material per ocupat (estoc) (real)	-10,0	-3,2	-6,3	-2,0	-3,6	-2,5
Immobilitzat immaterial per ocupat (estoc) (real)	-7,0	3,4	-9,8	-6,8	-4,8	-8,7
Resultats i autofinançament (taxes de variació, en %)						
Valor afegit brut al cost de factors	14,2	11,8	11,0	11,4	10,1	13,1
Despeses de personal	14,2	11,4	10,9	9,4	8,8	10,0
Amortitzacions i provisions d'explotació	7,9	6,8	7,8	8,7	5,7	5,5
RESULTAT NET DE L'EXPLOTACIÓ	17,5	15,4	12,7	18,5	18,6	27,9
Ingressos financers	12,6	14,5	6,9	36,7	26,5	52,7
Altres despeses financeres	7,4	36,3	17,4	66,9	26,0	56,5
Interessos del finançament rebut	3,6	40,8	16,7	47,2	17,7	58,5
RESULTAT ORDINARI NET	18,3	12,9	11,8	16,3	21,5	30,3
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	10,9	12,4	11,3	14,9	2,6	31,8
RESULTAT NET (després d'impostos)	10,0	12,3	11,1	14,4	2,1	35,1
Resultat net més amortitzacions i provisions	9,2	10,4	9,9	12,5	3,6	23,5
Proposta de distribució de dividends	8,9	-3,0	-20,1	-38,2	-5,9	43,7
Taxes abans d'incorporar ajustos matriu-filial i d'altres						
Interessos del finançament rebut	7,2	36,4	16,4	53,9	18,7	59,0
RESULTAT ORDINARI NET	18,3	12,9	11,8	16,3	24,3	30,5
Resultat ordinari net més interessos	16,9	15,3	12,2	19,3	23,2	35,7
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	10,9	12,4	11,3	14,9	5,3	31,9
Rendibilitat, palanquejament i endeutament (en %)						
Resultat ordinari net abans i.i.* / actiu net	4,4	5,1	8,4	10,7	5,6	7,8
Cost nominal del finançament	2,1	2,9	2,3	3,9	2,9	4,5
Palanquejament nominal	2,4	2,2	6,1	6,8	2,7	3,4
Palanquejament real	9,9	5,6	13,7	10,2	10,3	6,8
Rendibilitat de l'actiu net no financer	5,0	5,7	9,9	12,6	9,3	11,7
Rendibilitat del patrimoni net	5,2	5,7	11,0	13,4	7,2	9,8
Ràtio d'endeutament	23,8	21,5	29,9	28,2	36,9	37,1

i.i.*: Interessos i impostos.

** A partir de la mostra de la Base Anual de la Central de Balanços del Banc d'Espanya

Nota 1: Actius valorats a preus corrents.

Nota 2: Calculats sobre actius / passius mitjans. L'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents.

Nota 3: En alguns casos les taxes de variació són excepcionalment elevades degut als valors de partida.

	BASE INTEGRADA				BASE TRIMESTRAL**	
	2022		2023		2024	
	CAT	RE	CAT	RE	CAT	RE
Nombre d'empreses	162.651	685.576	126.174	593.022	140	791
Activitat i valor afegit (taxes de variació, en %)						
Valor de la producció i subvencions	16,2	21,5	6,8	2,5	3,7	0,0
Compres i consums intermedis	18,9	26,3	3,6	-1,2	3,5	-2,2
Valor afegit brut al cost de factors	11,7	13,1	12,4	9,6	4,5	5,2
Cost laboral i productivitat (taxes de variació, en %)						
Nombre mitjà de treballadors	8,8	7,3	5,5	5,3	2,0	2,0
Valor afegit per treballador (real)	-5,0	-2,4	3,0	0,7	-0,4	0,3
Despeses de personal per treballador (real)	-5,5	-4,7	1,2	0,7	0,4	0,0
Cost laboral unitari (despeses de personal/valor afegit)	-0,6	-2,3	-1,8	0,1	0,8	-0,3
Estructura del passiu remunerat (en %)						
Passiu remunerat / Passiu	81,7	83,7	82,2	83,6	72,1	85,4
Patrimoni net / Passiu remunerat	68,3	63,8	69,4	65,1	76,4	56,3
Finançament amb cost / Passiu remunerat	31,7	36,2	30,6	34,9	23,6	43,7
Finançament a llarg termini amb cost / Passiu remunerat	22,3	23,2	21,7	23,1	13,7	30,2
Finançament a curt termini amb cost / Passiu remunerat	9,4	13,0	8,8	11,8	9,9	13,5
Inversió en actius no financers (taxes de variació, en %)						
FBC / Valor afegit net	13,9	14,5	12,4	14,8	nd	nd
FBC / Actius fixes no financers	11,4	11,0	11,3	12,1	nd	nd
Inversió en immobilitzat material / immobilitzat material net ***	6,6	6,3	7,2	7,2	nd	nd
Actiu corrent net no financer (variació de l'estoc)	7,6	2,8	1,9	-4,8	-12,4	-22,3
Immobilitzat net per ocupat (estoc) (nominal)	0,6	-1,0	0,2	0,6	2,3	0,0
Immobilitzat material per ocupat (estoc) (nominal)	0,5	-0,4	0,8	1,3	2,3	0,0
Immobilitzat immaterial per ocupat (estoc) (nominal)	1,2	-7,3	-4,8	-6,2	nd	nd
Immobilitzat net per ocupat (estoc) (real)	-6,9	-8,3	-3,1	-2,7	-0,5	-2,7
Immobilitzat material per ocupat (estoc) (real)	-6,9	-7,7	-2,5	-2,0	-0,5	-2,7
Immobilitzat immaterial per ocupat (estoc) (real)	-6,3	-14,2	-7,9	-9,3	nd	nd
Resultats i autofinançament (taxes de variació, en %)						
Valor afegit brut al cost de factors	11,7	13,1	12,4	9,6	4,5	5,2
Despeses de personal	11,1	10,5	10,4	9,6	5,3	4,9
Amortitzacions i provisions d'explotació	6,5	3,2	6,1	5,1	6,6	-1,3
RESULTAT NET DE L'EXPLOTACIÓ	17,4	30,3	22,6	12,0	0,9	9,6
Ingressos financers	23,4	29,8	46,6	32,0	-4,6	23,4
Altres despeses financeres	13,2	11,3	44,9	45,0	3,6	9,8
Interessos del finançament rebut	17,4	22,0	57,8	53,9	19,9	13,3
RESULTAT ORDINARI NET	19,3	32,9	23,5	11,5	-3,5	18,0
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	6,5	17,2	23,7	-10,7	87,6	18,0
RESULTAT NET (després d'impostos)	5,7	18,2	25,9	-7,5	117,4	15,7
Resultat net més amortitzacions i provisions	6,0	12,5	18,6	-3,2	50,2	11,2
Proposta de distribució de dividends	-5,6	-8,5	35,0	8,6	nd	nd
Taxes abans d'incorporar ajustos matriu-filial i d'altres						
Interessos del finançament rebut	15,7	20,9	54,3	56,5	19,9	13,3
RESULTAT ORDINARI NET	20,8	25,3	23,7	14,3	-3,5	18,0
Resultat ordinari net més interessos	20,0	24,5	28,3	21,4	-0,6	17,0
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	7,9	12,9	23,9	-5,7	87,6	18,0
Rendibilitat, palanquejament i endeutament (en %)						
Resultat ordinari net abans i.i.* / actiu net	5,4	5,1	7,1	6,1	7,0	7,4
Cost nominal del finançament	2,7	2,4	4,1	3,7	4,5	3,4
Palanquejament nominal	2,7	2,8	3,0	2,4	2,5	4,0
Palanquejament real	10,3	10,4	6,4	5,8	5,3	6,8
Rendibilitat de l'actiu net no financer	7,1	7,3	8,9	8,1	13,5	10,4
Rendibilitat del patrimoni net	6,6	6,7	8,4	7,4	7,7	10,5
Ràtio d'endeutament	31,5	36,2	31,1	35,6	23,6	43,7

i.i.*: interessos i impostos.

** Mitjana ponderada dels percentatges de variació dels quatre trimestres de l'any.

*** A partir de la mostra de la Base Anual de la Central de Balanços del Banc d'Espanya

Nota 1: Actius valorats a preus corrents.

Nota 2: Calculats sobre actius / passius mitjans. L'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents.

Nota 3: En alguns casos les taxes de variació són excepcionalment elevades degut als valors de partida.

(nd) Dada no disponible.

Distribució geogràfica de l'activitat i el valor afegit

En milers d'euros i en percentatge de variació

T III.16

	EMPRESSES PETITES			EMPRESSES MITJANES			EMPRESSES GRANS		
	2022	2023	% var.	2022	2023	% var.	2022	2023	% var.
Nombre d'empreses	117.263	117.263		2.151	2.151		6.760	6.760	
Activitat i valor afegit									
Valor de la producció i subvencions	46.702.798	50.417.205	8,0	16.436.412	17.229.992	4,8	98.233.778	104.655.836	6,5
Compres i consums intermedis	27.086.588	28.488.776	5,2	10.040.477	10.106.935	0,7	66.678.751	68.981.035	3,5
Valor afegit brut al cost de factors	19.616.211	21.928.428	11,8	6.395.935	7.123.057	11,4	31.555.028	35.674.801	13,1
Distribució geogràfica de l'activitat									
Vendes totals	4.096.766	4.349.281	6,2	12.466.468	13.179.909	5,7	124.727.337	133.393.049	6,9
Vendes a Espanya	3.807.547	4.067.818	6,8	10.348.066	11.087.538	7,1	82.299.945	86.606.947	5,2
Vendes a l'estranger	289.219	281.463	-2,7	2.118.402	2.092.371	-1,2	42.427.392	46.786.102	10,3
Compres totals	1.899.770	1.914.281	0,8	6.746.722	6.689.444	-0,8	74.727.795	75.816.749	1,5
Compres a Espanya	1.684.382	1.730.804	2,8	5.807.709	5.907.174	1,7	43.594.830	44.193.441	1,4
Compres a l'estranger	215.388	183.477	-14,8	939.013	782.270	-16,7	31.132.965	31.623.308	1,6
	CATALUNYA			RESTA D'ESPANYA					
	2022	2023	% var.	2022	2023	% var.			
Nombre d'empreses	126.174	126.174		593.022	593.022				
Activitat i valor afegit									
Valor de la producció i subvencions	161.372.989	172.303.033	6,8	792.330.338	811.847.223	2,5			
Compres i consums intermedis	103.805.816	107.576.747	3,6	523.148.695	516.922.491	-1,2			
Valor afegit brut al cost de factors	57.567.173	64.726.286	12,4	269.181.643	294.924.732	9,6			
Distribució geogràfica de l'activitat									
Vendes totals	141.290.571	150.922.239	6,8	704.054.133	696.306.536	-1,1			
Vendes a Espanya	96.455.558	101.762.303	5,5	532.904.754	525.895.697	-1,3			
Vendes a l'estranger	44.835.013	49.159.936	9,6	171.149.379	170.410.839	-0,4			
Compres totals	83.374.287	84.420.474	1,3	446.577.319	418.105.292	-6,4			
Compres a Espanya	51.086.921	51.831.420	1,5	295.581.872	275.885.178	-6,7			
Compres a l'estranger	32.287.366	32.589.054	0,9	150.995.447	142.220.114	-5,8			
	INDÚSTRIA			COMERÇ I HOSTELERIA			INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ		
	2022	2023	% var.	2022	2023	% var.	2022	2023	% var.
Nombre d'empreses	11.334	11.334		32.637	32.637		5.159	5.159	
Activitat i valor afegit									
Valor de la producció i subvencions	73.043.945	75.424.267	3,3	30.217.363	33.042.716	9,4	6.299.966	6.979.588	10,8
Compres i consums intermedis	54.699.857	55.162.923	0,8	15.144.370	16.104.265	6,3	3.216.512	3.382.353	5,2
Valor afegit brut al cost de factors	18.344.088	20.261.344	10,5	15.072.994	16.938.451	12,4	3.083.454	3.597.235	16,7
Distribució geogràfica de l'activitat									
Vendes totals	68.507.355	73.067.685	6,7	46.093.542	48.501.114	5,2	4.066.175	4.409.900	8,5
Vendes a Espanya	36.281.351	37.188.297	2,5	38.789.034	41.452.850	6,9	3.141.343	3.337.144	6,2
Vendes a l'estranger	32.226.004	35.879.388	11,3	7.304.508	7.048.264	-3,5	924.832	1.072.756	16,0
Compres totals	44.062.345	44.901.078	1,9	34.525.427	34.620.433	0,3	412.664	348.898	-15,5
Compres a Espanya	26.719.645	26.650.495	-0,3	20.294.153	20.960.719	3,3	352.156	288.603	-18,0
Compres a l'estranger	17.342.700	18.250.583	5,2	14.231.274	13.659.714	-4,0	60.508	60.295	-0,4
	CONSTRUCCIÓ, ALTRES SERVEIS			ENERGIA*					
	2022	2023	% var.	2022	2023	% var.			
Nombre d'empreses	77.044	77.044		1.557	1.557				
Activitat i valor afegit									
Valor de la producció i subvencions	51.811.715	56.856.462	9,7	3.387.336	3.263.344	-3,7			
Compres i consums intermedis	30.745.077	32.927.206	7,1	1.964.670	1.871.470	-4,7			
Valor afegit brut al cost de factors	21.066.638	23.929.256	13,6	1.422.666	1.391.873	-2,2			
Distribució geogràfica de l'activitat									
Vendes totals	22.623.499	24.943.540	10,3	3.663.480	2.914.834	-20,4			
Vendes a Espanya	18.243.830	19.784.012	8,4	3.515.545	2.799.787	-20,4			
Vendes a l'estranger	4.379.669	5.159.528	17,8	147.935	115.047	-22,2			
Compres totals	4.373.851	4.550.065	4,0	2.085.974	1.397.439	-33,0			
Compres a Espanya	3.720.967	3.931.624	5,7	1.945.122	1.292.580	-33,5			
Compres a l'estranger	652.884	618.441	-5,3	140.852	104.859	-25,6			

Nota 1: A excepció d'Energia *, els agregats no inclouen empreses públiques.

* Per aquest agregat no es disposa dels ajustos matriu-filial. El total Catalunya no inclou aquest agregat.

Valors nominals.

Dades comparables d'un any a l'altre per ser de la mateixa base.

tingut una evolució comparativament menys favorable que a la resta d'Espanya.

D'acord amb les dades de la taula III.15, el 2023 la inversió en immobilitzat net real per ocupat es va reduir tant a Catalunya com a la resta d'Espanya (la tendència es mantindria segons les dades provisionals del 2024). Pel que fa al finançament, el procés de capitalització que s'havia iniciat el 2008, i que s'havia començat a frenar el 2019 i 2020 tant a Catalunya com a la resta d'Espanya, s'ha reactivat de nou a partir de 2021 i en els anys 2023 i 2024 és més intens a Catalunya que a la resta d'Espanya. Això ha contribuït que les empreses continuïn tenint un nivell de capitalització elevat. El nivell de palanquejament financer real a Catalunya el 2023 i 2024 ha estat positiu però amb valors decreixents. El rendiment de l'actiu ha crescut a Catalunya els anys 2023 i 2024 i ha aconseguit valors més elevats que a la resta d'Espanya.

Tal com mostra la [taula III.16](#), tant les vendes com les compres i el valor afegit han augmentat molt a Catalunya el 2023 i més que a la resta d'Espanya, que es varen reduir. La recuperació econòmica de les empreses catalanes el 2022 i el 2023 va venir impulsada especialment pel mercat internacional, però també per les vendes al mercat espanyol. En aquest sentit, les dades continuen reflectint una major internacionalització de les empreses catalanes, amb una evolució clarament més positiva en comparació amb la resta de l'Estat l'any 2023.

Seguint amb la taula III.16, el 2023, les exportacions de les empreses catalanes van representar el 32,6% del total de les vendes realitzades per les empreses catalanes (en el cas de la resta d'Espanya, les exportacions representen el 24,5% de les vendes totals), mentre que el pes de les importacions va ser del 38,6% del total de les compres (enfront al 34,0% que representen en el cas de la resta d'Espanya). Per tant, el pes de les relacions comercials amb l'estranger té una major importància en les empreses catalanes en comparació amb la resta de l'Estat.

En resum, s'observen moltes similituds en les dinàmiques que han experimentat les empreses catalanes i les de la resta d'Espanya, amb una millor evolució a Catalunya en molts indicadors. Les dades del 2023 han confirmat que la recuperació econòmica s'ha consolidat en tots els àmbits i de manera generalitzada.

4. Conclusions

L'anàlisi econòmica i financera de l'empresa catalana que s'ha realitzat en aquest informe es basa en les dades de les empreses amb seu a Catalunya que integren la base de dades del 2023 de la Central de Balanços Integrada

(CBI) anual i la base de dades trimestral del Banc d'Espanya corresponent al 2024. Ambdues es remeten cada any per a la seva anàlisi a la Cambra de Comerç de Barcelona per a l'elaboració d'aquest informe en col·laboració amb el Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya. La mostra d'empreses utilitzada per la base de dades anual (CBI) corresponent al 2022 –últim any disponible– representa el 36,2% del Valor Afegit Brut (VAB) al cost dels factors del total de les societats no financeres a Espanya i el 29,9% per a Catalunya, la qual cosa reflecteix una elevada representativitat. En canvi, la mostra trimestral té una cobertura força menor. En aquest sentit, cal tenir en compte que una part de les dades corresponents a l'any 2024 són provisionals i procedeixen d'una mostra més reduïda que la de 2023. Per aquest motiu, algunes de les dades observades podrien estar influïdes per una composició diferent de la mostra i, per tant, és recomanable interpretar-les amb la deguda prudència. Malgrat això, els resultats permeten identificar les principals tendències de fons i resulten útils per avançar una diagnosi preliminar de l'evolució empresarial recent.

De l'anàlisi efectuada es desprenen les conclusions següents:

Activitat i valor afegit: Durant els anys 2023 i 2024, l'activitat de les empreses catalanes ha mantingut una trajectòria positiva, amb un increment del valor de la producció i del valor afegit, especialment impulsat per l'exportació. El 2023, la millora de la intensitat exportadora va ser clau en la consolidació de la recuperació postpandèmica, una tendència que es manté el 2024.

Ocupació: L'ocupació també ha seguit una evolució positiva, amb un fort augment dels contractes fixos com a conseqüència de la reforma laboral de 2022. El 2023 va registrar un augment significatiu de l'ocupació fixa, mentre que el 2024 aquesta millora continua tot i que amb menor intensitat. La composició de l'ocupació s'ha estabilitzat amb una clara preferència per la contractació indefinida, i la taxa de temporalitat s'ha reduït.

Inversió: La inversió en immobilitzat per treballador ha disminuït lleugerament els dos anys analitzats, fet que pot estar vinculat a l'increment de l'ocupació, a la incertesa derivada del context internacional, a l'augment del tipus d'interès i a la contenció de la inversió en capital físic. Tanmateix, destaca el creixement de la inversió en actius intangibles com la R+D i la formació, especialment el 2023, fet que evidencia una aposta clara per la competitivitat futura.

Cost dels factors i productivitat: Després de diversos anys de pèrdua de poder adquisitiu, els salaris reals han començat a recuperar-se, especialment el 2023 i 2024.

Tot i això, la productivitat aparent del treball ha seguit una tendència descendent en el període 2019-2024, amb una millora el 2023 seguida d'un lleuger retrocés el 2024. El desequilibri entre l'increment dels costos laborals i l'estancament de la productivitat ha comportat un augment del cost laboral unitari el 2024. Aquest increment podria incidir en la posició competitiva d'algunes empreses catalanes, tot i que l'impacte real dependrà de diversos factors com l'estructura de costos específica de cada sector, la capacitat de traslladar aquests costos als preus finals i, especialment, l'evolució comparada dels costos laborals en altres països de l'entorn.

En aquest context, és fonamental impulsar accions que incrementin la productivitat, com ara l'adopció de tecnologies digitals, la formació contínua dels treballadors i la reorganització de processos per millorar l'eficiència. També cal fomentar entorns laborals que afavoreixin la innovació i el desenvolupament del talent, així com facilitar la inversió en capital intangible. Un creixement sostenible dels salaris hauria d'anar acompanyat d'un increment proporcional del valor afegit generat per cada treballador.

Estructura financera: La capitalització de les empreses catalanes ha continuat millorant el 2023 i 2024, amb un reforç del patrimoni net i una reducció del pes de l'endeutament. Tot i l'augment del cost dels interessos derivat de la pujada de tipus, les empreses han mantingut una estructura prudent, fet que ha limitat l'impacte negatiu del context financer i ha millorat els indicadors de solvència.

Resultats i creació de riquesa: Els beneficis empresarials han millorat clarament el 2023, per l'augment del valor afegit i dels ingressos financers. El 2024, malgrat l'augment dels costos financers, la rendibilitat s'ha mantingut elevada. El patró de creixement observat és equilibrat: les vendes han crescut més que l'endeutament i els resultats han augmentat notablement, fet que evidencia una bona gestió operativa i financera.

Anàlisi per sectors: En 2023, els resultats positius (del valor afegit, compres, vendes, rendibilitat, etc.) són generalitzats, a excepció del sector d'energia elèctrica. Destaca especialment el sector de l'hostaleria, que ha viscut una forta recuperació després de la pandèmia. La rendibilitat ha millorat en la majoria de sectors, reforçant la solidesa del conjunt del teixit empresarial.

Anàlisi per dimensions: Totes les dimensions empresarials han registrat en 2023 una evolució positiva, però les empreses mitjanes i grans han liderat la millora de resultats. Les empreses petites continuen mostrant més vulnerabilitats en rendibilitat i inversió, tot i que han reduït endeutament i han millorat en estabilitat financera.

Comparació amb la resta d'Espanya: En 2024, les empreses catalanes han mostrat una millor evolució que les del conjunt d'Espanya en termes de vendes, valor afegit i rendibilitat. Aquesta millor trajectòria es pot atribuir, en part, a una major orientació internacional i a una estructura empresarial més capitalitzada. La productivitat, però, ha tingut una evolució similar a la resta de l'Estat.

Conclusió general: Els anys 2023 i 2024 han confirmat la solidesa i la resiliència del teixit empresarial català, amb una clara recuperació de l'activitat i dels resultats, tot i un entorn macroeconòmic exigent. La millora de la rendibilitat, l'estabilització de l'ocupació i la reducció de l'endeutament són elements destacables. Ara bé, és necessari continuar invertint en innovació, formació i millora de processos per impulsar la productivitat de les empreses catalanes i afavorir així la seva posició competitiva. Les recomanacions principals són: reforçar la inversió en capital humà i tecnològic, fomentar el creixement empresarial, especialment de les pimes, i potenciar la col·laboració públicoprivada per millorar la competitivitat i la sostenibilitat del model productiu català.

ANÀLISI MONOGRÀFICA

EVOLUCIÓ PATRIMONIAL, FINANCERA I ECONÒMICA DE L'EMPRESA CATALANA DES DE L'ANY 2014 FINS A L'ANY 2023

1. Introducció

A continuació es realitza una anàlisi de l'empresa catalana des de l'any 2014 fins al 2023 per tenir una visió global sobre l'estat i evolució recent de l'empresa catalana durant la darrera dècada. Aquesta anàlisi es fa fins al 2023, atès que per a l'any 2024 només es disposa de la base trimestral, que inclou un nombre molt reduït d'empreses.

A la **taula 1** es mostra el nombre d'empreses anual que s'ha inclòs a la mostra amb què s'ha elaborat aquesta anàlisi¹. La mostra d'empreses oscil·la entre les 162.718 de l'any 2014 i les 126.174 del 2023. La representativitat de les mostres és força elevada i, per exemple, el 2022 representen el 29,9% del Valor Afegit Brut (VAB) al cost dels factors del total de les societats no financeres a Catalunya.

Aquesta anàlisi permet avaluar la situació patrimonial, financera i econòmica de les empreses catalanes incloses en la CBI:

- **Anàlisi patrimonial:** Inclou aspectes com ara l'endeutament i la capitalització, i permet avaluar l'estructura del finançament.
- **Anàlisi financera:** És una anàlisi més a curt termini i avalua aspectes com la solvència, la gestió dels terminis de cobrament i pagament; i la gestió dels actius.
- **Anàlisi econòmica:** Se centra en la capacitat de generar beneficis (vendes, despeses...) i en la rendibilitat.

Amb aquestes anàlisis es pot diagnosticar la situació econòmica de les empreses catalanes l'any 2023 i la seva

evolució durant els darrers deu anys. El **requadre 1** mostra un esquema dels principals indicadors patrimonials, financers i econòmics que s'analitzaran a continuació.

Per altra banda, també convé esmentar que en alguns apartats de l'anàlisi s'utilitzaran valors que es consideren desitjables per a diferents ràtios. Aquests valors òptims s'han d'interpretar com a referències orientatives, ja que poden variar molt segons el sector, la mida o el cicle econòmic de cada empresa.

2. Anàlisi patrimonial

L'anàlisi del balanç permet obtenir un diagnòstic clar de la situació patrimonial (inversió, endeutament i capitalització) i de la solvència a curt termini. D'aquesta forma, es pot saber en què inverteixen les empreses, si estan suficientment capitalitzades i si podran fer front al deute a curt termini.

2.1. Estructura de la inversió

L'empresa catalana ha mantingut una proporció d'actius no corrent entorn al 58,2% de mitjana la darrera dècada, amb una tendència ascendent els dos darrers anys (2022 i 2023), com es pot veure a la **taula 2**. Aquesta inversió s'ha concentrat en immobilitzacions financeres (inversions en filials, empreses del grup i altres). En canvi, el pes de l'immobilitzat material i les inversions immobiliàries s'ha reduït lleugerament.

En els anys més recents, s'observa que les empreses han gestionat millor els seus estocs, amb una reducció del pes de les existències sobre el total de l'actiu i, també s'ha reduït el pes dels altres deutors. La millor gestió d'aquests actius corrents es reflecteix en l'augment dels seus actius líquids, cosa que millora la seva posició de tresoreria en comparació amb les dades històriques disponibles (si bé el 2023 s'ha

1. La taula 1 mostra la informació sobre les bases de dades utilitzades per al 2023. Cal tenir en compte que les dades d'aquesta anàlisi monogràfica s'han preparat a partir dels valors inclosos als comptes anuals de les empreses de la mostra i aquests valors no tenen per què coincidir amb els valors corrents utilitzats en el capítol anterior.

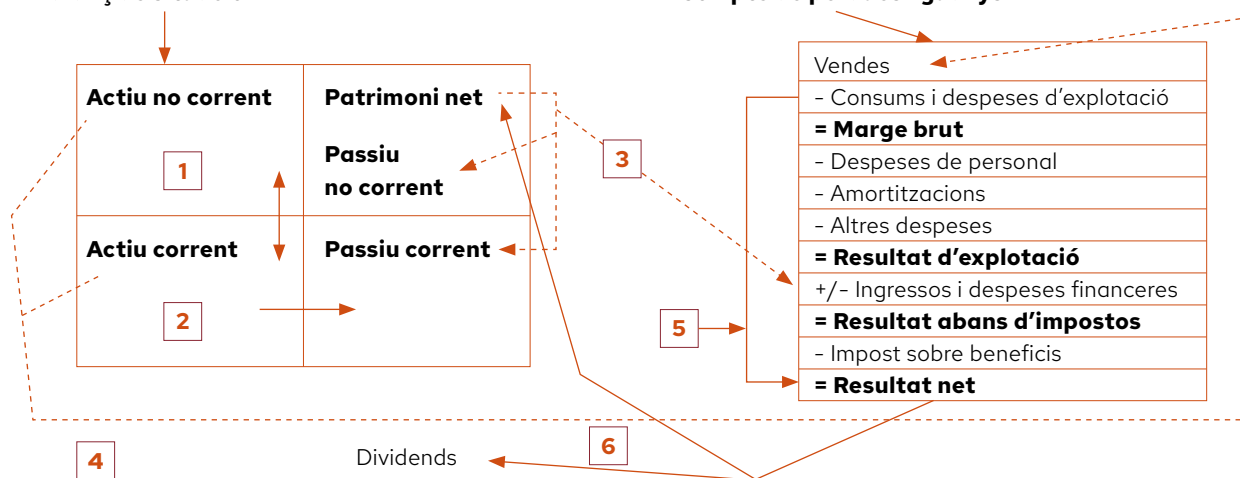
Nombre d'empreses de la mostra de cada any

Concepte	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nombre d'empreses de la mostra	162.718	162.278	163.131	155.446	148.421	155.975	155.226	159.862	162.651	126.174

Anàlisi patrimonial, financera i econòmica

Balanz de situació

Compte de pèrdues i guanys

1. Estructura de la inversió (apartat 2.1)
2. Solvència a curt termini (apartat 2.2)
3. Estructura del finançament (apartat 2.3)
4. Gestió dels actius: rotació i gestió del circulant (apartat 3)
5. Ingressos, despeses i resultat (apartat 4.1)
6. Rendibilitat i autofinançament (apartat 4.2)

Composició de l'actiu dels balanços de situació

En percentatges sobre el total actiu

Concepte	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Actiu no corrent	58,8	57,6	58,0	56,4	58,2	58,2	59,8	58,2	58,7	59,0
Immobilitzat intangible	4,0	3,9	3,4	3,5	3,2	3,4	3,4	3,3	3,3	3,6
Immobilitzat material i inversions i immobiliàries	25,3	25,0	24,8	26,6	25,8	24,7	24,9	23,6	23,4	23,0
Immobilitzat material net	17,3	17,3	17,1	19,4	19,2	18,1	18,0	16,9	16,8	16,7
Inversions immobiliàries netes	8,0	7,7	7,7	7,2	6,6	6,6	6,9	6,7	6,6	6,3
Inversions financeres a llarg termini	29,5	28,7	29,8	26,3	29,1	30,1	31,6	31,2	31,9	32,4
Inversions en empreses del grup i associades	23,9	23,6	24,5	20,6	23,5	24,5	26,2	25,8	26,1	26,8
Altres inversions financeres a llarg	5,7	5,1	5,2	5,6	5,7	5,6	5,4	5,4	5,8	5,6
Actiu corrent	41,2	42,4	42,0	43,6	41,8	41,8	40,2	41,8	41,3	41,0
Actius no corrents mantinguts per a la venda	0,1	0,1	0,1	0,2	0,4	0,3	0,1	0,1	0,1	0,5
Existències	12,5	12,7	12,2	11,3	10,5	10,1	9,4	9,3	10,2	9,5
Deutors comercials i altres comptes a cobrar	15,8	15,8	15,7	16,7	15,9	15,2	14,3	14,7	14,6	14,5
Clients	10,9	10,9	11,0	12,6	12,0	11,5	10,6	10,8	11,1	11,1
Altres deutors	4,9	4,9	4,7	4,2	3,9	3,7	3,7	3,9	3,4	3,4
Inversions financeres a curt termini	7,1	7,4	7,2	7,4	7,4	7,7	7,2	9,0	8,2	8,5
Inversions en empreses del grup i associades	3,8	4,3	4,4	4,3	4,8	5,0	4,7	5,7	5,4	5,3
Altres inversions financeres a curt	3,3	3,1	2,8	3,1	2,7	2,6	2,5	3,2	2,7	3,2
Actius líquids	5,5	6,2	6,5	7,8	7,4	7,7	8,9	8,5	8,1	7,7
Periodificacions a curt termini	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,8	0,2	0,2	0,2	0,2
Total actiu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Despesa en R+D i amortitzacions de l'immobilitzat

En percentatge

T 3

Concepte	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Despeses en activitats d'R+D (% de variació sobre l'any anterior)	14,7	9,2	-30,4	38,8	20,5	7,5	1,1	-10,9	35,2	48,0
(Dotacions amortitzacions i provisions / Actiu immobilitzat net d'explotació) x100	7,5	7,9	8,4	7,7	7,9	7,8	8,0	7,5	7,5	7,9

reduït lleugerament). Una bona tresoreria posiciona millor a les empreses per afrontar un període d'incertesa, com la que es va viure el 2020 per la Covid-19 i la que s'està vivint actualment amb diversos fronts oberts en l'àmbit geopolític.

La inversió en R+D ha evolucionat de manera poc estable, amb fluctuacions al llarg del període considerat. Hi ha hagut anys amb importants caigudes, com el 2016 i 2021. Afortunadament, en els darrers anys (2022 i 2023) la inversió en R+D ha augmentat força, el que permet començar a resoldre un problema rellevant i estructural, ja que la falta d'una aposta clara per la R+D dificulta la millora de la competitivitat i el creixement a mitjà i llarg termini (taula 3).

En la darrera dècada, les dotacions per a l'amortització de l'immobilitzat han fluctuat entorn a una mitjana del 7,8% de l'immobilitzat net d'explotació, amb una evolució a l'alça l'any 2023 (fins al 7,9%).

2.2. Solvència a curt termini

L'avaluació de la solvència a curt termini permet comprovar si l'empresa es troba en una bona posició per poder atendre els deutes a curt termini. Per avaluar la solvència a curt termini és d'utilitat la ràtio:

$$\text{Liquiditat} = \text{Actiu corrent} / \text{Passiu corrent}$$

Aquesta ràtio, en general, es considera que ha de ser major que 1, però no excessivament elevada. Si és reduïda pot ser un símptoma de liquiditat insuficient per atendre els deutes a curt termini. En canvi, si és massa elevada pot indicar una infrautilització dels actius corrents. La taula 4 reflecteix que

les empreses catalanes han anat guanyant liquiditat els últims anys, atès que els actius corrents superen en un 58-59% els passius corrents des de 2020 (clarament superior al 33% de l'any 2014). Per tant, les empreses mostren una bona evolució de la liquiditat per fer front als seus deutes a curt termini. Aquesta és una política financera adequada per tal de poder funcionar sense pressions financeres a curt termini, especialment en un context geopolític i econòmic incert.

2.3. Estructura del finançament

Tota empresa, per tal de funcionar sense una excessiva dependència dels creditors, ha d'aconseguir que els recursos obtinguts mantinguin un adequat equilibri entre el finançament propi i l'aliè; i entre el finançament a curt termini i a llarg termini.

El patrimoni net de les empreses catalanes s'ha anat enfortint en aquesta darrera dècada, i l'any 2023 representava el 53,3% del total del balanç, una evolució positiva que indica una elevada capitalització de les empreses. Aquesta millora en la capitalització i la disminució de la dependència del finançament extern incrementa la seva fortalesa per fer front a situacions adverses en el futur. El fet que en aquesta darrera dècada les empreses catalanes hagin optat per reforçar els fons propis, ha fet reduir el pes dels deutes bancaris sobre el passiu total, tant a curt com a llarg termini (taula 5). Aquesta és una política financera adequada, ja que reforça la seva independència financera davant d'un context econòmic incert i permet afrontar amb més garanties davallades en l'activitat o altres imprevistos que poden afectar la marxa dels negocis.

Ràtio de liquiditat

T 4

Concepte	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liquiditat = Actiu corrent / Passiu corrent	1,33	1,35	1,39	1,40	1,46	1,54	1,58	1,59	1,58	1,59

Altres indicadors que s'acostumen a utilitzar per a l'avaluació de l'endeutament són els següents:

Capitalització = Patrimoni net / Actiu

Aquesta ràtio, en termes generals, s'ha de situar entre el 40% i 50%, ja que si és molt reduïda és un símptoma de descapitalització. En canvi, si és massa elevada pot dificultar la rendibilitat dels fons aportats pels accionistes. La **taula 6** mostra com el pes del patrimoni net ha anat augmentant al llarg dels anys fins a assolir l'any 2023 un valor de 53,3%, xifra que es pot valorar favorablement. Les dades del 2021, 2022 i 2023 són les més altes dels últims deu anys, fet que demostra la fortalesa de les empreses analitzades i la reducció de la dependència del finançament extern que tenien durant el període de recuperació econòmica (2014-2019).

Qualitat del deute = Passiu corrent / Passiu total

Per tal que el deute sigui de bona qualitat és important que el valor de la ràtio sigui reduïda. Al llarg de la sèrie temporal de deu anys, les empreses han mantingut una evolució bastant estable en aquest indicador, aproximadament del 55% (taula 6). El fet que al voltant de la meitat del deute sigui a curt termini es pot considerar equilibrat, atès que una part important de l'endeutament també és a llarg termini.

**Despeses financeres sobre producció =
Despeses financeres / Producció**

Aquesta ràtio mesura el pes de les despeses financeres en relació amb les vendes (o la producció), i com més reduïda sigui menor serà l'impacte de l'endeutament en el compte de resultats de l'empresa. Es tracta d'una ràtio que depèn no només de la política financera de l'empresa sinó també dels tipus d'interès de mercat. Actualment, es considera adequat que el valor d'aquesta ràtio sigui menor de l'1,5%-2%. Des de l'any 2014, la ràtio ha anat disminuint considerablement a conseqüència del desendeutament de les empreses i d'uns tipus d'interès reduïts (taula 6). El 2022 la xifra era encara favorable (1,4%), però en 2023 es va situar en el 2,1% pel fort repunt dels tipus d'interès.

Mesurar el palanquejament també és de gran utilitat per comprovar si el deute és rendible per a l'empresa. El palanquejament és favorable quan la rendibilitat de l'actiu supera al cost del finançament. Tal com s'ha exposat al requadre III.4, el palanquejament nominal és igual a la diferència entre la rendibilitat de l'actiu net a preus corrents i el cost nominal unitari del finançament aliè. Quan el palanquejament té signe positiu (major que zero) vol dir que el deute és rendible per a l'empresa, ja que la rendibilitat de l'actiu és superior al cost del finançament aliè. Per tant, en aquesta situació, la utilització del deute augmenta la rendibilitat dels accionistes. La taula 6 mostra

Estructura del finançament

En percentatges sobre el total del patrimoni net més el passiu

Concepte	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Patrimoni net	43,4	44,1	45,8	46,7	50,6	51,6	51,2	51,7	53,0	53,3
Fons propis	43,2	44,0	45,7	46,7	50,5	51,4	51,2	51,5	52,8	53,1
Capital desemborsat net	16,7	15,8	15,7	15,3	14,5	14,2	14,0	13,8	13,1	12,6
Reserves i prima d'emissió	26,5	28,2	30,0	31,3	36,0	37,2	37,2	37,7	39,7	40,5
Altres instruments de patrimoni net	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reserves de revalorització	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,2	0,1	0,1	0,1
Subvencions, donacions i llegats	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2
Passiu no corrent	24,5	23,4	22,8	20,9	19,4	20,0	21,9	20,7	19,5	19,4
Deutes amb característiques especials	1,0	1,1	0,9	1,3	1,0	1,1	0,9	0,1	0,1	0,0
Deutes a llarg termini	23,5	22,3	21,9	19,6	18,4	18,8	21,0	20,6	19,4	19,4
Deutes a llarg termini amb entitats de crèdit	11,4	10,4	9,2	9,7	9,4	9,1	10,6	10,2	8,6	7,8
Altre finançament a llarg termini	12,1	11,9	12,7	9,9	9,0	9,7	10,5	10,4	10,8	11,6
Passiu corrent	30,9	31,3	30,2	31,0	28,7	27,2	25,5	26,3	26,2	25,8
Passius vinculats a actius no corrents mantinguts per a la venda	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Deutes a curt termini (amb cost)	12,4	13,2	12,3	10,7	9,5	8,7	8,2	8,7	8,3	7,9
Deutes amb entitats de crèdit	8,4	8,7	8,1	6,4	5,7	5,0	4,4	3,9	4,4	3,9
Altre finançament a curt termini amb cost	4,0	4,5	4,2	4,3	3,8	3,7	3,8	4,8	3,9	4,0
Finançament a curt termini sense cost	18,5	18,1	17,9	20,3	19,2	18,4	17,3	17,6	18,0	17,9
Proveïdors	8,2	8,3	8,2	9,6	9,0	8,7	8,1	8,3	8,6	8,2
Altre finançament a curt sense cost i ajustos per periodificació	10,3	9,8	9,6	10,8	10,3	9,7	9,2	9,3	9,3	9,7
Provisions per a riscos i despeses	1,2	1,2	1,2	1,3	1,2	1,3	1,4	1,3	1,3	1,5
Total passiu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Ràtios d'endeutament

En percentatge

T 6

Concepte	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Capitalització = (Patrimoni net / Actiu) x100	43,4	44,1	45,8	46,7	50,6	51,6	51,2	51,7	53,0	53,3
Qualitat del deute = (Passiu corrent / Passiu total) x100	54,6	56,0	55,7	58,3	58,2	56,1	52,3	54,5	55,8	55,3
Despeses financeres sobre producció = (Despeses financeres / Producció) x100	2,8	2,3	2,0	1,5	1,4	1,2	1,5	1,4	1,4	2,1
Palanquejament nominal (Rendibilitat actiu net-Cost finançament aliè)	1,2	1,8	3,0	4,2	4,2	4,8	2,2	2,5	3,2	3,7

que des de l'any 2014 el palanquejament ha estat favorable durant tota la sèrie temporal, si bé s'observen dos períodes diferenciats. El primer, entre el 2014 i el 2019, amb una millora gradual del palanquejament durant la recuperació econòmica. El segon, amb una recuperació gradual entre 2021 i 2023, després de l'impacte de la pandèmia el 2020.

Per tant, les empreses catalanes, en aquests últims anys, han optat per la capitalització i per enfortir el seu balanç de situació, amb una disminució del pes del deute bancari. Addicionalment, la qualitat del deute és l'adequada i el palanquejament positiu. Aquesta estratègia de finançament és especialment apropiada per poder fer front als riscos que es puguin presentar.

Aquestes ràtios permeten estudiar l'eficiència amb la qual es gestionen els actius. L'augment d'aquestes ràtios implica que es necessita una menor inversió en actius per al desenvolupament de l'activitat. Això implica una reducció en la necessitat de finançament, és a dir, menys deutes i menys fons propis, fet que contribueix a una gestió empresarial més eficient.

La **taula 7** reflecteix que les empreses catalanes han anat guanyant eficiència en la gestió dels seus actius, tant els totals com els corrents. Però es distingeixen dos períodes, dividits el 2020 per la pandèmia. Un primer període, del 2014 al 2018, en què es produeix una millora notable de les ràtios de rotació dels actius i, després de l'any de la pandèmia, una segona etapa de millora entre el 2021 i 2023. Aquest fet és molt positiu i pot contribuir que les empreses guanyin rendibilitat.

3. Gestió dels actius

3.1. Rotació dels actius

L'avaluació de la gestió dels actius permet avaluar si l'empresa és eficient en l'ús dels mateixos. Per analitzar-ho es poden utilitzar les ràtios següents, que han de ser el més elevades possible per tal que la gestió dels actius es faci amb la major eficiència:

Rotació de l'actiu = Valor de la producció / Actiu no financer net

Rotació actiu corrent = Valor de la producció / Actiu corrent net no financer

3.2. Gestió del circulant

Per fer l'avaluació de l'actiu corrent es comprova si l'empresa ajusta adequadament els terminis en la gestió dels estocs, clients i proveïdors. Per comprovar-ho, es poden utilitzar els indicadors següents:

Període d'existències = Dies en estoc des que es compren les matèries primeres fins que es ven el producte

Període de cobrament de clients = Clients / Venda diària

Ràtios de rotació

En voltes

T 7

Concepte	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Valor de la producció / Actiu no financer net (voltes)	1,0	1,0	1,0	1,2	1,2	1,2	1,0	1,1	1,2	1,3
Valor producció / Actiu corrent net no financer (voltes)	2,6	2,6	2,6	3,2	3,3	3,1	2,7	2,9	3,2	3,4

La venda diària és la venda anual dividida per 365. Per tal que l'actiu corrent sigui gestionat amb la màxima eficiència i es redueixin les necessitats de finançament és convenient que els terminis anteriors tinguin un valor el més reduït possible. En canvi, com més elevat sigui el període de pagament a proveïdors, més fàcil ho tindrà l'empresa per finançar el seu circulant:

**Període de pagament a proveïdors = Proveïdors /
Compra diària**

La compra diària és la compra anual dividida per 365.

També és de gran utilitat l'anàlisi del cicle de maduració i el cicle de caixa. El cicle de maduració és el termini (en dies) que transcorre des que es compra la matèria primera fins que es cobra del client. El més idoni és que aquest termini sigui el més curt possible, ja que així les necessitats financeres de l'empresa serien menors.

El cicle de caixa es calcula a partir de la diferència entre el cicle de maduració i el període de pagament a proveïdors. El termini de pagament a proveïdors es resta perquè és el termini de finançament automàtic que s'obté d'ells. Per tant, el cicle de caixa indica els dies del cicle d'explotació que cal finançar un cop deduït el finançament aportat pels proveïdors.

La **taula 8** posa de manifest que les empreses catalanes han anat millorant el període d'existències i el de cobrament de clients entre el 2014 i 2023, i això ha permès compensar la disminució del període de pagament a proveïdors. En conseqüència, el cicle de maduració i de caixa ha tingut una tendència favorable. Per tant, la gestió del circulant ha anat millorant, el que pot contribuir a reduir les necessitats de finançament de l'explotació, la qual cosa és positiva.

4. Anàlisi econòmica, de la rendibilitat i del creixement

4.1. Ingressos, despeses i resultat

En aquest apartat s'analitza la capacitat de generar beneficis i es fa una anàlisi de com es generen els resultats. Entre els aspectes a avaluar hi ha les vendes i les despeses. L'evolució de la xifra de vendes informa del potencial competitiu de l'empresa, ja que aconseguir un increment de la xifra de vendes és un objectiu fonamental.

La **taula 9** mostra com les vendes han augmentat tots els anys (amb l'excepció del 2020 a causa de la pandèmia) i amb taxes normalment superiors a la inflació, un fet que cal valorar molt positivament. En els anys 2021 a 2023 el fort creixement de les vendes –superior a la inflació² en els tres anys– ha permès superar la caiguda que es va produir l'any 2020. Addicionalment, cal destacar que l'evolució de les vendes netes a l'exterior ha estat més dinàmica que les vendes netes a Espanya els anys 2022-2023, un fenomen que contrasta amb les compres netes a l'exterior, que han augmentat amb menor intensitat que les realitzades a Espanya.

El resultat generat manté una estreta relació amb l'evolució de la conjuntura econòmica. D'acord amb la **taula 10**, l'evolució dels beneficis ha seguit diverses etapes. Durant els anys 2014 i 2015, amb una conjuntura econòmica complexa atès que encara es notaven els efectes de la crisi del 2008, el resultat net va ser menor. A partir de 2016, en canvi, es produeix un canvi de tendència. D'aquesta manera, l'any 2019 es van presentar els millors resultats dels últims deu anys. El 2020, a causa de la pandèmia, es va produir una caiguda del resultat net, però del 2021 al 2023 el resultat de l'exercici ha tornat a augmentar.

Quant a les despeses, s'observa que han anat empitjorant algunes variables clau per a generar beneficis, com el consum

2. La inflació a Catalunya va ser del 2,9% el 2021, 8% el 2022 i 3,4% el 2023.

Ràtios de terminis, cicle de maduració i cicle de caixa

Dies										
Concepte	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Període d'existències (dies)	111,5	109,7	104,5	83,5	79,7	78,9	84,7	80,3	81,9	73,2
Període de cobrament de clients (dies)	62,0	59,4	58,3	57,0	56,2	55,6	58,4	57,2	53,9	51,4
Període de pagament a proveïdors (dies)	79,7	78,0	76,1	76,3	73,7	67,5	77,4	75,0	69,9	65,3
Cicle de maduració (Termini d'existències més termini de cobrament)	173,5	169,1	162,8	140,5	135,9	134,4	143,1	137,6	135,8	124,6
Cicle de caixa (Cicle de maduració menys termini de proveïdors)	93,9	91,0	86,7	64,2	62,2	66,9	65,7	62,6	65,9	59,3

Variació anual de vendes i compres

En percentatge

T 9

Concepte	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Vendes netes	3,3	5,1	3,4	6,2	5,0	3,1	-11,3	12,5	15,7	6,8
Vendes netes a Espanya	3,1	3,9	2,8	5,9	5,5	3,2	-9,0	13,1	15,0	5,5
Vendes netes a l'exterior	3,8	8,2	4,8	7,0	3,7	2,8	-16,4	11,0	17,3	9,6
Compres netes	3,4	2,0	0,7	5,4	4,7	2,2	-11,1	16,5	19,8	1,3
Compres netes a Espanya	2,1	-3,9	-1,5	3,6	4,7	1,4	-9,8	22,7	25,6	1,5
Compres netes a l'exterior	6,1	12,7	4,2	8,2	4,7	3,3	-12,7	9,1	11,4	0,9

de mercaderies però, en canvi, han evolucionat millor les altres despeses d'explotació i les despeses de personal. En conjunt, les despeses han reduït el seu pes en relació amb el valor de la producció i, per tant, el resultat de l'exercici ha anat augmentant.

En la **taula 11** es pot comprovar que el nombre mitjà de treballadors per empresa i les despeses de personal han

anat augmentant des del 2014, amb l'excepció de l'any 2020 a causa de la pandèmia. En els darrers anys (2021 a 2023) s'observa que el valor afegit per treballador ha crescut, la qual cosa indica una millora en la productivitat del treball (com a quocient entre el valor afegit i el nombre d'ocupats), un factor clau per reforçar la competitivitat de les empreses. Aquest augment de la productivitat es reflecteix també en una millora de la ràtio Despeses de

Compte de pèrdues i guanys

En percentatge sobre el valor de la producció

T 10

Concepte	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
+Import net de la xifra de negoci	133,7	135,2	136,7	135,8	136,3	137,1	141,7	139,5	141,3	139,5
-Consum de mercaderies (sector comerç)	39,6	40,5	41,8	40,8	41,4	42,1	47,6	44,9	46,6	43,9
+Variació existències productes acabats i en curs	0,9	0,4	0,5	0,2	0,3	0,2	0,1	0,5	0,9	-0,1
+Treballs realitzats per a l'empresa	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7
+Subvencions i Altres ingressos d'explotació	4,6	4,5	4,2	4,2	4,3	4,2	5,1	4,4	3,8	3,8
=Valor de la producció	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
-Consums intermedis	65,0	64,5	63,4	63,7	63,2	62,8	62,6	62,5	63,8	62,4
+Compres i treballs per altres empreses	80,0	80,2	79,9	78,9	79,0	79,2	83,0	82,7	85,9	81,3
-Variació d'existències	1,7	1,4	0,6	0,0	0,0	0,2	-0,8	0,5	1,0	-0,3
-Consum de mercaderies	39,6	40,5	41,8	40,8	41,4	42,1	47,6	44,9	46,6	43,9
+Altres despeses d'explotació	26,4	26,3	25,9	25,6	25,6	25,9	26,4	25,1	25,5	24,7
=Valor afegit brut al cost de factors	35,0	35,5	36,6	36,3	36,8	37,2	37,4	37,5	36,2	37,6
-Despeses de personal	25,7	25,3	25,9	25,1	25,6	25,9	27,8	26,9	25,2	25,3
=Resultat econòmic brut de l'explotació	9,2	10,2	10,8	11,2	11,3	11,3	9,5	10,6	11,0	12,3
-Amortitzacions netes, Deteriorament i provisions d'explotació	4,9	4,9	5,0	4,2	4,3	4,2	5,1	4,3	4,0	3,9
=Resultat econòmic net de l'explotació	4,3	5,2	5,7	6,9	6,9	7,0	4,4	6,3	7,0	8,3
+Resultat financer	0,7	0,6	1,6	0,8	1,0	1,7	1,8	0,4	0,6	0,9
+Ingressos financers	3,4	2,9	3,6	2,3	2,3	2,9	3,3	1,8	2,1	3,0
-Interessos del finançament rebut	1,7	1,4	1,2	0,9	0,8	0,7	1,0	0,9	0,9	1,5
-Altres despeses financeres i partides sense classificar	1,0	0,9	0,8	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5	0,5	0,6
=Resultat ordinari net	5,0	5,8	7,3	7,8	7,9	8,8	6,2	6,6	7,6	9,2
+Resultats per alienació i pèrdues no recuperables	0,6	-1,3	0,7	0,1	0,1	0,9	0,1	0,5	0,3	0,6
-Correccions valoratives per deteriorament	0,8	0,6	0,1	-0,2	0,0	0,3	-0,1	-0,1	0,2	0,2
+Resultats i correccions sense classificar	-0,3	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2
+Variacions del valor raonable i resta de resultats	-0,4	-0,7	-0,5	-0,2	-0,3	-0,1	-0,5	0,1	-0,3	-0,2
=Resultat abans d'impostos	4,0	3,1	7,2	7,9	7,7	9,3	5,8	7,3	7,7	9,6
-Impost sobre beneficis	0,9	0,1	1,0	1,4	1,5	1,6	1,0	1,6	1,5	1,7
=Resultat de l'exercici	3,2	3,0	6,2	6,5	6,3	7,6	4,9	5,8	6,1	7,9
Proposta de distribució de dividends	5,2	2,8	3,0	3,3	2,8	2,7	2,7	2,5	2,1	3,1

Ràtios de personal

En percentatge

T 11

Concepte	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Despeses de personal (% de variació sobre l'any anterior)	3,0	5,3	6,8	7,4	7,2	6,1	-6,3	9,5	11,1	10,4
Nombre mitjà de treballadors (% de variació sobre l'any anterior)	3,2	6,4	6,9	6,7	5,6	4,8	-6,5	7,6	8,8	5,5
(Despeses de personal / Valor afegit) x 100	73,6	71,3	70,6	69,2	69,4	69,6	74,5	71,7	69,6	67,4
Valor afegit per ocupat (% de variació sobre l'any anterior)	2,6	1,1	0,5	0,9	-0,3	,5	-5,9	5,6	2,7	6,5

personal / Valor afegit, que ha disminuït durant el període 2021 a 2023, indicant una generació més eficient del valor respecte al cost laboral.

4.2. Rendibilitat i autofinançament

Per avaluar la rendibilitat es pot analitzar el rendiment de l'actiu (rendibilitat econòmica) i la rendibilitat del patrimoni net (rendibilitat financera):

Rendiment de l'actiu = Benefici abans d'interessos i impostos / Actiu

Rendibilitat del patrimoni net³ = Resultat de l'exercici / Patrimoni net

El rendiment de l'actiu hauria de ser superior al cost del deute i la rendibilitat financera hauria de superar al cost d'oportunitat dels accionistes. El cost d'oportunitat depèn de la rendibilitat que podrien obtenir els accionistes en altres inversions de risc similar. Normalment, es quantifica a partir del tipus d'interès sense risc (que es pot mesurar a partir de l'interès del deute públic a llarg termini) més una prima de risc, en funció del sector, de les perspectives concretes de l'empresa i del moment econòmic. Per tal de tenir una referència, el 2023 es considerava que el cost d'oportunitat a Espanya era del 6,6%⁴ (per tant, la rendibilitat financera hauria de ser superior a aquest valor).

En les dades de la [taula 12](#) es poden observar diverses fases pel que fa a la rendibilitat (econòmica i financera). Durant el període 2014-2016, quan la conjuntura econòmica encara no era massa favorable, la rendibilitat era baixa.

En canvi, entre el 2017 i 2019 va augmentar de forma important. Després, el 2020 va tornar a caure degut a la Covid-19. Durant el 2021 i 2022 es va començar a recuperar de nou; i, finalment, el 2023 supera els nivells previs a la pandèmia i la rendibilitat sobre el patrimoni ha assolit un valor per sobre del cost d'oportunitat. En aquests darrers anys, el rendiment de l'actiu ha estat superior al cost del deute, un fenomen favorable per a l'empresa i la generació de beneficis.

Prèviament, s'ha indicat que el pes dels fons propis de les empreses catalanes ha tendit a incrementar-se, seguint una política financera prudent i, per tant, ha anat disminuint l'endeutament amb tercers. La [taula 13](#) mostra com a partir del 2018 els dividendes en relació amb el valor afegit i el patrimoni net han disminuït, un fet que afavoreix la capitalització i redueix el risc davant de situacions adverses. Aquesta tendència s'ha fet més palesa el 2022, quan les empreses han distribuït la xifra més baixa de dividendes de la sèrie analitzada, amb l'objectiu d'acumular recursos per fer front a episodis d'incertesa per poder desenvolupar la seva activitat empresarial i finançar el creixement amb normalitat. De tota manera, en 2023 els dividendes han tornat a augmentar.

3. En aquest cas, a diferència d'apartats anteriors on també s'ha estudiat la rendibilitat financera, s'ha considerat el resultat net final.

4. Fernández, P., García, D., & Fernández, J. (2023). Market Risk Premium and Risk-Free Rate used for 80 countries in 2023. Working Paper, IESE Business School.

Ràtios de rendiment i rendibilitat

En percentatge

T 12

Concepte	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rendiment de l'actiu = (BAII / Actiu) x 100	1,9	2,4	2,7	3,8	3,7	3,7	1,9	2,9	3,5	4,5
Resultat de l'exercici / Patrimoni net x 100	3,2	3,1	6,4	7,6	6,6	7,7	4,2	5,2	5,8	8,0

Ràtios de dividends

En percentatge

T 13

Concepte	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
(Dividends / Valor afegit) x 100	14,8	7,9	8,3	9,2	7,7	7,4	7,3	6,6	5,7	8,2
(Dividends / Patrimoni net) x 100	5,3	2,9	3,1	3,9	3,0	2,8	2,4	2,2	2,0	3,1

4.3. Creixement

En aquest apartat s’analitza el model de creixement de les empreses catalanes. Les empreses reeixides es distingeixen, no solament per la seva generació de beneficis i liquiditat, sinó també per la seva capacitat de créixer de forma sòlida. El creixement equilibrat requereix una bona gestió dels actius, així com una proporció adequada de capital i deute; perquè els beneficis continuïn augmentant. Per tant, un creixement equilibrat es caracteritza per:

- Un increment de les vendes (V), per sobre de la inflació i dels increments dels competidors.
- Un augment menor dels actius (A), gràcies a una gestió eficient dels mateixos. Aquesta bona gestió permetrà que les inversions necessàries no es disparin.
- Un augment encara menor dels deutes (D), gràcies a un increment sostingut de l’autofinançament i del capital.

Tot això revertirà en un augment molt rellevant dels beneficis (B), tal com es visualitza a continuació:

Creixement equilibrat: **VAD_B**

Un creixement desequilibrat es produeix quan l’augment de les vendes va acompanyat d’un creixement descontrolat dels actius a causa d’una deficient gestió dels mateixos, i d’un creixement encara major dels deutes. L’increment dels actius i dels deutes fa créixer les despeses i redueix els beneficis i, a més, la situació patrimonial i financera de l’empresa s’afebleix.

Creixement desequilibrat: **vAD_B**

Les empreses catalanes han seguit un model de creixement equilibrat en l’última dècada (veure [taula 14](#)). Per una banda, les vendes han augmentat de forma important entre el 2014 i el 2023 (24%). En canvi, els actius han augmentat en menor intensitat (11%) i el deute s’ha reduït (-3%). Tot això ha permès treballar amb més eficiència en la gestió dels actius i amb un menor pes dels deutes, el que explica que els resultats hagin augmentat considerablement (33%). Per tant, es tracta d’un creixement equilibrat i que es pot qualificar de molt favorable.

5. Conclusions

Les conclusions de l’anàlisi monogràfica sobre l’evolució patrimonial, financera i econòmica de les empreses catalanes des de l’any 2014 fins al 2023 es poden resumir en els següents punts:

Anàlisi patrimonial: Les empreses catalanes han incrementat la proporció d’actius no corrents, mostrant una preferència per les inversions a llarg termini. I, després d’anys de baixades, les inversions en R+D han tornat a augmentar, un fenomen que podria afectar positivament la competitivitat a llarg termini.

Solvència a curt termini: Les empreses han millorat la seva solvència a curt termini, amb actius corrents que superen clarament els passius corrents el 2023. Aquesta tendència és favorable pel teixit empresarial, atès que permet fer front als deutes a curt termini i reflecteix una política financera prudent davant d’incerteses econòmiques.

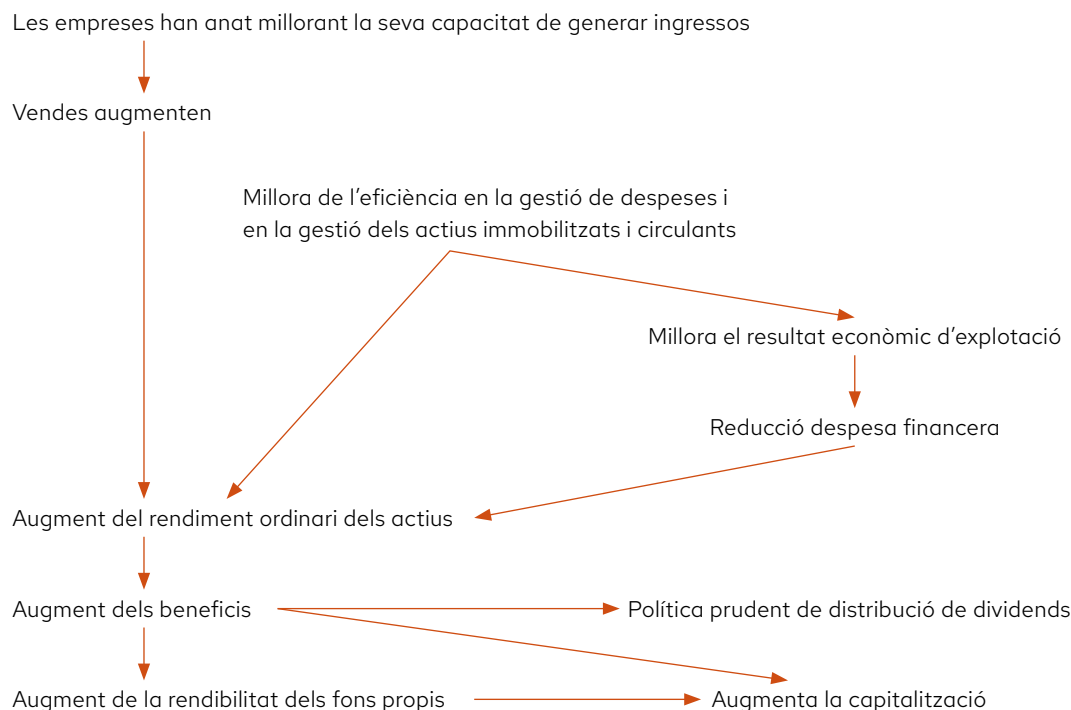
Gestió de l’actiu: S’observa una millora en la gestió dels actius, tant dels no corrents com dels corrents. Els terminis

Ràtios de creixement

T 14

Concepte	2023/2014
Creixement de vendes (V darrer any acumulat des de V primer any)	24%
Creixement d’actius (A darrer any acumulat des de A primer any)	11%
Creixement de deutes (D darrer any acumulat des de D primer any)	-3%
Creixement de beneficis (B darrer any acumulat des de B primer any)	33%

Nota: Variació acumulada a partir de les mateixes empreses de cada mostra.

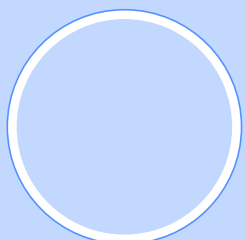
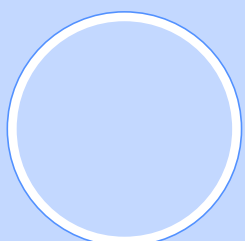
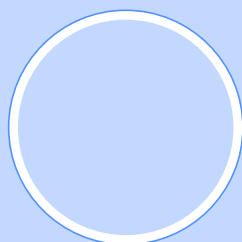
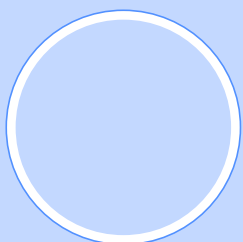
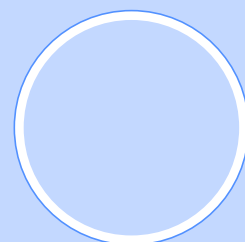
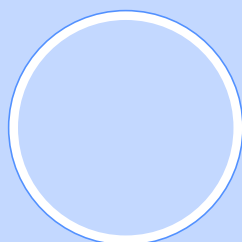
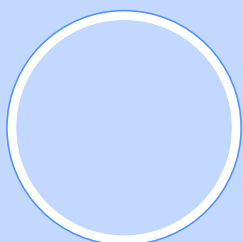
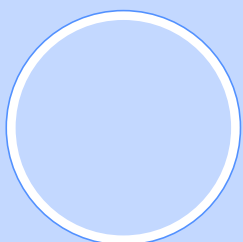
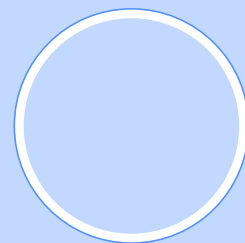
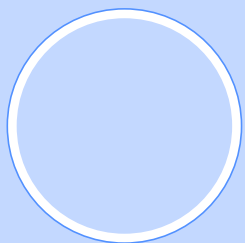
d'existències, cobrament i pagament a proveïdors han mostrat una tendència favorable, indicant una gestió més eficient que redueix les necessitats de finançament.

Capacitat per generar beneficis: Les vendes han augmentat de forma sostinguda al llarg del període analitzat, excepte el 2020 per la pandèmia, indicant un potencial competitiu fort. Malgrat les fluctuacions en els resultats nets en els diferents períodes, el resultat de l'exercici ha mostrat una tendència a l'alça en els últims anys, suportada per una millora en la gestió de despeses. A més, la productivitat del treball ha recuperat els nivells previs a la Covid-19, afavorint la competitivitat del teixit productiu.

Rendibilitat i autofinançament: La rendibilitat, tant econòmica com financer, ha anat millorant després d'uns anys inicials més febles. Les empreses han seguit una política financera de reforç dels fons propis, reduint la dependència del finançament extern i optant per una menor distribució de dividendes, preparant-se per afrontar incerteses futures.

Creixement: Les empreses catalanes han seguit un model de creixement equilibrat, amb un increment significatiu de les vendes i els beneficis, una gestió eficient dels actius i una reducció del nivell de deute. Això ha permès una millora significativa dels resultats sense incrementar desproporcionadament els actius ni el deute.

En conclusió, durant la darrera dècada, les empreses catalanes han mostrat una tendència positiva en la seva evolució patrimonial, financera i econòmica. La millora en la capitalització, la solvència, la gestió d'actius, la capacitat de generar beneficis, i un enfocament prudent en la rendibilitat i l'autofinançament han contribuït a un creixement equilibrat i sostenible. Com a repte rellevant, cal consolidar i ampliar l'aposta per la R+D per assegurar una competitivitat sostenible a llarg termini.

III | ANNEX SECTORIAL

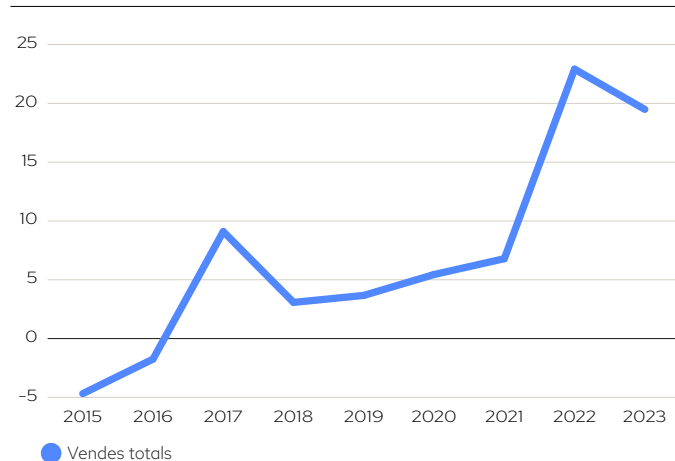
Agricultura, ramaderia i pesca

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	202	2023
Nombre d'empreses de la mostra	3.026	2.968	2.856	2.979	2.978	3.155	3.276	2.780
Valor afegit brut (sector / total Catalunya en %)	0,6	0,8	0,7	0,8	1,0	0,9	0,9	1,0
Amortitzacions de l'immobilitzat								
Dotacions amortitzacions i provisions / Actiu immobilitzat net d'explotació (en %)	6,4	6,8	6,4	6,6	7,2	7,2	6,9	7,6
Ràtio de liquiditat								
Liquiditat (Actiu corrent / Passiu corrent)	1,40	1,52	1,44	1,49	1,51	1,39	1,44	1,64
Ràtios d'endeutament								
Endeutament (Recursos aliens / Actiu net, en %)	30,7	30,3	30,6	31,1	29,9	30,3	29,5	27,0
Capitalització = (Patrimoni net / Actiu, en %)	49,8	51,1	51,4	52,1	52,0	50,9	51,8	55,6
Qualitat del deute = (Passiu corrent / Passiu total, en %)	59,9	58,4	59,4	58,4	58,4	59,7	60,3	58,1
Cost real del finançament (Interessos del finançament / Recursos aliens, en %)	2,6	0,2	0,4	1,2	2,4	-1,0	-5,7	-0,3
Palanquejament nominal (var. rendibilitat actiu net - var. cost finançament aliè, en p.p.)	1,1	3,5	1,7	3,2	5,1	0,7	0,5	5,4
Ràtios de rotació								
Valor de la producció / Actiu no financer net (voltes)	1,2	1,3	1,2	1,1	1,2	1,2	1,3	1,2
Valor producció / Actiu corrent net no financer (voltes)	5,2	4,7	4,4	3,8	3,9	4,4	4,5	4,1
Ràtios de terminis, cicle de maduració i cicle de caixa								
Període d'existències (dies)	87,6	79,5	84,5	91,2	82,5	72,3	70,8	75,2
Ràtios de personal								
Despeses de personal per treballador (real) (% de variació)	1,0	-1,9	-0,3	2,5	2,9	-0,4	-5,4	1,5
Nombre mitjà de treballadors (% de variació)	7,8	9,9	3,2	5,0	1,7	6,2	3,3	7,6
Valor afegit per ocupat (% de variació)	5,6	9,9	-5,5	10,5	3,2	-12,9	3,2	28,1
Ràtios de rendiment i rendibilitat								
Rendiment de l'actiu (BAIL / Actiu, en %)	2,4	4,1	2,7	3,7	4,1	1,6	1,6	6,4
Rendibilitat (Resultat de l'exercici / Patrimoni net, en %)	3,5	6,3	4,2	5,6	8,4	3,4	3,4	7,9
Distribució geogràfica de l'activitat (en % sobre el total)								
Vendes a Espanya / Vendes totals (en %)	98,6	99,2	98,6	99,2	99,8	99,9	99,1	99,4
Vendes a l'estranger / Vendes totals (en %)	1,4	0,8	1,4	0,8	0,2	0,1	0,9	0,6
Compres a Espanya / Compres totals (en %)	97,7	99,0	92,1	99,5	99,4	97,9	93,8	98,0
Compres a l'estranger / Compres totals (en %)	2,3	1,0	7,9	0,5	0,6	2,1	6,2	2,0

Agricultura, ramaderia i pesca

Vendes totals

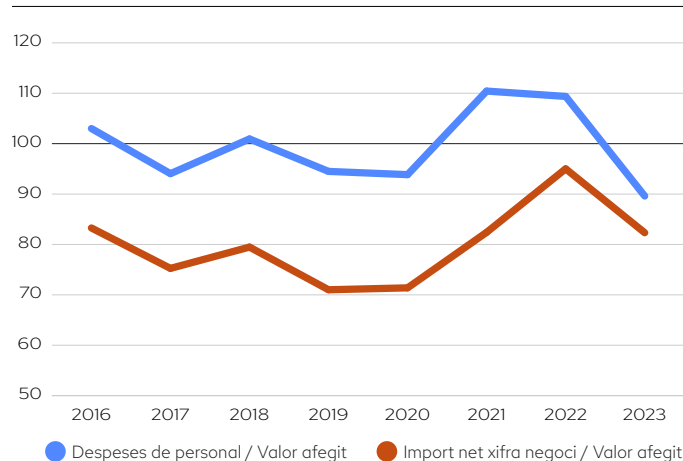
Taxes de variació interanual, en percentatge

Nota: La variació de vendes a l'estranger no es mostra perquè és poc significativa i la sèrie és volàtil

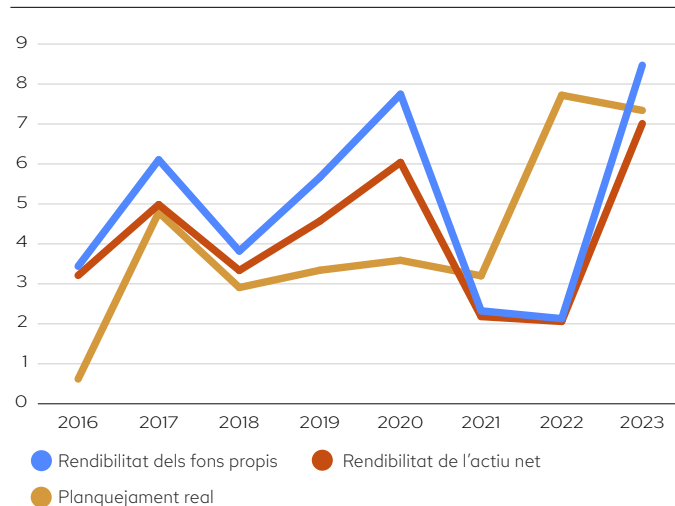
Despeses de personal i vendes

Índex 2014=100 i unitats monetàries constants

Rendibilitat i palanquejament

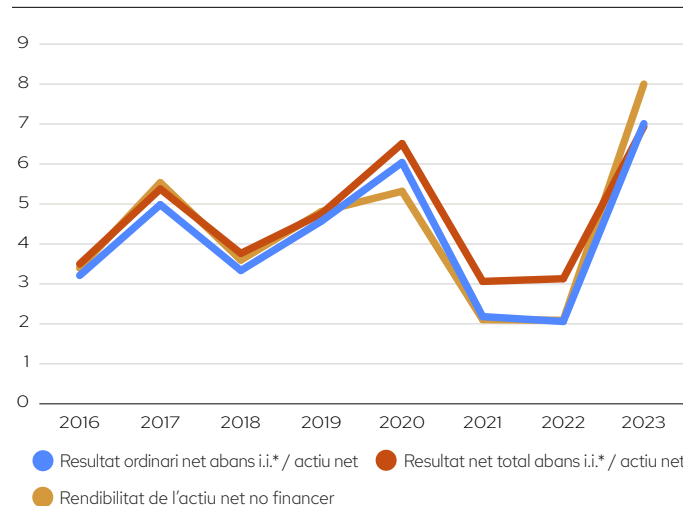
En percentatge

Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

Rendiment de l'actiu i resultat de l'exercici

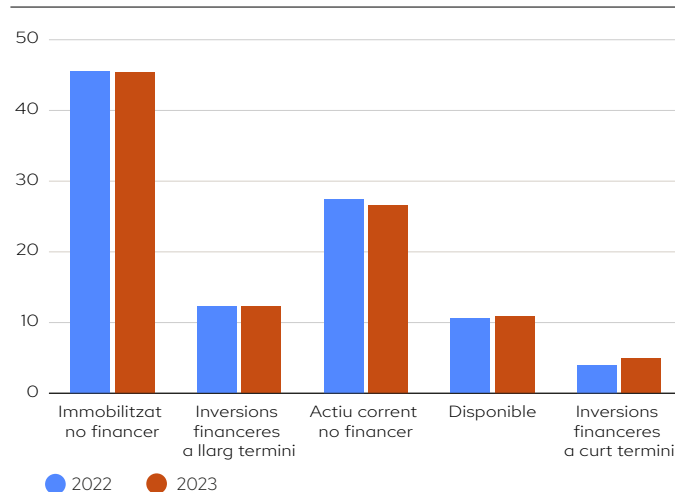
En percentatge

i.i.*: interessos i impostos. Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

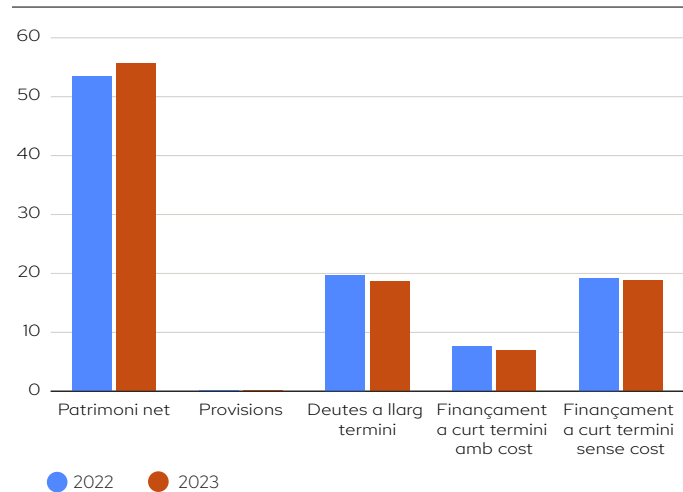
Estructura de l'actiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

Estructura del passiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

Indústries extractives

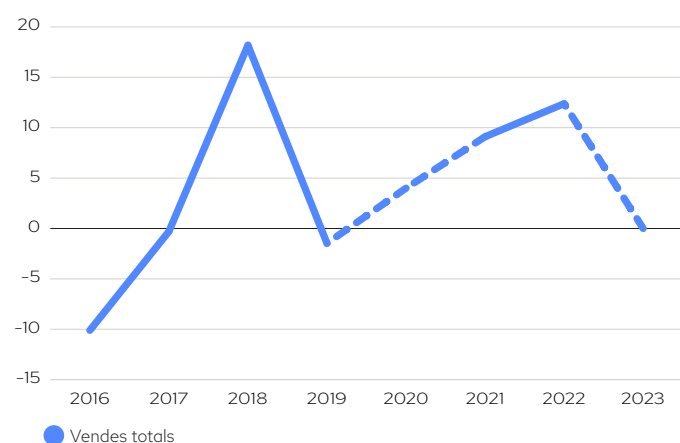
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nombre d'empreses de la mostra	188	169	154	162	152	157	160	128
Valor afegit brut (sector / total Catalunya en %)	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Amortitzacions de l'immobilitzat								
Dotacions amortitzacions i provisions / Actiu immobilitzat net d'explotació (en %)	12,9	7,0	6,6	7,0	8,1	7,8	7,8	7,3
Ràtio de liquiditat								
Liquiditat (Actiu corrent / Passiu corrent)	1,74	2,20	2,00	1,88	2,43	2,22	2,59	2,80
Ràtios d'endeutament								
Endeutament (Recursos aliens / Actiu net, en %)	27,7	14,3	13,0	17,8	14,6	14,6	12,6	13,8
Capitalització = (Patrimoni net / Actiu, en %)	50,8	64,9	64,9	59,8	66,5	65,9	68,0	67,1
Qualitat del deute = (Passiu corrent / Passiu total, en %)	42,7	64,8	70,7	63,5	63,4	64,1	64,8	56,2
Cost real del finançament (Interessos del finançament / Recursos aliens, en %)	2,1	0,3	1,0	1,9	3,0	-0,4	-5,2	-0,1
Palanquejament nominal (var. rendibilitat actiu net - var. cost finançament aliè, en p.p.)	-5,7	-0,7	-0,6	-0,7	-0,4	0,8	1,2	2,3
Ràtios de rotació								
Valor de la producció / Actiu no financer net (voltes)	0,6	0,7	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8
Valor producció / Actiu corrent net no financer (voltes)	3,5	1,9	2,1	2,4	1,8	1,9	2,0	1,9
Ràtios de terminis, cicle de maduració i cicle de caixa								
Període d'existències (dies)	111,4	131,2	108,1	87,8	105,3	103,8	103,8	104,4
Ràtios de personal								
Despeses de personal per treballador (real) (% de variació)	1,0	-3,4	0,1	1,4	-3,6	0,9	-6,9	0,3
Nombre mitjà de treballadors (% de variació)	2,4	3,4	5,0	4,2	-4,9	-7,0	2,1	2,9
Valor afegit per ocupat (% de variació)	-24,5	2,4	0,9	1,6	-3,1	6,9	1,8	18,7
Ràtios de rendiment i rendibilitat								
Rendiment de l'actiu (BAll / Actiu, en %)	-3,1	1,2	1,5	1,3	1,2	2,3	2,5	4,1
Rendibilitat (Resultat de l'exercici / Patrimoni net, en %)	-6,4	0,9	1,1	1,6	-0,6	1,7	3,6	5,2
Distribució geogràfica de l'activitat (en % sobre el total)								
Vendes a Espanya / Vendes totals (en %)	57,7	99,5	98,6	99,3	nd	90,7	99,9	nd
Vendes a l'estranger / Vendes totals (en %)	42,3	0,5	1,4	0,7	nd	9,3	0,1	nd
Compres a Espanya / Compres totals (en %)	77,8	100,0	99,3	99,8	nd	99,7	100,0	nd
Compres a l'estranger / Compres totals (en %)	22,2	0,0	0,7	0,2	nd	0,3	0,0	nd

Nota: "nd" significa que les dades no estan disponibles perquè no son prou representatives (per l'impacte de la pandèmia l'any 2020)

Indústries extractives

Vendes totals

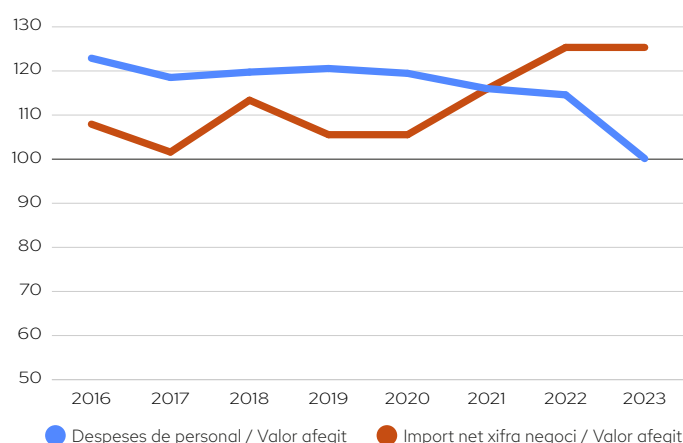
Taxes de variació interanual, en percentatge

Nota: La variació de vendes a l'estranger no es mostra perquè és poc significativa i la sèrie és volàtil. Per a l'any 2020 no hi ha dada disponible, i s'aplica una interpolació lineal entre el 2019 i el 2021.

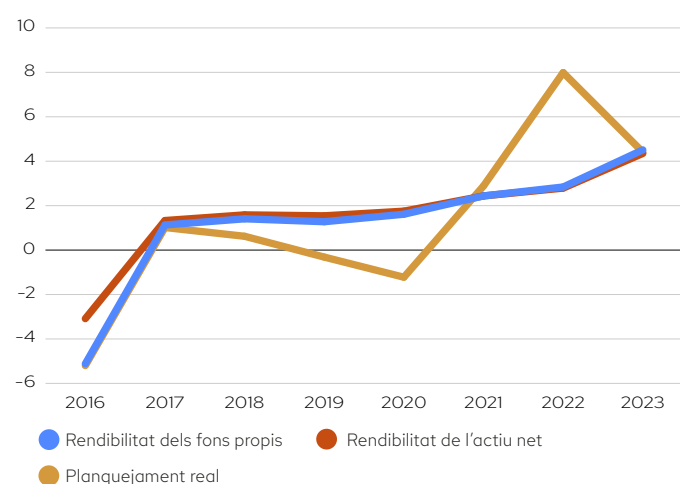
Despeses de personal i vendes

Índex 2014=100 i unitats monetàries constants

Rendibilitat i palanquejament

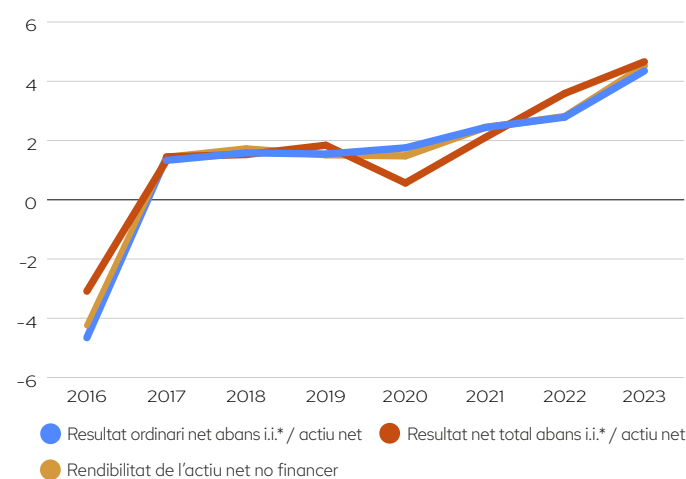
En percentatge

Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

Rendiment de l'actiu i resultat de l'exercici

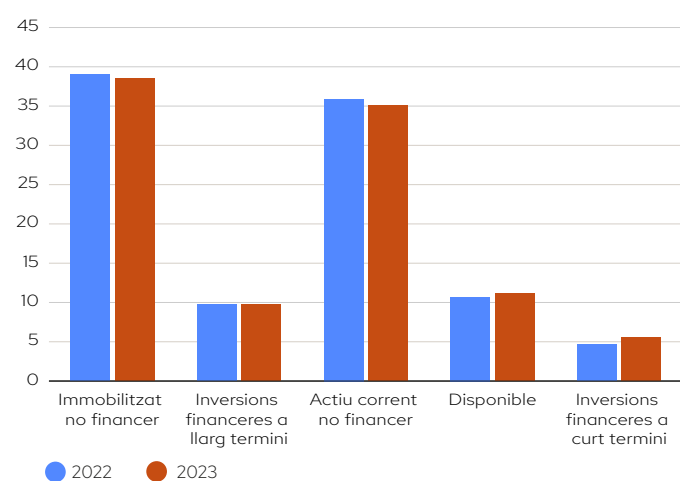
En percentatge

i.i.*: interessos i impostos. Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

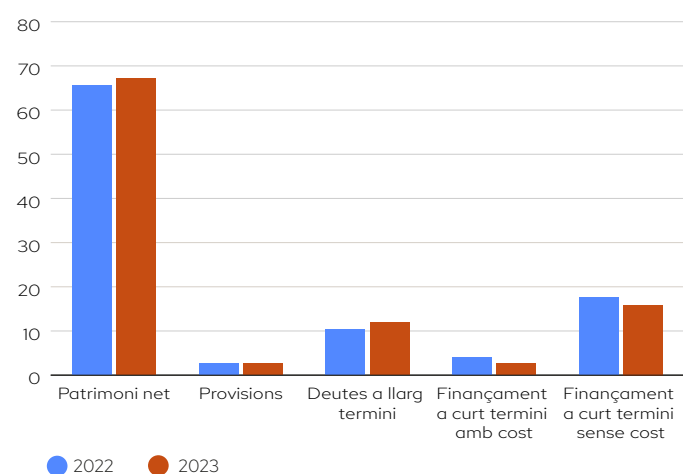
Estructura de l'actiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

Estructura del passiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

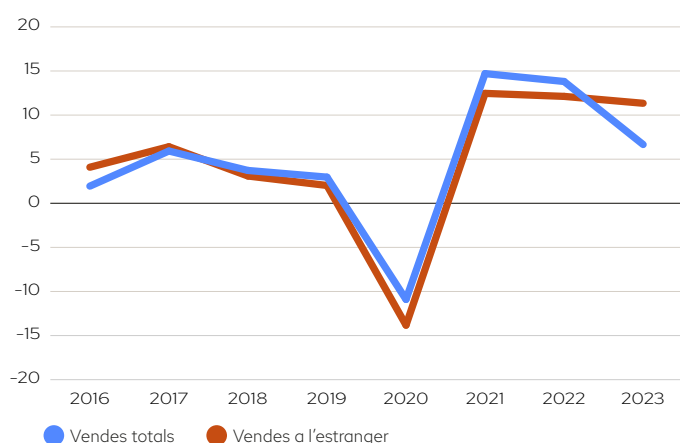
Indústries manufactureres

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nombre d'empreses de la mostra	16.250	15.043	14.527	14.588	14.536	14.711	14.582	11.334
Valor afegit brut (sector / total Catalunya en %)	30,8	33,2	31,8	31,8	33,2	31,7	29,4	30,7
Amortitzacions de l'immobilitzat								
Dotacions amortitzacions i provisions / Actiu immobilitzat net d'explotació (en %)	13,0	13,6	13,4	12,5	13,3	12,8	12,5	12,6
Ràtio de liquiditat								
Liquiditat (Actiu corrent / Passiu corrent)	1,39	1,33	1,35	1,38	1,47	1,50	1,52	1,53
Ràtios d'endeutament								
Endeutament (Recursos aliens / Actiu net, en %)	32,8	30,7	28,6	27,4	28,7	28,6	27,4	26,1
Capitalització = (Patrimoni net / Actiu, en %)	46,7	47,1	51,3	51,8	51,0	51,1	50,6	52,6
Qualitat del deute = (Passiu corrent / Passiu total, en %)	69,4	74,2	73,7	72,1	68,3	70,8	72,0	71,4
Cost real del finançament (Interessos del finançament / Recursos aliens, en %)	2,8	0,7	0,6	1,3	2,6	-0,8	-5,1	0,9
Palanquejament nominal (var. rendibilitat actiu net - var. cost finançament aliè, en p.p.)	7,2	7,8	7,4	7,5	5,5	5,2	5,6	6,7
Ràtios de rotació								
Valor de la producció / Actiu no financer net (voltes)	2,1	2,1	2,2	2,1	1,8	1,9	2,1	2,0
Valor producció / Actiu corrent net no financer (voltes)	4,9	5,3	5,3	5,1	4,3	4,5	4,9	4,9
Ràtios de terminis, cicle de maduració i cicle de caixa								
Període d'existències (dies)	56,3	55,7	55,5	57,9	62,9	63,0	64,7	60,1
Ràtios de personal								
Despeses de personal per treballador (real) (% de variació)	0,7	-1,1	-0,7	0,1	0,7	-1,7	-5,7	1,1
Nombre mitjà de treballadors (% de variació)	3,7	4,0	3,9	2,8	-4,4	4,3	3,8	3,4
Valor afegit per ocupat (% de variació)	3,2	2,1	-1,3	-0,4	-3,2	2,5	4,1	6,8
Ràtios de rendiment i rendibilitat								
Rendiment de l'actiu (BAII / Actiu, en %)	6,0	6,5	5,9	5,8	4,0	4,7	5,2	6,7
Rendibilitat (Resultat de l'exercici / Patrimoni net, en %)	13,6	12,3	10,6	8,6	8,6	8,6	8,2	9,6
Distribució geogràfica de l'activitat (en % sobre el total)								
Vendes a Espanya / Vendes totals (en %)	52,6	54,0	52,2	52,0	52,9	56,2	54,5	50,9
Vendes a l'estranger / Vendes totals (en %)	47,4	46,0	47,8	48,0	47,1	43,8	45,5	49,1
Compres a Espanya / Compres totals (en %)	53,0	54,1	53,9	51,0	51,1	56,8	63,3	59,4
Compres a l'estranger / Compres totals (en %)	47,0	45,9	46,1	49,0	48,9	43,2	36,7	40,6

Indústries manufactureres

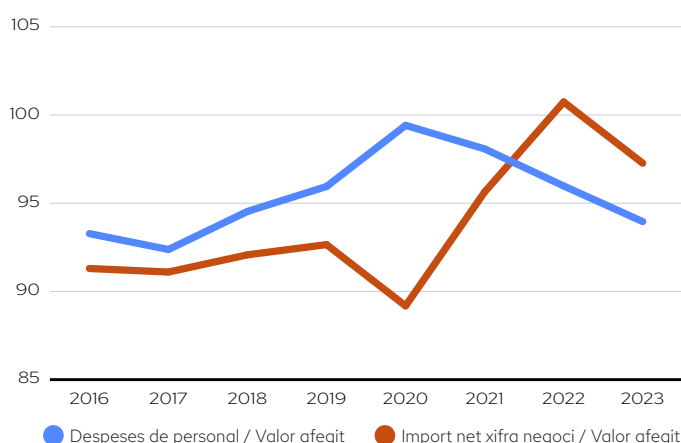
Vendes totals

Taxes de variació interanual, en percentatge

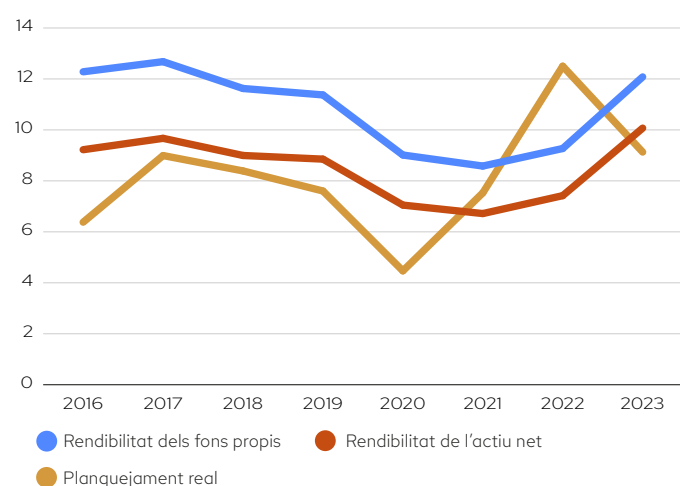
Despeses de personal i vendes

Índex 2014=100 i unitats monetàries constants

Rendibilitat i palanquejament

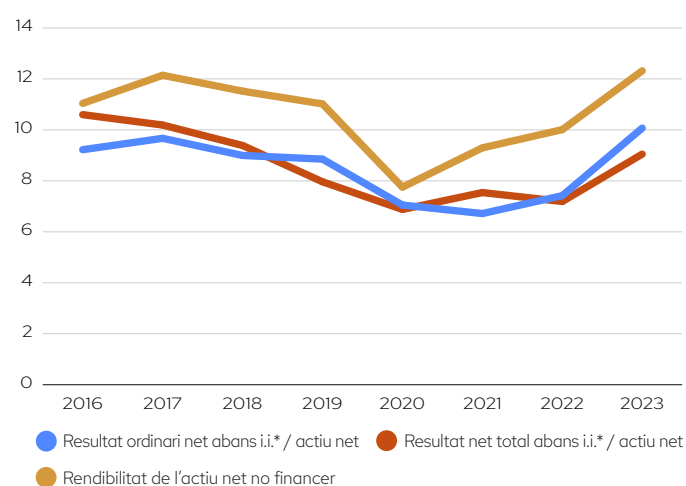
En percentatge

Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

Rendiment de l'actiu i resultat de l'exercici

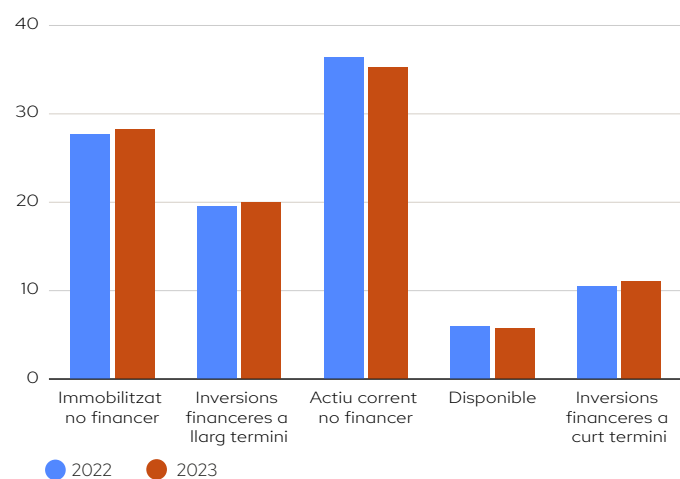
En percentatge

i.i.*: interessos i impostos. Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

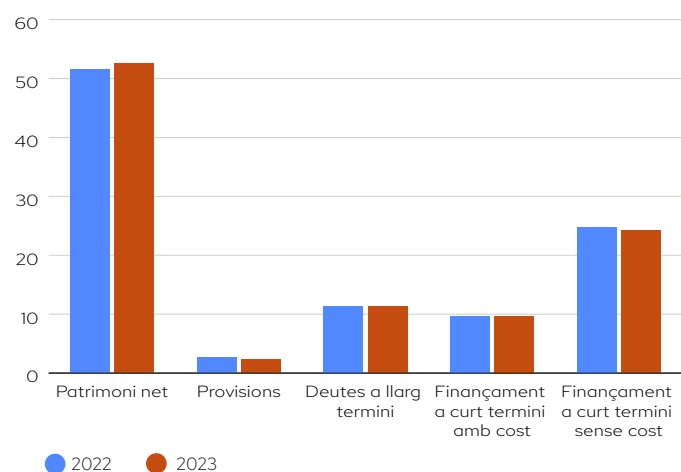
Estructura de l'actiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

Estructura del passiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

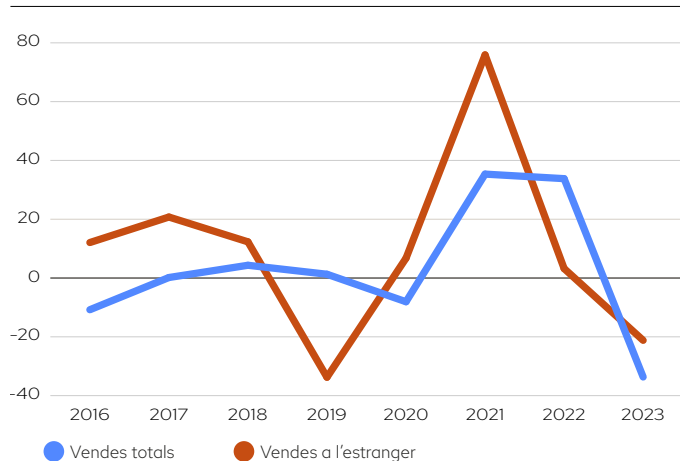
Subministrament d'energia elèctrica i gas

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nombre d'empreses de la mostra	1.390	1.260	1.304	1.310	1.268	1.334	1.392	1.082
Valor afegit brut (sector / total Catalunya en %)	5,9	0,9	1,1	1,1	1,1	1,0	0,9	0,9
Amortitzacions de l'immobilitzat								
Dotacions amortitzacions i provisions / Actiu immobilitzat net d'explotació (en %)	5,6	9,8	9,0	9,0	9,1	8,8	9,4	10,8
Ràtio de liquiditat								
Liquiditat (Actiu corrent / Passiu corrent)	0,72	1,31	1,08	1,27	1,49	1,20	1,22	1,13
Ràtios d'endeutament								
Endeutament (Recursos aliens / Actiu net, en %)	45,9	40,0	36,8	30,2	32,3	37,8	40,7	35,0
Capitalització = (Patrimoni net / Actiu, en %)	37,8	44,1	49,4	52,9	51,9	48,1	46,0	46,2
Qualitat del deute = (Passiu corrent / Passiu total, en %)	31,3	49,5	45,5	54,3	47,7	46,8	49,2	53,1
Cost real del finançament (Interessos del finançament / Recursos aliens, en %)	3,0	1,3	1,8	2,5	3,3	0,0	-4,6	0,3
Palanquejament nominal (var. rendibilitat actiu net - var. cost finançament aliè, en p.p.)	4,4	5,9	8,6	12,6	10,7	9,0	8,8	8,5
Ràtios de rotació								
Valor de la producció / Actiu no financer net (voltes)	0,5	0,9	0,6	0,7	0,6	0,5	0,7	0,8
Valor producció / Actiu corrent net no financer (voltes)	48,8	6,5	7,6	6,4	3,6	2,7	5,5	14,4
Ràtios de terminis, cicle de maduració i cicle de caixa								
Període d'existències (dies)	23,3	4,8	17,6	20,3	24,8	48,3	25,0	25,1
Ràtios de personal								
Despeses de personal per treballador (real) (% de variació)	-0,9	1,2	10,1	-18,9	2,0	-0,9	-6,1	13,2
Nombre mitjà de treballadors (% de variació)	-2,4	0,1	0,6	-8,5	1,2	4,8	22,5	-1,9
Valor afegit per ocupat (% de variació)	2,6	-8,9	6,6	15,3	-7,1	-0,7	-11,3	-9,3
Ràtios de rendiment i rendibilitat								
Rendiment de l'actiu (BAIL / Actiu, en %)	3,0	6,9	9,8	12,1	10,0	10,5	9,5	7,6
Rendibilitat (Resultat de l'exercici / Patrimoni net, en %)	7,3	10,3	13,7	17,3	14,2	14,5	17,5	14,4
Distribució geogràfica de l'activitat (en % sobre el total)								
Vendes a Espanya / Vendes totals (en %)	96,9	96,0	91,4	94,7	94,0	87,9	93,8	93,0
Vendes a l'estranger / Vendes totals (en %)	3,1	4,0	8,6	5,3	6,0	12,1	6,2	7,0
Compres a Espanya / Compres totals (en %)	98,3	100,0	89,1	91,4	89,6	76,8	91,5	89,8
Compres a l'estranger / Compres totals (en %)	1,7	0,0	10,9	8,6	10,4	23,2	8,5	10,2

Subministrament d'energia elèctrica i gas

Vendes totals

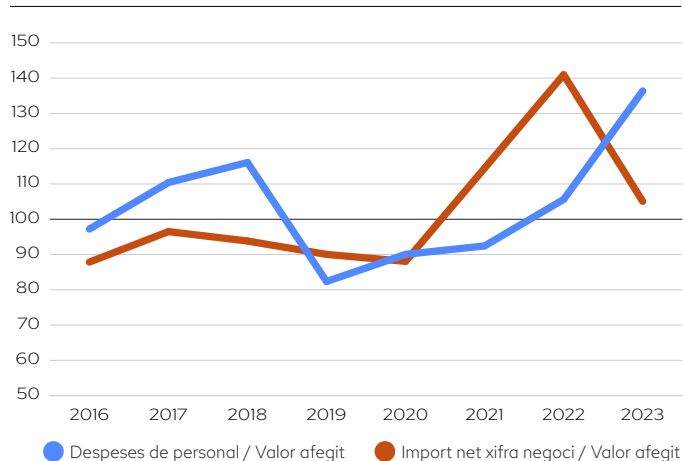
Taxes de variació interanual, en percentatge

Nota: La variació de vendes a l'estranger no es mostra perquè és poc significativa i la sèrie és volàtil

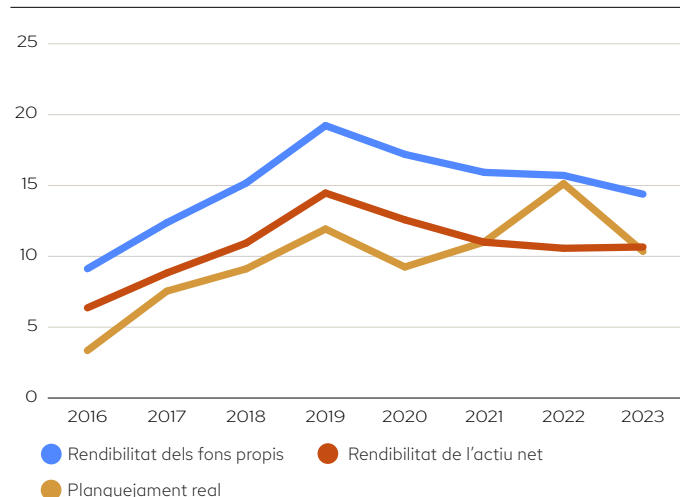
Despeses de personal i vendes

Índex 2014=100 i unitats monetàries constants

Rendibilitat i palanquejament

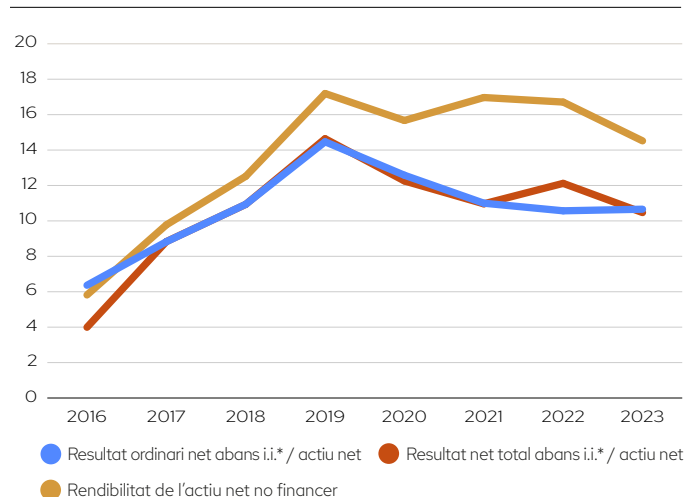
En percentatge

Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

Rendiment de l'actiu i resultat de l'exercici

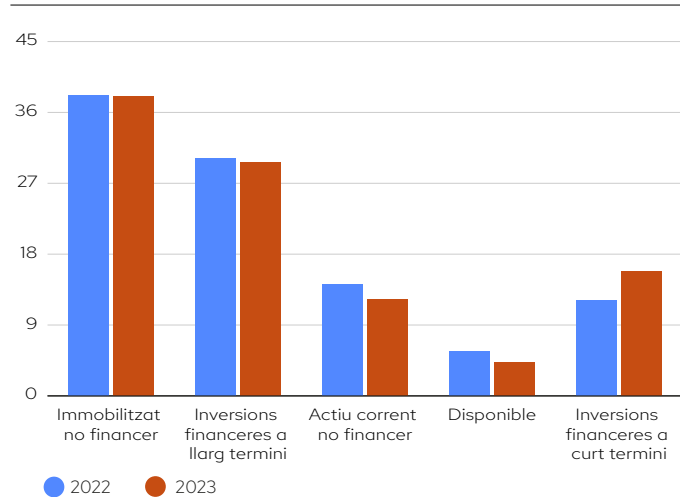
En percentatge

i.i.*: interessos i impostos. Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

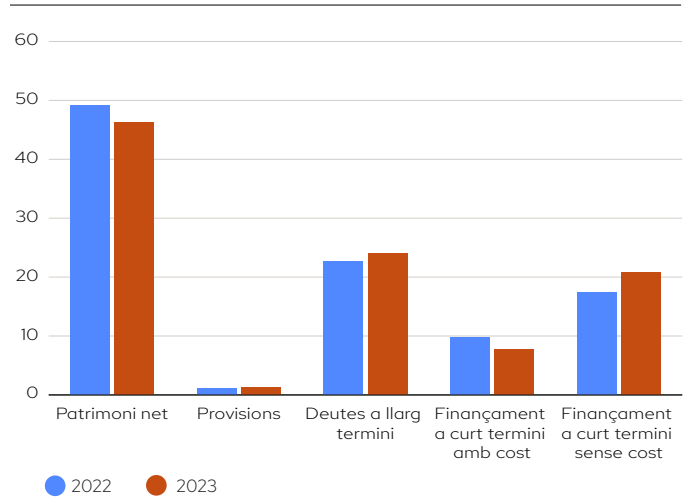
Estructura de l'actiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

Estructura del passiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

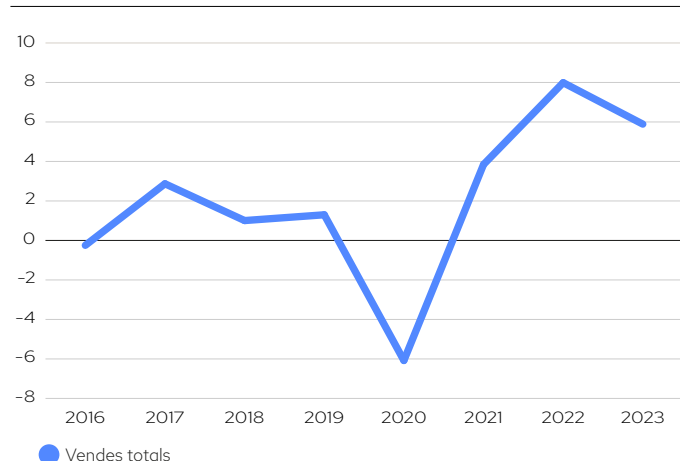
Subministrament d'aigua i activitats de sanejament

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nombre d'empreses de la mostra	393	376	351	362	372	362	368	313
Valor afegit brut (sector / total Catalunya en %)	3,4	2,7	2,5	0,9	1,0	0,9	0,8	1,0
Amortitzacions de l'immobilitzat								
Dotacions amortitzacions i provisions / Actiu immobilitzat net d'exploació (en %)	8,3	8,0	11,9	10,2	10,7	10,1	10,6	9,9
Ràtio de liquiditat								
Liquiditat (Actiu corrent / Passiu corrent)	1,13	0,92	1,30	1,61	1,15	1,38	1,30	1,05
Ràtios d'endeutament								
Endeutament (Recursos aliens / Actiu net, en %)	65,0	74,2	54,6	32,9	32,3	37,5	28,5	23,1
Capitalització = (Patrimoni net / Actiu, en %)	30,1	23,0	41,6	49,1	49,3	47,2	46,9	55,3
Qualitat del deute = (Passiu corrent / Passiu total, en %)	32,2	31,4	32,3	50,2	62,0	48,1	58,3	65,0
Cost real del finançament (Interessos del finançament / Recursos aliens, en %)	4,0	2,4	1,0	1,7	2,4	-1,3	-5,3	-0,1
Palanquejament nominal (var. rendibilitat actiu net - var. cost finançament aliè, en p.p.)	1,1	1,8	1,3	6,6	2,8	5,8	7,9	3,3
Ràtios de rotació								
Valor de la producció / Actiu no financer net (voltes)	0,9	0,9	1,2	1,0	1,0	1,0	1,3	1,3
Valor producció / Actiu corrent net no financer (voltes)	3,7	5,4	4,8	4,6	4,3	5,0	8,8	13,7
Ràtios de terminis, cicle de maduració i cicle de caixa								
Període d'existències (dies)	6,1	7,2	7,5	11,7	13,0	8,9	10,0	7,5
Ràtios de personal								
Despeses de personal per treballador (real) (% de variació)	-1,3	-2,1	0,7	1,6	1,4	-0,7	-4,4	-8,5
Nombre mitjà de treballadors (% de variació)	2,0	3,3	0,7	2,7	0,0	3,6	2,9	12,9
Valor afegit per ocupat (% de variació)	-0,3	-1,1	0,5	1,3	-3,4	2,2	1,8	-7,2
Ràtios de rendiment i rendibilitat								
Rendiment de l'actiu (BAII / Actiu, en %)	2,9	3,6	2,3	5,7	2,9	5,1	6,5	3,7
Rendibilitat (Resultat de l'exercici / Patrimoni net, en %)	-1,7	15,6	29,2	9,4	6,2	7,8	9,0	5,2
Distribució geogràfica de l'activitat (en % sobre el total)								
Vendes a Espanya / Vendes totals (en %)	100,0	100,0	99,8	99,2	98,8	98,7	99,4	99,7
Vendes a l'estranger / Vendes totals (en %)	0,0	0,0	0,2	0,8	1,2	1,3	0,6	0,3
Compres a Espanya / Compres totals (en %)	99,6	99,7	100,0	99,8	99,7	99,8	100,0	100,0
Compres a l'estranger / Compres totals (en %)	0,4	0,3	0,0	0,2	0,3	0,2	0,0	0,0

Subministrament d'aigua i activitats de sanejament

Vendes totals

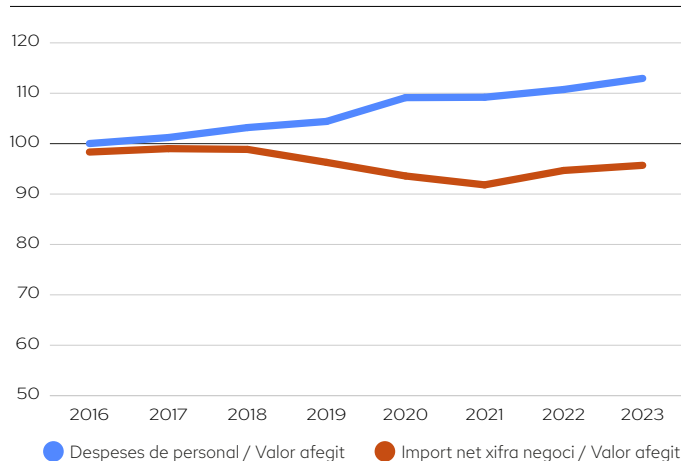
Taxes de variació interanual, en percentatge

Nota: La variació de vendes a l'estranger no es mostra perquè és poc significativa i la sèrie és volàtil

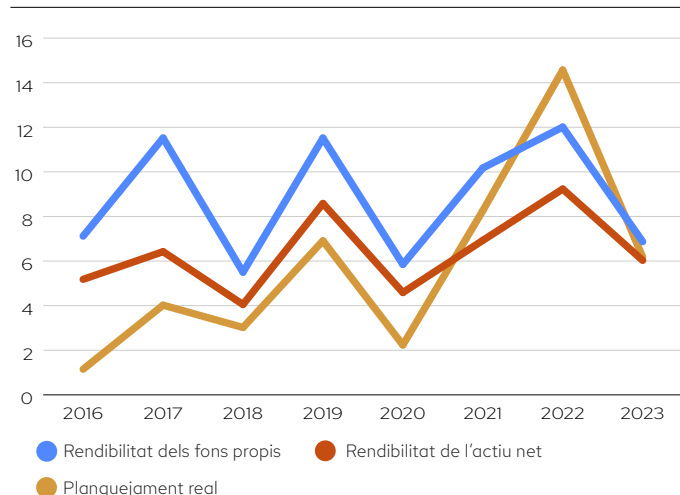
Despeses de personal i vendes

Índex 2014=100 i unitats monetàries constants

Rendibilitat i palanquejament

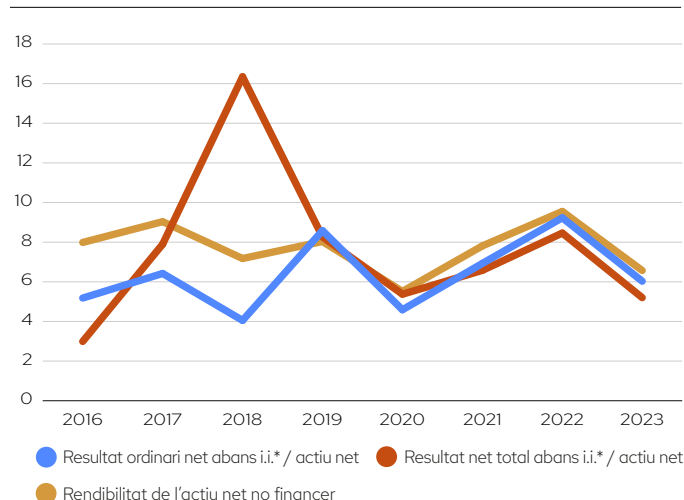
En percentatge

Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

Rendiment de l'actiu i resultat de l'exercici

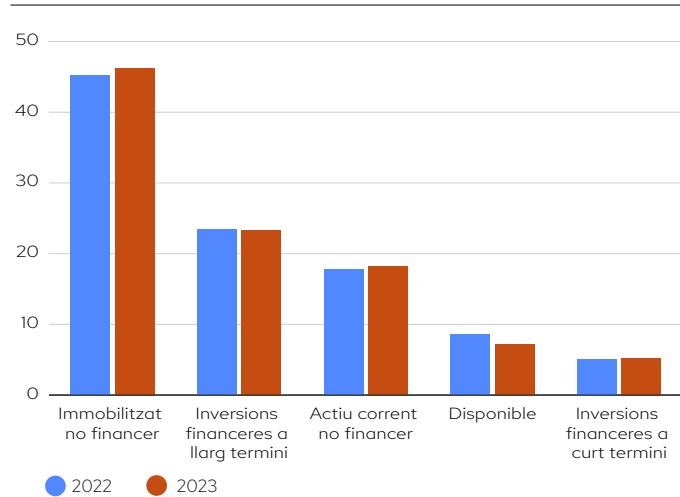
En percentatge

i.i.*: interessos i impostos. Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

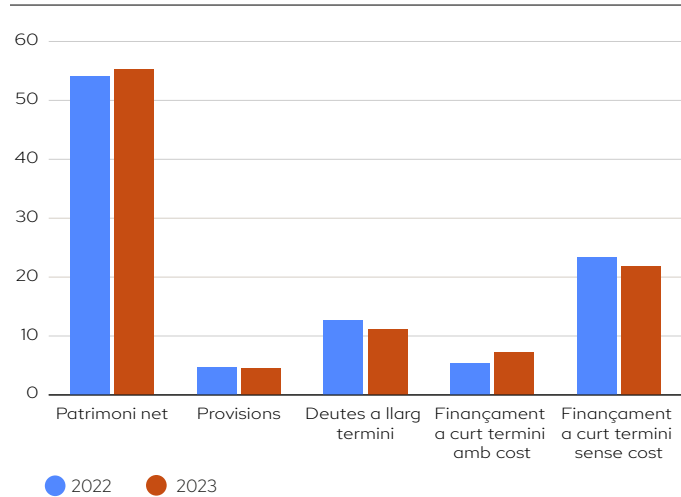
Estructura de l'actiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

Estructura del passiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

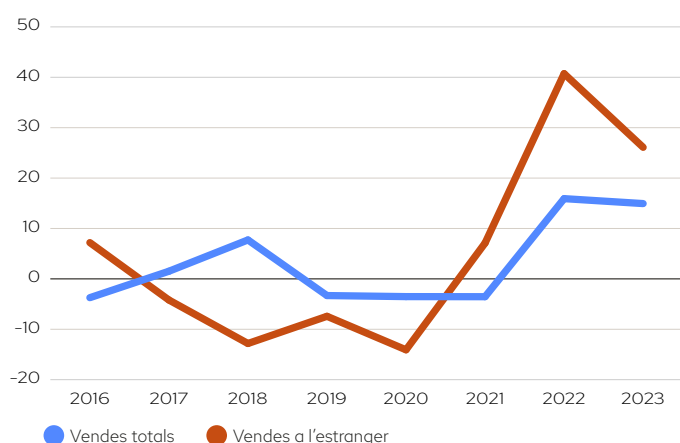

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nombre d'empreses de la mostra	23.888	22.826	21.353	23.319	23.347	23.544	24.409	18.638
Valor afegit brut (sector / total Catalunya en %)	4,2	5,1	5,6	6,6	7,1	7,0	7,4	6,9
Amortitzacions de l'immobilitzat								
Dotacions amortitzacions i provisions / Actiu immobilitzat net d'explotació (en %)	8,4	5,7	1,9	3,1	2,8	2,8	3,2	3,6
Ràtio de liquiditat								
Liquiditat (Actiu corrent / Passiu corrent)	1,59	1,58	1,62	1,77	1,91	2,14	1,85	2,08
Ràtios d'endeutament								
Endeutament (Recursos aliens / Actiu net, en %)	63,5	66,0	60,8	56,9	54,3	51,8	43,9	35,1
Capitalització = (Patrimoni net / Actiu, en %)	25,4	24,2	31,0	32,9	34,3	35,2	44,9	49,0
Qualitat del deute = (Passiu corrent / Passiu total, en %)	51,0	50,7	50,1	46,1	42,5	39,2	52,9	50,9
Cost real del finançament (Interessos del finançament / Recursos aliens, en %)	2,0	-0,1	0,2	1,1	2,4	-0,8	-5,3	-0,3
Palanquejament nominal (var. rendibilitat actiu net - var. cost finançament aliè, en p.p.)	-3,4	-1,8	-0,1	1,1	0,4	1,0	2,0	1,4
Ràtios de rotació								
Valor de la producció / Actiu no financer net (voltes)	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0
Valor producció / Actiu corrent net no financer (voltes)	0,8	0,9	1,0	1,1	1,3	1,5	1,6	1,8
Ràtios de terminis, cicle de maduració i cicle de caixa								
Període d'existències (dies)	400,0	302,9	259,2	227,8	200,1	186,5	179,1	150,2
Ràtios de personal								
Despeses de personal per treballador (real) (% de variació)	-1,2	-2,9	0,3	0,7	-1,8	-0,1	-4,9	0,9
Nombre mitjà de treballadors (% de variació)	9,2	9,3	8,5	7,1	-1,2	7,2	7,2	6,8
Valor afegit per ocupat (% de variació)	-6,4	3,9	3,3	12,4	-8,1	5,4	6,5	3,7
Ràtios de rendiment i rendibilitat								
Rendiment de l'actiu (BAIL / Actiu, en %)	-1,3	-0,3	1,1	2,2	1,6	2,1	2,9	2,8
Rendibilitat (Resultat de l'exercici / Patrimoni net, en %)	-8,6	-1,8	0,2	3,2	1,5	5,3	4,1	5,4
Distribució geogràfica de l'activitat (en % sobre el total)								
Vendes a Espanya / Vendes totals (en %)	71,6	75,6	80,2	79,0	82,8	82,2	80,1	78,1
Vendes a l'estranger / Vendes totals (en %)	28,4	24,4	19,8	21,0	17,2	17,8	19,9	21,9
Compres a Espanya / Compres totals (en %)	97,8	98,7	99,5	99,6	99,5	99,3	97,1	98,1
Compres a l'estranger / Compres totals (en %)	2,2	1,3	0,5	0,4	0,5	0,7	2,9	1,9

Construcció

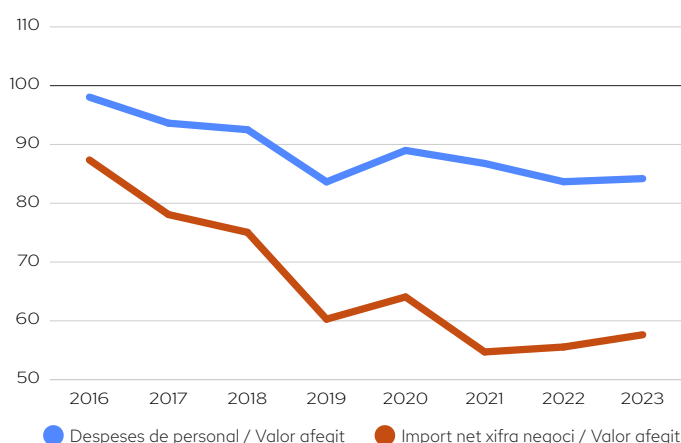
Vendes totals

Taxes de variació interanual, en percentatge

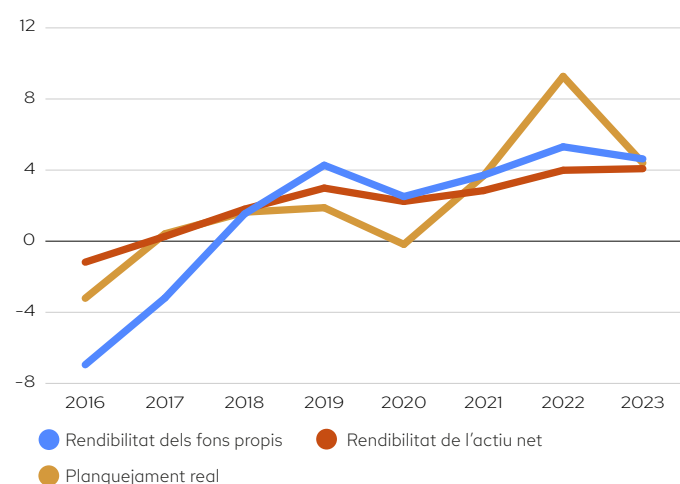
Despeses de personal i vendes

Índex 2014=100 i unitats monetàries constants

Rendibilitat i palanquejament

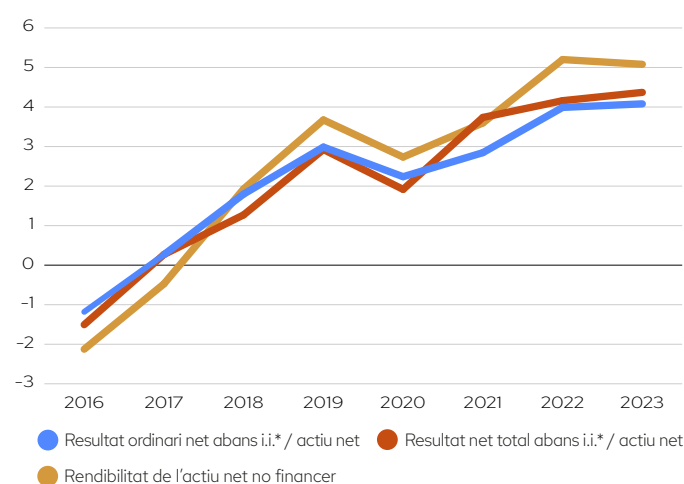
En percentatge

Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

Rendiment de l'actiu i resultat de l'exercici

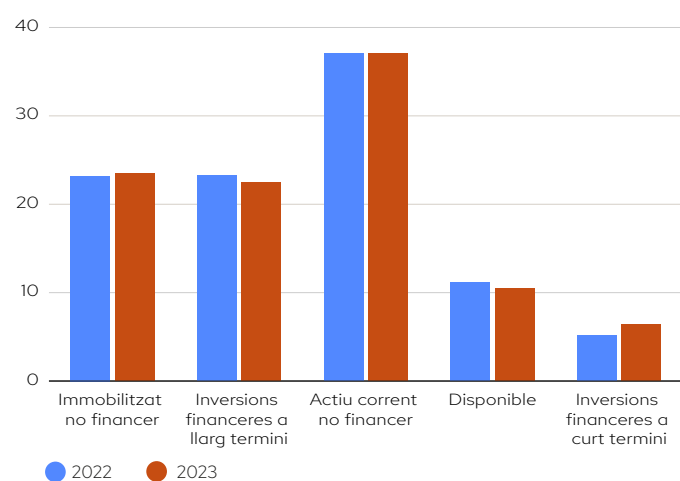
En percentatge

i.i.*: interessos i impostos. Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

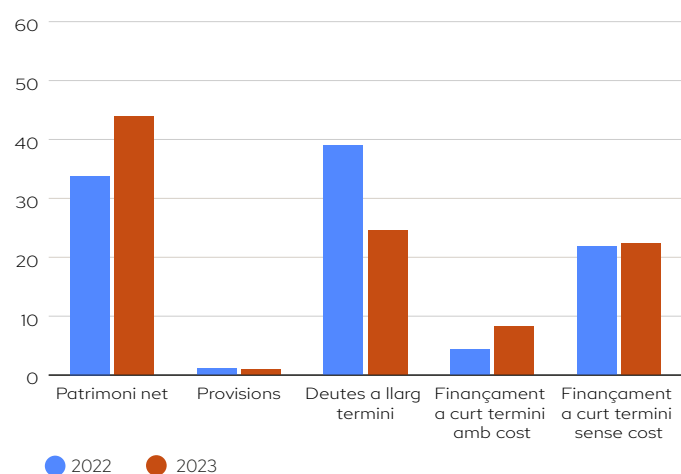
Estructura de l'actiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

Estructura del passiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

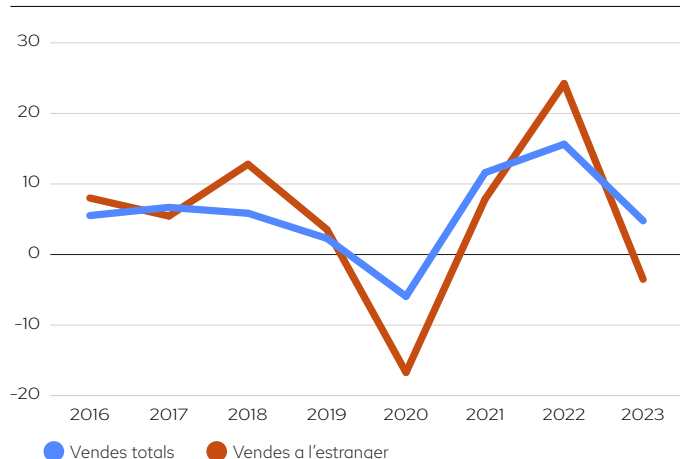
Comerç i reparacions

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nombre d'empreses de la mostra	34.705	32.854	31.027	32.193	31.831	32.378	32.479	24.709
Valor afegit brut (sector / total Catalunya en %)	19,3	20,1	20,2	19,6	22,5	21,5	22,4	20,0
Amortitzacions de l'immobilitzat								
Dotacions amortitzacions i provisions / Actiu immobilitzat net d'explotació (en %)	10,3	10,0	13,6	15,6	13,2	12,2	11,1	12,1
Ràtio de liquiditat								
Liquiditat (Actiu corrent / Passiu corrent)	1,55	1,49	1,48	1,51	1,61	1,61	1,52	1,57
Ràtios d'endeutament								
Endeutament (Recursos aliens / Actiu net, en %)	34,6	36,4	34,9	34,2	34,3	34,0	33,7	32,3
Capitalització = (Patrimoni net / Actiu, en %)	42,5	40,6	41,2	41,1	43,9	43,6	43,2	44,6
Qualitat del deute = (Passiu corrent / Passiu total, en %)	73,3	74,9	75,5	77,7	70,9	74,1	76,2	77,4
Cost real del finançament (Interessos del finançament / Recursos aliens, en %)	2,7	0,4	0,6	1,4	2,6	-0,9	-5,4	0,6
Palanquejament nominal (var. rendibilitat actiu net - var. cost finançament aliè, en p.p.)	6,0	6,2	5,9	5,6	4,9	8,2	8,3	8,1
Ràtios de rotació								
Valor de la producció / Actiu no financer net (voltes)	1,1	1,1	1,1	1,1	0,9	1,1	1,1	1,2
Valor producció / Actiu corrent net no financer (voltes)	1,9	1,9	2,0	1,9	1,7	1,7	1,9	1,9
Ràtios de terminis, cicle de maduració i cicle de caixa								
Període d'existències (dies)	170,9	177,8	183,7	184,1	185,1	186,7	192,2	180,8
Ràtios de personal								
Despeses de personal per treballador (real) (% de variació)	0,1	-1,6	0,1	0,9	-1,0	0,3	-4,5	1,6
Nombre mitjà de treballadors (% de variació)	6,5	6,3	4,6	3,6	-3,8	6,6	5,3	5,1
Valor afegit per ocupat (% de variació)	-0,4	0,5	0,4	-0,3	-3,2	7,9	2,5	5,4
Ràtios de rendiment i rendibilitat								
Rendiment de l'actiu (BAIL / Actiu, en %)	4,8	5,0	4,8	4,7	3,9	6,0	6,2	7,1
Rendibilitat (Resultat de l'exercici / Patrimoni net, en %)	10,3	8,7	8,2	8,3	6,8	11,0	11,8	11,9
Distribució geogràfica de l'activitat (en % sobre el total)								
Vendes a Espanya / Vendes totals (en %)	89,4	86,2	88,0	85,5	86,9	83,7	85,4	84,6
Vendes a l'estranger / Vendes totals (en %)	10,6	13,8	12,0	14,5	13,1	16,3	14,6	15,4
Compres a Espanya / Compres totals (en %)	59,1	60,1	63,2	62,4	58,6	53,9	56,8	59,8
Compres a l'estranger / Compres totals (en %)	40,9	39,9	36,8	37,6	41,4	46,1	43,2	40,2

Comerç i reparacions

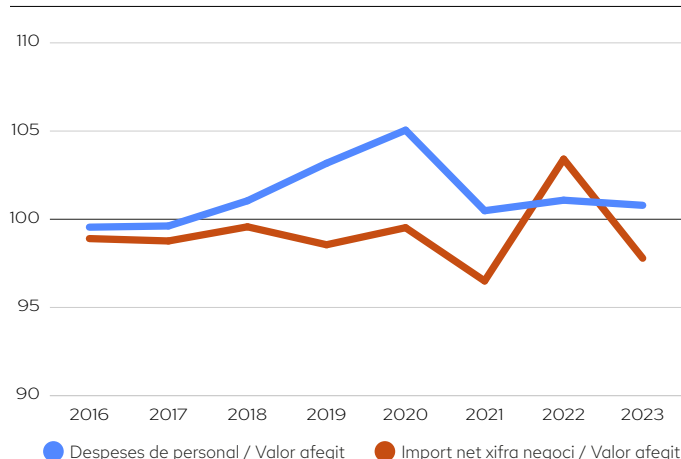
Vendes totals

Taxes de variació interanual, en percentatge

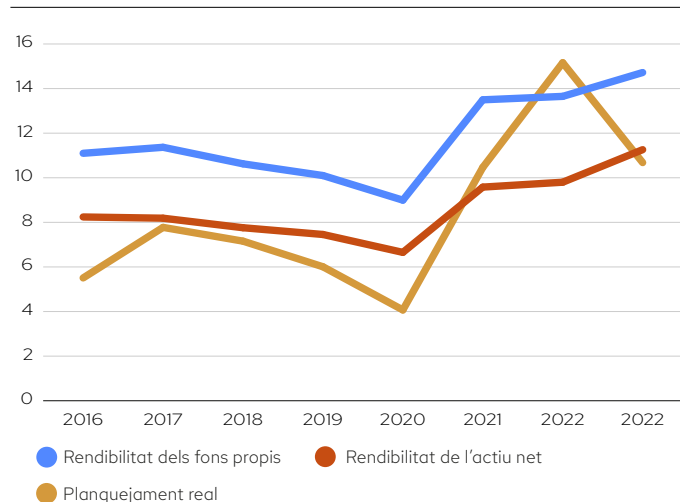
Despeses de personal i vendes

Índex 2014=100 i unitats monetàries constants

Rendibilitat i palanquejament

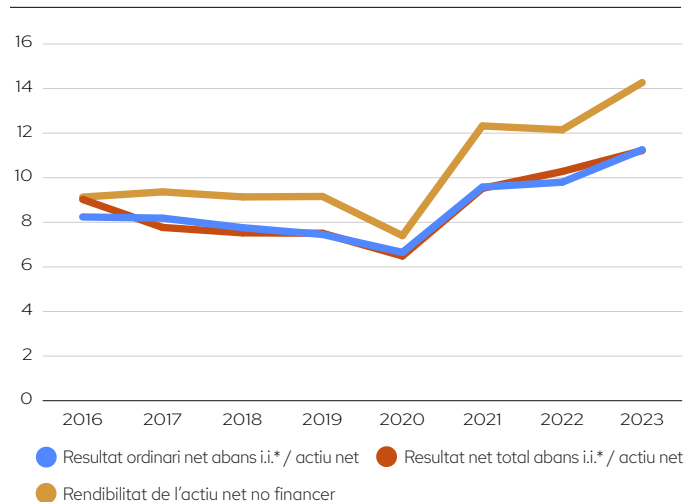
En percentatge

Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

Rendiment de l'actiu i resultat de l'exercici

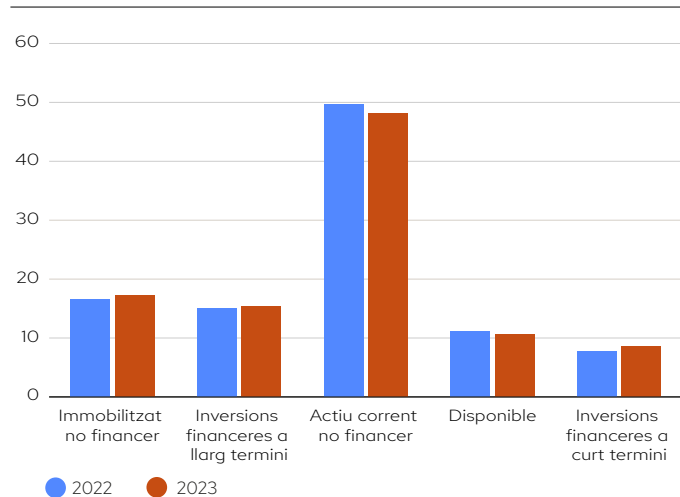
En percentatge

i.i.*: interessos i impostos. Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

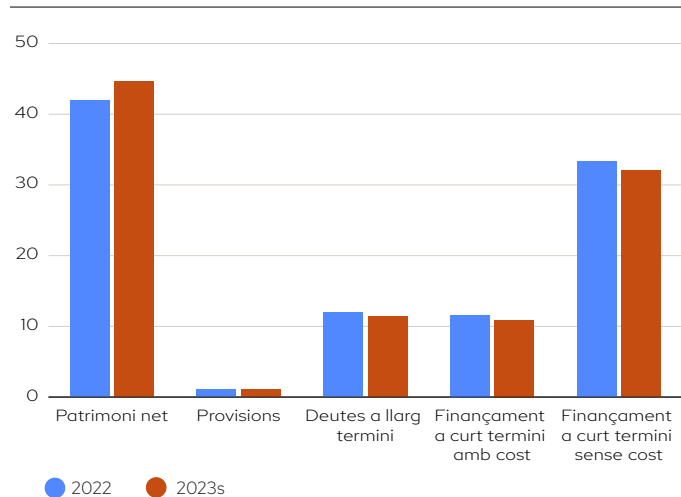
Estructura de l'actiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

Estructura del passiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

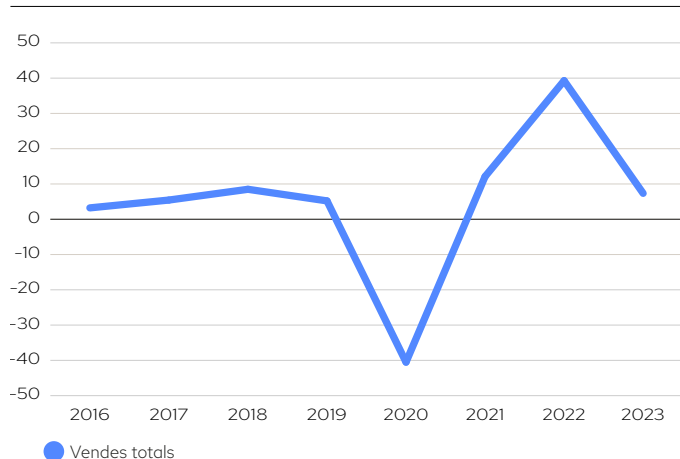
Transport i emmagatzematge

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nombre d'empreses de la mostra	4.992	4.761	4.533	4.711	4.657	4.661	4.659	3.643
Valor afegit brut (sector / total Catalunya en %)	5,7	6,3	6,5	6,6	4,7	5,3	5,1	5,8
Amortitzacions de l'immobilitzat								
Dotacions amortitzacions i provisions / Actiu immobilitzat net d'explotació (en %)	8,4	9,2	8,9	9,3	11,5	10,1	9,9	9,9
Ràtio de liquiditat								
Liquiditat (Actiu corrent / Passiu corrent)	1,28	1,24	1,14	1,11	1,20	1,30	1,34	1,23
Ràtios d'endeutament								
Endeutament (Recursos aliens / Actiu net, en %)	54,3	50,3	49,8	47,5	50,1	49,8	44,4	46,8
Capitalització = (Patrimoni net / Actiu, en %)	32,0	34,5	33,7	36,4	30,7	33,6	33,8	32,7
Qualitat del deute = (Passiu corrent / Passiu total, en %)	43,1	44,5	46,0	48,2	42,3	50,0	49,1	53,6
Cost real del finançament (Interessos del finançament / Recursos aliens, en %)	3,5	2,0	1,1	1,9	3,0	0,0	-3,5	2,7
Palanquejament nominal (var. rendibilitat actiu net - var. cost finançament aliè, en p.p.)	8,4	10,6	11,0	11,4	-3,0	3,3	4,1	10,2
Ràtios de rotació								
Valor de la producció / Actiu no financer net (voltes)	1,7	1,9	1,9	1,9	1,3	1,4	1,9	2,0
Valor producció / Actiu corrent net no financer (voltes)	10,3	11,3	10,6	12,7	7,3	5,5	7,6	11,4
Ràtios de terminis, cicle de maduració i cicle de caixa								
Període d'existències (dies)	4,0	3,7	3,8	6,0	4,5	5,4	8,0	13,0
Ràtios de personal								
Despeses de personal per treballador (real) (% de variació)	0,4	-1,1	0,2	-1,3	-1,5	-2,0	-3,4	0,7
Nombre mitjà de treballadors (% de variació)	7,1	6,7	6,5	6,4	-6,9	5,9	10,7	5,0
Valor afegit per ocupat (% de variació)	-1,5	2,9	-1,4	-1,7	-31,0	19,0	4,1	15,9
Ràtios de rendiment i rendibilitat								
Rendiment de l'actiu (BAIL / Actiu, en %)	7,5	9,9	9,2	9,0	-0,8	3,8	5,0	9,3
Rendibilitat (Resultat de l'exercici / Patrimoni net, en %)	17,1	20,2	20,0	19,1	-7,6	5,7	12,9	22,7
Distribució geogràfica de l'activitat (en % sobre el total)								
Vendes a Espanya / Vendes totals (en %)	73,7	70,1	71,2	67,4	84,5	76,7	66,7	63,7
Vendes a l'estranger / Vendes totals (en %)	26,3	29,9	28,8	32,6	15,5	23,3	33,3	36,3
Compres a Espanya / Compres totals (en %)	56,6	57,5	74,1	45,0	76,6	63,0	72,8	68,0
Compres a l'estranger / Compres totals (en %)	43,4	42,5	25,9	55,0	23,4	37,0	27,2	32,0

Transport i emmagatzematge

Vendes totals

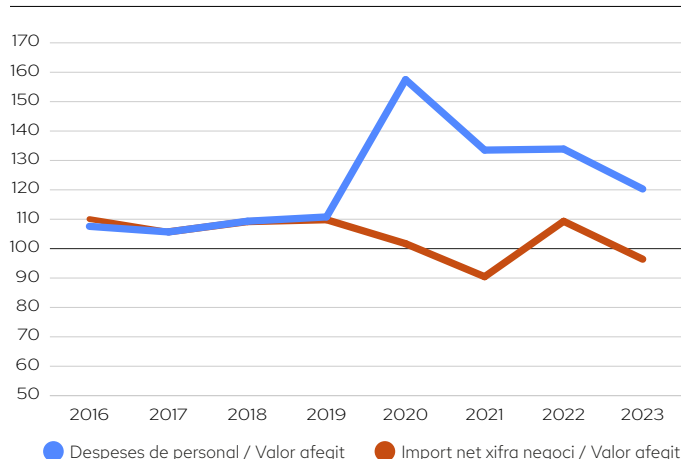
Taxes de variació interanual, en percentatge

Nota: La variació de vendes a l'estranger no es mostra perquè és poc significativa i la sèrie és volàtil

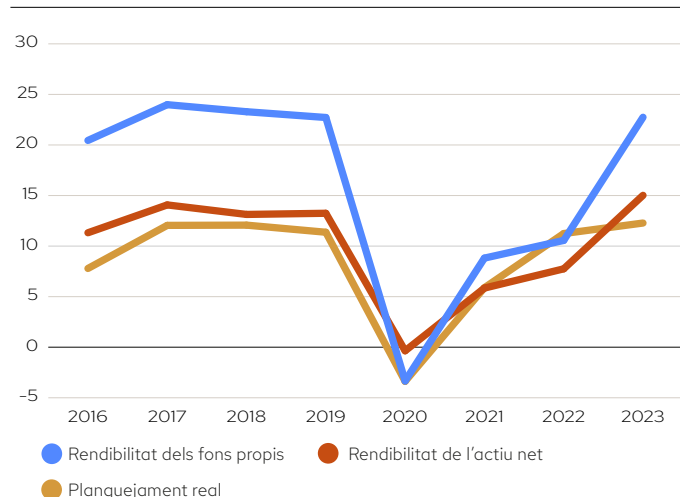
Despeses de personal i vendes

Índex 2014=100 i unitats monetàries constants

Rendibilitat i palanquejament

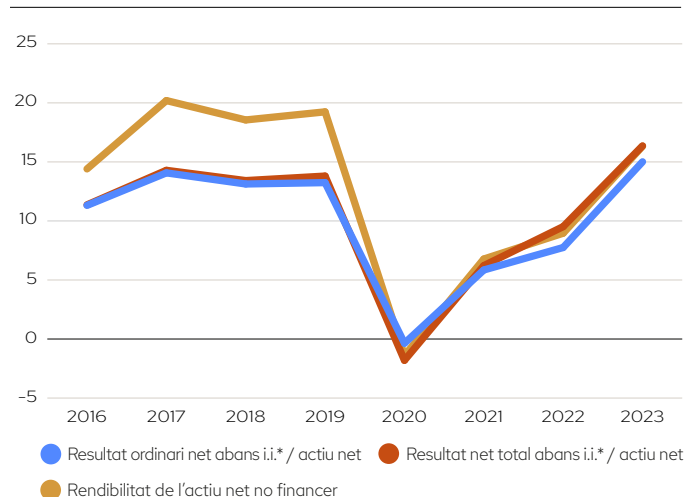
En percentatge

Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

Rendiment de l'actiu i resultat de l'exercici

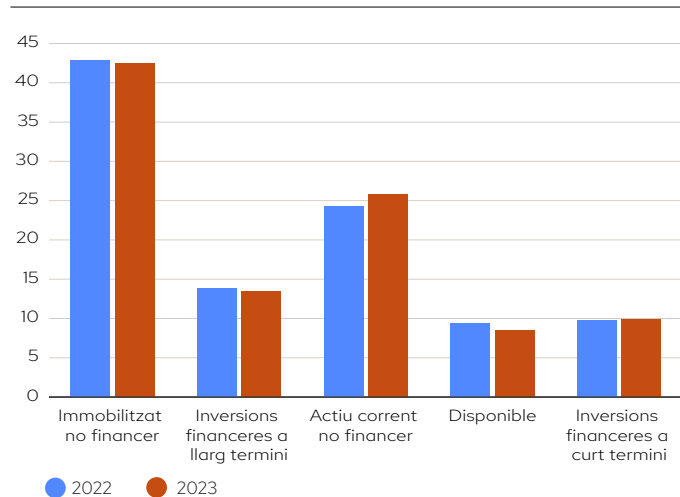
En percentatge

i.i.*: interessos i impostos. Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

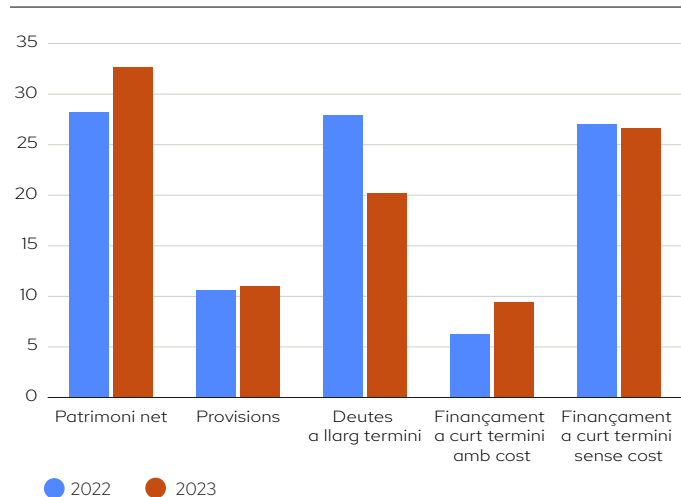
Estructura de l'actiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

Estructura del passiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

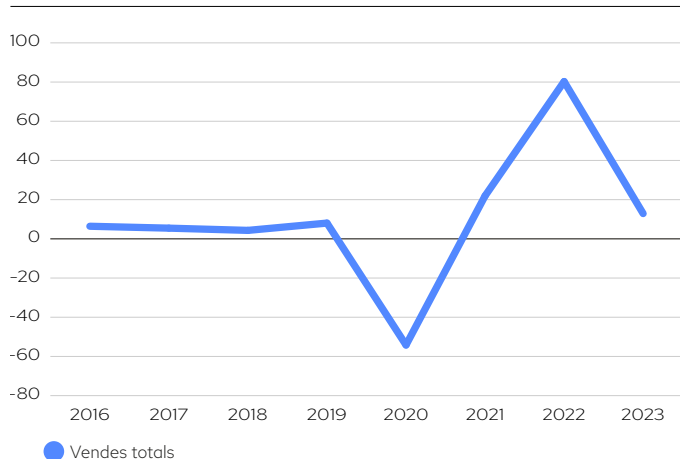

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nombre d'empreses de la mostra	9.583	9.532	9.355	9.770	9.406	9.977	9.621	7.929
Valor afegit brut (sector / total Catalunya en %)	5,3	6,0	5,9	5,9	2,2	3,4	4,6	5,6
Amortitzacions de l'immobilitzat								
Dotacions amortitzacions i provisions / Actiu immobilitzat net d'explotació (en %)	6,7	6,5	6,4	6,8	7,0	6,4	6,2	6,2
Ràtio de liquiditat								
Liquiditat (Actiu corrent / Passiu corrent)	1,10	1,04	1,09	1,24	1,12	1,15	1,00	1,01
Ràtios d'endeutament								
Endeutament (Recursos aliens / Actiu net, en %)	35,0	34,0	33,6	31,6	40,0	42,7	37,5	34,8
Capitalització = (Patrimoni net / Actiu, en %)	45,5	44,8	45,7	50,0	36,9	39,4	43,9	47,9
Qualitat del deute = (Passiu corrent / Passiu total, en %)	45,0	44,6	43,9	44,2	36,7	40,1	48,1	50,0
Cost real del finançament (Interessos del finançament / Recursos aliens, en %)	2,6	0,3	0,6	1,4	2,6	-0,5	-4,7	0,6
Palanquejament nominal (var. rendibilitat actiu net - var. cost finançament aliè, en p.p.)	4,9	5,2	4,7	5,2	-10,8	-1,0	3,7	5,6
Ràtios de rotació								
Valor de la producció / Actiu no financer net (voltes)	1,3	1,3	1,2	1,4	0,8	1,0	1,3	1,4
Valor producció / Actiu corrent net no financer (voltes)	32,0	28,7	24,6	25,0	12,7	16,6	14,0	18,3
Ràtios de terminis, cicle de maduració i cicle de caixa								
Període d'existències (dies)	15,2	13,9	14,8	14,1	20,9	16,6	14,5	11,1
Ràtios de personal								
Despeses de personal per treballador (real) (% de variació)	1,2	-1,9	-0,7	0,2	-5,9	-0,4	-2,3	1,1
Nombre mitjà de treballadors (% de variació)	9,0	9,3	5,6	7,2	-31,1	12,3	38,0	10,6
Valor afegit per ocupat (% de variació)	4,2	0,2	-2,0	1,2	-39,8	55,8	10,3	7,1
Ràtios de rendiment i rendibilitat								
Rendiment de l'actiu (BAII / Actiu, en %)	5,7	5,6	5,0	5,4	-7,4	0,9	4,7	7,1
Rendibilitat (Resultat de l'exercici / Patrimoni net, en %)	8,4	8,7	8,6	8,0	-19,1	0,3	7,9	10,1
Distribució geogràfica de l'activitat (en % sobre el total)								
Vendes a Espanya / Vendes totals (en %)	99,7	99,7	99,1	99,6	99,9	99,7	99,8	99,9
Vendes a l'estranger / Vendes totals (en %)	0,3	0,3	0,9	0,4	0,1	0,3	0,2	0,1
Compres a Espanya / Compres totals (en %)	99,5	99,4	99,9	99,0	100,0	99,9	99,4	99,6
Compres a l'estranger / Compres totals (en %)	0,5	0,6	0,1	1,0	0,0	0,1	0,6	0,4

Hostaleria

Vendes totals

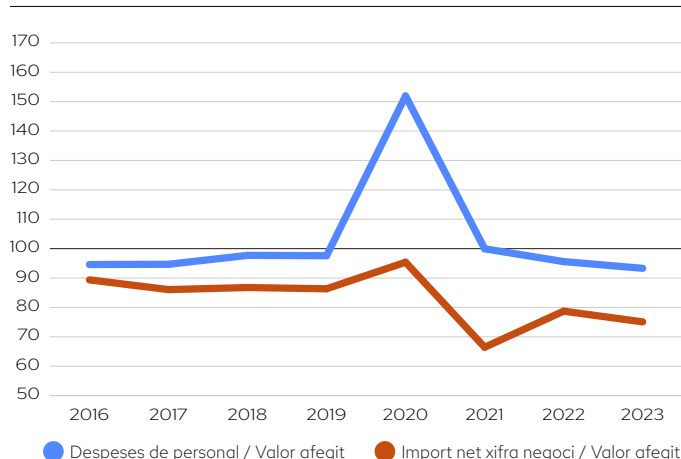
Taxes de variació interanual, en percentatge

Nota: La variació de vendes a l'estranger no es mostra perquè és poc significativa i la sèrie és volàtil

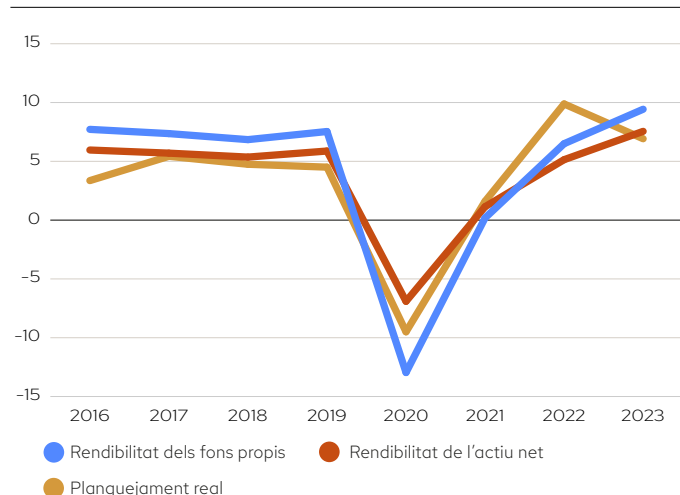
Despeses de personal i vendes

Índex 2014=100 i unitats monetàries constants

Rendibilitat i palanquejament

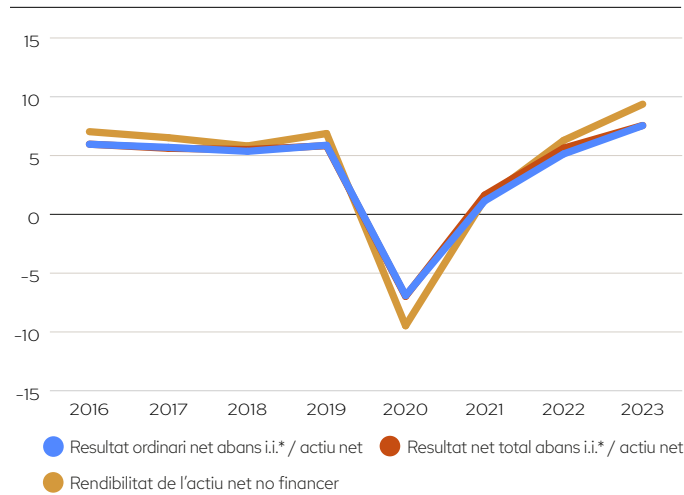
En percentatge

Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

Rendiment de l'actiu i resultat de l'exercici

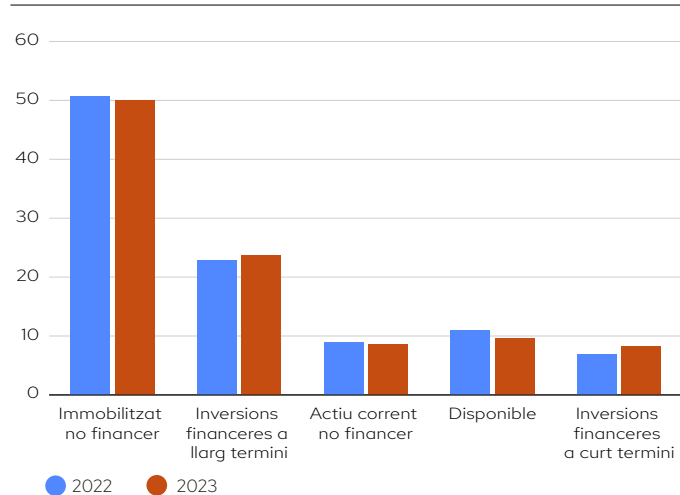
En percentatge

i.i.*: interessos i impostos. Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

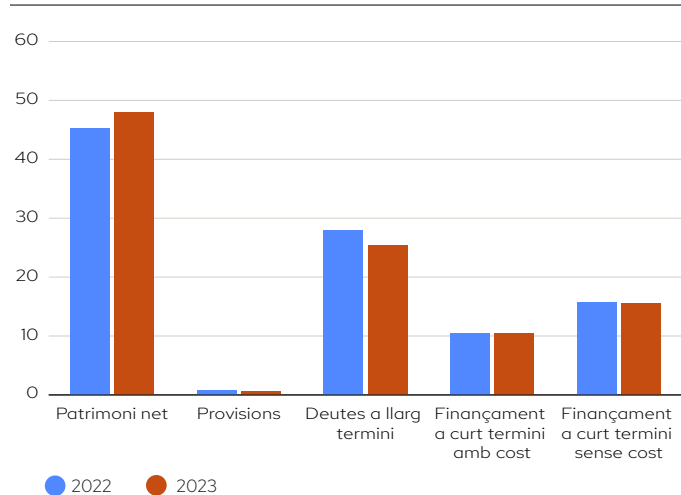
Estructura de l'actiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

Estructura del passiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

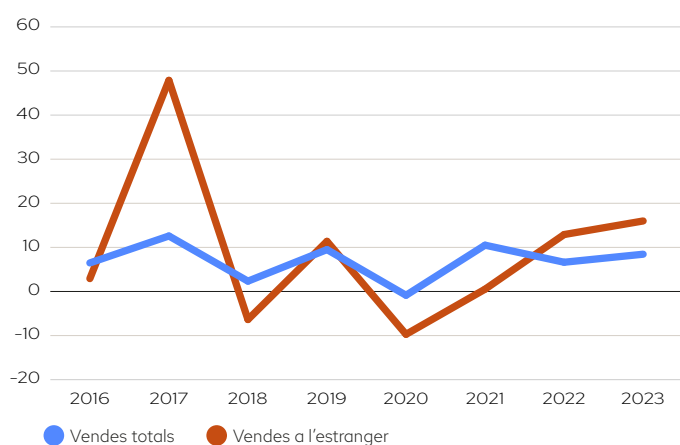
Informació i comunicacions

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nombre d'empreses de la mostra	6.401	6.140	5.997	6.245	6.334	6.739	6.921	5.159
Valor afegit brut (sector / total Catalunya en %)	4,5	4,4	4,8	5,2	5,1	5,4	5,9	5,4
Amortitzacions de l'immobilitzat								
Dotacions amortitzacions i provisions / Actiu immobilitzat net d'explotació (en %)	19,2	14,8	14,1	15,4	15,5	14,4	18,7	18,4
Ràtio de liquiditat								
Liquiditat (Actiu corrent / Passiu corrent)	1,20	1,13	1,17	1,10	1,11	1,06	1,20	1,06
Ràtios d'endeutament								
Endeutament (Recursos aliens / Actiu net, en %)	43,6	48,4	45,5	45,0	47,6	50,3	44,3	45,6
Capitalització = (Patrimoni net / Actiu, en %)	38,5	36,4	38,6	39,6	38,7	37,0	40,6	39,7
Qualitat del deute = (Passiu corrent / Passiu total, en %)	70,5	74,0	75,2	78,1	77,5	74,0	78,7	82,0
Cost real del finançament (Interessos del finançament / Recursos aliens, en %)	2,4	0,0	0,2	0,6	1,8	-1,4	-6,1	-0,5
Palanquejament nominal (var. rendibilitat actiu net - var. cost finançament aliè, en p.p.)	5,4	6,0	5,3	3,5	1,0	4,0	7,2	7,3
Ràtios de rotació								
Valor de la producció / Actiu no financer net (voltes)	1,8	1,8	1,6	1,6	1,5	1,5	1,9	1,9
Valor producció / Actiu corrent net no financer (voltes)	5,6	4,5	4,1	3,9	3,8	4,2	5,0	5,1
Ràtios de terminis, cicle de maduració i cicle de caixa								
Període d'existències (dies)	22,8	14,1	14,9	15,3	13,2	12,3	17,7	13,1
Ràtios de personal								
Despeses de personal per treballador (real) (% de variació)	0,9	-1,2	-1,1	1,4	1,0	-0,8	-4,0	2,6
Nombre mitjà de treballadors (% de variació)	8,6	9,6	8,8	6,8	1,7	7,0	12,4	9,5
Valor afegit per ocupat (% de variació)	0,6	-0,6	-1,3	1,2	0,2	3,7	1,6	6,5
Ràtios de rendiment i rendibilitat								
Rendiment de l'actiu (BAIL / Actiu, en %)	4,9	4,7	4,0	3,1	1,2	3,5	5,2	6,4
Rendibilitat (Resultat de l'exercici / Patrimoni net, en %)	10,4	9,3	2,6	4,3	5,3	6,2	8,3	8,0
Distribució geogràfica de l'activitat (en % sobre el total)								
Vendes a Espanya / Vendes totals (en %)	90,9	81,0	82,2	79,8	82,4	84,1	82,6	75,7
Vendes a l'estranger / Vendes totals (en %)	9,1	19,0	17,8	20,2	17,6	15,9	17,4	24,3
Compres a Espanya / Compres totals (en %)	76,9	83,2	79,2	60,3	77,4	82,4	85,8	82,7
Compres a l'estranger / Compres totals (en %)	23,1	16,8	20,8	39,7	22,6	17,6	14,2	17,3

Informació i comunicacions

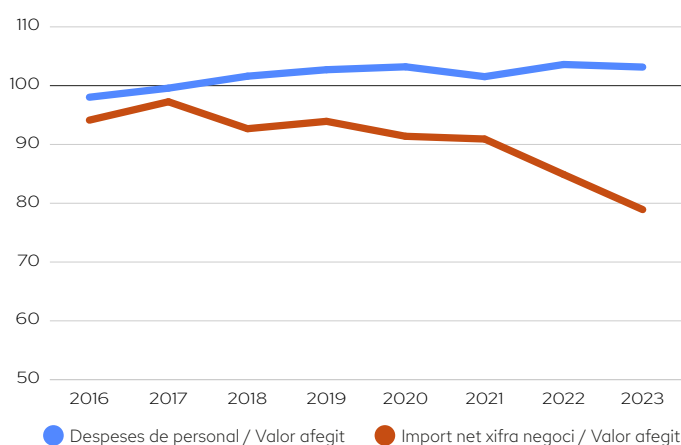
Vendes totals

Taxes de variació interanual, en percentatge

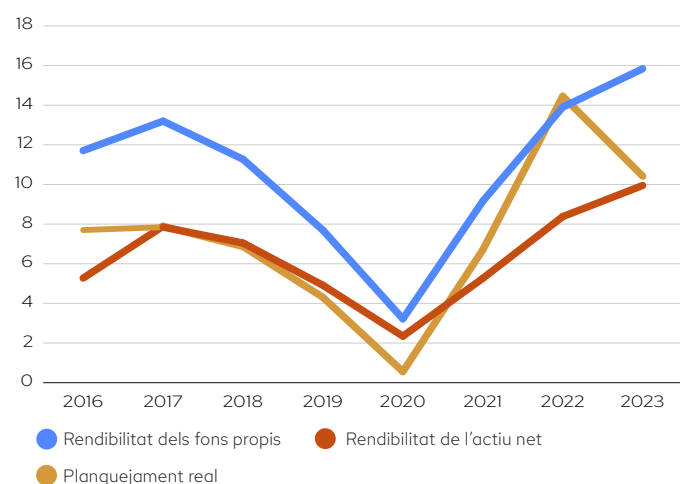
Despeses de personal i vendes

Índex 2014=100 i unitats monetàries constants

Rendibilitat i palanquejament

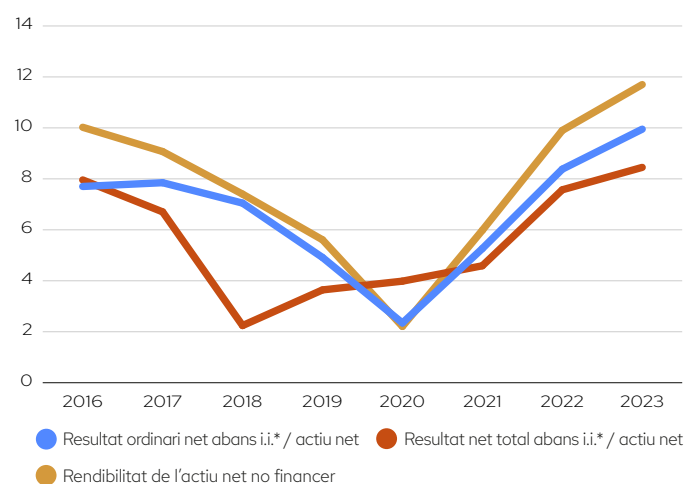
En percentatge

Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

Rendiment de l'actiu i resultat de l'exercici

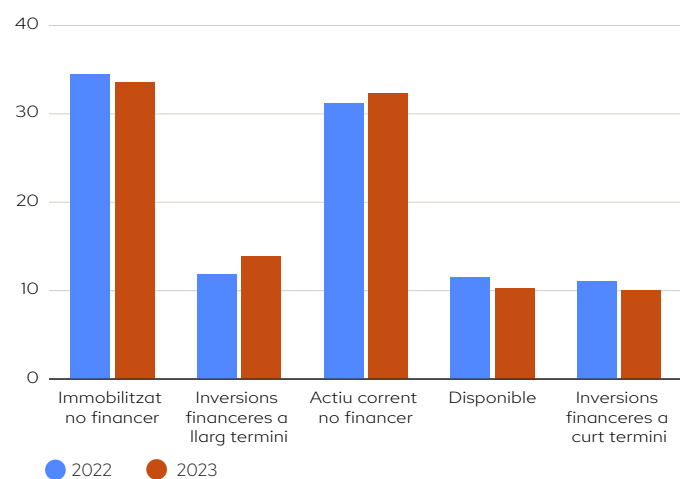
En percentatge

i.i.*: interessos i impostos. Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

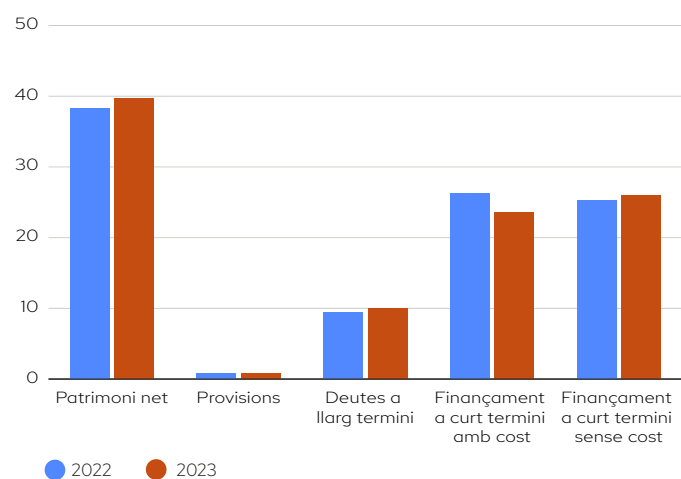
Estructura de l'actiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

Estructura del passiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

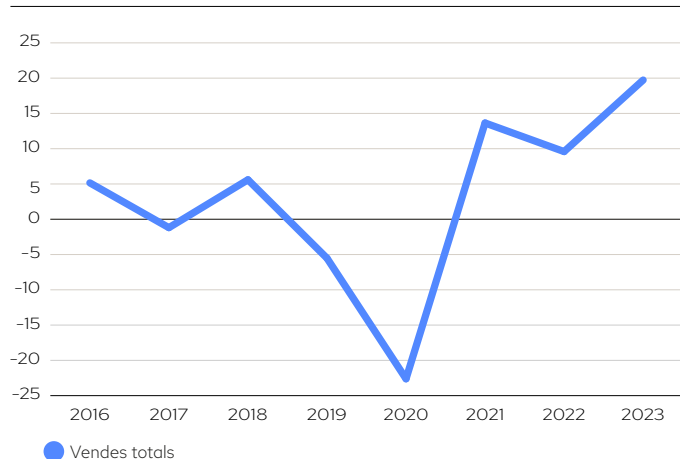
Activitats immobiliàries

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nombre d'empreses de la mostra	23.858	22.668	21.522	22.989	23.188	24.028	24.751	19.257
Valor afegit brut (sector / total Catalunya en %)	2,9	3,1	3,1	3,1	3,3	3,2	3,4	3,1
Amortitzacions de l'immobilitzat								
Dotacions amortitzacions i provisions / Actiu immobilitzat net d'explotació (en %)	4,2	2,1	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0	2,1
Ràtio de liquiditat								
Liquiditat (Actiu corrent / Passiu corrent)	1,26	2,02	2,16	2,30	2,40	2,21	2,36	2,36
Ràtios d'endeutament								
Endeutament (Recursos aliens / Actiu net, en %)	35,9	23,5	22,3	22,7	22,1	22,3	20,7	19,6
Capitalització = (Patrimoni net / Actiu, en %)	56,4	67,3	68,4	67,6	68,4	68,2	69,5	70,7
Qualitat del deute = (Passiu corrent / Passiu total, en %)	52,9	28,1	28,4	27,1	26,4	27,9	29,0	29,1
Cost real del finançament (Interessos del finançament / Recursos aliens, en %)	1,3	-0,3	0,0	0,9	2,0	-1,1	-5,7	-0,8
Palanquejament nominal (var. rendibilitat actiu net - var. cost finançament aliè, en p.p.)	-1,2	0,5	0,7	0,8	0,2	0,2	0,8	0,5
Ràtios de rotació								
Valor de la producció / Actiu no financer net (voltes)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Valor producció / Actiu corrent net no financer (voltes)	0,3	1,2	1,2	1,0	0,8	0,8	0,9	1,0
Ràtios de terminis, cicle de maduració i cicle de caixa								
Període d'existències (dies)	1.091,7	311,5	268,3	285,6	271,8	262,4	269,2	246,0
Ràtios de personal								
Despeses de personal per treballador (real) (% de variació)	-0,7	-0,6	2,5	1,6	-1,1	0,3	-4,1	1,4
Nombre mitjà de treballadors (% de variació)	7,0	5,6	2,8	3,0	-4,0	5,3	6,3	2,7
Valor afegit per ocupat (% de variació)	7,6	1,2	3,4	0,1	-7,7	3,0	10,1	6,6
Ràtios de rendiment i rendibilitat								
Rendiment de l'actiu (BAIL / Actiu, en %)	-0,3	1,6	1,7	1,8	1,3	1,5	1,9	2,2
Rendibilitat (Resultat de l'exercici / Patrimoni net, en %)	-1,9	2,7	2,3	2,3	1,4	1,7	2,7	3,2
Distribució geogràfica de l'activitat (en % sobre el total)								
Vendes a Espanya / Vendes totals (en %)	99,8	99,8	99,8	100,0	100,0	99,3	99,8	99,8
Vendes a l'estranger / Vendes totals (en %)	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,7	0,2	0,2
Compres a Espanya / Compres totals (en %)	100,0	100,0	100,0	100,0	90,2	99,8	100,0	100,0
Compres a l'estranger / Compres totals (en %)	0,0	0,0	0,0	0,0	9,8	0,2	0,0	0,0

Activitats immobiliàries

Vendes totals

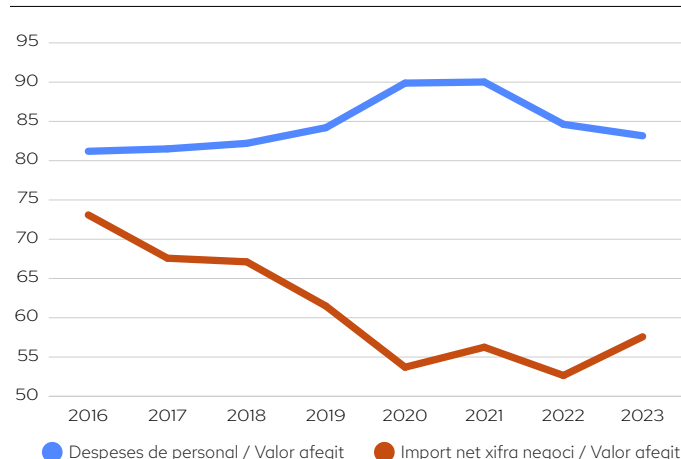
Taxes de variació interanual, en percentatge

Nota: La variació de vendes a l'estranger no es mostra perquè és poc significativa i la sèrie és volàtil

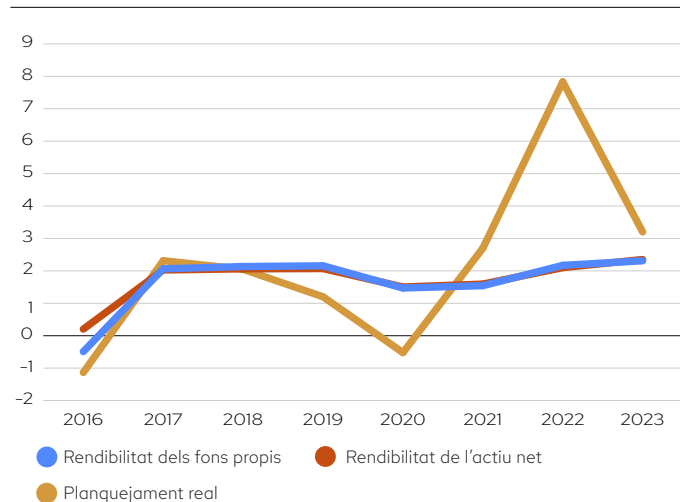
Despeses de personal i vendes

Índex 2014=100 i unitats monetàries constants

Rendibilitat i palanquejament

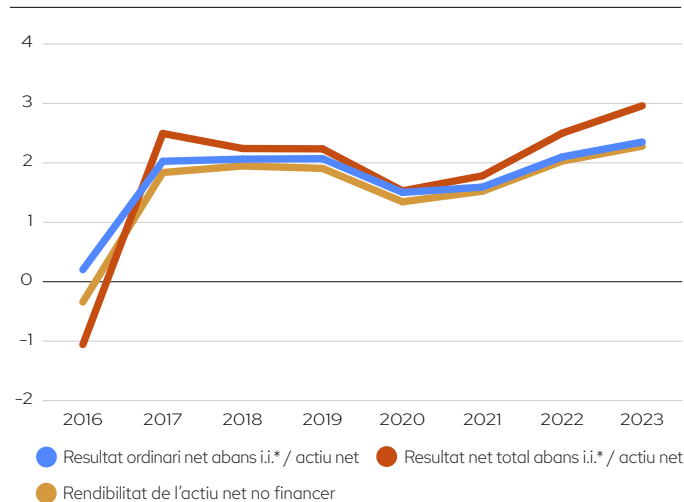
En percentatge

Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

Rendiment de l'actiu i resultat de l'exercici

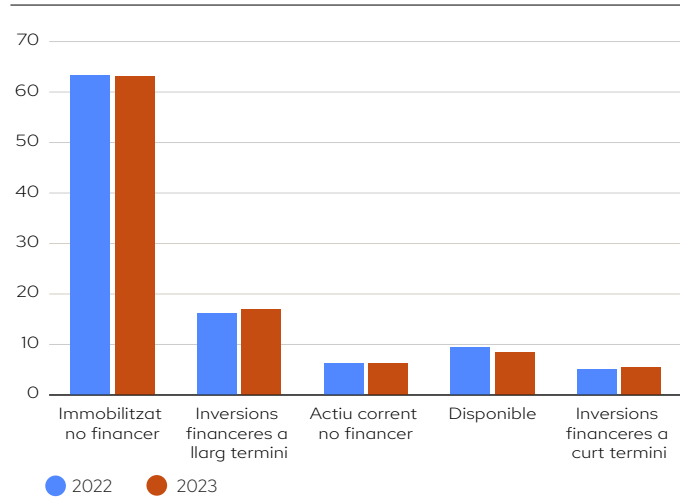
En percentatge

i.i.*: interessos i impostos. Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

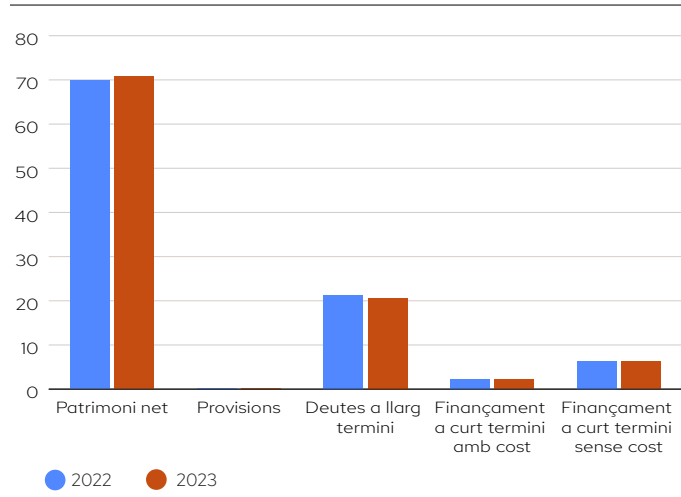
Estructura de l'actiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

Estructura del passiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

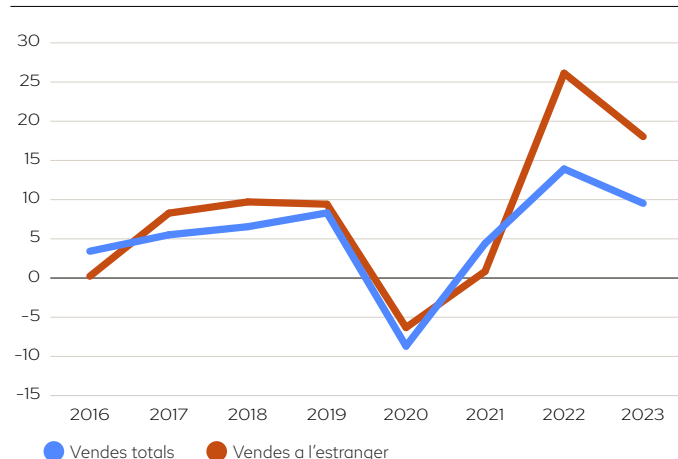
Activitats científiques i tècniques

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nombre d'empreses de la mostra	20.435	19.423	18.733	20.222	20.257	20.900	21.694	16.581
Valor afegit brut (sector / total Catalunya en %)	5,3	6,1	6,1	6,2	6,8	7,0	7,2	7,0
Amortitzacions de l'immobilitzat								
Dotacions amortitzacions i provisions / Actiu immobilitzat net d'explotació (en %)	7,8	7,4	8,0	7,6	7,7	7,8	7,2	8,5
Ràtio de liquiditat								
Liquiditat (Actiu corrent / Passiu corrent)	1,19	1,26	1,71	2,18	1,77	1,58	1,68	1,79
Ràtios d'endeutament								
Endeutament (Recursos aliens / Actiu net, en %)	49,2	41,2	38,8	34,9	39,9	39,2	39,5	43,2
Capitalització = (Patrimoni net / Actiu, en %)	45,2	47,6	56,5	56,0	54,5	55,0	55,2	51,2
Qualitat del deute = (Passiu corrent / Passiu total, en %)	35,2	44,0	41,2	31,3	30,4	38,8	30,2	26,2
Cost real del finançament (Interessos del finançament / Recursos aliens, en %)	3,6	0,8	1,7	1,7	3,2	-0,1	-4,2	1,3
Palanquejament nominal (var. rendibilitat actiu net - var. cost finançament aliè, en p.p.)	3,3	4,6	2,9	5,7	3,3	-0,7	0,3	0,4
Ràtios de rotació								
Valor de la producció / Actiu no financer net (voltes)	1,0	1,4	1,3	1,2	1,0	1,1	1,2	1,1
Valor producció / Actiu corrent net no financer (voltes)	1,7	2,8	2,3	2,1	1,9	2,1	2,3	2,0
Ràtios de terminis, cicle de maduració i cicle de caixa								
Període d'existències (dies)	17,2	14,6	15,7	16,2	17,2	15,6	17,1	15,6
Ràtios de personal								
Despeses de personal per treballador (real) (% de variació)	-1,1	-1,1	0,4	0,9	0,7	2,4	-5,0	2,0
Nombre mitjà de treballadors (% de variació)	7,5	8,0	6,8	7,0	-1,2	8,1	11,3	8,0
Valor afegit per ocupat (% de variació)	-5,1	0,4	0,5	0,8	-4,0	2,1	3,3	6,4
Ràtios de rendiment i rendibilitat								
Rendiment de l'actiu (BAIL / Actiu, en %)	0,3	1,1	1,0	0,9	0,4	0,2	0,9	0,8
Rendibilitat (Resultat de l'exercici / Patrimoni net, en %)	9,1	9,3	7,2	14,8	7,3	2,8	3,6	8,3
Distribució geogràfica de l'activitat (en % sobre el total)								
Vendes a Espanya / Vendes totals (en %)	82,4	87,2	85,2	79,1	83,9	79,1	75,8	75,7
Vendes a l'estranger / Vendes totals (en %)	17,6	12,8	14,8	20,9	16,1	20,9	24,2	24,3
Compres a Espanya / Compres totals (en %)	99,7	91,1	87,2	89,7	82,1	96,1	89,9	80,7
Compres a l'estranger / Compres totals (en %)	0,3	8,9	12,8	10,3	17,9	3,9	10,1	19,3

Activitats científiques i tècniques

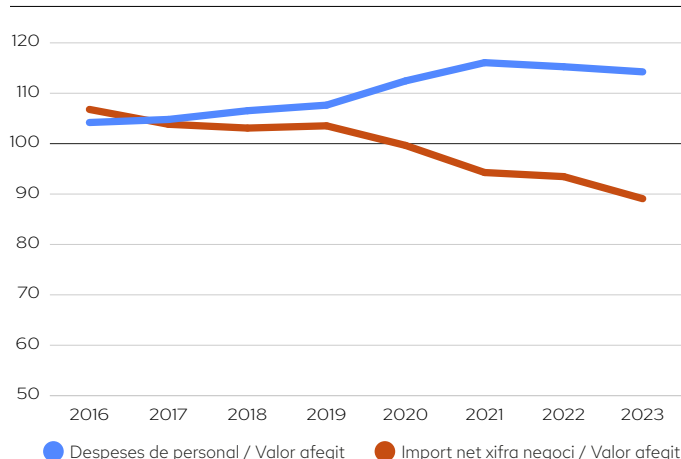
Vendes totals

Taxes de variació interanual, en percentatge

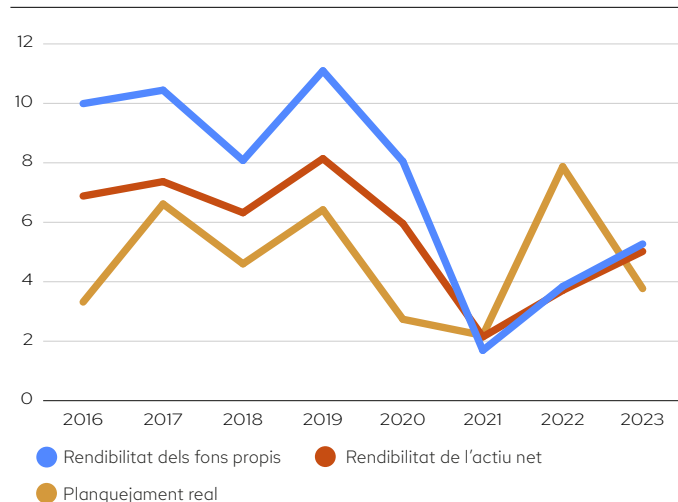
Despeses de personal i vendes

Índex 2014=100 i unitats monetàries constants

Rendibilitat i palanquejament

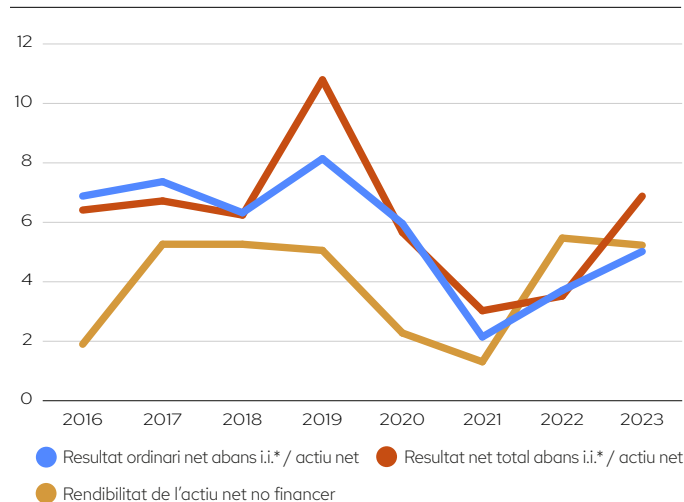
En percentatge

Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

Rendiment de l'actiu i resultat de l'exercici

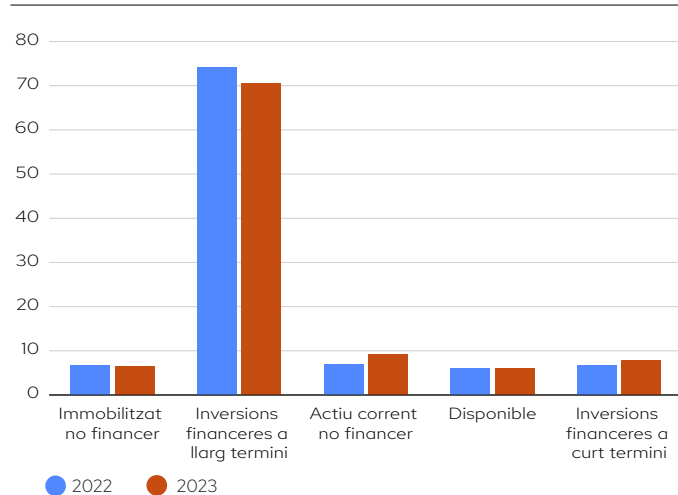
En percentatge

i.i.*: interessos i impostos. Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

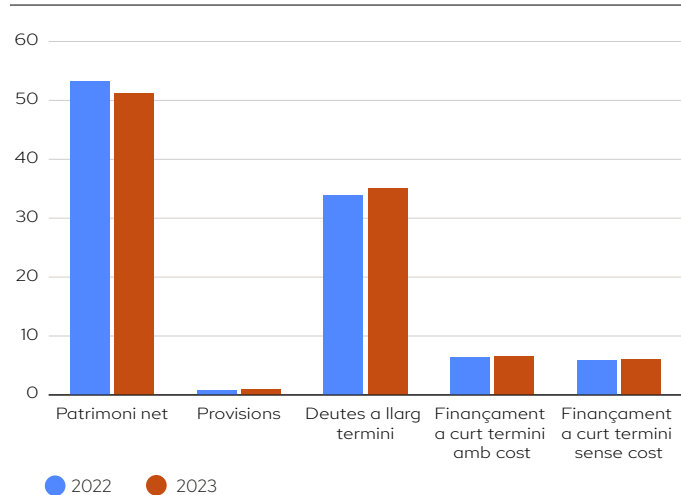
Estructura de l'actiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

Estructura del passiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

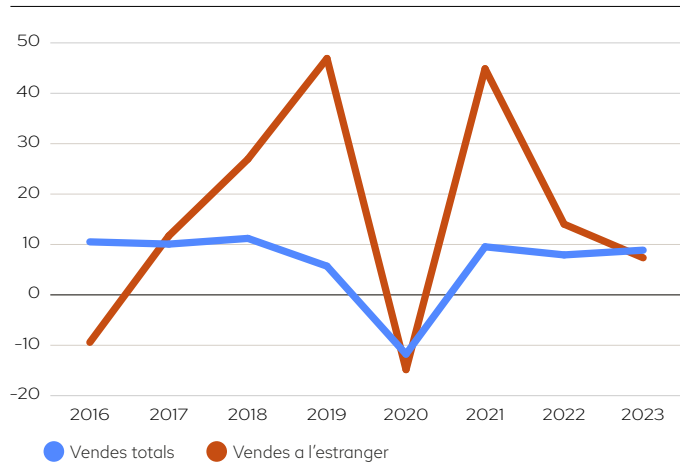
Activitats administratives

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nombre d'empreses de la mostra	6.608	6.232	6.036	6.349	6.231	6.620	6.771	5.399
Valor afegit brut (sector / total Catalunya en %)	6,3	5,7	6,0	6,3	6,3	6,6	6,1	6,4
Amortitzacions de l'immobilitzat								
Dotacions amortitzacions i provisions / Actiu immobilitzat net d'explotació (en %)	11,3	11,2	11,5	10,3	13,4	13,8	13,1	12,2
Ràtio de liquiditat								
Liquiditat (Actiu corrent / Passiu corrent)	1,32	1,26	1,24	1,58	1,44	1,47	1,51	1,50
Ràtios d'endeutament								
Endeutament (Recursos aliens / Actiu net, en %)	45,2	40,3	39,7	29,1	41,8	39,7	31,5	29,2
Capitalització = (Patrimoni net / Actiu, en %)	40,4	43,4	45,6	52,1	43,6	46,1	53,2	52,7
Qualitat del deute = (Passiu corrent / Passiu total, en %)	55,6	64,6	66,8	63,9	57,2	60,3	61,4	65,7
Cost real del finançament (Interessos del finançament / Recursos aliens, en %)	1,9	-0,5	-0,3	1,3	2,0	-1,3	-5,4	0,0
Palanquejament nominal (var. rendibilitat actiu net - var. cost finançament aliè, en p.p.)	4,3	4,7	6,3	7,1	2,5	4,2	4,4	5,7
Ràtios de rotació								
Valor de la producció / Actiu no financer net (voltes)	2,3	2,3	2,2	2,5	1,6	2,0	2,1	2,5
Valor producció / Actiu corrent net no financer (voltes)	5,3	5,1	4,7	5,1	3,5	4,2	4,8	5,1
Ràtios de terminis, cicle de maduració i cicle de caixa								
Període d'existències (dies)	9,2	9,7	11,0	12,8	14,2	11,7	12,4	10,2
Ràtios de personal								
Despeses de personal per treballador (real) (% de variació)	-0,3	0,2	1,4	-0,7	1,3	-2,9	-6,5	1,6
Nombre mitjà de treballadors (% de variació)	10,7	8,6	8,0	5,7	-9,6	14,9	10,0	3,4
Valor afegit per ocupat (% de variació)	1,4	0,3	4,5	0,4	-1,9	1,2	1,1	6,6
Ràtios de rendiment i rendibilitat								
Rendiment de l'actiu (BAIL / Actiu, en %)	3,4	3,3	4,5	5,3	2,1	3,5	3,8	5,0
Rendibilitat (Resultat de l'exercici / Patrimoni net, en %)	7,3	6,8	8,9	9,8	3,5	6,7	6,2	8,8
Distribució geogràfica de l'activitat (en % sobre el total)								
Vendes a Espanya / Vendes totals (en %)	96,8	94,9	95,4	93,5	93,8	93,5	94,0	91,3
Vendes a l'estranger / Vendes totals (en %)	3,2	5,1	4,6	6,5	6,2	6,5	6,0	8,7
Compres a Espanya / Compres totals (en %)	99,7	99,5	92,8	89,8	94,5	88,3	89,2	94,5
Compres a l'estranger / Compres totals (en %)	0,3	0,5	7,2	10,2	5,5	11,7	10,8	5,5

Activitats administratives

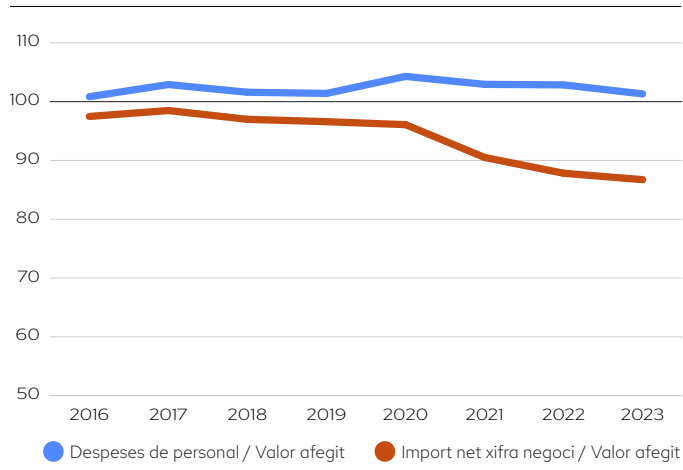
Vendes totals

Taxes de variació interanual, en percentatge

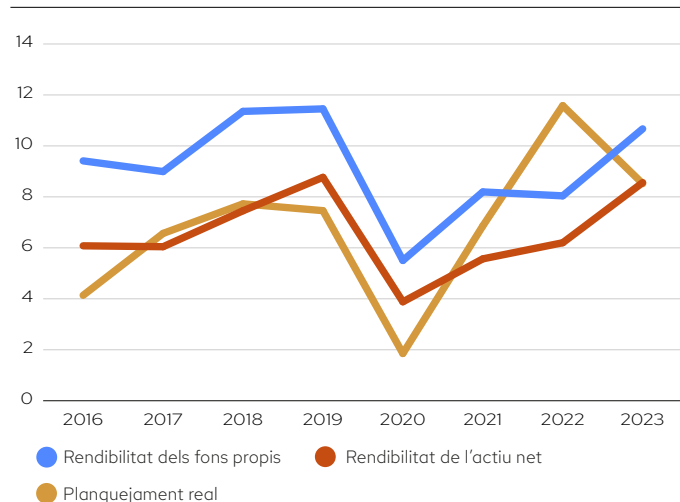
Despeses de personal i vendes

Índex 2014=100 i unitats monetàries constants

Rendibilitat i palanquejament

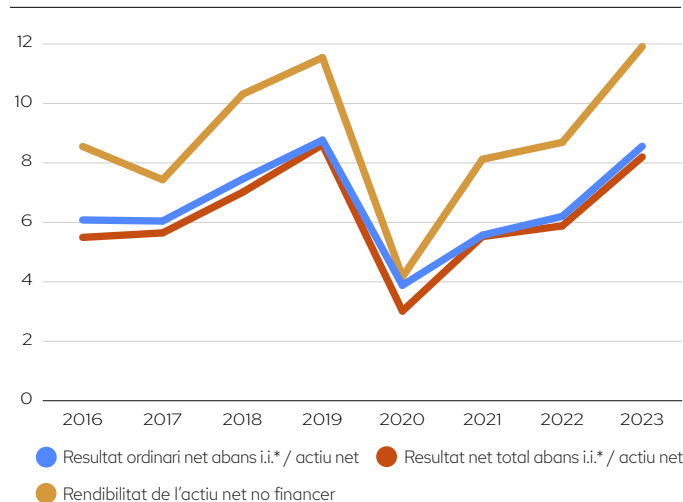
En percentatge

Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

Rendiment de l'actiu i resultat de l'exercici

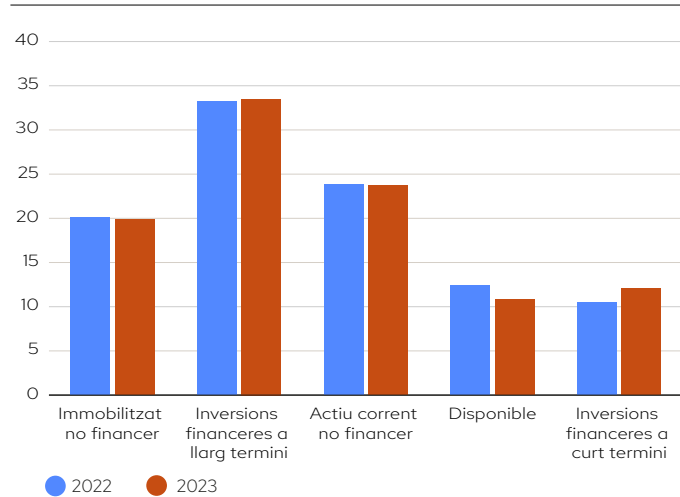
En percentatge

i.i.*: interessos i impostos. Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

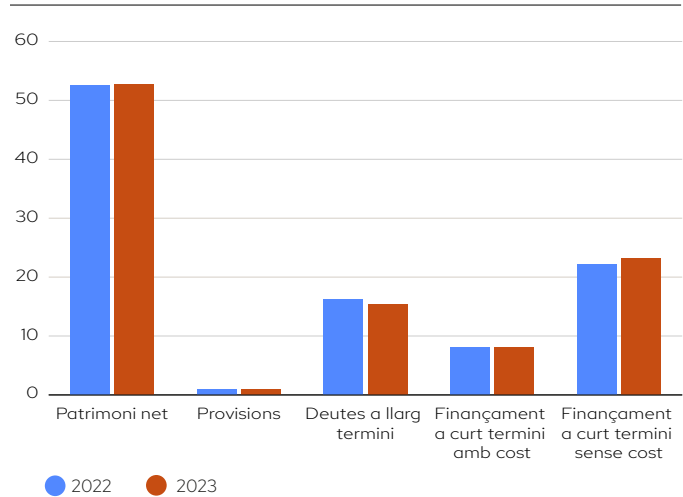
Estructura de l'actiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

Estructura del passiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

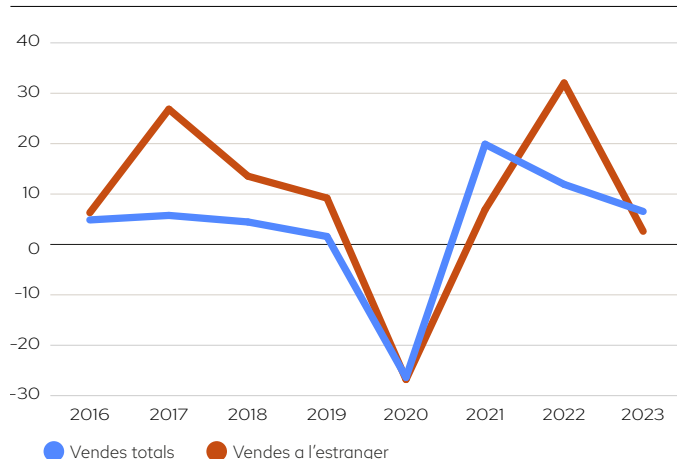
Altres serveis

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nombre d'empreses de la mostra	13.385	12.999	12.482	12.610	12.461	13.150	13.488	10.747
Valor afegit brut (sector / total Catalunya en %)	5,6	5,5	5,7	5,7	5,4	5,8	5,9	6,2
Amortitzacions de l'immobilitzat								
Dotacions amortitzacions i provisions / Actiu immobilitzat net d'explotació (en %)	9,0	9,3	9,6	8,9	9,2	8,7	8,4	9,1
Ràtio de liquiditat								
Liquiditat (Actiu corrent / Passiu corrent)	1,35	1,19	1,51	1,54	1,34	1,57	1,63	1,36
Ràtios d'endeutament								
Endeutament (Recursos aliens / Actiu net, en %)	27,5	29,7	22,8	23,4	25,6	24,7	24,9	25,7
Capitalització = (Patrimoni net / Actiu, en %)	65,3	63,7	71,4	69,8	70,0	69,8	68,3	69,3
Qualitat del deute = (Passiu corrent / Passiu total, en %)	36,2	42,5	41,7	47,0	41,0	40,4	34,5	45,8
Cost real del finançament (Interessos del finançament / Recursos aliens, en %)	3,5	1,0	0,5	1,0	3,6	0,0	-4,6	0,6
Palanquejament nominal (var. rendibilitat actiu net - var. cost finançament aliè, en p.p.)	2,9	2,6	3,8	4,7	-0,1	0,7	1,8	2,9
Ràtios de rotació								
Valor de la producció / Actiu no financer net (voltes)	1,5	1,5	1,5	1,4	1,1	1,2	1,5	1,6
Valor producció / Actiu corrent net no financer (voltes)	7,0	5,6	4,9	3,7	3,2	3,7	4,4	6,1
Ràtios de terminis, cicle de maduració i cicle de caixa								
Període d'existències (dies)	26,1	27,1	25,9	23,9	28,9	26,1	10,5	8,9
Ràtios de personal								
Despeses de personal per treballador (real) (% de variació)	0,7	-1,5	-1,0	2,2	-1,5	0,6	-4,1	-0,4
Nombre mitjà de treballadors (% de variació)	6,3	6,5	6,1	4,2	-7,8	9,0	9,1	5,5
Valor afegit per ocupat (% de variació)	1,7	0,7	0,2	1,0	-9,4	14,3	-0,2	4,9
Ràtios de rendiment i rendibilitat								
Rendiment de l'actiu (BAIL / Actiu, en %)	1,8	2,1	1,9	1,5	0,4	1,3	1,5	2,4
Rendibilitat (Resultat de l'exercici / Patrimoni net, en %)	6,7	6,1	5,6	7,1	2,1	1,4	3,2	6,7
Distribució geogràfica de l'activitat (en % sobre el total)								
Vendes a Espanya / Vendes totals (en %)	99,3	99,2	99,6	94,5	95,1	98,3	99,1	99,4
Vendes a l'estranger / Vendes totals (en %)	0,7	0,8	0,4	5,5	4,9	1,7	0,9	0,6
Compres a Espanya / Compres totals (en %)	99,0	99,3	98,9	90,6	98,8	98,6	98,5	98,8
Compres a l'estranger / Compres totals (en %)	1,0	0,7	1,1	9,4	1,2	1,4	1,5	1,2

Altres serveis

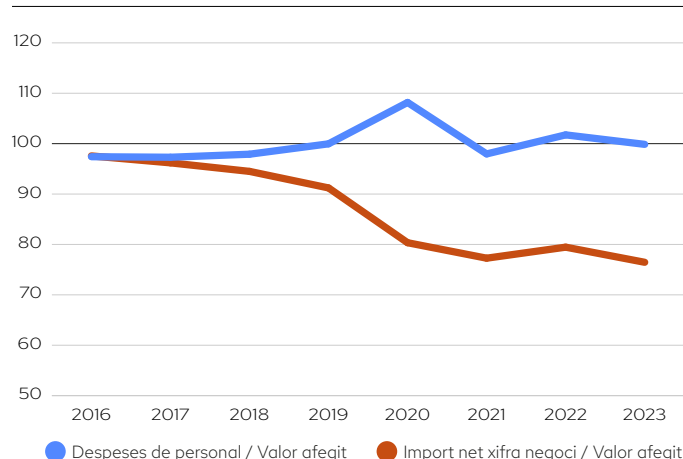
Vendes totals

Taxes de variació interanual, en percentatge

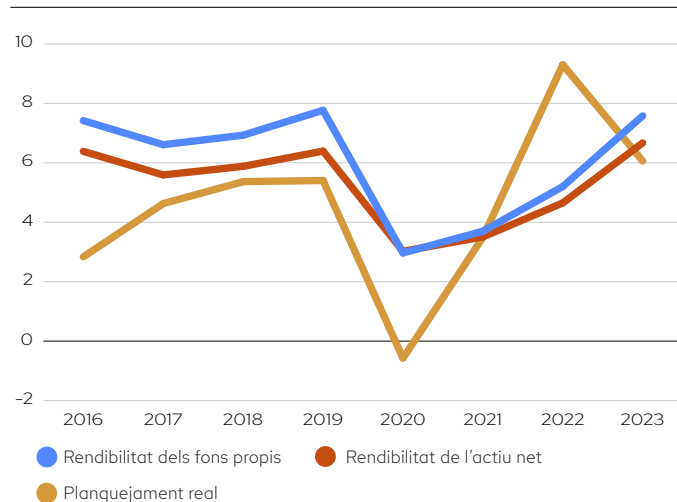
Despeses de personal i vendes

Índex 2014=100 i unitats monetàries constants

Rendibilitat i palanquejament

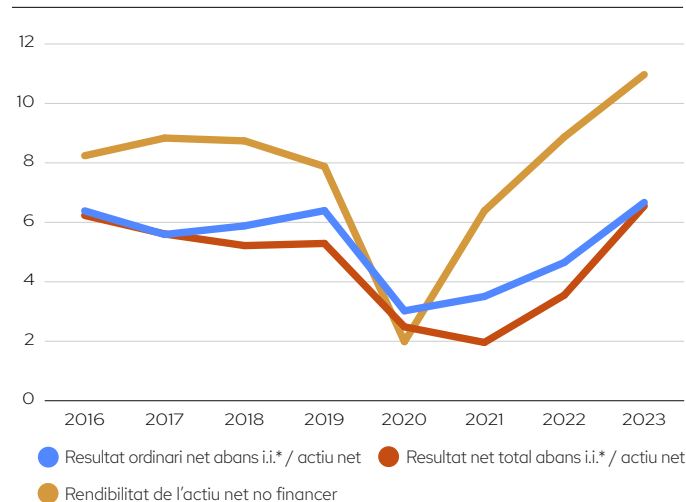
En percentatge

Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

Rendiment de l'actiu i resultat de l'exercici

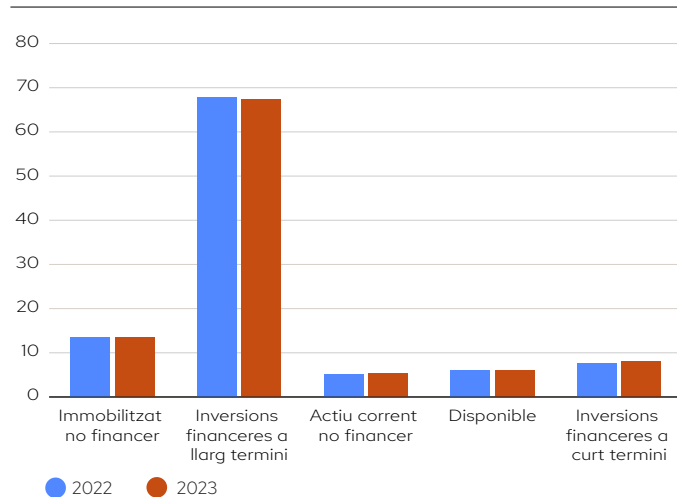
En percentatge

i.i.*: interessos i impostos. Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

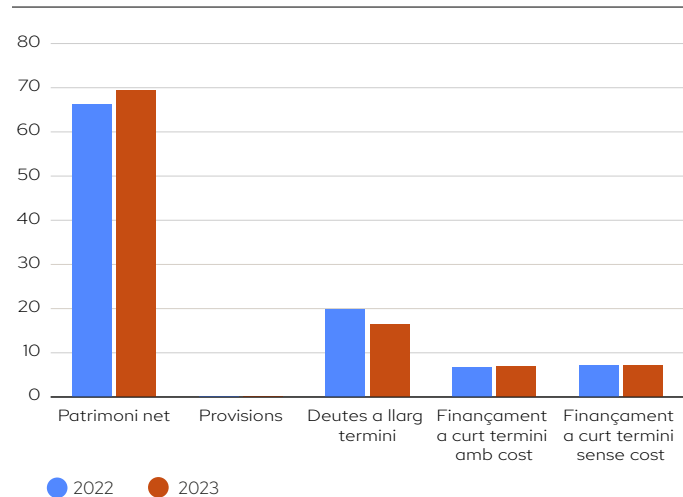
Estructura de l'actiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

Estructura del passiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

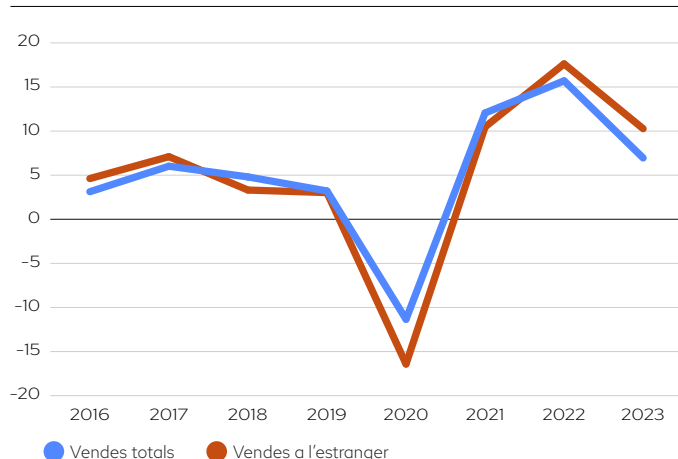
Empreses grans

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nombre d'empreses de la mostra	6.462	6.003	6.145	6.432	6.635	7.206	8.520	6.760
Valor afegit brut (sector / total Catalunya en %)	48,0	50,3	50,0	49,9	49,9	49,0	49,5	54,0
Amortitzacions de l'immobilitzat								
Dotacions amortitzacions i provisions / Actiu immobilitzat net d'explotació (en %)	12,7	11,4	11,6	11,7	11,9	11,0	10,7	11,1
Ràtio de liquiditat								
Liquiditat (Actiu corrent / Passiu corrent)	1,17	1,15	1,23	1,32	1,27	1,34	1,33	1,36
Ràtios d'endeutament								
Endeutament (Recursos aliens / Actiu net, en %)	49,3	45,5	41,2	38,6	40,4	39,4	36,9	37,1
Capitalització = (Patrimoni net / Actiu, en %)	40,6	40,6	47,0	48,0	47,5	48,2	49,8	49,2
Qualitat del deute = (Passiu corrent / Passiu total, en %)	55,9	59,4	58,6	55,4	52,3	54,3	55,4	54,2
Cost real del finançament (Interessos del finançament / Recursos aliens, en %)	2,6	0,5	0,6	1,3	2,8	-0,5	-4,7	1,0
Palanquejament nominal (var. rendibilitat actiu net - var. cost finançament aliè, en p.p.)	3,6	5,4	5,2	6,2	2,9	2,1	3,0	3,7
Ràtios de rotació								
Valor de la producció / Actiu no financer net (voltes)	1,2	1,5	1,5	1,6	1,3	1,5	1,6	1,7
Valor producció / Actiu corrent net no financer (voltes)	2,6	4,0	4,1	3,9	3,5	3,9	4,4	4,4
Ràtios de terminis, cicle de maduració i cicle de caixa								
Període d'existències (dies)	96,6	64,9	63,2	59,9	64,1	63,7	68,5	61,0
Ràtios de personal								
Despeses de personal per treballador (real) (% de variació)	-0,1	-1,9	-0,5	-0,1	3,2	-2,5	-6,2	1,7
Nombre mitjà de treballadors (% de variació)	4,9	5,2	5,4	3,7	-7,0	7,1	7,3	4,6
Valor afegit per ocupat (% de variació)	0,6	1,4	-0,9	0,9	-6,3	3,4	2,6	8,1
Ràtios de rendiment i rendibilitat								
Rendiment de l'actiu (BAIL / Actiu, en %)	2,3	3,9	3,7	3,7	1,6	2,5	3,1	4,1
Rendibilitat (Resultat de l'exercici / Patrimoni net, en %)	8,2	10,5	8,0	10,0	5,2	5,4	5,7	8,7
Distribució geogràfica de l'activitat (en % sobre el total)								
Vendes a Espanya / Vendes totals (en %)	68,2	66,6	67,4	64,8	68,0	67,3	68,2	64,9
Vendes a l'estranger / Vendes totals (en %)	31,8	33,4	32,6	35,2	32,0	32,7	31,8	35,1
Compres a Espanya / Compres totals (en %)	55,8	54,3	56,7	53,8	52,6	53,8	59,3	58,3
Compres a l'estranger / Compres totals (en %)	44,2	45,7	43,3	46,2	47,4	46,2	40,7	41,7

Empreses grans

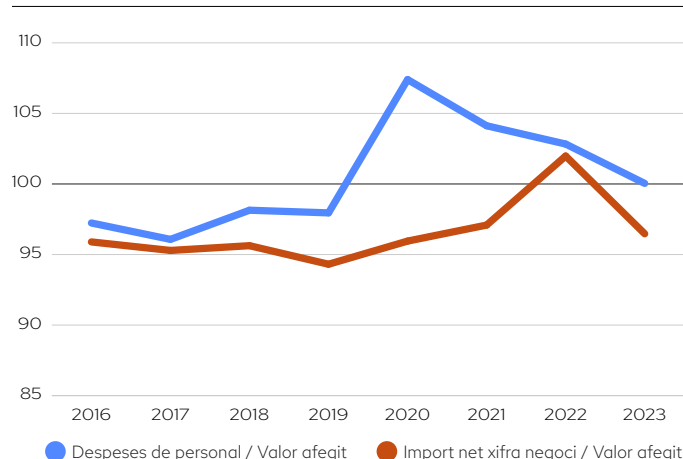
Vendes totals

Taxes de variació interanual, en percentatge

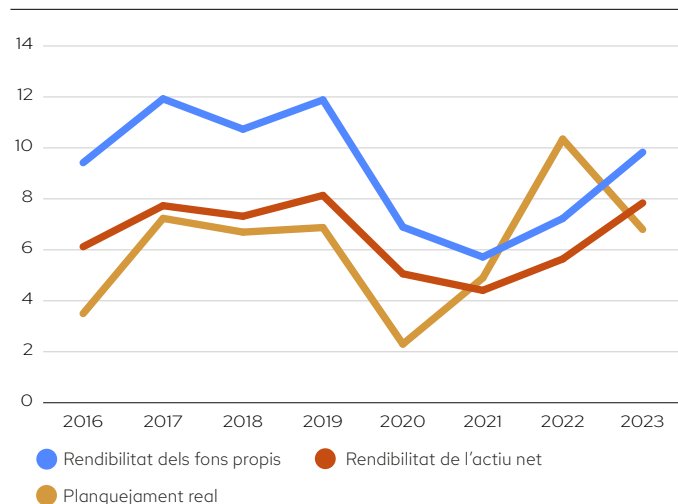
Despeses de personal i vendes

Índex 2014=100 i unitats monetàries constants

Rendibilitat i palanquejament

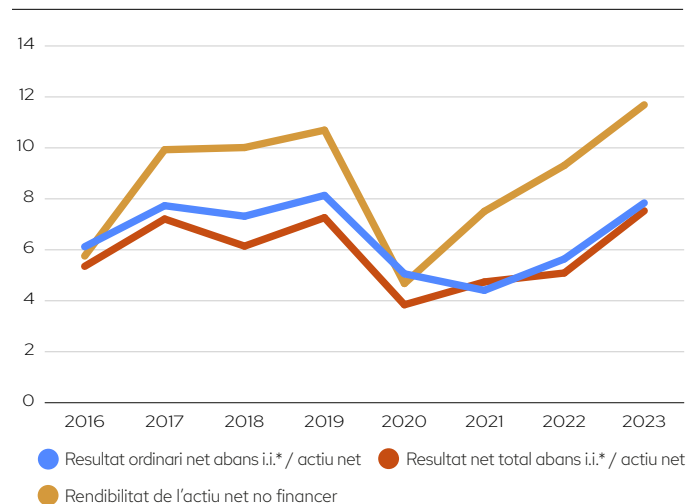
En percentatge

Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

Rendiment de l'actiu i resultat de l'exercici

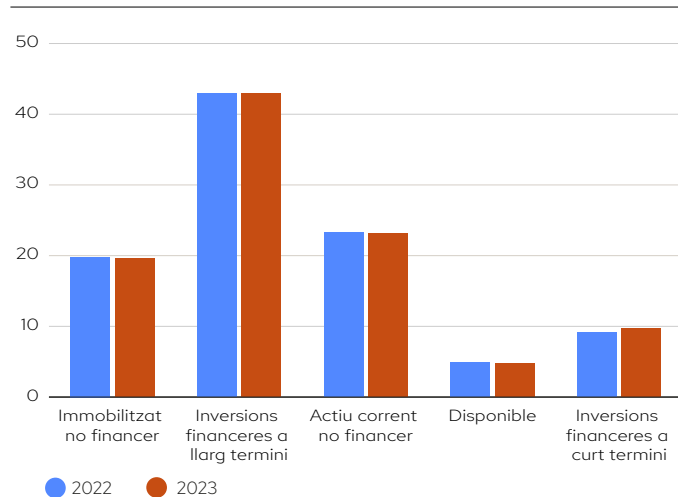
En percentatge

i.i.*: interessos i impostos. Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

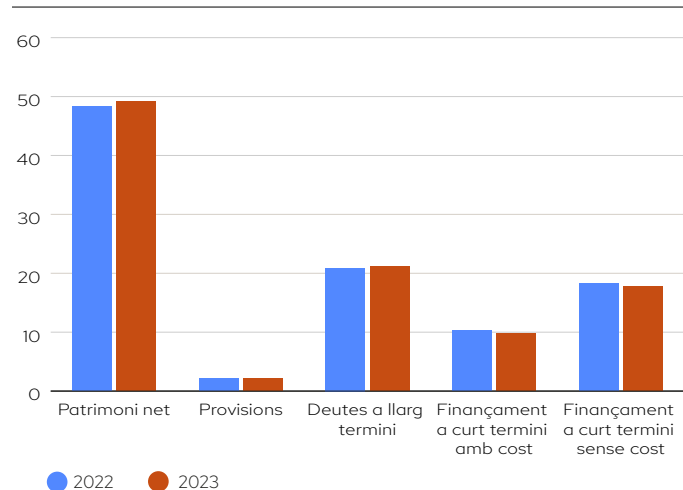
Estructura de l'actiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

Estructura del passiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

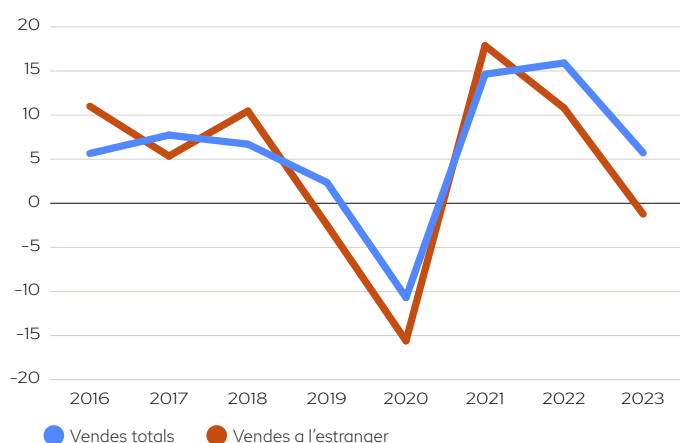
Empreses mitjanes

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nombre d'empreses de la mostra	2.200	2.335	2.539	2.393	2.531	2.572	2.768	2.151
Valor afegit brut (sector / total Catalunya en %)	9,7	10,7	11,0	10,9	12,0	11,9	11,8	10,8
Amortitzacions de l'immobilitzat								
Dotacions amortitzacions i provisions / Actiu immobilitzat net d'explotació (en %)	10,6	10,9	10,4	10,8	11,1	10,7	10,7	10,4
Ràtio de liquiditat								
Liquiditat (Actiu corrent / Passiu corrent)	1,68	1,70	1,68	1,71	1,94	1,84	1,75	1,81
Ràtios d'endeutament								
Endeutament (Recursos aliens / Actiu net, en %)	29,7	28,3	29,0	28,5	30,6	30,5	29,9	28,2
Capitalització = (Patrimoni net / Actiu, en %)	50,5	51,6	51,8	52,6	51,4	51,3	51,7	53,9
Qualitat del deute = (Passiu corrent / Passiu total, en %)	71,9	73,2	72,0	72,2	64,1	68,4	71,2	71,2
Cost real del finançament (Interessos del finançament / Recursos aliens, en %)	2,9	0,5	0,7	1,4	2,6	-0,6	-5,2	0,5
Palanquejament nominal (var. rendibilitat actiu net - var. cost finançament aliè, en p.p.)	6,0	6,6	6,3	6,1	4,3	6,0	6,9	8,0
Ràtios de rotació								
Valor de la producció / Actiu no financer net (voltes)	1,4	1,5	1,4	1,4	1,2	1,4	1,5	1,5
Valor producció / Actiu corrent net no financer (voltes)	2,8	2,9	2,8	2,7	2,2	2,4	2,8	2,8
Ràtios de terminis, cicle de maduració i cicle de caixa								
Període d'existències (dies)	77,9	77,3	76,7	78,4	83,3	79,9	79,3	78,2
Ràtios de personal								
Despeses de personal per treballador (real) (% de variació)	1,1	-0,9	0,1	1,5	0,2	-0,9	-4,4	0,9
Nombre mitjà de treballadors (% de variació)	4,6	5,5	4,5	3,5	-5,8	6,3	7,4	4,9
Valor afegit per ocupat (% de variació)	2,4	0,8	-0,1	1,3	-3,2	4,7	3,3	6,2
Ràtios de rendiment i rendibilitat								
Rendiment de l'actiu (BAIL / Actiu, en %)	6,1	6,4	6,2	5,9	4,4	5,8	6,4	8,4
Rendibilitat (Resultat de l'exercici / Patrimoni net, en %)	9,1	9,3	9,0	8,9	6,4	8,9	9,8	11,5
Distribució geogràfica de l'activitat (en % sobre el total)								
Vendes a Espanya / Vendes totals (en %)	87,2	89,7	80,0	81,9	84,0	81,0	84,6	84,1
Vendes a l'estranger / Vendes totals (en %)	12,8	10,3	20,0	18,1	16,0	19,0	15,4	15,9
Compres a Espanya / Compres totals (en %)	83,3	89,9	81,8	83,7	83,8	82,6	86,5	88,3
Compres a l'estranger / Compres totals (en %)	16,7	10,1	18,2	16,3	16,2	17,4	13,5	11,7

Empreses mitjanes

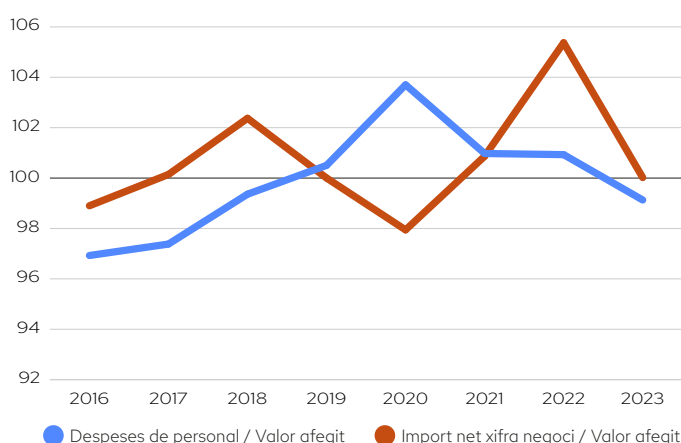
Vendes totals

Taxes de variació interanual, en percentatge

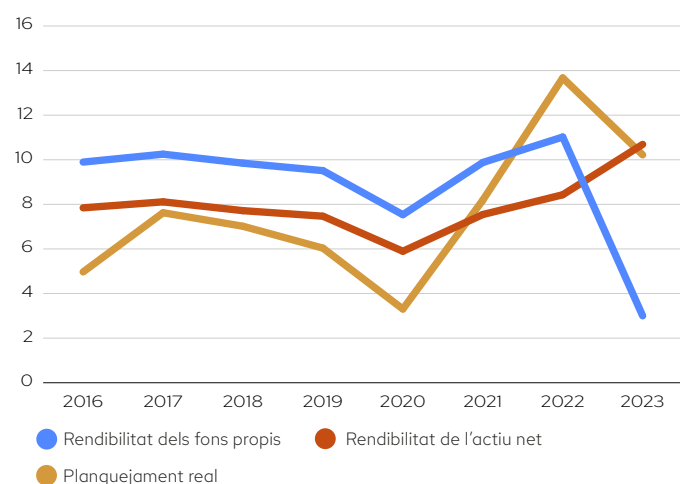
Despeses de personal i vendes

Índex 2014=100 i unitats monetàries constants

Rendibilitat i palanquejament

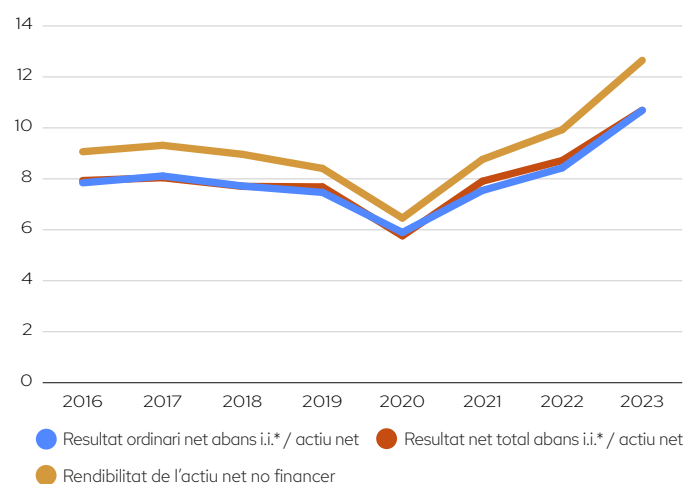
En percentatge

Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

Rendiment de l'actiu i resultat de l'exercici

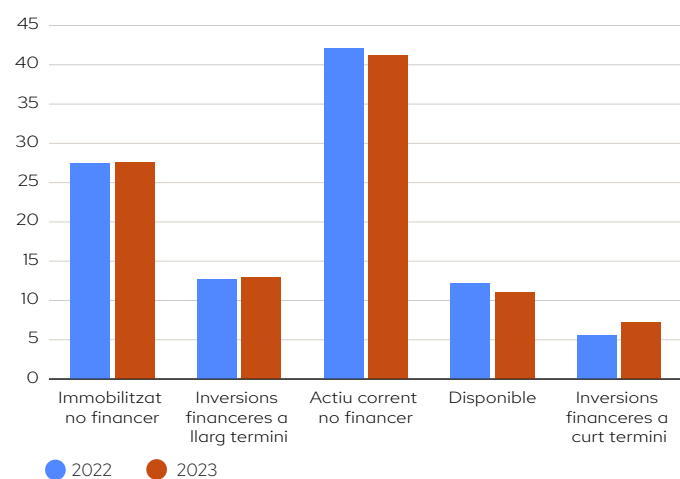
En percentatge

i.i.*: interessos i impostos. Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

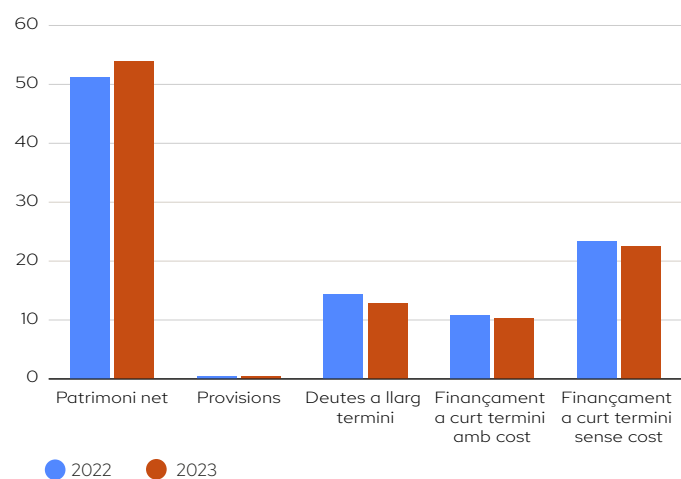
Estructura de l'actiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

Estructura del passiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

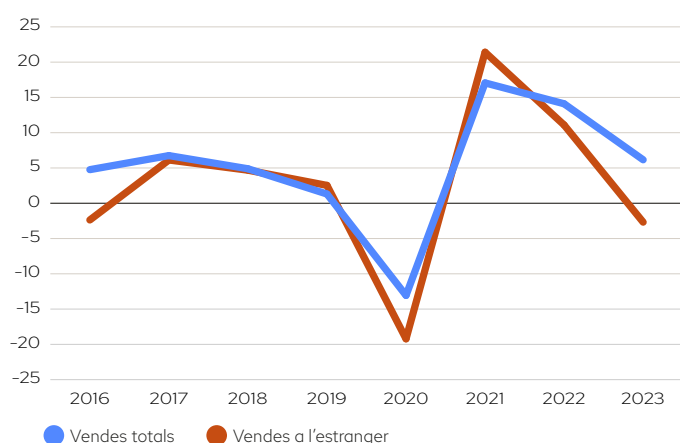
Empreses petites

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nombre d'empreses de la mostra	154.469	147.108	139.737	147.150	146.060	150.084	151.363	117.263
Valor afegit brut (sector / total Catalunya, en %)	32,9	35,3	35,3	37,0	35,8	37,1	36,8	33,2
Amortitzacions de l'immobilitzat								
Dotacions amortitzacions i provisions / Actiu immobilitzat net d'explotació (en %)	4,3	4,4	4,4	4,4	4,4	4,3	4,3	4,4
Ràtio de liquiditat								
Liquiditat (Actiu corrent / Passiu corrent)	1,89	1,89	1,90	1,95	2,14	2,07	2,07	2,11
Ràtios d'endeutament								
Endeutament (Recursos aliens / Actiu net, en %)	27,5	26,7	25,4	24,8	24,7	25,0	23,8	21,5
Capitalització (Patrimoni net / Actiu, en %)	54,4	55,1	56,5	57,3	57,4	57,8	58,8	61,4
Qualitat del deute (Passiu corrent / Passiu total, en %)	52,1	53,1	54,4	54,0	49,6	51,6	53,3	54,4
Cost real del finançament (Interessos del finançament / Recursos aliens, en %)	2,4	0,1	0,5	1,3	2,5	-0,9	-5,5	-0,5
Palanquejament nominal (var. rendibilitat actiu net - var. cost finançament aliè, en p.p.)	1,6	2,2	2,3	2,4	0,8	2,5	3,2	3,3
Ràtios de rotació								
Valor de la producció / Actiu no financer net (voltes)	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,8	0,8
Valor producció / Actiu corrent net no financer (voltes)	2,4	2,5	2,5	2,4	1,9	2,1	2,3	2,4
Ràtios de terminis, cicle de maduració i cicle de caixa								
Període d'existències (dies)	126,5	118,0	109,4	110,5	121,2	108,8	105,8	97,0
Ràtios de personal								
Despeses de personal per treballador (real) (% de variació)	0,0	-0,9	0,0	1,0	-2,3	0,9	-4,7	0,8
Nombre mitjà de treballadors (% de variació)	9,8	8,7	6,2	6,1	-6,2	8,5	10,9	6,8
Valor afegit per ocupat (% de variació)	0,5	0,9	0,5	0,2	-6,0	9,1	3,0	4,6
Ràtios de rendiment i rendibilitat								
Rendiment de l'actiu (BAII / Actiu, en %)	2,8	3,1	3,2	3,2	2,0	3,2	3,7	4,4
Rendibilitat (Resultat de l'exercici / Patrimoni net, en %)	3,6	4,2	4,2	4,4	2,4	4,4	5,3	6,1
Distribució geogràfica de l'activitat (en % sobre el total)								
Vendes a Espanya / Vendes totals (en %)	91,2	92,8	91,7	91,7	93,2	94,2	94,8	93,5
Vendes a l'estranger / Vendes totals (en %)	8,8	7,2	8,3	8,3	6,8	5,8	5,2	6,5
Compres a Espanya / Compres totals (en %)	83,0	87,4	84,5	82,6	86,9	86,5	91,1	90,4
Compres a l'estranger / Compres totals (en %)	17,0	12,6	15,5	17,4	13,1	13,5	8,9	9,6

Empreses petites

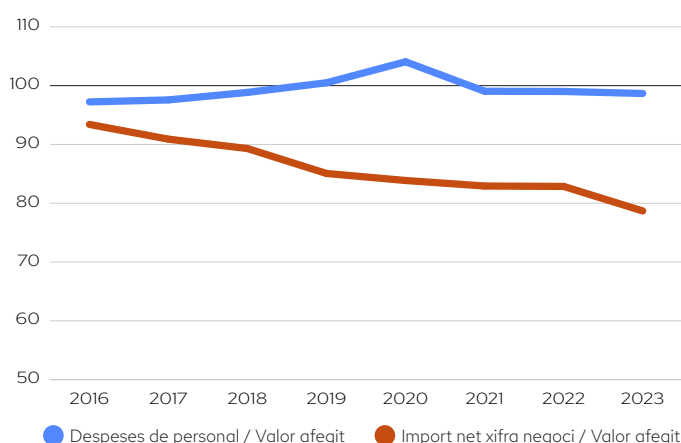
Vendes totals

Taxes de variació interanual, en percentatge

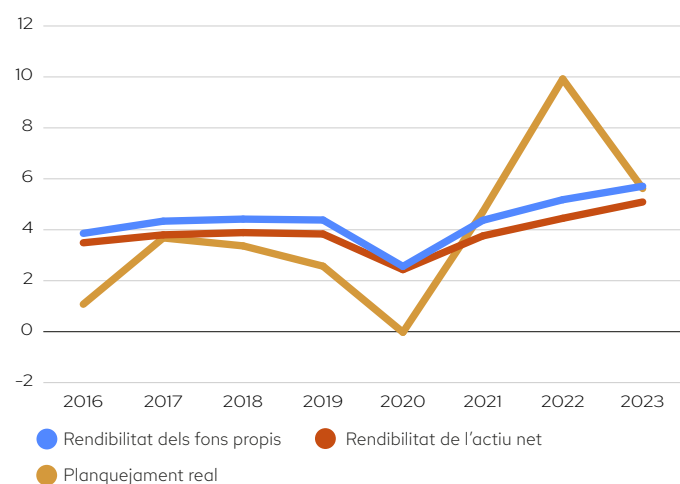
Despeses de personal i vendes

Índex 2014=100 i unitats monetàries constants

Rendibilitat i palanquejament

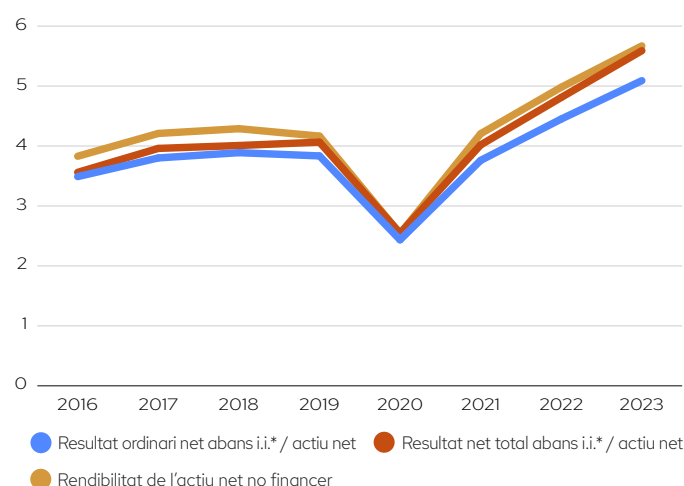
En percentatge

Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

Rendiment de l'actiu i resultat de l'exercici

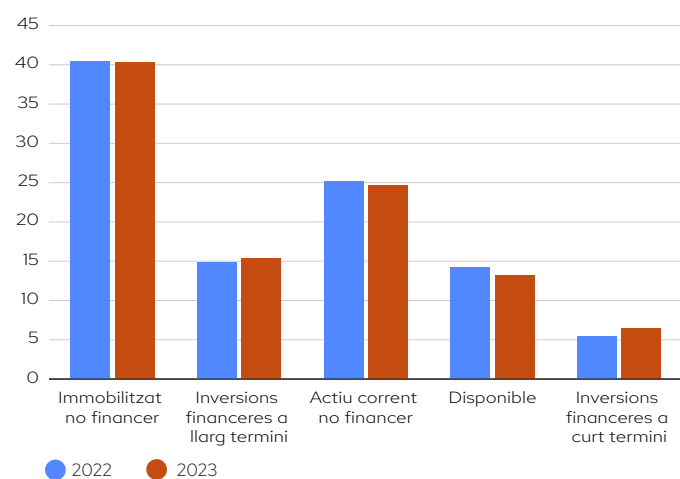
En percentatge

i.i.*: interessos i impostos. Nota: l'actiu net i els fons propis estan valorats a preus corrents

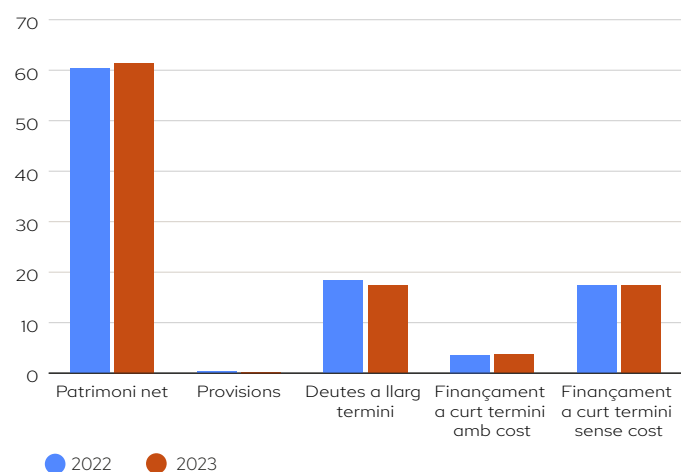
Estructura de l'actiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

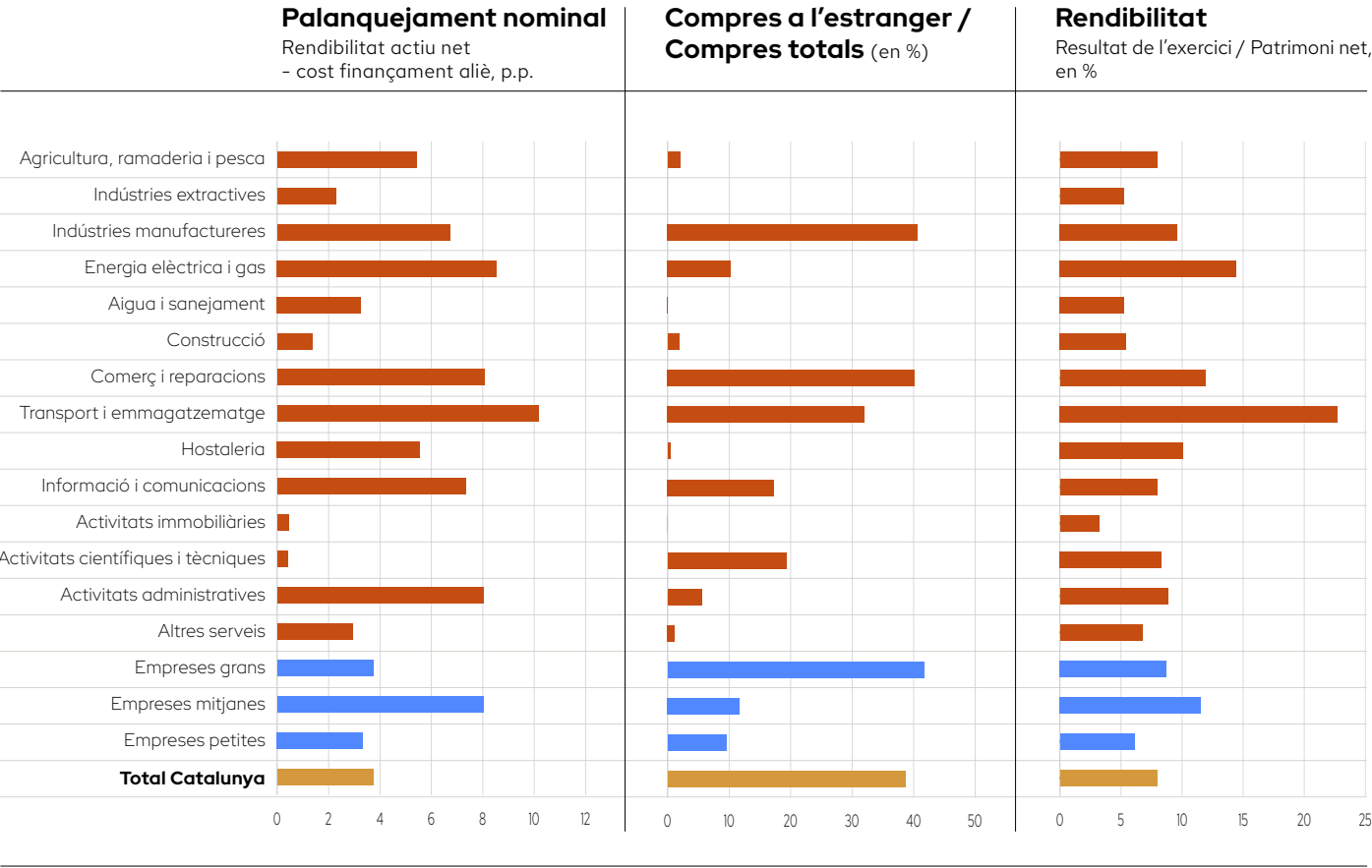
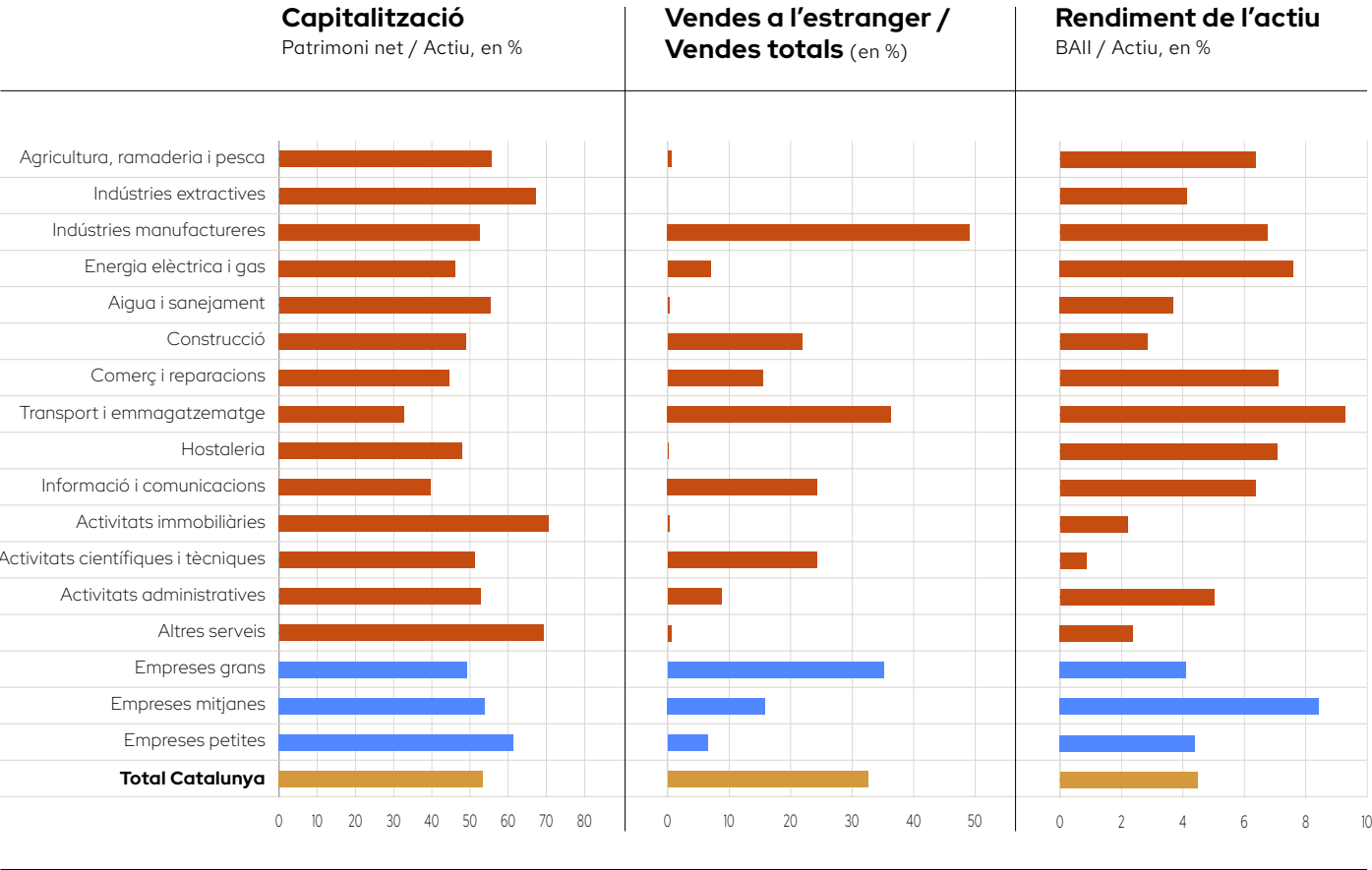

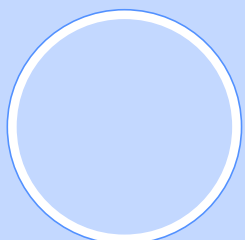
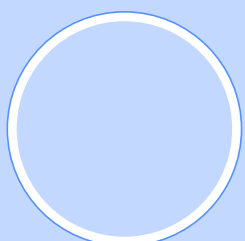
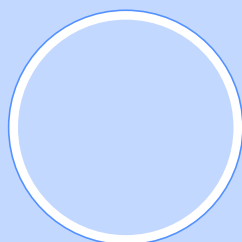
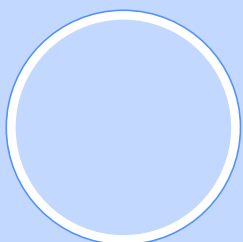
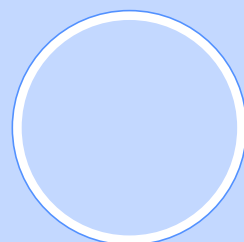
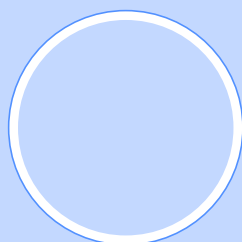
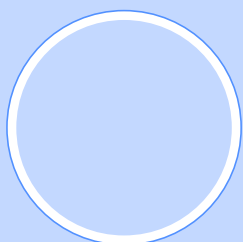
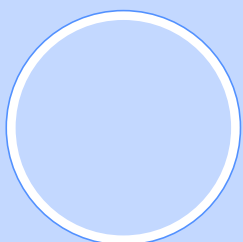
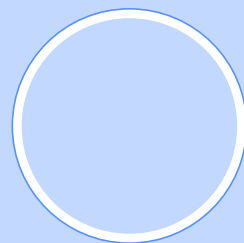
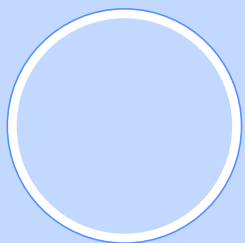
Estructura del passiu 2022 i 2023

En % a partir de dades comptables

Resum dels principals indicadors economicofinancers de les empreses catalanes

IV | ANÀLISI TERRITORIAL

IV. ANÀLISI TERRITORIAL

Barcelona i comarques

Anàlisi de la demarcació

La demarcació de Barcelona concentra aproximadament tres quarts parts tant de la població com de l'activitat econòmica de Catalunya, tot i que només representa una quarta part del territori català. Concretament durant el 2024 la província ha aglutinat més del 75% de les empreses, de les persones ocupades i de les exportacions del conjunt de Catalunya.

La província concentra aproximadament tres quarts parts de l'activitat econòmica de Catalunya

A nivell **demogràfic**, la població resident ha augmentat en 80.000 persones (1,4%), arribant als 5.900.000 habitants el 2024, un nou màxim històric per a la demarcació. Aquest increment ha provingut en bona part pel creixement de la població amb nacionalitat estrangera, mentre que la de nacionalitat espanyola ha experimentat pràcticament una estabilització (+0,3%). En concret, la població estrangera ha crescut un 6,9%, superant per primera vegada el milió de residents, una xifra històrica que representa el 70,3% de la població estrangera total a Catalunya. Al seu torn, aquest increment es deu principalment a la immigració extracomunitària, que ha experimentat un creixement del 7,4% (56.125 persones més, el 70% de l'augment total de la província), mentre que el nombre de persones procedents de la UE (sense comptabilitzar els espanyols) ha crescut un 4,6% (9.102 persones més). Com a resultat d'aquests fluxos migratoris, la taxa d'estrangeria extracomunitària ha augmentat fins al 13,8% el 2024 (13,0% el 2023). Així, la taxa d'estrangeria (percentatge de població estrangera sobre el total) ha arribat al 17,3%, la més alta de la sèrie històrica, tot i que continua sent la més baixa entre les quatre demarcacions catalanes.

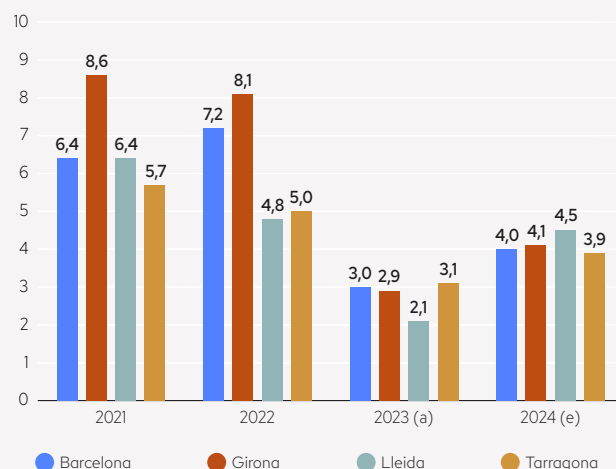
El creixement demogràfic es deu a l'augment de la població estrangera, que ha superat el milió el 2024

Si es fa l'anàlisi per trams d'edat, es pot observar una tendència d'envelliment de la població, similar a la que es registra al conjunt de Catalunya. La població més jove (fins a 15 anys) continua minvat, un 1,3% el 2024, mentre que

Valor Afegit Brut (VAB) per demarcacions

Taxes de variació interanual, a preus constants, en %

GIV.1

(a) Avanç estimat per Anuari Comarcal BBVA / (e) Estimació de Cambra BCN
Font: Anuari Comarcal BBVA (2021-2023) i Cambra BCN (2024).

ha augmentat tant la població de 16 a 64 anys com la de 65 anys o més, un 1,7% i del 2,3% el 2024, respectivament. Aquestes variacions han provocat una reducció de la taxa de dependència global (proporció de menors de 16 anys i majors de 64 anys sobre la població en edat laboral, de 16 a 64 anys), que s'ha aproximat al 52,0%, mentre que han elevat l'índex d'envelliment (percentatge de persones majors de 64 anys sobre menors de 16 anys) a màxims històrics, en 4,7 punts percentuals fins al 133,9, l'índex més alt entre les quatre demarcacions.

El **valor afegit brut** (VAB) a preus constants, descomptada la inflació, ha crescut un 4,0% a la província de Barcelona el 2024, segons estimacions de la Cambra de Barcelona ([gràfic IV.1](#)). Aquesta creixement és el mateix al experimentat pel conjunt de Catalunya (4,0%), atès que l'economia barcelonina representa gairebé el 75% del total. Aquest bon resultat se suma als registrats els tres anys anteriors, però en menor mesura, quan l'economia va recuperar el nivell precovid de 2019. Al llarg de l'any 2024 l'evolució del VAB ha mostrat un perfil més positiu del que es preveia, i és el resultat del fort augment de la demanda interna, la recuperació del turisme estranger i de la resiliència que ha mostrat el sector industrial davant un context de crisi industrial europea.

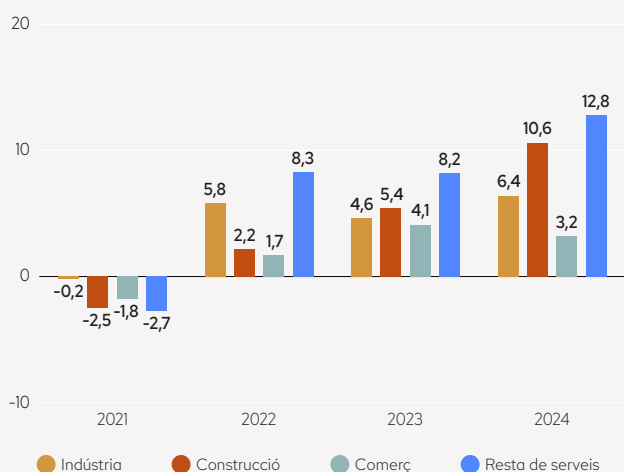
Una font addicional per aproximar el comportament de l'activitat econòmica a la demarcació de Barcelona és l'Enquesta de clima empresarial, que elaboren conjuntament l'Idescat i la Cambra de Barcelona, i que permet fer una

Marxa dels negocis per sectors a Barcelona

Salos de respostes: diferència entre percentatges de resposta "a l'alça" i "a la baixa"

GIV.2

Font: Idescat i Cambra BCN.

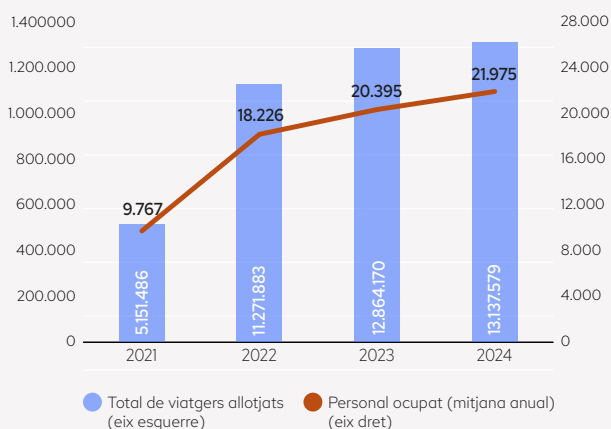
anàlisi d'evolució per sectors¹. Pel que fa a la **marxa dels negocis**, el 2024 l'Enquesta mostra que és positiva als quatre sectors analitzats (gràfic IV.2) i més elevada respecte a l'any anterior, excepte al comerç. La resta de serveis registra el saldo -diferència entre el percentatge de respostes d'evolució a l'alça i a la baixa- més elevat (+12,8%), seguit de la construcció (+10,6%). La indústria i el comerç registren un saldo del 6,4% i el 3,2%, respectivament. En comparació amb la mitjana catalana, la tendència a la demarcació de Barcelona ha estat molt similar.

1. Els resultats de l'Enquesta de clima empresarial per al sector de l'hostaleria només estan disponibles per marques turístiques, no per províncies.

Viatgers i personal ocupat a establiments hotelers a la demarcació de Barcelona

Nombre

GIV.3

Nota: Les dades del darrer any són provisionals.
Font: INE.

A causa de la manca d'informació sobre l'evolució de la marxa dels negocis en l'àmbit de l'hostaleria per demarcacions, les dades demanda i oferta en el **sector turístic** es presenten com una alternativa per aproximar la dinàmica d'aquesta activitat durant el 2024. Segons les dades provisionals del 2024 de l'Enquesta hotelera de l'INE, Barcelona ha registrat 13,14 milions de turistes allotjats en hotels, un increment del 2,2% respecte a l'any anterior i un 2,6% més que el 2019 (gràfic IV.3). No obstant això, l'evolució anual ha estat desigual segons la procedència dels turistes: mentre que els visitants residents a l'estranger superen en un 5,1% les xifres de l'any anterior (i un 5,1% més també en pernoctacions), el turisme nacional ha disminuït un 5,7% (un -5,1% quant a pernoctacions). Com a resultat, el turisme estranger allotjat en hotels passa de representar el 72,5% del total el 2023 al 74,6% el 2024. Pel que fa a la durada mitjana de les estades, aquesta es manté gairebé inalterada (2,62 dies el 2023 enfront de 2,65 dies el 2024), molt similar als valors previs a la pandèmia (2,61 dies el 2019).

El 2024 els turistes estrangers allotjats a establiments hotelers han augmentat un 5,1% respecte a un any enrere, però els nacionals han minvat un 5,7%

Pel costat de l'oferta, s'estima que el 2024 hi ha hagut una mitjana de 1.114 establiments oberts a Barcelona, un 1,6% més que el 2023 (1.096). Quant a les habitacions i places, s'ha registrat un creixement anual de l'1,8% en habitacions i del 2,2% en places. En termes d'ocupació, el grau mitjà ha estat del 65,3% per places, 69,8% per places durant els caps de setmana, i del 76,9% per habitacions, amb valors molt similars però lleugerament superiors als registrats l'any anterior. Finalment, el nombre de persones ocupades ha estat de 21.975 treballadors de mitjana anual, un 7,7% més elevat a un any enrere i xifra que se situa per primera vegada per sobre la xifra registrada al 2019 (21.790 treballadors).

Si s'analitzen les dades relatives a viatgers a establiments hotelers per marques turístiques, l'evolució ha estat positiva, però amb ritmes de recuperació diferents segons les tres delimitacions territorials incloses a la província, Barcelona, Costa de Barcelona i Paisatges de Barcelona. Segons les dades d'Idescat, la xifra de viatgers a la marca Barcelona² -destí turístic líder en nombre de viatgers, amb 9,1 milions, un 42,1% del total de Catalunya-, se situa un 2,7% per sobre de la de l'any anterior i supera per primera vegada la xifra rècord prèvia del 2019 (9,0 milions de persones viatgeres). A Paisatges de Barcelona³, els viatgers se situen un 16,2%

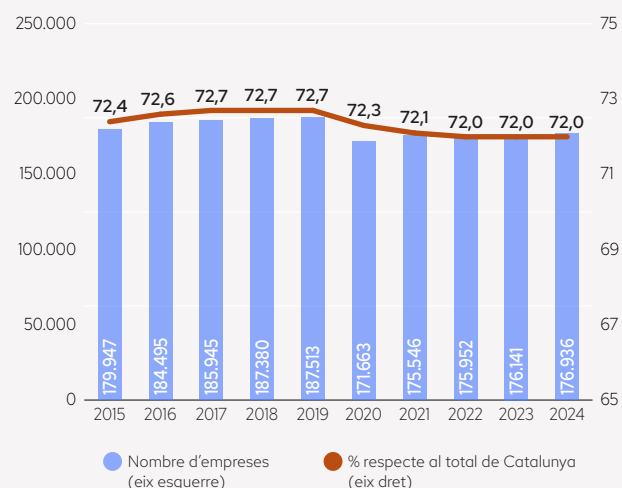
2. La marca turística Barcelona fa referència al Barcelonès.

3. Inclou les següents comarques: Anoia, Bages, Osona i Moianès.

Empreses¹ amb assalariats a la demarcació de Barcelona

Nombre i percentatge sobre el total de Catalunya, en %

G IV.4

1 Comptes de cotització a 31 de desembre.
Font: Idescat (SS).

per sobre de l'any anterior (amb 285.400 viatgers, l'1,3% del total), la variació anual més elevada de totes les marques turístiques i també respecte a les xifres d'abans de la pandèmia (+43%). En canvi, Costa Barcelona⁴ registra 3,74 milions de viatgers (la tercera destinació de Catalunya, amb el 17,4% del total), pràcticament el mateix respecte a la xifra de l'any anterior. En termes del grau d'ocupació, Barcelona registra el percentatge més elevat de les marques turístiques, un 79,6% (xifra que s'apropa al valor del 2019, el 79,8%), i la Costa Barcelona amb un 72,0% assoleix el tercer valor més elevat, i se situa ja per sobre el valor del 2019 (71,0%). En canvi, el grau d'ocupació a paisatges de Barcelona és del 52,5%, el tercer menys elevat de les marques turístiques (només per darrere del 35,9% dels Pirineus i el 48,0% de Terres de Lleida), però 16,2 punts més elevat respecte al 2019 (36,3%).

Els comptes de cotització augmenten lleugerament el darrer any

El **teixit empresarial** al conjunt de la demarcació de Barcelona ha registrat gairebé 225.00 empreses amb assalariats a 1 de gener del 2024, un 15,4% més que un any enrere, segons les dades d'empreses actives que proporciona l'explotació estadística del Directori central d'empreses (DIRCE) de l'INE. Aquest notable augment es deu, d'una banda, a la reforma laboral que va entrar en vigor el 2022, però els efectes de la qual continuen materialitzant-se amb

força durant el 2024; i de l'altra, a un canvi metodològic⁵ en la definició d'empresa econòmicament activa a partir del 2023, que ha ampliat la cobertura estadística i ha incorporat més unitats que abans no es consideraven empreses actives. Per tant, en aquest segon cas, l'increment no reflecteix necessàriament una expansió real del teixit empresarial, sinó una ampliació de la definició estadística d'empresa activa en l'estadística.

Si s'analitzen les dades que recullen l'evolució del darrer any com són els comptes de cotització (gràfic IV.4), terme que fa referència als centres de treball que té una empresa, Barcelona ha registrat 176.936 comptes de cotització a finals d'any, un 0,5% més que el 2023, però encara per sota de la xifra precisi (-6,0% respecte al 2019).

Altres indicadors de demanda interna que ajuden a completar l'anàlisi a nivell provincial són les **compravendes d'habitatges**. El 2024 s'han efectuat prop de 64.600 transaccions –el 64,8% de total de Catalunya–, un 10,4% més que l'any anterior. Aquest ascens de la demanda immobiliària durant el 2024 s'explica sobretot per l'intens descens dels tipus d'interès, facilitant l'accessibilitat al finançament hipotecari de les llars. Així, el nombre d'hipoteques constituïdes sobre habitatges a la demarcació ha estat de 54.504 –el 73,8% de total de Catalunya–, amb un increment del 14,3% respecte a l'any anterior. Paral·lelament, amb una manca d'oferta suficient i l'augment de la demanda, els preus dels habitatges lliure s'han accelerat de forma significativa el darrer any, un 4,5% (de 2.577 euros/m² el 2023 a 2.693 euros/m² el 2024, valor taxat).

En relació amb el **comerç exterior** de béns, les dades tanquen el 2024 amb una evolució negativa a la demarcació de Barcelona. Segons dades provisionals de duanes, el 2024 les exportacions han disminuït un 2,0% fins als 77.037 milions d'euros, que s'explica pel descens en productes industrials (automoció i béns d'equipament) a causa de la crisi industrial europea i de productes energètics; alhora que les importacions han augmentat un 0,7% fins als 86.839 milions d'euros (gràfic IV.5). Aquesta evolució fa que el saldo comercial negatiu augmenti fins als de 9.802 milions d'euros, un 19% superior al de l'any anterior (8.228 milions d'euros).

5. A causa de l'entrada en vigor del Reglament EBS 2019/2152 i del seu Acte d'Implementació 2020/1197, l'explotació estadística del Directori Central d'Empreses (DIRCE) ha adoptat alguns canvis metodològics des de l'any 2022. La nova definició d'empresa econòmicament activa, implementada el 2022, afecta el còmput del nombre d'empreses actives, de manera que hi ha una ruptura de sèrie el 2022 i les dades a partir del 2023 no són comparables amb les dels anys anteriors.

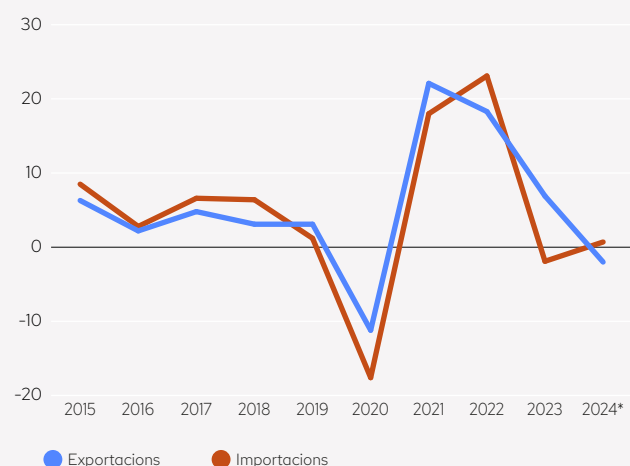
4. Inclou les següents comarques: Alt Penedès, Baix Llobregat, Garraf, Maresme, Vallès Occidental i Vallès Oriental.

Exportacions i importacions de béns a la demarcació de Barcelona

Taxes de variació interanual, a preus corrents, en %

G IV.5

Les exportacions de béns es contrauen l'any 2024, a causa de la crisi industrial europea

Segons el destí de les vendes, les **exportacions** que van als països de la Unió Europea (UE) han minvat un 3,8%, mentre que les extracomunitàries han crescut un 0,5%. Les primeres representen el 57% de les vendes totals barcelonines a l'estranger i les segones el 43% restant. Pel que fa a les deu principals activitats econòmiques (que representen el 81,5% del valor monetari total exportat per la demarcació), la primera continua sent els productes químics, amb 25.157 milions d'euros exportats (un terç del

total exportat per Barcelona) i un increment del 3,5% respecte al 2023. La segona i tercera activitat continua sent també la d'automòbils i motos (amb 11.442 milions d'euros) i altres béns d'equipament (6.411 milions d'euros), totes dues es contrauen un 6,9% respecte a l'any anterior. Cal esmentar que les exportacions barcelonines d'automòbils i motos representen gairebé la totalitat a Catalunya, el 97,5% (gràfic IV.6).

El nombre d'empreses que exporten regularment a l'exterior ha assolit un màxim històric de 15.728 empreses el 2024

L'evolució negativa de les exportacions contrasta amb l'augment de les **empreses exportadores** regulars –empreses que han exportat de forma consecutiva com a mínim durant els últims quatre anys. Així, l'any 2024 han augmentat un 5,5%, fins a situar-se en les 15.728 empreses, el màxim de la sèrie disponible. Per tram de volum exportat, l'increment ha estat generalitzat, però amb diferents intensitats: un 6,0% de mitjana entre les empreses que exporten menys de 500.000€ i un 2,6% de les que exporten més d'aquest valor. Barcelona concentra al voltant del 86% de les empreses exportadores regulars a Catalunya, excepte en el cas de les que exporten per més valor (més de 5 milions d'euros) on el percentatge es redueix fins al 78,1% per la importància del sector químic i petroquímic a Tarragona.

Com s'ha avançat, les **importacions** han crescut un 0,7%, un augment exactament igual al registrat al conjunt de Catalunya. Quant a l'origen, les importacions comunitàries –el 53% del total– han crescut (+3,6%), mentre que les de fora de la UE han disminuït (-2,4%). Per tipus de bé, l'estructura sectorial dels cinc principals és la mateixa que la de les exportacions: productes químics, altres béns d'equipament, automobilístic, tèxtil i confecció i maquinaria específica en certes indústries –amb una quota del 25%, 10%, 10%, 9% i el 7%, respectivament.

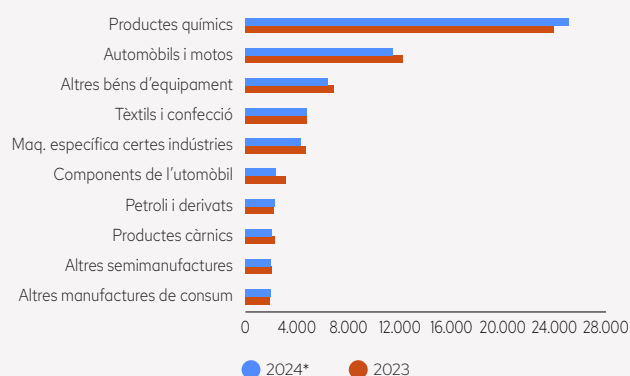
Dinamisme positiu del mercat de treball, amb xifres rècords dels assalariats i autònoms

El mercat laboral català i de la demarcació barcelonina ha demostrat la seva resiliència i dinamisme l'any 2024, en un context de reducció dels tipus d'interès, però d'elevada incertesa a nivell geopolític. Així, el nombre d'**afiliacions** a la Seguretat Social segons seu de l'empresa ha estat positiva en comparació amb el 2023, un 2,2%, tot i que cal esmentar que el ritme de creixement anual es modera respecte als tres anys anteriors (gràfic IV.7). Segons el tipus

Principals sectors exportadors a la demarcació de Barcelona

Milions d'euros

G IV.6

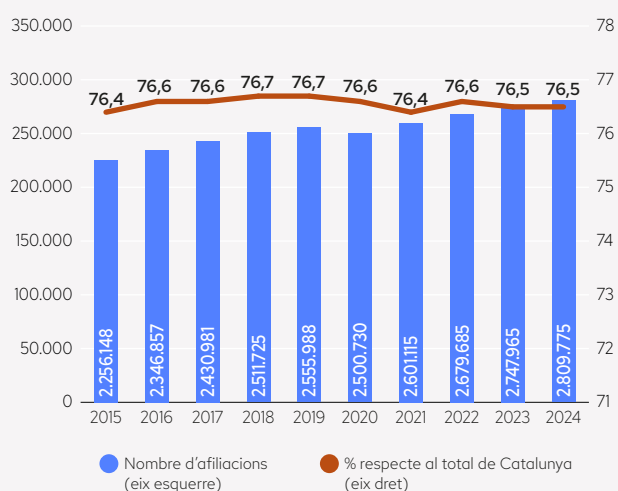

*Les dades són provisionals.
Font: Duanes.

Afiliacions* a la demarcació de Barcelona

Nombre i percentatge sobre el total de Catalunya, en %

G IV.7

*Dades a 31 de desembre. Els darrers dos anys són provisionals. Règim general, mineria i carbó, i autònoms.
Font: Idescat.

de règim d'afiliació s'observa un increment més notable entre els assalariats que entre el autònoms, un 2,4% i un 1,5%, respectivament, fins als gairebé 2.400.000 assalariats i 411.000 autònoms a finals d'any, les xifres més elevades des del 2008 en ambdós casos.

A nivell sectorial (gràfics IV.8 i IV.9), l'afiliació global ha augmentat a tots els grans sectors econòmics respecte a l'any anterior, excepte a l'agricultura que pràcticament es manté (-0,1%), que és l'únic sector que encara no ha assolit les xifres precisi. Quant al sector serveis, que representa el 81% del total, ha registrat el segon major increment anual

sectorial –un 2,4%, fins a 2,28 milions afiliacions a finals d'any, màxim des del 2008–, just per darrere de la indústria amb un augment del nombre de les afiliacions del 2,6%. En tercer lloc, el sector de la construcció, que ha crescut un 0,9% respecte a l'any anterior.

Un altre indicador de l'evolució del mercat de treball són les dades que publica l'INE a través de l'Enquesta de Població Activa (EPA). En aquest cas, la **població ocupada** a Barcelona ha augmentat un 2,6% respecte al 2023 fins a les 2.851.050 persones de mitjana anual el 2024, xifra que suposa un màxim des del 2008 (inici de la sèrie disponible).

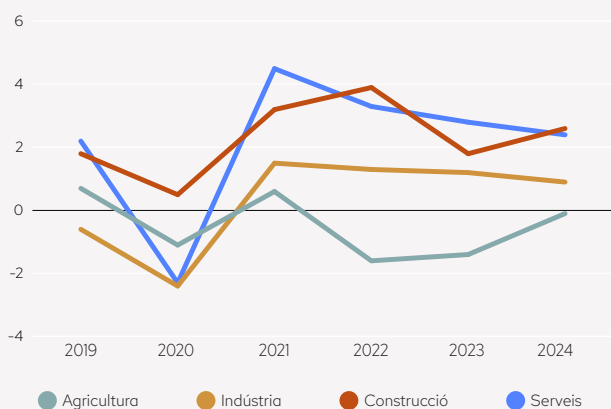
Quant als **contractes de treball** signats, el 2024 s'han mantingut respecte a un any abans, fins als gairebé 1.849.000. Cal tenir present que les variables anteriors fan referència a l'estoc de llocs de treball i ocupats, respectivament, mentre que les dades de contractes mostren el flux dels nous contractes signats al llarg de tot l'any. Per tipus, els temporals han augmentat un +1,1% lleugerament per primer cop des de la reforma laboral del 2021, i el seu pes sobre el total s'estabilitza respecte a l'any anterior (58% el 2024 i 57% el 2023). Per contra, els contractes indefinits signats han minvat un 1,5% fins als 774.233 (el 42% del total).

En paral·lel a l'evolució de l'ocupació, el nombre d'**aturats registrats** a la demarcació de Barcelona ha disminuït fins a les 248.270 persones aturades a 31 de desembre del 2024, la dada més baixa des del 2007. Quant a la taxa d'atur s'ha reduït 0,7 dècimes fins al 8,5% de mitjana anual (segona província amb menor taxa d'atur només per darrere de Lleida), segons dades de l'EPA.

Afiliacions* per sectors a la demarcació de Barcelona

Taxa de variació interanual, en %

G IV.8

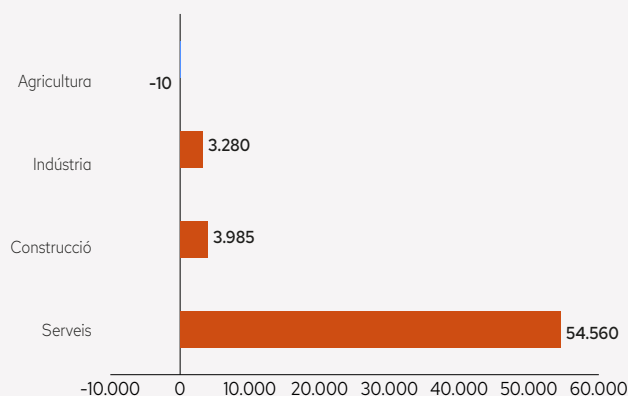

*Dades a 31 de desembre. Els darrers dos anys són provisionals. Règim general, mineria i carbó, i autònoms.
Font: Idescat.

Variació del nombre d'afiliacions* per sectors a la demarcació de Barcelona. Any 2024

Nombre

G IV.9

*Dades a 31 de desembre.
Font: Idescat.

Dades bàsiques de la demarcació de Barcelona

TIV1

	2022	2023	2024	Demarcació Catalunya		2023	2024
				Var. 2024/2023 (% pp)		Pes Dem./CAT (%)	
DEMOGRAFIA							
Població Total	5.699.602	5.797.356	5.877.672	1,4	1,4	73,4	73,4
Densitat (hab/km²)	737,7	750,3	760,7	1,4	1,4	-	-
Població de menys de 16 anys	874.596	869.585	857.901	-1,3	-1,2	72,2	72,1
Població de 16 a 64 anys	3.722.481	3.804.218	3.870.768	1,7	1,7	73,6	73,6
Població de 65 anys o més	1.102.525	1.123.553	1.149.003	2,3	2,4	73,5	73,4
Índex de dependència global	53,1	52,4	51,8	-0,5	-0,5	-	-
Índex d'envelliment	126,1	129,2	133,9	4,7	4,6	-	-
Nacionalitat espanyola	4.844.199	4.846.649	4.861.738	0,3	0,4	74,1	74,0
Nacionalitat estrangera	855.403	950.707	1.015.934	6,9	6,0	69,8	70,3
Taxa d'estrangeria total	15,0	16,4	17,3	0,9	0,8	-	-
Taxa d'estrangeria extracomunitària	11,8	13,0	13,8	0,8	0,7	-	-
ACTIVITAT ECONÒMICA							
Comptes de cotització¹	175.652	176.141	176.936	0,5	0,3	72,0	72,0
Nombre d'empreses²	480.301	445.119	453.568	1,9	1,9	75,2	75,3
Sense assalariats	284.986	250.263	228.729	-8,6	-8,9	76,4	76,7
Amb assalariats	195.315	194.856	224.839	15,4	15,2	73,7	73,8
1 a 49 assalariats	191.006	190.423	220.270	15,7	15,4	73,5	73,7
50 a 199 assalariats	3.198	3.299	3.379	2,4	3,4	81,6	80,9
200 a 999 assalariats	937	950	998	5,1	4,5	83,0	83,4
1.000 o més assalariats	174	184	192	4,3	5,2	86,4	85,7
Empreses concursades	952	876	1.030	17,6	18,9	87,4	86,5
Finques transmeses	185.178	170.625	179.974	5,5	3,6	60,5	61,6
Viatgers allotjats a establiments hotelers³	11.271.883	12.864.170	13.143.573	2,2	1,7	60,7	60,9
Residents a Espanya	3.320.020	3.540.995	3.345.454	-5,5	-4,9	44,2	43,9
Residents a l'estranger	7.951.864	9.323.172	9.798.118	5,1	5,8	70,6	70,2
SECTOR EXTERIOR⁴							
Exportacions de béns (milions €)	73.180	78.243	77.037	-2,0	-0,5	-0,5	76,9
10 principals sectors:							
Productes químics	22.372	23.979	25.157	3,5	3,3	81,8	82,3
Automòbils i motos	9.009	12.266	11.442	-6,9	-6,1	98,3	97,5
Altres béns d'equipament	6.723	6.834	6.411	-6,9	-3,2	80,0	77,0
Tèxtils i confecció	4.899	4.761	4.798	0,6	3,4	83,1	81,1
Maq. Específica certes indústries	4.504	4.682	4.332	-8,1	-7,9	82,9	82,8
Components de l'automòbil	1.965	3.148	2.362	-24,9	-21,1	90,3	86,0
Petroli i derivats	2.407	2.194	2.285	4,6	1,7	55,5	58,7
Productes càrnics	2.420	2.264	2.045	-9,4	-4,8	43,7	41,6
Altres semimanufactures	2.349	2.040	2.003	-1,3	-0,6	66,8	66,4
Altres manufactures de consum	1.836	1.878	1.942	2,6	4,2	82,8	81,7
Exportacions UE	43.058	45.685	43.981	-3,8	-2,1	74,8	73,6
Exportacions fora UE	30.122	32.557	33.056	0,5	1,8	82,6	81,9
Importacions de béns (milions €)	88.168	86.471	86.839	0,7	0,7	78,4	78,4
10 principals sectors:							
Productes químics	24.311	21.893	21.367	-2,5	-2,0	85,3	84,6
Altres béns d'equipament	6.445	8.725	8.871	2,1	3,0	85,3	84,5
Automòbils i motos	8.471	9.676	8.496	-11,9	-6,7	84,1	79,5
Tèxtils i confecció	8.174	7.419	7.881	6,5	6,0	92,7	93,1
Maq. Específica certes indústries	5.443	5.703	5.897	4,6	4,7	88,9	89,1
Components de l'automòbil	3.006	3.697	4.021	9,9	9,2	95,1	95,7
Altres manufactures de consum	3.394	2.440	2.629	8,3	8,4	86,6	86,5
Petroli i derivats	2.682	3.291	2.549	-22,7	-9,3	36,7	31,4
Sucre, cafè i cacau	2.325	1.676	2.281	36,3	29,1	86,8	91,6
Altres semimanufactures	2.529	2.079	2.142	3,3	4,2	74,2	73,5
Importacions UE	45.937	44.641	46.023	3,6	2,3	80,2	81,2
Importacions fora UE	42.231	41.830	40.816	-2,4	-0,9	76,6	75,5
Nombre d'empreses exportadores	41.960	41.786	42.255	1,1	0,2	88,3	89,2
Nombre d'empreses exportadores regulars	14.558	14.913	15.728	5,5	4,5	85,0	85,7
Exporten menys de 50.000 €	6.169	6.386	6.837	7,1	5,6	87,0	88,2
Exporten de 50.000 a 500.000 €	3.625	3.648	3.886	6,5	6,2	88,0	88,2
Exporten de 500.000 a 5 milions €	3.271	3.370	3.458	2,6	2,2	81,9	82,2
Exporten més de 5 milions €	1.493	1.509	1.547	2,5	1,6	77,5	78,2
MERCAT DE TREBALL							
Afiliacions totals¹,³,⁵	2.679.685	2.747.965	2.809.775	2,2	2,3	76,5	76,4
Agricultura	8.020	7.910	7.900	-0,1	-0,4	25,3	25,4
Indústria	355.335	359.720	363.000	0,9	0,9	72,4	72,3
Construcció	150.415	153.195	157.180	2,6	2,0	68,5	68,9
Serveis	2.165.915	2.227.140	2.281.700	2,4	2,6	78,4	78,3
Assalariats	2.276.710	2.342.985	2.398.810	2,4	2,5	77,2	77,2
Autònoms	402.975	404.980	410.965	1,5	1,4	72,4	72,5
Ocupats (EPA)⁶	2.661.725	2.779.250	2.851.050	2,6	2,5	74,4	74,5
Contractes	2.103.899	1.848.364	1.848.687	0,0	0,4	74,6	74,3
Temporals	1.276.347	1.062.492	1.074.454	1,1	2,1	77,4	76,7
Indefinitos	827.552	785.872	774.233	-1,5	-1,7	71,0	71,1
Atur registrat¹	254.340	254.296	248.270	-2,4	-2,4	74,1	74,1
Taxa d'atur (EPA)⁶	9,9%	9,1%	8,5%	-0,7	-0,4	-	-

Fonts: INE, Idescat, Observatori d'Empresa i Ocupació, DataComex, ICEX i Registradors de la propietat.

1 Dades de final d'any.

2 Les dades són a 1 de gener de cada any (Directori Central d'Empreses de l'INE).

3 Les dades del darrer any són provisionals.

4 Les dades del darrer any són provisionals i la taxa de variació està calculada a partir de les dades provisionals de l'any anterior.

5 Règim general, mineria i carbó i autònoms.

6 Les dades fan referència a la mitjana anual.

La inflació continua el procés desinflacionista que va començar a la segona meitat del 2022

Per últim, el 2024 ha continuat el procés de reducció de la inflació, i a mesura que es consolidava els tipus d'interès han anat experimentant una disminució. Els **preus de consum** han augmentat el 2,9% en mitjana anual el 2024, vuit dècimes menys que el 2023, i una dècima per sobre el conjunt de Catalunya. Tot i això, la inflació subjacent s'ha mantingut elevada, en bona part, a causa de la inflació dels serveis.

Anàlisi comarcal

A nivell comarcal, la demarcació de Barcelona està formada per un total de tretze comarques: l'Alt Penedès, l'Anoia, el Bages, el Berguedà, el Baix Llobregat, el Barcelonès, el Garraf, el Lluçanès⁶, el Maresme, el Moianès, Osona, el Vallès Occidental i el Vallès Oriental⁷. El Barcelonès presenta la major densitat de població atès que concentra gairebé el 40% de la població en 146 km². A continuació, les comarques amb més concentració demogràfica són les de la primera corona: el Vallès Occidental (16%), el Baix Llobregat (14%), el Maresme (8%) i el Vallès Oriental (7%). Aquestes comarques, juntament amb el Garraf, són les que tenen una densitat d'habitants per km² superior a la mitjana catalana (249,5 habitants per km²). En l'altre extrem, les comarques amb menys habitants són el Lluçanès, el Moianès i el Berguedà, les tres concentren l'1% de la població de la demarcació i una densitat inferior a 44 habitants per km².

La població nascuda a l'estranger augmenta per sobre el 5,0% a totes les comarques, excepte el Moianès

Segons el cens del padró municipal, la **població** ha crescut a totes les comarques entre el 0,6% i l'1,7% (sense dades

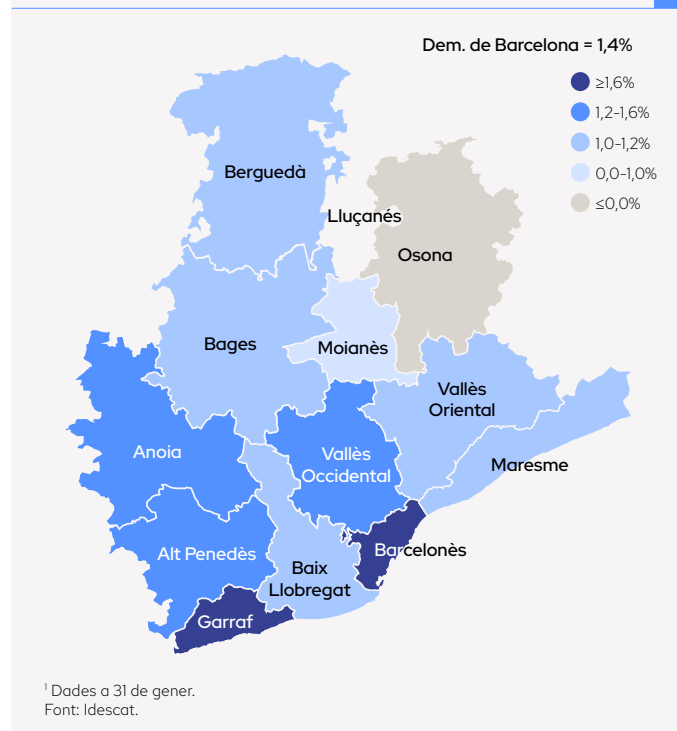
d'evolució per al Lluçanès), excepte a Osona on ha disminuït un 2,1% ([mapa IV.1](#)). Segons el lloc de naixement, s'observa que la població nascuda a l'estranger ha crescut de forma notable a totes les comarques. Concretament, els creixements interanuals han fluctuat entre el 5,0% d'Osona i el 9,6% del Berguedà, excepte al Moianès (2,8%).

El nombre d'empreses ha disminuït a set de les tretze de les comarques de la demarcació

En relació amb el teixit empresarial, el 2024 el nombre de **comptes de cotització** inscrits a la Seguretat Social a 31 de desembre (concepte aproximatiu al nombre d'empreses) ha disminuït a set comarques. Tanmateix, a excepció del Lluçanès (-10,4%), el descens ha estat minso en termes relatius: -0,5% al Berguedà i l'Alt Penedès, el -0,1% al Baix Llobregat i el Vallès Occidental i Oriental, i el -0,03% al Maresme. Al Moianès el nombre d'empreses s'ha mantingut estable. I a la resta de comarques el nombre d'empreses ha augmentat lleugerament, amb variacions que han oscil·lat entre el 0,1% de l'Anoia i l'1,8% del Bages ([mapa IV.2](#)). Quant al Barcelonès, aquesta comarca ha registrat 84.730 empreses (el 48% de la demarcació), amb 743 més que el 2023, que representen el 85% de les noves empreses de la demarcació barcelonina el darrer any. Cal esmentar que cap comarca ha assolit el nivell d'empreses d'abans de la crisi de la Covid-19.

Població¹. Any 2024

Taxes de variació interanual, en %

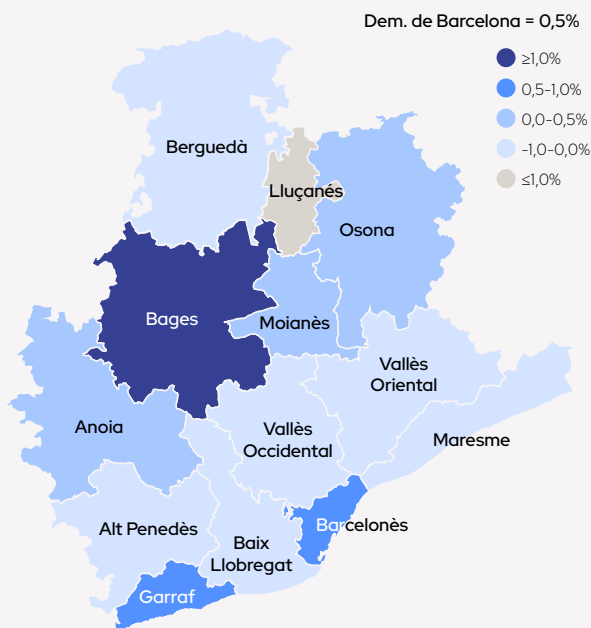
6. A partir del 12 de maig de 2023 entra en vigor la Llei 7/2023, de 10 maig, de creació de la comarca del Lluçanès. El Lluçanès està format inicialment per nou municipis, vuit que pertanyien a Osona: Alpens, Lluçà, Olost, Oristà, Perafita, Prats de Lluçanès, Sant Martí d'Albars i Sobremunt, i un al Bages: Sant Feliu Sasserra. Aquest darrer municipi retorna al Bages al juliol. Per tant, la creació del Lluçanès només modifica territorialment a la comarca d'Osona (que passa de 50 a 42 municipis). Cal esmentar que només es presentaran dades del Lluçanès si la variable fa referència a finals d'any i l'estadística la té disponible. Per tant, no es farà una anàlisi de la comarca del Lluçanès si la referència de la dada és el conjunt de l'any 2023 o la comparativa amb el 2022.

7. Els municipis d'Espinelves, Vidrà i Viladrau de la comarca d'Osona formen part de la província de Girona. Així mateix, Gósol (Berguedà) pertany a la província de Lleida. Per contra, el municipi de Fogars de la Selva, de la Selva, pertany a la província de Barcelona.

Comptes de cotització¹. Any 2024

Taxes de variació interanual, en %

MIV.2

¹ Dades a 31 de gener.
Font: Idescat.

El nombre de llocs de treball augmenta a totes les comarques de la demarcació (excepte al Moianès)

Quant a l'evolució del mercat de treball, l'**afiliació** a la Seguretat Social segons ubicació de la seu de l'empresa (o llocs de treball) s'ha incrementat a dotze de les tretze comarques. Les intensitats han estat heterogènies i els increments han oscil·lat entre el 0,3% d'Osona i el 3,8% del Bages ([mapa IV.3](#)). En termes absoluts, de les més 61.800 afiliacions addicionals que s'han registrat a la demarcació, un 65% s'han ubicat al Barcelonès (+40.305), un 11% al Baix Llobregat i un 9% al Vallès Occidental.

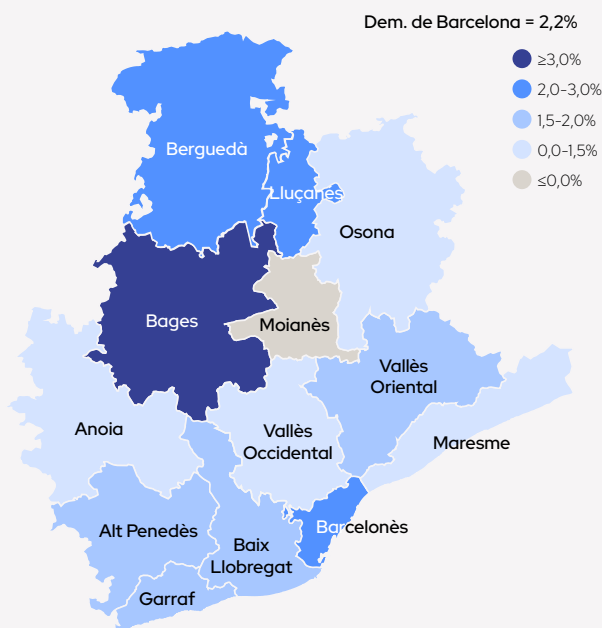
Quant a les dades desagregades per grans sectors econòmics, el [gràfic IV.10](#) mostra la composició del nombre d'afiliacions per grans sectors a finals del 2024. Els **serveis** és el sector on les seves afiliacions són les més representatives a totes les comarques, amb un pes sobre el total comarcal que oscil·la entre el 45,8% al Lluçanès i el 89,6% al Barcelonès. Només al Moianès i a Osona s'ha reduït les afiliacions en aquest sector (-0,9% i -0,5%, respectivament). A la resta de comarques el creixement ha oscil·lat entre el 0,8% del Maresme i el 4,9% del Bages. Si s'analitzen les contribucions sectorials de les afiliacions a les onze comarques on ha augmentat el nombre total de llocs de treball, el sector terciari és el que més llocs de treball aporta al creixement a tots els territoris.

L'ocupació a la **construcció** ha disminuït a tres comarques el 2024: el 6,3% al Moianès, el 1,3% a l'Alt Penedès i l'1,1% al Vallès Oriental. Al Berguedà s'ha mantingut i a la resta ha augmentat, entre el 0,1% del Maresme i el 5,3% del Barcelonès. Les tres comarques amb un major pes d'aquesta activitat sobre el total comarcal són el Lluçanès, el Berguedà i el

Afiliacions a la Seguretat Social¹. Any 2024

Taxes de variació interanual, en %

MIV.3

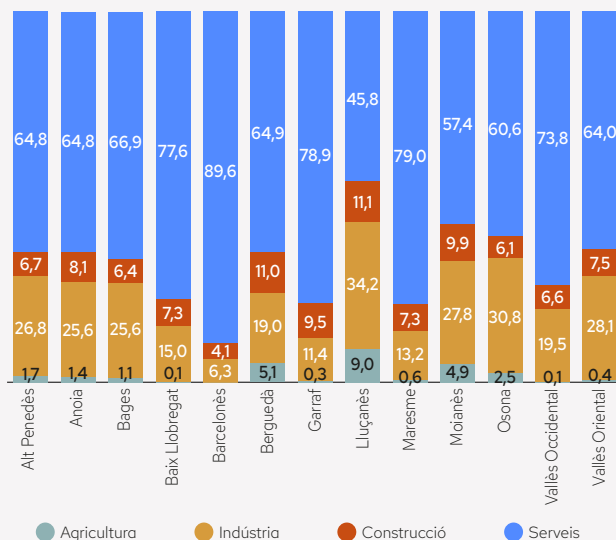

¹ Dades a 31 de desembre.
Font: Idescat.

Estructura sectorial de les afiliacions*. Any 2024

En percentatge sobre el total d'afiliacions de la comarca

G IV.10

*Dades provisionals a 31 de desembre. Règim general, mineria i carbó, i autònoms.
Font: Idescat.

Afiliacions a la Seguretat Social per grans sector econòmics i comarques^{1,2}

Any 2024

T IV.2

	Agricultura		Indústria		Construcció		Serveis		Total Afiliacions	
	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre	Var 24/23 (%)
Alt Penedès	750	0,7	11.925	-1,9	2.965	-1,3	28.805	4,0	44.445	1,9
Anoia	515	-2,8	9.605	-2,3	3.050	2,5	24.290	1,5	37.460	0,5
Bages	840	-0,6	18.990	1,6	4.765	2,7	49.705	4,9	74.290	3,8
Baix Llobregat	460	-1,1	54.045	0,4	26.395	1,5	279.525	2,2	360.420	1,9
Barcelonès	440	4,8	89.500	1,4	59.120	5,3	1.279.420	2,9	1.428.475	2,9
Berguedà	590	-0,8	2.185	-2,9	1.260	0,0	7.465	4,5	11.505	2,4
Garraf	100	5,3	4.330	0,8	3.620	3,0	30.085	1,9	38.130	1,8
Lluçanès	175	0,0	665	3,1	215	2,4	890	2,9	1.950	2,6
Maresme	815	-1,2	18.865	2,9	10.415	0,1	113.135	0,8	143.225	1,0
Moianès	185	8,8	1.055	1,0	375	-6,3	2.175	-0,9	3.785	-0,8
Osona	1.885	0,3	23.255	1,5	4.625	2,7	45.835	-0,5	75.595	0,3
Vallès Occidental	485	0,0	84.205	0,9	28.650	1,3	318.945	1,3	432.280	1,3
Vallès Oriental	705	-1,4	44.470	0,5	11.795	-1,1	101.090	3,0	158.060	2,0
Demarc. de Barcelona	7.900	-0,1	363.000	0,9	157.180	2,6	2.281.700	2,4	2.809.775	2,2
Catalunya	31.115	-0,5	501.895	0,9	227.980	2,0	2.915.005	2,6	3.675.995	2,3

Font: Idescat.

1 Dades a 31 de desembre. Les dades del 2024 i 2023 són provisionals.

2 Règim general, mineria i carbó, i autònoms.

Moianès, amb un 11,1%, 11,0% i 9,9% respectivament. En tercer lloc, les afiliacions a la **indústria** han disminuït a tres de les tretze comarques: -2,9% al Berguedà, -2,3% a l’Anoia i -1,9% a l’Alt Penedès. Els augments comarcals

han fluctuat entre el 0,4% del Baix Llobregat i el 3,1% del Lluçanès. Les comarques amb un major pes d’aquesta activitat sobre el total són el Lluçanès i Osona amb un 34,2% i 30,8% respectivament. Finalment, el nombre de

Dades econòmiques bàsiques de les comarques

Any 2024

T IV.3

	Població		Població nascuda a l'estranger		Empreses (comptes de cotització)		Afiliacions segons seu de l'empresa ²		Afiliats segons residència padronal		Atur registrat	
	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre ¹	Var 24/23 (%)	Nombre ¹	Var 24/23 (%)	Nombre ¹	Var 24/23 (%)	Nombre ¹	Var 24/23 (%)
Alt Penedès	114.189	1,5	18.507	7,9	3.240	-0,5	44.445	1,9	50.740	2,5	4.890	-2,0
Anoia	128.432	1,3	19.023	8,6	3.085	0,1	37.460	0,5	54.620	1,7	6.648	-1,6
Bages	185.352	1,1	33.318	7,7	4.966	1,8	74.290	3,8	77.960	2,4	8.698	-4,0
Baix Llobregat	848.827	1,0	153.567	7,4	20.912	-0,1	360.420	1,9	383.260	1,8	32.903	-3,0
Barcelonès	2.354.301	1,7	759.030	8,2	84.730	0,9	1.428.475	2,9	1.033.945	2,0	96.132	-0,9
Berguedà	41.058	1,1	6.252	9,6	1.209	-0,5	11.505	2,4	16.370	1,8	1.629	-3,6
Garraf	161.907	1,7	36.582	7,3	4.081	1,0	38.130	1,8	68.210	2,5	7.475	-1,7
Lluçanès ³	5.718	-	582	-	190	-10,4	1.950	2,6	2.545	-1,0	193	-
Maresme	472.572	1,1	85.533	6,6	11.909	0,0	143.225	1,0	202.465	1,9	20.500	-2,4
Moianès	14.758	0,6	2.079	2,8	394	0,0	3.785	-0,8	6.710	0,6	581	1,4
Osona	164.006	-2,1	35.301	5,0	5.179	0,2	75.595	0,3	75.000	2,2	6.941	-2,8
Vallès Occidental	960.033	1,2	172.953	7,8	25.369	-0,1	432.280	1,3	429.440	2,0	43.235	-3,8
Vallès Oriental	426.653	1,1	69.129	6,9	11.716	-0,1	158.060	2,0	195.065	2,1	18.591	-4,8
Demarc. de Barcelona	5.877.672	1,4	1.391.802	7,8	176.936	0,5	2.809.775	2,2	2.596.140	2,0	248.270	-2,4
Catalunya	8.012.231	1,4	1.906.682	7,4	245.610	0,3	3.675.995	2,3	3.589.135	2,0	335.195	-2,4

Font: Idescat, INE, MTAS i Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya.

1 Dades a 31 de desembre.

2 Dades provisionals. Règim general, mineria i carbó, i autònoms.

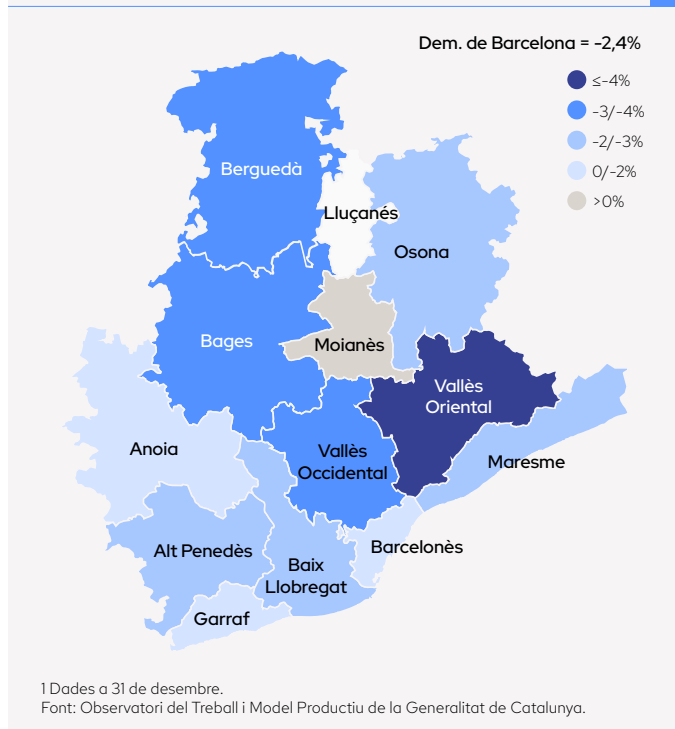
3. Es presenten dades per a les variables que fan referència a finals d’any i l’estadística oficial incorpora aquesta comarca: empreses, afiliacions i afiliats. Pel que fa a les dades de població i aturats registrats es presenta la dada de la suma dels municipis i la comarca d’Osona també incorpora el Lluçanès.

Atur registrat¹. Any 2024

Taxes de variació interanual, en %

M IV.4

a dues (el Lluçanès i Vallès Occidental) i ha minvat a les restants.

En el cas dels **afiliats** segons residència del treballador, el desembre del 2024 s'observa que aquestes han augmentat a totes les comarques respecte a un any enrere, excepte al Lluçanès (-1,0%). Si es compara comarcament l'afiliació segons residència del treballador amb l'afiliació segons la ubicació de la seu social de l'empresa, es pot analitzar la mobilitat entre comarques per motius laborals. A deu de les tretze comarques el nombre d'afiliats per residència és superior al d'afiliacions per seu d'empresa, el que implica que hi ha una major proporció de gent que treballa a una altra comarca. Només al Barcelonès, Osona i Vallès Occidentals les afiliacions per residència són inferiors a les de seu d'empreses (un -28%, -1% i un -1%, respectivament), el que implica que són receptores netes de treballadors residents a altres comarques, sobretot en el cas del Barcelonès (taula IV.3).

El nombre d'aturats baixa a totes les comarques, excepte al Moianès

llocs de treball al sector **agrícola** –molt minoritari a totes les comarques excepte al Lluçanès, Berguedà i Moianès, on té un pes del 9,0%, 5,1% i 4,9% sobre el total d'afiliacions, respectivament–, ha crescut a 5 comarques (el Moianès, el Garraf, el Barcelonès, l'Alt Penedès i Osona), s'ha mantingut

Paral·lelament a la bona evolució dels resultats que s'ha observat en termes de llocs de treball i afiliats, s'ha registrat una disminució generalitzada del nombre d'**aturats registrats** a totes les comarques el 2024, a excepció del Moianès (+1,4%), entre el -0,9% al Barcelonès i -4,8% el Vallès Oriental (mapa IV.4).

Girona i comarques

Anàlisi de la demarcació

Girona és la més petita en extensió de les demarcacions catalanes, amb 5.905 km². Tot i això, se situa en segon lloc pel que fa al nombre d'empreses i afiliacions, i ocupa la tercera posició en població, amb una representació al voltant del 10% en cada cas.

Tot i ser la demarcació amb menys extensió territorial, Girona ocupa la segona posició en nombre d'empreses i llocs de treball

La **població** ha augmentat un 1,5%, 12.436 persones més, fins a les 821.108 persones registrades en el cens a 1 de gener de 2024. Per nacionalitat, les persones estrangeres a la demarcació augmenten un 3,6% (gairebé 6.154 persones més) fins a les gairebé 177.700, xifra que suposa un rècord històric, mentre que les persones amb nacionalitat espanyola també augmenten, però relativament en menor mesura, un 1,0% (6.282 persones més). Al seu torn, el nombre de persones estrangeres extracomunitàries (que provenen de fora de la UE) augmenta un 4,5% (6.027 persones més) i la immigració comunitària un 1,0% (6.409 persones més). Arrel d'aquesta evolució dels fluxos migratoris, la taxa d'estrangeria (percentatge de població estrangera sobre el total de la població) augmenta fins al 21,6%, i la extracomunitària fins al 17,0%. Ambdues taxes són les més elevada de les quatre demarcacions catalanes i suposen un rècord històric a Girona.

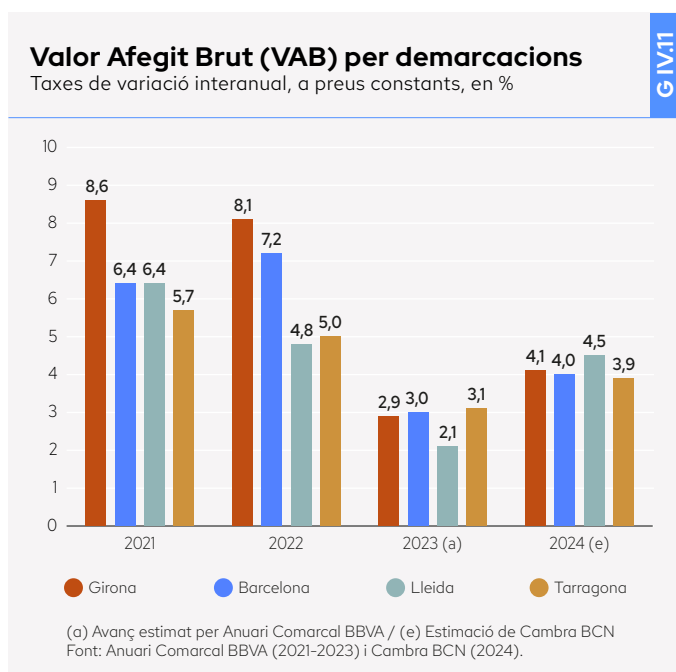
La població resident ha experimentat un creixement notable durant l'últim any, impulsat per l'increment de la població estrangera

Per edats, la població resident a les comarques gironines ha crescut entre els majors de 15 anys, amb més intensitat a mesura que augmenta el tram d'edat: un 1,7% entre les persones de 15 a 64 anys i un 2,8% les de 65 anys o més; i ha disminuït un 0,5% entre el més joves (menors de 16 anys). Aquesta evolució s'ha traduït en un increment de l'índex d'envelliment –rati entre el tram de població més jove i més gran– de gairebé 4 punts percentuals (p.p.) fins a 119,0%, l'índex més baix de les quatre demarcacions, i en una lleugera disminució de la taxa de dependència –percentatge de població d'entre 15 i 64 anys sobre la resta– en 0,2 p.p fins al 53,3%.

El **valor afegit brut** (VAB) a preus constants (descomptada la inflació) de la demarcació de Girona ha crescut un 4,1% el 2024, segons estimacions de la Cambra de Comerç de Barcelona ([gràfic IV.11](#)). Aquesta evolució positiva és la segona més elevada de les demarcacions catalanes i lleugerament superior a la registrada al conjunt de Catalunya (4,0%). Val a dir que Girona va ser una de les demarcacions que més va acusar l'impacte de la pandèmia sobre el PIB el 2020 (-13,9%). Tanmateix, també ha estat una de les que va experimentar una recuperació més ràpida i intensa els anys 2021-2023 (amb un creixement mitjà del 6,5% anual). La rellevància del sector turístic en l'economia gironina explica, en bona part, aquesta evolució positiva del VAB els darrers anys.

Una font addicional per aproximar l'activitat econòmica per demarcacions catalanes és l'Enquesta de clima empresarial, que elaboren conjuntament l'Idescat i la Cambra de Comerç de Barcelona, i que permet fer una anàlisi d'evolució per territori i sectors¹. Pel que fa a la **marxa dels negocis** a Girona el 2024, les dades de l'Enquesta indiquen una evolució positiva en els quatre grans sectors analitzats i, a més, millors als de l'any anterior, excepte al comerç que es manté estable ([gràfic IV.12](#)). En comparació amb la mitjana catalana, la tendència a la demarcació de Girona ha estat lleugerament més positiva per a la construcció i menys per a la resta de sectors.

Tot i que no es disposa de dades específiques sobre la marxa dels negocis de l'hostaleria per demarcacions, és possible fer-ne una aproximació a partir de l'anàlisi de les principals magnituds de demanda i oferta del **sector turístic**. Segons l'Enquesta d'ocupació hotelera de l'INE, amb dades provisionals per al 2024, Girona ha registrat

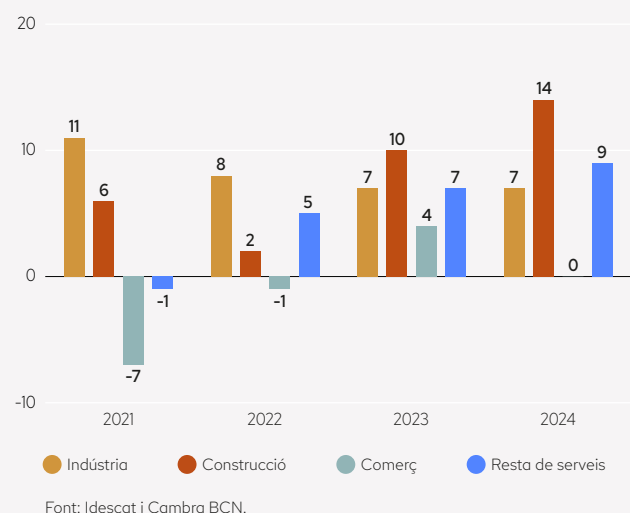

1. Els resultats de l'Enquesta de clima empresarial per al sector de l'hostaleria només estan disponibles per marques turístiques, no per províncies.

Marxa dels negocis per sectors a Girona

Saldos de respostes: diferència entre percentatges de resposta "a l'alça" i "a la baixa"

G IV.12

Girona ha recuperat el nombre de turistes estrangers d'abans de la pandèmia, però no el de turistes nacionals

Pel costat de l'oferta, s'estima que el 2024 a Girona hi ha hagut 543 establiments hotelers oberts, en mitjana anual, 20 menys que el 2023 i 51 menys que el 2019. En termes d'habitacions i places, les xifres tampoc han assolit els nivells pre-pandèmia, però cada vegada s'apropen més: un 1,7% i 0,1% per sota, respectivament. En canvi, el grau d'ocupació per places ja supera el percentatge d'abans de la crisi sanitària i se situa l'any 2024 en el 58,2% per al total de places i en el 66,6% per places de cap de setmana. El grau d'ocupació per habitacions s'ha situat en el 60,7%, pràcticament el mateix que el 2019 (61,0%). En darrer lloc, el sector hotelier de la demarcació ha comptat amb una mitjana anual de 7.610 persones ocupades el 2024 (el 20,8% del total de Catalunya), un 3,6% més que l'any anterior i un 9,0% més que el 2019.

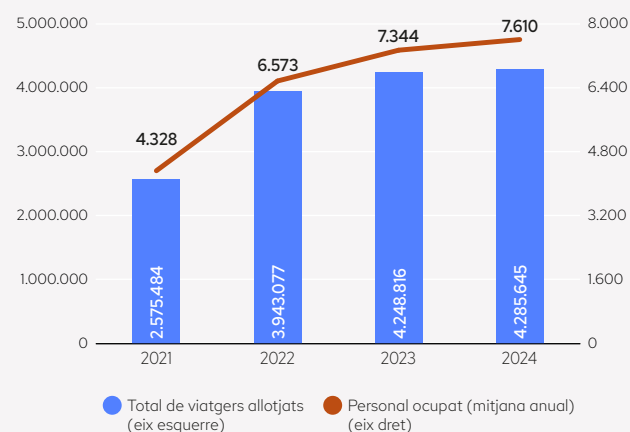
4,3 milions de viatgers allotjats en establiments hotelers, un 0,9% més que l'any anterior, i 12,8 milions de pernoctacions, un 3,2% més que el 2023 (gràfic IV.13). Tanmateix, segons procedència l'evolució ha estat oposada, mentre que el nombre de turistes estrangers ha crescut un 7,0% el darrer any, el turisme intern ha minvat un 7,2%. Al seu torn, les pernoctacions estrangeres ha augmentat un 7,5% i les nacionals han disminuït un 6,1%. Així, el nombre de viatgers estrangers se situa un 12,0% per sobre la xifra del 2019 (+6,8% segons pernoctacions), en canvi, la dels nacionals es troba encara un 0,8% per sota (-4,9% quant a pernoctacions).

Si s'analitza la situació per marques turístiques, la demarcació de Girona comprèn íntegrament la Costa Brava² i, parcialment, els Pirineus. Segons dades de l'Idescat, la Costa Brava es consolida com el segon destí turístic de Catalunya, només per darrere de Barcelona, amb un volum de viatgers en establiments hotelers de 3,9 milions i 12,1 milions pernoctacions el 2024. Els Pirineus, per la seva banda, ocupa la cinquena posició, tant en viatgers com en pernoctacions, amb 748 mil viatgers i 1,5 milions de pernoctacions. L'evolució d'aquestes marques turístiques ha estat divergent, mentre que el nombre de pernoctacions a la Costa Brava ha registrat un increment del 4,1% respecte a l'any anterior (+2,1% els viatgers), als Pirineus ha disminuït un 7,4% (-7,5% els viatgers). Aquesta davallada situa els Pirineus com una de les dues úniques marques amb una evolució negativa el 2024, juntament amb les Terres de l'Ebre, tot i que en aquest cas la caiguda ha estat més moderada.

Viatgers i personals ocupat a establiments hotelers a la demarcació de Girona

Nombre

G IV.13

Nota: Les dades del darrer any són provisionals.
Font: INE.

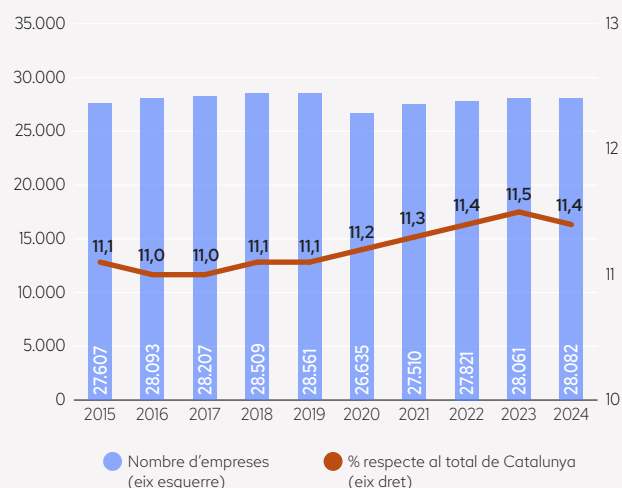
En termes del grau d'ocupació, la Costa Brava registra la quarta taxa més alta de totes les marques turístiques (66,9%), gairebé tres punts per sobre de la xifra de 2019 (64,0%); en canvi, el grau d'ocupació als Pirineus és el més baix de totes les marques turístiques (el 35,9%), influenciada per l'elevada estacionalitat d'aquesta destinació (altament depenent també de les condicions per practicar esports d'hivern). Quant a l'estada mitjana, a la Costa Brava és de 3,1 dies –la segona més elevada de totes les marques turístiques, només per darrere dels 3,5 dies a la Costa Daurada–, i als Pirineus es manté en 2,0 dies.

2. La marca turística Costa Brava inclou totes les comarques gironines amb excepció de la Garrotxa, el Ripollès i la Cerdanya, que s'enquadren a la marca turística Pirineus, juntament amb sis comarques més de Lleida.

Empreses¹ amb assalariats a la demarcació de Girona

Nombre i percentatge sobre el total de Catalunya, en %

G IV.14

1 Comptes de cotització a 31 de desembre.
Font: Idescat (SS).

El nombre de comptes de cotització es manté pràcticament estable a la demarcació el 2024 respecte a l'any anterior

El **teixit empresarial** al conjunt de la demarcació de Girona ha registrat 64.130 empreses (amb i sense assalariats) a 1 de gener del 2024, un 2,0% més que l'any anterior, segons les dades d'empreses actives que proporciona l'explotació estadística del Directori central d'empreses (DIRCE) de l'INE. Tanmateix, per tipologia d'empresa s'observa una evolució desigual: les empreses amb assalariats ha registrat un increment del 15,3%, mentre que les sense assalariats han disminuït del 9,8%. Aquest fort augment en el nombre d'empreses amb assalariats s'explica, en part, pels efectes persistents de la reforma laboral aprovada el 2022, que continua generant impactes significatius durant el 2024. Tanmateix, també cal tenir en compte un canvi metodològic³ aplicat a partir del 2023 en la definició d'"empresa econòmicament activa", que ha ampliat la cobertura estadística incorporant unitats que anteriorment no es comptabilitzaven com a empreses actives. Per tant, en aquest darrer cas, l'increment observat no reflecteix necessàriament una expansió real del teixit empresarial, sinó una ampliació de la definició estadística d'empresa activa en l'estadística.

3. A causa de l'entrada en vigor del Reglament EBS 2019/2152 i del seu Acte d'Implementació 2020/1197, l'explotació estadística del Directori Central d'Empreses (DIRCE) ha adoptat alguns canvis metodològics des de l'any 2022. La nova definició d'empresa econòmicament activa, implementada el 2022, afecta el còmput del nombre d'empreses actives, de manera que hi ha una ruptura de sèrie el 2022 i les dades a partir del 2023 no són comparables amb les dels anys anteriors.

Si s'analitzen les dades que recullen l'evolució al llarg del darrer any com són els comptes de cotització, terme que fa referència als centres de treball que té una empresa, Girona ha registrat 28.082 comptes de cotització a finals d'any, un 0,1% més que en la mateixa data del 2023, però encara 479 comptes per sota de la xifra del 2019 (gràfic IV.14).

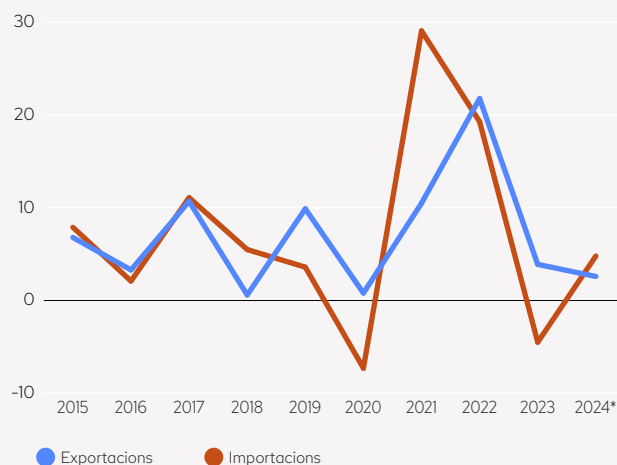
Altres indicadors de demanda interna que ajuden a completar l'anàlisi a nivell provincial són les **compravendes d'habitatges**. Aquestes han evolucionat positivament el 2024, amb un augment de l'1,3% fins a les gairebé 13.900 transaccions, el 13,9% del total al Principat. Aquest ascens de la demanda immobiliària durant el 2024 s'explica sobretot pel descens dels tipus d'interès, facilitant l'accessibilitat al finançament hipotecari de les llars. Al seu torn, amb una manca d'oferta suficient i l'augment de la demanda, els preus dels habitatges lliure s'han accelerat de forma significativa el darrer any, un 4,8% (de 1.754 euros/m² el 2023 a 1.837 euros/m² el 2024, valor taxat).

En relació amb el **sector exterior**, les dades de comerç internacional tanquen el 2024 amb uns resultats globals positius a la demarcació de Girona. Segons dades provisionals de duanes, les exportacions nominals han augmentat un 2,6% fins als 8.339 milions d'euros, màxim històric des del 2005 (inici de la sèrie disponible); i les importacions han crescut un 4,8% fins als 4.176 milions d'euros (gràfic IV.15). Evolució més notable a la registrada al conjunt de Catalunya respecte a les importacions (0,7%) i oposada quant a les exportacions (-0,5%). Girona manté un saldo comercial positiu, a diferència del patró del conjunt de Catalunya, de 4.162 milions d'euros, uns 104 milions menys que el 2023.

Exportacions i importacions de béns a la demarcació de Girona

Taxes de variació interanual, a preus corrents, en %

G IV.15

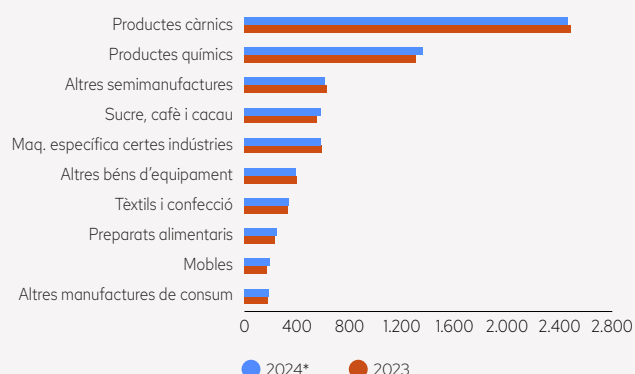

*La taxa de variació del darrer any són amb dades provisionals.
Font: Duanes.

Principals sectors exportadors a la demarcació de Girona

Milions d'euros

G IV.16

*Les dades són provisionals.
Font: Duanes.

Girona concentra el 50% del total exportat de productes càrnics a Catalunya

Les **exportacions** de Girona han representat el 8,3% del total de vendes catalanes a l'estranger (en termes monetaris). Les vendes destinades a països de la Unió Europea –que suposen el 69% del total de la província– han registrat un increment moderat del 0,9%, mentre que les dirigides a països extracomunitaris (31% del total) han crescut de manera més significativa, amb un augment del 6,5%. Pel que fa a les deu principals activitats econòmiques exportadores (que representen el 93,5% del volum monetari exportat de la demarcació), la primera continua sent els productes càrnics, amb 2.461 milions d'euros exportats (el 30% del total exportat a Girona i el 50% del total de Catalunya), un 0,7% menys respecte al 2023. La segona activitat també continua sent la de productes químics (1.362 milions, el 16% del total d'exportacions de Girona), amb una increment del 5,0% respecte a un any enrere (gràfic IV.16).

L'increment de les exportacions ha anat associat a un creixement del **teixit empresarial exportador regular** (aquelles més consolidades perquè han exportat com a mínim quatre anys consecutius). El 2024 el nombre d'empreses dins d'aquest col·lectiu ha augmentat un 2,1% fins a les gairebé 1.300. El nombre d'empreses regulars ha disminuït en els trams de major dimensió: un -1,0% a les que exporten entre 500.000€ a 5 milions d'euros i un -1,9% entre les de més de 5 milions d'euros. En canvi, el nombre d'empreses que exporten menys de 50.000 euros augmenta un 5,0% i entre les de 50.000 a 500.000 milions d'euros un 5,9%.

Respecte a les **importacions**, les de fora de la UE –el 25% del total– han crescut amb més intensitat que les comunitàries (6,4% i 4,2%, respectivament). Les importacions de les tres principals activitats –que representen el 40% del total importat a la demarcació– han augmentat de forma generalitzada i per sobre el 4,8%. Els productes químics continuen sent el principal sector importat a la demarcació, amb 1.076 milions d'euros (el 25,8% del total). Li segueixen altres semimanufactures (7,5% del total), maquinària específica (7,1%). A Girona destaquen especialment les importacions de productes càrnics i de matèries primeres d'origen animal i vegetal –que ocupen el sisè i el vuitè lloc, en cada cas, en valor importat a la demarcació–, ja que aquests dos grups de productes representen el 17,3% i el 15,5% del total importat d'aquestes categories, respectivament, a Catalunya.

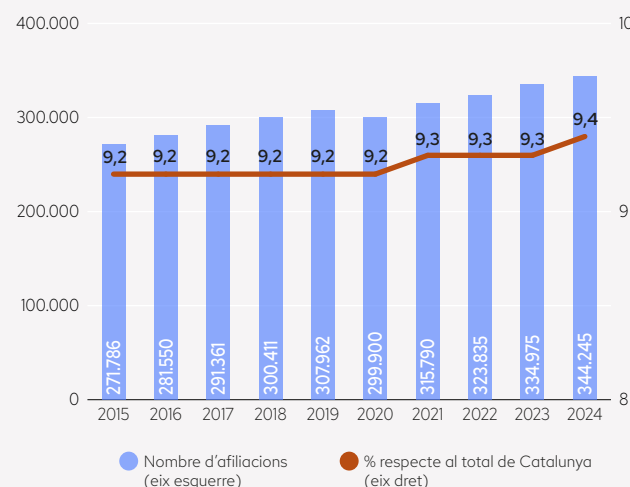
L'any 2024 s'assoleix una xifra rècord d'ocupació, impulsada en gran mesura per la bona evolució de la demanda interna

Respecte a l'evolució del mercat de treball a les comarques gironines el 2024, aquesta ha estat positiva en comparació amb el 2023 (gràfic IV.17). En primer lloc, les **afiliacions** a la Seguretat Social (SS) han augmentat un 2,8% fins a les poc més de 344.000 persones a 31 de desembre 2024, el màxim des del 2008 (inici de la sèrie disponible). Aquest creixement ha estat cinc dècimes superior al de la mitjana catalana (2,3%). Segons el règim d'afiliació, el nombre d'assalariats ha augmentat un 3,0% fins als 281.040 a finals d'any, la dada més elevada de la sèrie històrica disponible

Afiliacions* a la demarcació de Girona

Nombre i percentatge sobre el total de Catalunya, en %

G IV.17

*Dades a 31 de desembre. Els darrers dos anys són provisionals. Règim general, mineria i carbó, i autònoms.
Font: Idescat.

	2022	2023	2024	Demarcació Catalunya		2023	2024
				Var. 2024/2023 (% pp)		Pes Dem./CAT (%)	
DEMOGRAFIA							
Població Total	790.432	808.672	821.108	1,5	1,4	10,2	10,2
Densitat (hab/km²)	133,9	136,9	139,1	1,5	1,4	-	-
Població de menys de 16 anys	129.890	131.027	130.324	-0,5	-1,2	10,9	11,0
Població de 16 a 64 anys	513.823	526.843	535.742	1,7	1,7	10,2	10,2
Població de 65 anys o més	146.719	150.802	155.042	2,8	2,4	9,9	9,9
Índex de dependència global	53,8	53,5	53,3	-0,2	-0,5	-	-
Índex d'envelliment	113,0	115,1	119,0	3,9	4,6	-	-
Nacionalitat espanyola	631.903	637.190	643.472	1,0	0,4	9,7	9,8
Nacionalitat estrangera	158.529	171.482	177.636	3,6	6,0	12,6	12,3
Taxa d'estrangeria total	20,1	21,2	21,6	0,4	0,8	-	-
Taxa d'estrangeria extracomunitària	15,3	16,5	17,0	0,5	0,7	-	-
ACTIVITAT ECONÒMICA							
Comptes de cotització¹	27.821	28.061	28.082	0,1	0,3	11,5	11,4
Nombre d'empreses²	65.628	62.848	64.130	2,0	1,9	10,6	10,6
Sense assalariats	36.288	33.258	30.009	-9,8	-8,9	10,2	10,1
Amb assalariats	29.340	29.590	34.121	15,3	15,2	11,2	11,2
1 a 49 assalariats	28.945	29.192	33.699	15,4	15,4	11,3	11,3
50 a 199 assalariats	302	306	324	5,9	3,4	7,6	7,8
200 a 999 assalariats	80	79	82	3,8	4,5	6,9	6,9
1.000 o més assalariats	13	13	16	23,1	5,2	6,1	7,1
Empreses concursades	50	39	37	-5,1	18,9	3,9	3,1
Finques transmeses	43.233	40.156	40.519	0,9	3,6	14,2	13,9
Viatgers allotjats a establiments hotelers³	3.943.076	4.248.816	4.288.057	0,9	1,7	20,0	19,9
Residents a Espanya	1.865.298	1.835.120	1.700.585	-7,3	-4,9	22,9	22,3
Residents a l'estranger	2.077.778	2.413.693	2.587.475	7,2	5,8	18,3	18,5
SECTOR EXTERIOR⁴							
Exportacions de béns (milions €)	7.850	8.157	8.339	2,6	-0,5	8,1	8,3
10 principals sectors:							
Productes càrnics	2.250	2.483	2.461	-0,7	-4,8	48,0	50,1
Productes químics	1.419	1.307	1.362	5,0	3,3	4,5	4,5
Altres semimanufactures	675	628	612	-1,6	-0,6	20,6	20,3
Sucre, cafè i cacau	538	553	585	5,8	18,4	46,4	41,0
Maq. Específica certes indústries	446	589	584	-0,7	-7,9	10,4	11,2
Altres béns d'equipament	427	397	391	-1,5	-3,2	4,6	4,7
Tèxtils i confecció	317	332	337	2,5	3,4	5,8	5,7
Preparats alimentaris	239	235	250	6,0	2,1	12,5	12,9
Mobles	164	171	196	14,7	3,5	18,2	20,2
Altres manufactures de consum	142	178	187	5,3	4,2	7,8	7,9
Exportacions UE	5.310	5.732	5.752	0,9	-2,1	9,4	9,6
Exportacions fora UE	2.540	2.425	2.586	6,5	2,4	6,2	6,4
Importacions de béns (milions €)	4.075	3.890	4.176	4,8	0,7	3,5	3,8
10 principals sectors:							
Productes químics	1.119	938	1.076	4,8	-2,0	3,7	4,3
Altres semimanufactures	346	294	312	6,1	4,2	10,5	10,7
Maq. Específica certes indústries	287	286	298	7,6	4,7	4,5	4,5
Altres béns d'equipament	261	245	260	1,6	3,0	2,4	2,5
Tèxtils i confecció	221	220	226	2,8	6,0	2,8	2,7
Productes càrnics	120	162	168	2,0	9,8	18,3	17,3
Altres manufactures de consum	161	136	157	16,2	8,4	4,8	5,2
Mat. Primeres animals i vegetals	158	140	147	4,3	5,7	15,7	15,5
Sucre, cafè i cacau	146	171	133	-22,2	29,1	8,9	5,3
Ferro i acer	81	102	121	18,6	2,5	5,0	5,8
Importacions UE	3.051	2.896	3.113	4,2	1,9	5,2	5,5
Importacions fora UE	1.024	994	1.063	6,4	-1,0	1,8	2,0
Nombre d'empreses exportadores	4.072	3.797	3.907	2,9	0,2	8,0	8,2
Nombre d'empreses exportadores regulars	1.246	1.271	1.298	2,1	4,5	7,2	7,1
Exporten menys de 50.000 €	361	404	424	5,0	5,6	5,5	5,5
Exporten de 50.000 a 00.000 €	271	253	268	5,9	6,2	6,1	6,1
Exporten de 500.00 a 5 milions €	402	399	395	-1,0	2,2	9,7	9,4
Exporten més de 5 milions €	212	215	211	-1,9	1,6	11,0	10,7
MERCAT DE TREBALL							
Afiliacions totals¹³⁵	323.835	334.975	344.245	2,8	2,3	9,3	9,4
Agricultura	4.535	4.660	4.795	2,9	-0,4	14,9	15,4
Indústria	57.650	58.950	59.080	0,2	0,9	11,9	11,8
Construcció	29.835	30.150	30.205	0,2	2,0	13,5	13,2
Serveis	231.825	241.215	250.165	3,7	2,6	8,5	8,6
Assalariats	262.095	272.755	281.040	3,0	2,5	9,0	9,0
Autònoms	61.740	62.220	63.205	1,6	1,4	11,1	11,1
Ocupats (EPA)⁶	378.550	374.675	383.775	2,4	2,5	10,0	10,0
Contractes	282.581	246.479	259.978	5,5	0,4	9,9	10,4
Temporals	142.340	118.495	131.782	11,2	2,1	8,6	9,4
Indefinits	140.241	127.984	128.196	0,2	-1,7	11,6	11,8
Atur registrat¹	32.230	30.912	30.459	-1,5	-2,4	9,0	9,1
Taxa d'atur (EPA)⁶	9,0%	10,0%	9,5%	-0,5	-0,4	-	-

Fons: INE, Idescat, Observatori d'Empresa i Ocupació, DataComex, ICEX i Registradors de la propietat.

1 Dades de final d'any.

2 Les dades són a 1 de gener de cada any (Directori Central d'Empreses de l'INE).

3 Les dades del darrer any són provisionals.

4 Les dades del darrer any són provisionals i la taxa de variació està calculada a partir de les dades provisionals de l'any anterior

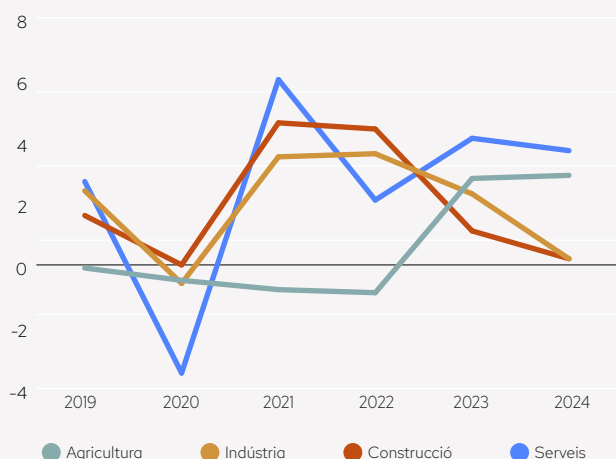
5 Règim general, mineria i carbó i autònoms.

6 Les dades fan referència a la mitjana anual.

Afiliacions* per sectors a la demarcació de Girona

Taxa de variació interanual, en %

GIV.18

*Dades a 31 de desembre. Els darrers dos anys són provisionals. Règim general, mineria i carbó, i autònoms.
Font: Idescat.

Quant als **contractes de treball** signats, aquests han registrat una evolució positiva el 2024, del 5,5% respecte al 2023, fins als gairebé 260.000 contractes nous, però encara no han recuperat el nivell del 2019 (302.449). Cal tenir present que les variables anteriors fan referència a l'estoc de llocs de treball i persones ocupades, respectivament, mentre que les dades de contractes mostren el flux dels nous contractes signats. El nombre de contractes temporals s'ha mantingut pràcticament estable el 2024 (+0,2%), mentre que els contractes indefinits han registrat un increment notable de l'11,2%. Aquest creixement s'explica, en bona part, pels efectes de la reforma laboral aprovada el 2021, que ha impulsat de manera significativa la contractació indefinida a partir del 2022.

El nombre de persones aturades a Girona es redueix per quart any consecutiu i assoleix el nivell més baix des del 2007

En paral·lel a la bona evolució de l'ocupació i dels contractes signats, el nombre de **persones aturades registrades** a la demarcació de Girona s'ha reduït per quart any consecutiu, un 1,5% el 2024, fins a les 30.459 a finals d'any, la dada més baixa des del 2007. Al seu torn la taxa d'atur es redueix 0,5 p.p. respecte a l'any anterior fins al 9,5% de mitjana anual el 2024 segons dades de l'EPA, però continua sent la segona demarcació catalana amb una major taxa d'atur, per darrere de Tarragona (12,7%).

Per últim, els **preus de consum** han augmentat un 2,6% en mitjana anual el 2024, 0,7 punts percentuals menys que el 2023. Aquesta moderació ha estat gràcies, en bona mesura, a la continuació del descens dels preus energètics (molt inferiors als nivells del 2022). Cal destacar que Girona registra un increment de preus inferior al del conjunt de Catalunya (2,9%), i el menor de les quatre demarcacions catalanes, juntament amb Tarragona.

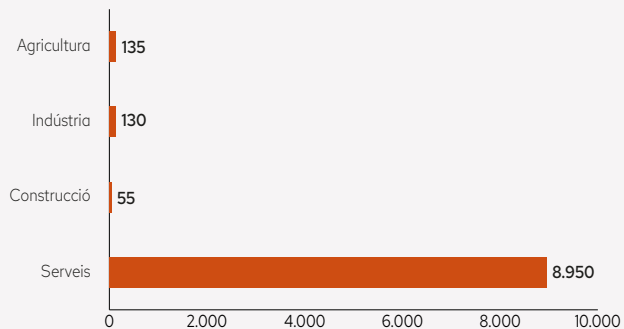
Anàlisi comarcal

La demarcació de Girona està formada per tots els municipis de les comarques de l'Alt i Baix Empordà, la Garrotxa, el Gironès, el Pla de l'Estany i el Ripollès. A més, inclou pràcticament tots els municipis de la Selva (amb l'excepció de Fogars de la Selva) i una part important dels municipis de la Cerdanya (11 dels 17 municipis), incloent-hi Puigcerdà, la seva capital. També integra tres municipis de la comarca d'Osona (Espinelves, Vidrà i Viladrau). No obstant això, l'anàlisi comarcal s'ha efectuat considerant les comarques de l'Alt Empordà, el Baix Empordà, la Cerdanya, la Garrotxa, el Gironès, el Pla de l'Estany, el Ripollès i la Selva en la seva totalitat.

Variació del nombre d'afiliacions* per sectors a la demarcació de Girona. Any 2024

Nombre

GIV.19

*Dades a 31 de desembre.
Font: Idescat.

La població nascuda a l'estranger continua augmentant de forma significativa a totes les comarques gironines

Segons el cens del padró municipal amb dades a 1 de gener del 2024, la **població** ha augmentat a totes les comarques, entre el 0,2% del Ripollès i el 2,0% del Gironès ([mapa IV.5](#)). Segons el lloc de naixement, s'observa que la població nascuda a l'estranger ha crescut notablement a totes les comarques, amb un rang entre el 4,8% de l'Alt Empordà i el 8,3% de la Cerdanya.

El teixit empresarial augmenta a la meitat de les comarques de la demarcació

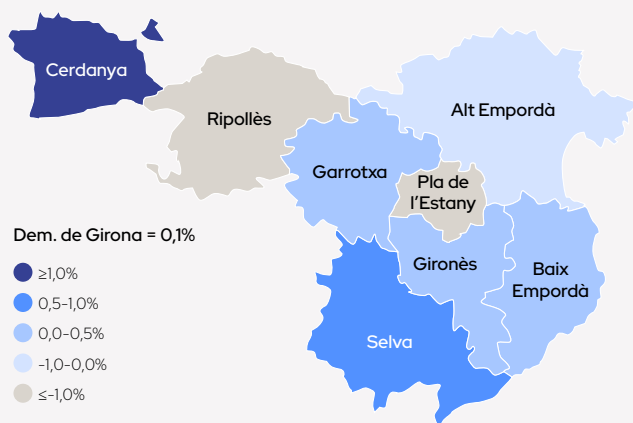
En relació amb el **teixit empresarial**, el 2024 el nombre de comptes de cotització inscrits a la Seguretat Social a 31 de desembre (concepte aproximatiu al nombre d'empreses) ha augmentat a quatre de les vuit comarques de la província –l'1,4% a la Cerdanya, el 0,6% a la Selva, el 0,5% al Gironès i el 0,2% a la Garrotxa–, al Baix Empordà s'ha mantingut i ha disminuït a les tres restants: el -0,1% a l'Alt Empordà, el -2,3% al Pla de l'Estant i el -3,2% al Ripollès ([mapa IV.6](#)). Respecte al 2019, només la Cerdanya ha assolit el nivell d'empreses que tenia abans de la crisi (78 empreses més).

Quant a l'evolució del mercat de treball, l'**afiliació** segons ubicació de la seu de l'empresa a la Seguretat Social s'ha incrementat a totes les comarques, excepte al Pla de l'Estant (-0,3%).

Comptes de cotització¹. Any 2024

Taxes de variació interanual, en %

MI.6

1 Dades a 31 de desembre.
Font: Idescat.

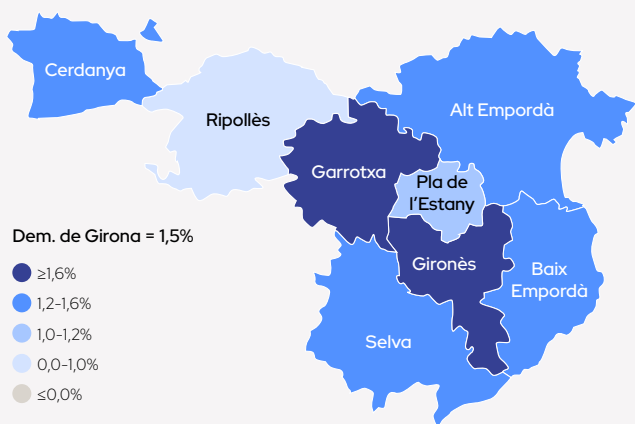
El nombre de llocs de treball augmenta a totes les comarques, excepte al Pla de l'Estant

Les variacions han estat diferent intensitat, amb variacions que oscil·len entre el 0,3% del Ripollès i el 3,8% del Gironès ([mapa IV.7](#)). En termes absoluts, de les 9.270 afiliacions addicionals que s'han registrat a la demarcació el darrer any, exactament la meitat s'han ubicat al Gironès (+4.635), el 17% a la Selva i el 16% a l'Alt Empordà.

Població¹. Any 2024

Taxes de variació interanual, en %

MI.5

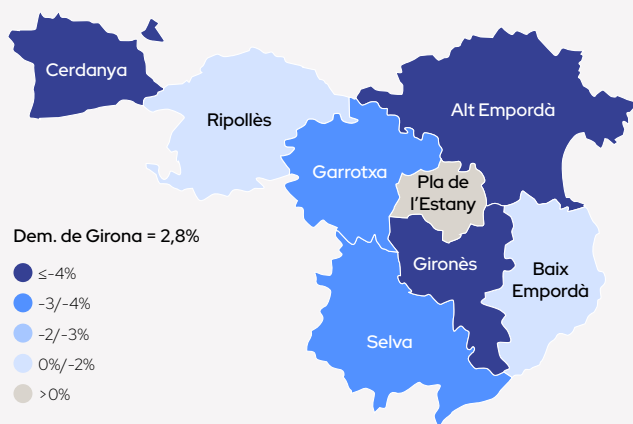

1 Dades a 1 de gener.
Font: Idescat.

Afiliacions a la Seguretat Social¹. Any 2024

Taxes de variació interanual, en %

MI.7

1 Dades a 31 de desembre. Els darrers dos anys són provisionals. Règim general, mineria i carbó, i autònoms.
Font: Idescat.

Afiliacions a la Seguretat Social per grans sector econòmics i comarques^{1,2}

Any 2024

T IV.5

	Agricultura		Indústria		Construcció		Serveis		Total Afiliacions	
	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre	Var 24/23 (%)
Alt Empordà	990	1,0	5.755	-1,8	5.100	-2,5	39.160	4,6	51.010	3,0
Baix Empordà	620	-4,6	4.210	-0,1	7.275	0,8	32.965	2,0	45.065	1,5
Cerdanya	265	-3,6	325	6,6	1.310	1,9	7.295	3,9	9.190	3,4
Garrotxa	560	4,7	11.905	2,6	1.880	-0,3	14.035	2,9	28.385	2,6
Gironès	835	15,2	12.170	2,1	7.250	0,8	105.515	4,2	125.770	3,8
Pla de l'Estany	470	-4,1	4.715	-3,3	1.270	-1,9	8.050	1,8	14.510	-0,3
Ripollès	290	-3,3	2.535	1,6	600	-2,4	7.675	0,3	11.100	0,3
Selva	855	8,2	17.440	-1,0	5.710	2,1	36.685	4,6	60.695	2,7
Demarcació de Girona	4.795	2,9	59.080	0,2	30.205	0,2	250.165	3,7	344.245	2,8
CATALUNYA	31.115	-0,5	501.895	0,9	227.980	2,0	2.915.005	2,6	3.675.995	2,3

Font: Idescat.

1 Dades a 31 de desembre. Les dades del 2024 i 2023 són provisionals.

2 Règim general, mineria i carbó, i autònoms.

Quant a les dades desagregades per activitats econòmiques, el [gràfic IV.20](#) mostra la composició del nombre d'afiliacions per grans sectors. Les afiliacions als **serveis** són les més representatives a totes les comarques, amb un pes sobre el total comarcal que oscil·la entre el mínim del 49,5% a la Garrotxa i el màxim del 83,9% al Gironès. En aquest sector, les afiliacions han augmentat de forma generalitzada a totes les comarques el 2024, entre el 0,3% del Ripollès i el 4,6% de l'Alt Empordà o la Selva. A més, si s'analitzen les contribucions sectorials a l'augment de les afiliacions dins de cada comarca, el sector terciari és el que aporta més llocs de treball a tots els territoris, excepte al Ripollès on és la indústria.

En segon lloc, a la **indústria** els llocs de treball han augmentat a la meitat de comarques: un 6,6% a la Cerdanya, un 2,6% a la Garrotxa, un 2,1% al Gironès i un 1,6% al Ripollès. Les comarques amb un major pes d'aquesta activitat sobre el total, són la Garrotxa, el Pla de l'Estany i la Selva, amb un 41,9%, 32,5% i un 28,7%, respectivament. A continuació, les afiliacions a la **construcció** han crescut també a quatre comarques: 2,1% a la Selva, 1,9% a la Cerdanya i un 0,8% al Baix Empordà i el Gironès. Les afiliacions a la construcció són les terceres en valor absolut a totes les comarques (darrere de les de serveis i de la indústria), a excepció del Baix Empordà i la Cerdanya que són les segones, amb un pes sobre el total de les afiliacions

Dades econòmiques bàsiques de les comarques

Any 2024

T IV.6

	Població		Població nascuda a l'estranger		Empreses (comptes de cotització)		Afiliacion segons seu de l'empresa		Afiliats segons residència padronal		Atur registrat	
	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre ¹	Var 24/23 (%)	Nombre ¹	Var 24/23 (%)	Nombre ¹	Var 24/23 (%)	Nombre ¹	Var 24/23 (%)
Alt Empordà	148.732	1,3	45.786	4,8	5.397	-0,1	51.010	3,0	61.065	2,8	5.684	-0,4
Baix Empordà	143.443	1,5	38.676	6,0	5.197	0,0	45.065	1,5	56.810	2,0	4.563	-3,3
Cerdanya	20.115	1,2	4.701	8,3	1.154	1,4	9.190	3,4	9.385	1,2	456	3,4
Garrotxa	62.449	1,8	15.399	8,0	1.867	0,2	28.385	2,6	28.485	2,7	1.910	-3,6
Gironès	205.573	2,0	54.297	7,1	7.444	0,5	125.770	3,8	92.255	3,0	8.379	-0,7
Pla de l'Estany	33.564	1,1	6.072	5,2	1.195	-2,3	14.510	-0,3	15.625	1,4	995	0,9
Ripollès	25.826	0,2	3.882	5,1	884	-3,2	11.100	0,3	11.150	1,4	809	-5,0
Selva	185.264	1,5	48.267	5,2	5.112	0,6	60.695	2,7	73.225	2,8	7.787	-1,8
Demarcació de Girona	821.108	1,5	216.646	6,0	28.082	0,1	344.245	2,8	346.290	2,6	30.459	-1,5
Catalunya	8.012.231	1,4	1.906.682	7,4	245.610	0,3	3.675.995	2,3	3.589.135	2,0	335.195	-2,4

Font: Idescat, INE, MTAS i Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya.

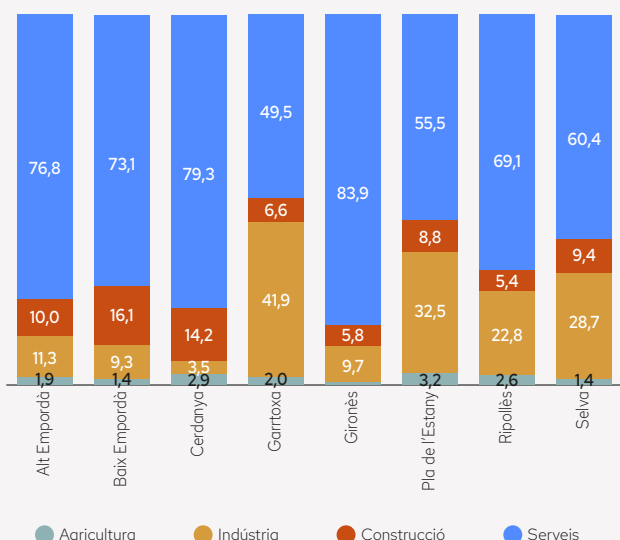
1 Dades a 31 de desembre.

2 Dades provisionals. Règim general, mineria i carbó, i autònoms.

Estructura sectorial de les afiliacions*. Any 2024

En percentatge sobre el total d'afiliacions de la comarca

GIV.20

*Dades provisionals a 31 de desembre. Règim general, mineria i carbó, i autònoms. Font: Idescat.

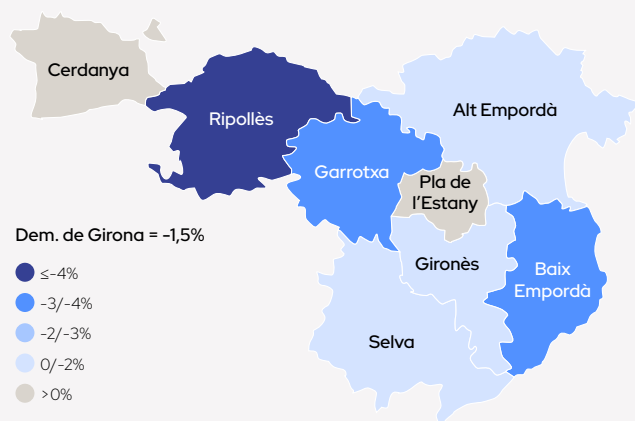
de la comarca del 16,1% i el 14,2%, respectivament. Finalment, els llocs de treball a l'**agricultura** són els minoritaris a totes les comarques, només destaquen sobre la resta a la Cerdanya, el Pla de l'Estany i el Ripollès amb un pes sobre el total d'afiliacions el 2024 del 3,5%, 3,2% i 2,6%, respectivament.

Quant als **afiliats** segons residència del treballador, aquestes han augmentat el 2024 a totes les comarques, entre l'1,2% de la Cerdanya i el 3,0% al Gironès. El Gironès, la Selva, l'Alt i el Baix Empordà són les comarques que més han contribuït al creixement de les persones afiliades de la demarcació. Si es compara comarcament l'afiliació segons residència del treballador amb l'afiliació segons la ubicació

Atur registrat¹. Any 2024

Taxes de variació interanual, en %

MI.8

¹ Dades a 31 de desembre. Font: Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya.

de la seu social de l'empresa, es pot analitzar la mobilitat entre comarques per motius laborals. A set de les vuit comarques el nombre d'afiliats per residència és superior al d'afiliacions per seu d'empresa, el que implica que hi ha una major proporció de gent que treballa a comarca diferent a la que resideix. Només al Gironès les afiliacions per residència són inferiors a les de seu d'empresa (un 27%), el que implica que són receptores netes de persones treballadores d'altres comarques.

Paral·lelament als resultats en termes de llocs de treball i afiliats, el 2024 s'ha produït un descens de l'**atur registrat** a sis de les vuit comarques gironines. Només la Cerdanya i el Pla de l'Estany han experimentat un increment interanual del nombre de persones aturades (+3,4% i 0,9%, respectivament) ([mapa IV.8](#)). En termes absoluts, gairebé dos tercers parts de la reducció total de l'atur a la demarcació s'ha concentrat al Baix Empordà i la Selva.

LA INNOVACIÓ EN SALUT

Mariona Serra

Membre del Comitè Executiu de la Cambra de Comerç de Girona, responsable d'innovació, i presidenta de CATALONIA.HEALTH

La salut és un dret fonamental de la nostra societat i no un privilegi. Per això, tots els ciutadans haurien de poder comptar amb un sistema de salut que garanteixi l'equitat: accés igualitari a l'atenció mèdica i a la medicina preventiva, entesa aquesta com un sistema que prioritzi la detecció precoç i que resti atent a la salut pública. Però la realitat és que tenim un sistema de salut que afronta reptes significatius a nivell de càrrega assistencial, llistes d'espera i insuficiència de recursos hospitalaris on el pacient pot haver d'esperar un any perquè li practiquin una colonoscòpia o fins a quatre per poder accedir a tractaments especialitzats per a malalties com la síndrome d'intestí irritable. Encarar aquests desafiaments, en un context on la població creix a gran velocitat i envelleix, és majúscul. Només la innovació té la clau per poder revertir aquesta situació. Cal incorporar noves tecnologies que puguin diagnosticar les malalties de manera diferent, escurcin el temps de diagnòstic i incrementin la capacitat resolutiva; eines digitals basades en IA que permetin millorar l'eficiència dels processos; dispositius mèdics que ajudin a personalitzar els tractaments, incrementar l'eficiència i reduir costos; nous abordatges terapèutics que augmentin l'eficàcia en malalties cròniques o, fins i tot, permetin la seva remissió; i també noves estructures que afavoreixin un enfocament resolutiu de la prevenció. És fonamental, per a un país, poder generar coneixement, desenvolupament i producció.

Prioritzar la innovació

Catalunya posseeix un actiu excel·lent del qual ens podem sentir orgullosos. Ens posicionem com un referent internacional a nivell científic, concentrant el 30% d'*startups* i empreses de la indústria de la salut a Espanya. Però on va aquesta innovació d'alt nivell? Probablement, un ciutadà anglès podrà beneficiar-se abans d'una innovació desenvolupada a Catalunya, alhora que també gaudirà abans que nosaltres d'una tecnologia desenvolupada en el seu país. Això s'explica perquè Anglaterra prioritza la innovació i ha desenvolupat una estructura que permet l'avaluació ràpida i un procés de prioritització d'innovació que fa possible incorporar tecnologia sanitària en un termini de 38 setmanes, o productes de diagnòstic en 63 setmanes. A Espanya, en canvi, aquestes incorporacions poden arribar a tardar 10 anys abans no entrin al sistema sanitari i siguin finançades. Quines són les raons?

Principalment la manca de cultura innovadora i una mirada a curt termini que no permet preveure els beneficis a llarg termini. Cal canviar procediments i invertir en noves tecnologies.

Llargos processos

Manca una estructura clara per a l'adopció d'innovació en els centres sanitaris i no està harmonitzada amb criteris corporatius i amb els agents decisoris. Aquesta poca claredat en el procés fa que les empreses que compten amb tecnologies pioneres hagin d'anar pivotant en el desenvolupament, els requisits del producte o el procediment d'implementació, fet que allarga els processos i posa en tensió la viabilitat de l'empresa o de l'*startup*, que neix habitualment en un context de transferència tecnològica amb un múscul financer limitat procedent d'inversors o ajuts públics. Aquesta manca d'estructuració fa que no existeixin modalitats de compra adequades per a les innovacions, com podria ser el contracte basat en el valor o el risc compartit; que es plantegin licitacions on es demanen requisits de compliment que no reflecteixen la realitat de l'empresa emergent, com la solvència econòmica; o la imposició de clàusules que impliquen concessions a nivell de propietat intel·lectual, el bé més apreciat i sovint únic de l'*startup*. A això s'ha d'afegir la inexistència d'un mapa clar de les necessitats dels centres sanitaris que permeti avaluar i prioritzar les innovacions, i la manca d'eines adequades per poder mesurar-ne el seu impacte i de perfils de professionals especialitzats en innovació en els centres. Incorporar aquesta cultura innovadora, i estructurar i capacitar el nostre sistema de salut és imprescindible per poder garantir el benestar social. Amb aquest objectiu, la conselleria de Salut va presentar fa dos anys el Pla Operatiu d'Adopció de la Innovació al Sistema de Salut de Catalunya, amb els deures de desplegar-lo. Confiam, doncs, que aquest Pla permeti encarar aquest repte majúscul. Perquè només fent el progrés i la innovació podrem garantir una salut basada en l'equitat i la prevenció.

La salut a Catalunya en relació amb Europa

Catalunya ocupa una posició destacada en la indústria de la salut a escala europea. Compta amb un dels majors hubs tecnològics del sud d'Europa amb més de 1.300 empreses, que inclouen el sector farmacèutic, biotecnològic i tecnològic. Aquesta indústria representa aproximadament el 10% del PIB d'Espanya, on Catalunya n'aporta el 25%, hi concentra el 30% de les empreses d'aquest sector, el 50% de la producció farmacèutica, és responsable del 45% de la inversió en salut digital i en tecnologies mèdiques i ocupa la 5ª posició a Europa en nombre d'assajos clínics actius. Aquestes capacitats desenvolupadores i productives combinen perfectament amb la concentració de centres de recerca esdevinguts referents de qualitat científica, entre els quals Catalunya destaca en 3ª posició en el conjunt de publicacions científiques d'alta qualitat. Aquest fet converteix Catalunya en un motor clau de la indústria de la salut a Espanya i, conseqüentment, dins Europa. També es posiciona a nivell mundial. Una Europa que, tal i com s'esmenta a l'informe Draghi, perd competitivitat a gran velocitat vers els Estats Units i la Xina, amb una diferència del PIB del 30%. Són països on la indústria de la salut i la canalització de la innovació poden jugar un paper important en la represa. Per aquest motiu resulta estratègic establir polítiques que reforcin l'ecosistema de salut català. Un ecosistema que és capaç de generar projectes d'alt nivell tecnològic i rellevància científica, essent el sector que més startups crea i més patents genera, però no lidera la transferència tecnològica ni l'adopció d'innovació, comprometent l'escalada dels projectes i la competitivitat en el món industrial. Només aconseguirem que la bona ciència que fem a Catalunya arribi a tenir un impacte sobre les persones si liderem la indústria de la salut.

La col·laboració publicoprivada

La col·laboració publicoprivada és un dels puntals per una transferència tecnològica exitosa. Aquesta conversa entre la indústria i la institució pública assegura que, per un costat, es desenvolupin avenços orientats a necessitats reals del sistema de salut amb els requeriments adequats i, per l'altra banda, sota una excel·lència científica i clínica. Per tot això, podríem considerar que és imperatiu incrementar esquemes que la fomentin, com la definició d'instruments financers que promoguin incentius fiscals o reguladors, o reforçar punts de trobada que la propiciïn. En segon lloc, comptar amb un finançament robust permetria impulsar el desenvolupament de les tecnologies i fàrmacs, i garantir l'escalabilitat dels projectes. I, per últim, la necessitat d'agilitzar el marc regulador i els processos administratius derivats per tal garantir l'accessibilitat dels productes innovadors al sistema de Salut. Aquí, m'agradaria

que ens hi aturéssim per poder exposar una casuística rellevant que afecta de forma directa la indústria de la salut a Catalunya i, en concret, les empreses fabricants de tecnologies mèdiques: l'obtenció del registre dels productes sanitaris.

L'embut del registre, un greu problema europeu

L'aplicació del nou reglament europeu pel registre dels productes sanitaris (2017/745) i els productes de diagnòstic In Vitro (2017/746) ha implicat que les tecnologies sanitàries de risc moderat a alt requereixen d'organisme notificat per a l'obtenció del registre, la qual cosa afecta el 60% dels productes sanitaris existents. Això ha suposat un problema greu a nivell europeu, ja que hi ha una disponibilitat limitada d'organismes notificats a Europa i una manca de capacitats de certificació en temps, forma i abast per a la renovació del marcat CE pel que fa a productes que ja hi són al mercat i que cal adequar-los al nou reglament, i per l'obtenció de certificacions inicials destinades als nous productes sanitaris que es desenvolupen. Aquest escenari suposa un risc important de desproveïment dels productes sanitaris a tota la UE, cosa que ha comportat la concessió d'una pròrroga per als productes que ja es trobaven al mercat. Amb tot, aquesta pròrroga no garanteix una solució a nivell europeu, sinó que trasllada el risc de desproveïment a cada país membre sota la seva responsabilitat.

Espanya es troba entre els 6 països europeus líders en la fabricació de productes sanitaris, juntament amb Alemanya, Suïssa, Irlanda, Països Baixos i França. La majoria d'aquests països ja s'han mobilitzat notificant i certificant a tots els organismes que han pogut per tal de garantir el proveïment de productes sanitaris als seus territoris; per exemple Alemanya notificant-ne 14 o Països Baixos 3. Han fet igual altres països que no es troben entre aquests top 6, com Itàlia, que ja compta amb 10. En el cas d'Espanya, el Ministeri només ha notificat al Centre Nacional de Certificació de Productes Sanitaris, que depèn del Ministeri de Sanitat, i ho ha fet exclusivament per al reglament 2017/745. El 2024 va anunciar que ho faria per la 2017/746 per als productes de diagnòstic In Vitro, però encara no s'ha dut a terme. Considerant que Catalunya concentra el 42% de fabricants de tecnologies sanitàries d'Espanya, aquesta situació suposa un greuge per a la indústria de la salut a Espanya i un risc en la disponibilitat de productes sanitaris al Sistema de Salut. Les conseqüències d'aquesta situació poden derivar en una deslocalització de la indústria, manca d'inversió estrangera, pèrdua de possibilitat de creació d'ocupació qualificada i encariment dels productes sanitaris.

Un organisme notificador a Catalunya

És molt urgent i necessari autoritzar altres organismes notificats de certificació que permetin capacitar el país per fer front als riscos exposats i, tenint en compte les fortaleses del sector sanitari del nostre territori, el pròxim hauria d'estar ubicat a Catalunya. El territori català disposa del principal *hub* tecnològic que hi concentra gran part dels fabricants de productes sanitaris de l'Estat, així com centres de recerca de referència pel desenvolupament d'aquestes tecnologies. En definitiva, comptem amb estructures, coneixement i expertesa per assumir aquest rol.

Estem davant d'una oportunitat única que ens permetria no només garantir una solució a un repte d'un sector tan rellevant com és el de la tecnologia sanitària i de la indústria local, sinó també guanyar competències com a país, fomentant l'escalabilitat dels projectes innovadors i atraient inversió i talent. Catalunya pot esdevenir un motor clau en la indústria de la salut a escala europea. Però fer-ho possible requereix que el govern català prioritzi aquesta línia de treball i prengui un lideratge determinant. El país compta amb una alta capacitat de desenvolupament i producció que combina amb la concentració de centres de recerca referents d'excel·lència científica i un ecosistema capaç de generar projectes d'alt nivell, crear *startups* i patents. Alhora, però, no lidera la transferència tecnològica ni l'adopció d'innovació, comproment l'escalabilitat dels projectes i la competitivitat de la indústria. Tenim les idees i iniciem els projectes, però no disposem de la capacitat per fer-los créixer. Només aconseguirem que la bona ciència que fem a Catalunya arribi a tenir una impacte sobre les persones si liderem la indústria de la salut. I això passa per fer front a la necessitat d'incrementar esquemes de col·laboració publicoprivada, millorar el finançament insuficient de la inversió en R+D d'infraestructures empresarials i, sobretot, agilitzar la regulació i els processos administratius que se'n deriven per garantir l'accés a productes innovadors. Només liderant la indústria de la salut podrem fer que la bona ciència que fem a Catalunya arribi i beneficiï a les persones.

Startups de salut, una maratón

Una *startup* és una empresa emergent caracteritzada per trobar-se en fase inicial de desenvolupament i que té un model de negoci innovador i escalable sovint lligat a la tecnologia. En el cas del sector TIC (de les tecnologies de la informació i comunicació) amb un any es pot tenir el mínim producte viable i començar a facturar, però en el cas de les startups del sector salut poden passar fins a 5 anys en el cas de tecnologies sanitàries o fins a 10 anys

en el cas de les teràpies per tenir un producte mínimament viable per atendre el primer client o el fàrmac a punt per un acord de llicència, ja que hi ha una fase de desenvolupament clínic important en un marc altament regulat. Això implica que durant tot aquest temps aquestes empreses no tenen cap entrada de diners. És per això que resulta essencial la captació de finançament per aquestes empreses per tal de desenvolupar els productes i escalar el projecte. És clau l'estructuració d'aquesta captació de diners en "rondes de capital" i un pla financer que adeqüi aquestes rondes a l'assoliment d'una fita que permeti reduir el risc tecnològic del producte i incrementar el valor de l'empresa. Com em deia en Luís Cabiedes, inversor i professor d'IESE, en una conversa que vam mantenir sobre el tema en qüestió: "Això nostre és una maratón, no pas un esprint com les altres". Amb les altres, es referia a startups d'altres sectors com les TIC, que habitualment amb un sola ronda ja podien tenir un prototip del producte i desplegar-ne el pla de comercialització.

Aquest finançament es pot aconseguir a través d'instruments públics, habitualment en forma de préstec tou amb trams reemborsables o per inversió privada. A Catalunya, el finançament públic rebut per aquest tipus d'empreses representa el 15%, davant d'un finançament privat que representa el 85%. Això implica que la principal responsabilitat del finançament d'aquestes *startups* que són pioneres i que lideren els grans avenços en medicina recau sobre la inversió privada. A Catalunya ja comptem amb prop de 16 fons d'inversió nacionals especialitzats en salut, però aquests no cobreixen ni tot els tipus de tecnologies, ni totes les necessitats financeres globals que necessiten per desenvolupar el producte. És per això que atraure inversió internacional resulta imprescindible.

El sector salut aixeca capital internacional?

Catalunya és capaç de captar capital internacional per valor de 159M€ i Espanya, de 228M€. Si ens posem a comparar amb Europa, veurem que França en capta 1.800M€, Regne Unit 2.600M€ o Alemanya 1.000M€. Quina és la raó d'aquesta diferència? Quin és l'interès dels inversors internacionals?

Dies enrere, des de CataloniaHealth, en el marc del Forum Healthcare International Investment, reflexionàvem sobre aquests interrogants. Diferents punts de vista van prendre rellevància en el debat. Per exemple: els inversors procuren invertir en empreses ubicades en un entorn on sol haver-hi capacitat d'atraure talent i de retenir-lo amb condicions laborals competitives. També es fixen en les capacitats a nivell d'ecosistema pel que fa a la generació de coneixement i aliats científics rellevants pel desenvolupament

dels productes, però sobretot en la capacitat d'escalabilitat dels projectes; que sigui una ubicació on la maduresa de l'ecosistema permeti que els projectes neixin sobre una base sòlida, on predomini un cert grau d'experiència en empenedoria, comptant amb casos d'èxits. També és important si hi ha aposta política que reconegui i consideri estratègic aquest sector i el model, cosa que redueix el risc de fracàs del projecte. És imprescindible, també, que sigui una ubicació on aquestes empreses puguin créixer per l'existència d'agents clau de la cadena de valor i que interaccionin de manera oberta, que comptin amb incentius i regulacions que afavoreixin la canalització de la innovació a través de les empreses i d'un sistema sanitari permeable que adopti una actitud innovadora.

Alineació d'objectius, integració d'esforços i ambient propici

Llavors, quina és la capacitat de les nostres empreses del sector salut d'aixecar capital internacional? Què caldria fer perquè el sector de la salut català esdevingués atractiu al capital internacional? Sense entrar en canvis de legislació o regulacions, el que és més tangible per aconseguir-ho és incrementar la col·laboració publicoprivada. Aquest fet permetria tenir projectes més adreçats al mercat, que resulten més escalables i més atractius per a la indústria i de més fàcil implementació per al sistema sanitari. Perquè

aquestes col·laboracions siguin efectives és fonamental incidir en tres aspectes:

- **Alineació d'objectius:** és important que hi hagi una comunicació entre els centres d'investigació i la indústria des de les etapes inicials dels projectes. Això permet que es desenvolupin productes que cobreixin una necessitat real de mercat i a nivell clínic, i, alhora, que es comercialitzin productes científicament sòlids.
- **Integració d'esforços:** cal que, tant el sector públic com el privat, desenvolupin mecanismes que facilitin la col·laboració. Això passa perquè els centres de recerca desenvolupin capacitats tecnològiques tan imprescindibles per a la indústria com incorporar polítiques de propietat intel·lectual que no frenin aquesta col·laboració o que la indústria prengui un paper actiu en la inversió en R+D dels centres.
- **Ambient propici:** tenir un marc regulador o instruments financers que propiciïn aquesta col·laboració, així com punts de trobada entre ambdós mons on puguin aflorar aquestes sinergies.

Iniciar la pràctica d'algunes d'aquestes mesures permetrà reduir la bretxa entre l'excel·lència científica que tenim a Catalunya i la inversió internacional al sector de salut. Siguem conscients, doncs, que ens cal més col·laboració publicoprivada; tots tenim ben present que el futur relacionat amb la salut humana s'ho val.

Lleida i comarques

Anàlisi de la demarcació

Lleida, amb una superfície de 12.168,4 km² és la província més gran de Catalunya –el 40% del territori català. No obstant això, Lleida té la densitat de població més baixa de les quatre demarcacions i se situa força per sota de la mitjana catalana el 2023 (37,1 hab./km² en front de 249,5 hab./km²). Igualment, la concentració demogràfica de nombre d'empreses o afiliacions és la menor de les quatre províncies, al voltant del 6,0% del total català.

Tot i comptar amb la major superfície, Lleida és la demarcació amb menys població, empreses i llocs de treball

La **població** a la demarcació de Lleida ha crescut l'1,0%, fins a les poc més de 451.700 persones registrades a 1 de gener de 2024, variació lleugerament inferior a la registrada al conjunt de Catalunya (1,4%). Aquest augment ve donat pels residents de nacionalitat estrangera, ja que els de nacionalitat espanyola pràcticament es mantenen estables (+0,3%). El nombre de població estrangera augmenta un 3,9% fins a les 91.815 persones, el màxim de la sèrie històrica. Aquest darrer grup representa el 20,3% de la població total, la segona taxa d'estrangeria més elevada de les quatre demarcacions (només per darrere de Girona, el 21,6%). Segons el continent de procedència, el darrer any la gran majoria de residents amb nacionalitat estrangera ha vingut d'algun país extracomunitari (+6,4%), mentre que la població de la resta de la Unió Europea s'ha mantingut gairebé

constant (+0,3%). Aquests fluxos migratoris han donat lloc a un increment de la taxa d'estrangeria extracomunitària del 13,7% el 2023 al 14,4% el 2024.

La taxa d'estrangeria assoleix un rècord històric el 2024, el 20,3%, la segona més elevada de les quatre províncies catalanes

Per grups d'edat, s'observa un envelliment tendencial de la població, igual que al conjunt de Catalunya. La població menor de 15 anys ha minvat un 1,3% respecte a l'any anterior, mentre que ha augmentat la població de 15 a 64 anys (+1,2%) i la de més de 65 anys (2,1%). Aquestes variacions han fet augmentar l'índex d'envelliment en 4,4 punts percentuals (p.p.) fins al 132,1%, alhora que la taxa de dependència global –proporció de menors de 15 anys i majors de 65 anys sobre la població en edat de treballar– ha disminuït en 0,3 punts fins al 53,9%.

El **valor afegit brut** (VAB) a preus constants, descomptada la inflació, ha crescut un 4,5% a la demarcació de Lleida el 2024, segons estimacions de la Cambra de Barcelona ([gràfic IV.21](#)). Aquest creixement supera el registrat pel conjunt de Catalunya (4,1%) i és el més elevat de les quatre demarcacions catalanes. Aquest major dinamisme s'explicaria pel dinamisme del sector exterior i la demanda interna, i també per l'efecte base, ja que l'any anterior va registrar un increment menor al de l'economia catalana (2,1% enfront al 3,0%, segons estimacions de l'Anuari comarcal del BBVA).

Pel que fa a la **marxa dels negocis** a Lleida, el 2024 l'Enquesta de clima empresarial mostra com aquesta ha estat favorable a tots els sectors, excepte al comerç que és estable, però només millora respecte a l'any anterior a la indústria i la resta de serveis ([gràfic 4.22](#)). Així mateix, en comparació amb la mitjana catalana, la tendència a la demarcació de Lleida ha estat més favorable a la indústria i la resta de serveis. A la indústria s'ha donat el saldo –diferència entre el percentatge de respostes d'evolució a l'alça i a la baixa– més elevat, un 17% (8% de mitjana a Catalunya).

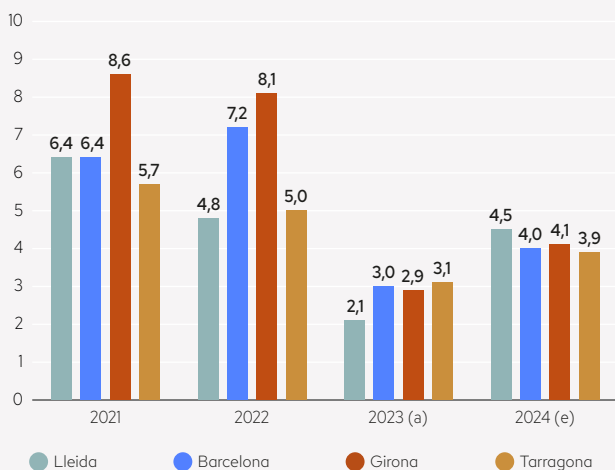
Lleida és l'única demarcació on el nombre de viatgers i pernoctacions nacionals ha crescut respecte a l'any anterior

Les dades de demanda i oferta del **sector turístic** són una alternativa a la manca de resultats de la marxa dels negocis per a l'hostaleria a nivell de la província. Segons l'Enquesta d'ocupació hotelera de l'INE, amb dades provisionals per al 2024, Lleida ha assolit un total de

Valor Afegit Brut (VAB) per demarcacions

Taxes de variació interanual, a preus constants, en %

G IV.21

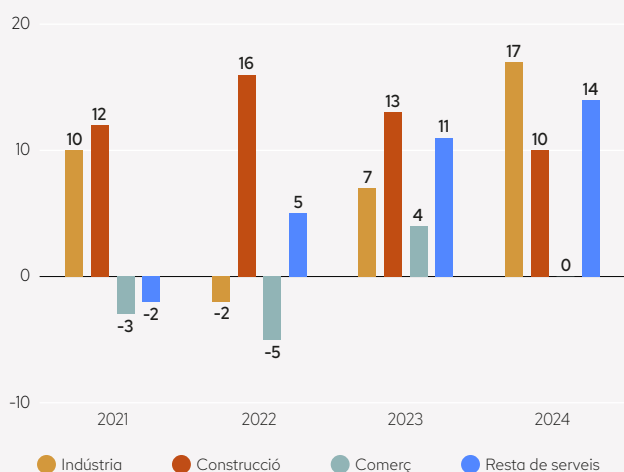

(a) Avanç estimat per Anuari Comarcal BBVA / (e) Estimació de Cambra BCN
Font: Anuari Comarcal BBVA (2021-2023) i Cambra BCN (2024).

Marxa dels negocis per sectors a Lleida

Saldos de respostes: diferència entre percentatges de resposta "a l'alça" i "a la baixa"

GIN22

Font: Idescat i Cambra BCN.

962.003 turistes allotjats a establiments hotelers el 2024, situant-se per primera vegada per sobre la xifra del 2019 (gràfic IV.23). Segons procedència, la recuperació ha estat oposada: els residents espanyols s'han situat un 2,5% per sota de la xifra precrisi, en canvi, el turisme estranger (el 21% del total) s'ha situat un 16,7% per sobre. El nombre de pernотacions, més de 2,1 milions el 2024, ja supera amb escreix la dada del 2019 (+6,7%). Respecte a l'estada mitjana, aquesta se situa en 2,2 dies, la mateixa que l'any anterior i la més curta de les quatre demarcacions, molt probablement per la importància del turisme nacional (79% del total a Lleida i 35,3% de mitjana a Catalunya), que sol buscar

escapades de cap de setmana amb motivacions naturals, culturals, gastronòmiques, d'aventura o esportives.

Pel costat de l'oferta, s'estima que en mitjana anual hi ha hagut 262 establiments oberts a Lleida el 2024 (267 el 2023), i sense arribar a recuperar el nivell precrisi (283 el 2019). En termes d'habitacions i places, tampoc s'han recuperat les xifres del 2019 (amb una caiguda del 4,0% i el 2,1%, respectivament). El grau d'ocupació ha estat el 39,5% per places, el 48,9% per places de cap de setmana i el 44,4% per habitacions. Tots tres percentatges se situen per sobre als de 2019, però continuen sent els més baixos de les províncies catalanes. En darrer lloc, el personal ocupat ha estat un 3,3% inferior al del 2019, amb poc més de 1.500 persones en mitjana anual (el 4,2% del total de Catalunya).

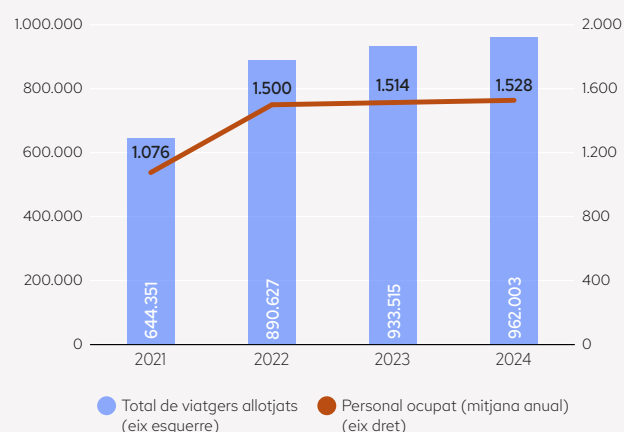
Si s'analitza el sector per marques turístiques, l'evolució ha estat similar a la que s'ha descrit anteriorment, però amb ritmes de recuperació lleugerament diferents per regió (Pirineus¹, Terres de Lleida² i Val d'Aran³). Segons les dades d'Idescat, el 2024 la marca Pirineus suma 1,5 milions de pernотacions, seguida del Val d'Aran amb 775 mil i Terres de Lleida amb 529 mil (un -7,4%, un +6,6% i un +7,6% respecte a l'any anterior, respectivament). Tanmateix, en termes del grau d'ocupació, el Val d'Aran presenta el major percentatge, el 55,5% (49,6% el 2023), li segueix les Terres de Lleida amb el 48,0% (47,0% el 2023) i, per últim, els Pirineus amb el grau d'ocupació menys elevat de totes les marques turístiques catalanes amb el 35,9% (38,1% el 2023). Quant a l'estada mitjana, i en línia amb els darrers anys, aquestes han estat d'1,7 dies a les Terres de Lleida, 2,0 als Pirineus i 2,7 a la Val d'Aran.

El nombre de comptes de cotització ha crescut lleugerament respecte a l'any anterior, però encara se situa un 4,5% per sota la xifra precrisi

Viatgers i personals ocupat a establiments hotelers a la demarcació de Lleida

Nombre

GIN23

Nota: Les dades del darrer any són provisionals.
Font: INE.

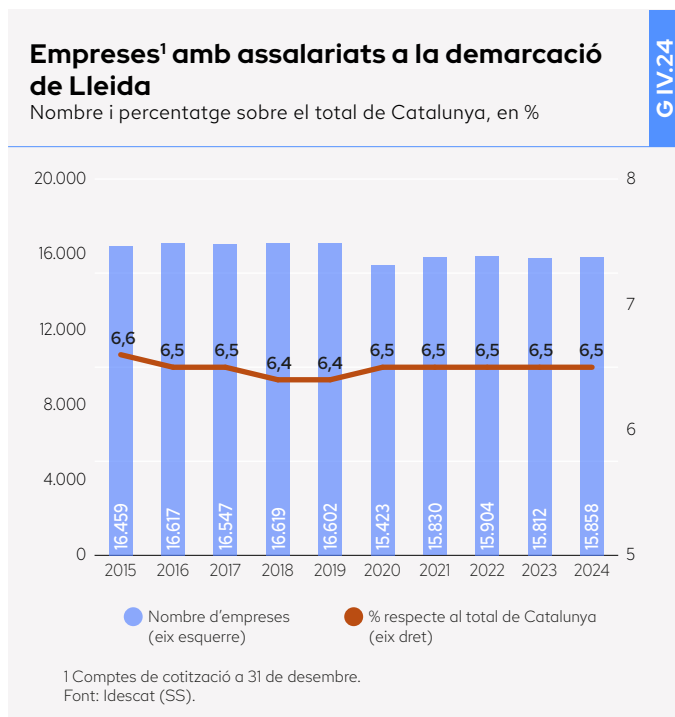
El **teixit empresarial** al conjunt de la demarcació de Lleida ha registrat gairebé 17.500 empreses amb assalariats a 1 de gener del 2024, un 15,3% més que un any enrere, segons les dades d'empreses actives que proporciona l'explotació estadística del Directori central d'empreses (DIRCE) de l'INE. Aquest notable augment es deu, d'una banda, a la reforma laboral que va entrar en vigor el 2022, però els efectes de la qual continuen materialitzant-se amb força durant el 2024; i de l'altra, a un canvi

1. Inclou les següents comarques: Alt Urgell, Alta Ribagorça, Berguedà, Cerdanya, Garrotxa, Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Ripollès i Solsonès.
2. Inclou les següents comarques: Garrigues, Noguera, Pla d'Urgell, Segarra, Segrià i Urgell.
3. Inclou la comarca de l'Aran.

metodològic⁴ en la definició d'empresa econòmicament activa a partir del 2023, que ha ampliat la cobertura estadística i ha incorporat més unitats que abans no es consideraven empreses actives. Per tant, el notable increment no reflecteix necessàriament una expansió real del teixit empresarial, sinó una ampliació de la definició estadística d'empresa activa en l'estadística. Atesa la naturalesa d'aquesta estadística, cal analitzar altres variables que recullin l'evolució al llarg de l'any del teixit empresarial, com és el nombre de comptes de cotització, terme que fa referència als centres de treball que té una empresa com a mínim amb un assalariat. En aquest cas, Lleida ha registrat 15.858 comptes de cotització a 31 de desembre de 2024, un 0,3% més que el 2023 i encara un 4,5% per sota de la xifra precrisi ([gràfic IV.24](#)).

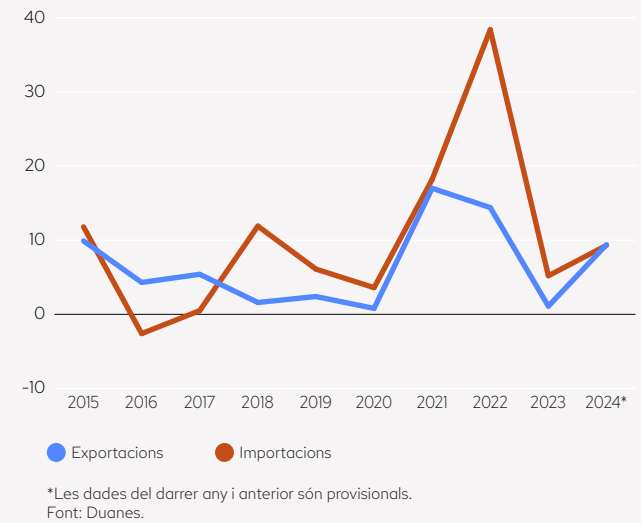
Altres indicadors de demanda interna que ajuden a completar l'anàlisi a nivell provincial són les **compravendes d'habitatges**. El 2024 s'han efectuat poc més de 5.900 transaccions –el 5,9% del total de Catalunya–, un 18,4% més que l'any anterior. Aquest notable augment de la demanda immobiliària durant el 2024 s'explica sobretot per l'intens descens dels tipus d'interès, facilitant l'accessibilitat al finançament hipotecari de les llars. Així, el nombre d'hipoteques constituïdes sobre habitatges

4. A causa de l'entrada en vigor del Reglament EBS 2019/2152 i del seu Acte d'Implementació 2020/1197, l'explotació estadística del Directori Central d'Empreses (DIRCE) ha adoptat alguns canvis metodològics des de l'any 2022. La nova definició d'empresa econòmicament activa, implementada el 2022, afecta el còmput del nombre d'empreses actives, de manera que hi ha una ruptura de sèrie el 2022 i les dades a partir del 2023 no són comparables amb les dels anys anteriors.

Exportacions i importacions de béns a la demarcació de Lleida

Taxes de variació interanual, a preus corrents, en %

a la demarcació ha estat de 3.305 –el 4,5% del total de Catalunya–, amb un increment del 15,5% respecte a l'any anterior. Paral·lelament, amb una manca d'oferta suficient i l'augment de la demanda, els preus dels habitatges lliure s'han accelerat de forma significativa el darrer any, un 4,5% (de 1.076 euros/m² el 2023 a 1.124 euros/m² el 2024, valor taxat).

En relació amb el **sector exterior**, les dades de comerç internacional a Lleida tanquen amb uns resultats positius. Segons dades provisionals de duanes, el 2024 les exportacions nominals han assolit la xifra de 3.202 milions d'euros, el que suposa un 9,4% més respecte a l'any anterior, la taxa més elevada de les quatre províncies catalanes; al seu torn, les importacions han crescut de forma similar, un 9,3%, fins als 2.066 milions d'euros –ambdues són xifres rècord des de l'inici de la sèrie el 1995⁵. A diferència del patró per al conjunt de Catalunya, Lleida presenta un saldo comercial positiu de 1.135 milions d'euros ([gràfic IV.25](#)).

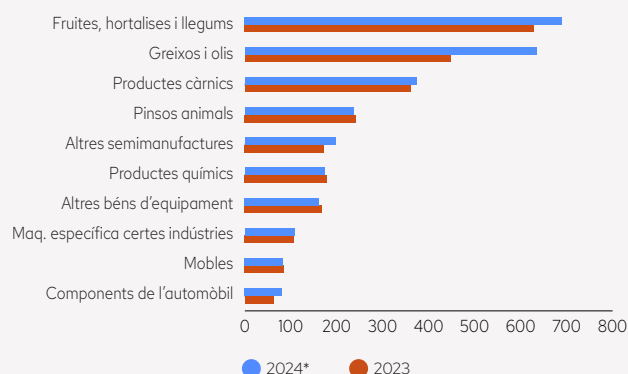
Lleida concentra més d'un terç de les exportacions catalanes de fruites, hortalisses i llegums, greixos i olis

Tot i l'intens increment registrat de les **exportacions** lleidatanes el 2024 (+9,4%), aquestes només han suposat el 3,2% del total de vendes a l'estranger de Catalunya (en termes monetaris) i continuen sent la província amb un menor pes de les quatre –per darrere de Girona, amb el 8,3%. Segons el destí de les vendes, les exportacions

Principals sectors exportadors a la demarcació de Lleida

Milions d'euros

G IV.26

*Les dades són provisionals.
Font: Duanes.

En relació amb les compres a l'exterior, com s'ha avançat, aquest 2024 Lleida ha batut un rècord històric amb quasi 2.066 milions d'euros en **importacions**. Si s'atén a l'origen, tres quarts parts provenen de l'espai comunitari, mentre que aproximadament un 25% s'adquireixen fora de la UE. En comparació amb el 2023, el mercat comunitari ha crescut un 5,8%, i l'extracomunitari un 21,2%. Quant a les importacions efectuades per les deu principals activitats en valor monetari del territori totes han crescut, excepte la primera. El sector líder en importacions a Lleida és el de cereals amb 299 milions, -9,5% menys que l'any anterior. Aquesta disminució ve donada en gran part perquè l'any anterior es va registrar un notable augment anual del 38%, increment molt influenciat per l'augment de preus i el conflicte armat a Ucraïna.

Dinamisme del mercat de treball, amb xifra rècord dels assalariats

Lleidatanes s'han incrementat de forma notable tant les que van a països de la Unió Europea (+9,7%) –que representen gairebé dos terços del total– com les dirigides a extracomunitaris (+8,9%). En relació amb l'evolució per activitats econòmiques, la primera, en volum monetari, són les fruites, hortalisses i llegums, amb 690 milions d'euros exportats, un 9,5% més respecte al 2023. La segona activitat ha estat la dels greixos i olis amb 635 milions, un 41,3% més que el 2023 –increment impulsat, en bona part, per l'augment de preus d'aquest producte durant el 2024. El pes d'aquestes dues activitats en el total exportat de la província és de més d'un terç (el 35,6%). A continuació li segueixen els productes càrnics (amb 373 milions, +3,7% anual i el 7,6% del total exportat a Catalunya). Aquests resultats situen la zona de les Terres de Lleida com a un territori clau del sector agroalimentari a Catalunya (gràfic IV.26).

L'increment de les exportacions ha anat acompanyat d'un descens del teixit empresarial exportador el 2024. El nombre d'**empreses exportadores** a la demarcació de Lleida descendeix un 11,9%, fins a 2.134, la xifra més baixa des del 2017. Així mateix, les exportadores consolidades –que porten venent a l'estranger com a mínim quatre anys consecutius– també han minvat, però, en menor mesura, un -6,4% fins a les 886 empreses (el 41,5% del total). Aquesta disminució ve donada per les empreses regulars que exporten per menys valor (menys de 50.000€), ja que disminueixen en un 21,7% (de 391 el 2023 a 306 el 2024); mentre que a la resta de trams analitzats el nombre d'empreses ha augmentat i amb més intensitat a mesura que augment el valor exportat: l'1,7% les que exporten entre 50.000 i 500.000 d'euros, el 5,8% les de 500.000 a 5 milions d'euros i el 7,1% (set empreses més) les de més de 5 milions d'euros.

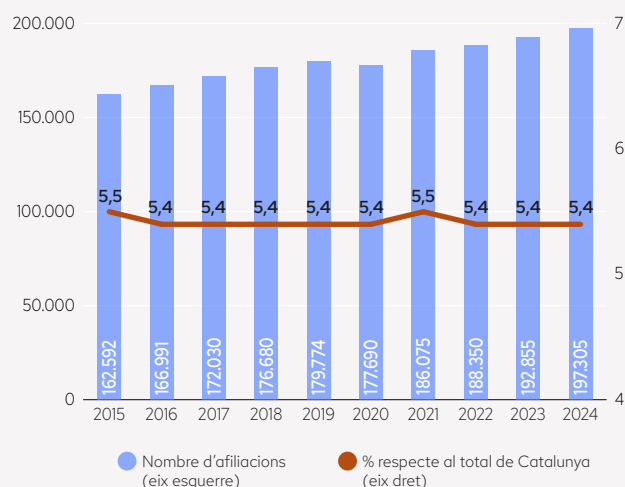
Respecte a l'evolució del mercat de treball, aquesta ha estat globalment positiva en comparació amb el 2023. En primer lloc, les **afiliacions** a la Seguretat Social (SS) han augmentat un 2,3% (el mateix que al conjunt de Catalunya) fins a les poc més de 197.300 persones a finals del 2024 (gràfic IV.27). Segons el règim d'afiliació, l'evolució ha estat oposada: el nombre d'assalariats ha crescut un 3,2% fins a quasi 160.535, mentre que els treballadors autònoms han disminuït un 1,3% respecte al 2023.

A nivell sectorial (gràfics IV.28 i IV.29), el nombre d'afiliacions totals ha augmentat a tots, excepte al primari (-0,8%). Cal

Afiliacions* a la demarcació de Lleida

Nombre i percentatge sobre el total de Catalunya, en %

G IV.27

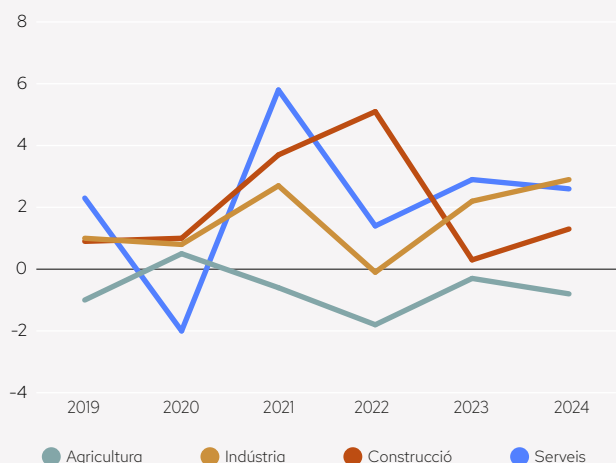

*Dades a 31 de desembre. Els darrers dos anys són provisionals. Règim general, mineria i carbó, i autònoms.
Font: Idescat.

Afiliacions* per sectors a la demarcació de Lleida

Taxa de variació interanual, en %

G IV.28

*Dades a 31 de desembre. Els darrers dos anys són provisionals. Règim general, mineria i carbó, i autònoms. Font: Idescat.

Un altre indicador de l'evolució del mercat de treball són les dades que publica l'INE a través de l'Enquesta de Població Activa (EPA). En aquest cas, la **població ocupada** a Lleida ha augmentat un 4,2% respecte al 2023, fins a les 214.125 persones en mitjana el 2024, el màxim de la sèrie disponible. Aquest creixement ha estat més intens al registrat al conjunt de Catalunya (2,5%). Arrel d'aquesta evolució el seu pes sobre el conjunt de Catalunya en termes d'ocupats augmenta lleugerament del 5,5% el 2023 al 5,6% el 2024.

Quant als **contractes de treball** signats, la demarcació ha registrat poc més de 143.000 el 2024, un 3% inferior a un any enrere i la xifra més baixa des del 2013. La disminució ha estat molt més intensa entre els nous contractes temporals (-4,8%) que els indefinits, que tot i la reforma laboral aprovada a finals del 2021 han disminuït un 0,7%.

El nombre d'aturats es continua reduint, fins a 16.469, la xifra més baixa des del 2007

recordar que Lleida concentra el major nombre de treballadors de les quatre demarcacions dedicats al **sector primari** amb 12.400 persones, el 39,9% del total de Catalunya. Per la seva banda, el sector **serveis**, registra el nombre més elevat d'afiliacions, 140.000 –el 71% del total a la demarcació– el màxim des del 2008 (inici de la sèrie disponible) i un 2,6% més que l'any anterior. A continuació la **indústria**, amb un pes sobre el total del 14,9%, ha registrat el major increment sectorial, un 2,9%, fins a les gairebé 29.500 afiliacions, xifra rècord des del 2008. Quant a la **construcció** el nombre de llocs de treball se situa en 15.425 afiliacions al tancar l'any 2024, un 1,9% més que un any enrere i el 7,8% del total i la xifra més elevada des del 2010.

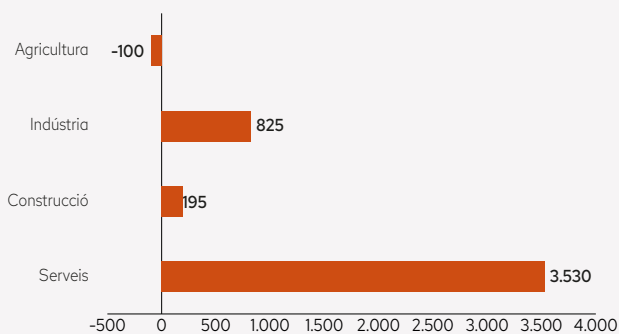
En paral·lel a l'evolució positiva de l'afiliació, el nombre d'**aturats registrats** es redueix un 4,3% a finals d'any, la disminució més intensa de totes les demarcacions catalanes (-2,4% en el conjunt de Catalunya), fins a les 16.469 persones, la xifra més baixa des del 2007.

Finalment, el 2024 ha continuat el procés de reducció de la inflació, i a mesura que es consolidava els tipus d'interès han anat experimentant una disminució. Els **preus de consum** han augmentat el 2,9% en mitjana anual el 2024, 0,5 punts percentuals menys que el 2023, i una dècima per sobre el conjunt de Catalunya. Tot i això, la inflació subjacent s'ha mantingut elevada, en bona part, a causa de la inflació dels serveis.

Variació del nombre d'afiliacions* per sectors a la demarcació de Lleida. Any 2024

Nombre

G IV.29

*Dades a 31 de desembre. Font: Idescat.

Anàlisi comarcal

La demarcació de Lleida està formada per un total de tretze comarques, el major nombre de les quatre províncies, que són: l'Alta Ribagorça, l'Alt Urgell, les Garrigues, la Noguera, el Pallars Jussà i Sobirà, el Pla d'Urgell, la Segarra, el Segrià, el Solsonès, l'Urgell, la Val d'Aran i una part de la Cerdanya –a més del municipi de Gósol situat a la comarca del Berguedà (demarcació de Barcelona). Per a aquesta anàlisi es tindran en compte totes les esmentades excepte el Berguedà perquè només té un municipi. A banda d'aquesta divisió administrativa, geogràficament es distingeixen dues regions: d'un costat, la de les comarques de la plana; i de l'altre, la de les comarques pirinenques i prepirinenques. Aquestes darreres són les comarques amb menor població de Catalunya i les de menor densitat demogràfica. Tant el

Dades bàsiques de la demarcació de Lleida

	2022	2023	2024	Demarcació Catalunya		2023	2024
				Var. 2024/2023 (% pp)		Pes Dem./CAT (%)	
DEMOGRAFIA							
Població Total	440.883	447.343	451.707	1,0	1,4	5,7	5,6
Densitat (hab/km²)	36,2	36,8	37,1	1,0	1,4	-	-
Població de menys de 16 anys	68.953	69.015	68.145	-1,3	-1,2	5,7	5,7
Població de 16 a 64 anys	285.234	290.169	293.524	1,2	1,7	5,6	5,6
Població de 65 anys o més	86.696	88.159	90.038	2,1	2,4	5,8	5,8
Índex de dependència global	54,6	54,2	53,9	-0,3	-0,5	-	-
Índex d'envelliment	125,7	127,7	132,1	4,4	4,6	-	-
Nacionalitat espanyola	358.281	358.987	359.892	0,3	0,4	5,5	5,5
Nacionalitat estrangera	82.602	88.356	91.815	3,9	6,0	6,5	6,4
Taxa d'estrangeria total	18,7	19,8	20,3	0,6	0,8	-	-
Taxa d'estrangeria extracomunitària	12,6	13,7	14,4	0,7	0,7	-	-
ACTIVITAT ECONÒMICA							
Comptes de cotització¹	15.904	15.812	15.858	0,3	0,3	6,5	6,5
Nombre d'empreses²	33.407	31.595	32.028	1,4	1,9	5,3	5,3
Sense assalariats	18.173	16.443	14.554	-11,5	-8,9	5,0	4,9
Amb assalariats	15.234	15.152	17.474	15,3	15,2	5,7	5,7
1 a 49 assalariats	14.993	14.925	17.230	15,4	15,4	5,8	5,8
50 a 199 assalariats	195	178	196	10,1	3,4	4,4	4,7
200 a 999 assalariats	40	43	42	-2,3	4,5	3,8	3,5
1.000 o més assalariats	6	6	6	0,0	5,2	2,8	2,7
Empreses concursades	42	47	46	-2,1	18,9	4,7	3,9
Finques transmeses	29.386	26.647	25.846	-3,0	3,6	9,5	8,8
Viatgers allotjats a establiments hotelers³	890.628	933.515	961.084	3,0	1,7	4,4	4,5
Residents a Espanya	730.960	743.852	758.683	2,0	-4,9	9,3	10,0
Residents a l'estranger	159.668	189.665	202.399	6,7	5,8	1,4	1,5
SECTOR EXTERIOR⁴							
Exportacions de béns (milions €)	2.894	2.924	3.202	9,4	-0,5	2,9	3,2
10 principals sectors:							
Fruïtes, hortalisses i llegums	580	629	690	9,5	6,5	33,7	34,8
Greixos i olis	410	448	635	41,3	8,3	28,0	36,6
Productes càrnics	330	360	373	3,7	-4,8	7,0	7,6
Pinsos animals	353	242	236	-1,9	8,4	31,7	28,6
Productes químics	223	172	197	13,3	3,3	0,6	0,6
Altres semimanufactures	165	179	174	-3,1	-0,6	5,9	5,8
Altres béns d'equipament	132	168	161	-5,0	-3,2	2,0	1,9
Maq. Específica certes indústries	108	107	108	0,3	-7,9	1,9	2,1
Mobles	77	85	83	-2,0	3,5	9,1	8,6
Components de l'automòbil	54	63	81	29,2	-21,1	1,8	2,9
Exportacions UE	1.748	1.895	2.080	9,7	-2,1	3,1	3,5
Exportacions fora UE	1.146	1.029	1.121	8,9	2,4	2,6	2,8
Importacions de béns (milions €)	1.798	1.892	2.066	9,3	0,7	1,7	1,9
10 principals sectors:							
Cereals	237	326	299	-9,5	-21,9	12,7	15,0
Altres semimanufactures	182	180	213	19,4	4,2	6,4	7,3
Productes químics	110	163	193	18,3	-2,0	0,6	0,8
Productes càrnics	174	174	175	1,1	9,8	19,7	18,0
Fruïtes, hortalisses i llegums	119	123	130	5,9	3,8	7,5	7,7
Greixos i olis	96	92	130	40,6	-4,6	7,7	11,4
Maq. Específica certes indústries	89	110	121	10,8	4,7	1,7	1,8
Material transport	86	54	87	59,7	16,6	5,4	7,5
Altres béns d'equipament	90	87	86	0,3	3,0	0,8	0,8
Tèxtils i confecció	56	54	73	34,7	6,0	0,7	0,9
Importacions UE	1.342	1.455	1.537	5,8	1,9	2,6	2,7
Importacions fora UE	456	437	529	21,2	-1,0	0,8	1,0
Nombre d'empreses exportadores	2.836	2.421	2.134	-11,9	0,2	5,1	4,5
Nombre d'empreses exportadores regulars⁵	982	947	886	-6,4	4,5	5,4	4,8
Exporten menys de 50.000 €	419	391	306	-21,7	5,6	5,3	3,9
Exporten de 50.000 a 00.000 €	257	235	239	1,7	6,2	5,7	5,4
Exporten de 500.000 a 5 milions €	213	223	236	5,8	2,2	5,4	5,6
Exporten més de 5 milions €	93	98	105	7,1	1,6	5,0	5,3
MERCAT DE TREBALL							
Afiliacions totals¹,³,⁵	188.350	192.855	197.305	2,3	2,3	5,4	5,4
Agricultura	12.540	12.500	12.400	-0,8	-0,4	40,0	39,9
Indústria	28.040	28.655	29.480	2,9	0,9	5,8	5,9
Construcció	15.180	15.230	15.425	1,3	2,0	6,8	6,8
Serveis	132.585	136.470	140.000	2,6	2,6	4,8	4,8
Assalariats	150.680	155.610	160.535	3,2	2,5	5,1	5,2
Autònoms	37.670	37.245	36.770	-1,3	1,4	6,7	6,5
Ocupats (EPA)⁶	200.500	205.575	214.125	4,2	2,5	5,5	5,6
Contractes	159.264	147.360	143.004	-3,0	0,4	5,9	5,7
Temporals	76.894	66.035	65.560	-0,7	2,1	4,8	4,7
Indefinits	82.370	81.325	77.444	-4,8	-1,7	7,3	7,1
Atur registrat¹	18.057	17.212	16.469	-4,3	-2,4	5,0	4,9
Taxa d'atur (EPA)⁶	10,0%	7,6%	6,6%	-1,0	-0,4	-	-

Fons: INE, Idescat, Observatori d'Empresa i Ocupació, DataComex, ICEX i Registradors de la propietat.

1 Dades de final d'any.

2 Les dades són a 1 de gener de cada any (Directori Central d'Empreses de l'INE).

3 Les dades del darrer any són provisionals.

4 Les dades del darrer any són provisionals i la taxa de variació està calculada a partir de les dades provisionals de l'any anterior.

5 Règim general, mineria i carbó i autònoms.

6 Les dades fan referència a la mitjana anual.

Pallars Jussà, com el Pallars Sobirà i l'Alta Ribagorça tenen densitats de població inferiors a 10 hab./km² i són també les comarques menys poblades de Catalunya.

Totes les comarques registren un increment demogràfic, excepte la Segarra i el Pallars Jussà, per la població d'origen estranger

La **població** ha augmentat al conjunt de comarques lleidatanes, amb variacions anuals que oscil·len entre el 0,4% de la Noguera i l'11,6% del Solsonès, i només a la Segarra i el Pallars Jussà s'ha registrat una disminució (-5,3% i -0,2%). La comarca més poblada de Lleida és el Segrià, amb quasi 217.900 persones (el 48,2% del total de la demarcació). En aquest territori, la població s'ha incrementat un 1,1%. Per darrere, se situen la Noguera, l'Urgell i el Pla d'Urgell, que concentren el 8,8%, 8,5% i 8,4% de la població, respectivament. En l'altre extrem, estarien l'Alta Ribagorça i el Pallars Sobirà, les comarques amb menys de habitants de Catalunya (amb 4.040 habitants a la primera i 7.732 a la segona) ([mapa IV.9](#)).

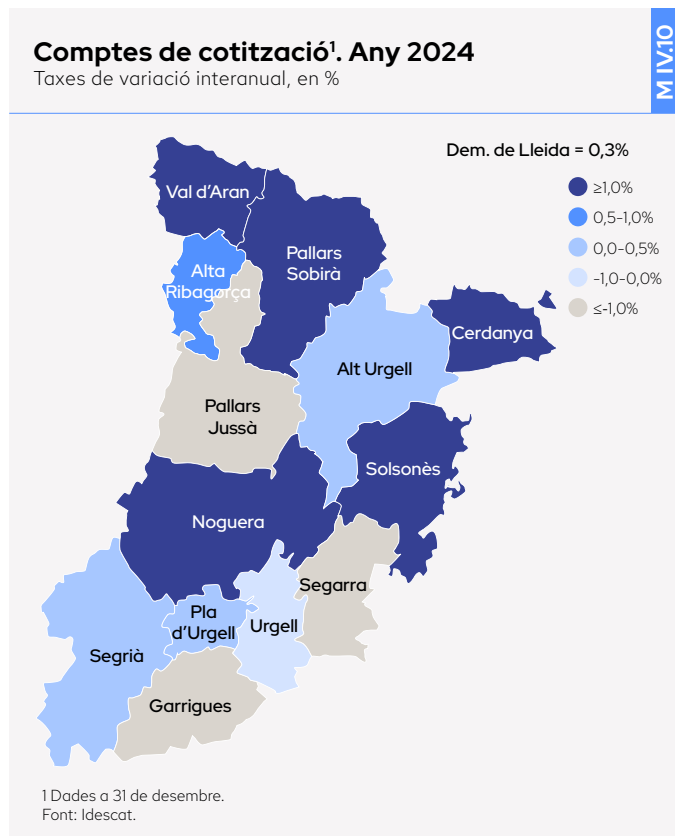
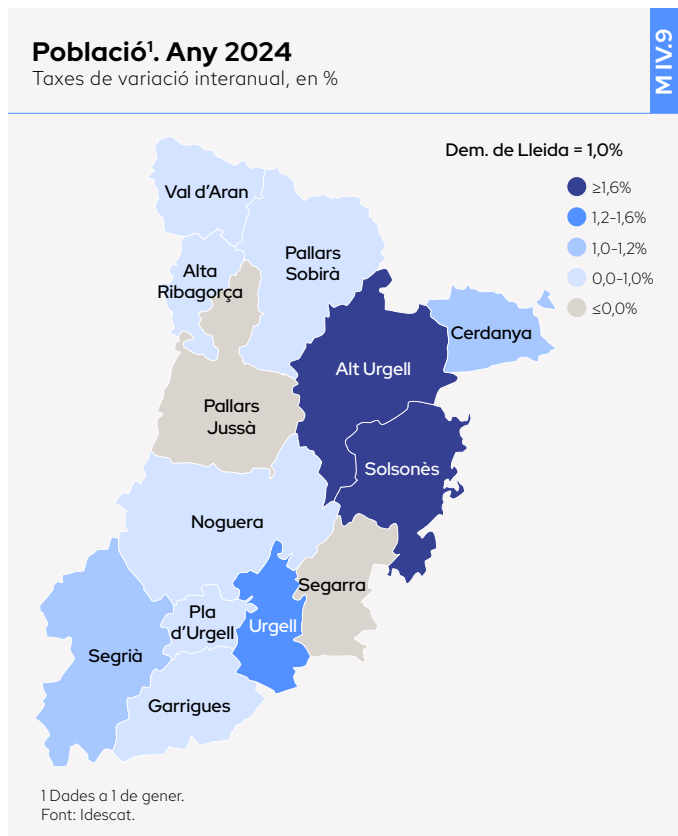
En relació amb el teixit empresarial, els nombre de **comptes de cotització** (concepte aproximatiu al nombre d'empreses) inscrits a la Seguretat social ha augmentat a nou comarques lleidatanes entre desembre del 2023 i 2024, i ha minvat en quatre: la Segarra (-8,1%), el Pallars

Jussà (-3,2%), les Garrigues (-1,5%) i l'Urgell (-0,5%). La resta de territoris ha augmentat el nombre d'empreses, amb variacions d'intensitats diferents: entre el 0,1% del Segrià i el 8,7% del Solsonès ([mapa IV.10](#)).

El nombre de llocs de treball augmenta a totes les comarques de la demarcació, excepte a l'Alta Ribagorça i el Pallars Sobirà

Quant a l'evolució del mercat de treball, l'**afiliació** segons seu de l'empresa a la Seguretat Social s'ha incrementat a onze comarques i ha disminuït a dos: un -0,3% a l'Alta Ribagorça i un -0,8% al Pallars Sobirà. Entre els increments destaquen els de la Segarra (+4,5%) i la Cerdanya (3,4%) ([mapa IV.11](#)).

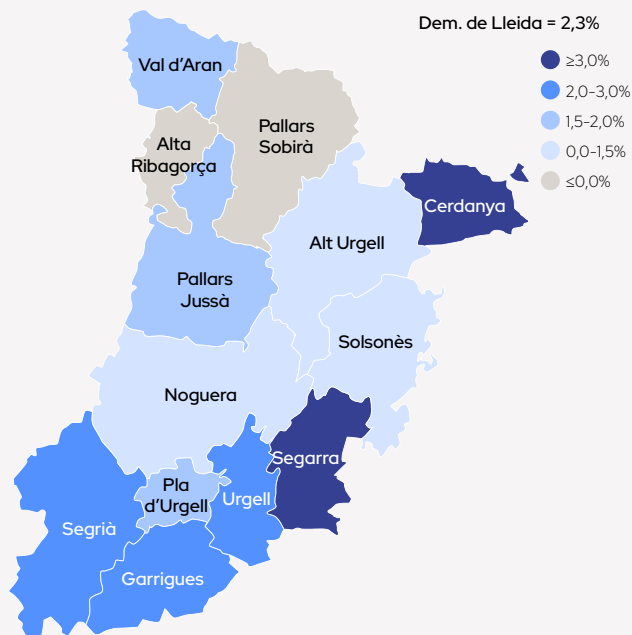
Per grans sectors econòmics, l'evolució de les afiliacions ha estat heterogènia segons el territori ([gràfic IV.30](#) i [taula IV.8](#)). Començant pel **sector terciari**, les afiliacions als serveis són les més representatives a totes les comarques –excepte a la Segarra, que és la indústria–, amb un pes sobre el total comarcal que oscil·la entre el 50,8% a les Garrigues i el 88,7% a la Val d'Aran. Quant a l'evolució, s'observa que els llocs de treball han augmentat a totes les comarques, excepte a l'Alta Ribagorça i el Pallars Sobirà (-0,9% i -0,3%, respectivament), que són les dues comarques on disminueixen les afiliacions en el seu conjunt. Els

Afiliacions a la Seguretat Social¹. Any 2024

Taxes de variació interanual, en %

M IV/11

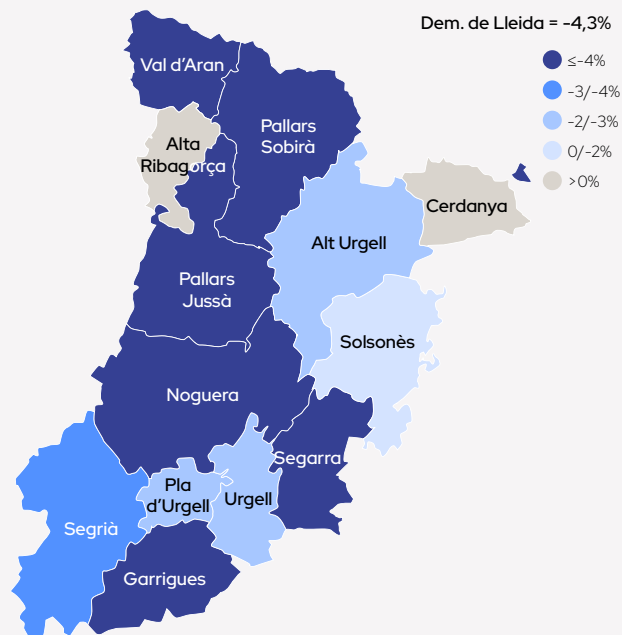

¹ Dades a 31 de desembre. Règim general, mineria i carbó, i autònoms. Font: Idescat.

Atur registrat¹. Any 2024

Taxes de variació interanual, en %

M IV/12

¹ Dades a 31 de desembre. Font: Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya.

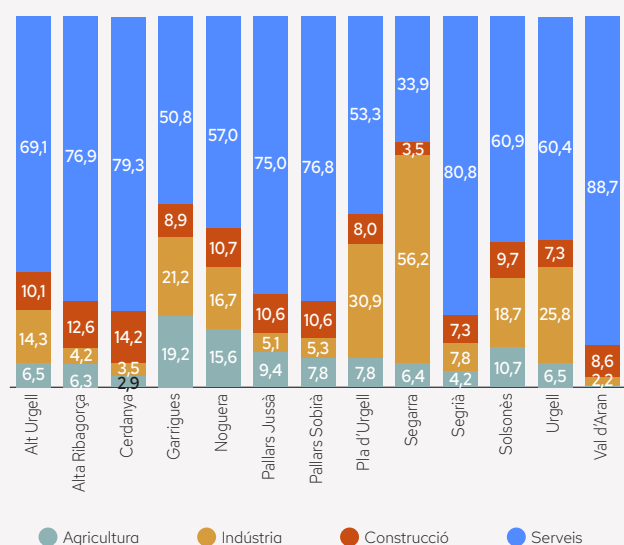
augments relatius han oscil·lat entre el 0,9% de la Noguera i el 4,5% de les Garrigues o la Segarra.

A continuació, la **indústria** és el segon sector en nombre d'afiliacions i a on globalment la tendència ha estat més positiva el darrer any (+2,9%), i només a la Val d'Aran i el Solsonès s'ha reduït el nombre de llocs de treball (-17,5% i -2,1%). A la resta de comarques, el nombre d'afiliacions s'ha mantingut estable a les Garrigues i l'Alt Urgell, mentre que en els altres nou territoris, els increments relatius han estat de diferent magnitud: entre el 0,2% de la Noguera i el 20% de l'Alta Ribagorça. Les comarques amb un major pes d'aquesta activitat sobre el total són la Segarra, el Pla d'Urgell, l'Urgell i les Garrigues, amb percentatges que oscil·len entre el 56,2% de la primera i el 21,2% de la darrera.

Estructura sectorial de les afiliacions*. Any 2024

En percentatge sobre el total d'afiliacions de la comarca

G IV/30

*Dades provisionals a 31 de desembre. Règim general, mineria i carbó, i autònoms. Font: Idescat.

En tercer lloc, el nombre d'afiliacions a la **construcció** ha disminuït a quatre de les tretze comarques lleidatanes: l'Alta Ribagorça, el Pallars Jussà, Pallars Sobirà i Solsonès. El nombre de llocs de treball s'ha mantingut a l'Urgell i a la Segarra, i a la resta, els increments relatius han fluctuat entre el 0,4% del Segrià i el 12,9% de la Val d'Aran. Les afiliacions a la construcció són les segones en valor absolut a cinc demarcacions: l'Alta Ribagorça, la Cerdanya, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà i la Val d'Aran.

En darrer lloc, l'afiliació al **sector agrícola** ha minvat a sis comarques (l'Alt Urgell, la Cerdanya, les Garrigues, el Pallars Sobirà, el Pla d'Urgell i l'Urgell), ha augmentat a només dues comarques (un 0,6% al Segrià i un 0,5% a la

Afiliacions a la Seguretat Social per grans sector econòmics i comarques^{1,2}

Any 2024

T IV.8

	Agricultura		Indústria		Construcció		Serveis		Total Afiliacions	
	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre	Var 23/23 (%)
Alt Urgell	425	-6,6	940	0,0	665	1,5	4.535	2,3	6.570	1,3
Alta Ribagorça	90	0,0	60	20,0	180	-2,7	1.100	-0,9	1.435	-0,3
Cerdanya	265	-3,6	325	6,6	1.310	1,9	7.295	3,9	9.190	3,4
Garrigues	1.085	-0,5	1.200	0,0	505	4,1	2.875	4,5	5.665	2,6
Noguera	1.895	0,5	2.025	0,2	1.295	3,2	6.925	0,9	12.145	1,0
Pallars Jussà	470	0,0	255	2,0	530	-0,9	3.765	2,3	5.025	1,8
Pallars Sobirà	200	-4,8	135	3,8	260	-5,5	1.965	-0,3	2.560	-0,8
Pla d'Urgell	1.205	-7,3	4.775	3,6	1.240	3,8	8.235	2,4	15.450	1,9
Segarra	750	0,0	6.570	5,2	415	0,0	3.960	4,5	11.700	4,5
Segrià	4.505	0,6	8.440	3,4	7.855	0,4	87.435	2,9	108.235	2,6
Solsonès	665	0,0	1.160	-2,1	600	-1,6	3.775	2,3	6.195	0,7
Urgell	940	-1,1	3.700	2,4	1.055	0,0	8.670	2,5	14.360	2,0
Val d'Aran	35	0,0	145	-17,1	570	12,9	5.890	1,2	6.640	1,7
Demarcació de Lleida	12.400	-0,8	29.480	2,9	15.425	1,3	140.000	2,6	197.305	2,3
CATALUNYA	31.115	-0,5	501.895	0,9	227.980	2,0	2.915.005	2,6	3.675.995	2,3

Font: Idescat.

1 Dades a 31 de desembre. Les dades del 2024 i 2023 són provisionals.

2 Règim general, mineria i carbó, i autònoms.

Noguera) i a les cinc restants s'ha mantingut estable. Els territoris amb més pes dels treballadors a l'agricultura sobre el total són les Garrigues (amb un 19,2%), la Noguera (15,6%) i el Solsonès (10,7%). A la resta els percentatges són inferiors a dos dígits.

Si s'analitza els **afiliats** en funció de la residència padronal del treballador en lloc de la seu on està ubicada l'empresa, aquesta ha augmentat a totes comarques el 2024, excepte a l'Alta Ribagorça que s'ha mantingut. Si es compara l'afiliació per residència amb la corresponent a la seu social de l'empresa, es pot analitzar la mobilitat entre comarques

Dades econòmiques bàsiques de les comarques

Any 2024

T IV.9

	Població		Població nascuda a l'estranger		Empreses (comptes de cotització)		Afiliacion segons seu de l'empresa		Afiliats segons residència padronal		Atur registrat	
	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre ¹	Var 24/23 (%)	Nombre ¹	Var 24/23 (%)	Nombre ¹	Var 24/23 (%)	Nombre ¹	Var 24/23 (%)
Alt Urgell	21.128	1,8	4.692	8,9	768	0,4	6.570	1,3	7.855	1,2	684	-2,0
Alta Ribagorça	4.040	0,5	711	3,5	179	0,6	1.435	-0,3	1.825	0,0	98	30,7
Cerdanya	20.115	1,2	4.701	8,3	1.154	1,4	9.190	3,4	9.385	1,2	456	3,4
Garrigues	19.075	0,7	3.126	7,8	576	-1,5	5.665	2,6	7.985	1,5	613	-9,7
Noguera	39.727	0,4	8.472	4,1	1.355	2,8	12.145	1,0	16.545	1,5	1.566	-7,0
Pallars Jussà	13.383	-0,2	2.730	3,4	491	-3,2	5.025	1,8	5.300	1,9	446	-9,0
Pallars Sobirà	7.332	0,6	1.032	5,5	355	1,1	2.560	-0,8	3.530	1,0	127	-15,3
Pla d'Urgell	38.111	1,0	8.958	6,7	1.237	0,2	15.450	1,9	16.785	1,7	1.314	-3,0
Segarra	22.667	-5,3	6.900	-0,5	612	-8,1	11.700	4,5	10.525	1,4	647	-10,6
Segrià	217.853	1,1	53.379	6,3	7.401	0,1	108.235	2,6	91.000	1,8	8.863	-3,5
Solsonès	15.323	11,6	2.613	23,0	659	8,7	6.195	0,7	6.925	1,4	482	-1,6
Urgell	38.531	1,5	9.051	6,8	1.267	-0,5	14.360	2,0	16.755	2,5	1.434	-2,7
Val d'Aran	10.545	0,5	2.775	7,3	743	1,4	6.640	1,7	5.390	1,0	118	-7,1
Demarcació de Lleida	451.707	1,0	104.929	6,2	15.858	0,3	197.305	2,3	192.320	1,7	16.469	-4,3
Catalunya	8.012.231	1,4	1.906.682	7,4	245.610	0,3	3.675.995	2,3	3.589.135	2,0	335.195	-2,4

Font: Idescat, INE, MTAS i Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya.

1 Dades a 31 de desembre.

2 Dades provisionals. Règim general, mineria i carbó, i autònoms.

per motius laborals. A la majoria de territoris –deu dels tretze– el nombre d’afiliats per residència és superior al d’afiliacions per seu d’empresa, el que implica que hi ha una major proporció de gent que treballa a una altra comarca (les ràtios se situen a l’entorn del 121% en mitjana, és a dir, hi ha un 21% més d’afiliats residents que per seu d’empresa). Només la Segarra, el Segrià i la Val d’Aran tenen proporcions inferiors al 100% (el 90%, el 84% i el 81%, respectivament), el que implica que són receptores netes de treballadors que resideixen a altres comarques.

Juntament amb l’augment d’afiliacions global a la demarcació, el mercat de treball també ha registrat un descens de l’**atur** a totes les comarques el 2024 ([mapa IV.12](#)), excepte a la Cerdanya (+3,4%, 15 persones més) i l’Alta Ribagorça (+30,7%, 23 persones més). Les reduccions interanuals han estat de diferent intensitat segons el territori: des del -1,6% del Solsonès fins al -15,3% del Pallars Sobirà. En termes absoluts, de la reducció total que s’ha produït al conjunt de Lleida, aproximadament el 42% s’ha concentrat al Segrià, seguida la Segarra (amb el 10% de la reducció total).

***La Cerdanya i l’Alta Ribagorça
són les dues úniques comarques
lleidatanes on augmenta el nombre
d’aturats***

L'AGENDA COMPARTIDA DE LLEIDA I LA SEVA CONTRIBUCIÓ A LA TRANSFORMACIÓ DEL SISTEMA INDUSTRIAL CATALÀ

Teresa Botargues

Assessora de Transformació econòmica de la Diputació de Lleida i Coordinadora de l'Oficina Tècnica de la Transformació de l'Agenda Compartida "Lleida, Terra d'Oportunitats"

El gran repte de la indústria: impulsar un canvi sistèmic cap a un model de producció sostenible i competitiu

Els Informes anuals sobre la indústria a Catalunya, que elabora el Departament de Treball i Empresa de la Generalitat de Catalunya, fan un anàlisi complet i objectiu del sector industrial català. Segons l'informe de l'any 2023¹, la indústria catalana aporta el 18,6% del VAB, ocupa 503.600 persones, està formada per 23.521 empreses amb una mitjana de 12 assalariats i la proporció de vendes realitzades a l'estranger se situa en un 34,6%.

Aquesta i altres variables macroeconòmiques, analitzades en termes generals i per subsectors, es comparen amb dades del conjunt de la UE-27 i l'Estat Espanyol. Amb això tenim una fotografia molt detallada del sector, a la que se li hauria de sumar informació relativa a la relació de l'activitat productiva amb el territori, o a les relacions interempresarials, entre d'altres, per tenir una base per fer una anàlisi sistèmica que permeti abordar, també de forma sistèmica, els desafiaments derivats de les múltiples crisis globals que conflueixen en l'actualitat i que afecten també a la indústria catalana.

Aquests desafiaments dibuixen un necessari, i cada cop més urgent, canvi de paradigma en els sistemes de producció i consum actuals, caracteritzats per la dependència dels combustibles fòssils, la globalització i la producció lineal, entre d'altres.

El marc estratègic de política industrial que presentava la Comissió Europea tot just el dia abans que la OMS declarés la pandèmia de la COVID-19, i que fou actualitzat al maig de 2021², ja anava en aquesta direcció, prioritzant la doble transició verda i digital, la millora de la competitivitat de la indústria europea a nivell mundial i també de la seva autonomia estratègica abordant les dependències estratègiques, per tal de reforçar la resiliència del mercat únic.

Els esdeveniments d'ençà d'aleshores fins a dia d'avui, no fan més que reforçar aquesta visió estratègica, que permet afirmar que la transició d'un model industrial basat en recursos no renovables, processos lineals i dependències estratègiques cap a un model basat en recursos renovables, processos circulars i un major grau d'autonomia estratègica no és només una resposta a la triple crisi planetària del canvi climàtic, la pèrdua de biodiversitat i la contaminació, és també una oportunitat en els temps de volatilitat, incertesa i complexitat que vivim.

La RIS3CAT 2030³, l'Estratègia per a l'especialització intel·ligent de Catalunya 2030, impulsa, a través d'Agendes Compartides, un total de set transformacions sistèmiques per orientar Catalunya cap a un model socioeconòmic més verd, digital, resiliència i just. Una d'aquestes transformacions promou la transició cap a un sistema industrial sostenible i competitiu, partint de la base que la transformació d'aquest sistema no és un procés lineal, sinó un procés de coevolució, que implica canvis en totes les dimensions del sistema actual i desenvolupaments múltiples i interdependents que donen lloc a noves cadenes de valor i a nous models de negoci.

L'Agenda Compartida per la transformació econòmica de les Terres de Lleida, Pirineu i Aran és una d'aquestes Agendes d'àmbit territorial que, amb el nom "Lleida, Terra d'Oportunitats"⁵, impulsa de forma destacada la transformació del sistema industrial, alimentari i energètic. Promoguda l'any 2019 per la Diputació de Lleida, compta amb una governança integrada per les principals institucions del territori, el conegut com a G10, del qual formen part, la pròpia Diputació, la Paeria de Lleida, el Govern de la Generalitat, el Govern d'Espanya, les Cambres de Comerç de Lleida i Tàrraga, PIMEC, COELL, UGT, CCOO i la Universitat de Lleida.

L'Agenda "Lleida, Terra d'Oportunitats" ha esdevingut bona pràctica per institucions com la Comissió Europea, la OCDE, L'Agència Europea del Medi Ambient i el Programa de Desenvolupament de Nacions Unides.

1 https://empresa.gencat.cat/web/.content/19_-_industria/documents/informe-anual/documents/Informe-anual-2023.pdf

2 https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/strategy_en

3 <https://fonseuropeus.gencat.cat/ca/ris3cat/2030/>

4 <https://fonseuropeus.gencat.cat/ca/ris3cat/2030/agendes-compartides>

5 <https://lleidaterraoportunitats.com/>

En clau industrial, l'Agenda impulsa una transformació que va més enllà de les Terres de Lleida, per promoure que la indústria catalana lideri una transició cap a un model industrial sostenible, competitiu i que fomenti la cohesió territorial.

Una veritable transició cap a un model de producció industrial sostenible impacta positivament en la millora de la competitivitat, la productivitat i la resiliència de les empreses

No és el mateix una transició que una adaptació forçada per tendències de mercat o marcs reguladors. Aquesta última implica ajustos del sistema actual amb criteris convencionals i no canvis reals de les regles del joc. Aquesta puntualització és important perquè, com s'ha explicat en l'apartat anterior, una transició és un repte complex, i això requereix d'intervencions coordinades de múltiples actors, no només de l'empresariat, amb una mirada sistèmica que combini actuacions a curt termini amb actuacions a mitjà i llarg termini, amb una direccionalitat clara.

En la mesura que les empreses i la resta d'actors del sistema veuen la sostenibilitat com una inversió a llarg termini i no com una despesa, aquesta es converteix en un factor determinant per a la millora de la productivitat, la competitivitat i la resiliència del sector.

- En termes de productivitat, la recerca de solucions sostenibles impulsa la innovació tecnològica i de processos, cosa que pot portar al desenvolupament de nous productes i serveis, i a una major eficiència en l'ús de recursos com l'aigua, l'energia i les primeres matèries.
- En termes de competitivitat, la implementació de pràctiques sostenibles facilita l'adaptació a regulacions ambientals presents i futures, i millora la reputació de l'empresa, fent-la més atractiva per a inversors i empleats que cerquen impactes socials i ambientals positius. També facilita l'accés a mercats internacionals on la demanda de productes sostenibles està creixent i l'accés a instruments de finançament vinculats a la sostenibilitat, també va a l'alça.
- Per altra banda, les empreses que aposten per aquesta transició cap a un model productiu sostenible esdevenen més resilents davant els canvis i desafiaments del mercat, ja que han demostrat la seva capacitat per adaptar-se i generar valor en un entorn canviant.

Capital natural renovable, bioeconomia circular, bioindústries i biorefineres: conceptes clau en l'objectiu d'assolir un sistema industrial sostenible i competitiu

La substitució progressiva de primeres matèries d'origen fòssil i no renovable per altres d'origen biològic i renovables obtingudes a partir de processos circulars o de l'adopció d'energia provinent de fonts renovables, són algunes de les pràctiques alternatives al sistema actual que un model de producció industrial sostenible necessita adoptar, amb l'ajuda de tecnologies avançades i connectades per optimitzar els processos al llarg de tota la cadena de valor i reforçar la competitivitat.

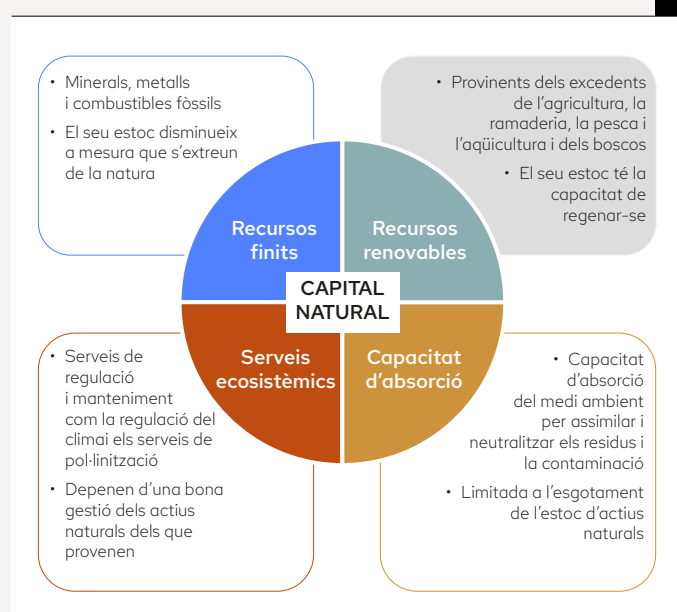
En qualsevol cas hi ha tres conceptes clau que cal posar sobre la taula per identificar les oportunitats d'aquest canvi de paradigma en el model de producció:

1. Capital natural renovable

El capital natural són les existències d'actius naturals que inclouen la geologia, el sòl, l'aire, l'aigua, els boscos, tots els éssers vius i la matèria orgànica que se'n deriva. Es considera capital en tant que recurs productiu que genera fluxos de béns i serveis.

La definició de capital natural i la seva classificació ha anat evolucionant a mesura que la seva importància creixia com a concepte econòmic. Segons un estudi recent del Joint

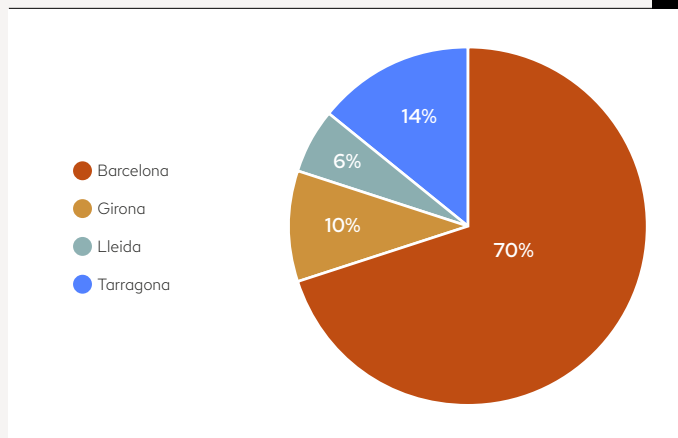
Formes de Capital Natural

Font: Elaboració pròpia a partir de "Natural capital and regional growth: Insights from the European Union". European Commission: Joint Research Centre. 2025.

Distribució geogràfica del VAB Industrial 2023

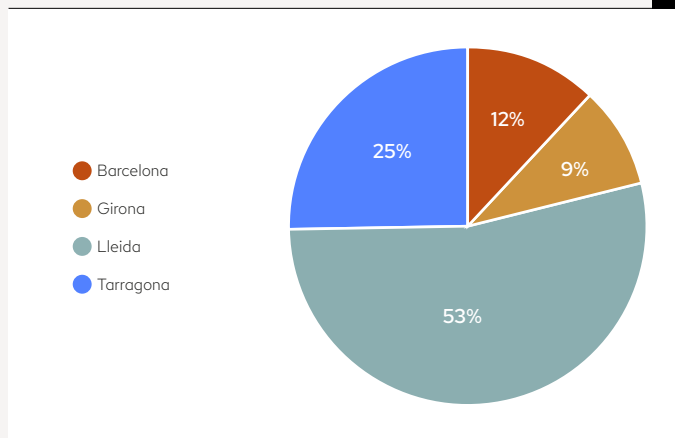
G1

Font: Idescat.

Distribució geogràfica superfície conreus 2023

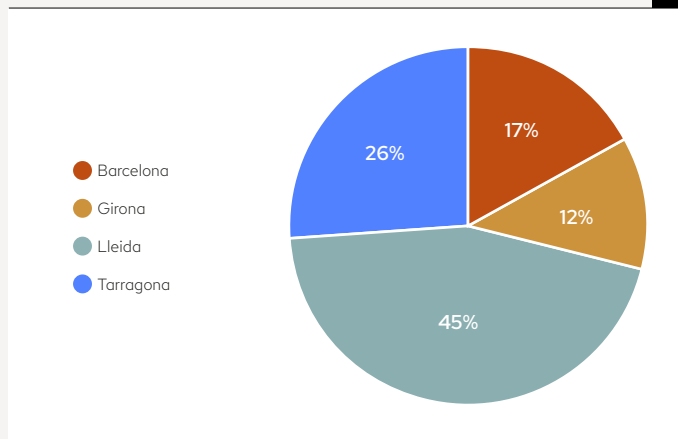
G3

Font: Idescat.

Distribució geogràfica dels caps de bestiar 2023

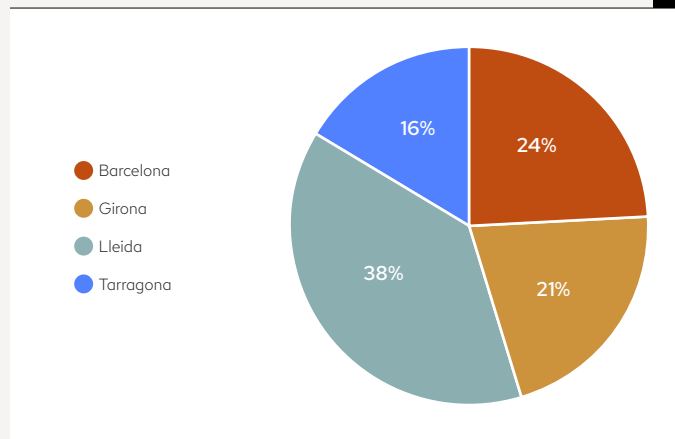
G2

Font: Idescat.

Distribució geogràfica superfície forestal 2023

G4

Font: Idescat.

Research Centre de la Comissió Europea⁶ es distingeixen quatre formes de capital natural (**Figura 1**). Per a la transició cap a un model industrial sostenible cal fixar-nos en el capital natural conformat per recursos renovables, que és el que ens ha de permetre reduir la dependència estratègica de recursos no renovables.

El mateix estudi afirma que un augment del 10% del capital natural comporta un augment del 0,7% del valor afegit brut a nivell regional. També posa en valor que el capital natural fomenta la cohesió territorial, fet rellevant en el cas de Catalunya, donat que en termes de distribució geogràfica, existeix una elevada concentració territorial del VAB industrial (**Gràfic 1**).

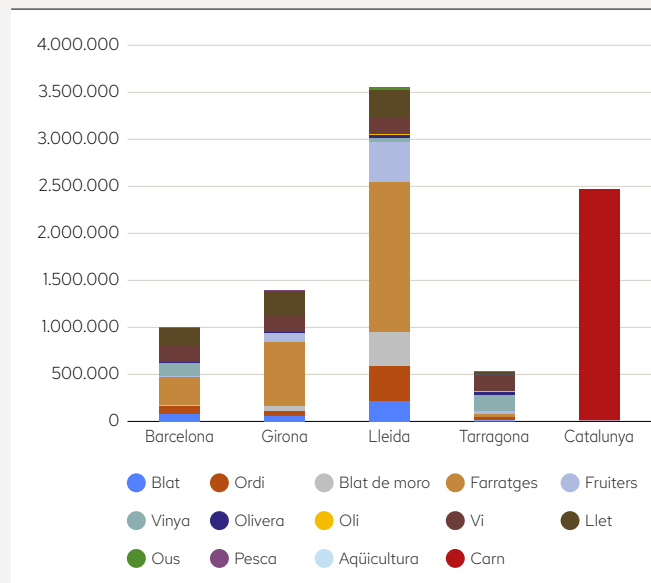
Considerar el capital natural renovable com a factor de producció en un model industrial sostenible fomentaria una industrialització descentralitzada, donada la distribució geogràfica dels actius naturals dels quals es poden obtenir aquests recursos renovables per a usos industrials (**Gràfics 2, 3 i 4**).

No existeixen encara dades homogeneïtzables a nivell català per quantificar i caracteritzar el potencial anual de capital natural renovable provinent d'aquests actius que podrien impulsar el reemplaçament de primeres matèries d'origen no renovable en el sector industrial. Tot i això, per tenir un ordre de magnitud, es poden agafar com a referència els volums anuals de producció dels principals productes alimentaris (**Gràfic 5**) i de la fusta (**Gràfic 6**).

⁶ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC139761>

Producció a Catalunya dels principals productes alimentaris de l'agricultura, la ramaderia i la pesca per demarcacions⁷ En tones

G5

Font: Idescat.

Resultats dels paràmetres analitzats en els recursos biològics renovables disponibles a Ponent

T1

Paràmetres analitzats	Tones/any
Compostos fenòlics	2.412
Cel·lulosa	616.221
Hemicel·lulosa	317.635
Lignina	135.027
N Kjeldahl	65.073
N orgànic	35.035
N amoniacal	30.021
Fòsfor	9.654
Potassi	51.806
Àcids orgànics	55.572
Lípids (greix brut)	2.436
Fibra bruta	8.500
Proteïna	3.069
Sucres totals	6.621

El problema és que en aquest 19% només es contemplen els recursos dels Gràfics 5 i 6 i no els excedents derivats en forma de residus orgànics, coproductes i subproductes de la producció alimentària derivada de l'agricultura, la ramaderia i la pesca, la fusta de menor interès comercial i les restes procedents d'aclarides i podes.

Al mateix temps, segons un estudi de dependències estratègiques a la indústria catalana publicat pel Departament d'Empresa i Treball l'any 2022⁹, Catalunya té una dependència mitjana-alta de grups de productes estratègics com fibres tèxtils, petroli i derivats, gas natural i manufacturat, olis i greixos d'origen animal o vegetal, productes químics orgànics i inorgànics. Bona part d'aquests productes es podrien reemplaçar parcialment per productes obtinguts a partir de processos de valorització d'aquest capital natural renovable disponible a Catalunya, especialment concentrat a la demarcació de Lleida.

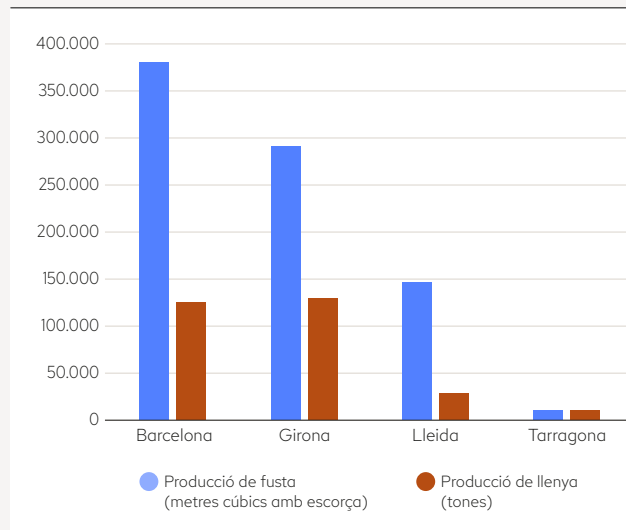
Aquesta és una de les oportunitats estratègiques identificades per l'Agenda Compartida "Lleida Terra d'Oportunitats", per això s'han dut a terme estudis¹⁰ que permeten afirmar que, en el conjunt de la demarcació de Lleida, hi ha, anualment, més de 12Mt de recursos biològics renovables valoritzables. Segons aquests estudis, només de la quantitat i tipologia d'aquests recursos disponibles a les comarques de Ponent és podrien extreure gran varietat de compostos d'interès per sector industrial (**Taula 1**).

9 https://empresa.gencat.cat/web/.content/19_-_industria/documents/papers_observatori_industria/documents/papers-20.pdf

10 Definició i aplicació de metodologia per a la quantificació i caracterització dels recursos biològics renovables disponibles en l'àmbit de Ponent i en l'àmbit de Pirineu. <https://promocioeconomica.cat/pect-green-circular/documentacio/>

Producció a Catalunya dels principals productes de la silvicultura 2022

G6

Font: Idescat.

Segons dades del Programa general de prevenció i gestió de residus i recursos de Catalunya 2020 (PRECAT 2020)⁸, s'estima que l'extracció de recursos directament del capital natural de Catalunya és de l'ordre de 46,8 milions de tones, un 81% corresponents a recursos de caràcter no renovable i un 19% a recursos de caràcter renovable.

7 No s'han trobat dades territorialitzades relatives a la producció de carn i a l'aquicultura

8 https://residus.gencat.cat/web/.content/home/ambits_dactuacio/plani-ficacio/prec20/docs/PRECAT20_doc_principal.pdf

Altres estudis¹¹, també impulsats a través de l'Agenda, permeten estimar el valor de mercat actual d'alguns dels bioproductes que es podrien obtenir d'aquests paràmetres, com és el cas de les 160.000 tones anuals de nutrients recuperats, amb un valor de mercat de 170M€⁷any, que a més permetrien reduir bona part de les 50.000 tones que actualment s'importen de fertilitzants inorgànics.

Però per poder explicar de quina forma impulsar aquest reemplaçament, cal introduir els altres conceptes clau.

2. Bioeconomia circular

La bioeconomia circular és un model econòmic sostenible basat en l'ús de recursos biològics renovables i locals, és a dir, provinents del capital natural renovable, per produir béns i serveis en tots els sectors econòmics. Aquesta és la definició inclosa en l'Estratègia de la Bioeconomia de Catalunya 2030 (EBC 2030)¹² (Taula 2), publicada l'any 2021 i que promou que Catalunya esdevingui una regió referent al Sud d'Europa en la transició cap a models més sostenibles, inclosius i resilients emprant la bioeconomia circular com a motor de canvi.

11 Anàlisi del potencial dels biorecursos generats i demandats sector primari. Ponent. <https://promocioeconomica.cat/pect-green-circular/documentacio/>
12 <https://mediambient.gencat.cat/ca/detalls/Noticies/estrategia-bioeconomia-2030>

Per assolir aquesta visió, l'EBC 2030 impulsa cadenes de valor innovadores a partir dels excedents de la producció alimentària i forestal, quantificada en els Gràfics 5 i 6, i que poden abastir, entre d'altres, un sector industrial sostenible i competitiu.

Per poder identificar els impactes d'aquestes noves cadenes de valor en el sistema industrial actual cal introduir el conceptes de bioindústries i bioferinerías.

3. Bioindústries i biorefineries

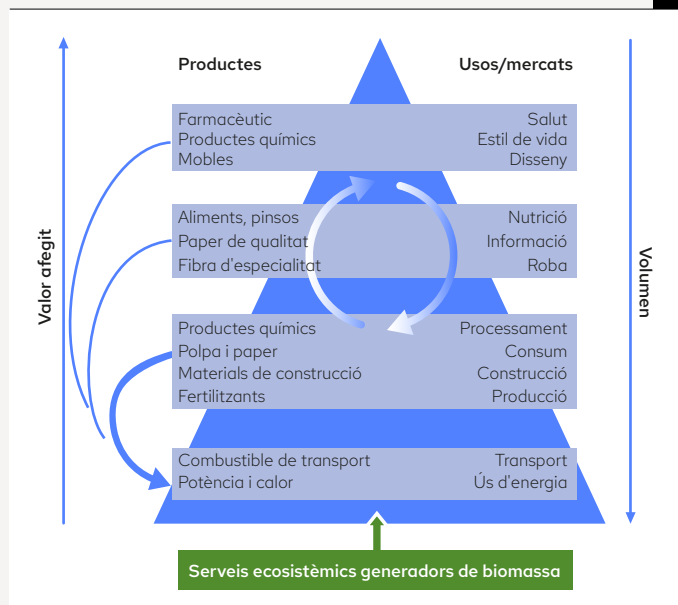
Tant els usos actuals com les noves cadenes de valor a impulsar per al desplegament de la bioeconomia circular passen per introduir els conceptes de bioindústries i biorefineries.

El concepte de bioindústries engloba totes aquelles indústries que produeixen béns i serveis utilitzant recursos biològics provinents del capital natural renovable com a primeres matèries, en lloc de dependre dels combustibles fòssils. Aquestes indústries abasten una àmplia gamma de sectors, com ara l'agricultura, la silvicultura, l'alimentació, els productes químics i els materials, i produeixen productes com ara biocombustibles, bioenergia, bioplàstics, productes bioquímics i biomaterials. La seva producció és la que, ja sigui en forma de producte final o bé integrant-se en la indústria tradicional, contribueix en gran mesura a assolir un model industrial sostenible i competitiu.

Principals cadenes de valor impulsades per l'EBC 2030 amb impacte en el sistema industrial

T2

Cadena de valor	Usos actuals	Usos innovadors
Millora de la gestió forestal i l'aprofitament dels recursos forestals	Fusta per a la indústria, estella i llenya	Fusta per a construcció a partir de fusta de més qualitat Productes químics, fertilitzants, nanocel·lulosa, additius i principis actius per a la indústria cosmètica i nutricional a partir de la fusta de menor interès comercial i de les restes d'aclarides i podes
Valorització de les dejeccions ramaderes i residus orgànics	Aplicació directa, separació dels purins en les fases líquida i sòlida, compostatge, eliminació del nitrogen mitjançant la nitrificació-desnitrificació	Fertilitzants de base orgànica innovadora, biogàs, biometà, biopolimers, fibres, CO ₂ biogènic, noves fonts de biomassa a partir de les dejeccions ramaderes (insectes, algues, fongs, etc.), que al seu torn poden servir per a la síntesi de nous bioproductes
Valorització de coproductes i subproductes de la cadena alimentària	Dels productes vegetals: consum en fresc de productes que han estat descartats; transformació del producte fresc en producte elaborat; transformació en ingredients; compostos bioactius extrets de matrius vegetals; compostatge; ús per a l'alimentació animal Dels productes animals: productes per a l'alimentació humana i animal; productes per a la indústria farmacèutica	Dels productes vegetals: reincorporació de les substàncies presents en els subproductes en altres productes alimentaris compostos amb propietats funcionals o tecnofuncionals; aromes per a la indústria alimentària o altres per a la indústria cosmètica o farmacèutica; bioconversió amb insectes/ microorganismes per a obtenció de biomassa rica en proteïnes i components bioactius Dels productes animals: recuperació de proteïnes; desenvolupament d'aïllats i hidrolitzats proteics; ingredients per a l'alimentació de mascotes; processos fermentatius i bioconversió; nous compostos bioactius per a la indústria farmacèutica

Font: Finnish Environment Institute REPORTS OF THE FINNISH ENVIRONMENT INSTITUTE 13 | 2017 Renewal of forest based manufacturing towards a sustainable circular bioeconomy¹³

Dins del concepte de bioindústries, les biorefineries són instal·lacions industrials que, utilitzant una àmplia varietat de biotecnologies de conversió de manera integrada, converteixen els recursos biològics renovables en una àmplia gamma de productes que poden abastir sectors industrials com l'alimentari, el tèxtil, l'energètic, de les indústries químiques i farmacèutiques. Una biorefineria és equivalent al que seria una refineria de petroli en el model d'indústria manufacturera basat en recursos fòssils no renovables.

La **Figura 2** mostra, ordenats segons el seu valor afegit, els diferents productes que es poden obtenir en biorefineries a partir de recursos biològics renovables i els usuaris o mercats d'aquests productes.

Impactes potencials de la bioindústria com a vector de transició cap a un model industrial sostenible i competitiu

Els impactes socials, econòmics i ambientals del desenvolupament de bioindústries van més enllà dels vinculats al desenvolupament d'una indústria catalana sostenible i competitiva, però posem el focus en la seva contribució a aquest repte.

¹³ Antikainen, Riina & Dalhammar, Carl & Hildén, Mikael & Judl, Jáchym & Jääskeläinen, Tiina & Kautto, Petrus & Koskela, Sirkka & Kuisma, Mika & Lazarevic, David & Mäenpää, Ilmo & Ovaska, Jukka-Pekka & Peck, Philip & Rodhe, Håkan & Temmes, Armi & Thidell, Åke. (2017). Finnish Environment Institute REPORTS OF THE FINNISH ENVIRONMENT INSTITUTE 13 | 2017 Renewal of forest based manufacturing towards a sustainable circular bioeconomy.

Hi ha, però, una premissa que cal posar sobre la taula per tal que els impactes identificats puguin materialitzar-se: la necessitat que la bioindústria tingui una classificació o subclassificació pròpia com a tret estructural de la indústria catalana. Hi ha sectors que, amb l'impuls de determinades pràctiques alternatives, ja podrien disposar d'aquesta classificació, com l'alimentari. N'hi a d'altres que, a mesura que el percentatge de productes de base biològica que introdueixen en la seva cadena de producció augmenti, també. Seria el cas del sector químic, productes farmacèutics, plàstic, materials de construcció o energia. Però no oblidem que el desplegament de biorefineries i bioindústries associades és per sí mateix un sector que pot créixer amb força dins l'estructura industrial de Catalunya, amb la característica que aquestes instal·lacions industrials han d'ubicar-se, en termes de millora de la productivitat, prop de la font de primeres matèries.

Si aquesta premissa s'assoleix, es poden identificar alguns dels impactes potencials de la bioindústria com a vector de transició cap a un model industrial sostenible i competitiu:

- Reducció de dependències estratègiques.
- Diversificació sectorial i territorial de la indústria catalana.
- Augment del VAB de la indústria manufacturera.
- Adaptació a regulacions ambientals presents i futures.
- Innovació tecnològica i de processos.
- Millora de la sostenibilitat econòmica, social i ambiental de les cadenes de producció alimentàries.

En aquesta línia, el març de 2024 la Comissió Europea va publicar la Comunicació "Building the future with nature: Boosting Biotechnology and Biomanufacturing in the EU"¹⁴, en la que considera clau la bioindústria per a la competitivitat i la modernització de l'economia europea, donat el seu alt potencial de creixement i perquè milloren considerablement l'autonomia estratègica i la resiliència de la UE, en reduir la dependència de la indústria dels combustibles i primeres matèries d'origen fòssil i potenciar la circularitat.

Propostes des del territori per accelerar l'assoliment dels impactes

A la demarcació de Lleida ja fa temps que es va identificar la bioeconomia circular i la bioindústria com una gran oportunitat, donada la seva riquesa en capital natural

¹⁴ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/47554adc-dffc-411b-8cd6-b52417514cb3_en

Obstacle identificat	Solució proposada
Manca d'entorns industrials idonis per a la concentració de biorefineries i bioindústries	Desenvolupament de biopolígons , que puguin acollir diferents biorefineries i bioindústries fomentant simbiosis i la producció a escala comercial de bioproductes que puguin abastir múltiples sectors
Marc regulador i normatiu actual que dificulta el desplegament de biorefineries i bioindústries	Posada en marxa de sandbox regulador com a espai de proves per a l'adaptació dels diferents marcs reguladors
Manca de professionals tècnics qualificats per atendre les necessitats de les biorefineries i les bioindústries	Desenvolupament d'un Centre Específic de formació professionalitzadora en Economia Verda a Catalunya
Manca d'infraestructures per a la reducció de riscos tecnològics, de producte i de mercat associats al desenvolupament de biorefineries i bioindústries	Desenvolupament d' infraestructura d'accés obert per a l'escalat pre-industrial de biotecnologies, bioprocessos i bioproductes

renovable (Gràfics 2 a 6). Per tal de fer-la efectiva es va impulsar una Agenda Compartida entre les principals institucions del territori, promoguda per la Diputació de Lleida l'any 2019.

L'Agenda Compartida per la transformació econòmica de les Terres de Lleida, Pirineu i Aran¹⁵ és un model de planificació estratègica a llarg termini que compta amb la implicació de les principals institucions del territori, el que es coneix com a G10, i que, amb el suport de la RIS3CAT, ha esdevingut bona pràctica per institucions com la Comissió Europea, l'OCDE, l'Agència Europea del Medi Ambient i el Programa de Desenvolupament de Nacions Unides.

L'Agenda permet abordar la complexitat associada al repte de desplegar la bioeconomia circular. A través de l'Agenda s'impulsen intervencions coordinades per part de múltiples actors, amb una mirada sistèmica que combina actuacions a curt termini amb actuacions a mitjà i llarg termini orientades a una visió de futur compartida en la que el territori esdevé referent en el desenvolupament d'un model industrialització basat en l'ús de biotecnologies i tecnologies digitals avançades, que fomenta una explotació sostenible i regenerativa dels actius i recursos naturals i renovables, de forma que es genera valor compartit al

territori i es contribueix a la descarbonització del sistema actual de producció de Catalunya.

La trajectòria d'ençà del 2019 de l'Agenda, i el compromís de les institucions implicades, ha permès identificar nombrosos obstacles que cal superar per fer efectiva aquesta visió de futur, que permetria, a la vegada, assolir els impactes potencials de la bioindústria com a vector de transició cap a un model industrial sostenible i competitiu.

S'han dissenyat solucions específiques per superar alguns d'aquests obstacles, algunes ja són una realitat, com la posada en marxa del BIOHUB CAT¹⁶, el Centre de Serveis per al desenvolupament de la Bioeconomia Circular a Catalunya; altres constitueixen a dia d'avui un portfoli d'iniciatives que es consideren estratègiques per assolir la visió de futur compartida i desenvolupar la bioindústria com a vector de transició cap a un model industrial sostenible i competitiu a Catalunya (**Taula 3**).

Des de l'Agenda aquestes solucions es consideren Projectes d'Innovació Transformativa que permetrien a Catalunya accelerar de forma molt significativa la transició cap a un model industrial sostenible, competitiu i que fomenti la cohesió territorial. Per això el G10 treballa per fer realitat aquests projectes.

¹⁵ <https://lleidaterraoportunitats.com/>

¹⁶ <https://biohub.cat/>

Tarragona i comarques

Anàlisi de la demarcació

La demarcació de Tarragona representa quasi una cinquena part del territori català. Amb una superfície de 6.308 km², el 2024 concentra el 10,8% de la població catalana (amb una densitat de 136,6 hab./km –un 45% per sota de la mitjana catalana), l'11,5% de les exportacions de béns catalanes i al voltant del 10% dels comptes de cotització i les afiliacions.

La demarcació de Tarragona concentra el 10% del teixit empresarial i el 9% dels llocs de treball de Catalunya

Durant el 2024, la **població** de la demarcació ha continuat en augment, amb un creixement de l'1,5%, fins a 861.744 residents, assolint un nou màxim històric de la sèrie. Aquest increment demogràfic, de quasi 13.200 habitants, s'explica principalment per l'augment de quasi 7.400 persones amb nacionalitat estrangera (+4,9%), mentre que els residents amb nacionalitat espanyola també han crescut, però en menor mesura (+5.781 persones, +0,8%). Per procedència dels residents estrangers, destaca el creixement de 6.585 persones amb nacionalitat extracomunitària, que representa gairebé la meitat de l'augment total. En conjunt, aquesta evolució ha fet que s'elevi la taxa d'estrangeria global –proporció d'estrangers sobre residents totals– i l'extracomunitària, fins al 18,4% i el 13,7%, respectivament.

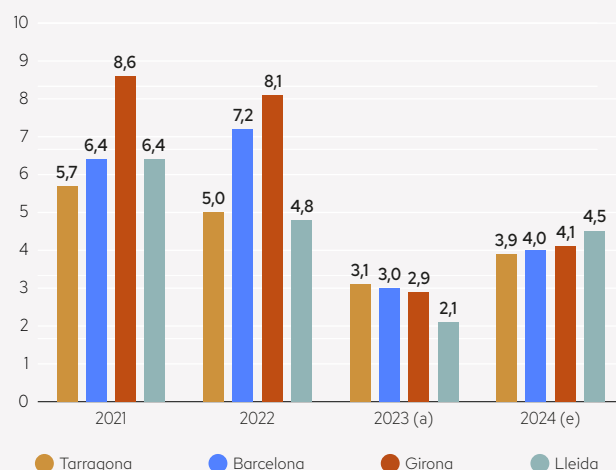
L'augment del nombre de residents es deu a l'increment de la població estrangera, que ha assolit un nou rècord històric

Pel que fa a l'evolució per trams d'edat, el 2024 s'ha registrat un augment de l'1,7% entre la població en edat activa, de 16 a 64 anys (9.340 persones més), i del 2,9% entre els majors de 65 anys (4.765 persones més). En canvi, la població menor de 16 anys ha disminuït lleugerament (-0,7%, 953 joves menys). Aquestes variacions han comportat una reducció de l'índex de dependència global –la proporció de persones que no estan en edat de treballar respecte les que sí–, que passa del 55,0% el 2023 al 54,8% el 2024. Alhora, s'ha observat un increment de l'índex d'envelliment –la proporció de majors de 65 anys respecte als menors de 16 anys– que augmenta 4,5 punts percentuals, situant-se en un 128,3%, el valor més elevat de la sèrie històrica.

Valor Afegit Brut (VAB) per demarcacions

Taxes de variació interanual, a preus constants, en %

G IV.31

(a) Avanç estimat per Anuari Comarcal BBVA / (e) Estimació de Cambra BCN
Font: Anuari Comarcal BBVA (2021-2023) i Cambra BCN (2024).

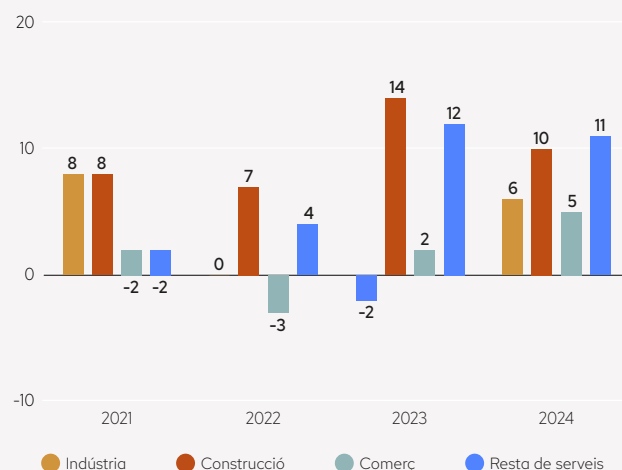
El **valor afegit brut** (VAB) a preus constants, descomptada la inflació, ha crescut un 3,9% el 2024 a la demarcació de Tarragona, segons estimacions de la Cambra de Barcelona (gràfic IV.31). Aquesta evolució positiva dona continuïtat a la recuperació iniciada el 2021. Aquest augment està en línia amb el del conjunt de Catalunya (4,0%), i és el resultat tant de la bona marxa del sector exterior de béns com dels serveis turístics, fet que ha impulsat amb força el mercat laboral i, en conseqüència, el consum privat.

En relació amb l'evolució per sectors, l'Enquesta de clima empresarial, elaborada per la Cambra de Comerç de Barcelona i l'Idescat, mostra una **marxa dels negocis** positiva a tots els sectors el 2024 (gràfic IV.32).

Marxa dels negocis per sectors a Tarragona

Salts de respostes: diferència entre percentatges de resposta "a l'alça" i "a la baixa"

G IV.32

Font: Idescat i Cambra BCN.

La resta de serveis i la construcció mostren el saldo –diferència entre percentatge de respostes que indiquen una evolució a l'alça i una evolució a la baixa– més positiu, un 11% i 10%, respectivament, però ambdós empitjoren lleugerament respecte a l'any anterior, un 12% i 14%, respectivament. La indústria, en canvi, millora respecte a l'any anterior (on presentava un saldo lleugerament negatiu) i assoleix un saldo del 6%. Per últim, el comerç també millora i assoleix un saldo del 5% (2% l'any anterior). En comparació amb la mitjana catalana, els resultats a la demarcació de Tarragona han estat lleugerament inferiors a tots els sectors, excepte al comerç.

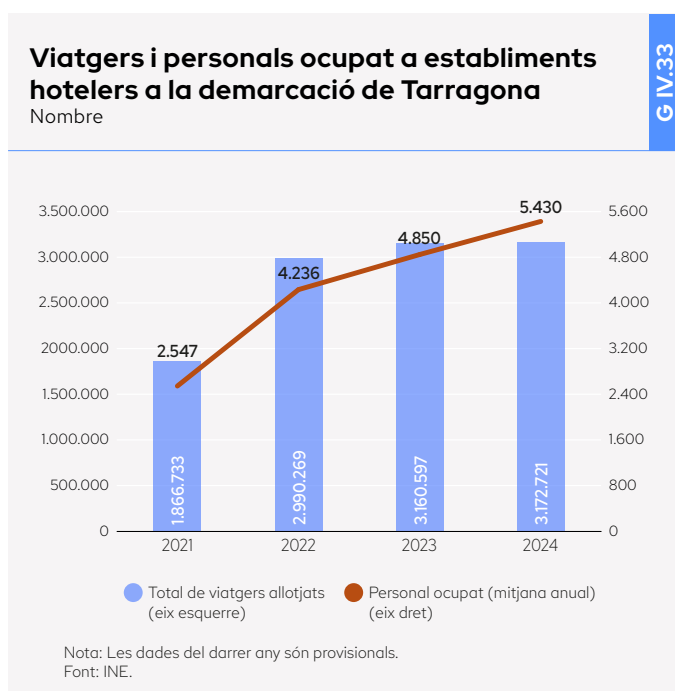
Tarragona presenta l'evolució més positiva dels viatgers i pernoctacions estrangeres de les demarcacions catalanes

Atès que no es disposa de dades per a l'**hostaleria** sobre quina ha estat la marxa de l'activitat per demarcacions, les xifres relatives a l'oferta i la demanda turística esdevenen una aproximació alternativa i útil per analitzar-ne la dinàmica. Segons l'Enquesta d'ocupació hotelera de l'INE, amb dades provisionals per al 2024, Tarragona ha acabat l'any amb 3,1 milions de viatgers i gairebé 11 milions de pernoctacions, un 0,4% i 4,1% més que l'any anterior. Tanmateix, si s'analitzen les pernoctacions segons el país de residència, s'observa una evolució dispar. D'una banda, les pernoctacions de residents a l'estranger han experimentat un augment del 10,4% respecte a l'any anterior (i +7,5% en nombre de viatgers). De l'altra, les pernoctacions de residents nacionals han disminuït un 3,5% (-4,4% en nombre de viatgers). Tot plegat ha situat el nivell de l'estada mitjana en 3,4 dies –la més

elevada de les quatre demarcacions–, molt a prop dels tres dies i mig registrats el 2019 ([gràfic IV.33](#)).

Pel costat de l'oferta, el nombre d'establiments hotelers oberts a la demarcació durant el 2024 ha estat de 226 en mitjana anual, set menys que el 2023 i 24 menys que el 2019 (250 establiments). Aquest volum representa un 10,5% del total d'establiments oberts a Catalunya, una proporció inferior a la que la demarcació concentra pel que fa als viatgers (15,1%) i a les pernoctacions (17,4%). Pel que fa al grau d'ocupació, aquest ha estat del 64,5% per habitacions (1 punt percentual més que el 2023), del 61,5% per places (el mateix valor que l'any anterior) i del 66,7% en cap de setmana, lleugerament per sota del 67,9% registrat el 2023. En darrer lloc, s'estima que s'han ocupat un total de 5.430 persones –el 14,9% del total del Principat– un 12,0% més respecte a l'any anterior.

Aquestes dades es poden complementar amb les que ofereix l'Idescat per marques turístiques. Tarragona comprèn dues marques: Costa Daurada¹ i Terres de l'Ebre². A la primera, quart destí turístic català tant en viatgers com en pernoctacions, s'han rebut poc més de 2,9 milions de persones el 2024 i s'han efectuat més de 10,2 milions de pernoctacions –un 0,9% i un 4,8% més respecte a l'any anterior–, el que ha situat l'estada mitjana en 3,5 dies, la més llarga de totes les destinacions. El grau d'ocupació ha estat del 72,4%, el més elevat des del 1999 (inici de la sèrie disponible). En el cas de les Terres de l'Ebre, la vuitena en viatgers i setena en pernoctacions, l'evolució anual ha estat negativa: -2,1% els viatgers i -2,2% les pernoctacions. Quant al grau d'ocupació ha estat el 57,1%, la segona dada més elevada des del 2004 (inici de la sèrie disponible), només per darrere dels 57,5% de l'any anterior.

El nombre de comptes de cotització es manté pràcticament estable a finals del 2024

El teixit empresarial al conjunt de la demarcació de Tarragona ha registrat poc més de 28.000 empreses amb assalariats a 1 de gener del 2024, un 13,5% més que un any enrere, segons les dades d'empreses actives que proporciona l'explotació estadística del Directori central d'empreses (DIRCE) de l'INE. Aquest notable augment es deu, d'una banda, a la reforma laboral que va entrar en vigor el 2022, però els efectes de la qual continuen materialitzant-se amb força durant el 2024; i de l'altra, a un canvi metodològic³ en la definició d'empresa econòmicament activa a partir del 2023,

1. Inclou les següents comarques: Alt Camp, Baix Camp, Baix Penedès, Conca de Barberà, Priorat i Tarragonès.

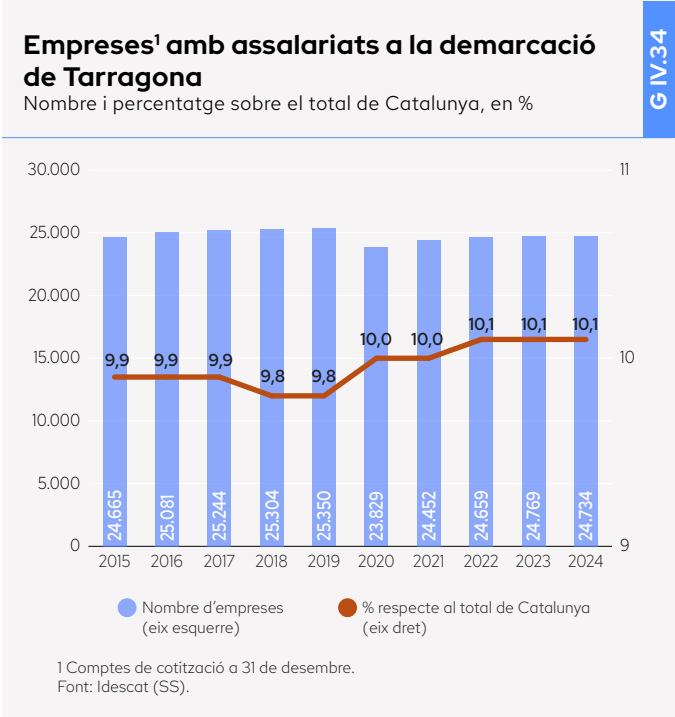
2. Inclou les següents comarques: Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta.

que ha ampliat la cobertura estadística i ha incorporat més unitats que abans no es consideraven empreses actives. Per tant, en aquest segon cas, l'increment no reflecteix necessàriament una expansió real del teixit empresarial, sinó una ampliació de la definició estadística d'empresa activa en l'estadística.

Atesa la naturalesa de l'estadística del DIRCE, cal complementar aquesta informació amb una altra que avalui l'evolució de tot l'any. Per fer-ho, s'utilitzen els comptes de cotització, és a dir, el nombre de centres de treball associats a una empresa inscrita a la Seguretat Social (pot ser més d'un centre per empresa) a finals d'any. En aquest cas, el nombre de comptes es mantenen pràcticament estables, amb 24.734 a 31 de desembre del 2024 (24.769 el 2023) (gràfic IV.34).

Altres indicadors de demanda interna que ajuden a completar l'anàlisi a nivell provincial són les **compravendes d'habitatges**. Aquestes han evolucionat positivament el 2024, amb un augment del 3,6% fins a les 15.223 transaccions, el 15,3% del total al Principat. Aquest ascens de la demanda immobiliària durant el 2024 s'explica sobretot per l'intens descens dels tipus d'interès, facilitant l'accessibilitat al finançament hipotecari de les llars. Així,

3. A causa de l'entrada en vigor del Reglament EBS 2019/2152 i del seu Acte d'Implementació 2020/1197, l'explotació estadística del Directori Central d'Empreses (DIRCE) ha adoptat alguns canvis metodològics des de l'any 2022. La nova definició d'empresa econòmicament activa, implementada el 2022, afecta el còmput del nombre d'empreses actives, de manera que hi ha una ruptura de sèrie el 2022 i les dades a partir del 2023 no són comparables amb les dels anys anteriors.

el nombre d'hipoteques constituïdes sobre habitatges a la demarcació ha estat de 8.703 –l'11,8% del total de Catalunya–, amb un increment del 9,8% respecte a l'any anterior. Al seu torn, amb una manca d'oferta suficient i l'augment de la demanda, els preus dels habitatges lliure s'han accelerat de forma significativa el darrer any, un 6,4% (de 1.401 euros/m² el 2023 a 1.490 euros/m² el 2024, valor taxat).

En relació amb la demanda externa, el 2024 el **comerç internacional** de béns ha evolucionat positivament en termes d'exportacions, mentre que les importacions han minvat lleugerament. En el primer cas, les vendes a l'exterior han augmentat un 5,0% respecte a l'any anterior, fins als 11.555 milions d'euros. Atès que aquesta evolució ha estat més favorable i oposada a la mitjana catalana (-0,5%), el pes sobre el total ha augmentat de l'11,1% al 11,5%. En el cas de les importacions, la disminució ha estat de l'1,1%, fins a assolir els 17.671 milions d'euros. L'evolució ha estat oposada a la de la mitjana catalana (+0,7%), i ha fet disminuir lleugerament el pes de les importacions de Tarragona sobre el total català fins al 16,0%. Atesa aquesta evolució, el saldo comercial negatiu ha disminuït, amb un dèficit de 6.115 milions d'euros, un 11% menys que el 2023 (gràfic IV.35).

Les exportacions tarragonines registren l'evolució més positiva de les províncies catalanes

Tal i com s'ha esmentat, les **exportacions**, en valors monetaris, mantenen una tendència clarament ascendent des del 2021 i superen amb escreix els nivells previs a la

pandèmia, amb un increment del 30% respecte al 2019. Segons el destí de les vendes, aquestes s'han incrementat tant a l'àrea comunitària (3,1%) com a l'extracomunitària (9,5%). Les segones han suposat el 31% del total, percentatge que ha anat augmentat des del 21% registrat el 2021. Per tant, tot i que Tarragona s'hauria focalitzat més cap al mercat comunitari, els darrers anys es consolida una tendència d'augment de la diversificació geogràfica de les vendes cap a altres continents.

Quant als dos principals sectors exportadors, el sector químic i el petroli i derivats, representen conjuntament el 47% del total exportat a la demarcació, en termes monetaris. Quant a l'evolució en valor, les exportacions del sector químic han augmentat un 0,5%, mentre que les del petroli i derivats han disminuït un 3,3% (en contraposició al notable increment del 2023, +136%, que s'explica en bona part per la intensa moderació del preu de petroli registrada el 2024). Entre els deu principals sectors exportadors a la província destaquen els increments, prop del 50%, de les exportacions de greixos i olis i d'equipament d'oficina (gràfic IV.36).

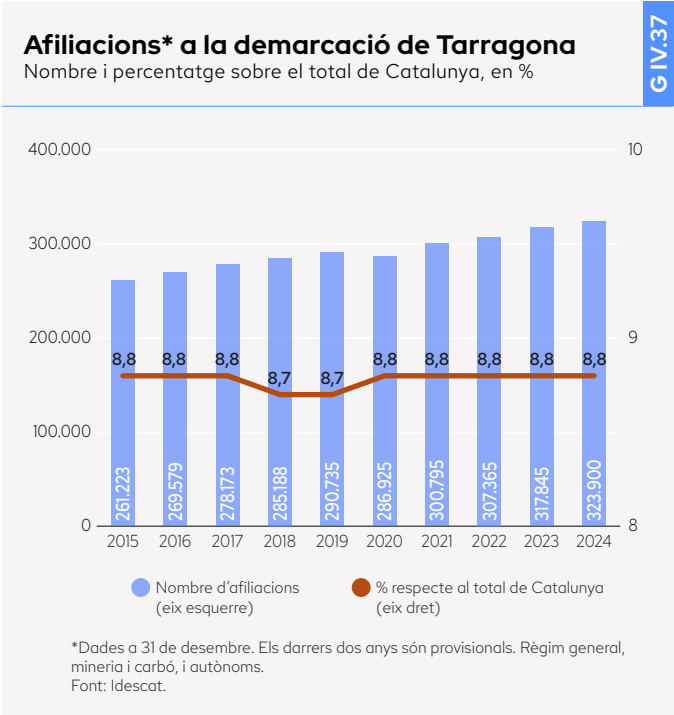
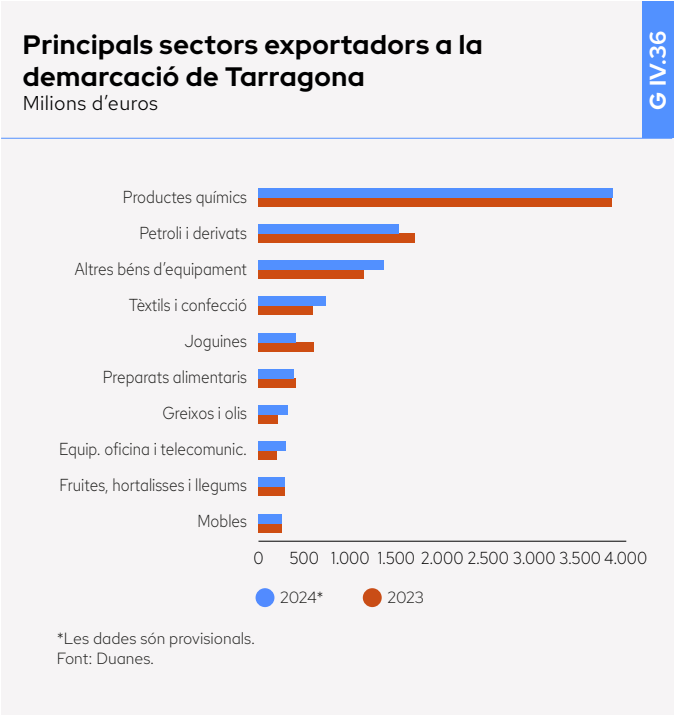
Pel que fa al **teixit empresarial exportador**, Tarragona registra una disminució de 146 empreses respecte a l'any anterior, fins a les 3.009 empreses, el mínim des del 2019. D'aquest total, és important analitzar l'evolució empreses exportadores regulars, és a dir, les que han exportat com a mínim quatre anys consecutius. En aquest cas s'ha registrat un augment de l'1,7% fins a les 1.143 empreses exportadores regulars, el 38% del total (3 punts més que l'any anterior). Per trams monetaris s'observa un increment interanual en tots, excepte entre les que exporten entre 500.000 i 5 milions d'euros, amb una reducció de l'1,1% (tres empreses menys). Això no implica un resultat negatiu per si mateix, atès que

molt probablement hi hagi empreses que han exportat per més valor i, per tant, han saltat a trams superiors. De fet, el nombre d'empreses que exporten per un valor superior a 5 milions d'euros augmenten en set empreses.

En relació amb les **importacions**, com ja s'ha esmentat, s'han reduït un 1,1% respecte a l'any anterior. Tanmateix, quant a la procedència es registren evolucions oposades, mentre que les importacions que provenen de països de la Unió Europea (el 34% del total) han minvat un 8,3%, les que procedeixen de països extracomunitaris han crescut un 3,0%. Per sectors econòmics, prop d'una tercera part de les importacions de la província han estat de petroli i derivats, que han disminuït un 1,5% respecte al 2023 fins als 5.567 milions d'euros, el 68,6% del total importat d'aquest producte a Catalunya, fet que mostra el pes estratègic del territori en aquest àmbit. Cal destacar que les importacions de cereals, les cinquenes en valor, han disminuït un 31,7% fins als 1.205 milions d'euros. Aquesta davallada s'explica per l'estabilització del mercat després de l'increment excepcional de l'any anterior, motivat pel context bèl·lic. Malgrat la reducció, la demarcació continua essent el principal punt d'entrada d'aquest producte a Catalunya, amb el 60% del total importat.

Els llocs de treball a la província registren un nou rècord

En línia amb els resultats previs, l'evolució del mercat de treball durant el 2024 ha estat, en termes generals, positiva. En primer lloc, les **afiliacions** a la Seguretat Social (SS) han augmentat un 1,9% fins a les 323.900, el màxim des del 2008

(inici sèrie disponible) (gràfic IV.37). Segons el règim d'afiliació, el nombre d'assalariats al règim general i mineria i carbó ha estat de quasi 268.400 persones, un 2,1% més que el 2023 i la xifra més elevada des de l'inici de la sèrie disponible. En canvi, les persones sota el règim especial de treballadors autònoms disminueixen lleugerament per tercer any consecutiu (-0,9%) fins a les 55.530 persones (el 17% del total).

Per grans sectors econòmics, l'afiliació ha evolucionat en positiu a tots ells, excepte a l'**agricultura** (gràfics IV.38 i IV.39). En aquest cas, els llocs de treball s'han reduït un 2,7% fins als 6.010 el 2023 –el mínim des del 2008–, xifra que suposa l'1,9% dels llocs de treball totals a la demarcació i el 19,3% del total d'afiliacions d'aquest sector al conjunt de Catalunya.

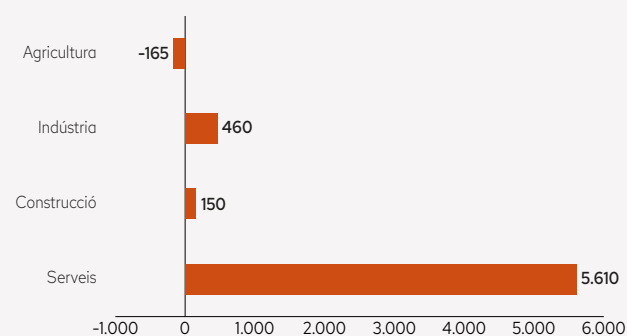
Quant a la resta de sectors, en termes absoluts, els **serveis** registren quasi 242.500 persones, el 75% del total, i un 2,4% més que l'any anterior. Amb aquesta xifra, l'afiliació als serveis assoleix un màxim a Tarragona des del 2008 (inici de la sèrie disponible). Per darrere dels serveis, la **indústria**, ha crescut un 0,9% fins a les 50.310 afiliacions –el 15,5% del total de la demarcació–, també xifra màxima des del 2008. Per últim, el nombre d'afiliacions a la **construcció** ha augmentat en 150 (un +0,6%), fins a les 25.095 afiliacions –la xifra més elevada des del 2010.

Segons l'Enquesta de població activa (EPA) de l'INE, la xifra d'**ocupats** hauria estat de 378.125 en mitjana anual el 2024, 3.025 persones més que el 2023 (+0,8%). De fet, aquesta és la xifra més elevada des del 2008 (inici de la sèrie disponible). El 2024 Tarragona ha minvat lleugerament el seu pes sobre el conjunt de Catalunya en termes d'ocupats

Variació del nombre d'afiliacions* per sectors a la demarcació de Tarragona. Any 2024

Nombre

G IV.39

*Dades a 31 de desembre.
Font: Idescat.

fins al 9,9%. En aquesta línia, el nombre de **contractes de treball** signats respecte al 2023 ha crescut lleugerament, un 0,4% (el mateix que la mitjana al conjunt del Principat). Per modalitats, el nombre de contractes indefinits es redueixen per segon any consecutiu (un -10% el 2023 i un -2,7% el 2024). Aquestes disminucions s'expliquen principalment per la normalització del mercat laboral després de l'increment excepcional de l'any 2022, arrel de l'entrada en vigor de la reforma laboral. Paral·lelament, els contractes temporals han augmentat un 3,2% fins al 129.137 contractes signats. Cal destacar que aquesta última categoria de contractes ha passat de representar el 89% del total el 2021 a un 54% el 2024.

Al seu torn, el darrer any el **nombre de persones aturades** que s'han registrat a les oficines del SOC ha disminuït un 2,4% respecte al 2023 (el mateix que al conjunt del Principat), fins a les gairebé 40.000, un mínim des del 2007. Tanmateix, la **taxa d'atur** (població aturada sobre població activa), ha augmentat en 1,4 punts fins al 12,7% segons dades de l'EPA, la més elevada de les quatre províncies.

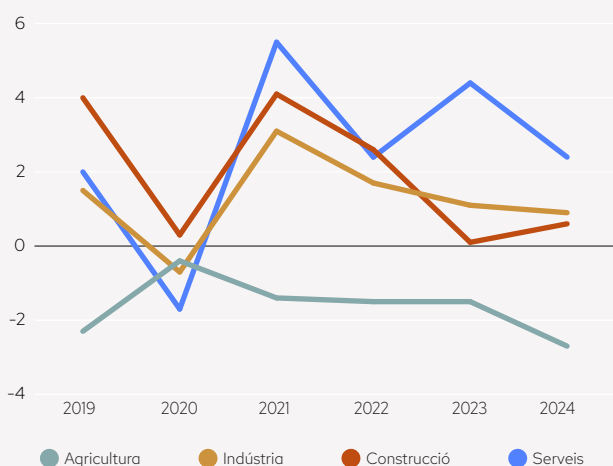
La demarcació consolida el procés desinflationista en un context de disminució dels tipus d'interès

Finalment, durant el 2024 ha continuat el procés de reducció de la inflació, i a mesura que es consolidava els tipus d'interès han experimentat una disminució. Els **preus de consum** a la província han augmentat el 2,6% en mitjana anual el 2024, quatre dècimes menys que el 2023, i tres dècimes menys el conjunt de Catalunya. Aquesta moderació ha estat gràcies, en bona mesura, a la continuació del descens dels preus energètics (molt inferiors als nivells del 2022). Tot i això, la inflació subjacent s'ha mantingut elevada, en bona part a causa de la inflació dels serveis.

Afiliacions* per sectors a la demarcació de Tarragona

Taxa de variació interanual, en %

G IV.38

*Dades a 31 de desembre. Els darrers dos anys són provisionals. Règim general, mineria i carbó, i autònoms.
Font: Idescat.

Dades bàsiques de la demarcació de Tarragona

T IV10

	2022	2023	2024	Demarcació Catalunya		2023	2024
				Var. 2024/2023 (% pp)		Pes Dem./CAT (%)	
DEMOGRAFIA							
Població Total	830.906	848.592	861.744	1,5	1,4	10,7	10,8
Densitat (hab/km²)	131,7	134,5	136,6	1,5	1,4	-	-
Població de menys de 16 anys	134.460	134.582	133.629	-0,7	-1,2	11,2	11,2
Població de 16 a 64 anys	534.218	547.360	556.700	1,7	1,7	10,6	10,6
Població de 65 anys o més	162.228	166.650	171.415	2,9	2,4	10,9	10,9
Índex de dependència global	55,5	55,0	54,8	-0,2	-0,5	-	-
Índex d'envelliment	120,7	123,8	128,3	4,4	4,6	-	-
Nacionalitat espanyola	691.768	697.156	702.937	0,8	0,4	10,7	10,7
Nacionalitat estrangera	139.138	151.436	158.807	4,9	6,0	11,1	11,0
Taxa d'estrangeria total	16,7	17,8	18,4	0,6	0,8	-	-
Taxa d'estrangeria extracomunitària	12,1	13,2	13,7	0,6	0,7	-	-
ACTIVITAT ECONÒMICA							
Comptes de cotització¹	24.659	24.769	24.734	-0,1	0,3	10,1	10,1
Nombre d'empreses²	54.887	52.172	52.980	1,5	1,9	8,8	8,8
Sense assalariats	30.357	27.438	24.900	-9,2	-8,9	8,4	8,4
Amb assalariats	24.530	24.734	28.080	13,5	15,2	9,4	9,2
1 a 49 assalariats	24.187	24.393	27.716	13,6	15,4	9,4	9,3
50 a 199 assalariats	254	258	279	8,1	3,4	6,4	6,7
200 a 999 assalariats	79	73	75	2,7	4,5	6,4	6,3
1.000 o més assalariats	10	10	10	0,0	5,2	4,7	4,5
Empreses concursades	57	40	78	95,0	18,9	4,0	6,5
Finques transmeses	47.507	44.494	45.761	2,8	3,6	15,8	15,7
Viatgers allotjats a establiments hotelers³	2.990.270	3.160.597	3.180.384	0,6	1,7	14,9	14,7
Residents a Espanya	1.852.700	1.888.451	1.810.149	-4,1	-4,9	23,6	23,8
Residents a l'estranger	1.137.570	1.272.142	1.370.235	7,7	5,8	9,6	9,8
SECTOR EXTERIOR⁴							
Exportacions de béns (milions €)	10.446	11.132	11.555	5,0	-0,5	11,1	11,5
10 principals sectors:							
Productes químics	4.433	3.846	3.858	0,5	3,3	13,1	12,6
Petroli i derivats	719	1.698	1.528	-3,3	1,7	43,0	39,3
Altres béns d'equipament	792	1.143	1.365	19,1	-3,2	13,4	16,4
Tèxtils i confecció	568	588	732	26,4	3,4	10,3	12,4
Joguines	524	602	404	-32,9	-19,2	49,4	41,7
Preparats alimentaris	361	408	382	-6,4	2,1	21,6	19,8
Greixos i olis	307	216	322	49,3	8,3	13,5	18,5
Equipament oficina i telecomunic.	223	203	300	46,7	17,0	23,2	28,8
Fruïtes, hortalisses i llegums	246	286	290	1,9	6,5	15,3	14,6
Mobles	224	253	253	0,0	3,5	27,0	26,1
Exportacions UE	7.503	7.749	7.975	3,1	-2,1	12,7	13,3
Exportacions fora UE	2.943	3.383	3.580	9,5	2,4	8,6	8,9
Importacions de béns (milions €)	18.132	17.998	17.671	-1,1	0,7	16,3	16,0
10 principals sectors:							
Petroli i derivats	5.888	5.681	5.567	-1,5	-9,3	63,3	68,6
Productes químics	3.142	2.683	2.609	-1,7	-2,0	10,4	10,3
Automòbils i motos	1.377	1.699	2.068	22,5	-6,7	14,8	19,4
Altres béns d'equipament	1.087	1.172	1.287	10,3	3,0	11,5	12,2
Cereals	974	1.779	1.205	-31,7	-21,9	69,3	60,3
Mobles	626	536	563	5,1	14,2	48,8	45,3
Equipament oficina i telecomunic.	550	469	540	15,3	6,5	18,3	19,8
Gas	277	368	401	9,9	63,9	80,5	54,0
Pinsos animals	509	370	386	4,1	0,2	48,1	49,9
Fruïtes, hortalisses i llegums	351	426	386	-7,1	3,8	26,1	22,9
Importacions UE	6.241	6.641	6.020	-8,3	1,9	11,9	10,6
Importacions fora UE	11.891	11.357	11.650	3,0	-1,0	20,8	21,6
Nombre d'empreses exportadores	3.433	3.155	3.009	-4,6	0,2	6,7	6,3
Nombre d'empreses exportadores regulars⁵	1.080	1.124	1.143	1,7	4,5	6,4	6,2
Exporten menys de 50.000 €	383	424	437	3,1	5,6	5,8	5,6
Exporten de 50.000 a 500.000 €	280	273	275	0,7	6,2	6,6	6,2
Exporten de 500.000 a 5 milions €	265	269	266	-1,1	2,2	6,5	6,3
Exporten més de 5 milions €	152	158	165	4,4	1,6	8,1	8,3
MERCAT DE TREBALL							
Afiliacions totals¹,³,⁵	307.365	317.845	323.900	1,9	2,3	8,8	8,8
Agricultura	6.270	6.175	6.010	-2,7	-0,4	19,8	19,3
Indústria	49.305	49.850	50.310	0,9	0,9	10,0	10,0
Construcció	24.910	24.945	25.095	0,6	2,0	11,2	11,0
Serveis	226.885	236.875	242.485	2,4	2,6	8,3	8,3
Assalariats	252.315	262.825	268.370	2,1	2,5	8,7	8,6
Autònoms	55.050	55.020	55.530	0,9	1,4	9,8	9,8
Ocupats (EPA)⁶	352.750	375.100	378.125	0,8	2,5	10,0	9,9
Contractes	292.831	236.526	237.544	0,4	0,4	9,5	9,5
Temporals	168.941	125.080	129.137	3,2	2,1	9,1	9,2
Indefinites	123.890	111.446	108.407	-2,7	-1,7	10,1	10,0
Atur registrat¹	41.711	40.961	39.997	-2,4	-2,4	11,9	11,9
Taxa d'atur (EPA)⁶	11,4%	11,3%	12,7%	1,4	-0,4	-	-

Fons: INE, Idescat, Observatori d'Empresa i Ocupació, DataComex, ICEX i Registradors de la propietat.

1 Dades de final d'any.

2 Les dades són a 1 de gener de cada any (Directori Central d'Empreses de l'INE).

3 Les dades del darrer any són provisionals.

4 Les dades del darrer any són provisionals.

5 Règim general, mineria i carbó i autònoms.

6 Les dades fan referència a la mitjana anual.

Anàlisi comarcal

La demarcació de Tarragona comprèn dues regions: la del Camp de Tarragona i la de les Terres de l'Ebre. El Camp de Tarragona concentra les comarques de l'Alt i el Baix Camp, la Conca de Barberà, el Priorat i el Tarragonès (també inclou administrativament el Baix Penedès, encara que històricament forma part de l'àmbit territorial del Penedès). Les Terres de l'Ebre inclouen el Baix Ebre, el Montsià, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta. Ambdues regions abasten una superfície similar, tot i que les Terres de l'Ebre només concentren una cinquena part de la població de la província. D'aquestes, la Terra Alta i el Priorat són les comarques que tenen la densitat de població més baixa, amb valors de 15,4 i 18,9 habitants per km² el 2024, respectivament; mentre que el Tarragonès s'enfila fins als 861,5 hab./km², la sexta comarca que presenta major densitat demogràfica de Catalunya, només per darrere del Barcelonès, el Baix Llobregat, el Vallès Occidental, el Maresme i el Garraf.

La població nascuda a l'estranger augmenta per sobre el 5% a totes les comarques

El 2024, la **població** ha augmentat a totes les comarques tarragonines, excepte a la Terra Alta (mapa IV.13). El creixement anual ha oscil·lat entre el 0,4% de la Conca de Barberà o de la Ribera d'Ebre i el 2,1% del Baix Penedès. Aquests augments han estat gràcies al creixement notable de la població nascuda a l'estranger que s'ha donat de

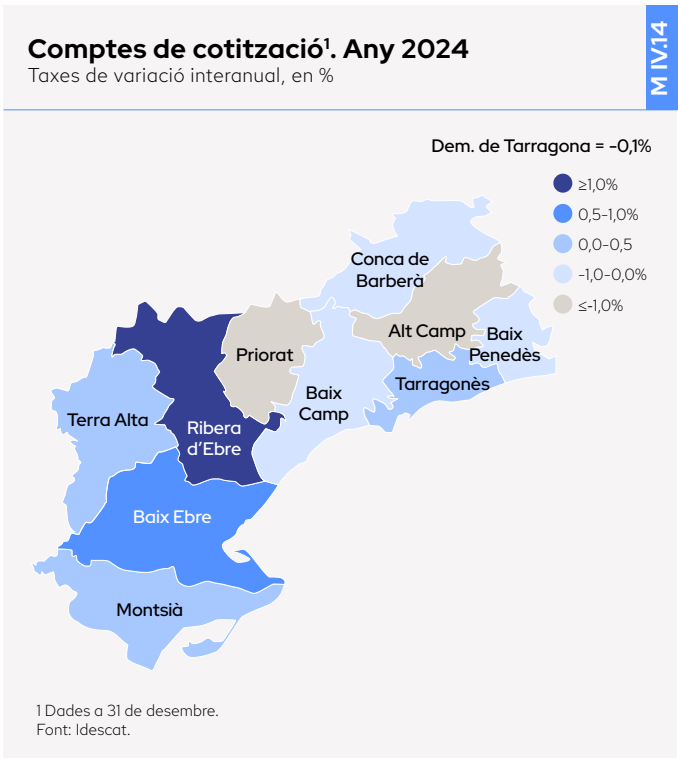
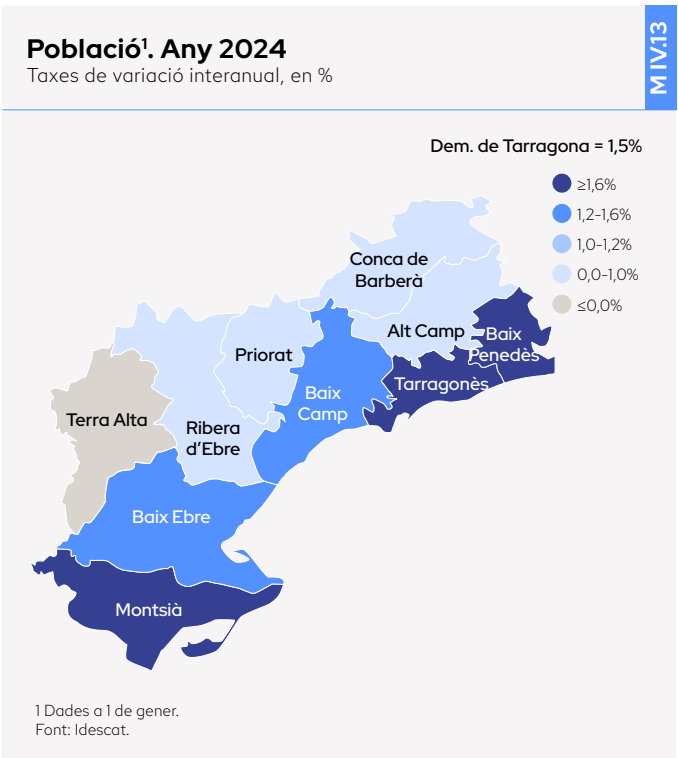
forma generalitzada a totes comarques, entre el 4,6% de la Conca de Barberà i el 8,5% del Baix Penedès o el Montsià.

La meitat de les comarques de la província han patit una reducció d'empreses

Pel que fa al teixit empresarial, el nombre de **comptes de cotització** inscrits a la Seguretat Social (concepte aproximatiu del nombre d'empreses) ha augmentat a dues de les comarques tarragonines entre finals del 2023 i 2024 (mapa IV.14), un 3,2% a la Ribera d'Ebre (50 empreses més) i un 0,6% al Baix Ebre, s'ha mantingut en tres (el Tarragonès, la Terra Alta i el Montsià) i ha disminuït a les cinc restant en una franja entre el -2,3% del Priorat i el -0,3% del Baix Penedès.

El nombre de llocs de treball augmenta a set de les deu comarques de la demarcació

Respecte al mercat de treball, l'**afiliació** segons seu social de l'empresa a la Seguretat Social ha disminuït a tres de les comarques tarragonines el 2024: un -1,8% la Ribera d'Ebre, un -1,5% el Priorat i un -1,1% la Terra Alta. De les set comarques que han incrementat el nombre de llocs de treball, el Baix Penedès i el Tarragonès han registrat les taxes més altes, un 3,2% i un 2,5%, respectivament (mapa IV.15). Segons la contribució al creixement, el Tarragonès concentra més de la meitat (el 52%) de la nova afiliació a la demarcació el darrer

any, seguida pel Baix Penedès i el Baix Camp (el 16% i 14%, respectivament). En comparació amb el 2019, la Terra Alta i la Ribera d'Ebre són les dos úniques comarques que encaren no han recuperat plenament les xifres de llocs de treball.

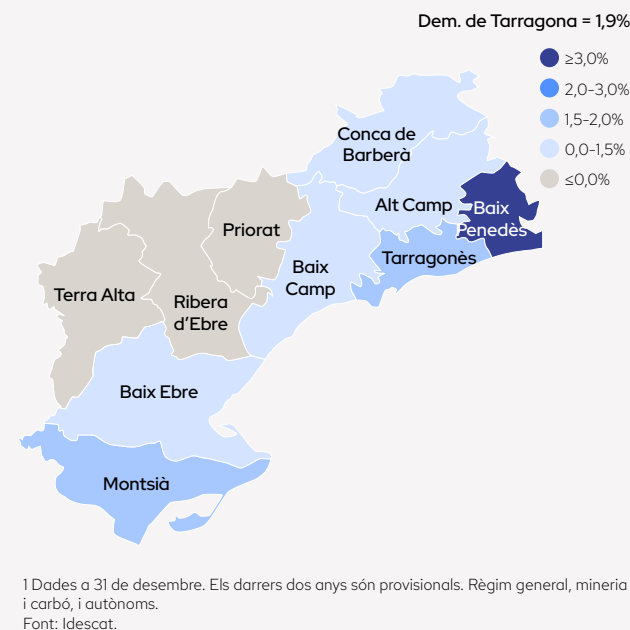
Si s'analitza el mercat de treball per grans sectors econòmics s'evidencia que l'estructura productiva varia segons la comarca (gràfic IV.40). D'una banda, destaquen la Terra Alta, el Priorat i la Ribera d'Ebre amb un percentatge de llocs de treball dedicats a l'agricultura sobre el total força per sobre de la mitjana (1,9%), del 20,2%, 13,2% i 7,5%, respectivament. D'altra banda, es podrien agrupar les més industrials com la Conca de Barberà amb un 49,3% de les afiliacions a la indústria (la mitjana a Tarragona és del 15,5%), l'única comarca on el principal sector de les afiliacions és la indústria (i no el terciari com a la resta). La segueixen l'Alt Camp (32,6%), el Priorat, la Terra Alta i el Montsià, amb pesos superiors al 22%. En el cas de la construcció, la majoria té una proporció d'afiliació alineada amb la mitjana (8%), la Ribera d'Ebre i la Terra Alta són les que registren el percentatge més elevat (10,7%) i l'Alt Camp la més reduïda (6,1%). Finalment, el sector serveis és majoritari a totes les comarques, a excepció de la Conca de Barberà –que el principal sector en afiliacions com s'ha esmentat és la indústria–. A la resta de comarques el seu pes fluctua entre el 45,7% de la Terra Alta i el 81,9% del Tarragonès.

Pel que fa a l'evolució per activitats econòmiques el 2024 (taula IV.11), la tendència general ha estat positiva a totes les comarques tarragonines tant a la construcció, com a la indústria i als serveis, amb alguna excepció. En el cas

Afiliacions a la Seguretat Social¹. Any 2024

Taxes de variació interanual, en %

M IV15

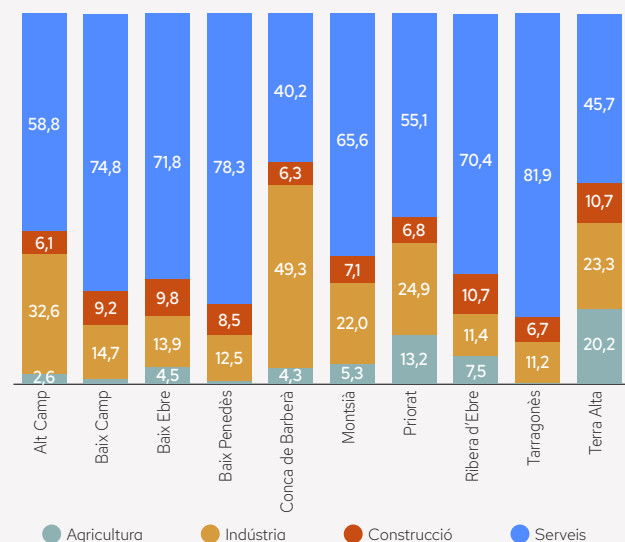
de l'afiliació al **sector agrícola** només ha augmentant al Tarragonès (+1,8%), s'ha mantingut a la Conca de Barberà i l'Alt Camp, i set restants les disminucions han oscil·lat entre el -8,9% del Baix Camp i el -8,0% i el -0,4% del Montsià.

Quant a la **construcció**, la tendència dels llocs de treball ha estat negativa per a tres comarques: el Montsià (-1,3%), la Conca de Barberà (-0,9%) i el Tarragonès (-0,4%), i s'ha

Estructura sectorial de les afiliacions*. Any 2024

En percentatge sobre el total d'afiliacions de la comarca

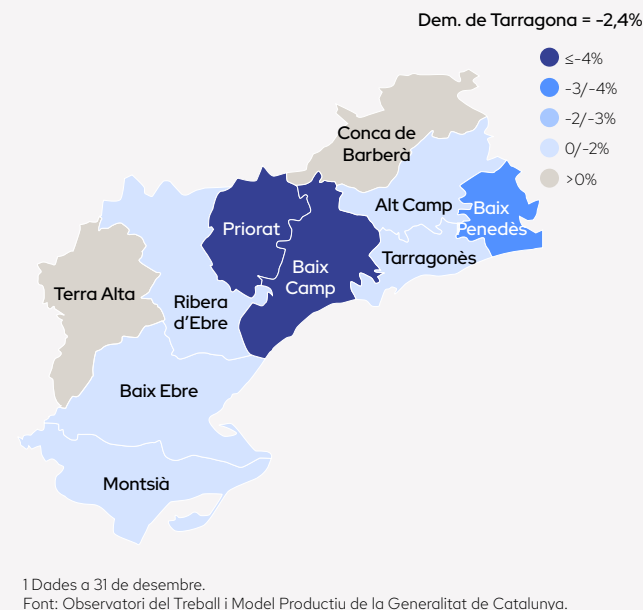
G IV.40

Atur registrat¹. Any 2024

Taxes de variació interanual, en %

M IV16

	Agricultura		Indústria		Construcció		Serveis		Total Afiliacions	
	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre	Var 24/23 (%)
Alt Camp	495	0,0	6.320	0,8	1.185	3,5	11.405	1,0	19.405	1,0
Baix Camp	815	-8,9	9.715	0,1	6.085	2,2	49.305	1,7	65.915	1,3
Baix Ebre	1.315	-1,5	4.015	7,6	2.835	0,5	20.770	-0,1	28.935	0,9
Baix Penedès	230	-2,1	4.100	-1,1	2.805	0,9	25.755	4,1	32.895	3,2
Conca de Barberà	360	0,0	4.135	2,4	525	-0,9	3.375	0,9	8.395	1,4
Montsià	1.165	-0,4	4.865	1,6	1.575	-1,3	14.510	3,3	22.115	2,4
Priorat	340	-1,4	640	0,0	175	0,0	1.415	-1,4	2.560	-1,5
Ribera d'Ebre	375	-2,6	575	-4,2	540	0,9	3.540	-1,4	5.025	-1,8
Tarragonès	285	1,8	15.185	0,1	9.030	-0,4	110.945	3,0	135.440	2,5
Terra Alta	650	-3,7	750	-2,6	345	1,5	1.470	0,3	3.215	-1,1
Demarc. de Tarragona	6.010	-2,7	50.310	0,9	25.095	0,6	242.485	2,4	323.900	1,9
Catalunya	31.115	-0,5	501.895	0,9	227.980	2,0	2.915.005	2,6	3.675.995	2,3

Font: Idescat.

1Dades a 31 de desembre. Les dades del 2024 i 2023 són provisionals.

2 Règim general, mineria i carbó, i autònoms.

mantingut al Priorat. A les altres comarques, els augments anuals han oscil·lat entre el 0,5% del Baix Ebre i el 3,5% de l'Alt Camp. En tercer lloc, els llocs de treball a la **indústria** han disminuït també a tres territoris, amb intensitats diferents: el -4,2% a la Ribera d'Ebre, el -2,6% a la Terra i el -1,1% al Baix Penedès. Al Priorat es manté el nombre de llocs de treball. I a les sis comarques restants registren una evolució favorable, amb taxes de variació anual que oscil·len entre el 0,1% del Baix Camp o el Tarragonès i el 7,6% del Baix Ebre. En darrer lloc, els llocs de treball als

serveis han minvat a tres comarques: el Baix Ebre (-0,1%), el Priorat (-1,4%) i la Ribera d'Ebre (-1,4%). A la resta, els creixements han oscil·lat entre el 0,3% a la Terra Alta i el 4,1% al Baix Penedès.

Si s'atén a la residència padronal dels **afiliats** en lloc del domicili de la seu social de l'empresa, l'evolució anual ha estat positiva a totes les comarques, excepte al Priorat (-0,4%) i la Terra Alta (-0,5%). De la resta, les variacions relatives han fluctuat del 0,3% de la Ribera d'Ebre al 3,6%

Dades econòmiques bàsiques de les comarques

Any 2024

	Població		Població nascuda a l'estranger		Empreses (comptes de cotització)		Afiliacion segons seu de l'empresa		Afiliats segons residència padronal		Atur registrat	
	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre	Var 24/23 (%)	Nombre ¹	Var 24/23 (%)	Nombre ¹	Var 24/23 (%)	Nombre ¹	Var 24/23 (%)	Nombre ¹	Var 24/23 (%)
Alt Camp	46.388	0,7	7.944	5,3	1.319	-1,1	19.405	1,0	19.285	1,4	2.209	-1,2
Baix Camp	204.458	1,4	44.982	6,6	5.830	-0,5	65.915	1,3	81.665	2,3	9.534	-4,0
Baix Ebre	82.399	1,3	18.894	6,6	2.578	0,6	28.935	0,9	31.415	1,0	3.620	-0,9
Baix Penedès	118.350	2,3	26.523	8,5	2.602	-0,3	32.895	3,2	46.095	3,6	6.856	-3,1
Conca de Barberà	20.569	0,4	3.045	4,6	646	-0,8	8.395	1,4	8.845	1,3	749	2,3
Montsià	71.460	1,7	16.128	8,5	2.112	0,0	22.115	2,4	26.565	1,4	3.261	-1,7
Priorat	9.420	0,6	1.467	7,6	375	-2,3	2.560	-1,5	3.815	-0,4	299	-4,2
Ribera d'Ebre	22.132	0,4	4.380	5,7	584	3,2	5.025	-1,8	7.945	0,3	945	-0,9
Tarragonès	275.122	1,8	68.145	7,9	8.324	0,0	135.440	2,5	108.370	2,3	12.161	-1,8
Terra Alta	11.446	-0,2	1.794	5,2	362	0,0	3.215	-1,1	4.360	-0,5	363	1,4
Demarc. de Tarragona	861.744	1,5	193.305	7,4	24.734	-0,1	323.900	1,9	338.350	2,1	39.997	-2,4
Catalunya	8.012.231	1,4	1.906.682	7,4	245.610	0,3	3.675.995	2,3	3.589.135	2,0	335.195	-2,4

Font: Idescat, INE, MTAS i Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya.

1 Dades a 31 de desembre.

2 Dades provisionals. Règim general, mineria i carbó, i autònoms.

del Baix Penedès. En general a totes les comarques de Tarragona hi ha més afiliats segons residència que per seu social de l'empresa. Això implica que la gran majoria de persones es desplacen per treballar a una altra comarca, diferent a on resideixen. Els únics dos casos en què les comarques són receptores i no emissores de treballadors són el Tarragonès i l'Alt Camp. En aquestes dues, un 20% i un 1% dels afiliats, respectivament, provenen d'altres territoris.

L'evolució del nombre de persones aturades ha estat favorable a totes les comarques, excepte a la Terra Alta i la Conca de Barberà

Finalment, pel que fa a l'**atur registrat** a les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) a 31 de desembre del 2024, l'evolució ha estat favorable respecte al 2023 a tots els territoris (mapa 4.16), excepte a la Terra Alta (+1,4%) i la Conca de Barberà (+2,3%). La disminució del nombre de persones aturades ha variat entre el -0,9% del Baix Ebre o Ribera d'Ebre i el -4,2% del Priorat. Les comarques amb més persones registrades a l'atur són el Tarragonès (el 30,4% de la demarcació), el Baix Camp (23,8%) i el Baix Penedès (17,1%), però són aquestes les que més han aportat a la disminució del conjunt de la província (el 88%).

CAP A UN MODEL INDUSTRIAL RESILIENT I TERRITORIALMENT JUST A TARRAGONA

Jaume Llosas

Secretari General i Director de la Cambra de Comerç de Reus

1. Diagnosi de la situació actual

La província de Tarragona ha estat històricament un dels motors industrials més potents del país. Amb un pol petroquímic de referència europea i un teixit empresarial diversificat, el seu futur es juga avui en un nou escenari: el de la reindustrialització sostenible. Més enllà de preservar el que s'ha assolit, el repte és transformar. I fer-ho des del territori, amb una visió compartida que posi les persones, la innovació i l'equilibri territorial al centre de l'agenda econòmica.

La província de Tarragona és, avui, la segona àrea econòmica de Catalunya, una realitat que no s'explica només per la seva rellevància en sectors com el petroquímic o el turístic, sinó per una diversificació econòmica destacable. Tarragona és una de les províncies industrials més potents d'Espanya, amb un sector petroquímic que genera el 25% de la producció química estatal i el 50% de la catalana. Aquest pol, el més gran del sud d'Europa, lidera les exportacions provincials, destacant els polímers d'etilè (846 milions d'euros, 7,3% del total exportat).

El teixit empresarial, format en gran part per pimes i emprenedors, ha sabut consolidar una economia oberta, internacionalitzada i tecnològicament avançada. A aquest dinamisme cal sumar-hi un creixent ecosistema d'*startups* i una aposta pel desenvolupament de noves tecnologies, que han convertit Tarragona en el segon *hub* tecnològic de Catalunya. La indústria agroalimentària representa el 22% de l'ocupació industrial, i també destaquen sectors com l'automoció i la indústria manufacturera.

Tarragona es troba entre les 10 províncies espanyoles amb més exportacions, amb 11.500 milions d'euros anuals. La seva economia exportadora destaca per la diversificació: cap producte supera el 8% del total exportat. Tot plegat conviu, però, amb reptes estructurals: una dependència significativa d'unes poques grans indústries (amb risc de deslocalització o transformació forçada per exigències ambientals), una bretxa territorial marcada entre interior i costa, i una necessitat urgent de modernitzar el parc industrial existent per fer-lo més sostenible i digital.

2. Dues velocitats: costa versus interior

Una de les claus per entendre la reindustrialització a Tarragona és reconèixer la dicotomia entre les comarques costaneres (Tarragonès, Baix Camp, Baix Ebre) i les de l'interior (Conca de Barberà, Priorat, Ribera d'Ebre, Terra Alta,...). Les primeres concentren la major part del teixit industrial i serveis, mentre que les segones pateixen un procés de despoblament, envelliment i feblesa estructural del teixit productiu.

Aquesta desigualtat territorial també es reflecteix en la capacitat d'atracció d'inversió: mentre les zones costaneres han absorbit la major part dels ajuts PERTE i dels Fons Next Generation, moltes comarques de l'interior han quedat fora de les grans dinàmiques industrials, amb l'excepció d'alguns projectes de transició energètica i economia circular.

Si Tarragona vol consolidar-se com un model d'industrialització equilibrada, cal abordar sense embuts la bretxa territorial entre les comarques de costa i les d'interior. Aquesta dualitat, que es tradueix en indicadors com el PIB per càpita, l'ocupació o l'accés a fons europeus, reclama una acció coordinada i valenta per garantir que cap territori quedi enrere.

3. PIB per càpita i pes de la indústria: una visió dual

La província de Tarragona presenta un PIB per càpita relativament alt comparat amb la mitjana catalana, però això amaga una gran dependència del Valor Afegit Brut (VAB) industrial, sobretot en el sector químic i energètic. El sector industrial representa el 37,7% del VAB de la província, especialment concentrat al Tarragonès. Quan es descompta aquest component industrial, el PIB per càpita es redueix considerablement, posant en evidència que una gran part de la riquesa generada no es distribueix territorialment de manera homogènia ni s'arrela plenament al territori.

Un bon exemple de l'elevat pes i dependència del sector industrial concentrat en les nuclears el constitueix la dada de PIB per càpita a la Ribera d'Ebre que és de 61.419 euros. Aquesta comarca se situa entre les de major PIB per

càpita de Catalunya. En comparació amb altres comarques, la Ribera d'Ebre presenta un PIB per càpita significativament més alt que la mitjana catalana de 32.600 euros.

Cal, doncs, posar en context que la posició relativa del PIB i la quantitat del PIB per habitant son fruit de l'efecte de la indústria nuclear de la comarca. El monocultiu industrial nuclear que caracteritza la Ribera d'Ebre, fa que les dades de VAB siguin totalment diferents a la resta de Catalunya, amb una aportació del 57,3% pel sector industrial i valors residuals al sector de la construcció, menors que la resta de les Terres de l'Ebre al primari i dades gens habituals (35,7%) al sector serveis (**gràfic 1**).

Altrament, si es pren en consideració la Renda Familiar Disponible Bruta (RFDB) per habitant i s'estableixen els elements comparatius entre la Ribera d'Ebre i Catalunya, basat en les dades oficials de l'Idescat, s'obté el **gràfic 2** en base als anys 2018-2022.

D'aquestes dades se'n desprèn que, tot i que la Ribera d'Ebre presenta un PIB per càpita significativament superior al de la mitjana catalana, la seva RFDB per habitant és inferior. Aquesta discrepància pot indicar que una part important del valor generat a la comarca no es tradueix directament en renda disponible per als seus habitants, possiblement a causa de factors com la presència de grans empreses amb seus fora de la comarca o una estructura econòmica orientada a sectors amb menor impacte directe en la renda de les llars.

Això implica que la reindustrialització no només hauria de perseguir una major activitat industrial, sinó una indústria

més arrelada, diversificada i capaç de generar valor compartit. La indústria agroalimentària, la bioeconomia o la producció d'energies renovables poden jugar aquí un paper fonamental per reequilibrar el pes del VAB entre sectors i territoris.

El sector petroquímic, amb gegants com Repsol i BASF, continua sent el pilar de l'economia tarragonina. Però la seva fortalesa no pot amagar la necessitat d'una diversificació real, que redueixi riscos i generi més arrelament territorial. El repte és compatibilitzar lideratge industrial amb sostenibilitat, digitalització i valor compartit.

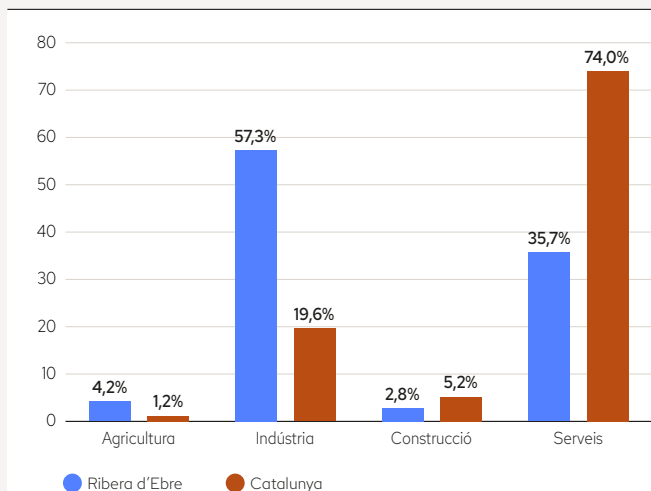
4. Oportunitats dels Fons de Transició Nuclear

Les comarques que acull les centrals nuclears (Ascó I, Ascó II i Vandellòs II), es troben ara davant un repte de gran magnitud: com reconvertir l'economia local i evitar el col·lapse socioeconòmic derivat de l'anunciat tancament d'aquestes infraestructures de generació elèctrica. El Fons de Transició Nuclear (FTN), creat per la Generalitat de Catalunya el 2020, busca garantir una transició energètica justa i impulsar el desenvolupament econòmic de les zones afectades. Està finançat amb un impost ambiental que grava amb un 50% els ingressos derivats de l'activitat nuclear.

El fons es nodreix principalment d'una aportació obligatòria de les empreses titulars de centrals nuclears en funcionament, i els recursos es destinen a projectes impulsats per ens locals, empreses i altres agents socials del territori.

Distribució del Valor Afegit Brut (VAB) per sectors
Ribera d'Ebre vs Catalunya

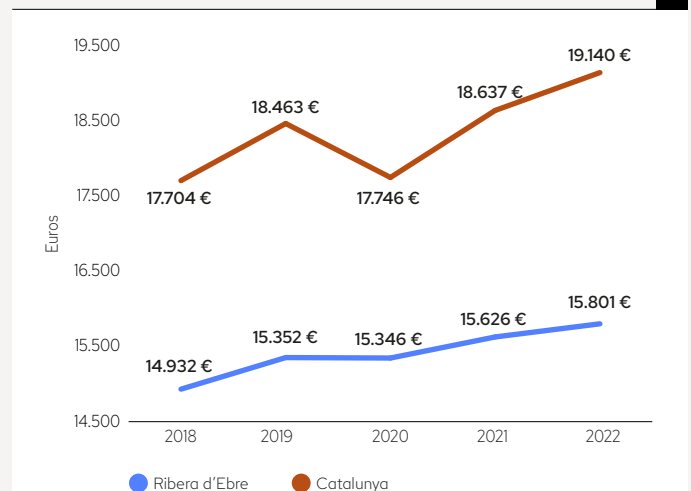
G1

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat.

Renda familiar disponible bruta per habitant
(2018-2022)

G2

Font: Idescat (<https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15917>).

El tancament previst dels reactors d'Ascó i Vandellòs (entre 2030 i 2031) pot comportar la pèrdua de fins a 3.000 llocs de treball directes. Per evitar-ho, el FTN canalitza recursos a través de línies d'ajut específiques per al desenvolupament i consecució dels objectius que es fixa en les zones de planificació Penta I i Penta II.

A títol enunciatiu, cal recordar que els objectius principals de la normativa reguladora del Fons de Transició Nuclear són:

1. **Compensar l'impacte econòmic i social** derivat del tancament de les centrals nuclears.
2. **Diversificar l'economia local**, promovent nous sectors com les energies renovables, la digitalització, la indústria verda o el turisme sostenible.
3. **Fomentar la creació d'ocupació** de qualitat i estable als territoris nuclears.
4. **Acompanyar la transició energètica**, recolzant projectes que substitueixin l'activitat nuclear per fonts d'energia neta.
5. **Assegurar la participació local** en la presa de decisions sobre el futur del territori i la gestió del fons.

La gestió d'aquests recursos es fa a través d'un procediment simplificat amb bestretes de fins al 80% i està alineada amb plans com el Pacte Nacional per a la Indústria i el Pla Catalunya Lidera.

La magnitud del repte no és només laboral o energètic, sinó també econòmic. El PIB per càpita de moltes comarques de Tarragona es veu actualment sostingut en gran mesura per l'activitat industrial vinculada a la generació nuclear i als serveis associats. La desaparició progressiva d'aquest ecosistema pot provocar una fractura profunda en els indicadors de riquesa territorial, agreujant les desigualtats internes ja existents entre costa i interior. Per això, el desplegament dels Fons de Transició Nuclear no pot limitar-se a una simple compensació, sinó que ha de servir com a motor per impulsar nous projectes industrials capaços de generar activitat econòmica substitutiva, valor afegit i ocupació de qualitat. En definitiva, no es tracta només de mantenir xifres, sinó de transformar estructuralment el model productiu territorial.

Per a contribuir-hi, el paper dels representants territorials del teixit econòmic i sindical, com ara les 3 Cambres de Comerç o les patronals més representatives, junt a d'altres agents propers del territori, pren el seu màxim exponent amb la implantació de l'anomenada #XarxalmpulsFTN, iniciativa que actua com a plataforma per al suport, assessorament i tramitació d'ajuts, amb accions específiques per a la internacionalització, la digitalització i el desenvolupament de projectes tractors en àmbits com el

turisme, l'agroalimentació o la bioeconomia.

El FTN, per tant, no és només un recurs econòmic, sinó una estratègia territorial transformadora orientada a:

- Impulsar una economia circular, digital i sostenible.
- Afavorir la reindustrialització arrelada al territori.
- Desenvolupar sectors emergents com la bioenergia, l'agrotecnologia i els serveis avançats.

Els Fons de Transició Nuclear no són només una resposta a una crisi industrial anunciada. Són una oportunitat per teixir un nou pacte territorial, que transformi el llegat nuclear en futur econòmic. Fer-ho amb mirada llarga, amb projectes tractors i col·laboració institucional, pot convertir aquestes comarques en laboratoris de la nova economia verda i digital.

5. Conclusions i propostes de futur

La reindustrialització a Tarragona no pot entendre's només com una repetició del passat industrial, sinó com una relectura adaptada als reptes actuals: sostenibilitat, digitalització i equitat territorial. Algunes línies estratègiques claus haurien de ser:

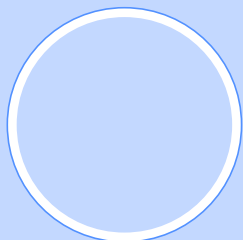
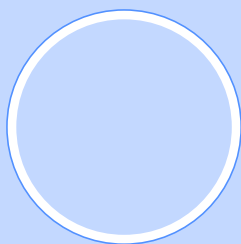
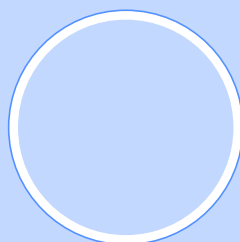
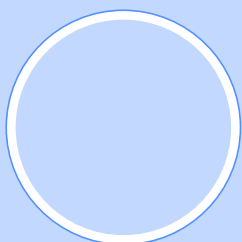
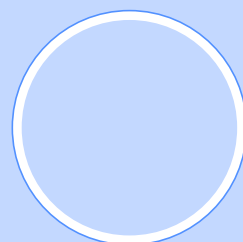
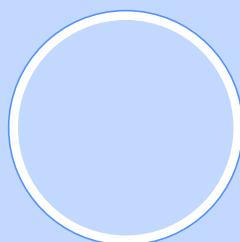
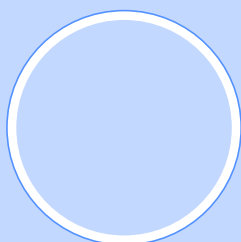
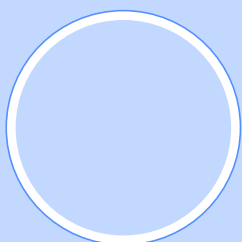
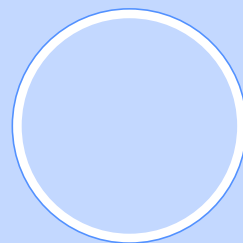
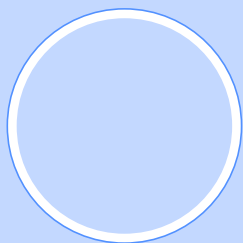
- Desenvolupar una Estratègia de Reindustrialització Territorial amb visió provincial i lideratge públic fort.
- Crear un observatori de dades territorials per monitorar el pes del VAB industrial per comarca i la seva evolució.
- Assegurar que els Fons Europeus, i la resta de recursos que puguin captar-se, s'apliquin amb criteris de reequilibri territorial.
- Impulsar la col·laboració entre centres tecnològics, empreses i administració local.
- Fer visible i reconèixer el teixit empresarial existent, especialment en comarques invisibilitzades que permetin avançar en una cohesió social i territorial més equilibrada.

Tarragona compta amb empreses líders com Essity Spain, Lear Corporation, BASF, LyondellBasell i Repsol, que aporten pes econòmic i tecnològic. A més, les inversions anunciades com la fàbrica de càtodes (ICL i Dynanonic, 285 milions €), la implantació de Lotte Energy Materials a Mont-roig del Camp per a la producció de components clau de bateries, i els 160 milions en ajudes rebudes des de 2019 (71,6 dels PERTE) reforcen el seu paper com a motor industrial i pol estratègic dins la nova economia verda i digital.

La província de Tarragona no ha de ser només recordada pel que ha estat, sinó reconeguda pel que pot arribar a

ser. Un territori capaç d'impulsar la seva reindustrialització no des de la nostàlgia, sinó des de la innovació, l'equitat i el talent. En definitiva, aquesta àrea geogràfica té la capacitat, l'experiència i els recursos per esdevenir un model de reindustrialització intel·ligent, justa i resiliència. Però cal fer-ho des del territori i amb el territori, amb una visió a llarg termini i una acció decidida.

És, en definitiva, el moment de fer un pas endavant, de l'acció; de cosir el territori amb una nova mirada econòmica que faci compatibles competitivitat i cohesió, innovació i arrelament. I, sobretot, de creure en el talent local, en el potencial de les nostres empreses i en la força transformadora d'un projecte compartit. El futur industrial de Catalunya no només es juga a Barcelona. També es juga –i molt– a Tarragona. I la partida, avui, és oberta. El futur industrial de Catalunya també es juga aquí.

MONOGRÀFIC

Indústria, innovació
i productivitat: prioritats
per a l'economia catalana

ARTICLES D'EXPERTS I EXPERTES:

CATALUNYA EN UN MÓN INCERT: TRUMP I LA REVERSIÓ GLOBALITZADORA

Josep Oliver Alonso Professor emèrit de la UAB

CATALUNYA S'ESTÀ REINDUSTRIALITZANT? PERSPECTIVES SOBRE LA BASE DE LA PRODUCTIVITAT I LA COMPETITIVITAT

Laia Castany i Jordi Fontrodona Generalitat de Catalunya

LA PRODUCTIVITAT DE L'ECONOMIA CATALANA DES D'UNA PERSPECTIVA EUROPEA

Oriol Aspachs CaixaBank Research

Erik Solé Universitat Pompeu Fabra

LA INDÚSTRIA FAMILIAR ÉS EL SUPORT DE L'ESTAT DEL BENESTAR

Oriol Guixà FemCat i La Farga

Inka Guixà La Farga

ESPECIALITZACIÓ INDUSTRIAL I REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS A CATALUNYA

Elisabet Viladecans-Marsal Universitat de Barcelona i IEB

CATALUNYA EN UN MÓN INCERT: TRUMP I LA REVERSIÓ GLOBALITZADORA

Josep Oliver Alonso

Professor emèrit de la UAB

Les perspectives de l'economia mundial s'han alterat substancialment els darrers mesos, situant les decisions del President Trump del 2 d'abril del 2025 com les de la consolidació de la reversió de la globalització encetada ja fa una dècada. Es tracta d'un context molt líquid i indefinit en els seus resultats immediats: l'alça d'aranzels ha deixat pas a uns mesos d'ajornament, al temps que les converses per reconduir la situació permeten esperar que aquells siguin, parcialment, transitoris. Per entendre el què implica aquesta alteració i algunes de les seves repercussions sobre la UE, Espanya o Catalunya, tant a curt com a mitjà termini, cal prendre certa distància respecte del que està succeint, avaluant les raons de la política trumpista i la seva eventual continuïtat per, a continuació, passar revisió als principals xocs provocats en els mercats i les expectatives de creixement; amb aquests elements, finalment es presenten alguns impactes que poden tenir rellevància per la nostra economia.

1. Aranzels, manufactures i contenció de Xina: la narrativa trumpista

La política de la nova administració reflecteix una nova realitat: que el gran guanyador de la globalització ha estat la Xina, un país que entre el 1995 i el 2024 ha augmentat el seu pes en el PIB mundial del 2,4% al 17,0% (i del 2,9% al 14,6% de les exportacions mundials i del 2,5% al 10,5% de les importacions), expressió de la producció de més d'un terç de les manufactures globals. Pels EUA, hegemònic des del final de la II Guerra Mundial, aquesta constatació va començar a generar preocupació i respostes ja el 2012: el *Pivot to Asia* d'Obama expressava la necessitat de contenir l'avenç xinès, una aproximació que va continuar Trump (aranzels, prohibicions d'exportació de tecnologia, increment d'empreses de l'Entity List i es va estendre a la política industrial de Biden (*Inflation Reduction Act* o *Chips Act*), destinada a reforçar les manufactures als EUA i frenar l'avenç tecnològic de la Xina. En definitiva, el Trump del 2025 reflecteix la necessitat de continuar recuperant base manufacturera (per garantir la seguretat i millorar les condicions de la seva base social) i la d'aturar l'avenç de la Xina. En aquest context, la reducció d'impostos i la desregulació de mercats haurien d'incentivar el creixement en els sectors de combustibles fòssils, banca o tecnològiques, tot i que es veurien afectades negativament indústries vinculades a la lluita contra el canvi climàtic, farmacèutiques o sectors dependents de cadenes de valor globals.

En aquesta narrativa, l'*off-shoring* de llocs de treball industrials i el dèficit exterior (2,7% del PIB en mitjana dels darrers 15 anys) formen part del mateix procés, tot i que la reducció del saldo exterior també exigeix la del dèficit públic. En l'àmbit del primer, l'administració Trump el vincula a la capacitat de la resta del món de treure profit d'una demanda interna no coberta per la seva oferta, que condueix al corollari d'un consumidor nord-americà que arrossega l'activitat de la resta del món. A més, es destaca que el procés ha estat possible per l'*exorbitant privilege* del dòlar com a moneda refugi, impulsant la sobrevaloració de la divisa americana que contribueix al manteniment i/o ampliació del dèficit exterior. Del seu costat, les propostes per corregir el dèficit públic se centren en l'augment d'ingressos que haurien de subministrar els nous aranzels i la reducció de la despesa corrent, cosa que hauria de situar el dèficit públic el 2028 en el 3%, des de vora el 7% del PIB. Una correcció imprescindible per contenir el fort augment del deute públic que del 98% del PIB del 2024 (vora 29 bilions de dòlars) s'elevaria, segons les projeccions del CBO, fins el 118% del PIB el 2035, el 136% el 2045 i el 156% el 2055.

2. Primers impactes sobre mercats, comerç i expectatives de creixement

El xoc del 2 d'abril sobre l'economia global va ser instantani: els índexs borsaris, els preus del deute públic i les cotitzacions de les principals primeres matèries van experimentar caigudes notables. Tanmateix, la treva de 90 dies per a la implantació dels aranzels recíprocs, la reducció o transitòria suspensió d'altres i l'inici de les converses amb importants socis comercials, han suposat un alleujament notable en els mercats borsaris i de deute. Una modificació que no és evident que s'hagi de mantenir un cop s'escoli aquest període transitori, en particular de no arribar-se a un acord amb la Xina, de la que el consens suggereix que ara per ara no hi és favorable.

Així, tot i les fortes davallades inicials en els borsaris, a la fi d'abril el Dow Jones, el Nasdaq i l'S&P 500 havien retrocedit des de finals del 2024 un -4,4%, -9,7% i -5,3%, respectivament, unes caigudes moderades que ja a principis de maig pràcticament s'havien reabsorbit; del seu costat, entre el 2 i el 25 d'abril, tot i que l'Ibex espanyol es va mantenir estable, varen caure el Dax Alemany (-0,7%), el CAC 40 francès (-4,1%), el MIB italià (-2,9%) o el

FTSE britànic (-2,2%), davallades que també es varen reconduir els primers dies de maig; finalment, a Àsia les cotitzacions del Nikkei japonès, el Kospi coreà o el Shanghai Composite xinès presentaren la mateixa dinàmica.

Recollint el deteriorament de la confiança, la repercussió inicial sobre *Treasury bonds* fou sever, en part per profundes alteracions en la seva operativa que han tingut lloc les darrers dècades (posicions extremadament palanquejades de *hedge funds*, que van reforçar la seva caiguda). De fet, sembla que fou l'elevació de tipus dels *Treasury* a 10 anys del 4,00% al 4,50% entre el 4 i l'11 d'abril, la que explica la decisió de posposar per 90 dies l'aplicació dels aranzels, tot i que posteriorment la situació es va estabilitzar parcialment (a principis de maig van assolir el 4,31%). I quelcom de semblant va succeir amb el *bund alemany* (del 2,88% el 12 de març i al 2,52% del 2 de maig), cosa que va arrossegar alteracions similars en els bons a 10 anys de França (del 3,56% al 3,24%), Itàlia (del 3,45% al 3,63%) o Espanya (del 3,50% al 3,19%).

En els mercats de canvi, la crisi desgavellada el 2 d'abril ha provocat una modificació rellevant: a diferència d'altres situacions d'incertesa, la fugida de capitals no es va adreçar al dòlar sinó a altres actius. De fet, la desconfiança sobre el futur i la inflació a l'economia americana (després del 2 d'abril, notables vendes d'actius americans per inversors japonesos, per exemple) es traduïren en forts increments del preu de l'or (des dels 2,6 mil dòlars/unça a finals del 2024 als 3,3 milers de finals d'abril del 2025), mentre l'euro va passar de cotitzar de vora la paritat a principis febrer als 1,1357 del passat 25 d'abril; i quelcom de similar va succeir amb el ien japonès o la lliura britànica.

Al xoc sobre els mercats cal sumar-hi les expectatives inflacionàries i el creixement econòmic, que han començat a mostrar repercussions evidents, tot i que relativament contingudes. En l'àmbit de la inflació, el consens suggereix que l'alça dels aranzels s'havia de traduir en una flamarada inflacionària als EUA. Tanmateix, les darreres previsions de l'FMI apunten a un creixement dels preus per sota del 3% el 2025, recollint els efectes dels aranzels però també les perspectives de menor creixement de l'activitat o les pressions a la baixa sobre els de l'energia. Respecte d'aquesta, a principis de maig del 2025, el petroli tipus Brent s'havia situat en els 62 dòlars/barril (davallada del 15% a l'abril), per la reducció esperada en el creixement del PIB global, l'augment de la producció interna (*drill, baby, drill*) o exterior (Rússia i Aràbia Saudita) i la frenada de les subvencions a l'energia renovable.

Pel que fa al creixement econòmic, les davallades a les previsions del Japó han estat notables, mentre que per als EUA i al conjunt del món l'FMI estima (projeccions d'abril del 2025) una reducció rellevant, tot i que no

catastròfica, d'unes quatre dècimes de creixement del PIB i xifres similars per les principals àrees econòmiques. Per a la Xina, s'estima que els aranzels a les exportacions als EUA les reduiran entre el 50 i el 70%, una contracció que restaria entre 1 i 2 punts percentuals del PIB (ja a l'abril s'han deixat sentir amb retrocessos a la producció manufacturera). Cal destacar que aquestes previsions s'han efectuat abans que el xoc i la incertesa generada s'hagin filtrat totalment a la conducta de consumidors i inversors dels diferents països: revisions posteriors del creixement del PIB mundial poden ser força més severes.

3. Conseqüències per a la UE i Catalunya: reequilibri de la demanda i augment de la competència

Quines conseqüències immediates o a mig/llarg termini es poden esperar? Cal destacar de nou que l'avaluació del xoc operat està pendent: l'aturada parcial de les alces d'aranzels i la caiguda en la confiança vers els EUA encara no s'han visualitzat més que parcialment. Tanmateix, alguns d'ells comencen a manifestar-se, tant en el creixement de la Unió Europea, Espanya i Catalunya com en la dinàmica de la inflació i dels tipus d'interès i, en particular, dels tipus de canvi de l'eurozona. A més, cal començar a incloure quin pot ser l'escenari final: l'inevitable reequilibri exigirà peatges per als europeus.

Pel que fa al creixement, la fluïdesa de la situació actual no permet avançar més enllà d'un cert consens: reducció moderada del conjunt de la UE i més notable a l'eurozona, atès que l'economia alemanya podria entrar en recessió, mentre la resta de l'àrea podria trobar-se propera a l'estancament. Malgrat tot, i en absència de nous xocs, cal destacar que a Catalunya i Espanya la fortalesa del mercat de treball, i l'entrada d'immigració a ella vinculada, continuarà empenyent l'avenç de la demanda i l'activitat: a Catalunya, entre el 2018 i el 2024, més del 100% dels nous llocs de treball creats foren ocupats per nascuts fora d'Espanya. D'altra banda, l'increment de demanda vinculat a l'avenç de la població no està essent menor: entre l'1 de gener del 2021 i del 2025, els immigrants (nascuts fora d'Espanya) han aportat un 128% del fort augment poblacional a Espanya (uns 1,6 milions de nous habitants) i un 124% dels vora 360 mil nous residents a Catalunya.

Del seu costat, un euro fort i el previsible increment de les importacions procedents de la Xina i altres països asiàtics, així com la moderació en l'augment dels costos laborals, estan pressionat a la baixa l'avenç dels preus, cosa que permet esperar que, també en absència de nous xocs, aquests es puguin mantenir a l'entorn del 2%, tant per al 2025 com 2026. En aquest context, els tipus

d'interès a curt termini haurien de continuar davallant, inclosiu per sota del 2% a finals del 2025, a mesura que el xoc generat per les mesures de Trump es vagi deixant sentir; i, pel que fa als tipus a llarg, la tendència a valors no massa allunyats del 2,5% semblen haver-se consolidat, malgrat els primers efectes alcistes de les mesures d'expansió del deute públic alemany.

Tot i que les tensions en els mercats i les perspectives econòmiques apunten a que s'hauria de reconduir la situació, evitant una guerra comercial de gran abast, assolir aquest horitzó menys sever implicarà acords entre els EUA i els seus principals socis comercials, que segur tindran negatius impactes sobre la nostra economia. En tot cas, un possible acord ha d'implicar, a banda de modificacions a la baixa en els aranzels, un reequilibri de les fonts de creixement globals, amb augments de la demanda interna de l'eurozona, Xina, Japó i altres socis comercials dels EUA. Per nosaltres, aquest reajustament ha d'implicar expansió de la demanda interna de la UE i l'eurozona (bàsicament, però no únicament, la d'Alemanya), increments de compres als EUA (en gas natural i productes agraris, en particular) i possibles acords per mantenir la fortalesa de l'euro. Tot plegat, un ajustament no menor: la Comissió estima que els 230 milers de milions de dòlars de dèficit comercial dels EUA es podrien reduir a 50 mm. Respecte del tipus de canvi, no és el primer cop que els EUA el plantegen: varen aconseguir devaluacions significatives al 1971-73 i a l'Acord Plaza de Nova York del 1985 i aquest cop caldria esperar un reajustament similar.

A les alteracions citades, cal sumar-hi el de les possibles devaluacions, més o menys explícites, de divises dels països emergents per fer front als augments de costos que els aranzels impliquen (en el primer mandat de Trump, la Xina va respondre a l'augment aranzelari amb una notable devaluació del ien japonès), amb impactes nocius sobre la capacitat d'exportació no sols cap als EUA sinó a la UE i, per tant, afectant negativament també a la nostra indústria. Caldrà estar amatent al desplaçament de les exportacions d'aquests països, en particular de la Xina, cap a la UE que podrien exercir noves pressions sobre la indústria europea i, indirectament, accentuar la desinflació en curs.

També forma part d'aquest imprescindible reajustament, la modificació de la política de defensa dels Estats Units respecte d'Ucraïna i l'OTAN, juntament amb les pressions sobre els socis europeus perquè augmentin la despesa militar, fet que ha implicat una substancial transformació en la política de la Comissió Europea, que pot contribuir al inevitable reajustament, amb l'augment de la despesa en defensa els propers anys, equivalents a 800 milers de milions d'euros. En la mateixa línia d'afavorir el reajustament, la supressió de la debt brake a Alemanya ha implicat el renaixement d'una certa eufòria industrial, que s'hauria de traduir en creixement de la demanda interna alemanya i europea. Finalment, també hi contribuiria l'increment de la inversió que demanda el Pla Draghi, altres 800 milers de milions d'euros anuals els propers quatre anys.

En aquest complex i incert horitzó, quines lliçons es poden extreure? Cal retenir que un euro tendencialment més elevat, devaluacions més o menys encobertes dels països asiàtics, aranzels més elevats als EUA, Mèxic i, probablement, Canadà, així com els esforços d'augment de la demanda interna, plantegen reptes i oportunitats. Entre aquestes darreres, no és menor la de la nova política industrial de la UE; entre els primers, l'enduriment de la competència internacional emergeix com l'element distintiu. Davant del caràcter estructural d'aquesta nova situació, no hi ha més fórmula que la d'augmentar la competitivitat, tant per protegir els nostres mercats interns (els de la mateixa UE, Espanya i Catalunya) com per ampliar els exteriors. Una millora de la competitivitat que ha de passar, necessàriament, per la de la productivitat, de la que caldria emfatitzar els elements horitzontals que depenen del sector públic: millora educativa en tots els nivells (des del fracàs escolar, a la formació professional i als graus i postgraus universitaris, reduint l'elevat pes de la sobrequalificació dels nostres titulats), reciclatge dels aturats i millor encaix oferta-demanda en el mercat de treball pels nous immigrants, ampliació de la transferència de tecnologia (reformant els estímuls de les universitats i dels seus Consells Socials) i unes infraestructures pensades i dissenyades directament per incrementar-la. El futur que ens espera és complicat. Però sense prendre'n consciència de que la transformació que s'està operant és estructural, difícilment l'entomarem de forma adequada.

CATALUNYA S'ESTÀ REINDUSTRIALITZANT?

PERSPECTIVES SOBRE LA BASE DE LA PRODUCTIVITAT I LA COMPETITIVITAT

Laia Castany Teixidor

ACCIÓ – Generalitat de Catalunya

Jordi Fontrodona Francolí

Direcció General d'Indústria – Generalitat de Catalunya

1. Introducció

La indústria ha jugat un paper fonamental en la configuració de la Catalunya moderna. No només perquè és un sector molt rellevant des del punt de vista econòmic –suposa prop del 20% del PIB o més del 50% si es consideren els serveis a la producció–, sinó també perquè genera una ocupació de més qualitat (menys atur i temporalitat, alhora que majors salaris) i és més innovador i productiu que la mitjana de l'economia catalana, elements que es traslladen a un major benestar per al conjunt de la societat i a més cohesió social. Per aquest motiu, com més indústria hi hagi, el conjunt del país tindrà més capacitat per generar prosperitat compartida i resiliència, cosa que fa que la política industrial acostumi a ser un element prioritari dins les polítiques econòmiques i cerqui l'augment de pes d'aquest sector.

En aquest article s'analitza l'evolució del VAB industrial, des del 2013, any en què s'inicia la recuperació de la Gran Recessió, fins al moment actual. La seva evolució es relaciona amb la productivitat i competitivitat de la indústria catalana.

2. Evolució del VAB industrial

L'indicador que s'acostuma a emprar per veure la importància de la indústria en una economia és el pes del VAB industrial sobre el VAB total. La indústria catalana¹ té un pes sobre el total (18,8%) similar al que té al conjunt de la zona euro (18,6%) i superior al que té a Espanya (15,6%), l'any 2024. No obstant això, es constata una pèrdua de pes de la indústria catalana respecte al VAB total, des del 26,9% de l'any 2000, amb una forta reducció fins el 2009, per després passar a estabilitzar-se al voltant del 19%. Aquest fet no és exclusiu de Catalunya, sinó que és un fenomen àmpliament estès a les economies avançades. A Espanya, el VAB industrial va passar del 20,7% al 15,6% en el mateix període, i a la zona euro, del 22,1% al 18,6%.

1. El sector industrial inclou les indústries manufactureres (CCAIE 10 al 33), així com les indústries extractives (CCAIE 05 al 09), el sector elèctric (CCAIE 35) i el de l'aigua (CCAIE 36 al 39).

La pèrdua de pes de la indústria arreu s'explica per diferents motius, entre els quals cal destacar-ne aquests:

- El procés de terciarització de l'economia catalana (o augment del pes del sector serveis sobre el VAB total): a major desenvolupament econòmic, més renda personal disponible, cosa que es tradueix en un augment de la demanda de serveis. En el cas de Catalunya, el sector serveis ha passat de suposar el 62,0% del VAB total l'any 2000 al 75,4% actual, magnituds similars a les espanyoles.
- La deslocalització empresarial, segons la qual algunes empreses traslladen les seves plantes productives a països emergents o amb costos de producció més baixos per obtenir una major productivitat.
- L'externalització de serveis que abans es trobaven integrats en l'empresa. Es tracta de serveis relacionats de tipus tècnic (R+D, innovació, disseny, programació, tests i anàlisis de resultats, prototips...) o professional (assessorament legal, regulació, propietat industrial, descarbonització, consultoria tècnica i mediambiental, banca d'inversió...) (Poveda, 2015).

Amb tot, la utilització de la ràtio del VAB industrial sobre VAB total com a indicador de l'evolució de la indústria té limitacions, ja que està molt condicionada per canvis en el sector serveis, el qual és molt important en economies com la catalana i l'espanyola. En aquest sentit, la literatura recomana fer servir indicadors que permetin analitzar exclusivament l'evolució del VAB industrial, com per exemple, la seva taxa de creixement (Myro i Gando, 2023).

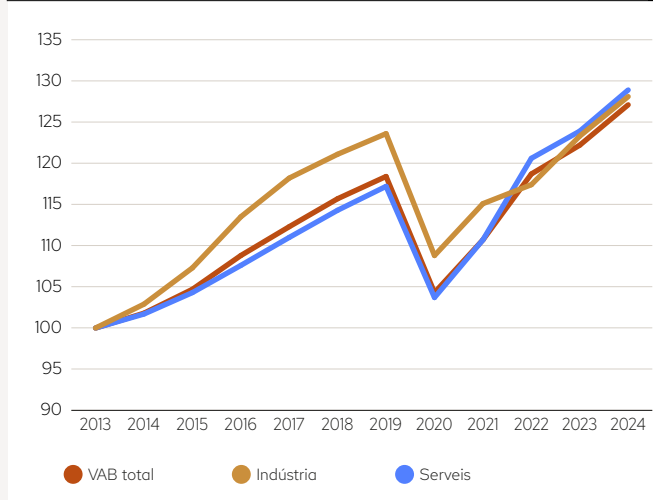
El **gràfic 1** mostra l'evolució del VAB industrial a partir del 2013, moment en què s'inicia la senda de recuperació de la Gran Recessió a la indústria catalana. Entre 2013 i 2024, el VAB industrial ha crescut un 28,1% acumulat a Catalunya en valors constants, només interromput el 2020 pel xoc provocat per la pandèmia. La indústria s'ha mostrat, doncs, molt dinàmica, gairebé tant com els serveis (28,9%), de manera que el pes industrial s'ha mantingut pràcticament estable en termes relatius, i ha passat del 19,0% el 2013 al 18,8% actual.

Evolució anual del VAB per sectors d'activitat. Catalunya

Índex en volum encadenat (any 2013=100)

G1

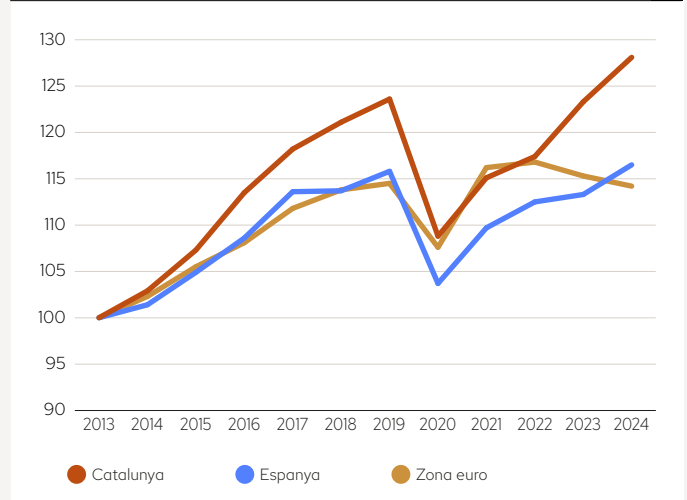

Font: Idescat. Comptes econòmics anuals de Catalunya.

Evolució anual del VAB industrial a Catalunya, Espanya i la zona euro

Índex en volum encadenat (any 2013=100)

G2

Font: Idescat. Comptes econòmics anuals de Catalunya.

El **gràfic 2** mostra l'evolució del VAB industrial a Catalunya en comparació amb Espanya i la zona euro. En el període analitzat, la indústria catalana va créixer més que l'espanyola (28,1% enfront el 16,5%) i la de la zona euro (14,2%). La indústria europea s'ha vist molt frenada els dos últims anys pel comportament de l'alemanya i la italiana, mentre que la francesa ha evolucionat positivament. En el període 2013-2024, aquestes tres indústries han crescut només un 7,3%, 7,2% i 4,4% acumulat respectivament, molt per sota doncs, de la indústria catalana. En canvi, les indústries alemanya i francesa van mostrar un comportament molt més favorable en el període 2000-2013, mentre que la catalana va acusar molt l'impacte de la Gran Recessió, igual que l'espanyola i la italiana.

La resposta a la pregunta que encapçala aquest article, sobre la base de l'índex en volum encadenat del VAB, és afirmativa. La indústria catalana s'ha mostrat molt dinàmica durant la darrera dècada, encara que en termes relatius hagi mantingut pràcticament estable el seu pes relatiu per la forta empenta del sector serveis al nostre país. No obstant això, si s'analitzen les taxes de variació any a any, es posa de manifest que, en períodes recessius, la indústria catalana acostuma a patir més que la de la zona euro, mentre que, en períodes expansius, sol créixer per sobre (8 dels darrers 15 anys).

Per tal de veure la solidesa d'aquest creixement del VAB industrial i la seva evolució futura, tot seguit s'analitza la productivitat i la competitivitat industrial catalana. Una indústria productiva i competitiva hauria de fer preveure un futur dinàmic i expansiu.

3. Productivitat

La productivitat és un concepte que recull aquells increments de la producció (mesurada en VAB) que no es poden atribuir a increments en la utilització dels factors productius, com el treball o el capital. És, per tant, una mesura de l'eficiència productiva. Una millora de la productivitat agregada contribueix al creixement econòmic i, per tant, a una millora de les condicions de vida, i és per això que es considera tan important en les economies modernes.

La mesura de la productivitat és complexa, però una de les formes més senzilles de calcular-la és la productivitat aparent del treball, és a dir, la ràtio del VAB per ocupat. Entre 2013 i 2023, aquesta magnitud va créixer intensament al sector industrial (13% acumulat) gràcies a un increment del VAB (23,3%) superior a l'increment del factor treball (9,1%).

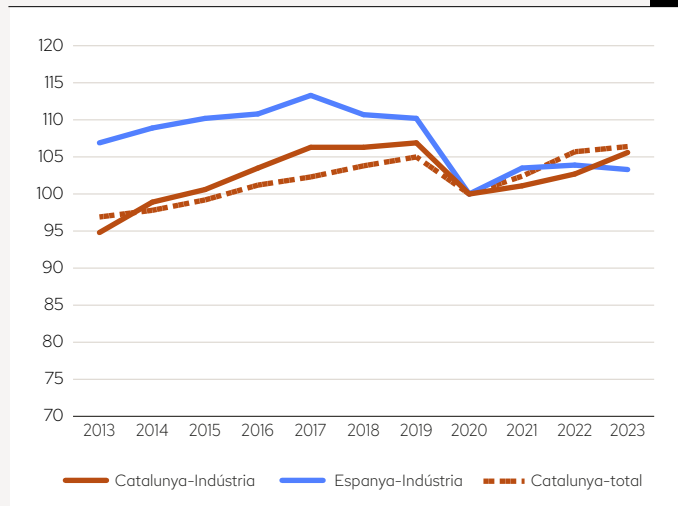
Es disposa també una mesura més sofisticada de la productivitat, anomenada productivitat total dels factors (PTF), la qual mesura les variacions en el VAB que no es deuen a variacions en els factors productius utilitzats, capital físic i treball. Per tant, a què es deuen? A una infinitat de factors com poden ser: millores tecnològiques, qualificació dels treballadors, economies d'escala i innovacions organitzatives, entre d'altres.

L'esmentat increment del VAB, junt amb el del factor treball i un increment l'estoc de capital (12,7%), van donar lloc a una millora de la PTF industrial de l'11,4% acumulat entre 2013 i 2023, per sobre de la productivitat del conjunt de l'economia catalana, que va créixer un 9,8% i de la PTF

Productivitat total dels factors a la indústria i al conjunt de l'economia. Catalunya i Espanya

Índex (any 2020=100)

G3

Font: Idescat a partir dels Comptes econòmics anuals de Catalunya i Contabilidad nacional anual de España.

industrial espanyola (-3,4%), segons mostra el **gràfic 3**. Aquestes millores en la productivitat industrial tan significatives s'haurien de traslladar a futurs increments del VAB del sector, per la qual cosa es pot afirmar que la indústria és un sector que contribueix clarament al creixement econòmic de Catalunya.

La millora de la productivitat agregada de la indústria s'explica, en bona part, perquè les branques industrials on aquesta va créixer (2015-2022), suposen el 86% del VAB industrial. Destaca l'increment de la productivitat del treball en branques molt intensives en capital, com la de l'automòbil (29%), la de l'equipament elèctric, electrònic i òptic (21%), la de maquinària mecànica (20%) i la de productes metàl·lics (19%). També, branques com la química (6%), farmacèutica (5%) i alimentària (1,5%) van incrementar-la. Pel què fa a la producció i distribució d'energia elèctrica, també va augmentar molt el VAB per ocupat (36%) (dades de l'Estadística estructural d'empreses del sector industrial).

4. Competitivitat

Una empresa industrial és competitiva quan pot vendre allò que produeix (o més exactament, quan elabora els productes que el mercat demana al preu que aquest està disposat a pagar) i n'obté un benefici. Per tant, el terme competitivitat s'aplica a les empreses, si bé també es diu que un país o regió és competitiu quan ho són les seves empreses considerades conjuntament. Aquest concepte no se centra únicament en el procés productiu, com ho fa la productivitat, sinó que és més ampli i considera que

les economies poden tenir millors resultats als mercats internacionals quan fabriquen productes de més qualitat o disseny, o per la seva imatge de marca, o perquè ofereixen serveis postvenda, tots ells factors de molt difícil quantificació. És per això que, sovint, la competitivitat s'expressa sobre la base de la capacitat exportadora (Fontrodona i Castany, 2020).

L'informe Draghi (2024) en parla, de la competitivitat, tot i que no la defineix estrictament (Pelkmans, 2024). L'enfocament de la competitivitat té defensors i detractors. Els primers defensen que la productivitat se centra únicament en el procés productiu i estan a favor d'una visió més àmplia. Mentre que els segons consideren que la bretxa entre Europa i els Estats Units és en productivitat, que és el que realment determina el nivell de vida, i no en competitivitat, doncs, de fet, la UE té un superàvit per compte corrent (Blanchard i Uribe, 2024).

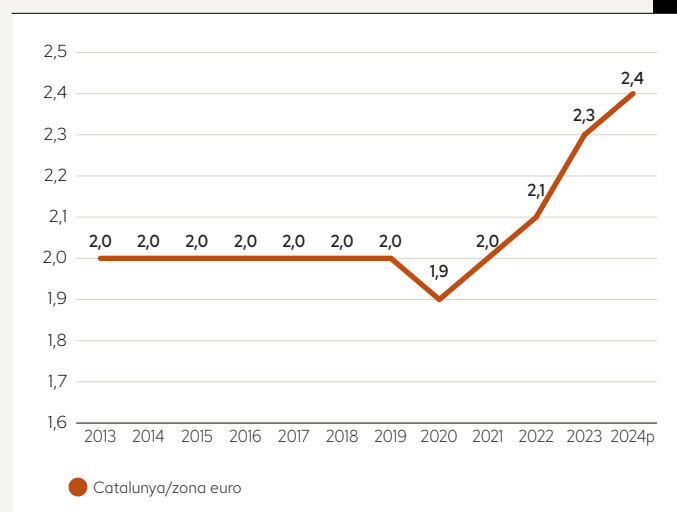
Sigui com sigui, l'informe posa l'accent en allò que ha de fer Europa per tancar la bretxa en productivitat amb els EUA: tancar la bretxa en innovació, cosa que inclou, entre d'altres, impulsar els sectors de noves tecnologies, millorar la comercialització dels productes innovadors i capacitar els europeus per treballar amb noves tecnologies.

Entre 2013 i 2024, les exportacions catalanes de béns van créixer un 70% nominal, un percentatge superior al de les exportacions espanyoles (63%) i les de la zona euro (42%). Això va fer que, al llarg del període analitzat, Catalunya augmentés la seva capacitat exportadora respecte al total de la zona euro (**gràfic 4**). Aquest pes, que va romandre estable al voltant del 2,0% de la zona euro fins al 2021, ha augmentat de manera desta-

Evolució anual de les exportacions catalanes. Percentatge respecte a la zona euro

En paritat de poder de compra

G4

Font: Idescat a partir de Duanes i Eurostatcom.

Nota: (p) dades provisionals.

cable en els últims tres anys per situar-se en el 2,4% l'any 2024 (dades en paritat de poder de compra). Aquesta ràtio supera el 2,3% que suposa el VAB industrial català respecte la zona euro, cosa que posa de manifest un augment de la competitivitat que, si es manté en el temps, podria ser un indicatiu d'un creixement futur de la indústria catalana.

Tot seguit, s'analitza la bretxa en innovació entre Catalunya i les economies que l'envolten, principalment la zona euro, amb el lideratge d'Alemanya. Hi ha altres factors que condicionen la productivitat i la competitivitat, com pot ser la capacitació de les persones treballadores, l'aprofitament d'economies d'escala, l'explotació de bases de dades, el disseny, els models de gestió i eficiència organitzativa, etcètera.

5. Tancar la bretxa en innovació

Per tancar la bretxa en productivitat, la principal recepta de Draghi és tancar la bretxa en innovació. Dels treballs seminals de Schumpeter, Solow i Romer, entre d'altres, es desprèn que la productivitat depèn de la generació de noves idees científiques i tecnològiques i la posterior introducció al mercat de productes, processos i millores organitzatives en les empreses que les originen o patenten i, posteriorment, en altres que les adopten.

La despesa del sector industrial en innovació és de 2.812 milions d'euros (dades 2022), cosa que suposa un 52% de la despesa en innovació del conjunt de l'economia catalana, un pes molt més elevat que el que suposa la indústria en termes de VAB (18,8%). A més, la despesa en innovació suposa un 1,80% del volum de negoci de la indústria, mentre que, per al total de l'economia catalana suposa un 1,34%. Aquestes dades posen de manifest que la indústria és un sector altament innovador.

L'R+D interna és el principal concepte dins de les despeses en innovació empresarial i comprèn els treballs creatius portats a terme dins l'empresa per augmentar el volum de coneixements i la seva utilització per idear productes i processos nous o millorats (inclòs el desenvolupament de programari). Es podria dir, doncs, que l'R+D és la part més nuclear de les despeses en innovació.

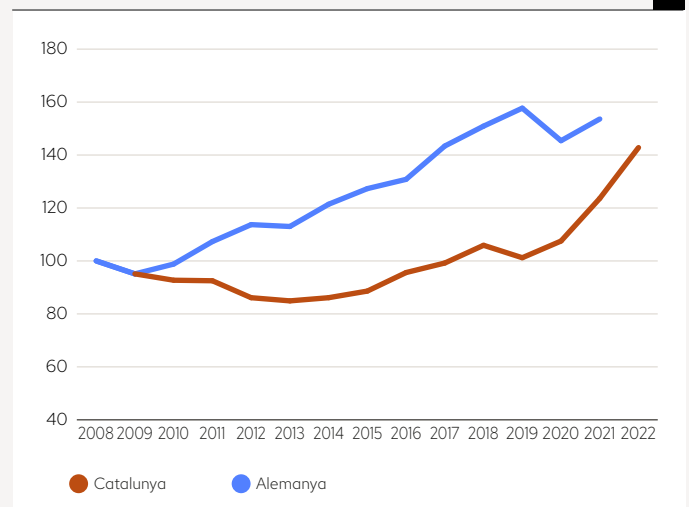
La despesa en R+D industrial a Catalunya és de 1.575 milions d'euros i aquest sector compta amb 11.745 persones dedicades a R+D en equivalents a temps complet (dades 2022). La indústria catalana, que suposa el 2,3% del VAB del sector a la zona euro, representa aproximadament l'1,2% de la seva despesa en R+D cosa que indica un dèficit important en aquest camp.

Durant la Gran Recessió, la despesa en R+D a les empreses industrials catalanes va arribar a caure durant cinc anys consecutius (2008-2013) segons mostra el **gràfic 5**. L'any 2013, es va començar a recuperar i, des d'aleshores, ha augmentat un 43% fins el 2022 en termes corrents (amb l'excepció del 2019). En canvi, a Alemanya, la caiguda no va durar tant: només va disminuir l'any 2008 (i el 2013, de manera molt lleu). Actualment la despesa en R+D suposa l'1,8% de la facturació de les empreses alemanyes, mentre que a Catalunya és la meitat, el 0,9%. Per tant, sembla que hi ha un marge de millora important pel què fa a la inversió en R+D empresarial. Aquestes dades posen de manifest una divergència amb Alemanya, si bé l'acceleració de la despesa en els darrers anys podria indicar un canvi positiu cap a una convergència futura.

Les branques d'intensitat tecnològica alta i algunes de les d'intensitat mitjana-alta són les que fan un major esforç en R+D (despesa en percentatge sobre la facturació). En concret, els productes farmacèutics (4%) i els productes informàtics, electrònics i òptics (2,2%), que són d'intensitat tecnològica alta, i l'automòbil i altres materials de transport (3,6%) i la maquinària mecànica (1,2%), que són d'intensitat mitjana-alta, són les branques que fan un esforç en R+D per sobre la mitjana. Existeix, doncs, una elevada correspondència entre aquelles branques més intensives en R+D (per sobre de la mitjana) i aquelles que més van augmentar la productivitat en el període 2013-2022.

Evolució de la despesa en R+D a la indústria a Catalunya i Alemanya

Índex (any 2008=100) a partir de les dades en euros corrents

Font: Idescat (Estadística sobre activitats en R+D de l'INE i Comptes econòmics anuals) i Eurostat (BERD i National accounts).

6. Guanyar dimensió empresarial

Un altre aspecte a considerar és que les empreses més grans ho tenen més fàcil per innovar, captar talent, organitzar aquest talent i fer front a noves normatives perquè aprofiten les economies d'escala, cosa que condueix a una millora de la productivitat. Catalunya i Alemanya, el líder europeu en indústria i tecnologia, presenten algunes diferències pel què fa a la dimensió de les empreses industrials: les microempreses tenen un pes més alt a casa nostra (78% enfront del 73%), mentre que les pimes hi tenen menor rellevància (20% enfront del 25%). Caldria, per tant, afavorir el creixement empresarial de les micro i petites empreses per poder aprofitar millor les economies d'escala.

7. Capacitació i formació

També cal apuntar que la capacitació de les persones treballadores té un doble efecte sobre la productivitat. D'una banda, en té un de directe, en tant que les persones amb més competències tècniques i transversals, més capaces de resoldre problemes i amb més habilitats comunicatives haurien de poder realitzar de manera més eficient qualsevol tasca i aprendre més ràpidament. I de l'altra, en té un d'indirecte, per mitjà de la incorporació de millores tecnològiques i la capacitat d'operar amb tecnologies més sofisticades.

En l'última dècada, han augmentat els ocupats a la indústria que tenen estudis superiors (formació universitària o formació professional de grau superior), els quals han passat del 38% al 44%; i han disminuït els que tenen un nivell d'estudis més baix, que han passat del 40% al 33% (dades de l'EPA 2014-2024). Tot i que això és positiu, es manté un problema que afecta especialment la indústria catalana enfront de les economies europees: a Catalunya, el gruix dels ocupats se situa en aquests dos grups, mentre que els que tenen educació secundària de segona etapa (batxillerat i cicles de grau mitjà) pesen només un 23%, la meitat que a la UE (54%), cosa que posa de manifest una mancança de formació dels nivells intermedis al nostre país.

Relacionat amb això, un 37% de les empreses catalanes diuen que la manca de personal adequat limita la marxa del seu negoci, el màxim de la sèrie històrica (segons Idescat i Camba de Comerç de Barcelona). Aquest és un fenomen que passa al conjunt d'Europa però també a casa nostra, en bona part per la discrepància entre els perfils professionals que requereixen les empreses i la formació que ofereix el sistema educatiu i formatiu, i ara s'accentua amb l'evolució demogràfica i la ràpida evolució de la tecnologia.

8. Conclusions

La indústria catalana ha crescut i és actualment més gran que fa una dècada, encara que en termes relatius hagi mantingut pràcticament estable el seu pes relatiu per la forta empenta del sector serveis. Com que la productivitat i la competitivitat de la indústria catalana han anat en augment, de cara al futur, això hauria de permetre continuar aquesta senda de creixement. La millora de la productivitat a nivell agregat de la indústria s'explica perquè la major part de les branques industrials van incrementar la seva productivitat.

L'informe Draghi analitza la bretxa en productivitat entre Europa i els Estats Units i conclou que Europa ha de tancar la bretxa en innovació. Tot i que la indústria catalana és un sector altament innovador i el seu esforç en R+D s'ha accelerat durant els últims anys, té encara una bretxa important amb els països europeus capdavanters, que cal reduir amb més inversió, però també amb una major capacitació de les persones ocupades i l'aprofitament de les economies d'escala.

Bibliografia

- Blanchard, O. i Ubide, A. (2024). *Essential issues raised, but not fully answered by the Draghi report*. PIIE, Peterson Institute for International Economics (8/10/2024).
- Draghi, M. (2024). *The future of European competitiveness*. European Commission.
- Fontrodona, J. i Castany, L. (2020). *La indústria catalana 2008-2018: crisi i renovació?*, Papers de l'Observatori de la Indústria, número 14. Generalitat de Catalunya.
- Myro, R. i Gandoy, R. (2023). *La apuesta europea por la política industrial*. ICE, Revista De Economía, (930).
- Pelkmans, J. (2024). *A critical first response to Mario Draghi's competitiveness report*. CEPS, Centre for European Policy Studies (20/9/2024).
- Poveda, C. (2015). *La nova indústria. Actualització de les dades a partir de les taules input-output de Catalunya*. Articles d'economia industrial, núm. 3. Departament d'Empresa i Ocupació. Generalitat de Catalunya.

LA PRODUCTIVITAT DE L'ECONOMIA CATALANA DES D'UNA PERSPECTIVA EUROPEA¹

Oriol Aspachs

Director d'Economia Espanyola de CaixaBank Research i Secretari Tècnic de la junta directiva del Cercle d'Economia

Erik Solé

Universitat Pompeu Fabra

1. Introducció

Les darreres dècades, l'economia catalana, així com les principals economies desenvolupades, ha experimentat importants transformacions que han posat en el punt de mira la seva capacitat de creixement i, en el fons, la necessitat de millorar la productivitat. La crisi immobiliària i de deute sobirà, la pandèmia, els canvis en les cadenes de subministrament i, actualment, la guerra comercial, posen de manifest com n'és d'important per la bona salut d'una economia que el creixement de la productivitat sigui dinàmic i sostingut.

Una economia que compta amb el suport d'un elevat ritme de creixement de la productivitat, presenta una activitat econòmica més innovadora i dinàmica. A més a més, també és menys vulnerable als vaivens de l'economia internacional, les famílies tenen un major nivell de benestar econòmic i la desigualtat sol ser menor.

Així doncs, un elevat ritme de creixement de la productivitat aporta beneficis en múltiples dimensions. En canvi, les darreres dècades aquesta ha perdut pistonada, tant a Catalunya, com a la majoria d'economies desenvolupades. La desacceleració, com es documenta en el present article, és destacable i generalitzada, tot i que hi ha diferències remarcables entre regions. En aquest context, no sorprèn que les veus d'alerta hagin anat en augment els darrers anys. A nivell europeu, destaquen els coneguts informes Letta i Draghi, que documenten detalladament la magnitud del fenomen, en fan un diagnòstic acurat i proposen una llarga llista de mesures per impulsar el creixement de la productivitat².

El present article recorda la importància de la productivitat en diferents dimensions, emmarca l'evolució de la productivitat de l'economia catalana en el context global, i centra la mirada en l'evolució de la productivitat a nivell regional europeu. En aquest sentit, constata que més

enllà de les dinàmiques globals, hi ha regions que han aconseguit millorar de manera substancial la productivitat les darreres dècades, obrint la porta a analitzar amb més deteniment els casos d'èxit. Així mateix, constata la importància de les economies d'aglomeració: les regions més productives solen estar envoltades de regions productives, i viceversa. Aquest fenomen sembla que s'ha accentuat les darreres dècades.

2. La productivitat: clau pel creixement econòmic i el benestar

Els beneficis d'una major productivitat se solen explicar des d'un punt de vista macroeconòmic. Com més elevada és, també sol ser-ho el PIB d'un país. La relació entre ambdues variables és molt estreta. Totes les economies aprofiten gran part de les millores de productivitat per augmentar la producció. Concretament, si analitzem la relació entre productivitat i PIB per càpita a les més de 200 regions europees NUTS 2 l'any 2022, obtenim que un augment de la productivitat de l'1,0% se sol associar amb un augment del PIB per càpita del 0,9%. Aquesta relació és molt estable al llarg del temps.

El PIB per càpita que presenta Catalunya és coherent amb el que caldria esperar atès el nivell de productivitat de la regió. Com a referència, si la productivitat fos prop d'un 5% superior, el PIB per càpita segurament se situaria en un nivell similar al d'algunes regions del nord d'Itàlia, com ara el Piemont o el Vèneto. Per assolir un nivell de PIB per càpita com el de la regió de Provença-Alps-Costa Blava, caldria augmentar la productivitat un 25%. Per assolir el de l'Alta Baviera, caldria augmentar-la un 58%.

El nivell de productivitat de cada regió també presenta una estreta relació amb altres variables més directament perceptibles pels ciutadans, com els ingressos de les llars, les hores treballades o la proporció de la població que no té accés als béns i serveis bàsics. Concretament, un augment de la productivitat de l'1,0% en general s'associa amb un augment de la renda disponible per persona del 0,7% i un nombre d'hores treballades un 0,2% inferior. Finalment, a les regions amb nivells de productivitat inferior és on s'observen els nivells de pobresa més ele-

1. Basat en l'article: "Evolució de la productivitat a Europa: una mirada regional", d'Oriol Aspachs i Erik Solé Vives, Cercle d'Economia, 2024.

2. Enrico Letta, "Much more than a market", Abril de 2024; Mario Draghi, "The future of European Competitiveness", Setembre de 2024.

vats. A mesura que la productivitat i la renda augmenten, la proporció de la població en situació de pobresa extrema disminueix ràpidament. A partir de nivells de productivitat mitjans, la velocitat a què es redueix la pobresa és inferior, tot i que la tendència segueix sent negativa.

3. Evolució de la productivitat a Europa i EUA

La productivitat ha crescut de forma sostinguda als principals països desenvolupats les darreres dècades. Per exemple, a la UE el creixement anual mitjà del PIB per hora treballada entre els anys 2000 i 2022 es situa en l'1,2%, i només s'observa una taxa de creixement negativa en els anys 2008 i 2009, en plena crisi financera global. Així, el 2022, la productivitat era un 26,6% superior a la de l'any 2000.

De tota manera, cal apuntar que el ritme al qual ha crescut la productivitat s'ha reduït en els últims anys. Al conjunt de la UE, la productivitat va créixer l'1,9% anual de mitjana entre els anys 2000 i 2006. En canvi, a partir de la crisi financera, el ritme de creixement es va reduir de manera notable. Entre el 2007 i el 2022, el creixement anual mitjà es situa en el 0,9%. El descens del creixement de la productivitat és un fenomen generalitzat a les principals economies desenvolupades. Als EUA, ha passat de créixer el 2,4% a l'1,3%; al Regne Unit, de l'1,8% al 0,4%, i, al Japó, de l'1,5% al 0,8%.

Aquestes xifres també posen de manifest un altre element: el creixement de la productivitat a la UE ha estat inferior al de l'economia nord-americana durant les últimes dècades. La diferència pot semblar petita: només 0,4 p. p. de mitjana per sota entre els anys 2000 i 2022. No obstant això, com el diferencial es manté durant molts anys, les implicacions acaben sent importants: la distància entre la productivitat de l'economia europea i la dels EUA ha augmentat el 8,4% des de l'any 2000.

De totes maneres, cal remarcar que la diferència entre el creixement de la productivitat de l'economia europea i l'americana prové, principalment, per la diferent evolució a les economies més productives. Concretament, el creixement de la productivitat de les regions europees més productives ha estat modest si el comparem amb la millora que han experimentat els estats més productius dels EUA³. La diferència és important: entre els anys 2007 i 2022, de mitjana, el creixement ha estat 1,1 p. p. superior. En canvi, el creixement de la productivitat dels EUA sense aquestes regions és força similar al de la resta de les regions europees.

4. Evolució de la productivitat a Europa a nivell regional

El nivell de productivitat de l'economia catalana s'ha mantingut proper, però lleugerament inferior, a la mitjana europea les darreres dècades. Si l'any 2000 se situava una mica per damunt, com que el creixement ha estat sensiblement inferior, ara es troba lleugerament per sota. De totes maneres, si s'analitza amb detall l'evolució de la productivitat a nivell regional europeu, s'observa que hi ha hagut canvis significatius les darreres dècades.

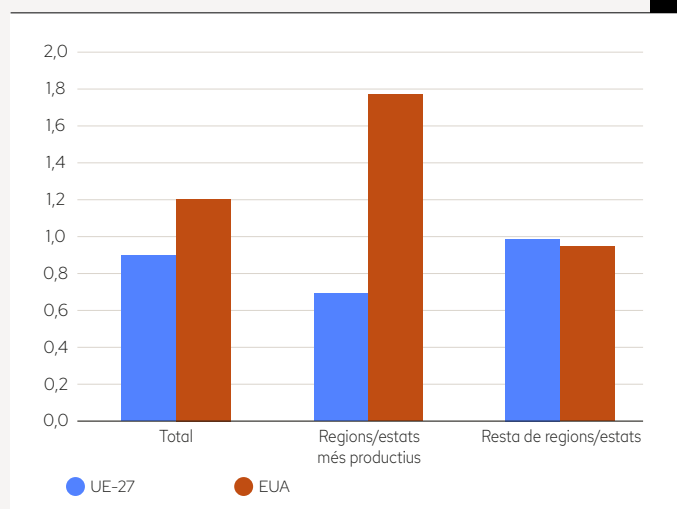
Si dividim les diferents regions en 5 grups, en funció del seu nivell de productivitat, observem que entre els anys 2000 i 2022, gairebé la meitat de les regions, el 45,9% concretament, han canviat de nivell de productivitat. Algunes han passat a un grup de major productivitat, i d'altres han baixat.

A la part superior de la distribució s'observa que, tot i que és difícil incorporar-se al grup format per les regions més productives, no és impossible. El 63,6% de les regions que ocupaven el quintil 5 l'any 2000 s'hi mantenien 22 anys després. El 36,4% restant havia baixat de grup, la majoria al 4, i alguna al grup 3. Així mateix, s'observen

Productivitat a la UE-27 i als EUA

Creixement anual mitjana entre el 2007 i el 2022 (%)

G1

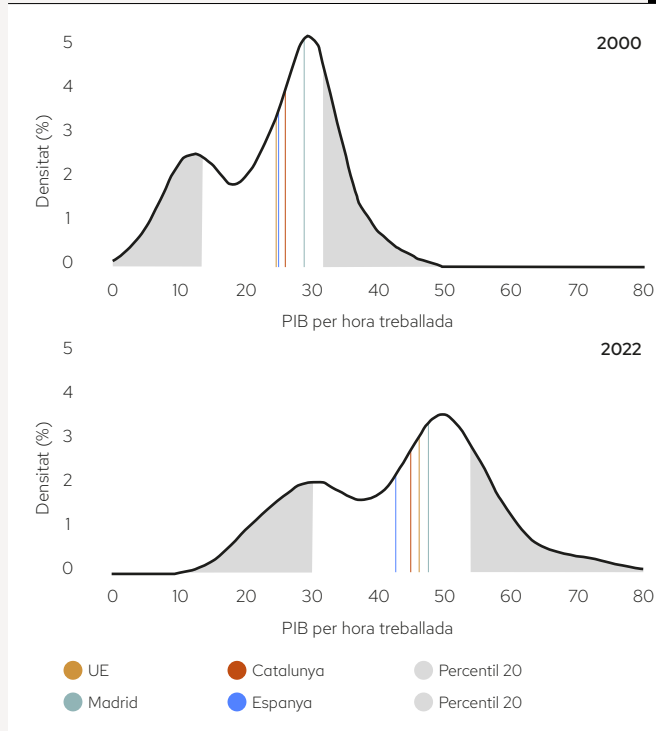
Font: Ardeco i US Bureau of Labor Statistics.

Nota: Productivitat fa referència al PIB en termes reals per hora treballada. El creixement de la productivitat de les regions europees i dels estats dels EUA més productius fa referència al quintil de regions/estats més productius.

3. El quintil d'estats més productius dels EUA, entre els quals es troben Califòrnia, Nova York i Massachusetts, representa el 31% del PIB nord-americà. El quintil de regions europees més productives representa el 29% del PIB d'Europa.

Distribució de la productivitat a les diferents regions europees l'any 2000 i 2022

G2

patrons interessants en les regions que escalen posicions a la part alta de la distribució, i les que perden pistonada. Hi ha força regions d'Alemanya, Àustria i Dinamarca que escalen posicions durant el període analitzat. El 75,0% de les regions que passen del quintil 3 al 4, i el 63,6% de les regions que passen del quintil 4 al 5 corresponen a aquests tres països. En canvi, França i Itàlia destaquen en sentit contrari. El 71,4% de les regions que baixen del quintil 4 al 3 o al 2, i el 50,0% de les regions que baixen del quintil 5 al 4 o al 3 corresponen a aquests dos països.

Pel que fa a les regions espanyoles, l'any 2000 la majoria se situa a la part mitjana de la distribució, el 58,8% concretament, mentre que Madrid es troba al nivell de productivitat alt i la resta es troba al nivell de productivitat baix. En general, les regions de la meitat nord presenten un nivell de productivitat mitjà, mentre que les de la meitat sud es troben al grup de productivitat baix. Entre els anys 2000 i 2022, hi ha tres regions que baixen al nivell de productivitat baix, de manera que la majoria de regions passa a estar en aquest grup, el 52,9% concretament. La Comunitat de Madrid passa al grup de productivitat mitjana i el País Basc és l'única regió que

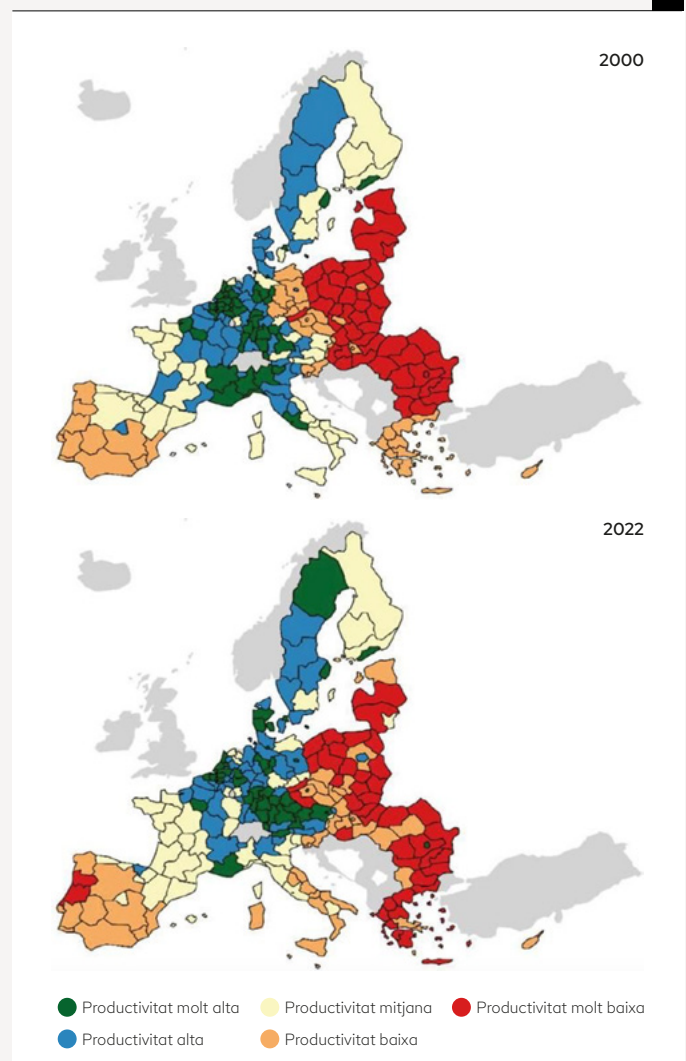
puja de nivell i ascendeix al grup de productivitat elevada. Espanya és, juntament amb Itàlia i França, el país que més regions té en el grup de productivitat mitjana.

A la part baixa de la distribució destaca l'enfonsament de les regions de Grècia, que passen a situar-se a la cua de la distribució de productivitat europea. El 78,6% de les regions que baixen del quintil 2 al 1 són gregues. En canvi, totes les regions que pugen del quintil 1 al 2 corresponen a diferents països de l'est d'Europa.

Els diferents nivells de productivitat estan força concentrats geogràficament, però la seva distribució ha canviat de manera notable darrerament. La majoria de les regions

Distribució de la productivitat a les diferents regions europees l'any 2000 i 2022

G2

amb un nivell de productivitat elevat o molt elevat són al centre i al nord d'Europa. Aquesta concentració s'accentua l'any 2022, ja que les regions de França i d'Itàlia perden força presència en els grups de regions més productives, en favor de les regions d'Alemanya, d'Àustria i d'altres països del nord d'Europa, com Dinamarca. L'any 2022, pràcticament totes les regions amb el nivell de productivitat més elevat es troben en un corredor que, de nord a sud, comença a Dinamarca, passa per Bèlgica i els Països Baixos, i baixa fins a Alemanya i Àustria.

La majoria de les regions de la part mitjana de la distribució de la productivitat són les que rodegen el nucli de regions més productives. Tant l'any 2000 com el 2022, aquest grup de regions el trobem a l'oest i al sud d'Europa, i a algunes regions del nord, a Suècia i a Finlàndia. Cal destacar el canvi que es produeix a França i al nord d'Itàlia, on moltes regions que eren molt productives l'any 2000 passen a un nivell de productivitat mitjà l'any 2022.

Finalment, també s'observa com la majoria de les regions menys productives es troba al sud i a l'est d'Europa. Concretament, el sud d'Europa concentra la majoria de regions amb un nivell de productivitat baix. Pel que fa al nivell de productivitat més baix, la majoria es troba a l'est d'Europa, tant l'any 2000 com el 2022. De totes maneres, també s'observa la davallada de les regions gregues, en favor de la millora d'algunes regions dels països de l'est d'Europa.

5. Conclusions

El creixement de la productivitat és cabdal perquè una economia sigui dinàmica i inclusiva. Malgrat això, a la majoria d'economies desenvolupades, també a l'economia catalana, el ritme al que la productivitat ha avançat ha perdut pistonada les darreres dècades. Això obliga a analitzar amb detall els àmbits en els que cal actuar per tornar-la a impulsar.

Aquest article no es centra en l'anàlisi dels determinants de la productivitat, però constata que la desacceleració és generalitzada als principals països desenvolupats. Per tant, probablement un part important del fenomen es deu a dinàmiques globals, sobre les quals és difícil actuar a nivell local.

Més enllà de les dinàmiques globals, l'estudi també constata que les darreres dècades hi ha hagut regions europees que han tingut una evolució destacadament positiva. En aquest sentit, destaquen varies regions del centre i del nord d'Europa. Caldria analitzar amb deteniment les claus del seu èxit.

Finalment, l'estudi també constata que el nivell de productivitat d'una regió depèn, en gran mesura, de la productivitat de les regions veïnes. Les regions més productives solen estar envoltades de regions igualment productives, i viceversa. A més a més, l'aglomeració dels nivells de productivitat a nivell geogràfic sembla que ha augmentat les darreres dècades. Més enllà d'entendre els motius del fenomen, sembla que tota política econòmica que tingui com a objectiu l'impuls de la productivitat d'una regió podria tenir més èxit si es dugués a terme de manera coordinada amb les regions veïnes.

LA INDÚSTRIA FAMILIAR ÉS EL SUPORT DE L'ESTAT DEL BENESTAR

Oriol Guixà

President de FemCat i President de La Farga

Inka Guixà

Consellera Delegada de La Farga

Ara fa 20 anys, quan vam constituir FemCAT, vam definir 4 pilars fonamentals per que Catalunya pugui ser un dels millors països del món, que avui encara són vigents: millorar la competitivitat, potenciar la innovació i l'emprenedoria, projectar Catalunya a l'exterior i promoure una societat cohesionada. Avui, a 2024, com a país hem aconseguit avançar en alguns àmbits però no en d'altres, fem-ne un breu repàs d'alguns dels indicadors i la seva evolució:

En temes de competitivitat, hem tingut un creixement positiu, lleugerament per sobre de l'economia espanyola i la Unió Europea, hem incrementat sostingudament les exportacions, especialment de productes amb contingut tecnològic, hem vist un augment del nombre de grans empreses, sobretot de serveis. Ara bé, s'observa una clara baixada en productivitat i industrialització amb un impacte cap una població més empobrida i un model de terciarització de l'economia.

També hem vist com el sector públic ha crescut en importància però no en eficiència, una barrera important per al desenvolupament econòmic i social, així com la poca adaptació del finançament a la realitat empresarial de Catalunya.

En aquesta diagnosi no hi poden faltar dos elements fonamentals per a la competitivitat del país:
i) unes infraestructures infrafinançades i sense governança, i
ii) un sistema energètic car i deficient.

Comparativa d'alguns indicadors econòmics

	2004	2024	
PIB (Índex)	100	145	
PIB/càpita (Índex)	110	100	
Consum llars/habitant (Índex)	100	88	
Exportacions (% PIB)	35%	44%	↓5% importacions
PIB Serveis professionals			↑9%
PIB construcció			↓5%
PIB Indústria	27%	19%	↓8%
PIB Administració pública			↑5%

Pel que fa l'àmbit de l'emprenedoria i la innovació podem dir que al 2024 s'han assolit bona part dels objectius de recerca. Avui Catalunya és un *hub* en recerca i innovació i tenim una formació excel·lent i molt cops de referència en ciència i tecnologia. Ara bé, no hem avançat en la transferència de coneixement, ens calen "transferòlegs", aquells perfils capaços de fer de pont entre la comunitat de recerca i innovació i el món empresarial, i una empresa capaç de valoritzar la innovació. Només pensant en sistemes de col·laboració públicoprivada podem crear un verdader ecosistema de transferència. No voldríem oblidar una baula important en la formació que afecta molt directament a la productivitat empresarial, la baixa implantació de l'FP Dual.

Per a la competitivitat de les empreses, la projecció exterior no només de Catalunya sinó també Europea és un factor crític, avui més que mai. Enorgulleix la gran projecció internacional del teixit empresarial i del talent, amb una diàspora catalana de molta qualitat. A Catalunya hem construït una marca Barcelona molt potent, som líders en captació de fires i congressos. Fira de Barcelona és una de les fires més importants del sud d'Europa, amb l'impacte d'arrossegament que això implica. Ara bé, ens manca captar seus principals d'institucions internacionals clau i faríem bé de capgirar la tendència de crear un model Barcelona-cèntric que ens fa perdre grans oportunitats que ens ofereix el territori de Catalunya.

Un factor que no podem treure de l'equació és l'equilibri de l'estructura social del país i la cohesió social en la Catalunya dels 8 milions d'habitants. En aquest sentit, hem progressat en oportunitats i en processos d'inclusió social, però d'altra banda s'ha perdut força en la llengua i en valors que històricament ha representat l'empresari

Població i la seva composició

	2004	2024
Població amb estudis superiors	42%	57%
Població	6M pax	8M pax
Estrangers	3%	17%

	2024
Oportunitats	114
Seguretat	122
Informació i comunicació	115
Inclusió social	120
Educació avançada	145
Aigua i sanejament	92
Habitatge	81
Educació bàsica	65
Qualitat ambiental	85
Llibertat d'elecció	90

català com a palanca d'integració i cohesió social. Així mateix, l'agreuement de l'accés a l'habitatge no ajuda a la integració dels col·lectius més vulnerables.

Per tant, aquest 2024 cal llegir-lo amb clars i obscurs en els factors de competitivitat, però de manera general no el podem deslligar de la situació geopolítica marcada pels estralls de la guerra d'Ucraïna i el procés d'eleccions a EUA enmig d'una situació econòmica marcada per una gran inflació al país que provoca un resultat de canvi que es fa efectiu el 20 de gener de 2025.

Aquest darrer any 2024 s'han publicat tres grans informes sobre el futur d'Europa, l'informe Draghi sobre competitivitat, l'informe Letta sobre mercat i l'informe Niinistö sobre defensa. Tots ells coincideixen en els punts clau següents: la pèrdua significativa de productivitat respecte a altres potències globals, com els EUA i la Xina; la necessitat de transformar el model econòmic europeu cap a sectors de tecnologia avançada per competir en un món dominat per la innovació tecnològica; l'obligada aposta per revitalitzar i modernitzar la indústria europea per garantir una base econòmica sòlida i sostenible (en el cas de l'informe Niinistö s'inclou una menció explícita a la indústria militar i la inversió en intel·ligència i seguretat); i la urgència d'una reforma de les estructures i polítiques europees per adaptar-les als reptes globals, superant models antics que ja no responen a la realitat actual.

Les dades a Catalunya no són més alentidores respecte a les dades de fa 20 anys amb EUA i la mitjana de la UE, tal com s'explica a la **taula 4**.

Superar aquesta diagnosi passa per potenciar el model industrial de Catalunya, un model que portem al nostre ADN. Cal estar convençuts del rol indispensable en el desenvolupament de la societat que exerceixen les empreses i el seu impacte positiu en el territori.

	2004	2024
Productivitat Catalunya vs UE (Índex UE=100)	91	79
Productivitat UE vs USA (Índex EUA=100)	95	80

Aquest model industrial cal crear-lo a partir de la realitat d'estructura d'empresa familiar que tenim a Catalunya, com és el cas de La Farga. La Farga és una empresa familiar industrial amb visió internacional, i amb la sostenibilitat com a element vertebrador de la nostra raó de ser.

A La Farga fabriquem productes semielaborats de coure, per a sectors com l'energia, l'automoció, les telecomunicacions, la construcció, l'embalatge metàl·lic i la indústria ferroviària, entre d'altres, competint a nivell global i exportant més del 45% directament i per sobre del 75% indirectament.

La Farga, amb 216 anys de història, posseeix dues companyies ubicades a Catalunya i als EUA, fabricant més del 50% de la seva producció partint de material reciclat, aportant en el mercat els productes amb menys petjada de carbó del mercat.

Com empresa familiar industrial donem importància a la generació de valor a llarg termini per a tota la societat, tenim clar que l'element a protegir és l'empresa, és a dir, la família està al servei de l'empresa i no a l'inrevés, sabem que hem d'apostar per la innovació com element de diferenciació i com a empresa familiar podem fer-ho assumint riscos amb visió a llarg termini que permet aportar un valor diferencial al sector i a la societat.

L'empresa industrial i familiar és un llegat de futur, i és per això que els seus fonaments poden ajudar a construir un model econòmic competitiu i sòlid que convisqui amb les grans companyies multinacionals no familiars. Aquests fonaments són: l'aposta per un creixement sostenible en el temps, la innovació i desenvolupament tecnològic per assolir un ús eficient dels recursos disponibles, la cerca continua d'eficiència i eficàcia en l'ús dels recursos (productivitat) per a la seva competitivitat global, el control i minimització de l'impacte negatiu i, sobretot, la visió a llarg termini.

Per protegir el teixit industrial català cal promoure eines per fer-lo competitiu front a Europa i als diferents territoris d'Espanya. Com a exemples podriem apuntar el cas de la no implantació de la directiva comunitària amb el transport de 44 tones en tot el territori europeu, excepte a l'espan-

yol. El 2024 l'energia de consum ha representat un cost de 62/48/79 €/Mwh a Espanya, França i Alemanya, i en el mateix període el cost industrial ha representat 63/21/35 €/Mwh. També hi ha una gran diferència entre territoris espanyols en les tarifes elèctriques de mitja tensió. Aquestes diferències, entre moltes altres, generen una pèrdua de competitivitat al teixit industrial català.

Tenim feina si volem deixar un bon llegat als nostres fills. Cal construir un país competitiu amb complicitats i crear xarxes transversals, evitant coincidències ineficients i suspicàcies, i creient amb la col·laboració públicoprivada si volem mantenir el nostre estat del benestar.

Un model d'economia productiva que permeti una societat rica i autosuficient i que genera impacte positiu en l'entorn econòmic i social, que aporta desenvolupament i oportunitats al territori.

Podem començar, doncs, amb un full de ruta que ens guïi cap al 2044 com a conclusió d'una reflexió de diferents veus especialitzades que en forma de decàleg són:

1. Aconseguir més eficiència de l'administració pública. Ens cal una administració incentivadora, àgil i adaptada al segle XXI.
2. Millorar la productivitat a partir de la gestió del talent valorat i remunerat. La formació en IA i la seva adopció responsable és un factor essencial en el desenvolupament econòmic i social.
3. Defensar el teixit empresarial com a generador de riquesa i els seus valors, per créixer en dimensió i assegurar les decisions estratègiques i l'atracció de centres de poder a Catalunya.
4. Dotar el país de les infraestructures adequades a l'activitat econòmica global i territorial, que permetin una Catalunya enxarxada amb tots els actius socials, econòmics i de coneixement.

5. Assegurar la sobirania energètica amb renovables (arribar al 80% d'energia produïda amb fonts renovables).
6. Posicionar l'ecosistema d'innovació eficient i de prestigi, una aliança a llarg termini entre administració pública, empreses, centres tecnològics i de recerca i universitats.
7. Promoure la innovació adaptada a l'entorn reforçant el finançament públic en innovació, fomentant la creació sostinguda de noves empreses de base científica i tecnològica, i apostant per sectors estratègics com la física quàntica, la IA i la ciberseguretat.
8. Promoure una societat educada, oberta, curiosa i amb esperit crític posant les humanitats al centre. Desplegar un acord sostingut a llarg termini del model educatiu i desplegar una FP Dual real i de prestigi com a motor de desenvolupament del talent jove per afrontar els reptes del futur.
9. Activar polítiques de llengua i identitat cultural com a principal eina transformadora i de cohesió social enfortint el sentiment de pertinença i orgull col·lectiu. Fonamental per integrar als nouvinguts.
10. Reflectir els valors d'un país dinàmic que mira al futur amb confiança i ambició, amb Barcelona com a capital de Catalunya que lidera aquesta projecció com a símbol de creativitat i excel·lència.

Catalunya té l'oportunitat de liderar una transformació basada en l'eficiència, el talent i la cohesió social i, en aquest escenari, la indústria familiar hi té un paper substancial. Per protegir l'estat de benestar és necessari promoure la col·laboració públicoprivada i equilibrar la balança de drets i deures que tenim individualment enfront de la societat. Amb aquestes eines podem fer possible allò que sembla impossible i afrontar els reptes que es presenten (desequilibris geopolítics, immigració i IA) amb garanties d'èxit.

ESPECIALITZACIÓ INDUSTRIAL I REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS A CATALUNYA

Elisabet Viladecans-Marsal

Universitat de Barcelona i Institut d'Economia de Barcelona

Introducció

Durant bona part del segle XX, la indústria va ser la columna vertebral de moltes economies desenvolupades. No només com a font de creixement econòmic, sinó també com a mecanisme de mobilitat social i d'equilibri territorial. A Catalunya, com en altres regions d'Europa, l'expansió industrial va generar ocupació estable, teixit social dens i una xarxa de ciutats mitjanes connectades a l'activitat manufacturera. Tanmateix, en les darreres dècades s'ha detectat una clara tendència cap a la reducció del pes relatiu de la indústria sobre el conjunt de l'economia. Aquest fenomen s'ha vist accentuat a partir dels anys noranta degut als processos de globalització i el protagonisme creixent dels països emergents en els mercats mundials. A aquestes raons s'hi sumen els augments de la intensitat de capital, el canvi tecnològic (Acemoglu i Restrepo, 2020), el comerç amb països amb salaris més baixos (Autor et al 2013) i l'externalització de serveis empresarials (neteja, vigilància, serveis econòmics, Rovira et al, 2021).

En aquest context, Catalunya no ha estat aliena a aquest procés i ha experimentat una davallada notable del pes de l'ocupació en el sector industrial. Així, l'any 2000, un de cada quatre assalariats treballava en la indústria manufacturera, en concret, el 28%. No obstant, les darreres xifres disponibles corresponents a l'any 2022 dels comptes econòmics anuals de l'Idescat, indiquen que aquest

percentatge s'ha reduït a la meitat i s'ha situat al voltant del 14% (**Gràfic 1**). En termes absoluts, aquesta pèrdua es tradueix al voltant de 340.000 assalariats menys a la manufactura respecte la xifra corresponent a fa dues dècades. Cal esmentar que la pèrdua d'ocupats al sector manufacturer va ser especialment intensa fins a l'any 2012 passant després a una certa estabilització entorn als 500 mil. De fet, en els darrers dos anys es detecta un lleuger augment dels ocupats en el sector manufacturer. Certament, cal dir, un augment molt inferior del que experimenta l'ocupació el sector serveis. D'altra banda, el pes de la indústria en el VAB del conjunt de l'economia catalana, també s'ha reduït del 25% (any 2000) al 16% (del 2022).

Geografia de la indústria i cohesió social

Aquesta contribució, es basa, en part, en el contingut del llibre *Geografia de la indústria i cohesió social* (2023) co-autorat amb Jaume Magre i publicat per la Generalitat de Catalunya. En un context de pèrdua continuada del pes del sector industrial en les economies desenvolupades i, en particular, a la catalana, aquest treball contribueix al recent debat sobre les desigualtats econòmiques investigant els motors espacials de les mateixes. En particular, l'estudi té l'objectiu d'analitzar les desigualtats en la distribució territorial de la indústria així com el rol d'aquest sector en la cohesió social i territorial. Es tracta, per tant, d'estudiar la possible relació entre la localització i l'especialització de les activitats industrials en un territori i el nivell de desigualtat en la distribució de la renda dels residents en aquest territori.

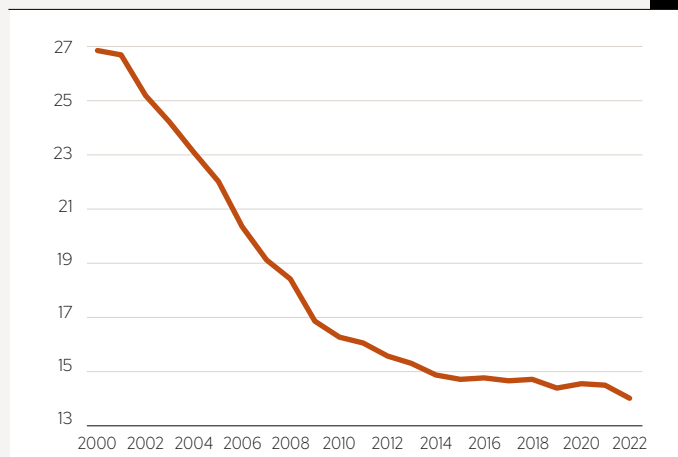
L'anàlisi de l'estudi es dur a terme a nivell dels anomenats Sistemes Locals de Treball (SLT) –una unitat geogràfica d'anàlisi que es calcula com agregació de municipis i que es basa en les dinàmiques de mobilitat laboral entre els municipis. Aquesta unitat permet observar amb detall les trajectòries diferenciades arreu del territori més enllà de les limitacions politico-administratives dels municipis o les províncies (que no recullen de forma acurada la realitat econòmica).

És un fet àmpliament conegut que la distribució del sector manufacturer no és homogènia al llarg de la geografia catalana. En els 31 SLT definits a l'estudi, l'any 1999

Evolució dels ocupats al sector industrial a Catalunya

En percentatge sobre el total

61

Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

destacaven alguns SLT amb un pes dels ocupats en la indústria considerablement elevat, superior al 40%, com els de Guissona (59%), La Sènia (49%), Sant Celoni (48%), Igualada (47%), Olot (43%) o Valls (40%). Per contra, alguns SLT tenien un pes de la indústria molt menor, inferior al 10%, com els de Puigcerdà (9%), Vandellós-L'Hospitalet de l'Infant (6,4%), Llavorsí (6%), Sort (5,8%) i Vielha i Mijaran (2,9%). Amb les dades més recents corresponents a l'any 2019 alguns SLT se situen amb un percentatge d'ocupats a la indústria encara superior al 30% com és el cas de Guissona (48%), Sant Celoni (35%), o Valls (34%).

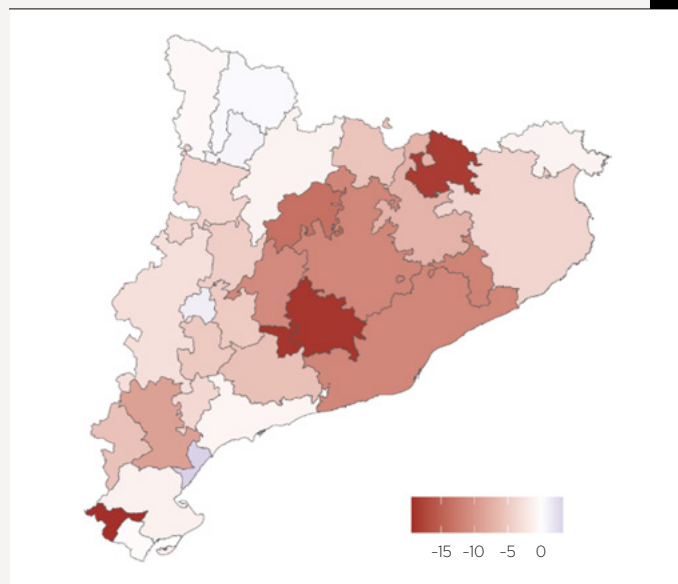
En la mateixa línia, l'impacte de la pèrdua de pes relatiu de la indústria a Catalunya no ha estat uniforme a nivell geogràfic. No obstant, s'ha donat un procés de pèrdua de teixit industrial de les àrees tradicionalment més industrialitzades. Les dades corresponents al període 1999 i 2019 (les disponibles a nivell municipal i que permeten l'anàlisi geogràfica detallada) indiquen que alguns SLT han viscut una caiguda molt més pronunciada. Per exemple, La Sènia i el Montsià, han passat de tenir un 44% de l'ocupació centrada en la manufactura l'any inicial a representar menys del 20%. D'altra banda, el SLT d'Igualada, històricament centrada en el tèxtil i la pell, ha reduït el seu pes en l'ocupació industrial del 37% al 15%. O el SLT de Santa Coloma de Queralt, ha caigut de gairebé el 40% inicial a prop del 18%.

Tal i com ens mostra el **Mapa 1**, els SLTs que perden un percentatge relatiu més elevat d'ocupats a la indústria

Canvi en el percentatge d'ocupats a la indústria manufacturera respecte a la mitjana de Catalunya (1999-2019)

En punts percentuals

M1

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Seguretat Social.

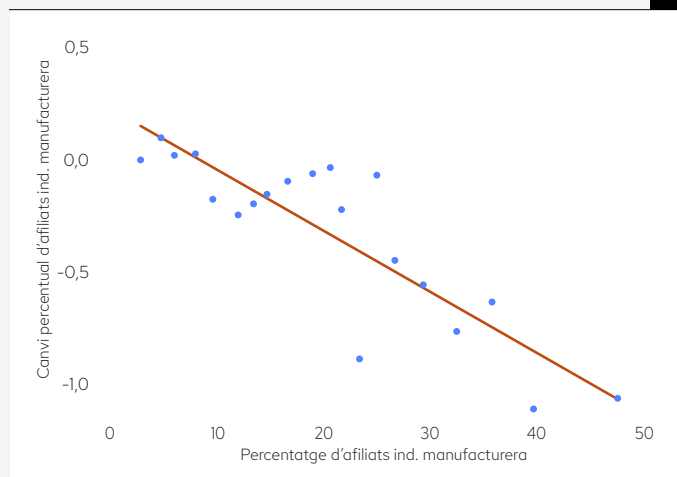
es corresponen a els mateixos SLTs que mostraven un percentatge més elevat del pes d'aquest sector l'any 1999. És interessant comprovar que durant el període 1999-2019 es detecta una tendència cap a l'homogeneïtzació del pes de la indústria a la geografia catalana.

Per tal de contrastar aquesta hipòtesi de forma més rigorosa s'estudia la relació entre el canvi en el percentatge d'ocupats a la indústria manufacturera entre 1999-2019 (% Ocupats 1999 i - % Ocupats 2019i) i el percentatge d'ocupats al sector l'any inicial (1999). Els resultats es mostren al **Gràfic 2**. Tal i com es pot comprovar, la relació entre les dues variables és negativa, apuntant, per tant, en la mateixa direcció. Dit d'una altra manera, Catalunya ha patit un procés de desindustrialització important durant les darreres dècades, especialment agut en aquelles zones tradicionalment més industrialitzades.

Relacionat amb aquest aspecte cal fer esment a la concentració de la producció i l'ocupació de les empreses industrials a la geografia catalana. Les dades corroboren que les empreses que realitzen activitats manufactureres mostren nivells de concentració territorial molt dispars¹. L'any 1999 l'ocupació en el sector industrial partia d'uns nivells de concentració iguals al del conjunt de l'ocupació i per sobre del de la població. Una conseqüència lògica de la tendència en la reducció del pes industrial és la menor concentració territorial d'aquesta activitat a l'actualitat. La concentració geogràfica de l'ocupació industrial ha passat del 0,53 al 0,40 (calculat amb l'índex Herfindhal que es mou entre 0 i 1). És especialment rellevant la distinció sectorial entre indústries tradicionals i indústries més avançades. Les primeres, amb més presència en comarques mitjanes i interiors, han estat més vulnerables a la reducció del pes relatiu dels ocupats. Les segones, per contra, han tendit a concentrar-se a l'entorn metropolità.

Davant dels esmentats canvis en el pes de la indústria en el territori es planteja la qüestió de si existeix una relació entre la presència d'indústria en el territori i el nivell de desigualtat en la distribució de la renda personal dels seus residents. De fet, hi ha una opinió generalment admesa que apunta que, en part, l'augment de la desigualtat entre els residents dels diferents territoris ha estat impulsat pels canvis estructurals que han tingut lloc. D'una banda, s'argumenta que els salaris mitjos dels anomenats 'treballadors de coll-blau' han desaparegut com a conseqüència de la desindustrialització, la globalització i l'automatització. Així mateix, el mercat laboral s'ha separat en dos grups; el dels llocs de treball molt ben remunerats amb nivells de formació alts i, d'altra banda, un nombre creixent de

1. Veure Jofre Monseny i Viladecans-Marsal (2006) per una discussió dels indicadors que mesuren la concentració geogràfica de la indústria i la seva aplicació al cas català.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Seguretat Social.

Llocs de treball de feines manuals de menys qualificació en camps com la cura personal, les vendes al detall i el servei i preparació d'aliments que paguen salaris molt més baixos (Autor et al 2006 i Florida i Mellander, 2016). Així doncs, el procés de mecanització i de revolució tecnològica, sumat al procés de globalització i deslocalització, ha generat una polarització dels salaris que ajuda a entendre l'increment de la desigualtat en les últimes dècades. Rovira et al (2021) en el seu estudi de la deslocalització empresarial a Catalunya apunten cap a la possibilitat d'aquest procés.

Per tal de poder analitzar aquestes hipòtesis, l'estudi es planteja respondre a la següent pregunta: davant de la pèrdua continuada de pes de la indústria en les economies avançades i, en particular a Catalunya, els territoris que perden més ocupació industrial, poden experimentar processos d'increment de la desigualtat entre els seus residents? Dit d'una altra manera: és possible que el sector industrial tingui un paper que afavoreixi la cohesió econòmica dels territoris? La desigualtat es mesura en cada territori a partir de l'habitual índex de Gini (que es mou entre 0 i 1). Així, en l'anàlisi econòmica, s'intenta explicar l'evolució de la variable dependent (índex de Gini) i entre les variables explicatives hi ha la variable d'interès (% d'afiliats a la indústria), les variables de control, els efectes fixes individuals i els efectes fixes temporals. Les variables de control s'introdueixen per tal de tenir en compte que el nivell de desigualtat dels residents d'un territori pot estar afectat per altres aspectes i cal incloure'ls per tal d'obtenir una relació robusta entre la presència d'indústria i els nivells de desigualtat. De la mateixa manera, s'inclouen els anomenats efectes fixes individuals (que tenen en compte tot allò que pot afectar al SLT concret i que no està controlat) i els efectes fixes temporals (per tenir controlats aspectes

conjunturals que puguin afectar a la desigualtat i que canvien cada any). Els resultats de l'anàlisi indiquen que, en el cas del conjunt de la indústria, un augment del pes de la indústria en un territori disminueix l'índex de Gini i, per tant, disminueix el nivell de desigualtat en la distribució de la renda dels seus residents. O el que seria el mateix, una reducció en el pes de la indústria augmentaria el valor de l'índex de Gini i, per tant, la desigualtat. En concret, doblar el número d'afiliats a la indústria reduiria l'índex de Gini en 1,7 punts percentuals.

Quin pot ser el mecanisme que explica aquesta relació? La hipòtesi de l'estudi, basada en la literatura econòmica, és que la destrucció del teixit industrial pot haver anat acompanyada d'un increment de l'ocupació en el sector serveis. I, en molts casos, en els serveis considerats de baixa qualificació. Per tant, d'una banda els treballadors amb ingressos mitjans passen a ocupar llocs de treball en sectors amb menors salaris amb el conseqüent increment de la desigualtat. D'altra banda, l'increment de l'oferta laboral en sectors de baixa qualificació pot pressionar a la baixa els salaris d'aquests sectors incrementant encara més la desigualtat.

Aquestes hipòtesis van en la línia de les conclusions del treball de Rovira et al (2021) que estudia l'impacte de les deslocalitzacions en la indústria. Certament, els processos de deslocalització són només una de les possibles raons que expliquen la pèrdua de pes del sector industrial en l'economia. En qualsevol cas, il·lustra molt bé quines poden ser les possibles conseqüències. Pel que fa a la recol·locació dels treballadors afectats per aquests processos aquest estudi conclou que les activitats industrials més afectades són les que tenen menors nivells de productivitat i rendibilitat. I apunta que, en alguns casos, els treballadors afectats poden reocupar-se en empreses de serveis amb nivells de salaris inferiors. També suggereixen la possibilitat de que alguns treballadors afectats tinguin dificultats per trobar una nova feina. A banda de l'impacte directe del tancament, els autors també apunten que hi pot haver un impacte indirecte a l'àrea afectada en termes de menor consum i que, per tant, l'efecte indirecte també pot ser negatiu.

Per tal de contrastar aquesta hipòtesi per al cas català, es fa una segona anàlisi en la que en lloc del pes del sector industrial, la variable d'interès és ara el pes de l'ocupació del sector serveis. Per tant, en aquest cas, l'objectiu és veure si la presència elevada d'ocupació en els serveis en un territori està relacionada amb el nivell de desigualtat en la distribució de la renda entre els residents en aquest territori. Els resultats indiquen que una major presència dels serveis té una relació positiva i significativa sobre l'índex de Gini. És a dir, a més presència dels serveis, més desigualtat entre la distribució de la renda dels residents.

La lectura de les xifres seria la següent: doblar el número d'ocupats en el sector serveis augmentaria el valor l'índex de Gini en 6,6 punts percentuals amb el conseqüent augment de la desigualtat en la distribució de la renda entre els residents en el territori. Quan es replica la mateixa anàlisi per a l'ocupació en el sector serveis menys qualificats, els resultats són gairebé idèntics. Aquest fet fa pensar que els sectors responsables de majors nivells de desigualtat en la distribució de la renda són aquestes activitats i no els serveis més avançats.

Per tant, sembla que la hipòtesi que es plantejava és certa. No obstant, amb la informació de la que es disposa, no és possible identificar els mecanismes més concrets que expliquen aquests resultats. Per fer-ho caldria tenir dades, per exemple de salaris a nivell local que no estan disponibles. O, complementàriament, fer un seguiment als treballadors d'empreses en processos de tancament per tal de veure de forma quasi-experimental la reubicació d'aquests treballadors en altres empreses i sectors.

Conclusions

En definitiva, els resultats de les anàlisis semblen confirmar les hipòtesis dels treballs citats en el repàs a la literatura respecte a l'impacte del pes de la indústria en la contenció dels nivells de desigualtat en la distribució de la renda. Així, pel cas dels Sistemes Locals Catalans, la pèrdua de pes relatiu del sector industrial s'ha traduït en un augment de l'ocupació en els serveis (especialment els de menor qualificació). Aquest fet provocaria un augment de la dualitat de l'ocupació en el mercat de treball (entre treballadors molt qualificats i molt poc qualificats) que seria una de les causes de l'increment de les desigualtats en la distribució de la renda entre els residents, especialment en entorns locals. Davant d'aquesta evidència, és important posar en valor el paper de la indústria com a sector que afavoreix la cohesió dins dels territoris. I, per tant, impulsar les actuacions dissenyades a mantenir l'ocupació del sector industrial és cabdal per evitar augments de les desigualtats de renda i que poden provocar increments de la polarització social amb els conseqüents problemes que aquesta comporta.

En aquesta línia, cal esmentar que en les darreres dècades, la política industrial va perdre centralitat en el debat públic, considerada una eina obsoleta i associada a intervencionismes fallits. Però les crisis recents –la financera de 2008, la pandèmia, i ara les tensions geopolítiques– han revelat les limitacions d'aquest enfocament. Des dels Estats Units fins a la UE, s'ha produït un gir clar cap a una nova política industrial, centrada en objectius com, entre d'altres, el reequilibri territorial (per evitar que tot el valor afegit es concentri en unes poques àrees)

i, en la línia dels resultats del present estudi, la creació d'ocupació de qualitat (especialment en zones afectades per la deslocalització industrial).

A títol il·lustratiu, als Estats Units, la combinació de l'*Inflation Reduction Act* (IRA) i el *CHIPS Act* ha mobilitzat més de 400.000 milions de dòlars per impulsar la producció de tecnologies netes. A diferència d'altres moments, aquests ajuts tenen condicionants territorials i socials doncs s'han d'ubicar en regions desfavorides i generar ocupació local. Caldrà veure en el futur l'èxit d'aquestes iniciatives. D'altra banda, a Europa, el *Green Deal Industrial Plan* i els *Important Projects of Common European Interest* (IPCEI) busquen finançar projectes transnacionals en bateries, hidrogen verd o microxips. La nova política industrial no hauria de protegir sectors ineficients, sinó crear condicions per al desenvolupament d'activitats generadores de valor, benestar i cohesió. La indústria no és una etapa superada del desenvolupament. Al contrari, continua sent una de les formes més eficients d'aconseguir ocupació estable, redistribució de la renda, mobilitat social i resiliència territorial. I les dades són clares: allà on la indústria es manté –o s'ha pogut transformar– la desigualtat és menor, la cohesió social és més forta i les oportunitats, més àmplies.

Bibliografia

- Acemoglu, D. i P. Restrepo (2020) Robots and jobs: Evidence from us labor markets. *Journal of Political Economy* 128(6), 2188–2244.
- Autor DH, Katz LF, i Kearney MS (2006) The polarization of the U.S. labor market. *American Economic Review* 96 (2): 189–1.
- Autor, D., D. Dorn, i G. H. Hanson (2013) The China syndrome: Local labor market effects of import competition in the United States. *American Economic Review* 103(6), 2121–68.
- Florida, R., i Mellander, C. (2016) The geography of inequality: Difference and determinants of wage and income inequality across US metros. *Regional Studies*, 50(1): 79–92
- Jofre Monseny, J i Viladecans-Marsal, E (2006) *La Localització geogràfica de la indústria a Catalunya: el paper de les economies d'aglomeració*. Papers d'Economia Industrial 22. Generalitat de Catalunya
- Rovira, JR, Gutiérrez, S i Marly, A (2021) Deslocalització industrial a Catalunya: impacte, determinants i perspectives. Papers de l'Observatori de la Indústria 15. Generalitat de Catalunya.
- Magre i Pont, J i Viladecans-Marsal, E (2023) *Geografia de la indústria i cohesió social*, Papers de l'Observatori de la Indústria. 22 Generalitat de Catalunya.

GENER

- 18/01** L'Àrea Metropolitana de Barcelona aprova un pla per reduir la pressió del subministrament d'aigua amb l'objectiu de satisfer els límits de consum.

FEBRER

- 01/02** La Generalitat amplia la fase d'emergència per sequera a més de 200 municipis de Catalunya, que inclou restriccions del consum d'aigua al teixit empresarial.
- 06/02** Puja el salari mínim interprofessional fins als 1.134 euros mensuals en 14 pagues, un 5% més que el 2023.
- 07/02** Creix el malestar i les protestes del sector agrari a Catalunya i en diversos països europeus. La Comissió Europea reacciona retirant algunes de les seves propostes, com ara la de reduir l'ús de pesticides.
- 26/02** Comença el Mobile World Congress, que tanca l'edició del 2024 amb més de 100.000 visitants, una xifra propera al rècord de l'any 2019.

MARÇ

- 13/03** El President de la Generalitat, Pere Aragonès, convoca eleccions per al 12 de maig davant la impossibilitat d'aprovar els pressupostos.

ABRIL

- 03/04** El Govern d'Espanya posa fi a la concessió de permisos de residència vinculats a inversions immobiliàries de més de 500.000 euros, conegudes com "Golden Visa".

MAIG

- 09/05** El BBVA anuncia una OPA hostil al Banc Sabadell, uns dies després de que el primer mostrés interès pel banc català i aquest rebutgés una fusió.
- 12/05** Eleccions al Parlament de Catalunya. El Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC) guanya les eleccions.
- 30/05** El Congrés dels Diputats aprova la llei d'amnistia, amb 178 vots a favor i 172 en contra.

JUNY

- 02/06** L'OPEP acorda estendre les seves retallades a la producció de cru (3,66 milions barrils per dia fins al desembre de 2025 i 2,2 milions fins al setembre de 2024, però amb una retirada gradual fins al setembre de 2025).
- 06/06** El BCE comença a adoptar una política monetària menys restrictiva i baixa el tipus de referència oficial en 25 p.b. fins al 3,75%.
- 09/06** Eleccions al Parlament europeu, que guanya el PSC a Catalunya i el PP a Espanya. A Brussel·les, populars, socialdemòcrates i liberals mantenen la majoria malgrat la pujada de l'extrema dreta.

JULIOL

- 26/07** Comencen els Jocs Olímpics a París.

AGOST

- 05/08** Fortes turbulències als mercats financers a causa d'unes dades d'ocupació dels EUA al juliol pitjor de les esperades.
- 08/08** Investidura de Salvador Illa (PSC) com a president de la Generalitat de Catalunya, després que el PSC arribi a acords amb ERC que inclouen el finançament singular, i amb Comuns sobre polítiques d'habitatge.
- 12/08** L'OPEP revisa lleugerament a la baixa la demanda mundial de petroli el 2024 i 2025, a causa, sobretot, de la desacceleració del consum a la Xina.

SETEMBRE

- 12/09** El BCE retalla el tipus d'interès oficial de referència en 25 p.b. i el situa en el 3,50%.

OCTUBRE

- 17/10** El BCE retalla el tipus d'interès oficial de referència en 25 p.b. i el situa en el 3,25%.
- 29/10** La Dana arrasa diversos pobles de l'Horta Sud de València i de Castella la Manxa. Les inundacions deixen més de 200 morts i molts danys materials.
- 29/10** La Comissió Europea aprova la imposició de nous aranzels als cotxes elèctrics fabricats a la Xina, en un context delicat per al sector de l'automoció a la UE, amb Volkswagen anunciant tancament de fàbriques a Alemanya.

NOVEMBRE

- 05/11** Eleccions als Estats Units. El partit republicà guanya les eleccions amb Donald Trump com a candidat a presidir els EUA.
- 22/11** Conferència de l'ONU sobre el canvi climàtic (COP29) en Bakú (Azerbaiyán), que conclou amb un acord que insta els països desenvolupats a lliurar 300 mil milions de dòlars cada any als països en desenvolupament fins al 2035 per reduir dràsticament les emissions de gasos d'efecte hivernacle. Tot i això, s'esperava un resultat més ambiciós, tant en matèria de finançament com de mitigació.
- 23/11** Manifestació de milers de persones per exigir mesures "urgents" per accedir a habitatges assequibles i una rebaixa del preu del lloguer. El Govern d'Illa anuncia la construcció de 50.000 pisos públics fins al 2030.

DESEMBRE

- 12/12** El BCE redueix el tipus d'interès oficial de referència en 25 p.b. i el situa en el 3,00%.

GENER

- 10/01** El programa Copernicus de la UE informa que 2024 va ser l'any més càlid registrat i el primer a superar la marca d'1,5°C per sobre de la mitjana preindustrial.
- 20/01** Donald Trump és investit el 47è president dels Estats Units.
- 30/01** El BCE baixa el tipus d'interès oficial de referència en 25 p.b. i el situa en el 2,75%.

FEBRER

- 01/02** Trump signa les primeres ordres executives amb mesures de proteccionisme comercial sobre la Xina, el Canadà i Mèxic.
- 11/02** Puja el salari mínim interprofessional fins als 1.184 euros mensuals en 14 pagues, un 4,4% més que el 2024.

MARÇ

- 03/03** Comença el Mobile World Congress, que tanca l'edició del 2025 amb més de 109.000 visitants, una xifra rècord que supera per primer cop la de l'any 2019.
- 04/03** La Comissió Europea presenta la seva proposta per reforçar les capacitats de defensa de la UE (pla ReArm Europe).
- 06/03** El BCE baixa el tipus d'interès oficial en 25 p.b. i el situa en el 2,50%.

ABRIL

- 02/04** *Dia de l'Alliberament:* Trump anuncia un aranzel universal del 10% i aranzels "recíprocs" superiors a 57 països. Per a la Unió Europea el situa en el 20%. Dies després aprova una moratòria de 90 dies dels aranzels recíprocs per poder negociar.
- 05/04** Aixecament de les mesures contra la sequera que afecten a usos urbans, agrícoles i industrials, gràcies a que les reserves d'aigua han superat el 60%.
- 17/04** El BCE baixa el tipus d'interès oficial en 25 p.b. i el deixa en el 2,25%.
- 28/04** Apagada generalitzada a Espanya i Portugal per una disrupció del subministrament elèctric, succeint al migdia i durant més de deu hores, provocant greus disrupcions en ambdós països.
- 30/04** La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (CNMC) dona el vist blau a l'OPA hostil del BBVA al Banc Sabadell amb condicions temporals, fet que deixa l'operació en mans del govern estatal per ampliar o reduir les condicions abans de decidir els accionistes.

MAIG

- 19/05** Primera cimera UE-Regne Unit des del Brexit, que estableix una nova associació estratègica, tant en seguretat i defensa com amb una agenda renovada per a la cooperació entre la UE i el Regne Unit.
- 28/05** Les negociacions per una possible pau en la Guerra de Rússia-Ucraïna estan obertes tot i que estancades, després d'haver-se produït un intercanvi de 1.000 presoners per cada banda. La guerra entre Gaza i Israel segueix i registra un balanç de més de 50.000 morts.

JUNY

- 05/06** El BCE baixa el tipus d'interès oficial en 25 p.b. i el deixa en el 2%.

Catalunya estadística

2024

	2023	2024	Variació (%)	Espanya 2024	Cat/Esp 2024 (%)
POBLACIÓ A 1 DE GENER	7.901.963	8.012.231	1,4	48.619.695	16,5
Població estrangera	1.361.981	1.444.192	6,0	6.502.282	22,2
POBLACIÓ OCUPADA	3.734.525	3.827.100	2,5	21.653.900	17,7
POBLACIÓ ATURADA	384.400	373.600	-2,8	2.770.700	13,5
ASSALARIATS SECTOR PRIVAT	2.698.400	2.833.050	5,0	14.879.550	19,0
Indefinits	2.372.000	2.537.550	7,0	12.975.875	19,6
Temporals	326.400	295.475	-9,5	1.903.675	15,5
Taxa d'atur (aturats/actius, en %)*	9,3	8,9	-0,4	11,3	-
Taxa d'ocupació (ocupats/població +16 anys, en %)*	55,8	56,1	0,3	52,1	-
Taxa d'activitat (actius/població +16 anys, en %)*	61,5	61,6	0,1	58,8	-
PIB PER CÀPITA (€ CORRENTS)¹	37.519	39.531	5,4	32.736	120,8
PIB PREUS CORRENTS (MILIONS €)¹	296.477	316.728	6,8	1.591.627	19,9
INFLACIÓ MITJANA ANUAL (%)*	3,4	2,8	-0,6	2,8	-
COST SALARIAL PER TREBALLADOR I MES (€)	2.401	2.482	3,3	2.302	107,8
SECTOR EXTERIOR					
Exportació de béns (milions €) ²	100.456	100.133	-0,5	384.465	26,0
UE-27	61.061	59.789	-2,1	232.459	25,7
Resta del món	39.395	40.344	1,8	152.006	26,5
Importació de béns (milions €) ²	110.251	110.753	0,7	424.741	26,1
UE-27	55.633	56.694	2,3	203.529	27,9
Resta del món	54.618	54.059	-0,9	221.211	24,4
Saldo comercial (Exp-Imp) (milions €) ²	-9.795	-10.620	8,4	-40.276	26,4
Nombre d'empreses exportadores totals	47.312	47.389	0,2	132.412	35,8
Nombre d'empreses exportadores regulars ³	17.552	18.345	4,5	54.509	33,7
Nombre d'empreses exporten >50.000 € regulars ³	10.209	10.592	3,8	25.136	42,1
Inversió estrangera directa (milions €)	4.992	4.923	-1,4	36.813	13,4
Inversió directa a l'estranger (milions €)	679	4.437	553,4	31.843	13,9
NOMBRE D'EMPRESES⁴	591.734	602.706	1,9	3.255.276	18,5
1-9 assalariats	234.794	273.658	16,6	1.403.401	19,5
10-49 assalariats	24.139	25.257	4,6	133.269	19,0
50-199 assalariats	4.041	4.178	3,4	19.694	21,2
200 o més assalariats	1.358	1.421	4,6	6.433	22,1
Sense assalariats	327.402	298.192	-8,9	1.692.479	17,6
INDÚSTRIA					
Nombre d'empreses ⁴	33.205	32.884	-1,0	175.806	18,7
Nombre d'ocupats	627.800	636.800	1,4	2.886.800	22,1
CONSTRUCCIÓ					
Nombre d'empreses ⁴	67.258	67.968	1,1	383.622	17,7
Nombre d'ocupats	227.600	236.500	3,9	1.463.800	16,2
Habitatges en construcció	18.404	20.210	9,8	154.357	13,1
Estoc d'habitatges nous sense vendre ⁵	79.721	82.529	3,5	447.691	18,49
Licitació pública (milions €)	4.182	4.463	6,7	29.533	15,1
Preus de l'habitatge lliure (€/m²)	2.197	2.306	5,0	1.914	-
Preus de l'habitatge protegit (€/m²)	1.207	1.213	0,5	1.169	-
COMERÇ					
Nombre d'empreses ⁴	99.106	98.064	-1,1	566.148	17,3
Nombre d'ocupats	520.600	523.425	0,5	3.129.000	16,7

* Variació s'expressa en punts percentuals.
(1) La dada de PIB per a Catalunya és la publicada per l'Idescat. En canvi, la dada d'Espanya prové de l'INE.
(2) Les taxes de variació estan calculades a partir de les dades provisionals de l'any anterior.
(3) Regulars: empreses que han exportat en els 4 últims anys consecutius.
(4) Empreses amb seu social a Catalunya. Dades a 1 de gener.
Font: Idescat, INE, Banc d'Espanya, Ministeri de Foment, DataComex, ICEX i Generalitat de Catalunya.

	2023	2024	Variació (%)	Espanya 2024	Cat/Esp 2024 (%)
TURISME					
Establiments hotelers oberts	2.159	2.144	-0,7	14.620	14,7
Càmpings oberts	190	191	0,5	856	22,3
Allotjaments de turisme rural oberts	1.845	1.802	-2,3	16.656	10,8
Viatgers allotjats en hotels (milers)	21.207	21.573	1,7	116.323	18,5
Pernotacions en establiments hotelers (milers)	58.690	60.654	3,3	363.692	16,7
De turisme domèstic	17.280	16.581	-4,0	121.985	13,6
De turisme estranger	41.411	44.073	6,4	241.707	18,2
Despesa dels turistes estrangers (milions €)	21.248	23.752	11,8	126.142	18,8
Depesa per persona-dia-viatge (euros)	205	208	1,5	184	113,4
SECTOR FINANCER					
Ocupats en activitats financeres i assegurances	86.825	76.375	-12,0	449.950	17,0
Crèdit bancari total (milions €) ⁶	201.238	201.664	0,2	1.204.641	16,7
A les administracions públiques	5.940	5.765	-2,9	73.820	7,8
Al sector privat	195.298	195.900	0,3	1.130.821	17,3
Dipòsits totals (milions €) ⁶	216.883	227.006	4,7	1.627.706	13,9
SECTOR PÚBLIC					
Assalariats al sector públic	479.100	473.550	-1,2	3.560.225	13,3
Consum de les administracions públiques (milions €) ⁷	52.884	56.190	6,3	325.825	17,2
Deute públic autonòmic (milions €) ⁶	85.986	89.035	3,5	335.977	26,5
Recaptació dels tributs estatals (milions €) ⁸	53.544	57.194	6,8	294.734	19,4
Recaptació per tributs autonòmics (milions €) ⁹	4.740	5.286	11,5	-	-
RECERCA I INNOVACIÓ					
Despesa en R+D (milions €) ⁵	4.829	5.375	11,3	22.379	24,0
Universitats i Administració Pública	1.786	1.895	6,1	9.764	19,4
Empreses	3.043	3.480	14,4	12.616	27,6
Ocupats en R+D ⁵	58.794	60.423	2,8	282.415	21,4
Sol·licitud de patents nacionals (inc. PCT fase nacional)	148	165	11,5	1.296	12,7
FORMACIÓ					
Població activa total (milers)	4.119	4.201	2,0	24.425	17,2
Analfabets i educació primària	230	190	-17,4	1.238	15,3
Educació secundària 1a. etapa	993	994	0,1	6.415	15,5
Educació secundària 2a. etapa	975	1.005	3,1	5.913	17,0
Educació superior	1.921	2.012	4,7	10.860	18,5
Taxa d'abandonament prematur escolar (%) ^{*10}	14,8	13,7	-1,1	13,0	-
INFRAESTRUCTURES DE TRANSPORT					
Aeroports - Passatgers totals (milers)	52.494	58.186	10,8	308.900	18,8
Aeroports - Mercaderies (tones)	156.831	182.081	16,1	1.280.646	14,2
Ports - Mercaderies (milers de tones)	96.699	101.557	5,0	557.784	18,2
Ports - Vaixells mercants (nombre)	11.190	10.710	-4,3	166.129	6,4
Ports - Creuers (nombre)	861	854	-0,8	4.700	18,2
Ports - Vaixells (milers passatgers)	5.413	5.528	2,1	40.850	13,5
Ports - Creuers (milers passatgers)	3.684	3.792	2,9	12.838	29,5

* Variació s'expressa en punts percentuals.
(5) Dades referides als anys 2022 i 2023, per comptes de 2023 i 2024.
(6) Dades referides a desembre.
(7) Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.
(8) Inclou: IRPF, IRNR, IVA, Impost de societats, Impostos especials, tràfic exterior i taxes.
(9) Inclou tributs 100% cedits i impostos propis: successions i donacions, patrimoni, grans superfícies, transmissions patrimonials AJD, taxes sobre el joc.
(10) Percentatge de joves de 18 a 24 anys que no han acabat l'educació secundària.
Font: Idescat, INE, Banc d'Espanya, Ministeri de Foment, DataComex, ICEX i Generalitat de Catalunya.

CONSELL GENERAL DE CAMBRES DE CATALUNYA

Av. Diagonal, 452 - 08006 Barcelona
Telèfon 934 169 300 (ext. 5457)
consell@cambrescat.org
cambrescat.org